

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 2014. évi beszámolója

**Az Országos Bírósági Hivatal
elnökének
2014. évi beszámolója**

ÁTTEKINTŐ TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető.....	11
I. rész - Az OBH elnökének stratégiája.....	12
II. rész - A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenysége.....	19
III. rész - A bírósági szervezet igazgatása	36
IV. rész - A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete.....	73
V. rész - A bírósági szervezet emberi erőforrásai	92
VI. rész - A képzés	110
VII. rész - A nemzetközi kapcsolatok	125
VIII. rész - A bírósági szervezet integritása.....	133
IX. rész - A bírósági szervezet kommunikációja.....	153
X. rész - A bírósági szervezet informatikai helyzete	163
XI. rész - A bírósági szervezet működését biztosító épületek.....	177
XII. rész - A bírósági szervezet gazdálkodása	189
XIII. rész - Külső finanszírozású projektek, pályázatok.....	202
XIV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal működése	214
XV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal elnöke feletti felügyelet.....	225
MELLÉKLETEK.....	229

Tartalomjegyzék

Bevezető	11
I. rész - Az OBH elnökének stratégiája	12
II. rész - A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenysége	19
1. A bírósági szervezet 2014. évi tevékenysége számokban	20
1.1. Ügyérkezés.....	20
1.2. Ügybefejezés.....	20
1.3. Ügyhátralék.....	21
1.4. Időszerűség.....	22
1.4.1. Befejezett peres ügyek	22
1.4.2. Folyamatban maradt ügyek	22
1.5. A központi régió	22
1.5.1. Fővárosi Törvényszék.....	22
1.5.2. Budapest Környéki Törvényszék	25
1.5.3. Fővárosi Ítéltábla.....	25
1.6 A bírói munkateher	26
2. Ügyforgalmi kihívások	27
2.1. Szabálysértési ügyek.....	27
2.2. Devizahiteles ügyek	29
2.3. Civil szervezetek bejegyzése	31
2.4. Bírósági közvetítés	32
3. Az ítélezés megalapozottsága	33
4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája alapján.....	34
5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése	35
III. rész - A bírósági szervezet igazgatása	36
1. A bírósági szervezetrendszer változásai	36
1.1. A bírósági szervezetrendszer.....	36
1.2. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok.....	38
1.3. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok.....	38
1.4. Központi szabálysértési bíróságok.....	40
2. A bírósági szervezet vezetői	41
2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege	41
2.2 A bírósági vezetők száma.....	42
2.3. Vezetői változások.....	43
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll	44
3.1. Testületek.....	44
3.2. Az Országos Bírói Tanács	45
3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke.....	45
3.4 Egyéb szervezetek.....	46
3.5 Érdekvédelmi szervezetek	47
4. A bírósági igazgatás eszközei	47
4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök	47
4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai	49
4.3. Vezetési módszerek	51
4.3.1. Általános vizsgálatok.....	51
4.3.2 Célvizsgálatok	53
4.3.2.1. Országos célvizsgálatok.....	53
4.3.2.2. Egyes törvényszékek tekintetében elrendelt célvizsgálatok.....	56

4.3.3. Vezetői ellenőrzések	57
4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok	58
4.3.5. Munkacsoportok	58
4.3.6. Pilot programok.....	59
4.3.7. Hálózatok.....	60
4.3.8. Panaszok kezelése.....	60
4.3.9. Jó gyakorlatok	62
4.3.10. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások	62
4.3.11. Intézményi stratégiák	63
4.3.12. Országos programok	64
4.3.13. Igazgatási feladatokkal való megbízás.....	64
4.3.14. Együttműködési megállapodások.....	65
4.3.15. Igazgatási munkát segítő fejlesztések	66
4.4. Országos programok	66
4.4.1. Bírósági közvetítés	66
4.4.2. Nyitott Bíróság Program.....	67
4.4.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program	68
4.4.4. Tanúgondozás	70
4.4.5. Ügyfél-elégedettség mérés	71

IV. rész - A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete 73

1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások	73
1.1. A bírósági szervezet változásai	74
1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások	74
1.2.1. A Bjt. módosuló rendelkezései	74
1.2.2. Az Iasz. módosuló rendelkezései.....	74
1.3. A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása	75
1.4. A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai	75
2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége	76
2.1. Az alkalmazott munkamódszerek.....	76
2.1.1. Célok, prioritások	76
2.1.2. Munkamódszerek.....	77
2.1.3. Tájékoztatás, kommunikáció	77
2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények.....	78
2.2.1. Eljárásjogi kodifikációk támogatása	79
2.2.1.1. Polgári Perjogi Kodifikáció.....	79
2.2.1.2. Az új büntetőeljárási törvény koncepciója és kodifikációja	80
2.2.2. Az elektronikus eljárások	81
2.2.2.1. Cégeljárás.....	82
2.2.2.2. Polgári peres eljárások	82
2.2.2.3. Civil szervezetek nyilvántartásba vételi eljárásai.....	83
2.2.2.4. Civil szervezetek beszámolóí	83
2.2.2.5. Csőd- és felszámolási eljárások.....	83
2.2.3. A jogszabály-véleményezés szakértői hálózatának kialakítása	84
2.3. Kezdeményezések.....	84
2.3.1. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítási javaslatok	84
2.3.2. A bíróság közvetítés szerepének növelése és az ahhoz történő hozzáférés biztosítása	85
2.3.3. Bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabályok kezdeményezése	85
2.3.4. A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások	86
2.3.5. Az új Ptk. megújuló jogintézményeinek integrációját segítő intézkedések kidolgozása.....	86
2.3.5.1. Az új Ptk. jogintézményeinek jogalkalmazási kérdéseit elemző kúriai munkacsoport	86
2.3.5.2. Az új Ptk. jogintézményeinek alkalmazását segítő képzések.....	86
2.3.5.3. A szakmai párbeszéd	86

3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések	87
3.1. Bírósági nyilvántartások kiépítése	87
3.2. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek nyilvántartása	87
3.3. A bírák által az AB előtt kezdeményezett egyedi normakontroll eljárások nyilvántartása	88
3.4. Szakmai adatbázisok és az iratkezelés szabályainak megújítása.....	88
3.5. Az Alkotmánybíróság döntései.....	88
3.6. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntései	89
3.6.1. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2014. évi döntései	89
3.6.1.1. Az eljárások elhúzódása	90
3.6.1.2. Az előzetes fogvatartás nem elégséges indokai és időtartama.....	90
3.6.1.3. A jogrendszer Egyezményt sértő hibái miatti marasztalás	90

V. rész - A bírósági szervezet emberi erőforrásai 92

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak	93
2. Változások a bírói karban	94
2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések	94
2.2. Pályázatok, kinevezések	95
2.3. „Mozgóbíró”	96
3. A bírói kar összetétele	96
3.1. Nemek szerinti megoszlás	96
3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás	97
3.3. Kijelölések	98
3.4. Kirendelések	98
3.5. Címviselés és címadományozás	99
3.6. Többlet képzettség.....	100
3.7. Nyelvvizsga.....	101
4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás	101
4.1. Létszámváltozások.....	101
4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága	102
4.3. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása	103
4.4. A bírói pályázatok elbírálási folyamatának megújítása	104
4.5. Szervezetfejlesztés	106
4.6. Bírói életpálya.....	106

VI. rész - A képzés 110

1. A képzés szervezeti alapja	110
2. A képzési rendszer fejlesztése	111
3. Központi képzési programok	112
3.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián	112
3.1.1. Kötelező, központi képzések.....	112
3.1.2. Hatékonyságot és időszerűséget elősegítő képzések, és a bírói kompetenciák erősítése	112
3.1.3. Szabadon választható központi képzések	113
3.1.4. Központi rendezvények és tanácskozások.....	114
3.2. Képzések az új Polgári Törvénykönyvről.....	115
4. Konferenciák	115
5. Gróf Székhelyi Mailáth György pályázat.....	116
6. Nemzetközi képzések, nemzetközi kapcsolatok	117
6.1. Európai jogi szaktanácsadók	118
6.2. Külföldiek Magyarországon	118
6.3. Magyarok külföldön.....	119
6.4. Idegen nyelven tartott képzések.....	120
7. A bíróságok képzési tevékenysége	120

8. Bírósi fogalmazók felvétele	122
8.1. Pályázatok	122
8.2. Új szabályzat-tervezet	122
9. Új képzési koncepció	123

VII. rész - A nemzetközi kapcsolatok..... 125

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer	125
1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai	126
1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak	127
1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások	128
1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása	129
1.4.1. A Balkáni és Euro-mediterrán Hálózat	129
1.4.2. Az Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózata	129
1.4.3. A Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testületének megalapítása	129
2. Nemzetközi rendezvények	129
2.1. Bírósi és Kommunikáció.....	129
2.2. Gyermekközponitú igazságszolgáltatás	130
2.3. II. Mediációs Panoráma Nemzetközi Konferencia	130
2.4. Európai Igazságügyi Hálózat regionális találkozója	130
2.5. Áldozatvédelem és mediáció	131
3. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai	131
4. Kommunikáció és tudásmegosztás	132

VIII. rész - A bírósági szervezet integritása 133

1. A bírósági szervezet integritásáról általában	133
2. Bíróságok integritása.....	134
2.1. Integritás együttműködés	134
2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok	134
2.3. Belső ellenőrzés	136
2.4. Épület biztonság	138
2.5. Informatikai biztonság.....	140
2.6. Közbeszerzések	141
2.7. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések.....	144
2.8. Átláthatóság és nyilvánosság	145
2.9. A bíróságok ellen indított peres eljárások	145
2.9.1. A peres eljárások számokban	146
2.9.2. A bíróságok ellen indított perek tárgya	147
2.10. A bírósági eljárásokat érintő EJEB döntések	147
3. Bírók integritása	148
3.1. Etikái Kódex	148
3.2. Vagyonnyilatkozatok.....	148
3.3. Összeférhetetlenségi esetek.....	148
3.4. A bírák értékelése	149
3.5. Bírák fegyelmi helyzete	150
3.6. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete	151

IX. rész - A bírósági szervezet kommunikációja 153

1. Külső kommunikáció	153
1.1. Új kommunikációs csatornák	154
1.1.1. Facebook	154
1.1.2. Újságíró hírlevél	155

1.1.3. A központi internet oldal fejlesztése, tematikus aloldalak kialakítása.....	155
1.1.4. Kiadványok.....	155
1.2. Pályázatok.....	156
1.2.1. Fókuszban a bíróság.....	156
1.2.2. Bírósági történelem és hagyományápolás.....	156
1.3. Sajtókapcsolatok.....	158
1.4. Az igazságügyi adatkezelésről és tájékoztatásról szóló törvénykoncepció előkészítése.....	159
1.5. Rendezvények.....	159
2. Belső kommunikáció.....	160
2.1. Központi intranet.....	160
2.2. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése.....	161
2.2.1. Sajtószóvivők és sajtótitkárok képzése.....	161
2.2.2. Sajtószóvivői munkacsoport.....	161
2.3. Fórum.....	162
X. rész - A bírósági szervezet informatikai helyzete.....	163
1. A bírósági informatika kiemelt szerepe.....	163
2. Az informatikai szervezet.....	164
3. Bírósági informatikai infrastruktúra.....	165
3.1. A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése.....	170
3.2. A „Távoli asztal” (VDI).....	171
4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés.....	172
4.1. Új informatikai alkalmazás- és infrastruktúra-fejlesztések.....	172
4.2. A képzési rendszer informatikai fejlesztése.....	175
5. Emberi erőforrások.....	175
XI. rész - A bírósági szervezet működését biztosító épületek.....	177
1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások.....	177
1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása.....	177
1.2. A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása.....	178
1.3. Közösen használt ingatlanok.....	179
2. Felújítások, építkezések, beruházások.....	179
2.1. Befejezett beruházások.....	179
2.1.1. Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság.....	179
2.1.2. Fővárosi Törvényszék ügyfélközpont.....	180
2.1.3. Fővárosi Törvényszék – Margit-Ház Projekt.....	180
2.1.4. Kiseb értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések.....	180
2.2. Folyamatban lévő beruházások.....	181
2.2.1. A Debreceni Járásbíróság új épülete.....	181
2.2.2. Ceglédi Járásbíróság.....	181
2.2.3. Ráckevei Járásbíróság.....	182
2.2.4. A Szegedi Törvényszék és a Szegedi Járásbíróság közös Széchenyi téri épülete.....	182
2.2.5. Dunakeszi Járásbíróság.....	182
2.3. Több évre áthúzódó, 2014-ben megkezdett beruházások.....	182
2.3.1. Egri Törvényszék.....	182
2.3.2. Szarvasi Járásbíróság.....	183
2.3.3. Gödöllői Járásbíróság.....	183
2.3.4. Kiskőrösi Járásbíróság.....	183
2.3.5. OBH – Szalay utcai épület.....	183
2.3.6. OBH – Magyar Igazságügyi Akadémia.....	184
2.4. Az OBH belső pályázatai.....	184
2.4.1. 2013-ban kiírt, 2014 első negyedében lezáruló belső pályázatok.....	184

2.4.2. Jablonszky Ferenc Program.....	184
2.4.3. Gyermeke meghallgató és tanúvédelmi helyiség kialakítására kiírt belső pályázat	184
2.5. A bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések	185
3. Kiemelt projektek.....	185
3.1. BKT Városliget projekt – M3 projekt	185
3.2. Kúria projekt	186
3.3. OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás.....	186
4. A 2013-ban megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása	187

XII. rész - A bírósági szervezet gazdálkodása 189

1. Gazdálkodás jelentősége	189
2. Fejezeti gazdálkodás.....	190
3. Bíróságok fejezet 2014. évi költségvetése	190
4. Saját bevételek	191
5. Külső projektek és együttműködések támogatásai.....	192
6. A kiadási előirányzatok teljesítése	192
6.1. Személyi juttatások.....	193
6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó.....	193
6.3. Dologi kiadások	193
6.4. Felhalmozási kiadások.....	196
6.5. Egyéb működési kiadások	196
7. A 2014. évi hatékony gazdálkodás eredményei.....	197
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében	198
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők	198
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése	200

XIII. rész - Külső finanszírozású projektek, pályázatok..... 202

1. Bevezetés.....	202
1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban	202
1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei.....	203
2. Informatikai és műszaki projektek	204
2.1. Folyamatban lévő projektek	204
2.1.1. Üzenő projekt (EKOP-1.1.16-2013-2013-0001.)	204
2.1.2. Levelező projekt (EKOP-2.1.22-2013-2013-000.)	205
2.1.3. Hírvivő projekt (EKOP-2.A.2-2012-2012-0024.)	205
2.1.4. Biztonságnövelő projekt.....	206
2.1.5. Osztrák projekt	207
2.1.6. EKOP - Infocentrum projekt.....	207
2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek	207
2.2.1. E-Cég projekt	207
2.2.2. Ügyfélkapcsolatok elektronizálása projekt	208
2.2.3. Civil-Csőd projekt	208
3. Képzési és stratégiai projektek	208
3.1. Folyamatban lévő projektek	208
3.1.1. Szervezetfejlesztés projekt	208
3.1.2. Új Ptk. projekt	209
3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek	210
3.2.1. MIA stratégia projekt	210
3.2.2. Alaptörvény – új Btk. projekt	210
3.2.3. Tudásalapú igazságszolgáltatás-fejlesztés projekt	210
4. A 2014-2020. programozási időszak	210

XIV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal működése	214
1. Jogszabályban nevesített feladatkörök	214
2. Szervezeti felépítése	214
2.1. Szervezeti átalakítás	214
2.2. Szervezetfejlesztés	216
2.3. A szervezet létszáma	219
2.4. Országos Nyilvántartási Iroda	221
3. Emberi erőforrás gazdálkodás	222
XV. rész - Az Országos Bírósági Hivatal elnöke feletti felügyelet	225
1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata	225
2. Az OBT OBH-t érintő döntései	226
2.1. Általános központi igazgatás	226
2.2. Költségvetés	226
2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés	226
2.4. Személyzeti terület	227
2.5. Jogszabály-módosítás indítványozása az OBH elnökénél (Bsz. 103. § (1) b))	227
MELLÉKLETEK	229
Az OBH elnökének 2013. évi javaslatai alapján 2014. első félévben hatályba lépett jogszabály-módosítások	230
A 2014-ben hatályba lépett jogszabály-módosítások körében tett OBH elnöki javaslatok	235
Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítási javaslatok	243
Bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabályok kezdeményezése	251
A bírósági szervezet létszáma foglalkoztatási csoportonkénti bontásban 2014. december 31-én	252
Bírák engedélyezett és tényleges létszáma	253
Bírósági titkárok engedélyezett és tényleges létszáma	254
Bírósági fogalmazók engedélyezett és tényleges létszáma	255
Igazságügyi alkalmazottak engedélyezett és tényleges létszáma	256
Képzési naptár 2014.	257
A nemzetközi kiküldetések, konferenciák és más programok résztvevői köre 2014-ban	261
A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások	268
Az OBH ügyforgalma és annak megoszlása 2014. év	271

BEVEZETŐ

Az Országos Bírósági Hivatal 2014-ben harmadik éve látta el a bíróságok igazgatásának központi feladatait. A korábban kijelölt stratégiai célok mentén végzett munka eredményeként az előző évekhez hasonlóan számos területen jelentős előrelépések valósulhattak meg.

A bírósági ügyintézés időszerűsége tovább javult, a korábbi évekhez képest kevesebb ügy maradt folyamatban a bíróságokon. A komoly erőfeszítéseket követelő rendkívüli feladatokat – így a devizahiteles ügyeket, a szabálysértési ügyeket – a bíróságok időszerűen megoldották.

Az elmúlt három év megfeszített munkájának köszönhetően 2014-re olyan mértékű szemléletváltás ment végbe a bírósági szervezetben, amely lehetővé tette, hogy a bírósági szervezet átlépjen a XXI. századba. A Szervezetfejlesztési projektnek köszönhetően olyan együttműködési formák is elterjedtek, amelynek keretében a kollégák egyenrangú szereplőként dolgozhattak a szervezet megújításán.

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítéséhez, illetve a XXI. század modern bíróságának kialakításához szükséges az informatikai fejlődés is. A fejlesztések kidolgozásában a bírósági szervezetrendszer munkatársai soha nem tapasztalt számban kerültek bevonásra. Kidolgozásra került például az online elérhető pertartam kalkulátor, az ügyek előrehaladását jelző sms és e-mail szolgáltatás.

Az OBH elnökének véleményezési és jogalkotási-javaslattevési jogkörének gyakorlásához az OBH folyamatosan gyűjti a bírósági véleményeket a különféle anyagi és eljárási jogszabályok, valamint a jogállási és szervezeti törvények módosítására vonatkozóan. 2014-ben a jogszabály-véleményezést segítő bírósági szakértők köre kibővült, így a bírósági szervezetből érkező kezdeményezések még eredményesebb képviselője valósulhatott meg.

A tanúgondozásnak, illetve a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás programnak köszönhetően az eljárásban részt vevő tanúk, gyermekek méltóbb körülmények között vehetnek részt az eljárásban, segítve ezzel a bizonyítást és a bírák munkáját. A bírósági közvetítői hálózat országos kiépítésének megvalósulásával minden nagyobb járásbírószágon elérhetővé vált a bírósági közvetítői eljárás, amely keretében a felek megnyugtató módon találhatnak közös megoldást vitás ügyeikre.

A korábbi években elindult Nyitott Bíróság Program kapcsán egyre több diák ismerkedhetett meg a bíróságokkal. 37 706 diák vett részt a programokon, amelyek lebonyolításában 639 fő bíró, bírósági titkár és fogalmazó működött közre.

Eredményeket és fejlődést csak közös munkával lehet elérni. Az igazságszolgáltatási feladatok ellátása, az állampolgárok igényeit kiszolgáló bíróságok működtetése csak a hatalmi ágak közös munkájával, a jogi hivatásrendek és a bírósági szervezet valamennyi dolgozójának támogató együttműködésével valósulhat meg.

Az elért eredmények tükrében a bírósági szervezetben dolgozó valamennyi kollégámnak köszönetemet fejezem ki és gratulálok az elért sikerekhez!

dr. Handó Tünde
az Országos Bírósági Hivatal elnöke

I. RÉSZ - AZ OBH ELNÖKÉNEK STRATÉGIÁJA

Az Országos Bírósági Hivatal aulájában két idézet fogadja a látogatót. Az egyik a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvény egyik megalkotójától, Deák Ferenctől származik: „Boldog azon haza, hol a bíró ítélete nemcsak igazságot szolgáltat, hanem a hivatalába és személyébe helyezett bizalomnál fogva megnyugvást is szerez a feleknek”. A másik Magyarország Alaptörvényének egyik hitvallása: „Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.” Ezek az értékek azok, amelyek meghatározóak az ítélkező bíró számára.

A bírósági szervezet, mint a harmadik hatalmi ág, maga is az államszervezet része, ezért mi sem maradhatunk érintetlenek a „Jó állam” eszményétől. Ahhoz, hogy az egyes bírák a munkájukat a társadalom bizalmától övezve végezhesék, a bírósági igazgatásnak is a XXI. századi közmenedzsment eszközeit kell alkalmaznia. Olyan hívószavakra kell itt gondolnunk, mint a proaktivitás, a társadalmi környezet bevonása, a bürokrácia csökkentése, a szolgáltatói modell, az ügyfélbarát kommunikáció, a monitoring és kontrolling rendszerek, az átláthatóság, a kompetencia alapú foglalkoztatás, az integritás, az elégedettség és teljesítménymérés.

A magyarországi bírósági igazgatás sajátja, hogy az szervezetileg is teljesen független a végrehajtó hatalomtól. A központi igazgatás feladata és felelőssége az OBH elnökének jogkörébe tartozik. Ez a jogkör azonban nem csupán a jogszabályok által korlátozott, hanem a bírák által választott és bírákból álló Országos Bírói Tanács által is ellenőrzött és felügyelt. További kontrollt gyakorol az OBH elnöke felett az Országgyűlés illetékes bizottsága és maga az Országgyűlés, amelyeknek félévente és évente beszámolási kötelezettséggel tartozik.

A XXI. századi bírósági menedzsment megteremtéséhez, komoly felhatalmazást jelent a bírósági szervezeti törvény azon rendelkezése, amely az OBH elnökét arra kötelezi, hogy kialakítsa és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot. Ezen kötelezés alapján került sor 2012-ben – az OBH megalakulásakor – a stratégiai célok meghatározására. A célok jelentőségét és helyességét az elmúlt évek eredményei igazolják vissza.

Az Európai Bizottság 2014-ben második alkalommal tette közzé a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, színvonalát és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblát. A magyar bíróságok több ügyet fejeznek be egy adott időszak alatt, mint amennyi új ügy beérkezik, ezért az ügyhátralék folyamatosan csökken. Ezen a téren Európában a hetedik legjobban teljesítő a magyar bírósági szervezet. Kiemelendő, hogy közigazgatási ügyek tekintetében még ennél is jobb a helyzet, ott ötödik helyezést értek el a magyar bíróságok. A bíróság iránti bizalom tekintetében ezen eredménytábla, de az OECD jelentés szerint is több Európai Unió országot megelőzünk.

A bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek

Ez a legfőbb stratégiai célkitűzés, amelyhez a többi cél igazodik, amely önmagában is elegendő lehetne ahhoz, hogy a bírósági szervezet igazgatásának irányt adjon. Olyan célkitűzés ez, amely a bírósági igazgatás számára rendelt kötelezettséget fogalmazza meg.

Ezeket az eredményeket elérni, de megtartani is rendkívüli kihívás, mert a jogszabályváltozásokból következően a bírósági szervezetnek újabb és újabb ügyáradatokkal kell megküzdenie. 2014-ben sem csökkent ugyanis a 2012. évtől érkező szabálysértési ügymennyiség, s ehhez hozzáadódtak az úgynevezett „devizahiteles” ügyek tízezrei, a civilszervezetekre vonatkozó bonyolult jogszabályokból eredő nemperes és peres ügyek, ügyintézésük tízezrei.

Miközben a bírák száma 2012. évhez képest mindössze 0,8%-kal nőtt, az ügyérkezés 24%-kal emelkedett, de így is 25%-kal több ügyet fejeztek be a bíróságok. A 2013. évhez képest is javultak a befejezett ügyek időszerűségi adatai. A bíróságok összességében az érkezésnél 3%-kal, míg peres ügyek tekintetében 5%-kal több ügyet fejeztek be. A peres befejezések száma minden ítélkezési szinten meghaladta az érkezést. A törvényszéki másodfokon összességében több ügy került befejezésre, mint amennyi érkezett. A befejezett ügyek érkezéshez viszonyított aránya a polgári peres ügyszakban alakult a legkedvezőbben, ahol 10,5%-kal haladta meg a befejezés az érkezést. Ennek eredményeként 2014. év végén 2013-hoz képest 13%-kal kevesebb ügy maradt folyamatban a bíróságokon.

Az elmúlt években a központi régióban elindult pozitív változások tovább folytatódtak. A Fővárosi Törvényszéken a folyamatban maradt ügyek száma minden ítélkezési szinten csökkent, míg az összbejezések száma a Budapest Környéki Törvényszéken is minden ítélkezési szinten magasabb volt az érkezésnél.

Az OBH célja, hogy minden bírósági szinten és ügyszakonként, a törvényszékek illetékességi területén lévő járásbíróságok, közigazgatási és munkaügyi bíróságok, törvényszékek és ítélőtáblák bíránál az átlagos munkatehertől való eltérés ne haladja meg a 15%-ot. Kiemelkedő eredmény, hogy a Fővárosi Törvényszéken – közel száz éves problémát megoldva ezzel – csaknem minden szinten és ügyszakban az országos átlag körüli mértékre csökkent a tárgyaló bírák munkaterhe.

Az időszerűségi mutatók javításában szerepe van annak, hogy az OBH a jogszabályok véleményezése, illetve a bírósági szervezetet érintő javaslatok megfogalmazása során következetesen érvényesíti azokat a bírósági véleményeket, amelyek a hatásköri és illetékességi szabályokban, az eljárási és ügyviteli szabályokban az egyszerűsítést és ésszerűsítést szolgálják.

Az eljárási folyamatok és a munkaszervezés ésszerűsítését szolgálják az új igazgatási eszközök, mint a CAF (közös értékelési keretrendszer), munkacsoportok alakítása, workshopok szervezése, a koordinátori és szakértői hálózatok kialakítása, a célvizsgálatok, az intézkedési tervek. Újdonság az ügyfélvisszajelzések tudatosabb hasznosítása, azaz a bejelentések alapján az egyedi – akár megalapozatlan – panaszok elintézésén túl a működés javítását szolgáló tanulságok hasznosítása. A munkaszervezésben segítséget jelent a bírósági vezetők számára, hogy bizonyos ügytípusok intézését a törvényszéken belül maguk is központosíthatják. Kiemelhető, hogy a szabálysértési ügyek intézésének időszerűségét ezen módszerek alkalmazásával és az ügyintézés törvényszéken belüli központosításával sikerült elérnie a bíróságoknak.

Az eljárások egyszerűsítését szolgálja az eljárások elektronizálása, a nyilvántartások elérhetőségének egyszerűsítése, az egyes ügyviteli folyamatok automatizálása.

Az ítélkezés megalapozottságának erősítése, a jogegység biztosítása a legfőbb bírói fórum, a Kúria hatókörébe tartozik. Az OBH azáltal segítheti az ítélkezés színvonalának emelését, hogy a megalapozottsági mutatók folyamatos figyelemmel kísérését ösztönzi, s hogy felületeket és alkalmat biztosít a bírói tudás megosztására, illetve támogatja az ilyen eseményeket.

A bírói függetlenség tekintetében kiemelt jelentősége van az egyes bírók azon jogosítványának, hogy közvetlenül fordulhatnak az Alkotmánybírósághoz, illetve az Európai Unió Bíróságához. Ezen kezdeményezések és kimenetelük a bíróság belső központi honlapján a bírói kar számára naprakészen elérhetőek.

Az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása

A stratégiai cél elengedhetetlen feltétel a bíróságok optimális működéséhez. Megfelelő emberi erőforrás gazdálkodással az egyes bírák munkaterhe, az ország egyes régiói közötti különbség csökkenthető, így közvetetten az ítélkezés szakmai színvonala, az önképzésre fordítható idő is növelhető. Biztosítható a bírák munkáját segítő igazságügyi alkalmazottak optimális létszáma, és a folyamatos munka érdekében a következő generáció felnevelése.

A bírósági szervezetre háruló újabb feladatok, váratlan ügyérkezés növekedés, az új típusú ügyek dömpingje, valamint az ítélezés időszerűségével kapcsolatos fokozott elvárások teszik szükségessé, hogy a korlátozottan rendelkezésre álló emberi erőforrás optimálisan kerüljön elosztásra.

2014-ben tovább bővült a jogi szakvizsgával rendelkező bírósági titkárok jogköre. A bírósági titkárok önálló hatáskörben is eljárhatnak bizonyos ügyekben, így a bíróságokra háruló többletfeladatok nem közvetlenül a bírókat terhelik. E mellett a felsőfokú és szakirányú végzettséggel rendelkező bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatásának megerősítése is folytatódott, a bírói munkateher csökkentése érdekében. A felszámolási, szabálysértési ügyszakban országszerte bírósági titkárok és titkári csapatok dolgoznak.

Kiemelt cél, hogy a létszám-gazdálkodási döntések során maradéktalanul érvényesíteni lehessen az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetéseket, és hogy a megüresedő létszám az arra rászoruló szervezeti egységekhez kerüljön átcsoportosításra. Ezt segítik elő a bírói álláspályázatok kapcsán készített elemzések, amelyek alapján megalapozott döntés hozható arról, hogy az adott álláshely a kérelmező bíróságon vagy pedig az országos átlagnál lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lévő másik bíróságon kerüljön-e betöltésre. Ezen célkitűzés megvalósításához elengedhetetlenül szükséges az elektronikus nyilvántartó program fejlesztése. Az OBH megkezdte a bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítását, aminek célja, hogy a jelenleginél szélesebb körben lehessen különböző, a létszám-gazdálkodást és a bíróságok létszámhelyzetét érintő lényeges adatokra vonatkozó kigyűjtést végrehajtani és kimutatást készíteni. A naprakész nyilvántartások, a különféle munkaköri csoportok arányszámainak kialakítása segítik majd a törvényszéki vezetőket és a központi igazgatást is abban, hogy a tartós vagy átmeneti munkaerő átcsoportosítás kiszámíthatóan és a működést támogató módon történhessen meg.

Az európai uniós forrásból megvalósult szervezetfejlesztési projekteknél több bíróság a humánerőforrás-gazdálkodás modern eszközeit építette be a működésébe. Ilyenek voltak az új dolgozók beilleszkedését segítő protokollok kialakítása, a dolgozói elégedettséget mérő vizsgálatok, a kompetencia nyilvántartások elkészítése. Ezek a jó gyakorlatok a központi belső honlapon folyamatosan megosztásra kerülnek.

Miközben a bíróság teljesítményét illetően az Igazságügyi Eredménytábla szerint az Európai Unió első harmadába, de legalább is a középmezőnybe tartozunk, addig a kezdő bírói illetményekben az utolsó helyet foglaljuk el. Ezért is fontos az, hogy a bírói életpálya modell kialakításra kerüljön. A Jó Állam egyik kiemelt tényezője az igazságszolgáltatás teljesítménye, amely elképzelhetetlen a bíraskodást végző és az ezt segítő tevékenységet hivatásnak tekintő, elkötelezett, felkészült, anyagilag is megbecsült bírák és igazságügyi alkalmazottak nélkül. Az életpálya-modell kialakításakor olyan alapfelvetésekre kell figyelemmel lenni, mint az egyénközpontúság, a kiszámíthatóság, a biztonság, az esélyegyenlőség, az automatizmus és a teljesítmény egysége, az átjárhatóság, a hivatás iránti elkötelezettség megbecsülése és az élethosszig tartó gondoskodás.

Az OBH már 2014-ben is számos olyan jogszabály-módosítási javaslatot terjesztett elő, amelyek a fenti célokat szolgálják. Ennek érdekében – élve a törvények adta lehetőséggel – a költségvetési tárgyalások során is megjelenítette a bírósági szervezet igényeit. 2014-ben a bírósági szervezeten belül új lendületet vett a bírói életpálya-modell kialakításának munkálata. Ennek érdekében előkészítésre került egy külön bizottság megalakítása az OBH, a MABIE és a dolgozói szakszervezet, valamint az OBT részvételével.

Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A tárgyi feltételek biztosítása szükséges ahhoz, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak megfelelő és alkalmas körülmények között folytathassák a napi munkát, valamint az ügyfelek is európai körülmények között intézhessék ügyeiket. A tárgyi feltételek körébe tartozik a megfelelően felszerelt és kialakított épületek mellett, a gyors és elegendő számú informatikai eszköz is.

A bírósági szervezet éves költségvetése a 2011. évhez képest közel 25%-kal bővült. Ez a többlet elsősorban a bírósági szervezet kezelésében lévő épületállomány bővítését és a tárgyi környezet megújítását szolgálta. A hagyományos épületgazdálkodáson túlmenően új módszerek és irányelvek kerültek kialakításra. Az uniós pályázatokhoz hasonlóan belső pályázati rendszer került kialakításra, hogy a bírósági igények prioritizálhatóak legyenek, a központi igazgatás a döntéskor a helyi kezdeményezéseket tárgyszerűen rangsorolhassa, s hogy a bíróságokat a tudatosabb épületgazdálkodásra, a beruházások alapos előkészítésére ösztönözze. Az ügyfélközpontúság jelenik meg abban, hogy – részben ilyen pályázatoknak köszönhetően – ügyfélcentrumok, gyermek-meghallgató szobák, tanúgondozó és bírósági közvetítői helyiségek kerültek kialakításra. Olyan pilot projekteket készítettünk elő, amelyek a digitális épület felmérést és üzemeltetést szolgálják. Előkészítettük az egyetemekkel való megállapodásokat is, amelyek az ügyfélfogadó terek belső építészeti egységeiből és az ügyfelek kényelmét szolgáló tervezést támogatják majd. A szervezetfejlesztés keretében több bíróság úgynevezett zöld bíróság programot dolgozott ki. Előkészítettük azokat a terveket is, amelyek az energiatakarékos épület átalakításokat szolgálják majd az európai uniós fejlesztések keretében.

Az OBH célja, hogy a szervezeti egységekben kialakított takarékosági intézkedésekre, kiadások csökkentésére irányuló jó gyakorlatok bevezetésére kerüljenek az egész fejezetet érintően. Az OBH a bírósági szervezet valamennyi intézményével önálló költségvetési tárgyalásokat folytatott, hogy a 2015. évi fejezeti költségvetés elosztása tárgyszerű lehessen. Ezen tárgyalások alkalmával az OBH részéről minden fejezeti feladatot ellátó szakterület képviseltette magát (műszaki, informatikai stb.).

A 2012. évi felmérés szerint az informatikai eszközeink 70%-a rendkívül elavult volt. Az elektronikus eljárásokhoz, a nyilvántartási rendszereink megújítása sürgős intézkedéseket és forrásbevonást tett szükségessé. Utóbbit segítették azok az európai uniós forrásból indított és megvalósuló projektek, amelyek eredményeként új szoftverek kerültek kifejlesztésre és megújíthattuk az informatikai eszközeink 64%-át. Komoly előrelépést jelentett, hogy ezen fejlesztések eredményeként a bírók mobil eszközökhöz juthattak. 2014-ben került végső szakaszába a csőd és civil ügyszak elektronizálása. 2015. évi bevezetésre előkészítettük a polgári peres ügyekben, az elektronikus eljárások körének kibővítését a járásbíróságokra. Számos alkalmazást fejlesztettünk, amely más szervezetek nyilvántartásainak elérhetőségét, vagy a bírósági eljárások ügyvitelének, illetve az igazgatási ügymenetnek az automatizálását szolgálják.

A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

A stratégiai cél megvalósítása során a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, így a bírósági szervezet iránti bizalom növelése a cél. Az OBH olyan módszerek kialakítására törekszik, amelyek révén a bíróságok ítélkezése és igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartásával –, mind szélesebb körben ismertté és elfogadottabbá válik.

A bírósági szervezeten belül is egyfajta hatalommegosztás valósul meg, hiszen az OBH, az OBT és a Kúria hármassága az együttműködésnek és az OBH feletti kontrollnak is fórumot biztosít. A szervezet irányításában a nyilvánosság kontroll szerepét az OBH elnöke kiemelten fontosnak tartja. A bíróságok központi honlapján (www.birosag.hu) a jogszabályi kötelezettségeken túl, hozzáférhető minden olyan információ, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez. A belső nyilvánosság erősítése érdekében létrejött bíróságok központi intranet oldalának tartalma 2014-ben tovább bővült. Az egyes bíróságok maguk is működtetnek nyilvános és belső honlapokat is. Ahogyan az OBH elnöke beszámolósi kötelezettséggel tartozik az Országgyűlés felé is, a bírósági szervezet vezetői is éves beszámolókat készítenek az adott bíróság tevékenységéről.

Az igazgatási munka ellenőrzése, a bírói előmenetel, a vezetői kiválasztás során nem csupán az Országos Bírói Tanácsnak, de az egyes bíróságok össz bírói értekezleteinek, és a helyben működő bírói tanácsoknak is komoly szerepe van. Egyre több bíróságon vonják be az igazgatási intézkedések előkészítésbe a helyben működő bírói tanácsokat.

Az OBH – az Integritási munkacsoport által végzett előkészítő munka révén – részt vett a 2015. január 1-jén hatályba lépő Bírói Etikai Kódex megalkotásában. Az Etikai Kódex megalkotásának célja, hogy a magyar bírósági szervezet iránti közbizalmat erősítse. A szervezeti és személyi integritás erősítése érdekében fontos meghatározni a bírák által követendő erkölcsi normákat. Az Etikai Kódex a bírói esküvel megerősített értékek mentén iránymutatásként fogalmazza meg a bírói hivatás etikai követelményeit. Támogatást nyújt a kockázatokat rejtő magatartások felismerésében, és védelmezi a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítókat.

A bíróságok egységes szabályozási eszközei érdekében támpontokra van szükség, ezért 2014 decemberében megalakult a Mintaszabályzat munkacsoport, amely 5 mintaszabályzat elkészítését tűzte ki célul a 2015. évre. Mind formájában, mind kötelező tartalmi elemeit tekintve fontos az egységes szabályozás, lehetővé téve az egyes bíróságok sajátosságainak figyelembevételét is. A mintaszabályzat lehetőséget biztosít a szabályzat nem kötelező tartalmi elemeinek szükség szerinti elhagyására, bővítésére és módosítására is, a bíróság típusára, illetve méretére, feladatainak összetettségére figyelemmel.

Az integritás területén az OBH más szervekkel is együttműködik. Erre vonatkozóan külön együttműködési megállapodás létezik a BM, az IM, az ÁSZ, a Legfőbb Ügyészség, a Kúria és az OBH között. Hasznosítjuk az OBT által az ENCJ-ben szerzett tapasztalatokat is. Az európai bírói tanácsok ebben az évben sokat foglalkoztak a bírósági szervezeti és bírói integritás indikátorával, s az ehhez közvetlenül kapcsolódó ügyelosztási elvekkel és rendszerekkel. Ez utóbbiaknak a hazai gyakorlat megújítását szolgáló feldolgozása volt 2014-ben az Integritási munkacsoport egyik feladata.

A többször említett bírósági honlapok a működés átláthatóságát biztosító legfontosabb eszközök. Külön sajtószóvivői munkacsoport került felállításra, hogy a sajtószóvivői hálózat felkészültségét, munkájuknak az összehangoltságát erősítsük. 2014-ben már második alkalommal került megrendezésre Budapesten a Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferencia, ahol több tucat európai bíró a közösségi oldalak használatának, a sajtó tájékoztatásának nehézségeit vitathatta meg.

A megfelelő szintű informatikai biztonsági rendszer kiépítésének folytatásaként 2014-ben elkészült a központi informatikai biztonsági szabályzat első verziója, amely az országosan egységes, informatikai biztonsági keretszabályzat, továbbá az üzletmenet-folytonossági és katasztrófa-elhárítási tervek megalkotásának alapját képezi.

Az épületek biztonságának növelése érdekében folytatódott a beléptető rendszerek fejlesztése a Svájci Projekt során. A bírósági épületekben összesen 104 db detektoros beléptető kapu, 45 db új, korszerű csomagvizsgáló röntgen alagút telepítésére, valamint 11 db, még használható csomagvizsgáló berendezés áthelyezésére került sor, összesen mintegy 501 millió forint értékben. A korábban meglévő eszközökkel együtt, jelenleg a bírósági épületekben összesen 156 db detektoros beléptető kapu és 81 db csomagvizsgáló röntgen található.

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A stratégiai cél egyrészt a fizikai hozzáférés megkönnyítését, másrészt átvitt értelemben a bírósághoz fordulás egyszerűsítését is jelenti. Ezt a célt szolgálja például az ügyfelek megfelelő és folyamatos tájékoztatása, a könnyen áttekinthető és informatív honlap, az ügyfél tájékoztatási centrumok létrehozása vagy az ügyfél-elégedettség mérése.

A már említett Szervezetfejlesztési projektben, több bíróság ügyfél-elégedettség mérési módszereket, ügyfélfogadási protokollt, ügyfél chartát dolgozott ki és vezetett be. Ezek a jó gyakorlatok folyamatosan megosztásra kerülnek a bíróságok belső honlapjain is. Mindezek komoly előrelépést jelentettek a Szolgáltató bíróság kialakításának irányába.

Az ügyintézés hatékonysága érdekében ügyfélcentrumok kialakítása kezdődött meg az országban. Elsők között a Budapest Környéki és a Fővárosi Törvényszéken. Az ügyfélcentrum biztosítja az állampolgárok számára, a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézés, azt hogy kulturált körülmények között tanulmányozhassák az ügyiratokat, vagy kapjanak felvilágosítást.

A bíróságokhoz való hozzáférést egyszerűsíti továbbá az a fejlesztés, amelynek köszönhetően 2015. évtől lehetővé válik a bíróságok ügyfelei számára, hogy a panaszokat személyes megjelenés nélkül, ügyfélkapun keresztül, elektronikus űrlap használatával terjesszék elő a hét minden napján, a nap 24 órájában. Az ügyfelek igényeit szolgálja az úgynevezett pertartam kalkulátorok kialakítása, amelynek segítségével az ügyfelek, az illetékes bíróság választhatósága esetén a rövidebb pertartammal eljáró bíróságon indíthatják meg ügyüket. 2014-ben kezdődött el az a fejlesztés, amelynek eredményeként a rendszerbe jelentkezett ügyfelek sms, vagy e-mail értesítést is kapnak majd a per lényegi eseményeiről. A központi honlapról elérhető ügyfélportálon további fejlesztéseket is elérnek az ügyfelek.

2014-ben tovább bővült az elektronikus kapcsolatok köre más szervekkel és az egyes eljárásokban egyre nagyobb tere lesz az elektronikus ügykezelésnek, ezért folytatódott a bíróságok belső munkáját segítő fejlesztések kidolgozása és bevezetése is.

A bíróságok központi honlapjának mintájára, a bíróságok saját honlapokat alakítottak ki, így 2014-ben mind az 5 ítélőtábla és a 20 törvényszék egységes arculattal és struktúrával fogadta az interneten az ügyfeleket, míg a központi honlapon, a könnyebb kereshetőség érdekében tematikus aloldalak kerültek létrehozásra. A kommunikációban nyitás történt a közösségi média felé is, így facebook profillal rendelkezik az OBH és több bíróság is.

Az OBH elnöke a bíróságok szolgáltató jellegének erősítését és a XXI. század igényeihez való igazítását kiemelt célnak tekinti. Ennek keretében folytatódtak a korábbi évben meghirdetett országos programok, mint a tanúgondozás, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program, a bírósági közvetítés és a Nyitott Bíróság Program. A Nyitott Bíróság Program keretében 2014-ben tovább nőtt a programok megszervezésében és lebonyolításában közreműködők és a résztvevők száma. Utóbbi már közel 37 ezer középiskolást jelentett. A teljes bírósági épület állomány 32,2%-ában, azaz 49 épületben megvalósult a gyermekbarát meghallgatás lehetősége. Tovább fejlődött a bírósági közvetítés intézménye is, így 2014-ben a 20 törvényszéken 120 bírósági közvetítő működött, 656 lefolytatott bírósági közvetítői eljárásból 363 közvetítői eljárás zárult megállapodással. A tanúgondozásra kijelölt kapcsolattartók száma dinamikusan növekedett, további 60 fő tanúgondozó került kijelölésre 2014-ben, így a tanúgondozók száma év végére elérte a 163 főt. Tovább javultak az infrastrukturális feltételek, év végére már több mint 30 bíróság rendelkezett tanúmeghallgató szobával, illetőleg tanúváró helyiséggel. Néhány bíróságon a tanúk részére várakozásra alkalmas elkülönített folyosórész került kialakításra.

A képzési rendszer fejlesztése, a többi hivatásrenddel való együttműködés

2014-ben folytatódott a képzési rendszer megújítása. Az OBH 2013-ban dolgozta ki a MIA intézményi stratégiáját, amelynek megvalósítása érdekében 2014-ben is fő célkitűzés volt, hogy a központi képzések a MIA épületén kívüli helyszíneken is megvalósulhassanak. Ennek keretében lehetőség nyílt arra, hogy a MIA koordináló szerepe – a helyi és regionális képzések bővítésével – erősödjék, valamint szélesebb képzési kínálatból választhassanak a bírák és igazságügyi alkalmazottak, ezáltal motiváltabbá váljanak az oktatásokon való részvételben.

A bírósági szervezetben dolgozó közel 11 000 fő képzését kizárólag központi helyszínen és szervezésben nem lehet kielégítően ellátni, ezért fontos, hogy a MIA által biztosított központi koordináció mellett, az oktatások összehangoltan, helyi és regionális szinten is megvalósuljanak. A központilag koordinált képzési rendszer regionális és helyi irányba történő nyitásával 2014-ben 327 rendezvényen 27 868 fő vett részt a MIA által minőségbiztosított oktatásokon.

A bírói munka hatékonyságának növeléséhez szorosan kötődő célkitűzés volt 2014-ben a bírói hivatáshoz tartozó kompetenciák felmérése és fejlesztése. A kompetencia fejlesztésekre irányuló komplex és többlépcsős képzési sorozat megtervezéséhez pszichológus szakértők bevonása mellett, részletes előkészítő munkával, nagy ívű felmérés eredményeként meghatározásra került a bírói kompetencia-térkép és az ahhoz kapcsolódó, egymásra épülő képzési modulok rendszere.

A képzési rendszer informatikai fejlesztése során alkalmazásra került az EKOP projektek oktatási anyagainak elkészítéséhez a Scorm e-learning tananyagkészítő modul, amely alkalmas távoktatásra, önképzésre és vizsgáztatásra. Továbbá megvalósult a Moodle e-learning keretrendszer bírósági szerverkörnyezetbe történő integrálása, így az eddig külső vállalkozó által üzemeltetett rendszer a bíróságon belül, belső erőforrásokkal működtethető.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke 2014-ben első alkalommal hirdette meg a gróf Székhelyi Mailáth György országbíró emlékére szervezett tudományos pályázatot, bírósági és joghallgatói tagozatban. Négy szekcióban (polgári jogi; büntetőjogi; közigazgatási, munkajogi és európai uniós; valamint bírósági általános igazgatási szekció) 51 színvonalas pályaművet nyújtottak be.

Az OBH kiemelten foglalkozik a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartással. Ennek keretében a magyar bírák külföldi tanulmányutakon, konferenciákon, képzéseken vehetnek részt, lehetővé téve ezzel a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok megismerését, illetőleg saját tapasztalataik megosztását, tovább építve, erősítve ezáltal a bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatait. 2014-ben nőtt azon bírósági dolgozók száma, akik nemzetközi képzésen vettek részt, illetve külföldön képviselhették a magyar igazságszolgáltatást. Az OBH külön ösztöndíj programot indított, amelynek keretében egy-egy bíró, bírósági titkár hosszabb időt tölthet el az Európai Unió Bíróságán, az Európai Jogakadémián és az Európai Emberjogi Bíróságon gyakornokként. Az európai uniós joganyag megismerését szolgálja az európai szaktanácsadó bírák hálózatának működtetése. A pályázat útján elnyert megbízás alapján a bírók oktatásokat tartanak, tanácsadással foglalkoznak és segítik a honlapok európai uniós tartalmakkal való feltöltését.

Az egyes bíróságok közvetlenül tartják a kapcsolatot az egyetemek jogi karaival. Együttműködési megállapodásaik alapjai a gyakornokok fogadásának, a jogi klinikák működtetésének és a különféle állásbörzéken, a jogi hivatásrendeket is bemutató konferenciákon való részvételnek. Következtesen számon tartjuk és igyekszünk hasznosítani a másoddiplomával, szakjogász végzettséggel rendelkezők tudását, illetve az egyetemeken is tanító kollégáink tapasztalatait.

A 2014. évben ünnepeltük „a bírói függetlenség legmegbízhatóbb és legfáradhatatlanabb védelmezőjének”, Juhász Andor Kúriai elnök születésének 150. évfordulóját. Ebben az évben nem csupán az emlékére alapított díjak átadására, de lakóházán egy emléktábla felavatására is sor került. Ezzel indítottuk el az egész országra kiterjedő történeti hagyományápolás pályázatot.

„a magyar bíró hazafiasan érző, föl- és lefelé független, sokat tanult és tapasztalt, lelkiismeretes őre és gondozója hazánk jogrendjének, aki tiszteli a törvényt, de azért nem hódol bálványimádó módjára megkövesedett törvényszakaszoknak, hanem a törvényt magyarázat segítségével életet lehel a haldokló vagy elhalt normákba.”¹

¹ Juhász Andornak a m. kir. Kúria elnöki állásának elfoglalása alkalmával a m. kir. Kúriának 1925. évi szeptember hó 12. napján tartott teljesülésében elmondott beszédéből

II. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TEVÉKENYSÉGE

1. A bírósági szervezet 2014. évi tevékenysége számokban
 - 1.1. Ügyérkezés
 - 1.2. Ügybefejezés
 - 1.3. Ügyhátralék
 - 1.4. Időszerűség
 - 1.5. A központi régió
 - 1.6. A bírói munkateher
2. Ügyforgalmi kihívások
 - 2.1. Szabálysértési ügyek
 - 2.2. Devizahiteles ügyek
 - 2.3. Civil szervezetek bejegyzése
 - 2.4. Bírósági közvetítés
3. Az ítélezés megalapozottsága
4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája alapján
5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéljezenek, valamint, hogy az emberi erőforrások optimálisan kerüljenek elosztásra és hasznosításra:

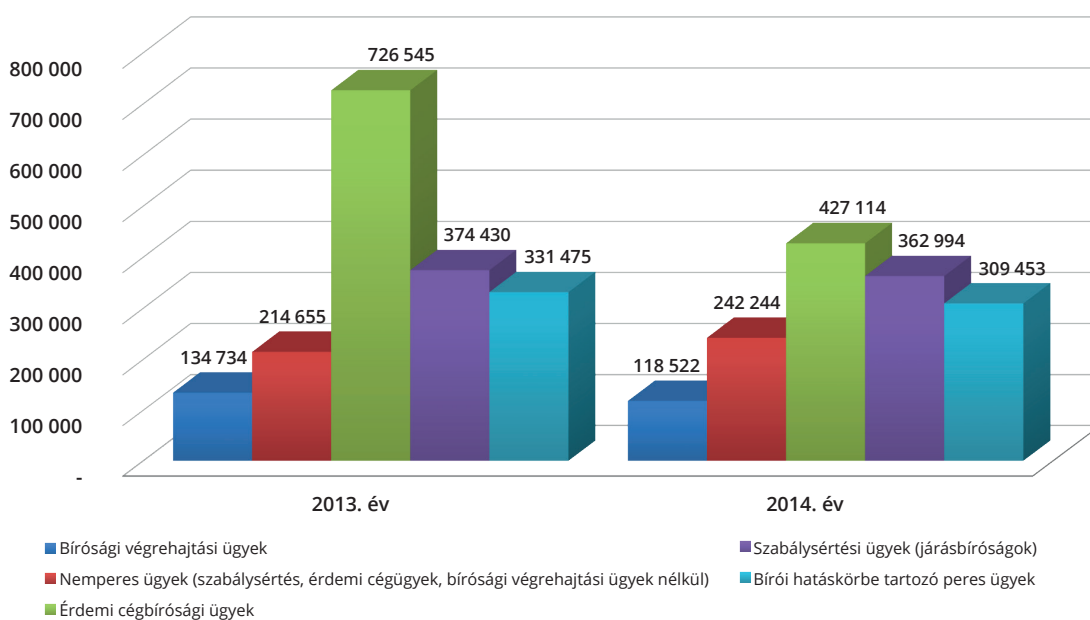
- Az országos időszerűségi adatok tovább javultak.
- A bíróságok összességében az érkezésnél 3%-kal, míg peres ügyek tekintetében 5%-kal több ügyet fejeztek be. A peres befejezések száma minden ítélezési szinten meghaladta az érkezést.
- 2014-ben a járásbíróságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon összességében (a bírósági végrehajtási ügyek kivételével) 774 ezer ügyet fejeztek be. A befejezések száma – a közigazgatási peres és a büntető nemperes ügyszak kivételével – minden ügyszakban meghaladta az érkezések számát.
- Törvényszéki másodfokon összességében több ügyet fejeztek be, mint amennyi érkezett. A befejezett ügyek érkezéshez viszonyított aránya a polgári peres ügyszakban alakult a legkedvezőbben, ahol 10,5%-kal haladta meg a befejezés az érkezést.
- 2014. év végén 2013-hoz képest 13%-kal kevesebb ügy maradt folyamatban a bíróságokon.
- A 2014. év kihívásainak (pl. szabálysértési ügyek) hatékony kezelése.
- Tovább javultak az időszerűség mutatók a Fővárosi Törvényszéken.
- A bíróság elé állításos ügyek aránya megduplázódott 2011-hez képest.
- A szabálysértési ügyekben tartott tárgyalások száma tizedére csökkent a 2013 évihez képest.
- A devizahiteles perek kapcsán felmerült igazgatási és szakmai többletfeladatoknak, kihívásoknak való megfelelés.

1. A bírósági szervezet 2014. évi tevékenysége számokban

1.1. Ügyérkezés

A 2014. év során 1 millió 460 ezer ügy érkezett a bíróságokra. Ez a szám a 2013. évhez (1 millió 782 ezer ügy) képest összességében 18%-kal kevesebb. Ennek kapcsán fontos kiemelni, hogy a 2013-ban érkezett ügyek számát jelentősen megnövelték a kivételesen, dömpingszerűen indult (érdemi és egyéb) cégbírósági ügyek (726 ezer ügy). 2014-ben az érkezett cégbírósági ügyek száma normalizálódott (427 ezerre csökkent). Az alábbi diagram a 2013., valamint a 2014. év adatai alapján mutatja be az érkezés megoszlását az egyes releváns ügycsoportokban. Jól látható, hogy a 322 ezer ügynyi csökkenést egyértelműen a – 2013-ban időlegesen megugrott – cégbírósági ügyek számának normalizálódása eredményezte.

A bíróságokra érkezett ügyek száma

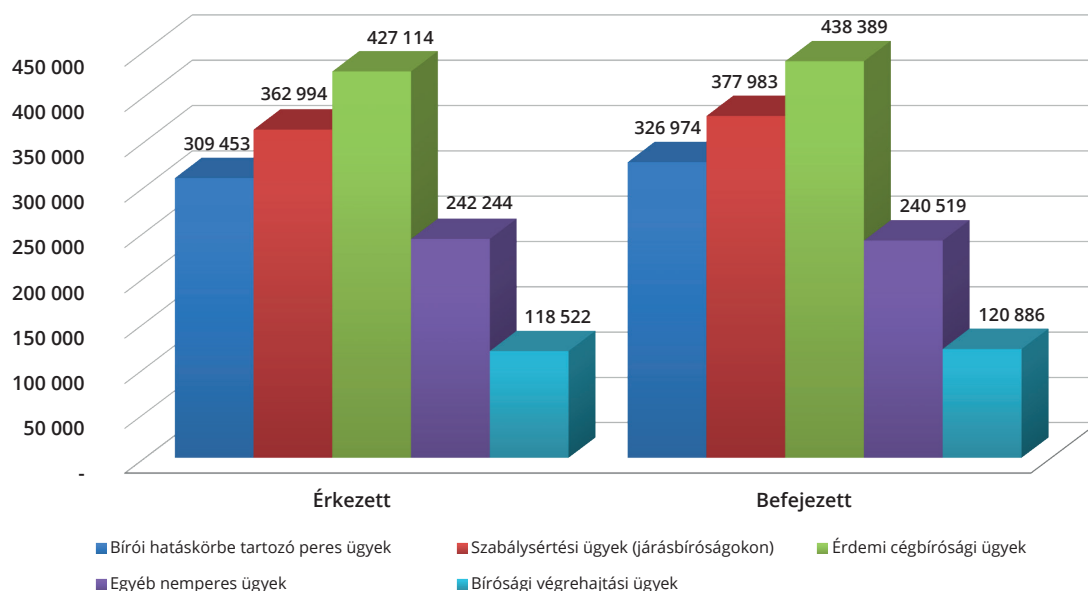
Az érkezett ügyek száma az egyéb nemperes ügycsoportban emelkedett 27 589 üggyel (13%-kal), míg a többi ügycsoportnál csökkent. A bírói hatáskörbe tartozó peres ügyek száma 22 376-tal (6,6%), a bírósági végrehajtási ügyek száma 16 212-vel (12%), a szabálysértési ügyek száma 11 436-tal (3,1%) volt kevesebb 2014-ben, mint 2013-ban.

A bírói hatáskörbe tartozó peres ügyek számának csökkenése azonban csak látszólagos, tekintettel arra, hogy módosult az iratkezelési szabályzat a tekintetben, hogy mely ügyeket kell peres, illetve nemperes számra lajstromozni. Ennek következtében adminisztratív, technikai változások történtek az ügyforgalomban.

1.2. Ügybefejezés

2014-ben a bíróságok az érkezett ügyek számához képest összességében 3%-kal több (1 millió 504 ezer) ügyet, míg a peres ügyek tekintetében 5%-kal több (380 ezer) ügyet fejeztek be. A peres befejezések száma minden ítélkezési szinten, és – az „egyéb nemperes ügyek” kategóriájának kivételével – minden ügyszakban meghaladta az érkezést. Ez legnagyobb mértékben (6%-kal), a társadalom szempontjából legjelentősebb ügycsoportban, a bírói hatáskörbe tartozó peres ügyeknél érvényesült, ahol 2014-ben 326 974 ügy került befejezésre, míg 309 453 ügy érkezett.

*Az érkezett és a befejezett ügyek száma a bíróságokon összesen
2014. év*

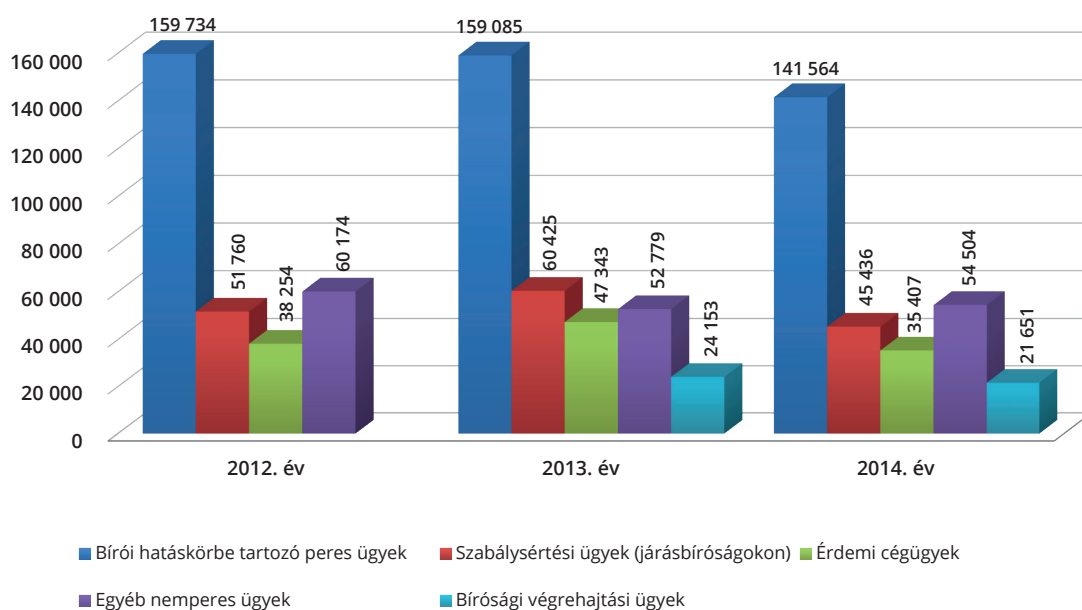

1.3. Ügyhátralék

2014 végén 298 562 ügy volt folyamatban a bíróságokon. Ez a szám 2012. év végéhez viszonyítva 3,7%-kal, míg 2013. év végéhez képest 13%-kal csökkent. 2013-hoz képest a legjelentősebb, 25%-os csökkenés a járásbírószági szabálysértési ügyek (60 ezerről 45 ezerre) és – a korábbi kivételes dömpingszerű érkezésnek köszönhetően – az érdemi cégügyek esetében (47 ezerről 35 ezerre) volt. 2014 végén az „egyéb nemperes ügyek” hátraléka (54 504 ügy) csekély mértékben, 3%-kal volt magasabb, mint 2013 végén, ellenben 2012-höz képest 9%-kal csökkent.

A bírói hatáskörbe tartozó pereknél (141 564 ügy) 2013. év végéhez képest 11%-kal, 2012. év végéhez képest 11,4%-kal csökkent a folyamatban maradt ügyek száma.

A bíróságokon folyamatban maradt ügyek száma összesen

1.4. Időszerűség

1.4.1. Befejezett peres ügyek

Miután az OBH által kezdeményezett jogszabályváltozás miatt 2014. január 1-jétől a (rövid időtartamú) szabálysértési perek lajstromozási rendje megváltozott, ezért a befejezett perek tartamát szabálysértési ügyek nélkül lehet érdemben összehasonlítani az előző évi adatokkal. 2014-ben az előző évhez hasonlóan a perek több mint 77%-a egy éven belül befejeződött a bíróságra érkezéstől számítva.

Kedvezően változott a befejezett perek átlagos időtartama, az alábbi adatok szerint:

- a törvényszékek másodfokú munkaügyi pereinél 77 napos csökkenés,
- az ítéltáblák polgári pereinél 73 napos csökkenés,
- a törvényszékek másodfokú közigazgatási pereinél 58 napos csökkenés,
- a törvényszékek másodfokú polgári pereinél 26 napos csökkenés, valamint
- a járásbíróságok gazdasági pereinél 23 napos és a szabálysértési pereknél 15 napos csökkenés volt tapasztalható.

1.4.2. Folyamatban maradt ügyek

A törvényszékeken (járásbíróságokkal, közigazgatási és munkaügyi bíróságokkal együtt) a folyamatban maradt 142 869 peres ügyből 30 040 érkezett egy évnél régebben, ami 10,5%-kal (3 500 ügyel) kevesebb, mint 2013. december 31-én.

A Kúrián 2014-ben is csökkent az egy éven túli hátralék, csupán 11 ilyen ügy maradt folyamatban 2014 végén a 2013 december végi 63 ügyel szemben. Az ítéltáblákon kedvező változás, hogy a folyamatban maradt ügyek száma 11%-kal csökkent (5 260-ról 4 699-re).

1.5. A központi régió

A központi régió bíróságainak ügyforgalmában bekövetkezett változásokat – csakúgy, mint az országos adatok esetében – a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek, a csőd- és felszámolási ügyek, valamint a cég- és cégtörvényességi ügyek körében előállt jelentős módosulások eredményezték. Azonban e változások intenzitása, esetenként iránya is eltért a központi régió két törvényszékén (Fővárosi és Budapest Környéki Törvényszék).

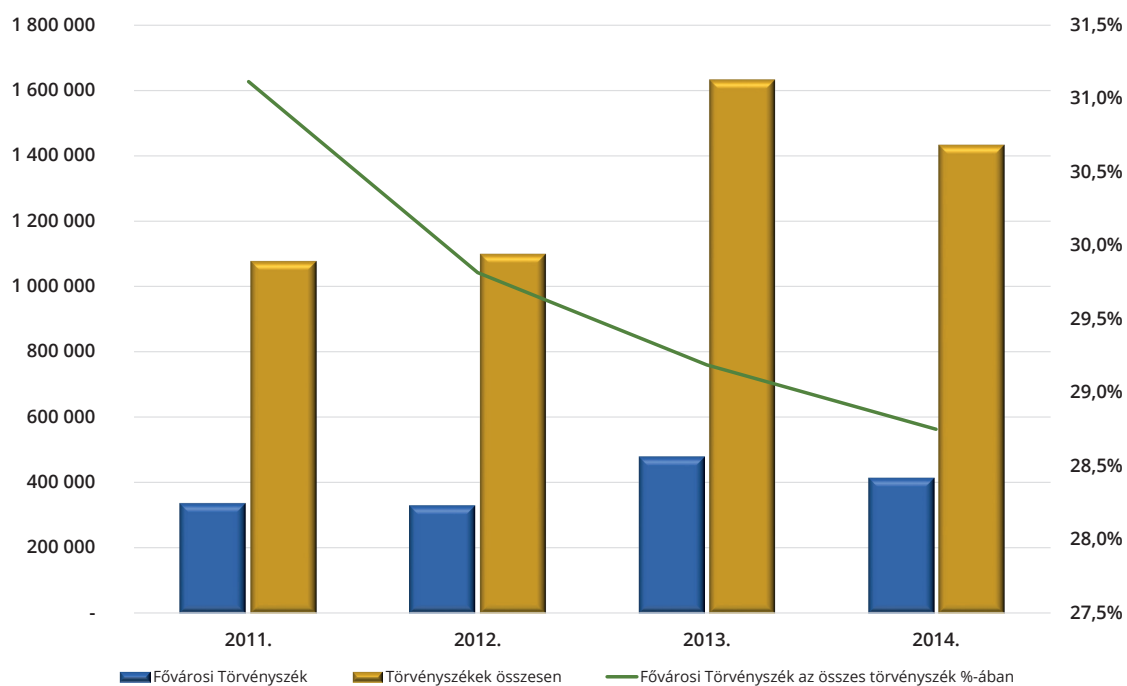
1.5.1. Fővárosi Törvényszék

A Fővárosi Törvényszéken 2014-ben az érkezés – az érkezett érdemi cégügyek csökkenésének köszönhetően – 18%-kal csökkent 2013-hoz képest (503 ezerről 412 ezerre). A csökkenés mértéke az országos átlaghoz (18,4%) hasonló. A Fővárosi Törvényszék országos érkezésből való részesedése folyamatosan csökken, 2011-ben még 31,1% volt, 2014-ben már csak 28,8%.

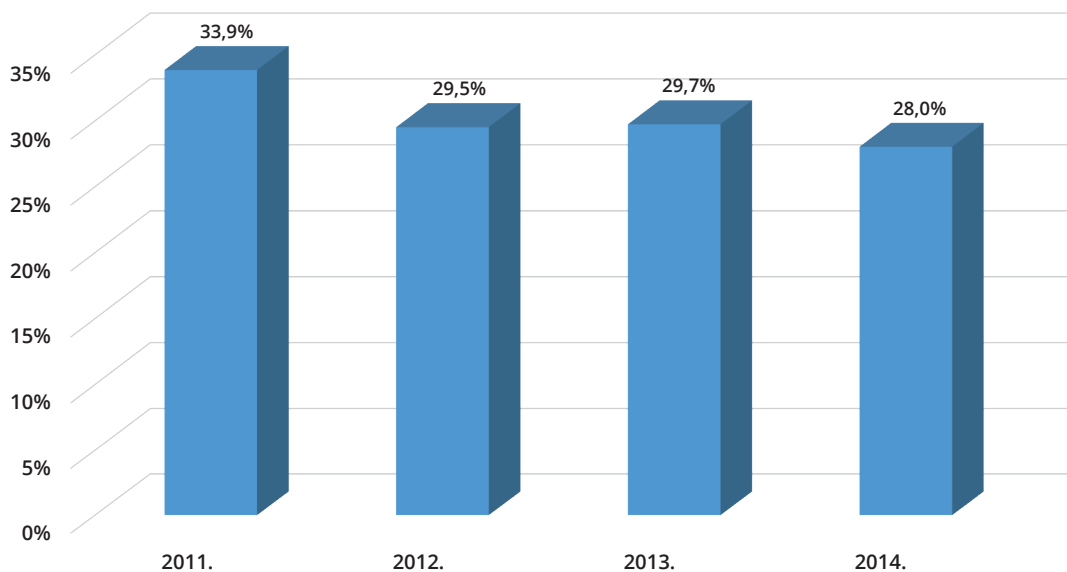
A befejezések száma minden ítélezési szinten meghaladta az érkezést (összességében 3%-kal). Járásbírósági szinten 5%-kal (176 857 érkezés, 185 640 befejezés), törvényszéki első fokon 1,6%-kal (212 041 érkezés, 215 417 befejezés), törvényszéki másodfokon 2,4%-kal (23 475 érkezés, 24 037 befejezés).

A törvényszék részesedése a teljes ügyhátralékból 2011-ben még 33,9% volt, ami 2014-re 28%-ra mérséklődött.

A Fővárosi Törvényszék részesedése a törvényszékek ügykezeléséből

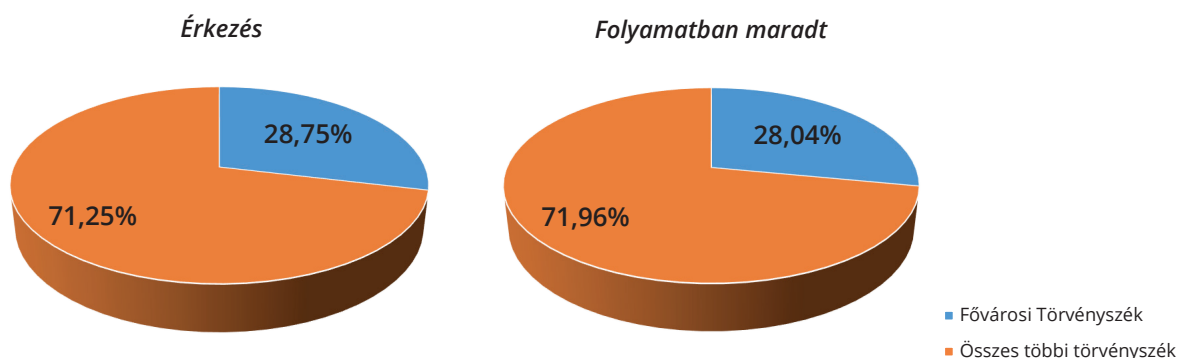

A Fővárosi Törvényszék részesedése a törvényszékek ügghátralékából

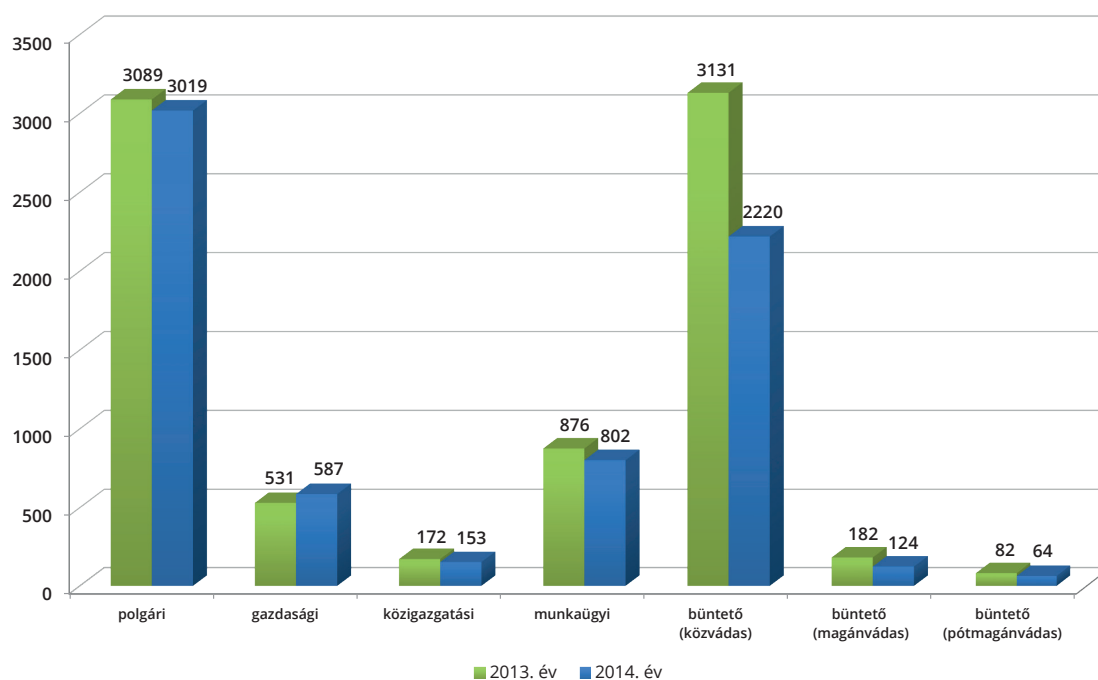
A folyamatban maradt ügyek száma – a korábban megfigyelt tendenciáknak megfelelően – minden ítélkezési szinten csökkent (2013-hoz képest összességében 16,6%-kal; 98 ezer helyett 82 ezer ügy). Ezen ügyek számát minden ítélkezési szinten sikerült mérsékelni. A járásbírói (járás-, közigazgatási és munkaügyi bíróságok) szinten 18,4%-kal, a törvényszéki első fokon 16%-kal, a törvényszéki másodfokon 8,7%-kal.

A Fővárosi Törvényszék részesedése a törvényszékek ügyforgalmából 2014-ben

A fenti diagram a Fővárosi Törvényszék részesedési arányát mutatja a törvényszékekhez érkezett, és az ott folyamatban maradt ügyekből. Látható, hogy az érkezésen belüli arány magasabb volt, mint a folyamatban maradt ügyeknél, tehát a Fővárosi Törvényszék teljesítménye felülmúlta az országos átlagot. Ha az összes (az előző évről folyamatban maradt és a 2014-ben érkezett) elintézendő ügghöz viszonyítjuk a folyamatban maradt ügyek számát, akkor is kedvezőbb a Fővárosi Törvényszék helyzete (16,12%) az országosnál (16,47%), tehát ügghátraléka az országos átlag alatt van.

Egy éven túl folyamatban maradt peres ügyek száma

A Fővárosi Törvényszék számottevően előrelépett az időszerűség javításának területén is. Mint a fenti ábrán látható az egy éven túl folyamatban maradt peres ügyek száma a járásbírói szinten a gazdasági ügyszak kivételével minden ügyszakban csökkent. A legjelentősebb, 29%-os csökkenés (3 131-ről 2 220-ra) a közvédas peres ügyeknél tapasztalható. Az egy éven túl folyamatban maradt peres ügyek számának csökkenése az iratkezelési szabályzat módosításának pozitív hatását igazolja. Törvényszéki első fokon a polgári peres ügyek esetében volt a legnagyobb csökkenés, 33% (2 310-ről 1 547-re), de a gazdasági peres ügyek esetében is jelentős, 20%-os az egy éven túl folyamatban maradt ügyek számának csökkenése.

1.5.2. Budapest Környéki Törvényszék

A Budapest Környéki Törvényszéken (BKT) az érkezés – a korábban már említett érkezett érdemi céügyek csökkenésének köszönhetően – 23%-kal csökkent (végrehajtási ügyekkel együtt 205 ezerről 157 ezerre). A csökkenés mértéke kissé meghaladta az országos átlagot (4,9%-kal). Az országos érkezésből való részesedése kis mértékben (0,7%-kal) csökkent.

Az összbefelejezések száma a BKT-n is minden ítélkezési szinten magasabb volt az érkezésnél (összességében 2,9%-kal). Törvényszéki első fokon 6,7%-kal (58 368 érkezett, 62 294 befejezett), másodfokon 5,2%-kal (7 596 érkezett, 7 994 befejezett) haladta meg a befejezett ügyszám az érkezettet. Járásbírósági szinten minimális volt a különbség a befejezések javára. A folyamatban maradt ügyek száma összességében 6,7%-kal (50 ezerről 47 ezerre) csökkent. Törvényszéki első fokon 16,9%-kal (17 ezer helyett 14 ezer ügy), másodfokon 17,4%-kal (2 289 ügy helyett 1 891 ügy) volt kisebb az ügyhátralék, mint 2013 végén.

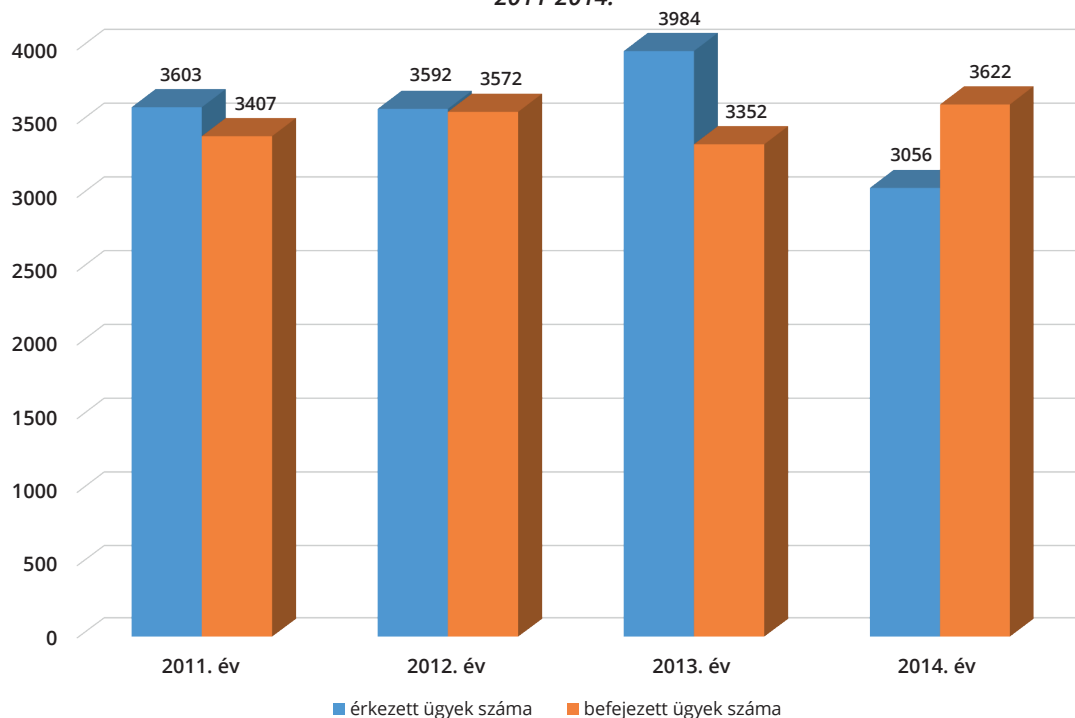
Az időszerűséget is sikerült javítani a BKT-n. Az egy éven túl folyamatban lévő perek száma 5%-kal, 5 905-re csökkent. Különösen kedvezően alakult ez a mutató törvényszéki első fokon, ahol az egy éven túli peres ügyhátralék a folyamatban maradt ügyek számához hasonlóan minden ügyszakban mérséklődött: a polgári ügyek esetében 31%-kal (529-ről 364-re), a gazdasági ügyek esetében 16,4%-kal (214-ről 179-re), míg a büntető ügyek esetében 27%-kal (48-ról 35-re).

1.5.3. Fővárosi Ítéltábla

2013-ban megváltozott a Fővárosi Ítéltábla (FIT) illetékességi területe, amely folytán 2013-hoz képest 24%-kal (3 984-ről 3 056-ra) csökkent az érkezett peres ügyek száma. Az érkezés csökkenése kis mértékben meghaladta az országos átlagot (2,5%-kal). Az országosan érkezett ügyekből való részesedése 1,2%-kal csökkent.

A befejezett ügyek száma – a fellebbezett másodfokú katonai peres ügyeket leszámítva – minden ügyszakban meghaladta az érkezett ügyek számát 2014-ben (érkezett ügyek száma: 3 056 db, befejezett ügyek száma: 3 622 db).

*Az érkezett és befejezett ügyek számának alakulása a FIT-en
2011-2014.*

A FIT peres ügyforgalma az összes ítéltáblára érkezett ügy 60-65%-a. Ezzel arányos a befejezett ügyek száma is. A FIT részesedése a 2014. I. félév végén folyamatban maradt ítéltáblai ügyekből közel 75%-os volt. Ez azt jelenti, hogy a FIT ügyforgalma, valamint az ott dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak teljesítménye alapjaiban határozza meg az ítéltáblai szint időszériási mutatóit és tevékenységét. Az ítéltáblán 2014-ben nem voltak 3 éven túli ügyek, azonban az 1 éven túli ügyek száma megháromszorozódott (72-ről 218-ra), mely növekedést a polgári és a gazdasági ügyszakban 1 éven túl folyamatban maradt ügyek száma eredményezte (polgári ügyszakban 45-ről 151-re, gazdasági ügyszakban 5-ről 37-re növekedett az 1 éven túli ügyek száma).

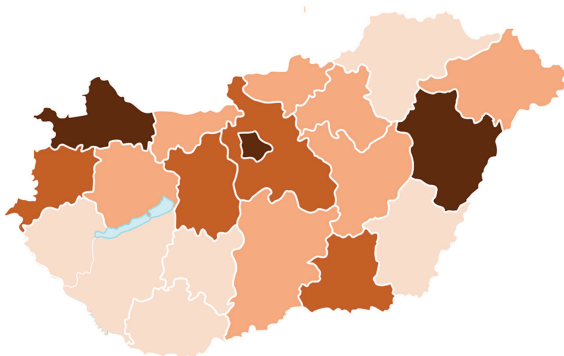
A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 6. alcíme alapján indult perekben benyújtott fellebbezések elbírálása során a FIT kizárólagos illetékességgel járt el. Ezen ügyek intézése egybeesett az önkormányzati választási ügyekben érkezett jogorvoslatok elbírálásával. Az OBH elnöke 2014 decemberében jogszabály-módosítási javaslatot terjesztett elő a FIT munkaterhének csökkentése végett. Az időszerű ítélezés megteremtése érdekében a javaslat szerint Fejér megye – földrajzi elhelyezkedésére tekintettel – a Fővárosi Ítéltáblától a Győri Ítéltábla illetékességi területéhez kerülne. A jogszabály-módosítási javaslat törvényjavaslatba történő beépítése 2014-ben elmaradt, ezért azt az OBH elnöke 2015-ben ismétlen előterjeszti.

1.6 A bírói munkateher

A bírói munkateher országos kiegyenlítettségét mutatja meg a tárgyaló tanács/bírói számra vetített ügyforgalmi adatok átlaghoz való viszonyítása. Az OBH célja, hogy minden bírósági szinten és ügyszakonként, a törvényszékek illetékességi területén lévő járásbíróságok, közigazgatási és munkaügyi bíróságok, törvényszékek és ítéltáblák átlagtól való eltérése ne haladja meg a 15%-ot. Jelentős siker, hogy négy év alatt az egy tárgyaló tanácsra jutó járásbírósági büntető peres ügyhátralék homogénebb lett. A Fővárosi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon az átlag feletti leterheltség átlag alattira csökkent.

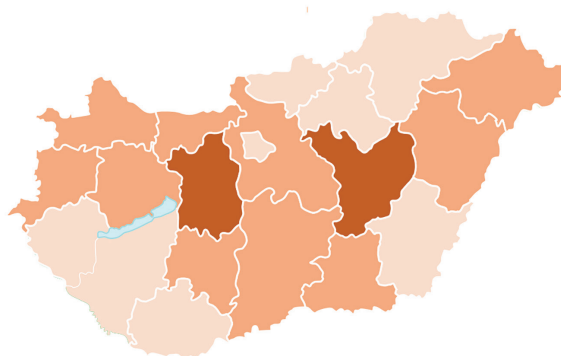
Járasbírósági büntető peres ügyszakban az egy tárgyaló bíróra jutó ügyhátralék

2011. dec. 31-én

Országos átlag: 112 ügy
Fővárosi Törvényszék: 157 ügy

2014. dec. 31-én

Országos átlag: 84 ügy (25%-os csökkenés)
Fővárosi Törvényszék: 75 ügy (53%-os csökkenés)

Terheltségi szintek és azok színei:

-75	
76-125	
126-150	
150-	

Ahogy az ábra is mutatja, óriási eredmény, hogy 2014-re a járásbíróági büntető peres ügyekben az egy tárgyaló bíróra jutó ügghátralék átlag értéke 84 ügy volt. Nem volt olyan bíróság, ahol ez az érték elérte volna a 150 ügyet, illetve csak két megyében haladta meg a 125 ügyet.

Kialakításra került 2014-ben az az informatikai alkalmazás, amely az elsőfokú peres ügyekben a bíróságra érkező ügyek súlyozását teszi lehetővé egy pontrendszer alkalmazásával. Ez biztosítja azt, hogy egy szervezeti egységen belül az érkező ügyek ne csak a számosságuk, hanem a várható nehézségi fokuk alapján is egyenletesen legyenek kioszthatók a bírókra.

A súlypontozás alkalmazását, az arra vonatkozó tapasztalatokat az OBH európai uniós támogatású fejlesztések bevezetését segítő munkacsoportja (EKOP munkacsoport) kíséri figyelemmel, annak érdekében, hogy az esetleges változtatási igények teljesíthetők legyenek.

2. Ügyforgalmi kihívások

2.1. Szabálysértési ügyek

A szabálysértési ügyek tekintetében 2013-ban az érkezés az előző évhez képest csaknem a kétszeresére nőtt. Ennek oka az volt, hogy az akkori új szabálysértési törvény – a korábbi szabályokat megváltoztatva – a szabálysértési hatóság többlépcsős, írásbeli eljárása helyett közvetlenül bírósági hatáskörbe, peres útra utalta a pénzbírság, helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló eljárásokat.

Az OBH – érzékelve a szabálysértési perek számában bekövetkező extrém növekedést – kezdeményezte a szabálysértési törvény módosítását, aminek eredményeképpen 2013. szeptember 1-jétől újraszabályozásra került a pénzbírság, a helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló bírósági ügyek eljárási rendje.

Az új szabályok az elkövető kérelmétől tették függővé a tárgyalás tartásának szükségességét. A megtartott tárgyalások számának ugrásszerű csökkenésével kisebb lett a munkateher, így párhuzamosan emelkedett a befejezések száma, tehát javult az időszerűség.

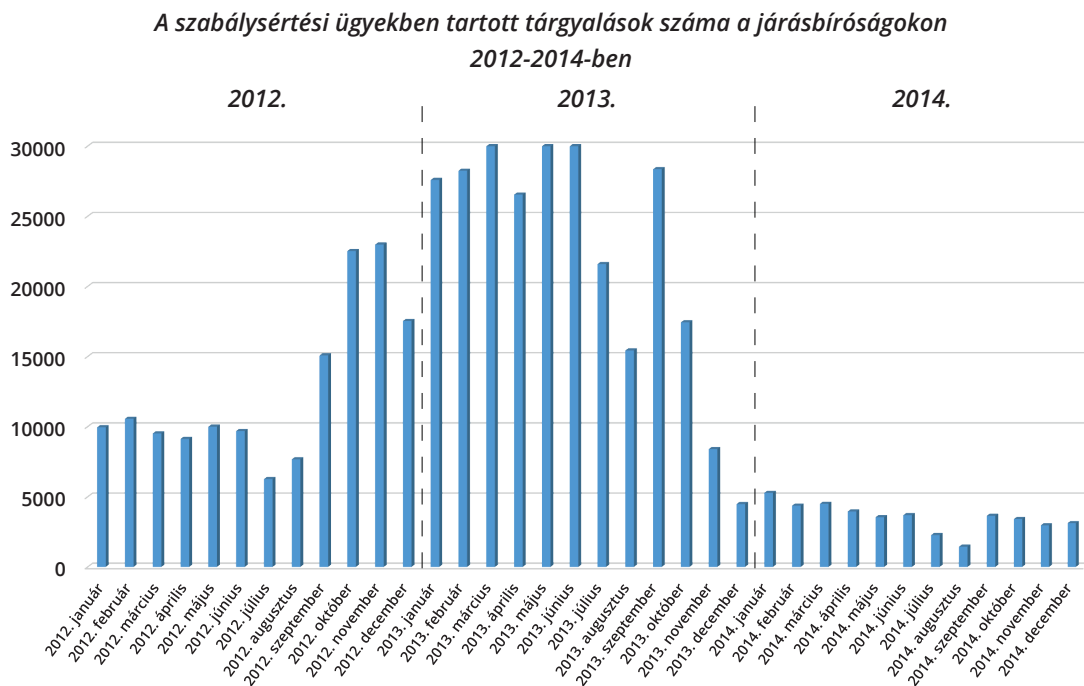
Ezekben az ügyekben bírósági titkárok is eljárhatnak, így a bírók folyamatosan kivonásra kerültek az ügyszakból, amelynek köszönhetően a felszabadult bírói kapacitást a peres ügyek intézésére lehetett fordítani.

Sajnálatos következménye a szabálysértési ügyérkezés növekedésnek, hogy a 2012-ben megnövekedett bírósági titkári létszám – az eredeti tervek ellenére – ezáltal csak kis mértékben volt hasznosítható peres bírók mellett.

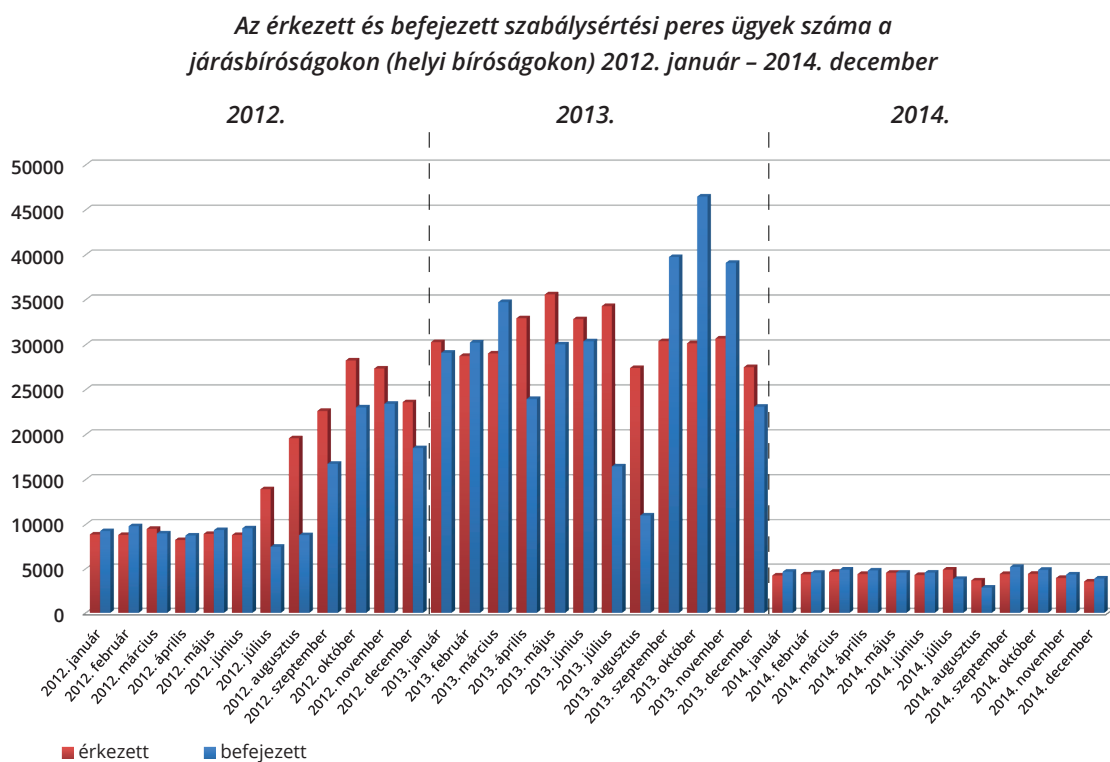
A 12/2013. (XII. 31.) OBH utasítás 2014. január 1. napjával több ponton módosította a Bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 4/2002. OIT szabályzatot. Ennek eredményeképpen 2014. január 1. után a pénzbírság, a helyszíni bírság szabálysértési elzárásra való átváltoztatására irányuló ügyek nemperes ügynek számítanak, így jelentősen változott a peres és nemperes szabálysértési ügyek arányszáma.

Csökcent a szabálysértési perek száma és ugyanilyen mértékben emelkedett az egyszerűbb elintézésű, szabálysértési nemperes ügyek száma.

Az alábbi diagram a szabálysértési ügyekben tartott tárgyalások számának radikális csökkenését mutatja be, amelyet az eljárási szabályok OBH által kezdeményezett módosítása, illetőleg az összevont szabálysértési bíróságok létrehozása eredményezett.

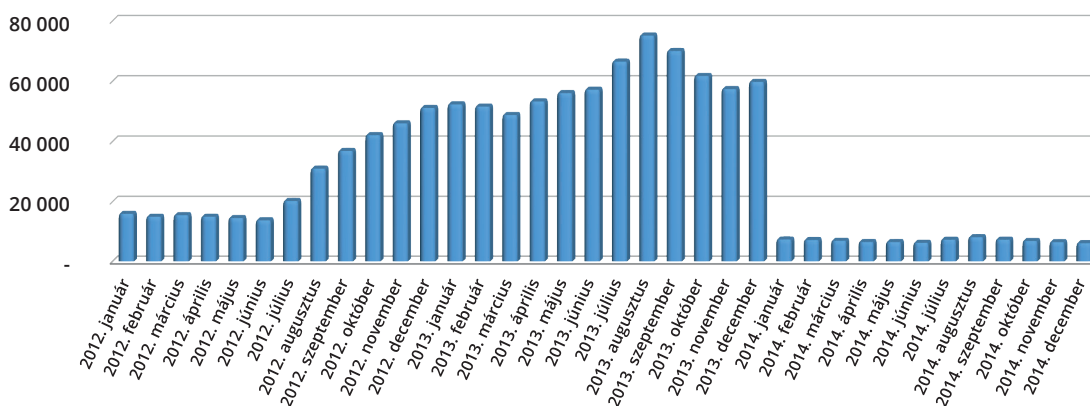
Az érkezett és befejezett szabálysértési peres ügyek számát egymás mellett bemutató diagramon látható, hogy 2013 szeptemberétől az érkezett ügyek csökkenésével párhuzamosan emelkedett a befejezések száma, illetve 2014 elejétől, amikor – a jogszabály-változás következtében – az érkezett peres ügyek száma drasztikusan tovább csökkent, a befejezések száma – a nyári ítélezési szünetet leszámítva – végig meghaladta az érkezések számát.

A szabálysértési peres hátralék 2013 augusztusa óta – az érkezést meghaladó befejezés, illetve a csökkenő érkezés következtében – jelentősen mérséklődött. A 2012. év végén 51 760 ügy – ebből 51 164 peres – várt elintézésre. 2013 augusztusára 75 147 ügyre emelkedett a peres és 75 800-ra az összes ügyhátralék, majd 2013 végére 60 425-re mérséklődött a folyamatban maradt összes ügyszám és 59 809-re a folyamatban maradt peres ügyek száma.

Az iratkezelési szabályzat változásának hatására a peres ügyhátralék 7 388-ra esett vissza 2014 januárjára, év végén pedig már csak 6 169 szabálysértési peres ügy volt folyamatban. Az intézkedések hatására nem csupán a peres, hanem az összes szabálysértési ügyhátralék is mérséklődött év végére 45 436 ügyre, ami 25%-os csökkenést jelent a 2013. év végéhez képest.

*A járásbíróságokon (helyi bíróságokon) folyamatban maradt szabálysértési peres ügyek száma
2012-2014-ben*

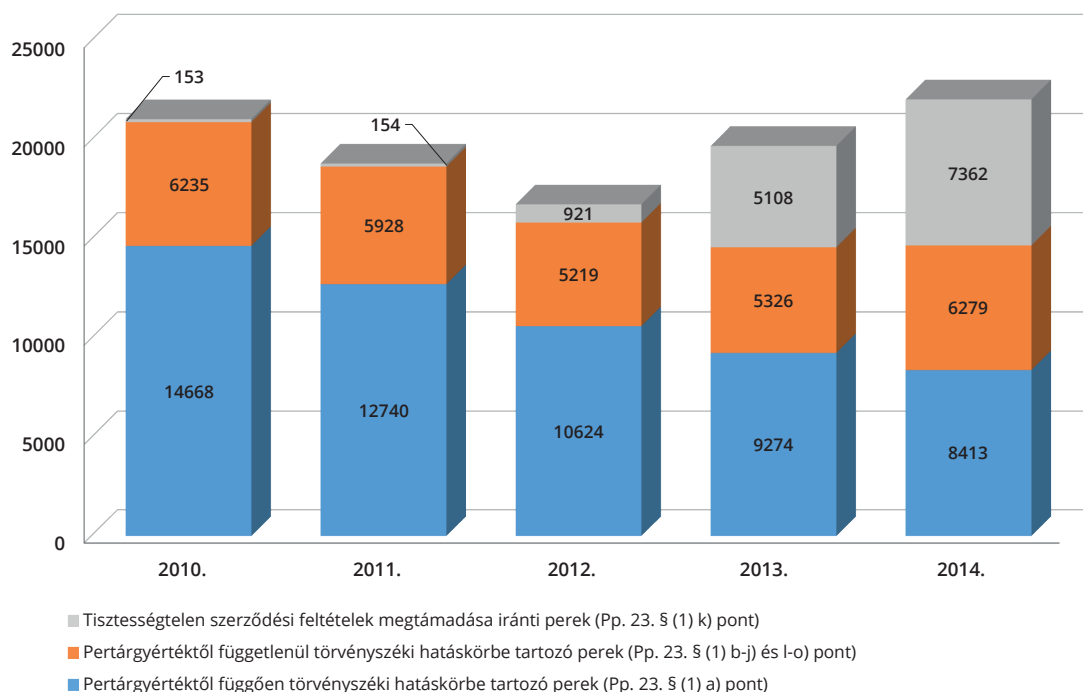
2.2. Devizahiteles ügyek

Ahogy a következő diagram szemlélteti, 2014-ben az érkezett polgári és gazdasági perek száma 11,9%-kal emelkedett (2 346 ügy), amelynek az oka a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek 44%-os (5 108-ról 7 362-re) megugrása. Ennek közel kétharmada négy törvényszéken realizálódott:

- a BKT-ra 711-gyel (a teljes növekmény 31,5%-a)
- a Pécsi Törvényszékre 254-gyel (a teljes növekmény 11,3%-a)
- a Kecskeméti Törvényszékre 250-nel (a teljes növekmény 11,1%-a)
- az Egri Törvényszékre 234-gyel (a teljes növekmény 10,4%-a)

több ügy érkezett 2014-ben, mint 2013-ban. Meg kell említeni, hogy a BKT-ra 2013-ban csupán 18 ilyen per érkezett. Az illetékességi szabályok OBH által kezdeményezett változásának köszönhetően a Fővárosi Törvényszéken nem következett be drasztikus emelkedés az ügyérkezésben.

A törvényszékekhez érkezett első fokú polgári-gazdasági peres ügyek száma (db)

Az OBH elnökének felhívására szolgáltatott adatok alapján, a Kúriának a Pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 16.§-a szerint 2014. július 26. és 2014. december 31. napja között a bíróságok összesen 12 686 db ügyet függesztettek fel. Legnagyobb részét, 11 860 db ügyet, 2014. július 26. és 2014. augusztus 15. között, az ítélezési szünet ideje alatt. A Fővárosi Törvényszéken került sor a legtöbb, 4 708 db ügy felfüggesztésére, ezt követte a Szegedi Törvényszék 1 411 db, majd a Budapest Környéki Törvényszék 1 396 db üggyel. A felfüggesztett eljárások a felülvizsgált elszámolások bejelentését követően, 2015-ben folytatódni fognak, a folyamatban lévő ügyek drasztikus emelkedését eredményezve.

A tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek körébe tartozó „deviza perekben” a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességgel járt el. A bírák feszített munkatempóban és a rendkívül rövid eljárási határidő betartásával bíralták el érdemben a 2014. augusztus 15. és 2014. november 21. napja között érkezett 79 db soron kívüli ügyet. Az ügyek első fokon 2014. december 12. napjáig befejeződtek. A Fővárosi Ítéltáblára érkezett 55 db fellebbezés elbírálása 2015. március 24. napjáig megtörtént.

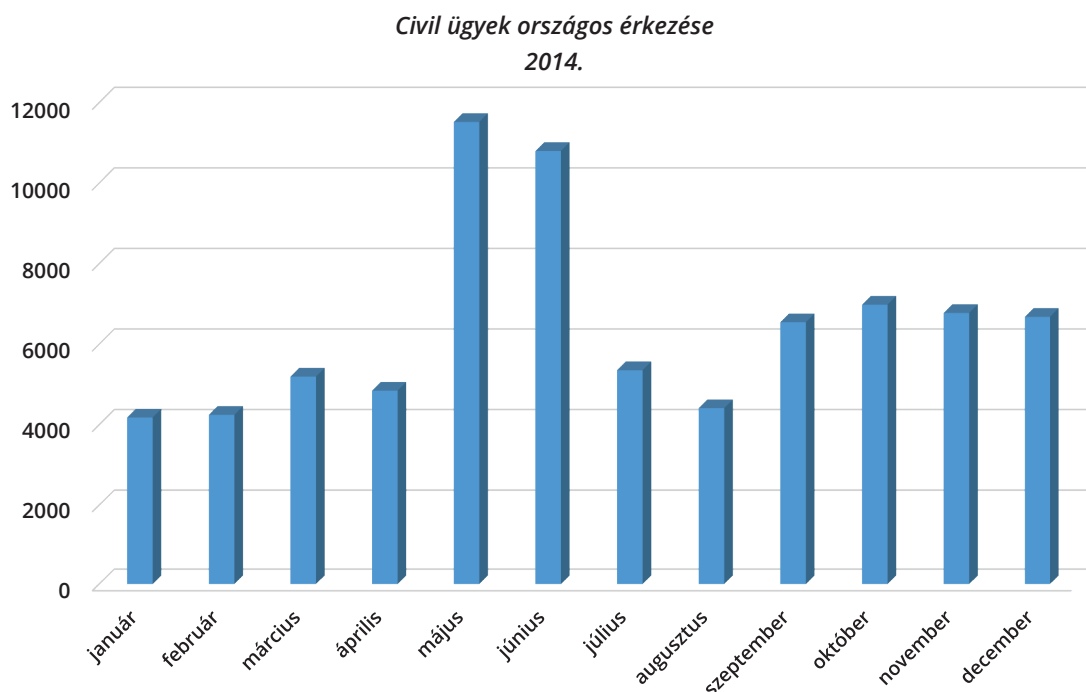
A bírói szervezet számára a devizahiteles perek ügyintézése, a felmerült igazgatási és szakmai többletfeladatok ellátása jelentős kihívást jelentett, amely kihívásnak a szervezet sikerrel megfelelt. A bírák munkájához szükséges tárgyi (tárgyalók, informatikai eszközök) és személyi (leíró kapacitás) feltételeket az OBH biztosította. A felfüggesztéssel kapcsolatos munkateher jelentős része a járásbíróságokon és a törvényszékek első fokán jelentkezett. A felfüggesztett devizahiteles ügyek hatására az egyéb ügyek tárgyalására bírói és tárgyalótermi kapacitások szabadultak fel, amelyekkel a bíróságok jelentősen csökkenteni tudták a civilisztika ügyszakban az egy éven túli perek számát.

A tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek nélkül – az OBH által kezdeményezett, a törvényszéki elsőfokú ügyszakok tehermentesítésére irányuló hatásköri értékhatár emelés folytán – jelentősen csökkent volna a törvényszékekre érkező elsőfokú polgári-gazdasági perek száma. A pertárgyérték emelés biztosította azt, hogy a törvényszékek munkáját ne lehetetlenítsék el a nagy számban érkező tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránti perek.

2014-ben csökkent a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában induló perek területi koncentrációja, ami az OBH kezdeményezésére beiktatott, a felperes lakóhelye, illetőleg székhelye szerinti bíróság kizárólagos illetékességét kimondó Pp. 30/A. §-ában írt rendelkezésnek köszönhető. 2013-ban ezen pereknek még 71%-a (5 108-ból 3 646 ügy) a Fővárosi Törvényszéken indult, 2014-re a Fővárosi Törvényszék részesedése 48%-ra csökkent (3 507 ügyre a 7 362-ből). Ez az arány megegyezik a Fővárosi Törvényszék többi törvényszéki elsőfokú polgári-gazdasági peres érkezésből való részesedésével. A jogszabály-módosítás csökkentette az ügytípus fővárosra összpontosuló területi koncentrációját, így a Fővárosi Törvényszék terhelését.

2.3. Civil szervezetek bejegyzése

2014-ben jelentősen nőtt a civil nyilvántartási ügyek érkezése. Az egyes törvényszékeken 2014. május és június hónapban többszörösére nőtt a beérkezett kérelmek száma az előző évek hasonló időszakához képest. A dömpingszerű ügyérkezést alapvetően a civil és az egyéb, cégnek nem minősülő szervezetek jogszabályi környezetének változása eredményezte.

Megváltoztak az egyesületeket, illetve az alapítványokat érintő anyagi és eljárásjogi szabályok. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény értelmében, a szervezeteknek 2014. május 31. napjáig kellett megújítaniuk közhasznúsági jogállásukat. A szervezetek többsége az erre irányuló kérelmet 2014. május és június hónapban nyújtotta be a bíróságra. Ez a törvényszékeken az ügyek feltorlódásához vezetett, amelynek oka volt az is, hogy a szervezeteknek a hivatkozott törvény és az új Polgári Törvénykönyv előírásainak egy időben kellett megfelelniük.

A bírósági szervezetre váró nehézségeket az OBH időben prognosztizálta, ezért tájékoztató anyagokat helyezett el a bíróságok központi internetes oldalán és 2014. május 15. napján konferenciát tartott a közhasznúsági jogállás témakörében. Az OBH felvette a kapcsolatot az Emberi Erőforrások Minisztériumával és az Igazságügyi Minisztériummal, valamint az érintett jogszabályok vonatkozásában módosítási javaslatokkal élt. Az OBH, a törvényszékek és ítélőtáblák, valamint a Kúria képviselőinek részvételével, havonta megrendezésre kerülő tanácskozás-sorozat elindítását tervezi a civil szervezetek nyilvántartását érintő egységes joggyakorlat kialakításának támogatása érdekében.

A 2015. január 1. napjától megvalósuló elektronikus eljárásokra új nyilvántartó program került kifejlesztésre. A Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR) gördülékeny bevezetése érdekében az OBH 2014. december 1-2. napján országos oktatást tartott a törvényszékek kulcsfelhasználói számára.

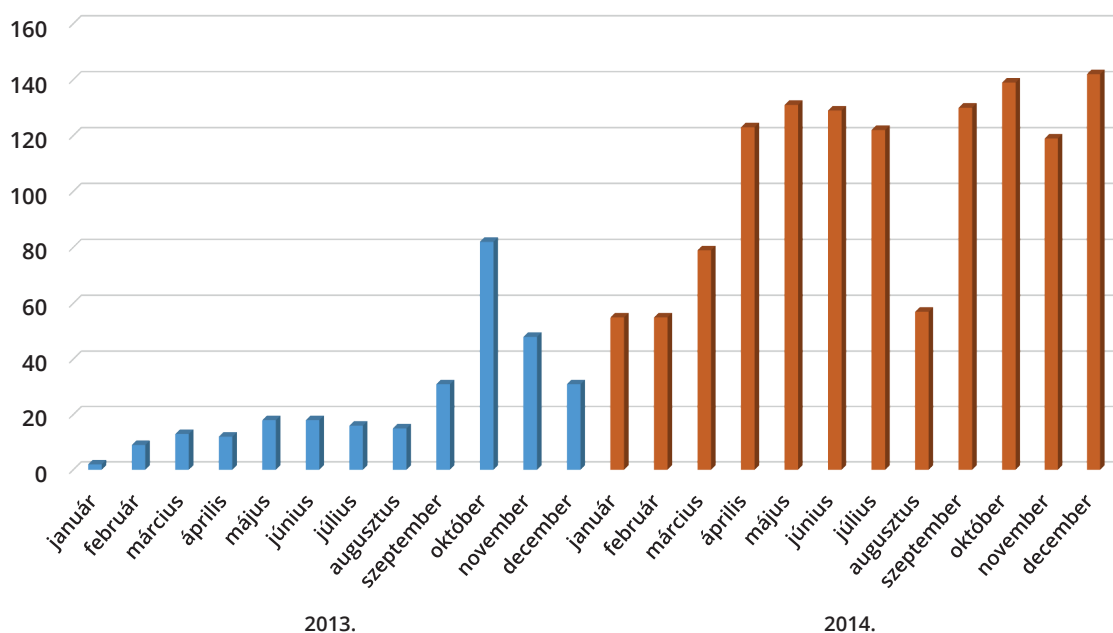
2.4. Bíróági közvetítés

A bírósági közvetítés (mediáció) a felek vitás helyzeteinek kezelésére alkalmas, a peres eljárásoktól eltérő, alternatív vitarendezési eljárás, ahol a felek megnyugtatóan, kölcsönös megegyezéssel rendezhetik a kialakult helyzetet egy pártatlan, harmadik fél közvetítésével (mediátor).

A mediáció a törvényszéki első fokú polgári-gazdasági nemperes ügyek körébe tartozó, társadalmi jelentőségére tekintettel kiemelten kezelt jogintézmény. A program sikerét mutatja, hogy az érkezett közvetítői ügyek száma – némi hullámzással, de – folyamatosan nő, 2014 áprilisától országosan havi 100 fölé emelkedett. 2014-ben összesen 1281 ilyen ügy indult. Kiemelkedő a Székesfehérvári Törvényszék, ahol 2014-ben a mediációs ügyek 13,4%-a (172 ügy) kezdődött, de igen magas ezen ügyek száma a Kecskeméti, a Fővárosi, a Pécsi és a Szegedi Törvényszéken is. Ezen az 5 törvényszéken indult 2014-ben az összes mediációs ügy 54,4%-a. A Fővárosi Törvényszéken 2014-ben dinamikus növekedés történt, ahol az I. félévben 26, a másodikban már 109 közvetítés indult, azaz több mint négyszeresre nőtt a mediációs ügyek száma.

Az új Ptk. hozta be az ítélezési gyakorlatba a kötelező közvetítés jogintézményét, elsősorban a szülői felügyeleti jogot érintő, belföldi és határon átnyúló ügyekben. 2014. március 15-től december 31-ig a törvényszékek 292 esetben döntöttek kötelező közvetítésről. A felek, a bírósági közvetítők közvetítői eljárásról szóló tájékoztatását követően, 146 esetben kérték a közvetítői eljárás lefolytatását, ahol 90 eljárásban megállapodás született. Összességében megállapítható, hogy a kötelezés nyomán indult és lefolytatott közvetítői eljárások nagyobb részében (61,5%-ában), – minden harmadik ügyben– megállapodás született.

Az érkezett bírósági közvetítői ügyek

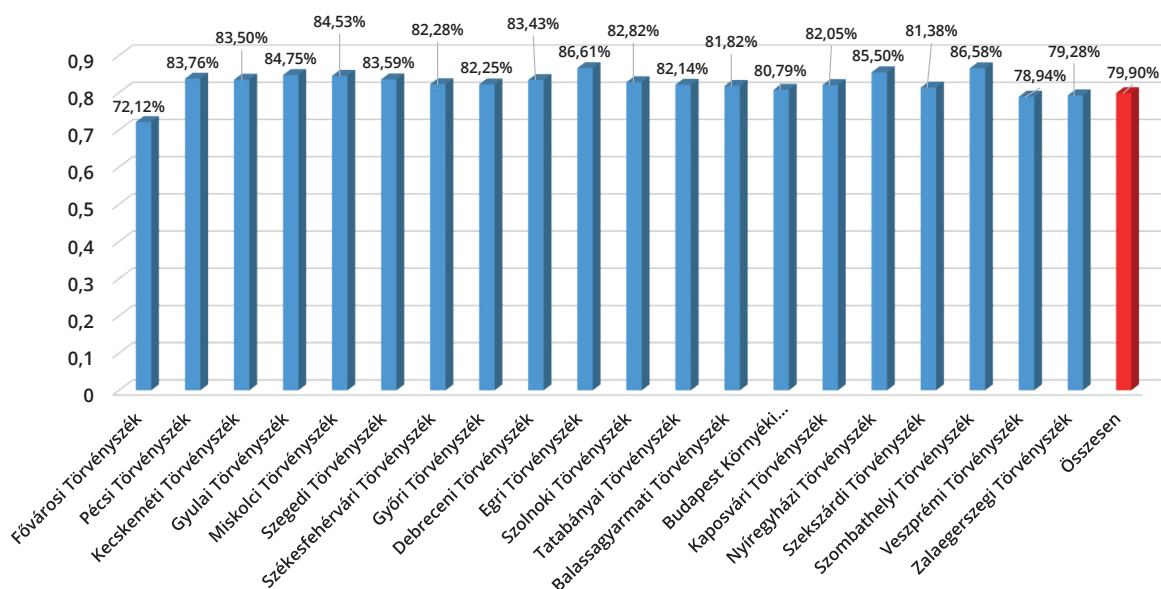

3. Az ítélezés megalapozottsága

A bíróságok működésének egyik értékmérője lehet az elsőfokú döntések felek általi elfogadottsága, azaz, hogy az elsőfokú döntés ellen nem jelent be egyetlen jogosult sem fellebbezést, és ekként az ügy (vitás kérdés) ezen az ítélezési szinten jogerősen le is zárul.

A másodfokú civilisztikai ügyek lajstromozási rendjének megváltoztatásával 2014-től pontosan ismertté vált a fellebbezéssel támadott eljárást befejező érdemi határozatok száma.

A fellebbezéssel nem támadott ítéletek aránya a járásbíróságok civilisztikai ügyszakában, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon 2014. évben

A fenti diagram a járásbíróságok civilisztikai ügyszakában, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon 2014-ben hozott fellebbezéssel nem támadott ítéletek arányát mutatja be. Látható, hogy a 79,9%-os átlag kisebb-nagyobb területi különbségek mellett alakult ki.

A Fővárosi Törvényszék (72,12%) egyértelműen kiemelkedik a fellebbezések arányát tekintve. A legkevesebb fellebbezés az Egri és a Szombathelyi Törvényszéken volt, ahol az érték 86,6%.

A fellebbezések eredményességét, illetve következményét illető számok jelenleg a lajstromrendszerből még nem állíthatók elő. A 2014. évi elnöki beszámolók adatai azonban azt mutatják, hogy a legtöbb ügyszakban és ítélezési szinten emelkedett a helybenhagyások és csökkent a hatályon kívül helyezések aránya a fellebbezett ügyekben.

4. Az igazságszolgáltatási tevékenység eredményessége az EU eredménytáblája alapján

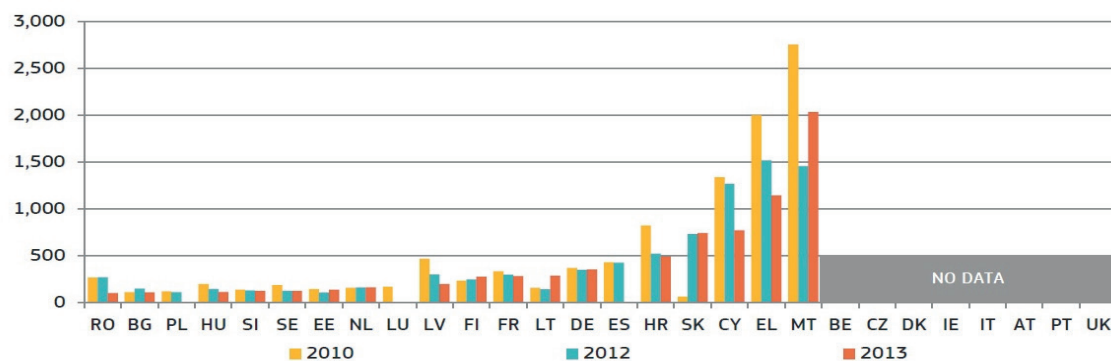
Az Európai Bizottság 2014-ben második alkalommal tette közzé a tagállamok igazságszolgáltatásának hatékonyságát, színvonalát és függetlenségét bemutató igazságügyi eredménytáblát. Magyarország a mutatók többségét illetően már a 2013-as eredménytáblában is a tagállamok első harmadában foglalt helyet, de tovább javult a magyar bíróságok teljesítménye.

Az eredménytábla a polgári jogi, gazdasági és közigazgatási ügyek tekintetében vizsgálja a tagállamok igazságszolgáltatását, részben általuk szolgáltatott adatok, részben pedig különböző civil szervezetek felmérései alapján. A 2013-as eredménytáblához képest 2014-ben szélesítette és mélyítette is elemzését a Bizottság. A korábbi 7 helyett 2014-ben 28 táblázatot tett közzé a tagállamok igazságszolgáltatásának állapotáról.

A polgári és kereskedelmi ügyek befejezéséhez szükséges időtartam tekintetében hazánk a harmadik helyet foglalja el az Európai Unióban, 100 nap alatti ügyintézési átlaggal. A közigazgatási ügyek befejezéséhez szükséges idő – mint azt a diagram is mutatja – pedig a negyedik legrövidebb az EU-ban.

Time needed to resolve administrative cases* (First instance/in days)

source: CEPEJ study

A magyar bíróságok több ügyet fejeznek be egy adott időszak alatt, mint amennyi új ügy beérkezik, ezért az ügyhátralék folyamatosan csökken. Ezen a téren Európában a hetedik legjobban teljesítő a magyar bírósági szervezet. Kiemelendő, hogy közigazgatási ügyek tekintetében még ennél is jobb a helyzet, ott ötödik helyezést értek el a magyar bíróságok.

További fejlődésre van szükség az információs technológiák használata – elsősorban az ügyfelekkel történő elektronikus kapcsolattartás – tekintetében. Az OBH által a közelmúltban elindított elektronikus fejlesztések éppen ezeket célozzák.

Megfelelő kormányzati támogatás esetén ezek a – részben EU-s forrásból megvalósuló – fejlesztések jelentős előrelépést jelenthetnek az e-bíróságok kialakításában. Ennek azért van kiemelt jelentősége, mert az elektronizálás egyszerűsítheti a bírósághoz való hozzáférést, csökkentheti az adminisztrációs terheket és növelheti az eljárások időszerűségét.

5. A bírósági szervezet igazságszolgáltatási tevékenységének mérése, elemzése

Az igazságszolgáltatási rendszer tevékenységének mérése A statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény és A bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 8/2003. OIT szabályzat alapján az ügyforgalmi, a tevékenységi és létszám adatok gyűjtésén és elemzésén alapul. Az adatok nyilvánosak, azokat az OBH a bíróságok központi internetes oldalán közzéteszi, évente pedig elemzésekben értékeli.

Az elemzések alapján észlelt kirívó problémák (pl. lajstromozási gyakorlat anomáliái, fontos, új ügyforgalmi jelenségek) nyújtanak alapot az OBH elnökének igazgatási döntéseihez, ellenőrzéseinek, vizsgálatainak lefolytatásához és jogalkotási kezdeményezéseihez. A munkateherben mutatkozó egyenlőtlenségek folyamatos figyelése és a szükséges konzekvenciák következetes érvényesítése létszám-gazdálkodási és egyéb igazgatási intézkedésekben jelenhet meg.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és feldolgozásáról szóló 2003. évi 8. számú OIT szabályzat széleskörű módosításának előkészítése
- Egységes számítási módszertan kialakítása a törvényszéki statisztikusok képzésével
- A bírósági munkateher rendkívüli módon növelő ügytípusok ügyforgalmának folyamatos, és kiemelt figyelemmel kísérése
- A Fővárosi Ítéltábla illetékességi területének csökkentése
- A bírói álláshely-kiírási kérelmek alapjául szolgáló ügyforgalmi űrlapok kialakítása

További hasznos információk:

- A statisztikai adatokról:
<http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/statisztikai-adatok/orszagos-statisztikai-adatok>
- Az EU 2014-es igazságügyi eredménytáblája:
http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2014_en.pdf

III. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET IGAZGATÁSA

1. A bírósági szervezetrendszer változásai
 - 1.1. A bírósági szervezetrendszer
 - 1.2. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok
 - 1.3. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok
 - 1.4. Központi szabálysértési bíróságok
2. A bírósági szervezet vezetői
 - 2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege
 - 2.2. A bírósági vezetők száma
 - 2.3. Vezetői változások
3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll
 - 3.1. Testületek
 - 3.2. Az Országos Bírói Tanács
 - 3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke
 - 3.4. Egyéb szervezetek
 - 3.5. Érdekvédelmi szervezetek
4. A bírósági igazgatás eszközei
 - 4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök
 - 4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai
 - 4.3. Vezetési módszerek
 - 4.4. Országos programok

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek:

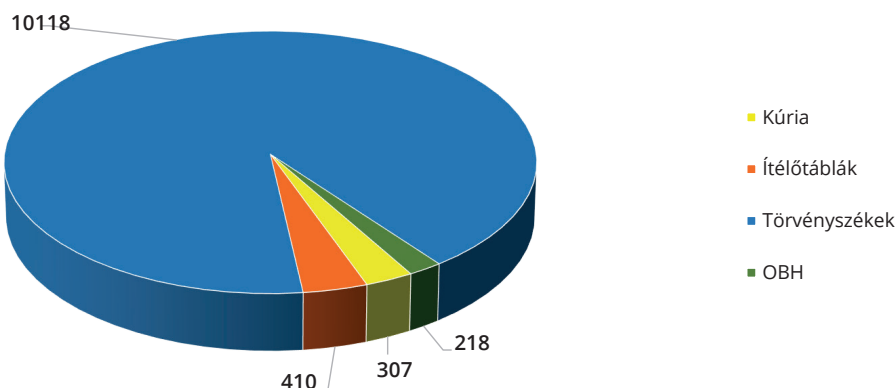
- Megtörtént az ország két legnagyobb szabálysértési ügyforgalmát bonyolító bíróság (Fővárosi Törvényszék és Budapest Környéki Törvényszék) munkamódszereinek felmérése.
- A szabálysértési ügyintézés területén a törvényszékek felénél már megtörtént legalább a részleges központosítás.
- Az előző évhez képest jelentősen, 27%-kal csökkent a bírói szakban elévült büntető ügyek száma.
- A vezetői pályázatok átláthatóságának, integritásának erősítése, a pályázati kiírások egységesítése megtörtént.
- Megvalósult a bírósági közvetítői hálózat országos kiépítése, minden nagyobb (7 bírói létszámot meghaladó) járásbíróságon van elérhető bírósági közvetítő.

1. A bírósági szervezetrendszer változásai

1.1. A bírósági szervezetrendszer

Magyarországon az igazságszolgáltatást összesen 137 bíróság gyakorolja: a Kúria mellett 5 ítéltábla, 111 járásbíróság, valamint 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság. A bíróságok központi igazgatását az Országos Bírósági Hivatal látja el. A bírósági szervezet szintjeinek tényleges összlétszámát a következő diagram szemlélteti.

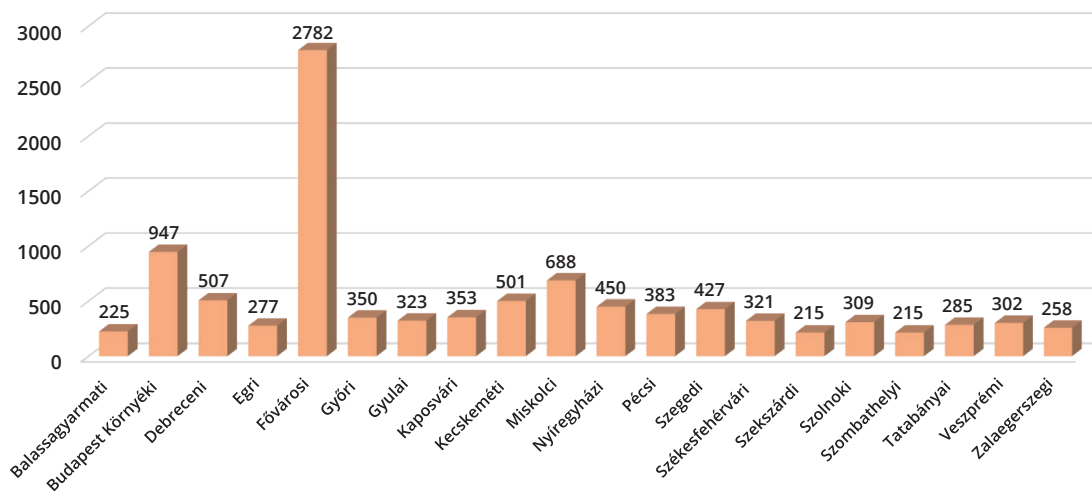
A bírósági szervezet tényleges összlétszáma (fő)

A diagram a létszámot a törvényszékek esetében az illetékességi területükhöz tartozó járásbírószágon (5 676 fő), valamint közigazgatási és munkaügyi bíróságon (502 fő) dolgozók számával együtt mutatja.

A szervezeti felépítés látszólag arányos struktúrának látszik, a valóságban azonban jelentős különbségek vannak az egyes bíróságok között mind a létszám, mind a tárgyi erőforrások tekintetében. Ezt jól példázza az alábbi diagram.

Törvényszékek létszámadatai (fő)

A létszám tekintetében az eltéréseket jól mutatja az is, hogy míg Magyarország legkisebb bíróságán, a Zirci Járásbíróságon mindössze 6 fő – 1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott – dolgozik, addig a Pesti Központi Kerületi Bíróságon (PKKB) 768 fő: 219 bíró és 549 igazságügyi alkalmazott. Ez természetesen azt jelenti, hogy a PKKB-n a különféle ügyszakokban több csoport létezik, – amelyek szervezeti irányításukat illetően – egy-egy közepes járásbírószághoz hasonlóan működnek. A bíróságok létszámhelyzetével részletesen a *Bírósági szervezet emberi erőforrásai* című rész foglalkozik.

Az OBH elnökét az illetékességi kérdések figyelemmel kísérésében a Járás- és kisbírósági munkacsoport segíti. A munkacsoport 2014-ben a járási rendszer felállításához kapcsolódóan a bíróságok illetékességi területének a közigazgatási járások területéhez történő igazítása szükségességét és indokoltságát vizsgálta, valamint elemezte a 6, illetőleg a 6 főnél kevesebb bírói létszámmal működő járásbírószághoz bírói létszámhelyzetét, ügyforgalmát, a kirendelések számának alakulását, továbbá az épületek műszaki állapotára vonatkozó adatokat.

A munkacsoport véleményezte a parlament elé terjesztett szervezeti módosítási javaslatot, amely lehetővé tenné összevont járásbíróóságok és törvénykezési helyek működését. Felmérést végzett egyúttal arra vonatkozóan, hogy az illetékességi területek változása hogyan érinti azon állampolgárok számát, akik ügyeikkel egy adott járásbíróósághoz fordulhatnak, illetőleg a 2013. évi ügyforgalmi adatok alapulvételével elemezte, hogy a módosítás a leginkább érintett járásbíróóságok tekintetében milyen ügyforgalmi változást eredményezne.

Az Igazságügyi Minisztérium 2014. november 17. napján szakmai egyeztetésre bocsátotta az Országos Bírószági Hivatal részére A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosításáról szóló előterjesztést. Az OBH javaslatait a munkacsoport 2014-ben végzett felmérése figyelembevételével fogalmazta meg. A javaslatokat 2015-ben annyiban vette figyelembe a jogalkotó, hogy a nagyobb átalakítást igénylő változások hatálybalépésére hosszabb határidőt szabott.

1.2. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok

Immár második éve működnek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok (KMB) és a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok (KMRK). Ez a szervezeti változás biztosította azt, hogy a közigazgatási ügyek ne vesszenek el a törvényszéki szint polgári ügyeinek tengerében, hanem a szervezeti függetlenséget biztosító bíróságokon belül az ügyszak erősödjék. A regionális kollégiumok keretében a KMB-k közötti horizontális kapcsolatok és a Kúriával fennálló szakmai kapcsolatok is erősödtek, így a jogegység kialakításának újfajta eszközrendszere, módszere alakulhatott ki.

Továbbra is a fővárosban működik a legnagyobb KMB. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon összesen 164 fő dolgozott 2014-ben: 24 közigazgatási és 29 munkaügyi ügyszakos bíró, valamint 111 igazságügyi alkalmazott. Magyarország legkisebb közigazgatási és munkaügyi bírósága a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, ahol 2014-ben mindössze 7 fő dolgozott: 4 bíró és 3 igazságügyi alkalmazott.

A közigazgatási és munkaügyi bíróságok ügyforgalmi adatai 2014-ben is kedvező képet mutattak. A folyamatban maradt munkaügyi perek száma 10%-kal csökkent a korábbi évhez képest, a befejezett ügyek száma pedig 5%-kal meghaladta az érkezett ügyek számát. A közigazgatási ügyszakban 11%-kal nőtt az érkezett ügyek száma 2013-hoz képest, de ezzel együtt is csökkent a folyamatban maradt két éven túli ügyek száma, míg a 3 hónapon belül befejezett ügyek száma 12%-kal nőtt.

Külön is érdemes kiemelni néhány nagyon jól teljesítő bíróságot. A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a közigazgatási peres ügyek befejezése 43%-kal, a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon pedig 40%-kal nőtt. A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a befejezett munkaügyi peres ügyek száma 27%-kal emelkedett, a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon pedig a folyamatban maradt közigazgatási peres ügyek száma 22%-kal csökkent.

1.3. Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok

Az ítélkezés szakmai színvonalának és a jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében 2013. január 1-jétől közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok létesültek. Ezek a közigazgatási és munkaügyi bíróságok és a fellebbviteli ügyekben kijelölt törvényszéki bírók szakmai testületei.

Az országban 6 regionális kollégium működik, tagjai a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakban eljáró bírái. A legnagyobb tagsággal 2014-ben a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium rendelkezett (83 fő), míg a legkisebbel a Közép-magyarországi Regionális Kollégium (27 fő). A többi regionális kollégiumnak 30 és 42 fő közötti a tagsága.

Az alábbi Magyarország térkép a regionális kollégiumok elnevezését és illetékességi területét mutatja be.

A regionális kollégiumok létrejöttével országosan egységes joggyakorlat valósulhat meg, amelynek feltétele az egyes régiókon belüli, a földrajzi távolságokat leküzdő hatékony és sokoldalú szakmai együttműködés.

Az OBH külön költségvetés, valamint számítástechnikai és kommunikációs eszközök biztosításával is hozzájárult a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok kialakításához és működéséhez, így a közös online munkafelület segítségével az egyes regionális kollégiumok egymás között gyors és naprakész információáramlást biztosítanak, továbbá meg tudnak felelni a korszerű és időszerű feladatkezelés követelményének is.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok internetes tudásmegosztó felületén az alábbi szakmai tartalmak találhatók meg:

- tematizált ítéletek,
- közigazgatási és munkaügyi kollégiumi vélemények,
- kúriai joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló jelentései,
- igazgatási anyagok, beszámolók, teljes- és rész-kollégiumi ülések jegyzőkönyvei, előterjesztések,
- külföldi tanulmányúti beszámolók.

Az OBH tervezi továbbá, hogy a jövőben videó-konferencia rendszer kiépítésével járul hozzá a regionális kollégiumok tagjai közötti kommunikációhoz, aminek érdekében a kollégiumvezetők részvételével már tesztelte a kialakítandó informatikai rendszert.

A regionális kollégiumok jogegységet szolgáló szakmai tevékenysége kétirányú: egyrészt bírósági szervezeten belüli, másrészt a bírósági szervezeten kívüli. A regionális kollégiumok a bírósági szervezeten belül például aktív szakmai kapcsolatot ápolnak a Kúriával, és szakmai műhelyként is funkcionálnak, így közreműködésükkel szakcikknek jelennek meg.

A bírósági szervezeten kívül a regionális kollégiumok kapcsolatot tartanak fenn az egyetemekkel, így közös konferenciákat, workshopokat rendeznek. Ennek ékes példája a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumnak, valamint az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Munkajogi és Szociális Jogi Tanszékének 2014. november 17-én közösen megtartott, a munkajogi ítélezés múltját, jelenét és jövőjét megvitató szakmai rendezvénye. Kapcsolatot tartanak fenn a hivatásrendekkel és a társszervekkel, szakági egyesületekkel is. A kollégiumok rész- vagy teljes ülésének állandó meghívottja a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a kormányhivatalok, az adóhatóság képviselői, ügyvédek, valamint egyetemi oktatók.

A regionális kollégiumok életének szerves részét képezik az egyedi alkalmakból, aktuális szakmai témák tárgyában rendezett konferenciák és egyéb rendezvények. Ilyen volt például:

- az Alföldi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium által 2014. szeptember 22-23. között szervezett, a Debreceni Törvényszék fővédnökségével és az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága támogatásával lezajlott, a menekültügyi őrizet és a menekültügyi határozat felülvizsgálatát érintő joggyakorlatról rendezett kétnapos szakmai konferencia, vagy
- a Közép-magyarországi Regionális Kollégium 2014. november 7-i ülése, melyen ismét a jogellenes felmondás jogkövetkezményeit, az Mt. 82. §-ának alkalmazását tárgyalták meg, bemutatva a regionális kollégium eddigi gyakorlatát is.

1.4. Központi szabálysértési bíróságok

Az Országos Bírósági Hivatal az időszerű, továbbá egységes és magas színvonalú jogalkalmazás érdekében célul tűzte ki a szabálysértési ügyintézés központosításnak – a helyi sajátosságok szem előtt tartásával történő, legalább részleges – országos bevezetését.

2014 májusában az OBH megkezdte az ország két legnagyobb szabálysértési ügyforgalmát bonyolító bíróság (Fővárosi Törvényszék, Budapest Környéki Törvényszék) munkamódszereinek felmérését.

Megállapítható volt, hogy a két bíróság munkamódszerei alkalmasak arra, hogy kisebb létszámú munkaerővel ugyanakkora, vagy nagyobb befejezésszámot érjenek el. A munkamódszerek az alábbiak:

- Specifikáció, amely során egy-egy bírósági titkár kizárólag azonos típusú ügyeket intéz. Mivel ezen ügýtípusnak valamennyi speciális jellemzőjét gyorsan kiismeri, gyorsabb, magasabb színvonalú és egységesebb jogalkalmazás valósítható meg. Ehhez azonban szükséges, hogy olyan mennyiségű legyen az ügyérkezés az érintett bíróságon, amelylyel a titkár folyamatos, kiegyensúlyozott terhelése megoldható.
- Informatikai alkalmazások használata: standardizálható végzések, amelyeket egy informatikai alkalmazás automatikusan tölt ki, köteget szignálás és hollét feljegyzés, borítékológép, vonalkódos leolvasó. Ezeknél is szükséges megjegyezni, hogy nagyobb ügyforgalom mellett használhatóak ki maximálisan.

A szabálysértési ügyszak (részleges) központosításának előnye, hogy koncentrált informatikai, igazgatási és szakmai támogatása biztosítható. Lehetőséget nyújt egységesebb jogalkalmazói gyakorlat kialakítására, amely mellett a társhatóságokkal való kapcsolattartás is koncentráltan, magasabb igazgatási szinten valósulhat meg. A munkaerő elosztása hatékonyabban történhet (a szabálysértési ügyintézés alól felszabaduló titkári munkaerő a peres csoportokban fejlesztheti tudását és segítheti a bírákat), továbbá infrastrukturális előnyöket is hozhat (bíróság elé állítás a rendőrségi fogda székhelyén).

A fentiek tükrében az OBH elnöke 2014. november 4-én a törvényszéki elnököknek címzett körlevéllel kezdeményezte a szükséges intézkedések megtételét. Továbbá azért, hogy a törvényszék sajátosságainak leginkább megfelelő megoldás kiválasztásában segítséget nyújtson, az OBH bemutatta a lehetséges központosítási, munkaszervezési megoldásokat és jó gyakorlatokat is.

2014. évben a törvényszékek fele már bevezetett legalább részleges központosítást a szabálysértési ügyintézés területén:

- Szombathelyi Törvényszék (itt a központosítás teljes körű),
- Szolnoki Törvényszék,
- Budapest Környéki Törvényszék,
- Debreceni Törvényszék,
- Egri Törvényszék,
- Kecskeméti Törvényszék,
- Miskolci Törvényszék,
- Szegedi Törvényszék,
- Székesfehérvári Törvényszék,
- Veszprémi Törvényszék.

A cél az, hogy 2015. év végéig az ország valamennyi törvényszékén legalább részleges központosítás valósuljon meg.

A törvényszéki elnököknek – a fentiekhez hasonlóan – lehetőségük van arra, hogy a nyomozási bírói tevékenységet is központosítsák. 2014-ben ilyen központosításra került sor a Fővárosi Törvényszéken. Az elhelyezési feltételek megteremtése lehetővé tette, hogy a Fővárosi Törvényszék területén 2015 januárjától ilyen ügyekben kizárólag a Budai Központi Kerületi Bíróság járjon el.

2. A bírósági szervezet vezetői

2.1. A bírósági vezetők kinevezési és pályázati rendszerének lényege

A magyar igazságszolgáltatás rendszerében megkülönböztetünk igazgatási vezetőket (bírósági elnök, elnökhelyettes, stb.) és szakmai vezetőket (tanácselnök). 2014-ben egy jogszabályváltozás érintette a bírósági vezetők rendszerét, így 2014. január 1. napjától a Kúria főtítkára és főtítkár-helyettese is bírósági vezetőként került nevesítésre a Bszi-ben.

A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény (Bszi.) 118. §-a szerint bírósági vezetőnek számítanak:

- az ítéltáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbíróságok elnökei,
- a Kúria, az ítéltáblák, a törvényszékek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, valamint a járásbíróságok elnökhelyettesei,
- a Kúria főtítkára és főtítkár-helyettese,
- a kollégiumvezetők és a kollégiumvezető-helyettesek,
- a csoportvezetők és a csoportvezető-helyettesek, valamint
- a tanácselnökök.

Kinevezésük – a határozatlan időre szóló tanácselnöki kinevezés kivételével – 6 évre szól. Bíróági vezetői tisztséget csak határozatlan időre kinevezett bírótól lehet betölteni. A köztársasági elnök nevezi ki a Kúria elnökhelyetteseit, a Kúria elnöke pedig a Kúria főtárgyalóját, főtárgyaló-helyettesét, kollégiumvezetőket, kollégiumvezető-helyetteseit és tanácselnökeket. Az OBH elnök kinevezési jogkörébe az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei, elnökhelyettesei és kollégiumvezetői, valamint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesei tartoznak.

Az ítélőtáblák elnökei az ítélőtábla kollégiumvezető-helyetteseinek és tanácselnökeinek, míg a törvényszékek elnökei a törvényszék kollégiumvezető-helyetteseinek, tanácselnökeinek, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek, a járásbíróságok elnökeinek és elnökhelyetteseinek, valamint a csoportvezetőinek és a csoportvezető-helyetteseinek kinevezéséről döntenek.

A bírósági vezetői állást pályázat útján kell betölteni. A pályázókról titkos szavazás útján véleményt nyilvánít a véleményező szerv (teljes ülés, összbírói értekezlet, kollégium, regionális kollégium, bírói kar vagy csoport).

A kinevezésre jogosult a pályázatokat a pályázati anyag, a pályázó személyes meghallgatása, valamint a véleményező szerv javaslata alapján bírálja el. A Bszi 132.§ (4) bekezdése alapján a kinevezésre jogosultat a véleményező szerv javaslata nem köti, ha azonban attól eltérő döntést hoz, írásban köteles azt indokolni.

A Bszi. az OBH, valamint a Kúria elnöke számára szigorúbb szabályokat állapít meg a fenti esetre vonatkozóan. A véleményező szervek javaslatától eltérő döntés esetén az eltérés indokairól írásban tájékoztatniuk kell az Országos Bírói Tanácsot, és a testület soron következő ülésén az indokokat külön is ismertetniük kell.

Ha az OBH vagy a Kúria elnöke olyan pályázót kíván kinevezni, aki a véleményező testület többségi támogatását nem nyerte el, a kinevezés előtt be kell szereznie az Országos Bírói Tanács (OBT) előzetes véleményét a pályázóról.

A pályázó kinevezésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kinevezéssel az OBT egyetért. A többi kinevezésre jogosult tekintetében a jogszabály nem határoz meg ilyen többlet szabályokat. További különbség, hogy az OBH elnök kinevezési jogkörébe tartozók pályázati meghallgatási jegyzőkönyvei nyilvánosak. A kialakult gyakorlat szerint a meghallgatási jegyzőkönyvek mellett a pályaművek is felkerülnek a bíróságok központi honlapjára.

A kinevezésre jogosult a pályázatot valamely pályázó kinevezésével vagy a pályázat eredménytelenné nyilvánításával bírálja el. Eredménytelen a pályázat többek között, ha egyetlen pályázat sem érkezett, ha az nem felel meg a törvényben előírt követelményeknek vagy ha az nem megfelelő szakmai színvonalú. Példaként említhetjük, hogy 2014-ben a pályázat kiírója – ítélőtábla, törvényszék elnöke – a kiírt 104 vezetői pályázatból 23 pályázatot nyilvánított eredménytelennek.

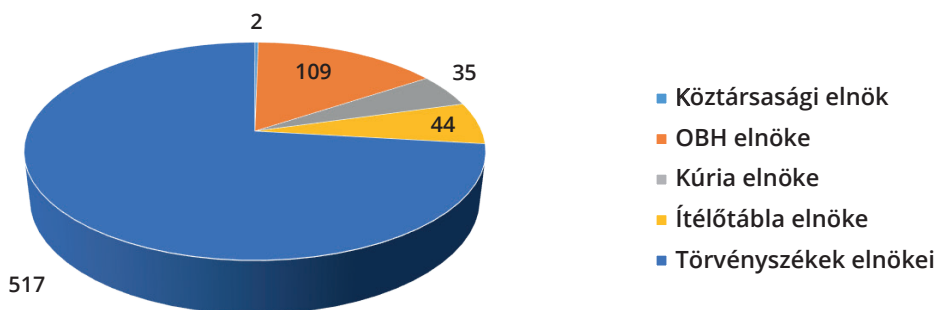
Amennyiben a pályázat eredménytelenné nyilvánítására kerül sor, új pályázatot kell kiírni. Az új pályázat eredménytelensége esetén a kinevezésre jogosult (OBH elnöke, Kúria elnöke, ítélőtábla elnöke, törvényszék elnöke) a bírósági vezetői állást – legfeljebb egy évre – megbízás útján töltheti be.

2.2 A bírósági vezetők száma

A bírósági szervezetben 2014. december 31-én 357 határozott időre kinevezett igazgatási vezető (bírósági elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezető, csoportvezető stb.) és 350 határozatlan időre kinevezett szakmai vezető (tanácselnök), azaz összesen 707 bírósági vezető volt.

Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe ezek közül 109 igazgatási vezetői tisztség tartozott, míg a törvényszéki elnökök kinevezési jogkörébe 517 (241 igazgatási és 276 szakmai), az ítéltáblai elnökök kinevezési jogkörébe 44 (0 igazgatási és 44 szakmai), a Kúria elnökének kinevezési jogkörébe pedig 35 vezetői tisztség (5 igazgatási és 30 szakmai) tartozott.

Kinevezett bírósági vezetők kinevezési jogkör gyakorlója szerinti eloszlásban

2.3. Vezetői változások

A köztársasági elnök 2014-ben 2 bírósági vezetőnek – az OBH elnökhelyetteseinek – a kinevezéséről döntött.

2014-ben az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozóan 32 üres bírósági vezetői álláshely ügyében kellett intézkedni. Ebből 2014 előtt 7, 2014-ben 25 álláshely üresedett meg. Az érintett álláshelyek közül 3 lemondással, 2 magasabb vezetői tisztség betöltésével, 20 a kinevezési idő lejártával vált üressé. A megüresedett státuszok betöltése érdekében a pályázatok kiírása és elbírálása folyamatosan zajlott. 2014-ben az üres álláshelyek közül 14 került betöltésre, így az év végén 15 vezetői álláshely maradt üresen, melyek a következők:

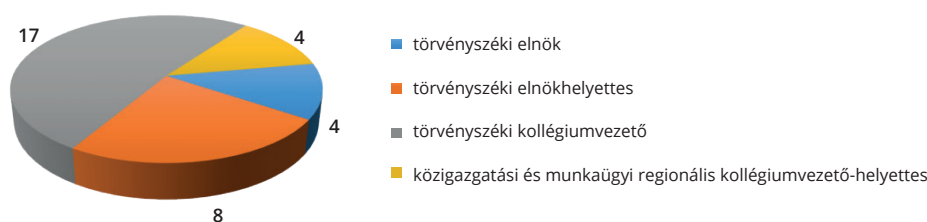
- Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezető-helyettes, Polgári Kollégium kollégiumvezető,
- Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégium kollégiumvezető,
- Debreceni Törvényszék Polgári-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető, Gazdasági Kollégium kollégiumvezető,
- Egri Törvényszék Büntető Kollégium kollégiumvezető,
- Kaposvári Törvényszék elnökhelyettes,
- Nyíregyházi Törvényszék Polgári-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető,
- Pécsi Törvényszék elnökhelyettes,
- Szegedi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető,
- Szekszárdi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető,
- Székesfehérvári Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető,
- Szolnoki Törvényszék elnökhelyettes,
- Veszprémi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium kollégiumvezető, valamint
- Zalaegerszegi Törvényszék Büntető Kollégium kollégiumvezető.

A Pécsi Törvényszék és a Zalaegerszegi Törvényszék elnöke, illetve a Közép-magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezető-helyettese pedig 2014-ben egy évre szóló megbízást kapott az OBH elnökétől. Ezek a tisztségek 2015-ben sikeres pályázatok alapján, hat éves kinevezéssel kerültek betöltésre.

2014-ben az OBH elnöke 18 esetben a véleményező szerv javaslatával egyezően bírálta el a pályázatokat. Eltérsre mindössze 3 esetben került sor, ezek közül 1 esetben a véleményező testület többségének támogatását több pályázó is megkapta, így ekkor nem az OBT előzetes egyetértésére, hanem csupán a Bszi. 132 § (5) bekezdése szerinti tájékoztatására volt szükség. Az OBT mindkét hatáskörébe tartozó esetben a Bszi. 132. §. (6) bekezdése alapján egyetértett a kinevezéssel, a harmadik esetben a döntést tudomásul vette.

Az OBH elnöke 12 esetben nyilvánított érvénytelennek pályázatot. Öt esetben egyáltalán nem érkezett pályázat, egy esetben adminisztratív hiba miatt, egy esetben a véleményező szerv döntésének meghozatala során felmerült hibák miatt, egy esetben pedig a bíróságok működésének biztosítása végett kellett a pályázatot eredménytelené nyilvánítani. A fennmaradó 4 esetben a pályázók pályaművének szakmai tartalma, illetve a törvény kizáró rendelkezése folytán nem került sor az álláshelyek betöltésére.

A pályázatok vezetői tisztség szerinti megoszlása (fő)

A törvényszéki elnökök összesen 42 vezető kinevezéséről döntettek 2014-ben. Ennek során kinevezésre került:

- 3 járásbírói/közigazgatási és munkaügyi bírósági elnök,
- 1 járásbírói/közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökhelyettes,
- 1 törvényszéki kollégiumvezető-helyettes,
- 11 csoportvezető,
- 6 csoportvezető-helyettes és
- 20 törvényszéki tanácselnök.

Az ítélőtáblai elnökök összesen 4 ítélőtáblai tanácselnök kinevezéséről döntöttek 2014-ben. A Kúria elnöke 2014-ben nem nevezett ki új vezetőt.

3. A bírósági szervezet és vezetői feletti kontroll

3.1. Testületek

A bíróságok igazgatásában közreműködő bírói testületek az ítélőtáblák, illetve a törvényszékek összbírói értekezlete (a továbbiakban együtt: összbírói értekezlet). Az összbírói értekezlet résztvevői az ítélőtáblára, illetve a törvényszék esetében a törvényszékre és a törvényszék területén működő járásbíróóságokra, valamint közigazgatási és munkaügyi bíróságra beosztott bírák. Az ítélőtábla és a törvényszék elnöke évente legalább egy alkalommal összbírói értekezletet tart.

Az összbírói értekezletek véleményezik a vezetői pályázatokat, kezdeményezhetik a vezetők vizsgálatát és egyéb más ellenőrzési jogosítványaik is vannak. A jogszabályi kötelezettségüknek megfelelően a törvényszékek és az ítélőtáblák elnökei 2014-ben tájékoztatták az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet a bíróság működéséről, ügyforgalmi helyzetéről, és a törvényben előírt egyéb feladataik végrehajtásáról.

Az OBH elnöke – attól a néhány kivételtől eltekintve, amikor az OBH elnökhelyettese képviselte őt – valamennyi összbírói értekezleten személyesen vett részt. Az OBH elnöke a tájékoztatókban foglaltakat megfelelőnek tartotta. A bírósági igazgatásban közreműködik a Kúria teljes ülése is, melynek feladatait a többi bíróság összbírói értekezletéhez hasonlóan állapítja meg a Bszi. 144. §-a.

A bíróságok igazgatásában közreműködő testület még a Kúria, az ítéltáblák és a törvényszékek kollégiuma (továbbiakban együtt: kollégium), melyeket meghatározott ügyszakba beosztott bírák alkotnak. A kollégium véleményt nyilvánít a jogszabályban meghatározott bírói álláspályázatokról és vezetői álláspályázatokról, valamint kezdeményezheti a bírósági vezető vezetői vizsgálatának elrendelését vagy a vezető felmentését és ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium a külön törvényben meghatározott törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakában eljáró bíráinak, valamint a külön törvényben meghatározott közigazgatási és munkaügyi bíróságok bíráinak speciális szakmai testülete. A regionális kollégium véleményt nyilvánít a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi álláspályázatról és kezdeményezheti a bírósági vezetői vizsgálatuk elrendelését vagy felmentésüket, továbbá ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A kollégiumok, illetve a közigazgatási és regionális kollégiumok összetételéről és jogköréről a Bszi. 154-156.§-ai rendelkeznek.

Itt kell megemlíteni a Kúria, az ítéltáblák, továbbá a törvényszékek bírói tanácsát is (továbbiakban együtt: bírói tanács), amelynek tagjait (5-15 tag) és póttagjait (3-13 póttag) az összbírói értekezlet 6 évre választja meg. Működéséről, jogköréről és tagjainak megválasztásáról a Bszi. 147–153. §-ai rendelkeznek. A Kúrián, az ítéltáblákon és a törvényszékeken működő bírói tanácsoknak a törvény véleményezési és kezdeményezési jogkört biztosít.

A bírói tanácsok legfontosabb jogköre a bírói álláshelyekre pályázók meghallgatása és közöttük a rangsor felállítása. Ez a rangsor ugyanis az alapja a törvényszéki elnök és az OBH elnöke felterjesztő javaslatának, illetve áthelyezési döntésének. A bírói tanács véleményezi többek között a bíróság éves költségvetési tervezetét, a jóváhagyott költségvetés felhasználását, az SZMSZ-t, az ügyelosztási rendet stb., továbbá kezdeményezheti a járásbíróság, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke, elnökhelyettese, csoportvezetője és csoportvezető helyettese feletti vizsgálat elrendelését vagy felmentését. A bírói tanácsok az elvégzett munkájukról az éves össz-bírói értekezleten adtak számot.

3.2. Az Országos Bírói Tanács

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi felügyeleti testülete, mely a Bszi 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattevési és ellenőrzési jogosultságait és gyakorolja a döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke – és közvetve a bírósági vezetők – igazgatási feladatai ellátása feletti kontrollt. Az OBT és az OBH kapcsolatával e beszámoló XV. része foglalkozik.

3.3. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke

Az ítéltáblák és a törvényszékek elnökei feletti igazgatási kontrollt az OBH elnöke gyakorolja. Irányítja és ellenőrzi – a járásbírósági, valamint a KMB elnökök kivételével – a bírósági elnökök igazgatási tevékenységét, amely során: figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, és mindezek érdekében vizsgálatot rendel el. Továbbá elvégzi a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők vizsgálatát. Ezen vizsgálatok megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, és ellenőrzi azok végrehajtását, illetve fegyelmi eljárás kezdeményezését javasolhatja.

Az OBH elnöke a költségvetési törvény bíróságokról szóló fejezetében meghatározott irányító hatásköröket is gyakorolja.

Az OBH elnökének a bíróságok egészére vonatkozó szabályzatai a jogalkotásról szóló törvény rendelkezései szerinti normatív utasításnak minősülnek, így alkotmányossági kontroll alá esnek. A Bszi. 77/A. § (1) bekezdése kifejezetten nevesíti is ezt a kontrollt. Az OBH elnöke az igazgatási jogkörében hozott határozatait szükség szerint indokolni köteles. Az egyes bírókat közvetlenül érintő, jogállási jellegű határozatok és munkáltatói intézkedések elleni jogorvoslat lehetőségét a Bjt. rendelkezései biztosítják. Az OBH elnökének személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében hozott, a bíró szolgálati viszonyát érintő határozatai ellen a bíró a Bszi. 77/A. § (2) bekezdése szerint közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat, kivéve, ha törvény alapján a szolgálati jogvita elbírálása a szolgálati bíróság hatáskörébe tartozik.

Az OBH elnöke félévente tájékoztatja tevékenységéről az OBT-t. Évente tájékoztatja a Kúria, az ítélőtáblák, valamint a törvényszékek elnökeit a rendszeresen összehívott *Az ítélőtáblák és törvényszékek elnökeinek értekezletén*, amelynek meghívottja a Kúria elnöke is. A 2014 első felében megrendezett összbírói értekezletek kapcsán, az OBH elnöke valamennyi bíró számára eljuttatta az első féléves beszámolóját, nyomtatott formában is.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. § (8) bekezdésének c) pontja alapján a bíróságok általános helyzetéről és a bíróságok igazgatási tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek, továbbá az éves beszámolók között egy alkalommal az Országgyűlés igazságüggyel foglalkozó bizottságának. Az OBH elnökének 2013. évi beszámolóját az Alkotmányügyi bizottság 2014. október 30-án általános vitára alkalmasnak találta, így az OBH elnöke 2014. december 10-én eleget tehetett az Országgyűlés előtti számadási kötelezettségének. Az Országgyűlés a beszámolót elfogadta. Az OBH elnökének 2014. I. féléves beszámolóját az Országgyűlés Igazságügyi bizottsága 2015. június 1-jén fogadta el.

Amellett, hogy az OBH elnöke felett is érvényesül az általános állami szervek vezetői feletti kontroll, (pl. ÁSZ vizsgálat), az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát és ezen keresztül átláthatóságát a szabályzatok, ajánlások és határozatok, a beszámolók, valamint a vezetői pályázatok, pályázati jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja. Az OBH elnöke utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt az ajánlásokkal és határozatokkal együtt a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírósági Közlönyben teszi közzé. Az OBH elnökének éves és féléves beszámolóit elérhetőek a bíróságok központi honlapján.

3.4 Egyéb szervezetek

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzi a bírósági szervezet gazdálkodását. Az Állami Számvevőszék által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás szabályszerű volt-e. 2014-ben került sor a 2013. évi zárszámadás elkészítéséhez kapcsolódóan a bíróságok gazdálkodásának ellenőrzésére. Az ÁSZ a vizsgálat során a fejezeti kezelésű előirányzatok belső kontroll felmérésének eredményeként a kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolling tevékenység, információ és kommunikáció, valamint monitoring tekintetében megfelelő minősítést állapított meg. A bíróságok 2013. évi intézményi beszámolóit az ÁSZ megállapítása szerint a vagyoni, pénzügyi helyzetről megbízható és valós képet adtak.

Az ellenőrzési jogkörrel rendelkező különféle hatóságok a bíróságok munkavédelmi, adózási, foglalkozás-egészségügyi stb. működését is vizsgálhatják. Ilyen vizsgálatokra egyes bíróságokon a 2014. évben is sor került.

3.5 Érdekvédelmi szervezetek

Az OBH elnökének meghívására 2014. március 4-én bírósági érdek-képviselési szervek találkozója került sor az OBH-ban, melyen 12 bírósági érdek-képviselési szerv képviselője vett részt. A jelenlévők részletes tájékoztatást kaptak a szervezet aktuális kérdéseiről, többek között a 2014. évi költségvetésről, továbbá az érdek-képviselési szervek 2013. évi munkájáról, megvalósult programjairól. Az OBH elnöke a Bszi. alapján előírt kötelezettségnek eleget téve az érdek-képviselési szervekkel 2014-ben is egyeztetett, véleményüket kikérte a bírák és igazságügyi alkalmazottak cafeteria-juttatásait szabályozó – a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló – 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás 8. számú mellékletének módosítását megelőzően. A Magyar Bírói Egyesület, valamint a Bírósági Dolgozók Szakszervezete az egyes bíróságok igazgatási vezetőivel közvetlenül is kapcsolatban áll.

4. A bírósági igazgatás eszközei

4.1. Jogszabályi jogosítványok, kötelezettségek keretében alkalmazott vezetési eszközök

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke ellátja a bíróságok igazgatásának központi feladatait. Feladatköréit a Bszi. 76. §-a fogalmazza meg. A Bszi. 76. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az OBH elnöke igazgatási feladatainak ellátása érdekében, jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz. A bíróságok központi igazgatásának ezek a legfontosabb eszközei. A szabályzat és a határozat kötelező a bíróságokra nézve, tehát betartásuk számonkérhető a bírósági vezetőknél a Bszi. 118. § (3) bekezdése értelmében. Az ajánlások ugyan nem kötelező jellegűek, de elősegítik az egységes igazgatás megvalósítását.

A Bszi. 118. § szerint a bírósági vezető feladata a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység vezetése. A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, valamint az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő, hatékony működéséért. A Bszi. szabályozza a bíróság elnökének feladatait, rendelkezik az elnökhelyettesről, a kollégiumvezetőről és a kollégiumvezető-helyettesről, a csoportvezetőről és helyetteséről, valamint a tanácselnökről. A bíróság igazgatása szempontjából nyilvánvaló, hogy a bíróság elnökének és elnökhelyettesének a jogköre és feladatai a meghatározóak, ezekről a Bszi. 119–122. §-ai rendelkeznek és felölelik a törvényszék teljes működtetését. Az OBH elnökének szabályzata vagy határozata betartásáért ugyancsak ő felel.

Az ítélőtáblák és törvényszékek elnökei a Bszi. 119. § k) pontja, valamint a bíróságok igazgatásáról szóló – jelenleg felülvizsgálat alatt álló – 9/1999. OIT szabályzat rendelkezései szerint évente egy alkalommal meghatározott formában és tartalommal tájékoztatják az OBH elnökét, valamint az összbírói értekezletet és a bíróság más dolgozóit a bíróság működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a következő naptári évre kitűzött célokról és az azok megvalósítására szolgáló igazgatási intézkedésekről, a pályázatukhoz csatolt pályaművükben kitűzött célok megvalósításáról, valamint az előző évben meghatározott célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről. Ez az adott törvényszék, ítélőtábla éves működésének szinte minden területét bemutatja. Az összbírói beszámoló alapján az OBH elnöke a bírósági vezetők igazgatási tevékenységét alapjaiban meg tudja ítélni. A beszámolók színvonala a követelményrendszer pontosításával javult, formailag az egységesség felé mozdult el.

A Kúria tekintetében a Bszi. rendelkezései alapján sajátos módon érvényesül az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége, mert irányító és felügyeleti joga korlátozott: a Kúria SZMSZ-ét nem az OBH elnöke hagyja jóvá, a Kúria sajátos tevékenységére vonatkozó ügyviteli szabályokat maga állapítja meg és teszi közzé. Ha annak feltételei fennállnak, a Kúria kollégiumvezetője jogegységi eljárást indíthat vagy jogalkotás kezdeményezése érdekében a Kúria elnökén keresztül az OBH elnökéhez fordulhat.

A sajátos igazgatás jellemzője az együttműködés, különösen a jogszabályok véleményezése, a jogegység megteremtése és a költségvetés összeállítása terén.

A Bszi. 121. §-a szerint az ítélőtábla elnöke a 119. §-ban meghatározott – a bíróságok elnökei által végzendő – feladatokon túl részt vesz az illetékességi területén működő bíróságok bírái és igazságügyi alkalmazottai képzésének koordinálásában is.

A Bszi. 120. §-a szerint a törvényszék elnöke – a 119. §-ban meghatározottakon felül – irányítja és ellenőrzi a területén működő közigazgatási és munkaügyi bíróság, valamint járásbíróságok elnökeinek igazgatási tevékenységét. E körben

- legalább 3 évente az előre megadott szempontok alapján írásban beszámoltatja a járásbíróság és közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökeit, amit a törvényszék vezetői értekezlete kiértékel,
- a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnökei – az igazgatási szabályzatban, a bíróság SZMSZ-ében, illetve más dokumentumokban meghatározott – jelentéstételi kötelezettségekkel tartoznak a törvényszék elnökének a bírák és az igazságügyi alkalmazottak tevékenységének időszerűségéről, illetve a jogszabályok és szabályzatok betartásáról (ezen kötelezettségek természetesen igazgatási jellegűek, az eljárási törvényeken és az ügyviteli iratkezelési szabályokon alapulnak),
- a törvényszék elnöke bármely igazgatási kérdésben – a bíróság SZMSZ-ében írtakon túl is – egyéb eseti jellegű adatszolgáltatást írhat elő a bírósági vezetők részére és
- helyszíni, személyes ellenőrzést végezhet az igazgatási intézkedések betartása, ellenőrzése céljából (pl. a lajstromirodák szabályos működése, az ügyfélfogadási rend betartása, az írásba foglalási kötelezettség határidőben történő teljesítése, a tárgyalásra kitűzött ügyek száma, kitűzési gyakorlat és a tárgyalási napok kihasználtsága kérdésében).

A Kúria és az ítélőtáblák elnökei az általuk vezetett bíróság sajátosságainak megfelelően végzik az ellenőrzést.

Az igazgatási-ügyviteli szabályok megtartásának ellenőrzését a bírósági vezetők folyamatosan végzik. E körben különösen

- a havi tárgyalási napok számát, kihasználtságát,
- a per előkészítés gyakorlatát, a kitűzés sorrendjét,
- az elrendelt soronkívüliség érvényesülését és
- az eljárási és ügyviteli szabályok betartását ellenőrzik.

A vizsgálatokról a vezetők feljegyzést készítenek, amelyben a szükséges intézkedések is meghatározásra kerülnek. Az igazgatási, ügyviteli szabályok betartásának ellenőrzése során feltárt szabálytalanságok a bíró, az igazságügyi alkalmazott és vezetőik fegyelmi felelősségre vonásához, illetve rendszerszintű hiba esetén az OBH elnökének központi intézkedéséhez vezethetnek.

Az OBH elnöke a Bszi 76. §-a alapján határozattal eseti átfogó, vagy rendszeres vizsgálatok elvégzését is elrendelheti. Az utóbbi alapján az adott vizsgálatot időszakonként visszatérően – általában évente – le kell folytatni. Az OBH elnöke szükség esetén az igazgatás bármely területét érintő kérdésben – a bírói függetlenséget nem érintő módon – eseti beszámolót kérhet a bíróság igazgatási vezetőitől. Gyakran egy közérdekű bejelentés vagy panasz kapcsán kerül sor úgynevezett kisvizsgálat, vagy a kérdés súlya okán egy meghatározott területet érintő célvizsgálat elrendelésére. A célvizsgálatot egyidejűleg több bíróságon, vagy akár valamennyi bíróságon is le lehet folytatni.

Az egy-egy bíróságot, vagy akár az egész bírósági szervezetet érintő vizsgálat elrendelésének a célja a legtöbb esetben valamely ügy vagy ügycsoport késedelmes elintézéséhez kapcsolódó bírói mulasztások, bírósági vezetők intézkedések részletes feltárása, az esetleges rendszerszintű hibák feltérképezése.

A vizsgálat alapos elemzése nyújt lehetőséget a hasonló esetek elkerülése érdekében igazgatási intézkedések meghatározására, teljesítésük számonkérésére, és az igazgatási vezetők szükség szerinti időszakonkénti beszámoltatására.

A vizsgálat mindezek alapján lehet tárgyatól függően, kisvizsgálat vagy átfogó vizsgálat, míg terjedelmét tekintve országos vagy csupán egyes bíróságokon elvégzendő vizsgálat, ami kiterjedhet egy-egy ügytípusra, bírósági ügyszakra vagy a bíróság teljes működésére is, illetve eseti vagy rendszeres, időszakonként visszatérő lehet.

Hivatalból is sor kerülhet vizsgálat elrendelésére, többnyire az ügyforgalmi adatok alapján. Az OBH fokozott figyelemmel követi a civil szervezetektől érkező jelzéseket. Ez alapján rendelt el vizsgálatot például az OBH elnöke a tárgyalások kezdő időpontjának megtartására vonatkozóan. Indulhat vizsgálat a társhatóságok jelzései alapján is, amelyek többnyire az eljárási, ügyviteli határidők megtartására irányulnak, továbbá új jogintézmény bevezetése vagy a bírósági szervezet egészére kiható jogszabályváltozás esetén is sor kerülhet rá.

A tárgyidőszakban ilyen volt a fogyasztói hitelszerződésekkel kapcsolatos perek, ún. „deviza perek” tekintetében, a felfüggesztett ügyek számának felmérése.

Az OBH elnökének egyéb jogszabályi kötelezettségekből adódó vezetői eszközök is rendelkezésre állnak, melyeket ugyancsak a fentiekben felsorolt okok tehetnek indokolttá. Ezekben az esetekben azonban olyan problémákról van szó amelyek vizsgálattal nem, hanem csak más, komplex igazgatási intézkedésekkel kezelhetők, például bírói és igazgatási munkát támogató segédanyagokkal, képzések biztosításával, informatikai alkalmazások fejlesztésével, költségvetési igények felmérésével, társszervek együttműködésével.

4.2. Az Országos Bírósági Hivatal elnökének szabályzatai (utasításai), ajánlásai

Az OBH elnöke a bíróságok és az OBT véleményét is beszerezve 2014-ben 9 szabályzatot, 3 ajánlást, valamint 548 határozatot hozott és 6 szabályzat módosítására került sor.

Szabályzatok:

- 2/2014. (I. 23.) OBH utasítás a bírósági végrehajtói fegyelmi bíróság bíró tagjai díjazásáról szóló szabályzatról
- 5/2014. (IV. 18.) OBH utasítás a szabálysértési eljárás során használt egyes iratok nyomtatványként történő rendszeresítéséről szóló szabályzatról
- 6/2014. (IV. 30.) OBH utasítás a bíróságok perbeli képviseléről szóló szabályzatról
- 10/2014. (VII. 11.) OBH utasítás a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilván tartásáról szóló szabályzatról
- 11/2014. (VII. 11.) OBH utasítás a bírósági közvetítésről és a kijelölés feltételeiről szóló szabályzatról
- 12/2014. (VII. 11.) OBH utasítása a büntető-, polgári és szabálysértési eljárás során használt, kiskorúak tájékoztatásához fűződő iratok nyomtatványként történő rendszeresítéséről szóló szabályzatról
- 13/2014. (VIII. 15.) OBH utasítás a „Bíróságok fejezet” irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló szabályzatról
- 14/2014. (IX. 30.) OBH utasítás a munkacsoportok ügyrendjéről szóló szabályzatról
- 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról

Ajánlások:

- 1/2014. (I. 8.) OBH elnöki ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak szabadságolási rendjéről
- 2/2014. (IV. 14.) OBH elnöki ajánlás a bírósági szervezetekben foglalkoztatott belső ellenőrök által elvégzendő összeférhetetlenségi vizsgálatok végrehajtására
- A Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumok Ügyrendjére vonatkozó 3/2014. (VIII.8.) OBH elnöki ajánlás

Szabályzatmódosítások:

- 1/2014. (I. 17) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 26.) OBH utasítás a bírák, igazságügyi alkalmazottak részére kifizethető, alapilletmény jellegűnek nem minősülő egyes rendszeres és nem rendszeres személyi juttatások szabályairól szóló 2. mellékletének, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak cafetéria-juttatásának szabályait tartalmazó 8. melléklete módosításáról
- 3/2014. (I. 23.) OBH utasítás a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzatról szóló 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás módosításáról
- 4/2014. (II. 27.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatói tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzatról szóló 8/2012. (IV. 25.) OBH utasítás módosításáról
- Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 8/2014. (VII. 4.) OBH utasítása az európai jogi szaktanácsadói hálózatról szóló szabályzatról szóló 7/2013. (VII. 22.) OBH utasítás módosításáról
- Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 9/2014. (VII. 4.) OBH utasítása a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 4/2002. OIT szabályzat módosításáról
- 15/2014. (XII. 18) OBH utasítás az Országos Igazságszolgáltatási Tanács szabályzatainak, ajánlásainak, határozatainak felülvizsgálatáról szóló 13/2012. (X.18.) OBH utasítás módosításáról szóló szabályzatról

Az OBH havonta aktualizált táblázatban vezeti a folyamatban lévő szervezetszabályozó eszközök (OBH utasítás, OBH elnöki ajánlás, OBH elnöki határozat), valamint az elnöki intézkedések nyilvántartását. A táblázat összefoglalva tartalmazza az OBH valamennyi szervezeti egységének hatáskörébe tartozó, folyamatban lévő szabályozók adatait, illetve az ezekhez kapcsolódó egyes munkafázisok megvalósításának tervezett határidejét. A jogalkotási terv havonta aktualizálásra, módosításra kerül a tervezhetőség érdekében.

2014-ben több területen is folytatódott a kodifikációs munkálatok, megtörtént a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat, a bíróságok és az OBH sajtótájékoztatói tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzat módosítása. Tovább folytatódott az igazgatási szabályzat megújítását célzó munka. A kodifikációt azonban megnehezítette a szabályozandó területek átfogó jellege, és a szabályrendszer rendkívüli terjedelme. Továbbá 2015. január 1-jével hatályba léphetett a 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról, ezzel egyidejűleg módosításra került az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program is.

Az iratkezelés és a statisztikai adatgyűjtés jelentős területein bevezetett változásokra tekintettel az OBH a szabályzat hatályosulását folyamatosan figyelemmel kíséri, és ennek során számít a bíróságok észrevételeire, javaslataira, hogy a megfelelő módosításokkal az esetleges hiányosságokat pótolhassa, és a jogalkalmazók által széles körben elfogadott, hatékonyan alkalmazható szabályzatot alakítson ki.

Több területen is megkezdődtek a kodifikációs előkészítő munkálatok, folyamatosan zajlik a szükséges adatok, vélemények, tapasztalatok begyűjtése és a tervezetek készítése, véleményezése. Példaként lehet említeni a bírósági fogalmazói felvételi eljárásról szóló szabályzatot, a bírák minősítéséről és értékeléséről szóló szabályzatot, vagy a bíróságokon és az Országos Bírósági Hivatalban a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső munkakörökről szóló OBH utasítást. Megkezdődött az OBH elnöki szabályozók szabályozására vonatkozó belső kodifikáció, ami egy olyan belső jogalkotási szabályzat lesz, amely a szabályzatok, ajánlások kialakításának, véleményezésének folyamatát teszi kiszámíthatóbbá és átláthatóbbá.

2014. év végén 13 olyan OIT szabályzat volt még hatályban, amelyeknek a jogszabály-változások miatt, új szempontok szerinti átvizsgálása szükséges. Az elmúlt évben a legjelentősebb szabályozási feladat a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló OIT szabályzat felülvizsgálata volt, melynek eredménye – a már korábban is említett – a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás.

4.3. Vezetési módszerek

Az alkalmazott vezetési módszerek lényege, hogy minden döntés széles körű és alapos előkészítéssel szülessen meg. Ezt segítik elő például a különféle vizsgálatok, vezetői ellenőrzések, pilot programok, hálózatok, workshopok, értekezletek, munkacsoportok, valamint a különféle országos programok.

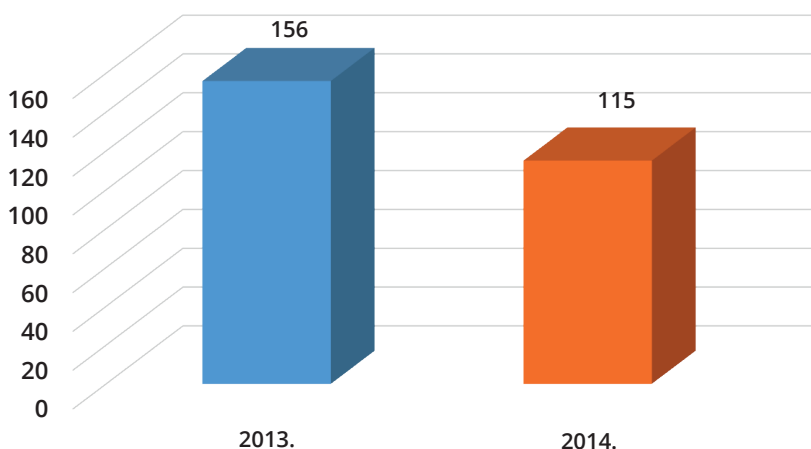
4.3.1. Általános vizsgálatok

Ezeket a vizsgálatokat rendszeresen – általában évente – le kell folytatni. Az előző évhez hasonlóan, 2014-ben is 3 ilyen vizsgálatra került sor:

- a bíróságokon elévült büntető ügyek vizsgálatára,
- a két, illetve öt éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálatára, valamint
- a készenlétet és ügyeletet ellátók tevékenységének és költségeinek vizsgálatára.

A törvényszékek az előzetesen megadott szempontok szerint kötelesek évente jelentést küldeni az elévült ügyekről. Az OBH 2014-re vonatkozóan is lefolytatta a beérkezett jelentések alapján a vizsgálatot, melyből megállapítható volt, hogy jelentősen csökkent az elévült ügyek száma.

Bírói szakban elévült büntető ügyek száma

Míg 2013-ban 156, 2014-ben csupán 114 ügyet kellett elévülése miatt megszüntetni, amely jelentős, 27%-os csökkenést jelent. A csökkenő tendencia az összes befejezett büntetőügyhöz viszonyítva is megmutatkozik. Az elévüléssel érintett ügyek száma 2013-hoz képest 2014-ben további 4%-kal csökkent. A legtöbb elévülés nyilvánvalóan a legnagyobb elsőfokú bíróságon, a Fővárosi Törvényszéken következett be, ez azonban nem haladja meg a többi törvényszéken kimutatható elévült ügyek arányát (3-6% között) az összes befejezéshez viszonyítva. A vizsgálat megállapította továbbá azt is, hogy ezen ügyek túlnyomó többségében az elévülésnek objektív oka volt.

Az OBH 2014-ben már megkezdte előkészíteni azt a BIIR fejlesztést, amelynek egyik eleme a határidő figyelő alkalmazás, amely figyelmezteti a bírót az elévülés bekövetkezésének lehetőségére.

A bíróságok minden évben kiemelt figyelmet fordítanak a két és öt éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálatára. Erre alapvetően a bírák által rendszeresen szolgáltatott adatok, pertörténeti kimutatások igazgatási vezető általi ellenőrzése útján kerül sor. A hosszú pertartamú ügyek helyzetéről a tárgyévet követő év február végéig a megadott szempontok szerint jelentést küldenek az OBH részére. 2013-ban a soron kívüli ügyek elrendelt vizsgálata a törvényszékek büntető ügyeiben szoros összefüggésben volt az elhúzódó pertartamú ügyek kezelésének felmérésével. 2014-ben ismét sor került a soron kívüli ügyek vizsgálatára, amely igazolta a 2013. évi vizsgálat és az arra figyelemmel bevezetett intézkedések eredményességét. A statisztikai adatok szerint a 2 éven túli ügyek száma évek óta folyamatosan csökken a bíróságokon. E tendenciát legjobban az jelzi, hogy 5 év alatt 27%-kal csökkent országosan a járásbíróságok 2 éven túli peres ügyeinek száma.

A javuló tendencia támogatásaképpen, az OBH a kettő és öt éven túli ügyek vizsgálatára vonatkozó egységes, központi intézkedés kiadását tervezi, amely a perek elhúzódását eredményező egyes okok feltárását és hathatós igazgatási intézkedések megtételét célozza.

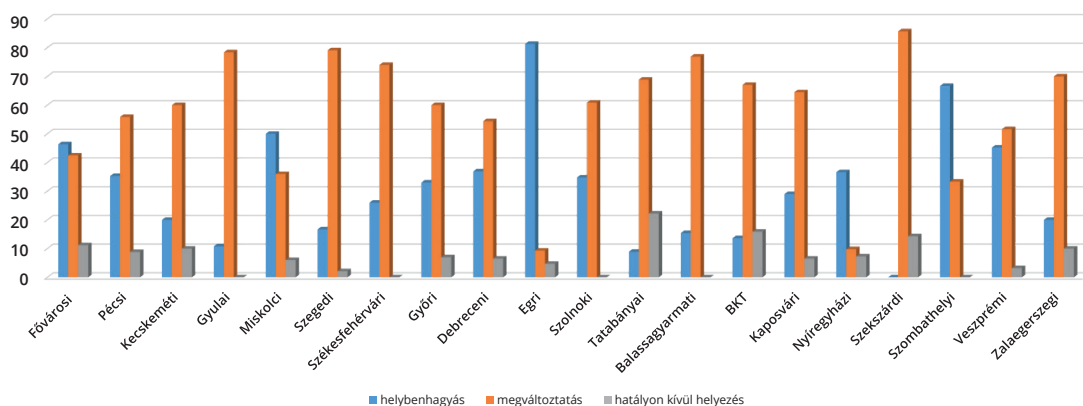
A bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló 5/2013. (VI.25.) OBH utasítás 9. számú, az ügyelet és készenlét szabályait rendező melléklete alapján a bíró és az igazságügyi alkalmazott meghatározott feladat ellátása céljából készenlétre, illetve ügyeletre kötelezhető. A bíróságok elnökei minden év szeptember 30. napjáig adnak írásbeli tájékoztatást az OBH-nak a vezetésük alá tartozó bíróságok tekintetében az előző év október 1. napjától az adott év szeptember 30. napjáig terjedő időre a készenlét és az ügyelet szabályzatban meghatározott lényeges adatairól. Ha a tájékoztatás alapjául szolgáló időszakban a készenlét, ügyeleti szolgálat időtartama eltér a fenti szabályzat 13. §-ában meghatározott időkorláttól, akkor a tájékoztatónak ki kell terjednie az eltérés tartamára és indokára is.

A 2014-ben folytatott vizsgálat megállapította, hogy az egyes törvényszékeken nem következtes a szabadság, ügyelet és készenlét fogalmainak meghatározása, nem egységesek az évi rendes szabadság kivételének szabályai és annak kontrollja, az ún. „otthondolgozási” kedvezmény felhasználása és ellenőrzése, valamint a tárgyalási napok kihasználtságának ellenőrzése.

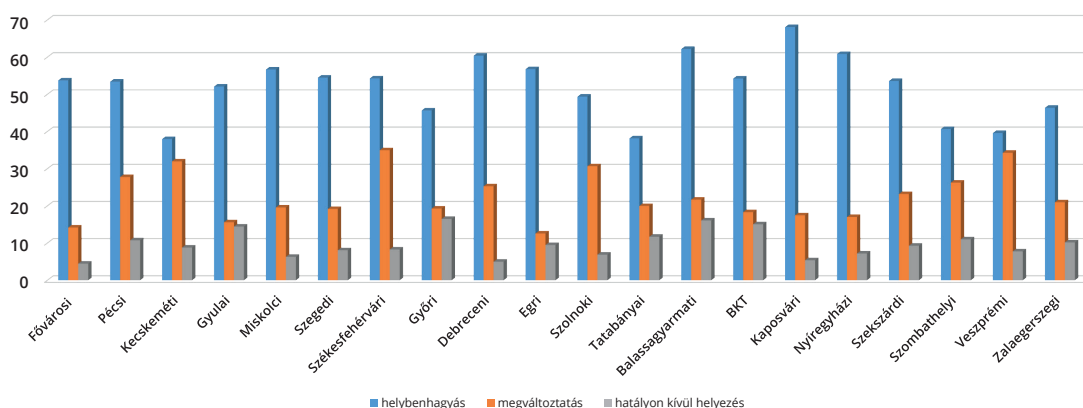
Mind az ítélőtáblák, mind a törvényszékek elnökei figyelemmel kísérik az illetékességi területükhöz tartozó valamennyi bíróság megalapozottsági mutatóit. A törvényszékek és ítélőtáblák elnökeinek éves beszámolóit 2014. évben is kitértek a megalapozottság kérdésére. Az ott közölt adatok alapján megállapítható, hogy a büntető és a civilisztika ügyszakban, a járásbíróságról a törvényszéki másodfokra került ügyeknél, a hatályon kívül helyezés aránya lényegesen elmaradt a helybenhagyás és a megváltoztatás, tehát az érdemi döntés mögött. Ez elmondható a törvényszéki első és az ítélőtáblai másodfok viszonylatában is.

Azonban az is látszik, hogy a helybenhagyás és a megváltoztatás alkalmazásának országos gyakorlatában eltérések mutatkoznak, amelynek feltárására célzott vizsgálat lefolytatását tervezi az OBH. Ennek alapján kezdeményezni fogja a Kúriánál a hatályon kívül helyezési gyakorlat ismételt- vagy utóvizsgálatát, tekintettel arra, hogy a jogegység és az ítélkezés minőségének fejlesztése a Kúria feladata.

Törvényszéki első fok és ítélőtábla viszonylata (%) büntető ügyszakaszban

Járásbírószint és törvényszéki másodfok viszonylata (%) civilisztika ügyszakaszban

4.3.2 Célvizsgálatok

A célvizsgálat az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzését teszi lehetővé. Általa felmérhető, hogy mely területeken vannak jelentős különbségek az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában és a vizsgálat tapasztalatainak fényében lehetőség nyílik annak mérlegelésére is, hogy az OBH ajánlás vagy szabályzat alkotásával, esetleg jogszabály-módosítás kezdeményezésével egységesítse a gyakorlatot. 2014-ben több országos, átfogó jellegű és egyes törvényszékekre irányuló célvizsgálatot is lefolytatott az OBH.

4.3.2.1. Országos célvizsgálatok

Ilyen volt például a törvényszéki és az önálló bírósági végrehajtók költségelölékezésének vizsgálata, melyet a jelentős mértékű költségek és kintlévőségek indokoltak. Az OBH célja az ellenőrzéssel az önálló bírósági végrehajtók részére fizetendő költségek csökkentése, az előlegezett költségek megtérülési arányának javítása és a törvényszéki végrehajtás költséghatékonyságának a növelése volt.

A vizsgálat eredményeként a belső ellenőrök számos javaslatot tettek – többek között – a belső szabályozás színvonalának javítására (szabályzatok, ellenőrzési nyomvonalak), az önálló bírósági végrehajtók részére kiutalt költségek előlegezésének mértékére, módjára (50%, utólagos elszámolás), az előlegek behajtásának ellenőrzésére, számonkérésére (végrehajtási kifogás), valamint elszámolására. A törvényszéki végrehajtók tevékenységével, pénzkezelésével kapcsolatban javaslatot tettek a hatékonyabb munkavégzés érdekében a beszerzés alatt lévő ügykönyvi program fejlesztésére, a törvényszéki végrehajtásra vonatkozó havi statisztikai adatok körének bővítésére, és a behajtás eredményességét mutató adatok mérésére.

Az országos vizsgálat alapján megfogalmazott nehézségek kezelésével, jogszabály-módosítási kezdeményezésekkel, a törvényszéki végrehajtói munka hatékonyságának növelésével kapcsolatos feladatokkal az OBH Végrehajtási munkacsoportja foglalkozik. A munkacsoport számos javaslatot fogalmazott meg a bírósági és a törvényszéki végrehajtási eljárások hatékonyabbá tétele érdekében. Ezek közül az OBH több jogszabály-módosítási javaslatot kidolgozott és megküldött az IM részére. Ilyen volt például a költségmentes ügyekben végrehajtó részére folyósított költség-előlegezésre vonatkozó módosító javaslat.

Az OBH-ban 2014 novemberétől önálló felelőse van a végrehajtási kérdéseknek és feladatoknak. A végrehajtás terén sor került a korábbi eredmények összegzésére és ezek alapján új célok kitűzésére. Egymástól elhatárolásra kerültek a bírósági végrehajtás, a törvényszéki végrehajtás és az önálló bírósági végrehajtókkal történő kapcsolat terén elérendő feladatok. A törvényszéki végrehajtásban magasabb színvonalú, időszerű és nem utolsósorban költséghatékonyabb munkavégzés érdekében az OBH elnöke elrendelte, hogy minden törvényszék szerezz be a „Törvényszéki végrehajtó” ügyviteli programot (Flór-program). A korszerű program használata biztosítja a törvényszéki végrehajtásban dolgozók munkavégzésének optimális felhasználását, csökkenti az adminisztratív munkavégzést és az arra szánt időt.

Az OBH felvette a kapcsolatot a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamarával, majd a Kamara felügyeletére kinevezett miniszteri biztossal az önálló bírósági végrehajtókkal fennálló kapcsolódási pontok megvizsgálása, a kialakult problémák megoldására.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a 156/2014. (IV. 11.) OBHE határozat 2) b) pontjában 2014. I-II. negyedévére vonatkozóan soron kívüli ellenőrzést rendelt el a bírósági bűnjelkezelés szabályszerű voltának, valamint fejezeti szintű költségeinek felmérése érdekében. Az ellenőrzés célja a bűnjelkezeléssel kapcsolatos költségek csökkentése volt, valamint a bűnjelkezelés hatékonyabb, optimálisabb megoldását biztosító intézkedések előkészítéséhez a törvényszékeken alkalmazott gyakorlatok áttekintése volt.

Az ellenőrzés eredményeként a belső ellenőrök javaslatokat fogalmaztak meg a bírósági szabályozás hatékonyságának javítására (szabályzatok, ellenőrzési nyomvonalak), továbbá kirajzóldtak a bűnjelkezelési gyakorlat azon pontjai is, amelyek megfelelő igazgatási, szakmai vezetői támogatással a leginkább alkalmasak a költségek csökkentésére és az esetleges hibák kizárására.

Ennek megfelelően az OBH felhívta az egyes törvényszékeket a tapasztalt szabálytalanságok kiküszöbölésére, a bűnjelkezelő nyilvántartó program egységes és készségszintű kezelése érdekében pedig központi képzéseket hirdetett meg. Az országos vizsgálat eredményei alapján képezték továbbá a bűnjelkezeléssel kapcsolatos jogszabály-módosítási javaslatok előkészítésének.

2014-ben sor került a soronkívüliséget élvező ügyek intézésének országos vizsgálatára is. Kiemelt érdek, hogy minden rendelkezésre álló igazgatási eszközzel biztosítottá váljon az ügyek időszerű elbírálása. Ennek előmozdítása érdekében az OBH elnöke 2014. május 10-én intézkedési terv készítésére és a szabályok megtartásának folyamatos ellenőrzésére hívta fel a bíróságok vezetőit.

A vizsgálat feltárta a soronkívüliség jogszabályi háttérét, az általános tapasztalatokat és problémákat. Rámutatott arra, hogy e körben kiemelt jelentősége van az igazgatási ellenőrzésnek és a vezetői támogatásnak. Több törvényszék jó gyakorlatként a soron kívüli ügyek intézésére különféle ügyviteli protokollokat vezetett be:

Ügyviteli protokoll	Alkalmazó törvényszék
Soron kívüli ügyintézés SZMSZ-ben történő szabályozása	Egri, Szekszárdi
Soron kívüli ügyek arányos elosztása	Balassagyarmati, Fővárosi, Gyulai, Kecskeméti, Szombathelyi
Szoros intézkedési határidő előírása	Debreceni, Egri, Gyulai, Székesfehérvári, Szombathelyi
Soronkívüliség jelzése iratborítón/lajstromban/BIR-O programban.	Fővárosi, Gyulai, Kaposvári, Kecskeméti, Nyíregyházi, Pécsi, Szegedi, Szekszárdi, Szolnoki, Veszprémi, Zalaegerszegi
Soron kívüli ügyek külön nyilvántartása	Fővárosi, Gyulai, Nyíregyházi
Soron kívüli ügyek rendszeres figyelemmel kísérése/listázása	Balassagyarmati, Kaposvári, Szegedi, Székesfehérvári, Szombathelyi, Tatabányai, Veszprémi, Zalaegerszegi
Vezető tájékoztatása késedelem észlelése esetén	Balassagyarmati

Ugyanakkor nagy szerepe van annak is, hogy a jogszabályok ezen ügyeket miként szabályozzák. Az OBH a folyamatban lévő eljárási törvények kodifikációja során a fenti tapasztalatok alapján kialakított szempontok képviselésére törekszik.

A társadalmi megbecsülés elnyerése és fenntartása fontos érdek. Az ügyfelek a tárgyalásokon, meghallgatásokon találkoznak közvetlenül a bírósági szervezettel. A tárgyalások pontos megkezdése ezért kiemelkedően fontos követelmény, ezért az OBH elnöke elrendelte a tárgyalások kezdő időpontjának megfelelő megtartásának vizsgálatát. Tekintettel a vizsgálat elvégzésére meghatározott év végi határidőre, az eredmény feldolgozása átnyúlik a 2015. évre.

Az OBH észlelte, hogy nem egyenletes a tárgyalási napok kihasználása a törvénykezési szünetekhez közeli időkből, amelyben a szabadságolási gyakorlat is szerepet játszhat. Az okok feltárása és a szükséges intézkedések meghatározása érdekében az OBH elnöke vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat lefolytatásának meghatározott határideje és így eredményének elemzése is átnyúlik a 2015. évre.

A 2014. év során a devizahiteleket érintő jogalkotás nyomán az OBH-ra számos igazgatási feladat hárult. Ennek keretében az OBH igazgatási, ügyviteli, statisztikai téren kialakította az ügyintézéshez szükséges feltételeket. A bíróságok 2014 nyarán részletes adatszolgáltatást adtak a devizahiteles ügyek felfüggesztése tárgyában. A felmérés eredményeként megállapítható volt, hogy országosan összesen 11 860 polgári-gazdasági pert függesztettek fel a bíróságok 2014. augusztus 15-ig, amelynek nagyságrendje megfelelt az előzetes becsléseknek (kb. 10 000 ügy). 2014. december 31-ig 12 686 db ügy került felfüggesztésre.

4.3.2.2. Egyes törvényszékek tekintetében elrendelt célvizsgálatok

Az OBH megállapította, hogy a Kaposvári Törvényszék másodfokú büntető ügyszakos bírái az elmúlt években az országos átlagot magasan meghaladó (148,54%-ának megfelelő) ügyérkezés mellett ennek arányosan megfelelő, kimagasló számú (az országos átlag 150,08%-ának megfelelő) ügyet fejezett be mindössze két másodfokú tanács segítségével. Mindemellett a folyamatban maradt ügyek száma az országos átlag alatt maradt (annak 78,31%-a) az egyes tárgyaló tanácsoknál. Erre tekintettel az OBH elnöke célvizsgálatot rendelt el a jelenség okainak feltárására.

A vizsgálat nem tárt fel szabálytalanságot, a fellebbezések kiemelkedő érkezése tekintetében, közöttük különösen az ügyészi fellebbezések országos átlagot jóval meghaladó számával. Az ehhez viszonyított arányos befejezés pedig a fellebbezéssel érintett ügyek egyszerűbb megítélésű jellegével és munkaszervezési módszerekkel (kirendelt bírák folyamatos párhuzamosan megosztott munkavégzése, a tárgyalási napok emelt száma és maximális kihasználtsága) volt magyarázható.

Több olyan célvizsgálatot is elrendelt az OBH elnöke 2014-ben, ahol a vizsgálat lefolytatásának meghatározott határideje és így eredményének elemzése is átnyúlik a 2015. évre. Ilyen például a Fővárosi Törvényszék illetékességi területén működő kerületi bíróságokon a családjogi, azon belül különösen a gyermekelhelyezés (szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése) iránti ügyekkel kapcsolatos nehézségek okainak feltárása, a hatékonyság javítása.

Tekintettel arra, hogy mind a Budapest Környéki Törvényszéken, mind pedig az illetékességi területéhez tartozó egyes járásbíróságokon rendkívül magas volt az elhúzódó ügyek aránya a civilisztikai ügyszakban, a jelenség okainak feltárása és a hatékonyság javítása érdekében a szükséges intézkedések meghatározása megkezdődött.

Célvizsgálatok lefolytatása történt a Miskolci és a Debreceni Törvényszéken az egyes igazságügyi hivatásrendek felé fennálló esetleges tartozások felmerülésének okairól. A célvizsgálatok eredményeként igazgatási intézkedések történtek az időszerű kifizetések érdekében.

Célvizsgálatok nemcsak hivatalos észlelés vagy társszervek jelzése alapján indulhatnak, hanem az ügyfelek panaszai vagy közérdekű bejelentései is megalapozhatják igazgatási vizsgálat lefolytatását.

2014-ben ilyen volt például a Monori Járásbíróságon egy, a kitűzés késlekedését sérelmező panasz. A Budapest Környéki Törvényszék elnöke a beadványt megvizsgálta. A vizsgálat eredményeként megállapítható volt, hogy a kitűzés elhúzódását az eljáró bíró – aki rendkívül magas ügyszám mellett, igen nehéz összetételű, bonyolult referádát vitt, és emellett vezetői feladatait is ellátta – nem kellően hatékony munkaszervezése eredményezte.

Egy, az eljárás elhúzódását sérelmező panasz került kivizsgálásra például a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon is. A panaszos sérelmezte a folyamatban lévő polgári peres eljárás elhúzódását. A vizsgálatot a Fővárosi Törvényszék elnöke folytatta le és megállapította, hogy az eljárás elhúzódásához, annak objektív okain felül hozzájárult az elsőként eljáró bíró nem kellően erélyes pervezetése, a célszerű elkülönítés és a késedelmek szankcionálásának hiánya, valamint nem a legcélszerűbb felterjesztési módszer választása is.

A vizsgálat eredményére tekintettel az ügy érdemi befejezését lehetővé tevő bizonyítási cselekmények (szakvélemény előterjesztése) megsürgetésre kerültek, továbbá az ügyben – a határidők elnöki ellenőrzése mellett – soronkívüliséget rendeltek el.

4.3.3. Vezetői ellenőrzések

A bíróságok működése szempontjából meghatározó a bírósági vezetők vezetői tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése, munkájuk átláthatóságának biztosítása, számonkérhetősége. A központi igazgatásnak a folyamatos nyomon követésre több eszköz is rendelkezésére áll. Ilyenek a bíróság munkájának mérésére szolgáló rendszeres adatszolgáltatások, jelentések, tájékoztatók, (például a statisztikával vagy a létszám- és bérgháztartással kapcsolatban), továbbá a bíróságok vezetői értekezletein való részvétel. A Bszi. 136.§-ának (1) bekezdése szerint a kinevezésre jogosult, illetve a Kúria elnökhelyettese esetében a Kúria elnöke a bírósági vezető tevékenységét szükség szerint, de legalább egy alkalommal, legkésőbb a megbízatásának lejártát megelőző évben megvizsgálja.

Főszabály szerint a kinevezett bírósági vezető az őt kinevezőnek tartozik közvetlen beszámolási kötelezettséggel. Ennek értelmében a járásbíróságok (kerületi bíróságok), a közigazgatási és munkaügyi bíróságok vezetői a törvényszékek elnökeinek számolnak be. A törvényszékek kollégiumvezetői – a főszabály alól kivételt képezve – szintén a törvényszékek elnökeinek tartoznak közvetlen beszámolási kötelezettséggel annak ellenére, hogy őket az OBH elnöke nevezi ki.

A törvényszékek és ítélőtáblák elnökei igazgatási tevékenységükről, az általuk vezetett bíróság munkájáról az OBH elnökének adnak számot. A Kúria elnöke, ahogy az már korábban is említésre került, csak korlátozottan tartozik az OBH elnökének központi igazgatási tevékenysége alá, azonban ő is köteles évente egyszer tájékoztatni az OBH elnökét, valamint a Kúria teljes ülését és a Kúria más dolgozóit a Kúria működéséről, ügyforgalmi és gazdálkodási helyzetéről, a következő naptári évre kitűzött célokról és az azok megvalósítását szolgáló igazgatási intézkedésekről, valamint a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről.

A vezetői ellenőrzést segítik a különféle informatikai alkalmazások is. Az OBH az Üzenő, a Levelező és a Hírvívó projektek keretében olyan új funkciókat alakított ki a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben (BIIR), illetve a Vezetői Információs Rendszerben (VIR), melyek célja az igazgatási ellenőrzés támogatása, az ügyfelek számára elektronikus felületeken a bírósági eljárások egyes elemeiről való tájékoztatás nyújtás, továbbá a statisztikai rendszer megújítása és a bírói munkateher mérésének alapjait megteremtő alkalmazások kialakítása.

A bírósági szervezetrendszer érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések során az Üzenő projekt keretében megvalósításra került például az ún. Bírói értesítő szolgáltatás. Ez a szolgáltatás figyelmeztetést küld a leglényegesebb határidők közeledtéről, így előre jelzi az ügyek elévülését, az írásba foglalási és jegyzőkönyv aláírási határidők elmulasztását, a kitűzetlen és elintézetlen ügyiratokat, a kényszerintézkedések esedékes felülvizsgálatát, valamint a végrehajtási és statisztikai lapok kiállításának elmaradását.

A Levelező projekt keretében pedig kialakításra került a bírói munkateher mérésének új módszere. A projekt keretében létrehozott fejlesztés olyan módszert dolgozott ki, amely képes a bíróságokra érkező ügyekhez az ügy érkezésekor egy – az adott ügy befejezéséhez szükséges munkaidővel arányos – súlyszámot kalkulálni, azt nyilvántartani. A súlyszámok birtokában megalkalmazhatóbb képet alkothatnak a bírósági igazgatási vezetők az egyes szervezeti egységek üzemszerűségeinek tényleges leterheltségéről, ami egyúttal lehetővé teszi, hogy a létszámgazdálkodás eszközrendszerén keresztül hatékony lépéseket tegyenek a tapasztalt munkateher-egyenlőtlenségek és az eljárások időszerűségében megmutatkozó jelentős különbségek megszüntetése érdekében.

A BIIR rendszert érintő fejlesztés eredményeként 2014-ben már kialakítás alatt volt a lajstrom felületen egy „súlyszám” mező is, melyben a program automatikusan megjeleníti az ügyminőség, illetve ügytárgy kiválasztásakor az alapértelmezett súlyszámot.

A súlysámozot a kezdőirati jellemzők alapján a szignálásra jogosult vezető módosíthatja szakmai szempontok szerint meghatározott, országosan egységes jellemzők alapján, kizárólag egész számozot meghatározva. A vezetői munka segítése érdekében a fejlesztések során kialakításra került egy új, tanúsított elnöki iratkezelő program is.

4.3.4. Értekezletek, konzultációk, workshopok

Az értekezletek, konzultációk és workshopok szintén fontos vezetési módszerek, hiszen segítségével közvetlen kommunikáció során, hatékonyan lehet feltárni az egyes területeket érintő problémákat, illetve lehetőséget adnak a megoldások közös kidolgozásra.

Az OBH elnöke évente több alkalommal is összehívja a törvényszéki és ítélőtáblai elnökök értekezetét, ahol a bírósági vezetők az országosan aktuális, mindenkit érintő problémákat vitatják meg. 2014. május 28-30. között az Magyar Igazságügyi Akadémia adott otthont az értekezetnek. A háromnapos tanácskozáson a résztvevők előadásokat hallgattak meg például a bíróságok ügyforgalmi helyzetéről, a gazdálkodásról, a kiemelt építési beruházásokról, az OBH panaszügyintézéséről, az előzetes jognyilatkozatok elektronikus nyilvántartásáról, a különböző jó gyakorlatokról, valamint a bíróságok kommunikációjáról, illetve nemzetközi kapcsolatairól. A prezentációk mellett kerekasztal-beszélgetések is történtek, ahol a vezetők elmondhatták véleményüket, és megoszthatták tapasztalataikat a bíróságok megítéléséről.

Az év második felében, 2014. október 2-án, Balatonfüreden tartottak tanácskozást az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökei. A megvitatandó témák között szerepelt a 2015. évi költségvetés, az új deviza törvény által a bíróságokra háruló többletfeladatok, a jogállási törvények változásai, a lajstromozás és a statisztikai adatgyűjtés érdekes vagy problémás kérdései, a kerekasztal-beszélgetéseken pedig különböző aktuális problémák merültek fel.

Az egyes bíróságok – munkatervüknek megfelelően – évente többször is tartanak vezetői értekezetet, melyen az adott bíróság valamennyi igazgatási vezetője részt vesz. Ezeken a bíróságot érintő aktuális igazgatási és gazdasági kérdések kerülnek megvitatásra. Az OBH elnöke 2014-ben több vezetői értekezetben is személyesen vett részt, így például a Pécsi és a Szombathelyi Törvényszék vezetői értekezetén.

A workshopok tapasztalatcserére, ismeretek megosztására szolgáló, interaktív konzultációk, melyek a résztvevők számára intenzív véleménycserére adnak lehetőséget. Ki kell emelnünk a 2014. szeptember 29. és október 1. között Balatonfüreden megrendezett, szervezetfejlesztési projektet lezáró workshopot, amelyen az igazságügyi szervezetben dolgozó, szinte valamennyi munkakör képviseltette magát. Az egyes bíróságok több napon keresztül, több helyszínen mutatták be a Szervezetfejlesztési Program során kidolgozott jó gyakorlatokat, eredményeket. Elmondhatjuk azt is, hogy 2014-ben országszerte számos témában, egyre több workshopot rendeztek a bíróságok. Az együttgondolkodás erősítése érdekében a Magyar Igazságügyi Akadémia is számos workshop jellegű képzést szervez.

4.3.5. Munkacsoportok

A tudásalapú bírósági szervezetben felhalmozott ismeretek és tapasztalatok összegyűjtése és hasznosítása, valamint az igazgatásban történő megjelenítése céljából az OBH munkacsoportokat hoz létre. E munkacsoportok körülhatárolt témakörben, meghatározott feladatok végrehajtására jönnek létre. A munkacsoportokat létesítő, illetve működésüket meghosszabbító határozatok nyilvánosak, bárki számára elérhetők a bíróságok központi honlapján.

Az ügyrendjükről szóló korábbi 5/2012. (VII.18.) OBH elnöki ajánlást 2014-ben a munkacsoportokban történő részvétellel járó kötelezettségek és jogosultságok egyértelművé tételének elősegítése érdekében OBH elnöki szabályzat váltotta fel. A munkacsoportok ügyrendjéről szóló szabályzat – a 14/2014. (IX.30.) OBH utasítás – 2014. október 1-jén lépett hatályba.

2014-ben az OBH-ban a szakmai feladatokhoz igazodva 18 munkacsoport működött. A munkacsoportok alakításának lényege, hogy valamennyi OBH elnöki döntést alapos előkészítés előzzön meg, amely hozzájárul a bírósági szervezet ítélezési és igazgatási munkájának átláthatóságához, kiszámíthatóságához, valamint az, hogy működésük során hasznosítani és közvetíteni tudják a már meglévő bírósági tapasztalatokat, ismereteket. Gyakori, hogy a munkacsoportok tevékenységében a témához kapcsolódóan külső szakértők vagy a hivatásrendek képviselői is részt vesznek.

2014-ben több új munkacsoport is alakult, például az Új Pp. és Új Be. munkacsoport, a Minta-szabályzat munkacsoport, a Bírósági közvetítés munkacsoport, a Gyermekebarát igazságszolgáltatás munkacsoport és a Sajtószóvivői munkacsoport.

Az elmúlt években a bíróságokon is egyre több munkacsoport alakult, melyek az OBH elnökének a bíróságok elnökeivel, munkatársaival és a bírakkal való kapcsolattartását is elősegítik. A munkacsoportok tevékenysége az adott témához kapcsolódóan kerül bemutatásra. A munkacsoportok nevét, további szakmai feladatait a *III. 1. számú melléklet* tartalmazza.

4.3.6. Pilot programok

Ezek a programok segítséget nyújtanak valamely újítás, különösen eddig nem használt munkamódszer, technikai- vagy informatikai alkalmazás országos bevezetése előtt annak gyakorlati tesztelésére. A pilot programmal kisebb mintán, illetve szűk, de állandó résztvevői kör bevonásával, valós jogalkalmazói gyakorlati feltételek közt, kis idő- és költségvetési ráfordítással, hatékonyan próbálható ki az adott újítás. Célja az országos bevezetés megalapozása, az esetleges hibák, hiányosságok, további fejlesztési igények feltárása.

2014-ben az Egri Törvényszéken, valamint az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon indult pilot program a bíróságon kezelt irattározott közjegyzői iratokkal kapcsolatos problémák teljes körű feltérképezése, az elhelyezés, az esetleges digitalizálás elősegítése érdekében országosan bevezetendő intézkedésekről. A törvényszék elnöke mindezek alapján rendelkezett a feltételek biztosításáról és pályázatot készített elő a fizikai feltételek finanszírozására.

Ennek eredménye, hogy 2015-ben megvalósulhat a fizikai feltételek javítása, a selejtezés, az iratok ballansztalanítása, valamint kibocsátásra kerülhet a közjegyzői iratok központi irattárba helyezésére vonatkozó elnöki intézkedés.

A Zalaegerszegi Törvényszék elnöke ugyancsak a bírósági irattározással kapcsolatos problémák megoldása érdekében 2014-ben Irattározási munkacsoportot állított fel, és pilot bíróságként vizsgálja hatékony intézkedések bevezetésének lehetőségét. 2015-ben a felmérések alapján egy komplex intézkedéscsomag kidolgozása, és annak alapján a megvalósítás megkezdése a cél.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 219. § (1) bekezdése értelmében az ügyésznek a bíróság részére a vádiratot és az elektronikus formában rendelkezésre álló iratokat elektronikus úton is meg kell küldenie, vagy ha ez nem lehetséges, úgy elektronikus adathordozón kell átadnia. 2014 decemberében a Balassagyarmati Törvényszéken, mint pilot bíróságon, megtörtént az eddig érkezett elektronikus másolatok befogadása, és azóta is folyamatos az elektronikus másolatkezelés. Az OBH és a Legfőbb Ügyészség az elektronikus vádiratküldés pilot üzeme alapján azonosította a technikai hibákat és lépéseket tett azok orvoslása érdekében. Ezt követően valósulhat meg az elektronikus vádiratküldés országos kiterjesztése.

2014-ben megkezdődtek továbbá a Büntető ítélezés időszerűsége munkacsoport felállításának előkészületei, ami a Szolnoki Járásbíróságot kívánja 2015-ben pilot bírósággá tenni.

4.3.7. Hálózatok

Az OBH a feladatainak ellátása során különös figyelmet fordít arra, hogy a bírósági szervezetben koncentrálódó elmélyült szakmai tudást és gyakorlati tapasztalatokat illetően erősítse a tudásmegosztás minden lehetséges formáját. Ennek egyik eszköze a szakmai hálózatok kialakítása. A hálózatok segítségével, az egymással közvetlen kapcsolatban álló kiemelkedő szakismeretekkel rendelkező bírósági dolgozók összehangolt, gyors és eredményes munkavégzése valósítható meg.

Az Európai uniós szaktanácsadói hálózat átalakítását követően, a sajtószóvivői és sajtótitkári, nyitott bíróság program kapcsolattartói, valamint a jogszabály-véleményezési hálózat kialakítását is elkezdte az OBH.

4.3.8. Panaszok kezelése

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, amelynek alapvető pillére az állampolgárok egyszerű információszerzése, a könnyen áttekinthető és informatív honlap, ügyfél tájékoztatási centrumok létrehozása, az ügyfelek megfelelő és folyamatos tájékoztatása, továbbá az ügyfél-elégedettség mérése. Az OBH a gyorsabb és igényesebb ügyfél-kiszolgálás érdekében lehetővé teszi a bíróságok ügyfelei számára, hogy a panaszokat személyes megjelenés nélkül, ügyfélkapun keresztül, a nap 24 órájában elektronikus űrlap segítségével terjesszék elő.

A 2014. január 1. napján hatályba lépett, a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvényben foglaltakra figyelemmel szükségessé vált a Közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás módosítása. A szabályzat módosítását előkészítő munka 2013-ban kezdődött el az OBH-ban, a módosítások a 3/2014. (I. 23.) OBHE utasítással léptek hatályba. A módosítás érintette – többek közt – a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerére, valamint a közérdekű bejelentők védelmére vonatkozó szabályokat.

A fentiek alapján

- a bíróság tevékenységét vagy mulasztását érintő panaszt az érintett bíróság elnöke (vagy az SZMSZ szerint eljáró más vezető),
- a bíró magatartása elleni panaszt a szolgálati helye szerinti bíróság elnöke (vagy az SZMSZ-ben foglaltak szerint kijelölt bírósági vezető), míg az igazságügyi alkalmazott magatartása elleni panaszt a munkáltatói jogkört gyakorló vezető,
- a járásbíróság és a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke elleni panaszt a törvényszék elnöke, míg
- az ítéltábla és a törvényszék elnöke elleni panaszt az OBH elnöke vizsgálja meg és intézi el.

A panaszt a beérkezéstől számított 30 napon belül kell elbírálni, az elintézés várható időtartama pedig 45 napnál nem lehet hosszabb. A vizsgálat befejezésekor az eljárásra jogosult a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a bejelentőt haladéktalanul értesíti. A tudomásszerzéstől számított 6 hónap után előterjesztett panasz vizsgálata mellőzhető, míg az egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Ha a bejelentő az elbírálásra jogosult bírósági vezető intézkedését nem tartja kielégítőnek, a panaszt, közérdekű bejelentést annak felülvizsgálata keretében

- a járásbíróság, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróság elnöke esetében a törvényszék elnöke,
- a törvényszék, valamint az ítéltábla elnöke esetében az OBH elnöke intézi el.

Az OBH-ba érkező panaszokkal összefüggésben 2013-ban felmerült egy olyan nyilvántartás létrehozásának szükségessége, mely megfelel a törvény és a szabályzat tervezett rendelkezéseinek. Ezen igénynek megfelelően már 2013. év végén megkezdődött a panaszokkal kapcsolatos adatok kezelésére szolgáló ún. Panasz Nyilvántartás létrehozásának az előkészítése, amely alkalmas arra, hogy abból az OBH előtt indult panaszügyek száma és az egyes panaszosokkal kapcsolatban megtett érdemi intézkedések száma is kigyűjthető legyen. A nyilvántartás bevezetésére 2014. január 1-jén került sor. A 2014-ben érkezett panaszokat már ebben a nyilvántartásban vezette az OBH. A program használatának első hónapjai rávilágítottak annak hiányosságaira, amelyek kiküszöbölése az év során megtörtént. A programhoz kitöltési segédlet is készült. Elkészült továbbá a panasz protokoll, valamint a panaszok kezelésének folyamatábrája is.

Az OBH-ban alkalmazott nyilvántartási rendszer működésének láttán felmerült, hogy a bíróságok részére is készüljön – az eljárásbeli sajátosságokat figyelembe véve – panasz nyilvántartó program. Ennek előkészületei 2014-ben kezdődtek meg. A bíróságok 2015. év elején kezdik el használni a részükre kidolgozott panasz nyilvántartási programot azzal, hogy a 2014. évi adatokat is, utólag fel kell tölteniük a hiteles adatszolgáltatás érdekében.

Az OBH-ban 2012-ben 569 panaszügy és 1 065 panaszbeadvány, 2013-ban 478 panaszügy és 1092 panaszbeadvány, míg 2014-ben 555 panaszügy és 804 panaszbeadvány került elintézésre. Egy panaszos egy ügyben esetenként több panaszt is előterjeszt, ám ezen beadványok nem kerülnek új számra iktatásra, hanem a korábbi iratba kerülnek szerelésre és abban történik az elintézésük. Megállapítható, hogy az OBH-ba érkezett panaszügyek számának növekedése (16%) ellenére, a panaszbeadványok száma csökkent (26%). Ennek oka, hogy kevesebb volt az olyan ügy, melyben több beadvány is érkezett.

A beérkező panaszbeadványokban a leggyakrabban:

- az ügy érdemét,
- az eljárás elhúzódását,
- a bírói intézkedés elmulasztását,
- az eljárási cselekmény megtételének késedelmét, továbbá
- ügyviteli hiányosságokat sérelmeznek.

Sok esetben a panaszosok folyamatban lévő bírósági eljárásukkal összefüggésben, igényérvényesítési lehetőségeikről vagy jogszabály tartalmáról kértek tájékoztatást. A fentiekben túlmenően a Kúriához beérkező panaszok néhány esetben a jogegység körében meghozott döntésekkel – így közzétett elvi határozattal vagy jogegységi döntéssel – álltak összefüggésben vagy tartalmukban ilyen típusú döntés meghozatalát kérték.

Kiemelést érdemel a BKT, mely törvényszékekre és az illetékességi területén lévő bíróságokra 2014-ben 372 db panasz érkezett, melyből 95 minősült alaposnak. Viszonylag nagy számban érkeztek panaszok a Miskolci Törvényszékekre is, mindösszesen 214 db, melyből 27 minősült alaposnak, illetőleg részben alaposnak. A Győri Törvényszékre benyújtott panaszok száma alacsonynak tekinthető, összesen 59 alkalommal terjesztettek elő panaszt, melyből 10 minősült alaposnak, illetőleg részben alaposnak.

Az OBH 2014-ben 49 alkalommal kért tájékoztatást az ítéletábról, törvényszékek elnökeitől a panasz elintézéséről, ha a panaszosok a panaszügy elhúzódását jelezték. A panaszügyintézés elhúzódását sérelmező beadvány 32 esetben alaptalan, 6 esetben részben alapos, 11 esetben alapos volt. Az OBH elnöke panasszal összefüggésben 16 alkalommal rendelt el vizsgálatot. A vizsgálatok megállapították, hogy 8 beadvány alaptalan, 6 részben alapos, 2 alapos volt. Ezekben a bírósági vezetők a feltárt hibák okait kiküszöbölték, a szükséges intézkedéseket megtették. Mind a tájékoztatás kérések, mind a vizsgálatok száma jelentősen nőtt az előző évhez képest, amely az OBH részéről fokozott kontrollt jelent. A vizsgálatok részben a konkrét panasz orvoslását, részben a panaszos által jelzett általános probléma megoldását célozzák.

2014-ben kétszeresére emelkedett azon ügyek száma, melyet az OBH-nál nyújtottak be, de annak elintézése valamely bíróság, illetve más hatóság (5 db) hatáskörébe tartozott. Ezeket a panaszokat az OBH megküldte az illetékes bírósághoz vagy hatósághoz.

4.3.9. Jó gyakorlatok

A bíróságok számos területen azonos problémákkal szembesülnek. A hatékonyabb munkavégzés megteremtése érdekében az OBH kiemelt feladatának tekinti az országszerte kidolgozott jó gyakorlatok gyűjtését, elemzését, megosztását és bevezetésének elősegítését.

Helyben, egymástól függetlenül sok, a többi intézmény által is hasznosítható megoldást dolgoztak és dolgoznak ki, azonban ezek bíróságok közötti megosztása, kommunikációja eddig nem volt megoldott, ezért az OBH az összegyűjtött jó gyakorlatokat a központi intraneten kategorizálva osztja meg a bírósági szervezettel (pl. eljárási és ügyviteli támogatások; igazgatás, munkaszervezés; bíróságok szolgáltatásai; ügyfélkapcsolatok stb.)

Mindenképp fontos megemlíteni, hogy az európai uniós finanszírozású Szervezetfejlesztési Program keretében 20 bíróság – a Kúria, 3 ítéltábla és 15 törvényszék – nyújtott be pályázatot. Szinte minden bíróság pályázatában szerepelt valamilyen adminisztratív munkaterhet csökkentő vállalkozás, pl. a határozatszerkesztés optimalizálása vagy közös mintatár létrehozása a munkavégzésben gyakran használt sablonokra.

A pályázat elbírálását követően 19 bíróság (a Kúria, 3 ítéltábla és 14 törvényszék) mindösszesen 483 millió forint támogatási összegben részesült. Az OBH a Gyulai Törvényszék részére – melynek pályázata forráshiány miatt került elutasításra – saját költségvetése terhére 27 millió forintot biztosított 2014-ben arra, hogy a Szervezetfejlesztési Programban tervezett elképzeléseit megvalósíthassa.

A program során vagy azon kívül az egyes bíróságok által kidolgozott jó gyakorlatok kategorizálva, strukturált formában valamennyi munkatárs számára hozzáférhetőek a központi intranetes oldalon, azzal, hogy az OBH folyamatosan várja az újabb jó gyakorlatokat bemutatásra, megosztásra.

Néhány példa a jó gyakorlatokra:

- team rendszerek kialakítása (Fővárosi Törvényszék),
- az ügyelosztás hatékonyságának növelése (Miskolci Törvényszék),
- a dolgozói elégedettség mérése (Budaörsi Járásbíróság),
- ügyfél-elégedettség mérés (Egri Törvényszék),
- ügyfél charta kidolgozása (Szegedi Törvényszék),
- a Veszprémi Törvényszék Végrehajtói Irodájában hatékonyabb motivációs rendszer bevezetése,
- a tárgyalási napok kihasználtságának fokozása a Szegedi Törvényszék bíróságain,
- együttműködési megállapodások kötése (sajtóval – Debreceni Törvényszék; oktatási intézményekkel – Szombathelyi, Miskolci, Zalaegerszegi Törvényszék; rendőrséggel – Tatabányai Törvényszék),
- polgári jogesetmegoldó/perbeszéd verseny rendezése (Kecskeméti Törvényszék),
- tárgyalásvezetési gyakorlat tartása fogalmazóknak (Kaposvári Törvényszék) és
- gépesített postázó szoftver alkalmazása (Egri Törvényszék).

4.3.10. Szabályzatok, protokollok, ügymenet leírások

Az OBH belső ügymenet leírásai, eljárási protokolljai a hatékony, egyszerű, gyors és átlátható ügyintézést szolgálják. Általános jellemzőjük, hogy mind az általános, mind pedig a konkrét feladatokhoz kompetenciafüggő, határidőhöz kötött ügyintézés tartozik, vezetői felelőségeket határoznak meg, továbbá hogy a kommunikáció, az előkészítés, a végrehajtás, majd pedig az ellenőrzés rendjére is tartalmaznak előírásokat.

Az OBH mindazon területen, ahol az egységes szabályozás igénye felmerült, elkészítette azokat a szabályzatokat, ügymenetleírásokat, amelyek az adott területen a hatékony és egységes munkavégzéshez szükségesek voltak. Ilyen volt az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatos bírósági rendelkezések meghozatalával és végrehajtásával kapcsolatos protokoll, amelyet a bíróságok rendelkezésére bocsátott, valamint fontos kiemelni a Szabálysértési Statisztikai Rendszer használatával kapcsolatos, az informatikai és jogalkalmazói kérdéseket felölölő ügyviteli protokollt is. Az Elektronikus Közigazgatási Operatív Program keretében az elnöki iktató rendszer használatával kapcsolatban az OBH iránymutatásokat fogalmazott meg, míg a panasznapai ügyintézésével kapcsolatos tapasztalatokat összegezte és ügyviteli ajánlásokat bocsátott a bíróságok rendelkezésére.

2015-re ezen a területen több cél is kitűzésre került, mint például megfelelő módosításokkal a panaszprotokoll és a nyilvántartási rendszer bíróságok rendelkezésére bocsátása, valamint a panasznyilvántartás beépítése az Elnöki Igazgatási rendszerbe. A jogszabály-véleményezési protokoll 2015-ben szabályzat formájában kerülhet kihirdetésre, illetve folyamatban van a felszámolók kijelölésére vonatkozó eljárási protokoll kialakítása, valamint az átláthatóság és követhetőség érdekében a felszámoló kijelölő program működésére vonatkozó szabályzat kiadása is. Fontos még megemlíteni, hogy kidolgozás alatt áll a bíróságok és az ügyfelek kapcsolattartásának formáit szabályozó OBH elnöki ajánlás is.

A bíróságok maguk is dolgoznak ki protokollokat, ügymenetleírásokat. 2014-ben ezt a munkát a Szervezetfejlesztési Projekt is erősítette. A Szolnoki Törvényszéken tanúgondozási ügyviteli protokoll, a Szombathelyi Törvényszéken ügyfélfogadási protokoll került kidolgozásra, míg az Egri, Kaposvári, Szegedi, Miskolci és a Budapest Környéki Törvényszéken „Ügyfél-elégedettségi Charta” bevezetése történt meg. Kiemelendő még, hogy a Budapest Környéki Törvényszéken az új munkavállalók beilleszkedésének elősegítése céljából munkacsoport került létrehozásra. A munkacsoport a nem jogi végzettségű, s adott esetben bírósági helyismerettel nem rendelkező munkavállalók beilleszkedését hivatott szolgálni.

4.3.11. Intézményi stratégiák

Az intézményi stratégia segítségével a bírósági szervezet egésze vagy egyes részei, esetleg a különböző bíróságok működése áttekinthetőbbé, kiszámíthatóbbá, célorientálttá és eredményessé tehető. Az intézményi stratégia a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés és az értékelés egymást követő lépéseiből áll. Ennek segítségével a szervezet vezetője a bíróság mindenkor feladataira figyelemmel határozza meg a rövid és középtávú prioritásokat, a felelősöket, illetve nyomon követi a feladatok ütemezett végrehajtását, valamint ha szükséges, ez alapján beavatkozik a folyamatba.

A bírósági elnököknek, a pályázatuk során benyújtott, és a kialakult gyakorlat szerint a honlapon közzétett pályaműveit tekinthetjük az egyes bíróságok intézményi stratégiájának, figyelemmel arra, hogy abban jellemzően rövid-, közép- és hosszú távú célok is megfogalmazásra kerülnek.

2014-ben több bíróság is elvégezte a saját szervezetének önértékelését a dolgozók bevonásával. A CAF 2013 minőségbiztosítási eszközzel a vezetők átfogó képet kaptak a bíróság szervezetről, feltárva annak erősségeit és gyenge pontjait. Ez alapján az egyes vezetők fejleszteni tudják a szervezetet.

A Miskolci Törvényszék 2013-ban az intézményi stratégia részeként tanulmányt készített a kisbíróságok megszüntetésével és összevont járásbíróságok kialakításával kapcsolatosan. A központi járásbíróság kialakításának célja a költségtakarékosság és a hatékonyság elvének biztosítása a modern igazságszolgáltatási szervezetben.

A stratégia részeként megfogalmazott Intézkedési terv alapján 2014-ben a bírósági ügyintézők tekintetében kialakításra került az írásbeli munkaszervezési rend, amely rögzíti a bírósági ügyintézők feladatát, munkafolyamataik állomásait és a felelősségi rendet. Ehhez kapcsolódóan a személyi számítógépek cseréje részben megtörtént, elsősorban az OBH központi projektjeinek keretében. A bírósági közvetítéssel kapcsolatos feladatok körében, nemzetközi mediációs konferencia megtartására került sor, továbbá a bírák helyi mediációs képzésére. A Nyitott Bíróság Program keretében a Miskolci Törvényszék képviseltette magát a Miskolc városban megrendezésre került állásbörzéken. Ezen felül a középiskolákban is kiterjesztésre kerül a program.

4.3.12. Országos programok

Az OBH elnökének célja a bíróságok szolgáltató jellegének erősítése, melyet a XXI. század igényeihez igazodva kell megvalósítani. Ennek érdekében az elmúlt években több országos program is indult, amelyek túlmutatnak a tárgyalóteremben folyó munkán, közvetlenül vagy közvetve javítják a szervezet hatékonyságát, növelik az állampolgárok elégedettségét és javítják az ügyfelek bírósághoz való hozzáférését. Cél az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása a bírósági szervezet iránti bizalom növelése érdekében. Ilyen országos program keretében indult el a bírósági közvetítés, a Nyitott Bíróság Program, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program, a Tanúgondozási Program és az áldozatvédelem, valamint az ügyfél-elégedettség mérés.

Az országos programok lehetőséget biztosítanak az alternatív vitarendezési módszerek alkalmazhatóságának kiszélesítésére, a bírósági szervezetrendszer munkájának bemutatására, és arra, hogy az állampolgárokat jogtudatos eljárási részvételhez segítsék hozzá. Ezek az új megoldások nem egyszerre és nem mindenütt kötelező jelleggel kerültek bevezetésre, hanem először csak ajánlásként, próbaüzem formájában azokon a bíróságokon, ahol megvannak hozzá a feltételek és a nyitottság az új iránt, majd az így nyert tapasztalatok elemzése nyomán kerül sor a reformlépések országos bevezetésére.

Az országos programokat részletesen a 4.4. pont mutatja be.

4.3.13. Igazgatási feladatokkal való megbízás

A Bjt. 29. §-a rendelkezik a bíró igazgatási feladatokkal történő megbízásáról. Ennek értelmében az OBH elnöke – a bíró hozzájárulásával és a bíró felett munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnök egyetértésével – több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében, a munkáltatói jogkör gyakorlója pedig – a bíró írásbeli hozzájárulásával – határozott vagy határozatlan időre, kizárólag vagy részben igazgatási feladatok ellátásával bízhat meg bírót. 2014-ben az OBH elnöke 23 bírót bízott meg központi igazgatási feladattal, például a bíróságok igazgatási vizsgálataival összefüggésben vagy az OBH idegenrendészeti és menekültügygel összefüggő teendőinek ellátása körében.

A bírósági elnökök közül is egyre többen élnek ezzel a lehetőséggel és már nemcsak bírókat, hanem egyre több esetben bírósági titkárokat vagy egyéb igazságügyi alkalmazottakat is bevonnak az igazgatási feladatok ellátásába. 2014. év végére például a törvényszékek elnökei országosan 120 tanúgondozót jelöltek ki. A Nyitott Bíróság Program keretében 2014-ben a Kúrián, az 5 ítéltáblán és a 20 törvényszéken már összesen 30 szakmai koordinátor tevékenykedett. Közülük 12 fő bírósági titkár vagy sajtótitkár, 10 fő csoportvezető bíró, a többi esetben maguk a bírósági elnökök vagy elnökhelyettesek látják el a koordinációs feladatokat.

A Kúria elnöke, az ítéltáblák és törvényszékek elnökei a bírósági kommunikáció elősegítése érdekében több sajtókoordinátor kijelöléséről is döntöttek. A sajtókoordinátorok feladata nem csupán az érintett bíróságon közérdeklődésre, médianyilvánosságra számot tartó ügyekről történő tájékoztatás, hanem a bíróság tevékenységének kommunikálása, sajtónyilvános rendezvények szervezése, valamint az OBH-val történő rendszeres kapcsolattartásra is kiterjed.

4.3.14. Együttműködési megállapodások

A bíróságok igazgatásában az OBH elnöke által kijelölt stratégiai célok megvalósulását szolgálja a jó kapcsolat fenntartása a szakmai, a hivatásrendi és a civil szervezetekkel. Az OBH és a bíróságok is számos együttműködési megállapodást kötöttek 2014-ben például egyetemekkel, különféle szakmai kamarákkal vagy a rendőrséggel. Az együttműködési megállapodások lényege a kiszámítható, átlátható és hatékony működés elősegítése.

Az OBH egyrészt a bíróságok ítélkező tevékenységének, a bírák képzésének támogatására, másrészt a központi igazgatás feladatainak interoperábilis ellátására más jogász hivatásrendekkel, szakmai kamarákkal, minisztériumi szervekkel – szükség esetén többoldalú – együttműködési megállapodásokat köt. A jogalkotási folyamatok figyelemmel kísérése érdekében folyamatos kapcsolatot tart fenn az Országgyűlés illetékes bizottságaival és az adott területen jogalkotásért felelős minisztériumokkal.

Az OBH 2014. február 20-án a Magyar Országos Közjegyzői Kamarával és a Budapesti Ügyvédi Kamarával kötött együttműködési megállapodást a magas szintű jogalkalmazás biztosítása és a szervezetek szolgáltató jellegének erősítése, a tudásmegosztás, valamint az új Ptk. képzéseken való kölcsönös részvétellel összefüggésben.

2014-ben a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalával (KEKKH), a BIR-O információs rendszer, valamint a KEKKH által kezelt személyi adat- és lakcímnnyilvántartás és Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer adattárak közötti közvetlen, rendszerszintű kapcsolat feltételeinek meghatározására irányuló együttműködési megállapodás teljes előkészítése is megtörtént.

2014. második felében szorosabb együttműködés kezdődött a Nemzeti Közzolgálati Egyetemmel is, valamint megkezdődött a Központi Statisztikai Hivatallal való együttműködés az OBH és a bírósági szervezet statisztikai adatgyűjtésének, -szolgáltatásának és -elemzésének optimalizálása érdekében.

A bíróságok által 2014-ben kötött együttműködési megállapodások jellemzően a Nyitott Bíróság Programban részt vevő oktatási intézményekkel (elsődlegesen középiskolákkal és általános iskolákkal), valamint az egyetemi hallgatók szakmai gyakorlatának, szakdolgozati konzultációjának, anyaggyűjtésének biztosítására felsőoktatási intézményekkel jöttek létre. Kiemelésre érdemes itt a Pécsi Törvényszék és a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának megállapodása, amely a bírák, bírósági titkárok, fogalmazók igazságügyi orvosi ismereteinek elmélyítése érdekében jött létre.

Az Ügyvédi Kamarákkal a közös képzés és tudásmegosztás érdekében, a Megyei Főügyészségekkel a kölcsönös tudásmegosztás mellett az ügyeleti rend kialakításával kapcsolatban, míg a Megyei Rendőr-főkapitányságokkal ugyancsak az ügyeleti rend kialakításával és a szabálysértési eljárások jogalkalmazói gyakorlatával kapcsolatban kötöttek, akár szóbeli megállapodást a bíróságok. A Kormányhivatalokkal elsődlegesen az áldozatsegítés témakörében jött létre együttműködés. A Szekszárdi Törvényszék és az illetékes Kormányhivatal közötti együttműködés keretében a törvényszék dolgozói 30 órás áldozatvédelmi kommunikációs tréningen vehettek részt. A Szegedi és Debreceni Törvényszék, valamint a Debreceni Ítéltábla a sajtó képviselőivel kötöttek megállapodást.

Az OBH elnöke kiemelt figyelmet fordít a különböző civil szervezetekkel (pl. Transparency International, Helsinki Bizottság, Eötvös Károly Közpolitikai Intézet, Társaság a Szabadságjogokért) való kapcsolattartásra is.

4.3.15. Igazgatási munkát segítő fejlesztések

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítéséhez, illetve a XXI. század modern bíróságának kialakításához szükség van informatikai haladásra. Az informatikai fejlesztéseink célja, az igazságszolgáltatás hatékonyabbá, átláthatóbbá tétele, az ítélkezés személyi és tárgyi feltételeinek javítása, az elektronikus ügyintézés fejlesztése továbbképzések és a szükséges technikai eszközök beszerzése révén. Fontos, hogy ezeknek a fejlesztéseknek a kidolgozásában a bírósági szervezetrendszer munkatársai minél nagyobb számban kerüljenek bevonásra.

A külső, projektforrásokból megvalósuló fejlesztések közül számos 2015. év elején került bevezetésre és vált elérhetővé a kollégák és ügyfelek számára is. Ehhez azonban 2014-ben komoly előkészítő, végrehajtó, tesztelő munkára volt szükség. Kidolgozásra került például az online elérhető pertartam kalkulátor, az ügyfélkapun regisztrált ügyfelek felé az ügyek állását jelző sms, e-mail szolgáltatás, vagy említhetjük annak az integrált rendszernek a kialakítását, amelyen a civil szervezetek nyilvántartásba vétele és az elektronikus eljárásra kötelezettek kiszolgálása megvalósulhat. Figyelemmel arra, hogy a Bírósági Integrált Informatikai Rendszert (BIIR) számos változás érintette, így 2014-ben több kolléga bevonásával történt meg a módosítások tesztelése.

Kialakításra került az az informatikai rendszer, amely az elsőfokú peres ügyekben a bíróságra érkező ügyek munkateher mérésének alapjául szolgál. A rendszer kialakítása valamennyi törvényszék, ítélőtábla és a Kúria szakmai és igazgatási vezetésének bevonásával került sor. A kialakított rendszer használatba vétele 2015. január 1-jével kezdődött meg.

Új igazgatást segítő informatikai alkalmazásként került kialakításra a bírói értesítő rendszer. A kialakított rendszer az igazgatási vezetők számára lehetővé teszi, hogy a vezetésük alatt álló bírák, bírósági titkárok, ügyintézők munkájának időszerűségét egyszerűen, napra készen, gyorsan ellenőrizhessék, arról értesítést kapjanak. Automatikus üzenet formájában az igazgatási vezető tájékoztatást kap az írásba foglalt határidők megtartásáról, a peres ügyek időszerű intézéséről, az eljárásjogilag kiemelkedő jelentőségű bírói intézkedések megtételéről.

4.4. Országos programok

4.4.1. Bírósági közvetítés

A közvetítés – vagy más néven mediáció – egy olyan, a hagyományos vitarendező (peres) eljárásoktól lényegesen eltérő megoldás, melynek célja, hogy az érdekelt felek kölcsönös megegyezéssel zárják le a vitájukat. Ehhez a vitában nem érintett, semleges, pártatlan harmadik személy, közvetítő (mediátor) segítségét veszik igénybe.

Ez a megnyugtató, a felek számára kölcsönösen elfogadott megoldás mellett azért is kedvező az ügyfelek számára, mivel a bírósági közvetítő illetékmentesen jár el mind bírói kötelezésre, mind a felek saját kérelmére induló belföldi és határon átnyúló polgári ügyekben, az eljárásra nem kizárt ügýtípusokban.

Az OBH elnökének célja a bírósági közvetítés megerősítése, annak támogatása, hogy a bírósági rendszerben magas szakmai színvonalon, időszerűen eljáró bírósági közvetítők álljanak rendelkezésre és az eljárás nemzetközi standardok szerinti lefolytatását lehetővé tevő helyiségek kerüljenek kialakításra. Legyen kidolgozott az ügyfelek útja a közvetítőhöz jutásig, álljanak rendelkezésre szakmai útmutatók, protokollok a bírók és a bírósági dolgozók számára a jogintézménnyel kapcsolatban.

A bírák legyenek megfelelően érzékenyek a jogintézmény iránt, ismerjék azt, éljenek vele, és tájékoztassák a feleket a jogintézmény igénybevételeének lehetőségéről. Ehhez az is szükséges, hogy a jogszabályi környezet tegye lehetővé e bírósági nemperes eljárás fejlődését, elterjedését.

Az új Ptk. hozta be az ítélezési gyakorlatba a kötelező közvetítés jogintézményét, elsősorban a szülői felügyeleti jogot érintő, belföldi és határon átnyúló ügyekben. A bírói kötelezés a közvetítő előtti megjelenésre, a tájékoztatás meghallgatására való kötelezést jelenti, mert a mediáció önkéntes jellegére tekintettel a közvetítői eljárás lefolytatására a felek nem kötelezhetők.

Míg 2013-ban 14 törvényszéken 20 bírósági közvetítő, addig 2014-ben a 20 törvényszéken 120 bírósági közvetítő működött (41 bíró és 79 bírósági titkár). A törvényszékeken 2013-ban 295 közvetítői ügyből (201 lefolytatott eljárásban) 108, addig 2014-ben 656 lefolytatott bírósági közvetítői eljárásból 363 közvetítői eljárás zárult megállapodással. A bírósági közvetítők 2014-ben 1 165 ügyfelfogadási alkalmat tartottak.

A közvetítő képzések nagyon nagy érdeklődés mellett zajlanak. 2014-ben 83 bírósági titkár és 77 bíró vett részt az OBH és a Partners Hungary Alapítvány, valamint a Vista Verde Bt. által közösen szervezett közvetítői szakmai képzésen. A közvetítő képzésre jelentkezők nagy száma azt mutatja, hogy e jogintézmény rendkívül népszerű mind a bírák, mind a bírósági titkárok körében.

Az OBH elnökének 2013-ban kitűzött célja volt a bírósági közvetítés megerősítése a bírósági szervezetrendszeren belül. A bírósági közvetítői hálózat országos kiépítése megvalósult, így minden nagyobb (7 bírói létszámot meghaladó) járásbíróságon elérhető a bírósági közvetítő. Elindult az utánkövetés, a megállapodások utóéletének monitorozása, megszilárdult a koordinátori hálózat. Hatályba lépett az Országos Bírósági Hivatal elnökének a Bírósági közvetítésről és a kijelölés feltételeiről szóló szabályzata, a 11/2014. (VII. 11.) számú OBHE utasítás. 2014. szeptember 1-jétől megkezdte működését a Bírósági közvetítés munkacsoport. Bekerült önálló témaként a kötelező Ptk. oktatásba a bírósági közvetítés, illetve a jogintézmény ismertetésre került a kezdő bírói és titkári képzéseken. Továbbá rendszeres helyi érzékenyítő előadások zajlottak a törvényszékek kezdeményezésére. A jogszabályi környezet is kedvezően alakult, mivel immár bírók is közvetíthetnek.

2014-ben a program keretében a bírósági közvetítő eljárását közérthetően bemutató kisfilmet készített a Gyulai Törvényszék. Helyi képzések, előadások zajlottak, elindultak a MIÁ-n az érzékenyítő képzések (titkároknak, bíróknak). Az Egri Törvényszéken pedig 2014 áprilisában regionális szakmai napot rendeztek.

Az OBH elnökének 2015. évre kitűzött célja, a szakmai fejlődést biztosító, bírósági közvetítői instruktorki hálózat kialakítása, a jogintézmény további népszerűsítése mellett. 2014 őszén elkezdődött a bírósági közvetítés bírósági rendszeren belüli megerősítését szolgáló 37,5 millió Ft ösztértekű, infrastruktúra fejlesztésre fordítható pályázat kiírásának az előkészítése.

4.4.2. Nyitott Bíróság Program

A társadalmi felelősségvállalás része, hogy a bíróságok a jogismeret terjesztéséből is kivegyék a részüket. Az OBH által elindított program keretében a diákok osztályfőnöki órák, próbatárgyalások és bírósági séták alkalmával ismerkedhetnek a jogrendszerrel, az ítélezés folyamatával és a bírósági intézményekkel.

2013-ban országosan 1 189 program megszervezésére került sor, melyen összesen 32 182 fő vett részt. A rendezvények lebonyolításában 467 bírósági titkár, fogalmazó és bíró segédkezett. 2014. évben nőtt a résztvevők száma: összesen 101 iskola 37 706 diákja vett részt a rendezvényeken. A programok megszervezésében és lebonyolításában 639 fő bíró, bírósági titkár és fogalmazó működött közre.

A Magyar Igazságügyi Akadémián a program koordinátorainak 2014. június 4-én szakmai találkozót kellett megtartásra a jó gyakorlatok bemutatása és a tudásmegosztás érdekében. A rendezvényen 80 fő vett részt. 2013-ban további célként fogalmazódott meg a többi jogász hivatásrend programba történő bevonása.

2014-ben számos törvényszék dolgozott szoros együttműködésben a büntetés-végrehajtási intézetekkel annak érdekében, hogy a diákok megismerhessék a fogvatartás szabályait, körülményeit. Az ügyvédi kamarákkal, ügyészségekkel, rendőrséggel folytatott együttműködés több törvényszéken a nyílt szakmai napokon történő kölcsönös részvétellel valósult meg.

A Pécsi Törvényszék 2014-ben kiemelkedő számú, 4 517 diákot vont be a programba és összesen 165 eseményt szervezett. A Fővárosi Törvényszék pedig a Nyitott Bíróság Programmal 3 779 főt ért el összesen 90 eseményen. A Miskolci Törvényszék nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a fogyatékkal élő fiatalok is részt vegyenek a Nyitott Bíróság Program egyes eseményein. Ennek keretében folyamatos, jó kapcsolatot ápol a miskolci Martin János Szakképző Iskolával, ahol a bírák, titkárok minden évben részt vesznek a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő fogyatékos tanköteles és tankötelezettségen túl lévő fiatalok különleges bánásmódot biztosító oktatásban.

A Szegedi Nemzeti Színház Kisszínháza – bekapcsolódva ekként a Nyitott Bíróság Programba – különleges szereposztásban állította színpadra Reginald Rose *Tizenkét dühös ember* című világsikerű, több évtizede játszott drámáját. A színpadon a közönség, mindössze egyetlen hivatásos színész mellett, az esküdtek szerepében bírót, ügyészt, ügyvédet, joghallgatót és biztosítási tanácsadót láthatott.

Az OBH elnökének célja a Nyitott Bíróság Program további terjesztése, ismertető füzettel és a honlapon történő tájékoztatással még több középiskola bevonása, valamint a szakmai program bővítése. Ez utóbbinál megfontolandó a helyreállító igazságszolgáltatás eszközrendszerének a megismertetése is a középiskolákban. Ennek érdekében egyes törvényszékek már 2014-ben is tettek lépéseket.

E körben az OBH Bírósági közvetítés munkacsoport tagjainak, a koordinátoroknak és a bírósági közvetítők közreműködésével ugyancsak ismeretterjesztő előadások keretében történhetne meg a tájékoztatás a közvetítői eljárásról, a benne rejlő lehetőségekről és előnyökről, különös tekintettel az iskolai konfliktusok ilyen jellegű kezelésére.

4.4.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

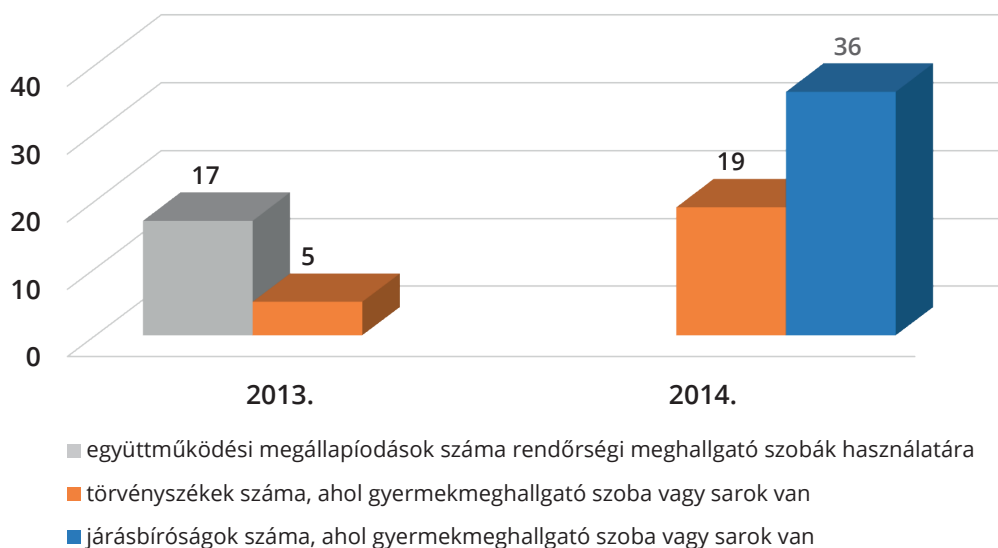
Az OBH elnöke már a korábbi években munkacsoportot hozott létre a bírósági eljárások során a kiskorúak, kiemelten a gyermekkorúak érdekei érvényesülésének elősegítése céljából. A munkacsoport – a KIM véleményének beszerzése mellett – elkészítette a kiskorúak idézéséhez fűződő tájékoztatókat, amelyek a 12/2014. (VII. 11.) OBH utasításban kerültek kiadásra.

A munkacsoport közreműködött továbbá a kiskorúak életkori sajátosságainak megfelelő tájékoztatás elősegítése érdekében a www.birosag.hu internetes oldal gyermekközpontú igazságszolgáltatás almenüjének létrehozásában is. 2014 folyamán folytatódott annak vizsgálata, hogy a fiatalkorúak büntető ügyeinek időszerűségére és szakmaiságára hogyan hatott a fiatalkorúak bírósága kizárólagos illetékességének megszüntetése.

A gyermekmeghallgató szobák lehetővé teszik, hogy a bíróság a 14 év alatti kiskorú gyermekeket – elsősorban, mint büntető ügyek sértettjeit, tanúit, valamint a családjogi jogvitákban vagy a gyermek jogellenes külföldre vitele miatt indult ügyek érdekeltjeit – a nemzetközi előírásoknak megfelelően, a kiskorú életkori sajátosságaihoz, igényeihez alkalmazkodó, barátságos és megnyugtató környezetben hallgassa meg.

Ezzel a kiskorú érdekeinek maradéktalan védelme mellett az eljárási cselekmények céljai is hatékonyabban érvényesülnek. Az OBH elnöke a gyermekmeghallgató szobák kialakítására 2013 szeptemberében pályázatot írt ki, melynek eredményeképpen a bíróságokon összesen 44 ilyen új helyiség kialakítása kezdődött meg, illetve folytatódott 2014-ben, összesen 32,5 millió forint támogatással.

Gyermekmeghallgató szobák

Minden bíróság részt vállalt a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényre juttatásában, hiszen minden törvényszék és ítélőtábla csatlakozott a Nyitott Bíróság Programhoz, és az OBH által a gyermekmeghallgató szobák kialakítására kiírt pályázatban is valamennyi bíróság rendkívül aktív szerepet vállalt. Ki kell emelni, hogy a Gyulai Törvényszék illetékességi területén a pályázatot megelőzően, szinte minden járásbíróság rendelkezett meghallgató szobával vagy sarokkal.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás elnevezésű program célkitűzéseire figyelemmel a már eddig elért eredmények mellett új feladatokra specializáltan az OBH elnöke a 274/2014. (VI. 27.) OBHE számú határozatával újraalakította a korábban a témában működő munkacsoportot és létrehozta a Gyermekbarát igazságszolgáltatás munkacsoportot.

A munkacsoport célkitűzései:

- A kiskorúakat érintő, részvételükkel zajló ügyeket tárgyaló bírák képzési rendjének kidolgozása, e körben különös figyelmet fordítva a fiatalkorúak elleni büntetőeljárásokban eljáró bírák multidiszciplináris képzésére és a megelőző pártfogás jogintézményével kapcsolatos változásokra.
- A kiskorúakat érintő ügyekben kiemelten jártas felső bírósági bírák részvételével olyan bírói hálózat kialakítása, amely alkalmas arra, hogy az illetékes bíróságokon a kisebb tapasztalatokkal rendelkező bírákat a felmerülő kérdéseikben segítse.
- A fiatalkorúak bírósága kizárólagos illetékességének megszüntetésével összefüggő vizsgálat eredményének értékelése.
- Együttműködés más jogi hivatásrendekkel, civil szervezetekkel, más hatóságokkal, különös tekintettel a továbbképzések körében kitűzött célokra.
- A családjogi és büntetőjogi joggyakorlat tapasztalataira figyelemmel javaslattétel szabályzatok módosítására, megalkotására, jogalkotás kezdeményezésére.
- A kiskorúakat érintő igazságszolgáltatással összefüggő jelentősebb nemzetközi dokumentumok magyar nyelvű, hivatalos fordításának kezdeményezése és a bírák általi hozzáférhetővé tétele.

4.4.4. Tanúgondozás

Az OBH elnökének stratégiai céljai között szerepel a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése, ami a tanúk vonatkozásában azt jelenti, hogy a bíróságok elősegítik a tanúzási kötelezettség teljesítését: a tanú eljárási jogairól történő széles körű tájékoztatás adással, a tanúkkal való érzékeny bánásmóddal és a félelem nélküli tanúvallomás megtételével segítik őket.

A tanúvallomás a bírósági ügyek legfontosabb bizonyítási eszköze, kiemelt igazságszolgáltatási érdek ennek a bizonyítéknak a megszerzése. Emiatt fontos a tanúk bíróságok iránti bizalmának erősítése.

Éppen ezért az OBH már a 2012-ben összegyűjtött országos tapasztalatok alapján 2013-tól kezdődően kiemelten foglalkozott a tanúgondozással, mely a következő elemekből áll:

- a bírósági tárgyalásra idézett tanúk megfelelő tájékoztatása,
- a bíróságon megjelent tanúk várakozására elhelyezési feltételek biztosítása,
- a tanúkihallgatás körülményeinek javítása és
- a tanúvédelem infrastrukturális fejlesztése.

A tanúgondozásra kijelölt kapcsolattartók száma dinamikusan növekedett, további 60 fő tanúgondozó került kijelölésre 2014-ben, így a tanúgondozók száma év végére elérte a 163 főt. Tovább javultak az infrastrukturális feltételek, év végére már több, mint 30 bíróság rendelkezett tanúmehallgató szobával, illetőleg tanúváró helyiséggel. Néhány bíróságon a tanúk várakozására alkalmas elkülönített folyosórész került kialakításra.

A bíróságokhoz érkező megkereséseket 2014. évtől kezdődően már 13 törvényszéken nyilvántartják. E körben kiemelendő, hogy például a Pécsi Törvényszéken 1 412 megkeresésre, a Kaposvári Törvényszéken 1 129 megkeresésre (749 telefonon, 104 személyesen, 175 postai úton, 85 tanúszoba igénybevételével és 16 gyermekfelügyelettel), míg Zalaegerszegen 1 105 megkeresésre (telefonon és e-mailben) került sor.

A tanúvédelemmel, tanúgondozással összefüggésben 2013-ban több jogszabály-módosítás történt, melyek 2014-ben léptek hatályba. A közigazgatási egyeztetésre bocsátott jogszabály-módosítási tervezeteket az OBH messzemenőig támogatta. A módosítások a következők:

- a Be. új 59/A.§ (1) bekezdésében 2014. március 15-től megjelenik a támogató intézménye, személye, akit kifejezetten a tanú vagy sértett érdekében rendelnek ki,
- a Be. 96. § (1) bekezdése 2014. január 1-jétől árnyaltabban fogalmazza meg a tanú zártan kezelt adatainak körét és
- a 2013. évi CLXXXVI. törvény 44. § (2) bekezdése 2014. január 1-jétől külön kiemeli a gyermekbarát kihallgató helyiségek használatának lehetőségét azzal, hogy a nyomozási bíró a tizennegyedik életévét meg nem haladott tanú kihallgatása esetén ülését – ha illetékességi területén van erre rendszeresített helyiség – gyermekmehallgató szobában is megtarthatja.

A tanúgondozás területén ki kell emelnünk a Kecskeméti Törvényszéket, ahol az ÁROP Szervezetfejlesztési Projekt keretében 2014. március 25. napján oktatási napot szerveztek a tanúgondozók részére. Ezen a tanúgondozásra kijelölt igazságügyi alkalmazottak részletes tájékoztatást és szakmai felkészítést kaptak munkájuk elvégzéséhez, továbbá kidolgozásra került egy tanúgondozási tájékoztató is az állampolgárok számára.

A törvényszéken és az illetékességi területéhez tartozó valamennyi bíróságon a tanúgondozásban részt vevők számát figyelemmel kísérik és mérik, 2014-ben 609 fő élt a tanúgondozás lehetőségével. A tanúgondozás kapcsán a törvényszék intranetes felületén kialakításra került egy tudásmegosztó fórum is.

Az áldozatvédelem a tanúgondozás kiemelt része. A Magyar Igazságügyi Akadémián 2014. október 6-7. napján a társhatóságok képviselőinek részvételével megrendezett áldozatvédelmi konferencián a tanúvédelem tárgykörét érintő előadások és kerekasztal-beszélgetések is megtartásra kerültek.

Több törvényszék (a Szegedi, a Szekszárdi, a Tatabányai, a Veszprémi és a Zalaegerszegi Törvényszék) rendelkezik érvényes, a társhatóságokkal kötött együttműködési megállapodással az áldozatvédelem, bűnmegelőzés tárgykörében. Külön érdemes kiemelni, hogy a 2014. március 24. napján megkötött együttműködési megállapodás keretében Csongrád megye területén 18 intézmény – köztük a Szegedi Törvényszék – vállalta az áldozattá válás megelőzését bűnmegelőzés oktatással, felvilágosítással és tájékoztatással.

A megállapodás megkötésében részt vett – egyebek mellett – a Csongrád Megyei Kormányhivatal, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság, a Szeged-Csanádi Egyházmegye, a Szegedi Tudományegyetem, a Csongrád Megyei Főügyészség, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Dél-alföldi Regionális Igazgatósága, valamint a Szegedi Fegyház és Börtön. Az együttműködés célja – többek között – a Csongrád megyei lakosok biztonságérzetének növelése, az áldozattá válás minden korosztályra kiterjedő mérséklése.

Cél, hogy 2015-ben az áldozatvédelem már a tanúgondozás országos programjába integrálva jelenjen meg. Ezen belül a Központi Áldozatvédelmi Konferencia megszervezése, és áldozatvédelmi érzékenyítő blokkok beépítése a bírák, bírósági titkárok, fogalmazók szakmai kötelező képzéseinek programjába.

4.4.5. Ügyfél-elégedettség mérés

Az ügyfél-elégedettség mérést a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzat – a 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás – 13. § (2) bekezdése tette lehetővé. Lényege, hogy az igazságszolgáltatásban megforduló ügyfelek névtelenül tölthetik ki az ennek mérésére szolgáló kérdőíveket és számolhatnak be arról, hogy elégedettek-e például a kezelőirodával, a tájékoztatói lehetőségekkel vagy éppen az épület biztonságával. A cél az, hogy a visszajelzések alapján minél inkább ügyfélbaráttá váljon az igazságszolgáltatás.

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. Ezt a célt szolgálja az ügyfelek megfelelő és folyamatos tájékoztatása, a könnyen áttekinthető és informatív honlap, ügyfél tájékoztatási centrumok létrehozása, továbbá az ügyfél-elégedettség mérése.

A fenti stratégiai célhoz kapcsolódóan a bíróságok többségén a 2014. évben elkezdődött az ügyfél-elégedettség mérése, valamint a Fővárosi Törvényszéken ügyfélcentrum került kialakításra.

Az ÁROP Szervezetfejlesztési Program választható témaköre volt az ügyfél-elégedettség mérés és „ügyfél charta” bevezetése a bíróságokon. A fenti téma népszerű volt a bíróságok körében, a pályázók majdnem fele fejlesztéseket hajtott végre ezen a területen. A projekt keretében ügyfél-elégedettség mérési kérdőívet dolgozott ki a Kúria, a Budapest Környéki Törvényszék, a Szegedi Törvényszék és a Miskolci Törvényszék, míg ügyfélchartát e fenti négy bíróságon kívül az Egri Törvényszék és a Kaposvári Törvényszék készített. A fenti témához kapcsolódóan hasznosítható továbbá a Szegedi Törvényszék által megalkotott ügyfél-elégedettség mérési szabályzat is. Az ÁROP Projekt óta – néhány kivétellel – a bíróságok többségén elkezdődött az ügyfél-elégedettség mérése.

A 2014. évben a Pécsi és a Szegedi Törvényszék nyújtott kiemelkedő teljesítményt, ezeken bíróságokon került sor a legtöbb állampolgár bevonásával ügyfél-elégedettség mérésre.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- 2015. év végéig az ország valamennyi törvényszékén legalább részleges központosítás valósuljon meg a szabálysértési ügyintézés területén.
- A BIIR fejlesztés keretében a határidő figyelő alkalmazás bevezetése, amely megfelelő határidőben figyelmezteti a bírót az elévülés bekövetkezésének lehetőségére.
- A kettő és öt éven túli ügyek vizsgálatára vonatkozó egységes, központi intézkedés kiadása, amely a perek elhúzódsának egyes okainak feltárását és hathatós igazgatási intézkedések megtételét célozza.
- A bíróságok és az ügyfelek kapcsolattartásának formáit szabályozó OBH elnöki ajánlás megfogalmazása.
- A felszámoló kijelölésére vonatkozó eljárási protokoll kialakítása, és a felszámoló kijelölő program működésére vonatkozó szabályzat kiadása az átláthatóság és követhetőség érdekében.
- Minden törvényszéki végrehajtó – országosan egységes módon – az új ügykönyvi programot használja.
- Bírósági közvetítői instruktorki hálózat kialakítása.
- Áldozatvédelem tárgykörének beépítése a tanúgondozás programjába.
- A 2015-ben folytatódó eljárási törvények kodifikációs munkálataival összefüggésben a kodifikáció során létrejött szakmai anyagokat és véleményeket tematizáltan rendező, interaktív felület, fórum létrehozása a bíróság belső honlapján.

További hasznos információk:

- A bírósági szervezetről: <http://www.birosag.hu/birosagi-szervezetek>
- A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumokról: <http://www.birosag.hu/kozigazgatasi-es-munkaugyi-regionalis-kollegium>
- Az OBH elnökének kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők meghallgatási jegyzőkönyveiről és pályaműveiről: http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok-obh_eln-jogkore
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/elnoke-hatarozatok>
- A még hatályban lévő OIT döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/oit-szabalyzatok>
- Az OBH elnökének beszámolóiról: <http://www.birosag.hu/obh/elnoke-beszamolo>
- A Gyermekközponitú Igazságszolgáltatás Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/gyermekkozponitu-igazsagszolgalatasi/folep>
- A bírósági közvetítésről: <http://www.birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras>
- Nézz meg filmet és tudjon meg többet a közvetítői eljárásról: <http://www.birosag.hu/media/videoek/birosagi-kozvetitoi-eljaras>
- A Nyitott Bíróság Programról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/nyitott-birosag>
- A bírósági tanúgondozásról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/a-birosagi-tanugondozasrol>

IV. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE

1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások
 - 1.1. A bírósági szervezet változásai
 - 1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások
 - 1.3. A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása
 - 1.4. A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai
2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége
 - 2.1. Az alkalmazott munkamódszerek
 - 2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények
 - 2.3. Kezdeményezések
3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések
 - 3.1. Bírósági nyilvántartások kiépítése
 - 3.2. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek nyilvántartása
 - 3.3. A bírák által az AB előtt kezdeményezett egyedi normakontroll eljárások nyilvántartása
 - 3.4. Szakmai adatbázisok és az iratkezelés szabályainak megújítása
 - 3.5. Az Alkotmánybíróság döntései
 - 3.6. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntései

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei ezen a területen négy stratégiai cél megvalósításában jelentettek komoly előrelépést. Az elsődleges cél, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek. Fontos az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása, a bírósági szervezet integritása és a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.

- A jogszabály-módosítások véleményezésében, normaszövegek kialakításában aktív, érdemi részvétel.
- A bírósági szervezetből érkező kezdeményezések eredményes képviselete.
- Összefoglaló tájékoztatók kiadása a jogszabályok változásairól és az új jogintézményekről.
- A jogszabály-véleményezést segítő bírósági szakértők körének bővítése.
- Bírósági titkárok jogkörének bővítése.
- Bírósági közvetítés megerősítése, alkalmazási körének szélesítése.
- A jogállási tárgyú törvények módosítására vonatkozó javaslatok (Start I. Csomag) kidolgozása és előterjesztése.
- A Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Figyelmeztetési Rendszer használatához kapcsolódó szabályok és a soronkívüliség szabályainak módosítása.
- Lehetővé vált a csődeljárásban az elektronikusan benyújtott beadványokon az eljárási illeték és a közzétételi költségtérítés elektronikus úton történő megfizetése.

1. A szervezetet érintő jogszabályváltozások

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 2014-ben is meghatározó keretet biztosított a bíróságok működéséhez. A bíróságok központi igazgatási feladatait az OBH elnöke látja el, míg a bíróságok szakmai irányítása a Kúria feladata.

1.1. A bírósági szervezet változásai

2014. január 1. napjától a Bszi. több rendelkezése is lényegesen megváltozott. Az OBH elnökének jogosultságait számos módosítás érintette, mint például:

- az egyes bíróságok tekintetében a szükséges bírói létszám mellett a szükséges igazságügyi alkalmazotti létszámot is meg kell határoznia,
- a bírósági közvetítői tevékenységet végző bírakat jelölhet ki, valamint megszüntetheti az egyes kijelöléseket, továbbá
- az egységes központi fogalmazóképzés feladatainak ellátása is az OBH elnökének hatáskörébe került. Az ítélőtáblai elnökök a jövőben az illetékességi területükön működő bíróságok bírái és igazságügyi alkalmazottai képzésének koordinálásában is részt vehetnek.

Bevezetésre került a Kúria főtitkári, illetve főtitkár-helyettesi vezetői tisztség annak érdekében, hogy mint bírósági vezetők, hatékonyan segítsék a Kúria elnökének a Kúriára vonatkozó igazgatási tevékenységét.

A Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény akként módosítja 2015. január 1. napjától a Bszi.-t, hogy az ítélőtábla gazdasági szervezettel rendelkezik. Ennek indoka, hogy az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításával, a gazdasági szervezet feladatait – ha a költségvetési szerv éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 100 főt nem éri el – az irányító szerv döntése alapján, az irányító szerv irányítása alá tartozó más költségvetési szerv látja el, amennyiben ez alól a törvény kivételt nem tesz.

1.2. A bírák és igazságügyi alkalmazottak jogállásával kapcsolatos változások

1.2.1. A Bjt. módosuló rendelkezései

A bírói álláspályázatok esetén a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontok között szerepel a bírói tanács általi meghallgatás eredménye is, így szükségessé vált a bírói tanács írásbeli indokolási kötelezettségének bővítése.

A törvény kiegészítette a fegyelmi eljárás szabályait, változtak a bírói tisztségből való felfüggesztésre vonatkozó rendelkezések, és bővült a kiszabható fegyelmi büntetések köre (két fizetési fokozattal való visszavetés lehetősége), valamint a szolgálati bíróság tanácsa elrendelheti a fegyelmi büntetés hatálya alóli mentesítés alkalmazásának kizárását. Változott a bírák soron kívüli értékelésének kötelező elrendelésére vonatkozó szabályozás. Az OBH-ba pedig határozott időre kinevezett bíró is beosztható lett.

2015. január 1. napjától a Bjt.-t a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény a központosított illetményszámfejtéshez való csatlakozás érdekében módosította, hogy a bírónak a személyi nyilvántartásban szereplő adatairól – törvényben meghatározott adatkörök tekintetében – a központosított illetményszámfejtést végző szerv részére az adattovábbítás lehetővé váljon. Az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi VI. törvény a központosított illetményszámfejtéshez való kötelező csatlakozás időpontját végül 2015. április 1. napjáról 2016. január 1. napjára módosította.

1.2.2. Az lasz. módosuló rendelkezései

A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a jövőben a Kúrián, illetve az OBH-ban a feladatok ellátását tudományos ismereteikkel szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselőként főtanácsadók segítsék. A bírákhoz hasonlóan, bírósági titkár is beosztásra kerülhet az OBH-ba.

A beosztás időtartama alatt a bírósági titkár felett az OBH elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat. Garanciális szabály, hogy a bírósági titkárt hivatali beosztásának megszűnését követően a hivatali tevékenységét megelőző szolgálati helyre kell beosztani.

Az új Ptk. hatálybalépésével összhangban, nem lehet igazságügyi alkalmazott – ide nem értve a fizikai dolgozókat –, aki cselekvőképességet érintő gondnokság vagy támogatott döntéshozatal hatálya alatt áll.

1.3. A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása

Több eljárásjogi szabály módosult, amelyek a bírósági szervezet működésére is kihatnak, valamint gazdasági, erőforrás gazdálkodási, igazgatási intézkedéseket igényeltek.

A büntető jog területén módosult a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló törvény és bevezették a körözési nyilvántartási rendszer új szabályait. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXII. törvény, a büntető ügyszak szinte valamennyi főbb törvényét módosította. De 2014. január 1-jén hatályba léptek az elektronikus adat ideiglenes és végleges hozzáférhetetlenné tételével kapcsolatos büntetőeljárási szabályok.

A polgári jog területén meg kell említeni, hogy a polgári eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása elleni fellebbezés ismételten illetékmentes lett. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) is több ponton módosult. Például 2014. január 1-jei hatállyal a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, belföldi lakóhely hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy – ha a felperes nem természetes személy – belföldi székhelye található. A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetén költségmentesség nem engedélyezhető. A fordítások költségét az anyanyelvének, regionális vagy nemzetiségi nyelvének használatára jogosult fél helyett az állam előlegezi, míg annak viselésére a perköltségviselés általános szabályai az irányadók.

1.4. A bíróságok által alkalmazott anyagi jogi szabályok lényegi változásai

Az új Ptk. – 2014. március 15-ei hatálybalépéssel – alapvető változásokat hozott a magánjogi jogviszonyokban, és az új jogintézményekre tekintettel szükségessé vált a teljes jogrendszer felülvizsgálata, amelyről részletesebben a 2.3.5. részben olvashatnak.

A 2014. április 1. napjától hatályos a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény alapján a bíróságnak a csődegyezséget jóváhagyó végzés meghozatalakor a jövőben azt is vizsgálnia kell, hogy az egyezség a jóhiszemű joggyakorlás követelményeinek megfelel-e. A törvény emellett megadja a vizsgálat részletes szempontjait is. A módosítással a csődeljárásban kötelező kinevezni a kijelölt szervezetnek a vagyonfelügyelői tevékenységért felelős személyt. Az adós a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedéséig köteles legalább 100 000 Ft céltartalékot képezni a felszámolási költségek fedezetére.

A 2014. évi XVI. törvény módosítása során az alternatív befektetési alapkezelőre (ABAK) vonatkozó ún. ABAK-irányelv hazai jogrendszerbe való átültetése és az ABAK-rendeletnek való megfelelés a hazai befektetési alapkezelési szektor szabályozási kereteinek újragondolását igényelte. Ennek eredményeként vált szükségessé az új törvény megalkotása.

Az új előírások szerint a befektetési alapkezelők és a kollektív befektetési formák felügyelete vonatkozásában a Felügyelet törvényben felsorolt határozatainak felülvizsgálatára irányuló perben a bíróság soron kívül jár el.

A hatósági jóváhagyáshoz kötött tulajdonjog megszerzésére vonatkozó eljárásban 2014. május 1-jei hatállyal a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatának bírósági felülvizsgálata során a Pp. XX. fejezetének rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a perben a mezőgazdasági igazgatási szerv székhelye szerint illetékes közigazgatási és munkaügyi bíróság jár el, és a bíróság a határozatot megváltoztathatja.

A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 2014. február 1-jei hatállyal a társasház szerveinek, e szervek működésének törvényességi felügyeletét a jegyző hatáskörébe utalta. A törvénymódosítás szabályozza a jegyző keresete alapján indult bírósági eljárási szabályokat.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLX. törvény módosítása 2014. február 1-jei hatállyal bevezette a fogyasztóvédelmi referens intézményét.

A 2014. évben módosuló jogszabályokat a bíróságok központi honlapján érhetőek el. (lásd: *További hasznos információk*)

2. Az OBH jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos tevékenysége

2.1. Az alkalmazott munkamódszerek

2.1.1. Célok, prioritások

A Bszi. 76.§ (1) bekezdésének e) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében a bíróságok véleményét beszerezve és összegezve, véleményezi – az önkormányzati rendeleteket kivéve – a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét. A Bszi. 76.§ (1) bekezdésének d) pontja alapján az OBH elnöke a bíróságokat érintő jogszabály alkotására tehet javaslatot a jogszabályalkotás kezdeményezésére jogosultnál.

Elődleges feladat a bírósági szervezetrendszer, a bírósághoz való hozzáférést és költséghatékonyságot biztosító jogszabályok fokozott figyelemmel kísérése, a bírósági vélemények strukturált beszerzése, a javaslatok megfogalmazása és előterjesztése az illetékes minisztériumok, hatóságok, illetve a törvényhozás felé.

A jogszabály-véleményezés és jogalkotási javaslattétel, mint feladatok, nem csupán jogszabályi kötelezettségek teljesítését jelentik, hanem a megalapozott és időszerű ítélkezés elősegítésére is alkalmasak azáltal, hogy a véleményekben és javaslatokban a jogalkalmazás során felmerült problémákra adott válaszok is megjelennek.

Ahogy az elmúlt időszak is igazolta, a jogalkotással kapcsolatos, az OBH által tanúsított proaktivitás számos eredményt hozott a megalapozottság és időszerűség javítása terén.

A 2014. évi ügyforgalmi adatok az OBH előretekintő jogszabály-módosítási kezdeményezéseinek fontosságát és eredményességét mutatták, amelyek különösen az alábbiak:

- Az OBH elnöke 2014 decemberében jogszabály-módosítási javaslatot terjesztett elő a Fővárosi Ítéltábla munkaterhének csökkentésére. Az időszerű ítélkezés megteremtése érdekében a javaslat szerint – a földrajzi elhelyezkedésre tekintettel – Fejér megye a Fővárosi Ítéltábláról a Győri Ítéltábla illetékességi területéhez kerülne. A jogszabály-módosítási javaslat törvényjavaslatba történő beépítése 2014-ben elmaradt, az OBH elnöke ezért 2015-ben annak ismételt előterjesztéséről döntött.

- Az OBH elnöke javaslatára 2014. január 1. napjával a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 30/A.§-a módosult. A fogyasztóvédelmi szempontokat szem előtt tartó, és a Fővárosi Törvényszék ügyterhének csökkentésére is alkalmas módosítás értelmében a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított perben az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, belföldi lakóhely hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy – ha a felperes nem természetes személy – belföldi székhelye található.
- A büntetőeljárások időszerűségének javítása érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXII. törvény szűkítette a törvényszéki hatáskörbe tartozó bűncselekmények, illetve a kiemelt jelentőségű ügyek körét is.
- Az egyes igazságügyi, jogállási és belügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXLIII. törvény 2014. július 1-jei hatállyal módosította az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényt. A módosítás értelmében az OBH a Civil Információs Portál felé elektronikus úton – adatbázis formájában – szolgáltatja, a Civil Információs Portálon e célra kialakított felületen keresztül, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvényben meghatározott, az országos névjegyzékben szereplő civil szervezetekre vonatkozó adatokat.

2.1.2. Munkamódszerek

A jogszabály-veleményezés során olyan munkamódszerek kialakítása szükséges, amelyek biztosítják, hogy a rendelkezésre álló – általában rövid – határidő alatt a tervezetek véleményezése a bírósági szervezet széles körű tudásbázisának bevonásával történhessen meg, ennek során az OBH véleménybekérési, összegzési és visszacsatolási folyamatai időszerűen és megfelelő szakmai színvonalon valósulhassanak meg.

A szolgálati út betartásával – a bírósági elnökök részére címzett körlevelek útján – történő véleményezés mellett, az OBH működését a soron kívüli véleményezéseknél egy szűk, néhány kollégiumvezetőből, illetve bíróból álló szakértői gárda támogatta. Bevonásukkal az OBH elnöke az igazságszolgáltatást közvetlenül érintő jogszabály-módosításokra minden esetben érdemi észrevételeket tudott megfogalmazni, amikről rendszeresen a visszajelzést és tájékoztatást kap a bírói kar.

A 2014-ben zárult – részben uniós finanszírozású – Szervezetfejlesztési projekt keretein belül megkezdődött a jogszabály-veleményezés helyzetének és nehézségeinek áttekintése. A hatékonyság növelése érdekében elengedhetetlenné vált a véleményezés különböző folyamatainak megfelelő rögzítése, előre meghatározott eljárásrendek (protokollok) leírása. Az így kialakított protokollt a bíróságok országosan megismerték és véleményezték. A projekt továbbfejlesztéseként elkészült a jogszabály-veleményezésről szóló szabályzat tervezet.

2014-ben az OBH az eljárásjogi kodifikációk hatékony támogatása érdekében két munkacsoportot is felállított. Az egyik az Új Pp. munkacsoport, mely a polgári perrendtartással foglalkozik, a másik pedig Az új Büntetőeljárás Törvény kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott munkacsoport, amely a bírósági vélemények és tapasztalatok begyűjtésével, és elemző összefoglalásával a büntetőeljárás kodifikációját hivatott segíteni. A munkacsoportok tevékenységével részletesen a fejezet 2.2.1. pontja foglalkozik.

2.1.3. Tájékoztatás, kommunikáció

A jogszabály-veleményezés és jogalkotási javaslattétel elősegítésén kívül az OBH kiemelt feladata a bírák tájékoztatása, hogy ezzel is hozzájáruljon a magas színvonalú ítélkezési tevékenységhez.

Az OBH az elfogadott jogszabályokról tájékoztatókat ad ki még a hatálybalépést megelőzően, ezzel segítve a felgyorsult tempójú jogalkotáshoz való alkalmazkodást. A tájékoztatók a bírósági elnökök részére megküldött körlevelek mellékletét képezik, illetve felkerülnek a bíróságok központi intranetes oldalára, valamint rövid hírként az internetre is.

A bíróságok központi intranetes oldalán a tájékoztatók mellett – figyelemfelhívó céllal – a bíróságokat kiemelten érintő törvényhozási aktusokról szóló rövid hírek is folyamatosan közzétételre kerülnek. Különösen az ún. dömping ügyekben fontos, hogy az OBH az egyes bíróságok munkaszervezését is segítse. A devizahiteles peres és nemperes ügyek időszerűsége többletmunkát igényelt a bíróságok részéről, amelyhez bíró-kirendelésekre, többlet tárgyi eszközökre (nyomtatók, mobil eszközök a bírók számára) volt szükség. Hasonló munkaszervezési támogatást igyekezett biztosítani az OBH a szabálysértési ügyek központosítását, vagy a civil szervezetek bejegyzési eljárásait illetően. A Kúria és a kollégiumvezetők jogegységesítő tevékenységét azzal igyekezett segíteni az OBH, hogy a felmerülő kérdéseket továbbította, és a szakmai igények szerinti képzéseket szervezett, azokhoz a tárgyi feltételeket biztosította.

Az OBH folyamatosan tartja a kapcsolatot a többi hivatásrenddel, a közigazgatási szervekkel és más hatóságokkal, illetve a civil szervezetekkel a megkeresések teljesítése, a közös feladatok megoldása és az esetleges nehézségek jelzése érdekében.

2.2. Véleményezett jogszabályok és eredmények

2014-ben az OBH-ba 235 db jogszabály-veleményezési ügy érkezett, a véleményezett tervezetek és javaslatok – küldő szerinti – megoszlását az alábbi táblázat foglalja össze.

Küldő szerv	Érkezett ügyek száma	Ügyek jellege
Belügyminisztérium	51	jogszabály-tervezet
Földművelésügyi Minisztérium	3	jogszabály-tervezet
Igazságügyi Minisztérium	53	jogszabály-tervezet
Emberi Erőforrások Minisztériuma	20	jogszabály-tervezet
Miniszterelnökség	1	egységes jogértelmezés kialakítása
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	27	jogszabály-tervezet
Nemzetgazdasági Minisztérium	11	jogszabály-tervezet
Vidékfejlesztési Minisztérium	2	jogszabály-tervezet
Országgyűlés honlapjáról	7	jogszabály-tervezet
Bíróságok	19	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
Kúria	8	jogalkotási javaslat, jogalkalmazói tapasztalatok
OBH szervezeti egységei	13	észrevételek, javaslatok kérése
Bírósági szervezeten és minisztériumokon kívüli külső szervek	9	tájékoztatás kérése
Egyéb, nem kodifikációs ügyek	11	vegyes, más osztályok, főosztályok ügyeihez kapcsolódó teendők

A kodifikációs tevékenység az Országgyűlés jogalkotási eljárásához kapcsolódik. A 2014. évi tavaszi ülészak lezárultát (2014. február 13.) követően az országgyűlési választások miatt új törvényjavaslat elfogadására már nem került sor. Az új Országgyűlés alakuló ülése 2014. május 6-án volt. A minisztériumokban bekövetkezett szerkezeti átalakítás és személyi változások miatt a jogalkotási hullám 2014 második félévére tolódott át. Mindezek miatt 2014-ben az előző évihez képest némileg kevesebb volt az OBH-ba érkező jogszabály-véleményezési ügyek száma.

A folyamatban volt ügyek többségében az OBH elnöke – a bíróságok, illetve bírák bevonásával – érdemi észrevételeket tett a jogszabály-előkészítő minisztériumok előterjesztéseire, valamint jogalkotási javaslatokat fogalmazott meg. A bíróságok, illetve bírák észrevételezésre felhívása és a válaszok folyamatos beérkezése folytán egy-egy ügyben akár 5-10 levélváltás is volt. A közigazgatási egyeztetés mellett gyakoriak voltak a szakmai egyeztetések, a személyes konzultációk is. Mindez nagyon komoly feladatot és megterhelést jelentett a bíróságok számára is. Mégis ez a tevékeny hozzáállás segítette a bírósági szervezet egészét abban, hogy az alkalmazandó jogszabályokra kellő időben felkészülhessen.

A véleményezés és a jogalkotási javaslattétel általában szorosan összefonódik, ezért a melléletek mind a véleményezett jogszabályokat, mind pedig az önálló javaslatokat feltüntetik.

Az OBH elnöke által véleményezett jogszabályok közül ki kell emelni az elektronikus eljárásokat, a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő, a költségvetést érintő, valamint az eljárási és ügyviteli hatékonyságot, a bírósághoz való hozzáférést segítő, illetve a bírósági szervezet integritását előmozdító szabályokat.

A véleményezett főbb jogszabályokat, a módosítás lényegét, valamint a sikeres OBH javaslatokat a az IV.1. számú és a IV.2. számú mellékletek táblázatai mutatják be.

2.2.1. Eljárásjogi kodifikációk támogatása

2.2.1.1. Polgári Perjogi Kodifikáció

A Kormány az 1267/2013. (V.17.) Kormányhatározattal elrendelte a polgári perjog, ezen belül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény átfogó korszerűsítésére irányuló munkálatok megkezdését. Az OBH elnökének célja a Korm. határozat alapján kidolgozott kodifikációs stratégia mentén egy korszerű, az anyagi jogok hatékony érvényesítését biztosító, a nemzetközi gyakorlatnak és elvárásoknak is megfelelő, polgári perjogi törvénykönyv megalkotásának elősegítése.

Ezt az OBH stratégiai elgondolása alapján egy egységes, és minél kevesebb bürokratikus szabályozási elemet tartalmazó, olcsó, áttekinthető, koherens, és a technika vívmányaira is figyelemmel lévő, azt ésszerűen hasznosító, a jogtudomány és a bírói gyakorlat által kimunkált joggyakorlat eredményeire támaszkodó törvényt biztosíthatja.

Az OBH elnöke több alkalommal egyeztetett a Kodifikációs Főbizottság és a Szerkesztőbizottság elnökével. Az ennek nyomán létrejött szakmai megállapodás alapján, az OBH elnöke felhívta a bíróságok elnökeit, hogy a kodifikációban részt vevő bírói tagok hatékony részvételét biztosítsák és támogassák, tegyenek javaslatot további bírák részvételére, valamint helyiséget is biztosított a Témabizottság ülésének megtartására.

Az OBH elnöke a Főbizottság kérésére az OBH rendelkezésére álló ügyforgalmi és statisztikai adatokat – a Főbizottság kérésének megfelelően rendszerezve – megküldte a Főbizottságnak. Az OBH az adatokat több száz Excel táblában dolgozta fel és elemezte, továbbá a Kúria elnökével szakmai kollokviumot rendezett és azon előadást tartott a kodifikációban részt vevő bírák számára. A Főbizottság Konceptió I. tervezet elnevezésű anyagát az OBH elnöke írásban véleményezte a bírói kar véleményének előzetes megismerése alapján.

Az OBH elnöke személyesen, illetve képviselője útján, a kodifikációért felelős miniszter kérésére, részt vett az IM Kodifikációs Munkabizottságában, és annak munkáját segítve további két bírót delegált. Ezt meghaladóan a jogalkotás érdemi támogatásaként, az OBH elnökének hozzájárulásával két bírót beosztásra az IM Pp. kodifikációs csoportjába.

Az OBH a 8/2014. (XI.20.) OBHE számú határozatával létrehozta az Új Pp. munkacsoportot, amelynek feladata az OBH elnöke munkáját segítő feltáró-elemző vizsgálatok elvégzése, külföldi tanulmányutak és gyakorlati tapasztalatok feldolgozása, valamint a bíróságok szakmai kollégiumai véleményező tevékenységének koordinálása. A munkacsoport véleményezte az IM Konceptió tervezetét, tudományos konferenciát szervezett a perjogi kodifikációról, megkereste a bíróságokat az elemzés tárgyát képező adatok kigyűjtése végett, és a kollégiumok véleményező tevékenységéhez kérdőíves kutatási programot készített.

Az OBH 2015. évi célkitűzése a Pp. kodifikációs munkákban történő további folyamatos, aktív részvétel mellett a kodifikáció során létrejött szakmai anyagokat és véleményeket tematizáltan rendező, interaktív felület létrehozása a bíróság belső honlapján.

2.2.1.2. Az új büntetőeljárás törvény koncepciója és kodifikációja

Az IM-ben felállított Kodifikációs Bizottság, majd az új munkamegosztás alapján a Büntető Eljárásjogi Kodifikációs Tanácsadó Testület tevékenységében az OBH elnöke személyesen és képviselője útján kezdetektől fogva részt vett. 2014 elején lett a Kodifikációs Bizottság tagja az Országos Bírósági Hivatal, a Kúria, a Legfőbb Ügyészség, a Belügyminisztérium és a Magyar Ügyvédi Kamara.

Az OBH elnöke 145/2014. (IV. 2.) OBHE számú határozatával létrehozta az új büntetőeljárás törvény kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott munkacsoportot, amelynek tagjai – magas szakmai felkészültségük alapján – az ország különböző régióiból, és eltérő bírósági szintekről kerültek kiválasztásra.

A munkacsoport 2014-ben az OBH-ban három ülést tartott és folyamatosan részt vett a kodifikációban. Tagjai hat tudományos, a gyakorlati, bírósági szempontokat is megjelenítő tanulmányt készítettek, amelyek közzétételre kerültek.

A kodifikációs munkálat első szakaszában a munkacsoport a büntetőeljárás törvény 18 alapelvét, illetve alapvető rendelkezését véleményezte, továbbá részt vett azok kialakításában.

A törvény főbb szabályozási elveinek (konceptiójának) tervezetére részletes, azt több ponton módosító javaslatot fogalmazott meg az OBH elnöke, amely döntő részben elfogadásra került. A törvény hatályba lépésének időpontjára, az eljárás alapelveire (így a tárgyaláshoz való jog, a sértettek védelme, a funkciómegosztás elve), a bíróság szerepének bizonyítási eljárásban történő újraértékelésére tett javaslatok eredményesen beépítésre kerültek a koncepcióba.

A munkacsoport tevékenységének második szakasza az IM kodifikációs munkájában történt szerkezeti változáshoz igazodott. A munkacsoport javaslatot tett egy korszerűbb eljárásjogi rendszer létrehozásával kapcsolatosan, különös tekintettel a nyomozás, a vádemelés és a tárgyalás egymáshoz való viszonyát illetően.

2014 végén az IM Helyettes Államtitkárságától érkezett kodifikációs kérdések megválaszolását készítette elő a munkacsoport, amelynek elnöke a büntető kollégiumok szakmai vezetőit és az OBT-t is tájékoztatja a kodifikáció folyamatáról, koncepcionális irányairól.

Az OBH elnöke élt a hatályos büntető eljárásról szóló törvény (Be.) módosítására vonatkozó javaslattételi jogával is. A javaslatok a szabályozás kisebb mértékű megváltoztatásával a bírósági eljárás időszerű lefolytatását és a bírói munka ésszerű megkönnyítését segíthetik elő, továbbá szélesítik az alternatív vitarendezés, a zártcélú távközlő hálózat és az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét.

Az OBH 2015. évi célkitűzése a Be. kodifikációs munkában történő további folyamatos, aktív részvétel mellett a kodifikáció során létrejött szakmai anyagokat és véleményeket tematizáltan rendező, interaktív felület létrehozása a bíróság belső honlapján, hasonlóan a Pp. kodifikáció megjelentetéséhez.

2.2.2. Az elektronikus eljárások

Az OBH elnökének stratégiai célkitűzései között szerepel, hogy – a jogalkotó szervekkel együttműködve – a bíróságokat érintően, olyan jogszabályi környezet kerüljön kialakításra, amely segíti a bíróságok időszerű eljárását. Ennek egyik fontos eleme a megfelelő informatikai háttér kialakítása, amely lehetővé teszi a bíróságok számára, hogy mind a peres, mind a nemperes eljárásokban az eléjük kerülő ügyeket elektronikus úton intézhessék. Ez alatt kell érteni a bírósági iratkezelés mellett a bírósági ügyvitel elektronikus útra terelését és az elektronikus úton való kapcsolattartást is.

Az elektronikus eljárások körét szélesítő jogi normák és az OBH elnökének az eljárások gyorsítását és az ügyfélbarát szolgáltatások növelését célzó stratégiai célja az elektronizáció vonatkozásban egybe esik. Az OBH feladata 2014-ben az elektronizáció körében kétirányú volt. Egyrészt a hatályba lépő elektronikus eljárások feltételeinek biztosítását, és az igénybe vételi lehetőségükről szóló tájékoztatást jelentette, másrészt fel kellett készülnie a 2014. évet követően hatályba lépő elektronikus eljárásokra, illetve a közhiteles nyilvántartás-vezetési új bírósági kötelezettségre.

Az OBH folyamatosan figyelemmel kíséri az elektronikus eljárások hatékony működéséhez szükséges jogszabály-módosításokat, valamint az elektronikus eljárások jogszabályi környezetét. Ezzel összefüggésben fontos megemlíteni, hogy:

- 2014. január 1. napjától kapcsolat épült ki a rendőrségi szervekkel a nemzeti elfogatóparancs és körözés közvetlen bíróság által történő nyilvántartási bejegyzése körében.
- Az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködés keretében a bíróságok 2014. január 1. napjától online módon kapcsolódnak az ún. SIS II. rendszerhez. Feladat, a fejlesztés alatt álló BIR-O bírósági nyilvántartó adatbázis közvetlen hozzákapcsolása az ORFK rendszeréhez.
- A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az érintett személy részére 2014. január 1. napjától a kézbesítést az elektronikus adat blokkolásáról szóló határozat esetén az NMHH elektronikus kézbesítési rendszerén keresztül folytatja.
- 2014. január 1. napjától kötelező az elektronikus eljárás a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított, a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó ügyekben.
- 2014. július 1. napjától az OBH a Civil Információs Portál felé, az e célra kialakított felületen keresztül elektronikus úton, adatbázis formájában szolgáltatja az országos névjegyzékben szereplő civil szervezetekre vonatkozó – nem közhiteles – adatokat.
- A cégbíróság 2014. január 1. napjától a végrehajtást (biztosítási intézkedést, zár alá vételt) az elrendelő hatóság (ügyész, nyomozó hatóság, bíróság) elektronikus értesítése, illetve a végrehajtást foganatosító hatóság által elektronikusan megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján hivatalból jegyzi be és teszi közzé.
- Sor került 2014. július 1. napjától az elektronikus törvényességi felügyeleti eljárás bevezetésére és üzemeltetésére.
- 2014. július 1. napjától lehetőség van szélesebb körű vagyonfelmérésre a kényszersztörlési eljárásban.

2.2.2.1. Cégeljárás

Az elektronikus cégeljárásról és a cégiratok elektronikus úton történő megismeréséről szóló 2003. évi LXXXI. törvény rendelkezései értelmében az elektronikus cégeljárás a cégbíróságokon 2005. január 1. és 2006. szeptember 1. között fokozatosan valósult meg. Ez kezdetben két gazdasági formára, a korlátolt felelősségű társaságra és a részvénytársaságra korlátozódott, azonban a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról, valamint a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény július 1-jétől valamennyi gazdasági társasági forma esetén biztosította a lehetőséget, hogy bejegyzési (változásbejegyzési) kérelmeket elektronikus úton terjeszthessék elő. Ennek eredményeként a cégbíróság az érintett cégeket elektronikus úton jegyzi be és tartja nyilván.

2006. július 1-jétől a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Cégtörvény, Ctv.) alapján az illetékes cégbíróság az érintett céggel – a jogi képviselő útján – elsődlegesen elektronikus úton közli a végzéseit.

2008. július 1-től kezdődően a papír alapú nyomtatványok helyett csak elektronikus nyomtatványokat fogad el a bíróság. Ekkortól kezdődően teljes egészében elektronikus a cégeljárás.

2014. évben a bíróságoktól érkezett javaslatok alapján az informatikai rendszerben az alábbi módosítások történtek:

- csoportos aláírás kialakítása,
- végzésminták egységesítése,
- tértivevények végzéshez szkennelése,
- a kényszertörlési eljárásokra vonatkozó informatikai fejlesztések elvégzése és
- törvényességi felügyeleti ügyekben az egyes cégbíróságok közötti ügybetekintés kiterjesztése.

2.2.2.2. Polgári peres eljárások

2013. január 1. napjától kezdődően a törvényszéki első fokú polgári peres ügyekben lehetővé vált, hogy a peres felek – választásuk szerint – beadványaikat a bírósághoz elektronikus úton nyújtsák be. A fél részéről elektronikus benyújtott beadvány egyben a fél részéről az elektronikus kapcsolattartás vállalását jelenti. Az elektronikus úton benyújtott beadványokat a bíróságok elektronikus úton érkeztetik. Az elektronikus kapcsolattartást vállaló felekkel a bíróság elektronikus úton közli az adott ügyben hozott határozatait.

2013. január 1. és 2014. december 31. között valamennyi törvényszékre érkezett elektronikus úton beadvány, 200 esetben kezdeményezték a peres felek elektronikus úton a pert, és több mint 900 esetben nyújtottak be elektronikus úton beadványokat a bíróságokhoz.

2015. évben a polgári perekben az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztése a járásbíróságok, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, az ítéltábla és a Kúria tekintetében jelent a bírósági szervezet számára fejlesztési igényeket.

A polgári peres eljárások bizonyos esetekben történő kötelező alkalmazása jelentős változást eredményez a bírósági eljárásokban. A bíróságok és a peres felek közötti kötelező elektronikus kapcsolattartás szabályainak alkalmazhatósága jelentős mértékben függ az állam által nyújtott elektronikus szolgáltatásoktól.

A peres felek és képviselőik az elektronikus beadványaikat az ügyfélkapun, az állam által működtetett hiteles, biztonságos elektronikus kézbesítési szolgáltatás igénybevételével tudják benyújtani a bírósághoz.

A nem természetes személyek esetében (pl. ügyvédi iroda, pénzügyi intézmények, cégek stb.) az állam részéről mindeddig nem került kialakításra a hiteles, biztonságos, elektronikus kézbesítési szolgáltatást biztosító informatikai alkalmazás.

Az OBH a szabályozási területek és a szabályozás iránya tekintetében folyamatosan továbbította az észrevételeit a jogalkotás irányába, a már eddig az elektronikus eljárásokban szerzett tapasztalatok alapján, a szabályozás tartalma tekintetében is javaslatokkal élt.

2.2.2.3. Civil szervezetek nyilvántartásba vételi eljárásai

A 2015. január 1. napján hatályba lépő jogszabályi előírások alapján a civil nyilvántartási eljárások már elektronikus úton is kezdeményezhetők.

A kérelmek elektronikus úton történő benyújtása egyes szervezetek, így a magánnyugdíjpénztár, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a hitelintézetek önkéntes betétbiztosítási, illetve intézményvédelmi alapja, a köztestület, a kölcsönös biztosító egyesület, a hegyközség, a párt, az országos sportági szakszövetség és a szövetség vonatkozásában kötelező. Ezen kívül 2015. január 1. napját követően a beadvány kizárólag elektronikus úton terjeszthető elő, ha a kérelmező jogi képviselővel jár el, vagy ha a kérelmező az egyszerűsített nyilvántartásba vételi (változásbejegyzési) eljárás lefolytatását kéri. Továbbá kizárólag elektronikus úton nyújtható be a közhasznú jogállás megállapítása iránti kérelem, illetve a már közhasznú szervezet is a beadványokat kizárólag elektronikus úton adhatja be. Amennyiben a kérelmező nem elektronikus útra kötelezett, kérelmét választása szerint elektronikus úton vagy papír alapon terjesztheti elő a bíróságon.

A civil szervezetek nyilvántartásba vételi eljárásainak elektronikus ügyintézése érdekében kialakításra került a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR).

A CIIR rendszer

- képes az elektronikus kérelmek fogadására, bírósági határozatok elektronikus kézbesítésére,
- képes a jelentősen kibővült nyilvántartási adattartalom tárolására,
- részét képezi egy elektronikus dokumentumtár, melyben valamennyi elektronikus kérelem automatikusan – a papír alapú kérelem szkennelést követően – és minden bírósági határozat rögzítésre kerül.

2.2.2.4. Civil szervezetek beszámolóí

A jogszabályi előírások értelmében 2015. január 1. napját követően a civil szervezet az elkészített beszámolóját, valamint közhasznúsági mellékletét köteles minden év május 31. napjáig letétbe helyezni akként, hogy a beszámolót, illetve a közhasznúsági mellékletet elektronikusan vagy papír alapon megküldi az OBH részére. Az elektronikus útra nem kötelezett kérelmező beszámolóját választása szerint elektronikus úton is benyújthatja.

Az OBH a civil szervezetek beszámolóinak elektronikus beküldési és közzétételi lehetőségének biztosítása érdekében a szükséges feltételeket megteremtette.

2.2.2.5. Csőd- és felszámolási eljárások

2015. január 1. napjától a Csődtörvény szabályai szerint a csődeljárás iránti kérelem kizárólag elektronikus nyomtatvány lehet, és az eljárást az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint kell lefolytatni. A felszámolási eljárásokban a fél, illetve képviselője – választása szerint – beadványát annak mellékleteivel elektronikus úton is benyújthatja.

2.2.3. A jogszabály-véleményezés szakértői hálózatának kialakítása

Az OBH 2014. első félévében készített jogszabály-véleményezési koncepciója leírja a jogszabály-véleményezéssel kapcsolatos munkafolyamatokat, azon belül a jogszabály-véleményezési eljárásrendet és a jogalkotási javaslattevési eljárásrendeket (protokollokat), az ezekhez kapcsolódó „utómunkát”, valamint a jogszabály-véleményezéssel összefüggő egyéb munkafolyamatokat.

A koncepció tartalmazza a szakértői hálózat kialakításával és működésével, illetve a jogszabály-véleményezéssel összefüggő nyilvántartásokkal és ügymenettel kapcsolatos tervezett lépéseket is. A koncepció 2014. szeptemberében észrevételezésre került valamennyi törvényszék, ítélőtábla és a Kúria elnöke által.

A koncepció alapján az OBH a jogszabály-véleményezési és kezdeményezési feladatok hatékonyabb ellátása érdekében elkészítette az OBH jogszabály-véleményezésről szóló szabályzatának tervezetét. Ebbe az OBH szervezeti egységei, az OBT és a bíróságok koncepcióra tett észrevételei is jórészt beépítésre kerültek.

A fejlesztés folytán 2015. második félévétől várhatóan olyan gyors, az OBH által koordinált véleményezési folyamat jön létre, amely alkalmas arra, hogy a kodifikáció során közvetlenül is hasznosítható formában, a bírósági szervezet tudásbázisán alapuló észrevételekkel válaszoljon a jogszabály-előkészítő minisztériumok megkereséseire.

2.3. Kezdeményezések

Az OBH elnökének a véleményezési és a jogalkotási javaslattevési jogköre egymással szorosan összefügg, nehezen szétválasztható. Az érdemi észrevételek előterjesztésekor jogalkotási javaslatok is megfogalmazódnak. Jelen pontban ezért kizárólag azon sikeres OBH elnöki javaslatokra térünk ki, amelyek nem a közigazgatási egyeztetésre bocsátott jogszabály-tervezetek kapcsán, hanem mint önálló kezdeményezések kerültek a jogszabály-előkészítő minisztériumok elé.

Az OBH folyamatosan gyűjti a bírósági véleményeket a különféle anyagi, eljárási jogszabályok, valamint a jogállási és szervezeti törvények módosítására vonatkozóan. A 2014. május 6. napján megalkult új Országgyűlés munkájához kapcsolódóan 2014. első félévében összeállításra került az ún. Start I. és Start II. csomag.

A Start I. csomag a nem jogállási tárgyú, strukturált formában összegyűjtött, új vagy korábban előterjesztett, de beépítésre nem került jogszabály-módosítási javaslatokat foglalja össze.

A Start II. csomag a bírósági szervezeti és jogállási kérdésekre vonatkozó szövegszerű javaslatokat, illetve koncepcionális felvetéseket tartalmazza. Utóbbiakhoz kapcsolódik néhány olyan miniszteri rendelet módosítása is, amelyekkel már 2013-ban elkezdett foglalkozni az OBH (bírópályázati rangsorolás, igazságügyi alkalmazottak képesítési követelményei stb.). Ezeknek a minisztériummal való egyeztetésére 2014. második felében került sor.

2.3.1. Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítási javaslatok

A bíróságok alkotmányos kötelezettségének teljesítése, illetve az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása, mint stratégiai célok megvalósítása érdekében, az OBH elnöke a jogszabály-véleményezés kereteit meghaladó, jogalkotási javaslattevési jogkörében önálló javaslatokat is megfogalmazott az eljárási és ügyviteli hatékonyság elősegítése érdekében.

A bírósági eljárás és ügyvitel költséghatékonyságát és átláthatóságát segítő jogszabály-módosítási javaslatok az alábbi jogszabályokat érintették:

- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.)
- A csőd- és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)
- A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.)
- Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv)
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)
- A szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (Szaktv.)
- Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.)
- Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdoni lap másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény (Díjtörvény)
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)
- A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX.8.) IM rendelet
- A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet
- A zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének és a kielégítési jog gyakorlása felfüggesztésének és korlátozásának részletes eljárási szabályairól szóló 66/2014. (III. 13.) Korm. rendelet
- Az adó-végrehajtási eljárás során felmerült végrehajtási költségek és a végrehajtási költségátalány megállapításának és megfizetésének részletes szabályairól szóló 49/2012. (XII. 28.) NGM rendelet
- A szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI.26.) MT rendelet, és a szakfordításról és a tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI.26.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 7/1986. (VI.26.) IM rendelet

A bírósági eljárás és ügyvitel költséghatékonyságát és átláthatóságát segítő jogszabály-módosítási javaslatokat részletesen a IV.3. számú melléklet tartalmazza.

2.3.2. A bíróság közvetítés szerepének növelése és az ahhoz történő hozzáférés biztosítása

Az OBH elnöke a kötelező közvetítői eljárás esetén a bírósági közvetítés elsődlegességének hangsúlyozása céljából kezdeményezte a Pp. 152. § (3) bekezdésének módosítását.

A módosítás a kötelező közvetítői eljárás esetén a közvetítői eljárásra kötelező és tárgyalást felfüggesztő határozat tartalmi elemeit kiegészítené a bírósági közvetítés lehetőségére való felhívással.

2.3.3. Bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabályok kezdeményezése

A bíróságokhoz való hozzáférés megkönnyítését szolgáló önálló OBH kezdeményezések az alábbi jogszabályokat érintették:

- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.)
- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.)
- A csőd- és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)
- A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.)

A bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabály-módosítási javaslatokat részletesen a IV.4. számú melléklet tartalmazza.

2.3.4. A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások

A bíróságok átlátható működését elősegítő, proaktív, önálló OBH elnöki kezdeményezések az alábbi jogszabályokat érintették:

- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.)
- A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)
- Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.)
- A bíróságokon és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalában foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról, továbbképzéséről szóló 5/2001. (III.13.) IM rendelet
- A bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet
- A bírák és bírósági titkárok pályaaalkalmassági vizsgálatáról szóló 1/1999. (I.18.) IM-EüM együttes rendelet

A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítási javaslatokat részletesen a VIII.1. számú melléklet tartalmazza.

2.3.5. Az új Ptk. megújuló jogintézményeinek integrációját segítő intézkedések kidolgozása

2.3.5.1. Az új Ptk. jogintézményeinek jogalkalmazási kérdéseit elemző kúriai munkacsoport

2014-ben megkezdődött az új Ptk. eddig nem ismert, vagy megújuló jogintézményeinek gyakorlati alkalmazását és a jogegység szempontjából már felmerült és várhatóan jelentkező problémáit elemző, bírákból és jogtudósokból álló munkacsoport felállításának előkészítése, amelyben az OBH elnökének képviselője is részt vesz.

A munkacsoport 2015-ben állhat fel. A munkacsoport eredményei közvetlenül is felhasználhatóak a jogalkotást kezdeményező javaslatokban, illetve a bírák és titkárok képzésében.

2.3.5.2. Az új Ptk. jogintézményeinek alkalmazását segítő képzések

2014-ben az OBH-ba beosztott bírák részvételével, a MIA szervezésben a Ptk. új jogintézményeinek (személyiségi jogsértések és a sérelemdíj, a kártérítés megújuló rezsimje, jogi személyek új, diszpozitivitásra épülő szabályozása, alapítványok és köztestületek szabályai stb.) elméleti és gyakorlati alkalmazást segítő képzések kerültek megrendezésre.

2.3.5.3. A szakmai párbeszéd

Az OBH elnöke és képviselői részt vettek a kollégiumvezetők 2014-ben megtartott országos értekezletein, amelyeken – többek között – a Ptk. egyes, új jogintézményeinek (jogi személy vezető tisztségviselőjének kárfelelőssége, egyesületek, alapítványok bejegyzése, kógenca-diszpozitivitás stb.) alkalmazási kérdéseit is megvitatták.

Az OBH elnöke – delegáltja útján – közreműködött a cégnyilvántartás aktuális kérdéseit és rendszerének átalakítási lehetőségeit vizsgáló IM Munkacsoport tevékenységében is.

Továbbá az OBH elnöke – személyesen és képviselői révén – részt vett a 2014-ben rendezett valamennyi olyan szakmai, tudományos konferencián, amelynek témája az új Ptk. jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálata volt.

Az OBH az IM Magánjogi jogalkotásért felelős államtitkárságával rendszeres, kéthetenkénti szakmai megbeszélést folytatott a jogalkalmazási és jogalkotási kérdésekről. Ennek keretében az IM-ben felállított, az új Ptk. alkalmazását vizsgáló munkacsoport tevékenységének eredményeit az OBH figyelemmel kísérte, és a bíróságok szakmai észrevételeit is tartalmazó Start I. csomag anyagi jogi javaslatait a munkafolyamatba becsatornáztta.

3. A bírósági szervezetet érintő bírósági döntések

3.1. Bírósági nyilvántartások kiépítése

A Kúriának „Az Európai Unió jogának alkalmazása az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének tapasztalatai” tárgykorben felállított joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleménye fontosnak tartotta, hogy a bírák szakmai információjának bővítése érdekében kerüljön kiépítésre egy központi nyilvántartó adatbázis a magyar bíróságok előzetes döntéshozatali kérelmeiről.

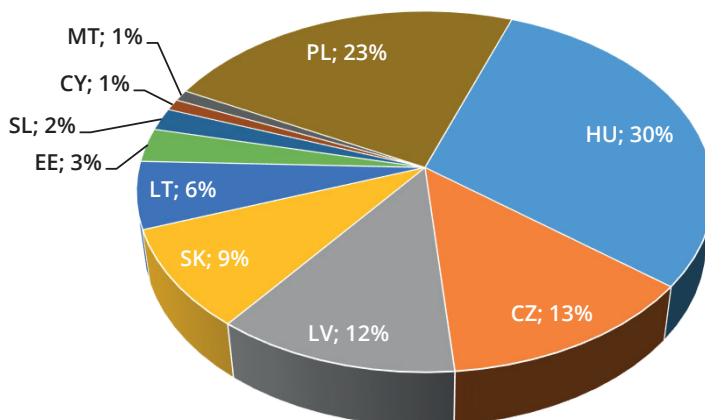
A bírói munka hatékonyságának és szakmai színvonalának emelése érdekében, az alkotmánybírósági és európai bírósági eljárásokról és döntésekről naprakész adatbázis áll a bírák rendelkezésére. Az adatokat a bíróságok az OBH által elkészített, azonos tartalmú formanyomtatványon, anonimizálva küldik meg, majd az Infotv. adatvédelmi rendelkezéseinek megfelelő, törvényes módon kerülnek közzétételre a központi intraneten.

3.2. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek nyilvántartása

Az uniós jog értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező Európai Unió Bírósága (EUB) előtti hazai előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezéséről [Pp. 155/A.§] a bírói kar részére egy kereső funkcióval ellátott tematikus felületű információs adatbázis került kialakításra a bíróság belső információs honlapján. Ez tartalmazza a bírósági kezdeményezés határozatát és a kérdésre adott EuB döntést is. Az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat 2013-ban megkezdett szervezeti és személyi megújításának 2014. évi folytatása is erősítette a magyar bíróságok felkészültségét ezen a területen.

Az OBH elnökének célja 2014-ben az előzetes döntéshozatali kérelmek szakmai színvonalának emelésére helyeződött át. Mindez jelentős elismerést váltott ki az uniós szervek részéről a magyar bírói kar irányába.

A 2004-ben csatlakozott tagállamok által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárások alakulása 2004 és 2014 között

3.3. A bírák által az AB előtt kezdeményezett egyedi normakontroll eljárások nyilvántartása

A bírák által – az előttük folyamatban lévő ügyben – kezdeményezett egyedi normakontroll eljárásokról [Abtv. 25.§] kiépítésre került a bíróság belső információs honlapján egy kereső funkcióval ellátott, tematikus felületű információs adatbázis.

3.4. Szakmai adatbázisok és az iratkezelés szabályainak megújítása

Az OBH elnökének a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII.23.) OBH utasításának ügykezelésre vonatkozó VI. része az AB és EuB ügyek szakmai adatbázisa részére történő adattovábbítás tartalmi és formai szabályait is rögzíti, a korábbi erre vonatkozó egyedi rendelkezést felváltva.

3.5. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság (AB) döntéseit az OBH folyamatosan figyelemmel kíséri. A bíróságokat – ezen belül – a jogalkalmazást érintő AB döntéseket az OBH közzéteszi a bíróságok belső honlapján, külön felhívva a bírák figyelmét azokra.

Az Alkotmánybíróságra 2014. évben mindösszesen 54 – a korábbi évekkel megegyező mennyiségű – bírói kezdeményezés érkezett egyedi normakontroll eljárásra (Abtv. 25. §). Alkotmányjogi panasz keretében a kezdeményezésre jogosultak 331 bírósági ügyben hivatkoztak alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásra, illetve alkotmányellenes bírósági döntésre (Abtv. 26-27. §). Az AB a 2014. évben elbírált 311 alkotmányjogi panasz alapján mindösszesen 11 ügyben (a támadott határozatok mintegy 3,5%-ában) semmisített meg bírósági döntést.

Az Alkotmánybíróság 3064/2014. (III. 26.) AB határozatával a jogorvoslati jog sérelme okán megsemmisítette a Kúria és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság, alaptörvény-ellenesnek minősített meghatározott ítéleteit. A jogorvoslatihoz való jog sérelme azáltal valósult meg, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések (a Kúria által is elismerten) ugyan biztosították a sérelmezett, elsőfokú bírósági ítélettel szembeni fellebbezést, a másodfokú bíróság döntése – a panaszos fellebbezési jogának el nem ismerése – miatt azonban a panaszos ezen jogával nem tudott élni.

Az Alkotmánybíróság elutasította azt az alkotmányjogi panaszt, amelyben az indítványozó álláspontja szerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal, hogy a bizonyítási eljárás során a kérdésfeltevési és kifogás-előterjesztési jogát korlátozták. Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.860/2013/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt (IV/1001/2014.) érdemben és egészében utasította el.

Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII.15.) határozatában a bíróságon működő szolgálati bíróság – bírói szolgálati viszonyának megszüntetéséről rendelkező – határozatát semmisítette meg. Egyben az Alkotmánybíróság Bjt. 118.§ (1) és (3) bekezdései, 119. §-a, valamint 124.§ (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította. A bírói szolgálati jogviszonya visszaállításra került. Az OBH elnöke a szolgálati bíróság ügyrendje, eljárása és szervezeti felépítése vonatkozásában az AB határozat elvi jelentőségű megállapításai alapján jogszabály-módosító javaslatokat fogalmazott meg a jogalkotó felé, azzal, hogy a szolgálati bíróságok AB által kritika tárgyává tett, de jogszabály módosítást nem igénylő eljárási gyakorlata módosításra került.

2014. második felében több bírói normakontroll indítvány született a deviza alapú kölcsönszerződések tárgyában indított negatív megállapítási perekben, melyeket a pénzügyi intézmények az állammal szemben a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján indítottak.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem alaptörvény-ellenesek a banki kölcsönszerződések egyoldalúan módosító tisztességtelen kikötések alkalmazásának következményeit meghatározó törvény támadott rendelkezései (III/1522/2014.).

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék eljáró bírójának kezdeményezésére a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 137. § (1) bekezdésének vizsgálatát végezte el. Az Alkotmánybíróság a 32/2014. (XI. 3.) AB határozatában megsemmisítette a büntetés-végrehajtási intézeti zárkák méretére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, annak nemzetközi jogba ütköző és alaptörvény-ellenes volta miatt.

3.6. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntései

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB) közvetlenül fordulhatnak a magánszemélyek a sérelmet okozó tagországokkal szemben. Az EJEB elé kerülő ügyek döntően az igazságszolgáltatási tevékenység során az Egyezményt sértő eljárási cselekményekre vonatkoznak. Ezek egy része érinti a bíróságokat, a bírósági eljárásokat, illetve a bírósági jogalkalmazó tevékenységet is.

3.6.1. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának 2014. évi döntései

2014. évben az EJEB 50 magyarországi bírósági ügyet érintő döntést hozott, amely az ötödik legmagasabb szám a tagállamok között. Az EJEB 49 esetben (a 2014. évi összes marasztaló döntés 5,61%-ában) Magyarországot marasztaló és 1 esetben a jogsértés tényének megállapításra irányuló kérelmet elutasító döntést hozott. A marasztalások 2014. évi száma a 2008. évi csatlakozása óta összesen meghozott 346 jogsértést megállapító határozathoz viszonyítva átlagos és stagnáló esetszámnak felel meg: a marasztaló határozatok száma nem nőtt, de nem is csökkent.

A Magyarország ellen 2008. évtől indítható ügyekről, az azokban hozott döntésekről az Igazságügyi Minisztériummal fennálló munkakapcsolat által az EJEB honlapjának és nyilvános adatbázisainak, valamint a Kúria nemzetközi elektronikus hírlevelének folyamatos figyelemmel kísérésével szerez tudomást az OBH. Ezen csatornák szükségesek, de nem elégségesek a 2014. évi ügyek tapasztalatai alapján. Az OBH elnöke ezért az EJEB döntéseinek fokozott figyelemmel kísérését és az EJEB döntéseinek hatékonyabb bírósági szervezetrendszerbe történő visszacsatolását tartotta szükségesnek:

- támogatta már 2014-ben egy bíró kiküldését az EJEB-re, amelynek anyagi feltételeit az OBH és az EJEB közösen biztosította;
- az EJEB tevékenységének rendszeres követését, a határozatok elemzését és az ezekből megszerzett tudás hatékonyabb menedzsmentjét írta elő a jövőre nézve.

A kiküldött bíró közvetlen és személyes jelenléte miatt a döntések a leghatékonyabban juthatnak vissza a bírósági vezetőkhöz és a bírákhoz, az EJEB döntéseinek háttere és indokolása mélyebben megérthetővé válhat, valamint lehetőség nyílik a bírósági egyedi és az ún. rendszerhibák gyors korrekciójára, a jó gyakorlatok megismerésére, és más országokat érintő, de a magyar igazságszolgáltatási rendszer számára is tanulságos ítéletek bemutatására, elemzésére.

Az EJEB bírósági rendszert érintő döntései alapvetően három fő csoportba sorolhatóak:

- az eljárás elhúzódása, az Egyezmény 6. cikkének megsértése, az „ésszerű eljárási idő” megsértése,
- az előzetes fogvatartás nem elégséges indokai és időtartama és
- a jogrendszer Egyezményt sértő belső hibái.

3.6.1.1. Az eljárások elhúzódása

2014. évben 29 ügyben (24 civilisztikai és 5 büntető jogi tárgyú ügyben) az eljárás hossza, annak „ésszerű határidőn belüli be nem fejezése” miatt (Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése) marasztalta az EJEB Magyarországot, míg az Egyezményben biztosított egyéb jogsérelmek esetében 19 ügyben állapította meg a jogsértést.

Az eljárás elhúzódása miatti fontosabb ügyek az alábbiak voltak:

- 35.729/12. sz. ügy
A büntetőeljárás nyomozati szakasza 2006-ban indult a gyanúsított kihallgatásával. Az ügy bírósági szakaszba 2011. évben került (2011. április 6-án volt az első tárgyalás), majd a bíróság jogerős ítéletét 2012. május 30-án kézbesítették. A hat éves büntetőeljárásból a bírósági szakasz azonban mindösszesen egy évig tartott.
- 33.486/07. sz. ügy
1993-tól 2007-ig tartott a polgári ügy az ítélet hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárás során annak ellenére, hogy az EJEB megállapította, hogy a kérelmező számos tárgyaláson nem vett részt, és nem működött együtt az ügyben kirendelt szakértőkkel.
- 35.364/09. sz. ügy
2006 januárjától 2011 júniusáig tartott a polgári ügy, a rendkívüli, Kúria előtti (felülvizsgálati) perorvoslatot is beleértve. Az eljárás során a kérelmező által kezdeményezett perorvoslatok eredménytelenek és azok az államnak fel nem róhatóak voltak az EJEB ítéletének megállapítása szerint. Ennek ellenére a EJEB az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésnek objektív megsértése miatt kártérítést ítélt meg a kérelmezőnek.
- 22.840/07. sz. ügy
Az EJEB sem az ésszerű időn belüli eljárás sérelmét nem találta megalapozottnak, sem az ügyben kiszabott illeték összegét nem találta az Egyezménybe ütközőnek. Az EJEB arra a következtetésre jutott, hogy „az illeték kirovásának a célja összeegyeztethető a jó igazságszolgáltatással, és hogy a hazai jogszabályok és eljárások megfelelő biztosítékokat nyújtanak arra, hogy ne jelentsenek aránytalan pénzügyi terhet a jóhiszemű igényérvényesítőkre.”
- 17596/12. sz. ügy
Közös tulajdon megszüntetés iránti tulajdoni per a központi régióban 2007 novemberében indult és 2011 decemberében fejeződött be másodfokon, jogerősen. A mintegy 4 év időtartamú ügy ésszerű időn belüli befejezésének sérelme miatt az EJEB elmarasztalta Magyarországot.

3.6.1.2. Az előzetes fogvatartás nem elégséges indokai és időtartama

A fogvatartásról a nemzeti bíróság döntött a nyomozó hatóság kérelmének megfelelően a kérelmezők által sérelmezett ügyekben. A 2014. évben véglegessé vált ügyekben a fogvatartások időtartama, és azoknak a konkrét ügyben történő meghatározási módja (előzetes fogvatartás, házi őrizet, lakhelyelhagyási tilalom stb.) 3 esetben nem volt kellően indokolt az EJEB mérlegelése szerint: 33.529/11. sz. ügy, 68.435/10. sz. ügy és 62.631/11. sz. ügy. (Egyezmény 5. cikk 3. bekezdés)

3.6.1.3. A jogrendszer Egyezményt sértő hibái miatti marasztalás

A kérelmezők bírósági eljárások határozataiban foglalt döntéseket támadtak az eljárás során alkalmazott anyagi jogszabályok Egyezményt sértő tartalma miatt. 2014. évben 3 véglegessé vált ügyben állapította meg az EJEB a nemzeti jogszabályok Egyezményt sértő voltát vagy azok Egyezményt sértő bírósági döntést eredményező tartalmát. Ezek közül 1 polgári (személyiségi jogi) 1 büntető (büntetés kiszabási) és 1 közigazgatási (közhiteles nyilvántartás vezetési) tárgyú ügyben döntött az EJEB.

- 64.520/10. sz. ügy
Az EJB a kérelmezőknek – a hazai ítélet alapján kifizetett összeggel megegyező összegű – vagyoni kártérítést és ezt meghaladó nemvagyoni kártérítést ítél meg a szabad véleménynyilvánításhoz való jogukat korlátozó – az Egyezmény 10. cikkét sértő – Legfelsőbb Bírósági döntés okán. Az EJB elismerte azonban, hogy a sérelmezett intézkedés a régi Ptk. 75., 78. és 84. §-ain alapult, és a beavatkozás törvényes célt, nevezetesen mások jó hírnevének vagy jogainak védelmét szolgálta.
- 73.593/10. sz. ügy
Az EJB az Egyezmény sérelmét állapította meg a tényleges életfogytiglan tartó büntetés vonatkozásában, kimondva, hogy az EJB marasztaló ítélete azt a kötelezettséget rója a tagállamra, hogy „válassza ki azokat az intézkedéseket, amelyeket el kell fogadnia a hazai jogrendszerében, hogy véget vessen az EJB által megállapított jogsértésnek és orvosolja azt. (...) Jelen ügy egy rendszerhibát tárt fel, (...) épp ezért Magyarország köteles átalakítani – lehetőleg törvényhozási eszközökkel – a tényleges életfogytiglani szabadságvesztés felülvizsgálatának rendszerét. Az ilyen jellegű felülvizsgálat mechanizmusának biztosítania kell minden ügyben annak vizsgálatát, hogy vajon a további fogvatartás törvényes indokokkal igazolható-e és lehetővé kell tennie a tényleges életfogytiglanra ítélték számára, hogy előre lássák: mit kell tenniük annak érdekében, hogy szabadon bocsássák őket, és milyen feltételekkel.”
- 58.171/09. számú ügy
Az állami szervek (Megyei Földhivatal) az ingatlan-nyilvántartás nem pontos vezetésével sértették meg az Egyezményt; míg a bíróság eljárása törvényes és ésszerű időn belüli volt.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A bírósági eljárásokat szabályozó kódex-jellegű törvenyművek kodifikációjának támogatása (Polgári Perrendtartás, Büntetőeljárás Törvény és Közigazgatási perrendtartás).
- A bírósági eljárások és ügyvitel költséghatékonyságát, átláthatóságát segítő és bürokráciáját csökkentő és az e-bíróságot erősítő jogszabály-módosítási javaslatok megfogalmazása.
- A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások proaktív kezdeményezése – kapcsolódva az életpályamodell megvalósításához.
- Az új Ptk. megújuló jogintézményeinek integrációját segítő intézkedések kidolgozása együttműködésben a Kúria és az IM tárgybeli munkacsoportjaival.
- A 2014. évben kiépített bírósági nyilvántartások hatékony működtetése és a bírák általi felhasználásának növelése.
- A jogszabály-véleményezés szakértői hálózatának kialakítása, működésének megkezdése.

További hasznos információk

- 2014. évben hatályba lépett törvenymódosítások:
http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/1.1._sz._mell.docx
- 2014. évben módosult rendeletek:
http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/1.2._sz._mell.docx
- A változó jogszabályokról: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/valtozo-jogszabalyok>
- Az e-bíróságról: <http://www.birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal>
- A nyomtatványokról, űrlapokról: <http://www.birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok>
- Az e-bíróság nyomtatványokról: <http://www.birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok>
- A Kúria honlapja: www.kuria-birosag.hu

V. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET EMBERI ERŐFORRÁSAI

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak
2. Változások a bírói karban
 - 2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések
 - 2.2. Pályázatok, kinevezések
 - 2.3. „Mozgóbíró”
3. A bírói kar összetétele
 - 3.1. Nemek szerinti megoszlás
 - 3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás
 - 3.3. Kijelölések
 - 3.4. Kirendelések
 - 3.5. Címviselés és címadományozás
 - 3.6. Többlet képzettség
 - 3.7. Nyelvvizsga
4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás
 - 4.1. Létszámváltozások
 - 4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága
 - 4.3. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása
 - 4.4. A bírói pályázatok elbírálási folyamatának megújítása
 - 4.5. Szervezetfejlesztés
 - 4.6. Bírói életpálya

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása terén:

- A bírósági titkárok és a bírósági ügyintézők kompetencia alapú foglalkoztatásának megerősítése a bírói munkateher csökkentése érdekében.
- Az engedélyezett bírói és igazságügyi alkalmazotti létszám fejezeti szintű meghatározása.
- Az igazságügyi alkalmazotti arányszámok fejezeti szintű vizsgálata az alkalmazotti létszámelosztás ésszerűsítése érdekében.
- A bírói pályázatok elbírálásának folyamatát gyorsító és egységesítő protokoll megteremtése.

1. A bírósági szervezetben foglalkoztatottak

A bírósági szervezetben közel 11 000 fő dolgozik. A létszám megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

	2012. december 31-én		2013. december 31-én		2014. december 31-én	
	Engedélyezett	Tényleges	Engedélyezett	Tényleges	Engedélyezett	Tényleges
Bíró	2 897	2 782	2 932	2 830	2 932	2 839
Bírósági titkár	794	736	793	783	817	798
Bírósági fogalmazó	359	239	359	260	332	248
Egyéb igazságügyi alkalmazott	7 183	7 062	7 258	7 125	7 261	7 167
Összesen (fő):	11 233	10 819	11 342	10 998	11 342	11 052

(Megjegyzés: A táblázat adatai annyiban térnek el a korábbi évek adataitól, hogy korábban az OBH létszáma csak külön, az OBH működésével foglalkozó fejezetben került feltüntetésre.)

2013-ban az 1427/2013. (VII.10.) Korm. határozat alapján lehetőség volt a bírói és igazságügyi alkalmazotti álláshelyek rendszeresítésére, így 2012-höz képest a bíróságok létszáma 90 fővel emelkedett. Az OBH elnöke a Bszi. 76.§ (4) bekezdés a) pontjában meghatározott jogkörének megfelelően – az emberi erőforrások optimális elosztása érdekében – a 283/2014. (VII. 2.) OBHE számú határozatával megállapította a bíróságokra a bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszámát. Ezt megelőzően a bíróságoknak nem volt egységesen megállapított létszáma. A határozat meghozatalát követően az emberi erőforrások változásai könnyebben nyomon követhetők, ezzel is biztosítva a bíróságok átlátható működését.

2014-ben változás történt a bírósági titkári és fogalmazói engedélyezett létszámban is. A bírósági fogalmazók létszámának terhére növekedett a bírósági titkári létszám. A bírósági titkárok önálló hatáskörben járhatnak el, így a bíróságokra háruló többletfeladatok, mint például a civil szervezetek bejegyzésével és megszűnésével kapcsolatos ügyek számának növekedése és a devizahiteles ügyek intézése tette szükségessé ezt a létszámváltozást. Az engedélyezett igazságügyi alkalmazotti létszám szintén az álláshely átalakítások miatt változott. Az igazságügyi alkalmazotti álláshelyeket a bírósági elnökök saját hatáskörben alakították át, amelyről az OBH elnökét tájékoztatták.

2015-ben a civil szervezetekkel kapcsolatos ügyek számában nem várható csökkenés, míg a devizahiteles ügyekben újabb és újabb feladatok hárulnak majd a bíróságokra. 2015-ben újra indulnak a felfüggesztett devizahiteles peres ügyek és már érkehetnek a devizahiteles nemperes ügyek. Már számba vehetően növekszik a büntetés-végrehajtási intézetek kapacitása, ami a kapcsolódó bírósági ügyek számának emelkedését eredményezi majd. További több tízezres nagyságrendű ügyérkezés növekedést jelenthet a menekültügyi és idegenrendészeti ügyek dömpingje, valamint a hatékony jogintézményként bevezetésre kerülő magáncsőddel kapcsolatos eljárások.

Ezen feladatok a bírák és igazságügyi alkalmazottak létszámának fejlesztését teszik indokolttá. A gyorsan változó jogszabályi környezetben előre nem látható feladatok hárulhatnak a bíróságokra, így a folyamatos működés és időszerű ítélkezés biztosítása érdekében szükséges lenne tartalék erőforrásokkal is rendelkeznie a szervezetnek. A ténylegesen foglalkoztatottak száma nem éri el az engedélyezett létszámot. Ez a különbség arra vezethető vissza, hogy rendkívül magas a tartósan távollévők (Gyes, Gyed) száma, hiszen a női foglalkoztatottak aránya több mint 70%. Ki kell emelni, hogy a helyettesítéssel történő foglalkoztatás – más foglalkoztatási jogviszonyoktól eltérően – a bírók esetében nem is lehetséges, vagy a pályázati eljárások összetettsége miatt egy-egy felsőbb bíróságra előre lépő bíró megüresedett álláshelyének betöltése is hónapokat vehet igénybe. A nehézségek ellenére mégis évről évre sikerült növelni a ténylegesen foglalkoztatottak számát. A 2013. év végi adatokhoz képest a bírósági szervezetben ténylegesen foglalkoztatottak összlétszáma emelkedett: a bírák tényleges létszáma 6 fővel, a titkárok létszáma 1 fővel, míg az egyéb igazságügyi alkalmazottak létszáma 32 fővel nőtt.

Érdemes megnézni, hogyan alakult a főbb foglalkoztatási csoportok létszáma az egyes ítélkezési szinteken 2014. december 31-én (V.1. számú melléklet). A 2 813 ténylegesen foglalkoztatott bíró több mint fele, 1 684 fő dolgozott járásbírószágon, illetve közigazgatási és munkaügyi bíróságon. Természetesen ezen a szinten dolgozott a legtöbb igazságügyi alkalmazott is, 4 175 fő a 8 022-ből.

Járásbírószági szinten található Magyarország legkisebb létszámú bírósága is, a Zirci Járásbírószág, ahol mindössze 6 fő dolgozott 2014. december 31-én: 1 bíró és 5 igazságügyi alkalmazott. A legnagyobb járásbírószág a Pesti Központi Kerületi Bíróság (PKKB), melynek létszáma a Zirci Járásbírószágénak több mint százszorosa. A PKKB tényleges létszáma 768 fő volt 2014. december 31-én: 219 bíró és 549 igazságügyi alkalmazott. Ugyanakkor a legkisebb létszámú törvényszéken, a Szombathelyi Törvényszéken, mindössze 215 fő dolgozott: 48 bíró és 167 igazságügyi alkalmazott. A 111 járásbírószág és a 20 közigazgatási és munkaügyi bíróság majdnem felében, összesen 60 bíróságon (59 járásbírószágon és 1 közigazgatási és munkaügyi bíróságon) pedig az engedélyezett bírói létszám 8 főnél kevesebb.

Nem meglepő azonban, hogy a legnagyobb létszámú törvényszék és ítélőtábla is a fővárosban található. A Fővárosi Törvényszéken összesen 2 782 fő: 742 bíró és 2 040 igazságügyi alkalmazott, míg a Fővárosi Ítélőtáblán összesen 181 fő: 74 bíró és 107 igazságügyi alkalmazott dolgozott 2014. utolsó napján. A teljesség kedvéért említést érdemel a legkisebb létszámú ítélőtábla, a Pécsi Ítélőtábla is, melynek tényleges létszáma mindössze 47 fő volt 2014. december 31-én: 15 bíró és 32 igazságügyi alkalmazott. A Kúria, az egyes ítélőtáblák és törvényszékek engedélyezett és tényleges dolgozói összlétszámát a főbb foglalkoztatási csoportokban 2013. december 31. és 2014. december 31. között, részletesen az V.2 – V.5. számú mellékletek tartalmazzák.

2. Változások a bírói karban

2.1. Szolgálati jogviszony megszűnések

Összesen 51 – 4 kúriai, 4 ítélőtáblai, 16 törvényszéki és 27 járásbírószági – bíró szolgálati jogviszonya szűnt meg 2014-ben, közülük:

- lemondás miatt 19 fő,
- bírói eskü elmulasztása miatt 1 fő,
- nyugállományba helyezés iránti kérelemre tekintettel 23 fő,
- elhalálozás miatt 4 fő,
- felső korhatár elérésére tekintettel 3 fő, míg
- egészségügyi alkalmatlanság miatt 1 fő került felmentésre.

A 2012-ben kötelezően felmentett, majd ismételten kinevezett bírók közül 2014-ben 4 fő kérte a felmentését.

2.2. Pályázatok, kinevezések

A bírói álláshelyet főszabály szerint csak nyilvános pályázat útján lehet betölteni, kivéve a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 8.§ -ában meghatározott eseteket. Ilyen kivételes eset például a munkaügyi jogvita alapján bírói tisztségébe visszahelyezett bíró kinevezése, vagy az OBH-ba, minisztériumba beosztott bíró beosztásának megszűnését követő visszahelyezése, illetve, ha a bíróságok hatásköri vagy illetékességi területe oly mértékben változik meg, hogy a bíró további foglalkoztatása nem lehetséges. Ugyanakkor, ha egy bíró másik bíróságon szeretne a későbbiekben ítélezni (például családi okok miatt), akkor pályázatot kell benyújtania, vagyis az OBH elnöke csak sikeres pályázat esetén helyezheti át másik bíróságra.

A pályázat elbírálása többlépcsős folyamat. A pályázót meghallgatja a pályázattal érintett bíróság elnöke, a – valamennyi ítélőtáblán és törvényszéken működő - bírói tanács felállít egy rangsort a pályázók között. A rangsor felállítását részletesen szabályozza a Bjt., valamint a bírói pályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet.

A törvényszék, illetve az ítélőtábla elnöke a bírói tanács rangsorával egyetérthet, illetve írásban indokolva javasolhatja, hogy a második vagy harmadik helyen álló pályázó töltsen be az álláshelyet. Amennyiben az OBH elnöke az álláshelyet a bírói tanács által felállított rangsor első helyén álló pályázóval kívánja betölteni, akkor ha a pályázó nem tölt be bírói tisztséget, a pályázó kinevezésére tesz előterjesztést a köztársasági elnökhöz, ha pedig a pályázó bíró volt, akkor áthelyezéséről dönt.

Amennyiben az OBH elnöke az álláshelyet a bírói tanács által felállított rangsor második vagy harmadik helyén szereplő pályázóval kívánja betölteni, az OBH egyetértését szükséges beszereznie. A Kúriára kiírt pályázatot a Kúria elnöke bírálja el, ekként a fejezetben csak az OBH elnöke által elbírált pályázatokról van szó.

A bírósági elnökök kezdeményezésére az OBH elnöke 2014-ben 89 bírói álláspályázatot írt ki. A 2013. évben kiírt és 2014. december 31-ig elbírált pályázatok is figyelembe véve a beszámoló időszakában 115 pályázat elbírálására került sor, melynek során az OBH elnöke:

- 67 esetben határozott idejű bírói kinevezésre történő felterjesztésről,
- 38 esetben áthelyezésről (sikeres pályázata alapján a bíró másik bíróságon folytatja az ítélezést),
- 10 esetben eredménytelenné nyilvánításról döntött.

Az eredménytelenné nyilvánított pályázatok közül 3 esetben nem érkezett érvényes pályázat, 2 esetben az időközben bekövetkezett munkaszervezési okok miatt nem volt indokolt az álláshelyet betölteni, 5 esetben pedig az elbírálási folyamatban résztvevők eljárási szabálysértést követtek el. Az eljárási szabálysértések okai röviden a következők voltak:

- az első helyre rangsorolt pályázó a pályázat benyújtásakor nem rendelkezett a jogszabályban előírt érvényes pályáalkalmassági vizsgálati eredménnyel,
- többek között, nem került értékelésre a pályázó szakjogi végzettsége,
- az átláthatóság követelményének nem felelt meg a bírói tanács meghallgatásáról készült jegyzőkönyv, így a rangsort is befolyásoló pontok nem voltak indokolhatóak,
- az egyedüli pályázó nem felelt meg a kiírásban szereplő pályázati többletfeltételnek,
- annak ellenére, hogy a pályázó kérte a személyi adatainak beszerzését, az nem került megküldésre, ekként nem értékelte a bírói tanács a képzéseken való részvételét, amely a sorrendet befolyásolta volna.

A 2014-ben elbírált 115 bírói pályázatra összesen 508 fő jelentkezett. Az OBH elnöke az általa elbírált 115 álláspályázatból 91 (79%) pályázat esetében a bírói tanácsok rangsorával egyetértve hozta meg döntését.

Az OBT előzetes egyetértését követően a bírói tanács által felállított rangsortól az OBH elnöke 14 esetben tért el. 11 esetben az adott bíróság elnökének javaslatával egyezően, az elnök indokolását elfogadva, míg 3 pályázat tekintetében a bíróság elnökének javaslatától eltérően döntött. Így a 3/2013. (I. 21.) OBT határozatban megfogalmazott elvek közül a szabad mérlegelés elvére figyelemmel, 2 esetben olyan bírósági titkár pályázatát fogadta el, akit objektív pontjainak száma, szakirányú jogi tárgyú publikációi és szakirányú tudományos oktatói tevékenysége miatt a legalkalmasabbnak talált az adott álláshely betöltésére. A bírói életpálya védelmére figyelemmel 1 esetben pedig a bírói tanács által második helyre rangsorolt pályázó áthelyezésével döntött a pályázatról.

A köztársasági elnök 2014. december 31. napjáig 69 főt nevezett ki bíróvá, ebből

- 67 fő újonnan került kinevezésre, közülük:
 - 66 fő bírósági titkárként,
 - 1 fő jogtanácsosként, valamint
- 2 fő munkaügyi jogvitát követően, pályázat kiírása nélkül került kinevezésre.

2.3. „Mozgóbíró”

Az OBH elnöke 2014-ben 15 esetben írt ki úgy pályázatot, hogy a pályázónak vállalnia kellett azt, hogy – a törvényszék elnökének rendelkezése szerint – több járásbíróságon is ítélkezhet a kinevezését követő három évben. Ilyen pályázatok esetén a bíró ideiglenesen más szolgálati helyre rendelhető ki, ha ez a bíróságok közötti aránytalan ügyteher kiegyenlítése céljából szükséges (Bjt. 33.§).

Mindegyik pályázat kisebb járásbíróságra lett kiírva. Olyan bíróságokon dolgoznak a „mozgó-bírák”, ahol az ügyforgalmi adatok teljes bírói álláshely rendszeresítését nem indokolták, és a törvényszék illetékességi területén rosszabb ügyforgalmi helyzetben lévő bíróságon az időszerű ítélkezést e módon lehet biztosítani. 11 esetben bírói kinevezés történt, 4 esetben a pályázat eredménytelenné nyilvánítása után újra kiírásra került. 2012-ben csak 1, míg 2013-ban 2 esetben került mozgóbírói álláspályázat kiírásra.

3. A bírói kar összetétele

3.1. Nemek szerinti megoszlás

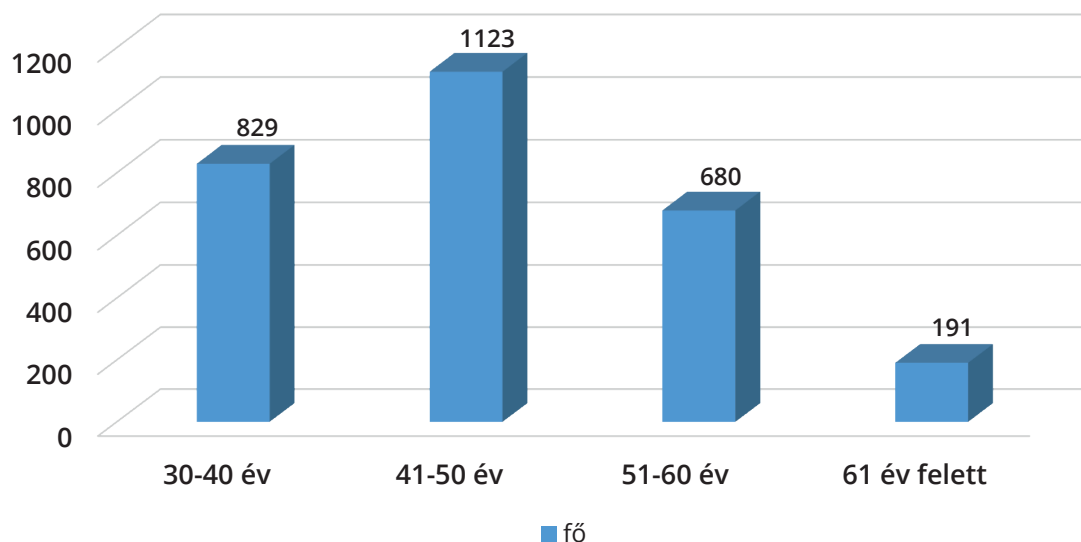
A bírói kar nemek szerinti összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a női bírák száma szervezeti szinten meghaladja a férfi bírák számát. A bírák 68%-a (1 940 fő) nő, 32%-a (873 fő) pedig férfi. A 2013-as év végi adatokhoz képest nem változott a bírák nemek szerinti megoszlásának aránya.

Van azonban olyan bíróság, ahol nagyobb arányban képviseltetik magukat a férfiak, ilyen például a Debreceni Ítéltábla (a férfiak aránya 54% a nőké 46%) és a Szombathelyi Törvényszék (a férfiak aránya 56%, a nőké 44%).

3.2. Életkor és szakmai gyakorlat szerinti megoszlás

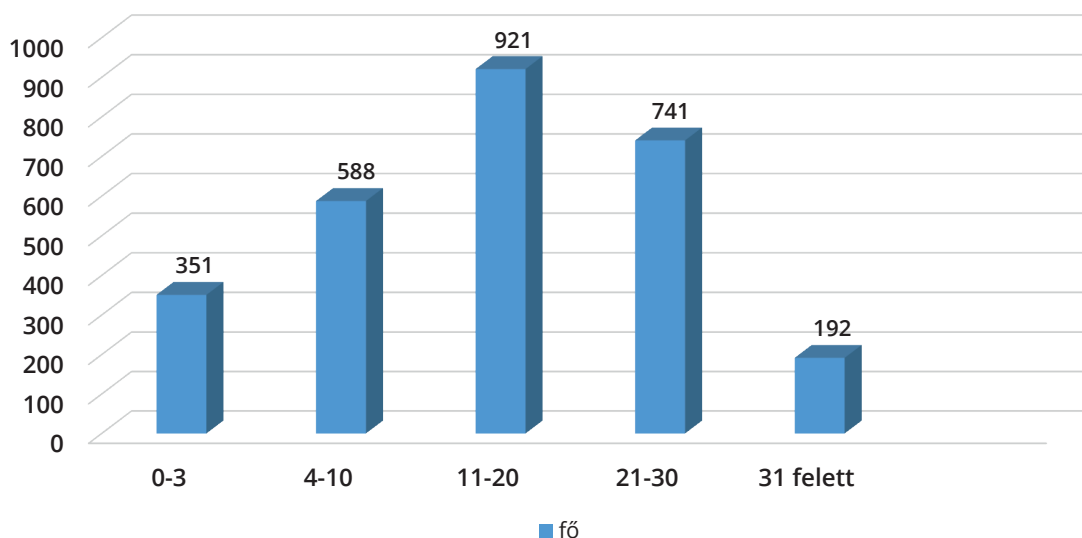
A 2 813 bíró több mint egyharmadának életkora 41 és 50 év között van (1 113 fő) és mindössze 829 fő tartozik a 30 és 40 év közötti korosztályba. Az alábbi diagram a magyarországi bírók életkor szerinti megoszlását mutatja be.

*A bírók életkor szerinti megoszlása
2014. december 31. napján*

2014. december 31-én a ténylegesen ítélező bírók (2 813 fő) harmada (921 fő) 11 és 20 év közötti gyakorlati idővel rendelkezett, a 0-3 év gyakorlattal rendelkező bírók száma pedig mindössze 351 fő volt. A magyarországi bírók bírói gyakorlati idő szerinti megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

Bírók gyakorlati idő szerinti megoszlása 2014-ben

A 2013. évi adatokhoz képest 92 főről 192 főre emelkedett a 31 év feletti gyakorlati idővel rendelkezők száma, valamint 567-ről 741-re nőtt a 21-30 év gyakorlati idővel rendelkező bírók száma.

3.3. Kijelölések

A bírák kijelölésére egy adott ügyszak speciális jellegére figyelemmel, vagy egy ügyszakon belül olyan ügyek ellátása érdekében kerül sor, amelyek speciális ismeretek, vagy képesítés meglétét feltételezik, vagy törvény rendelkezése értelmében az adott ügyben csak erre kijelölt bíró járhat el. A Bjt. 30.§ rendelkezik az OBH elnöke és a Kúria elnöke általi kijelölésekről, míg a Be. 207.§ (1) bekezdése alapján a nyomozási és a Bvtv. 47.§ alapján büntetés-végrehajtási ügyekben eljáró bírót a törvényszék elnöke jelöli ki.

A törvényszéki elnökök jelölik ki a nyomozási bírói feladatokat és a büntetés-végrehajtási bírói feladatokat ellátó bírákat.

Az Alaptörvény 27. cikk (3) bekezdése szerint törvény által meghatározott ügyekben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat. Az lasz. 41/A. § (1) bekezdése értelmében a törvényszék elnöke jelöli ki a törvény által meghatározott ügyben egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult bírósági titkárokat. A járásbírósnál működő titkárok esetében a törvényszék elnöke a járásbírósnak elnökének javaslatára dönt a kijelölésről. A kijelölésben meg kell határozni, hogy az mely ügyek körére vonatkozik.

A 2014. évben szabálysértési ügyben, büntető, polgári (gazdasági) és szabálysértési, valamint büntetés-végrehajtási ügyekben egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult bírósági titkárrá történő kijelölésekre került sor. Várható, hogy 2015-től a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésével kapcsolatos ügyekben is eljárhatnak majd az erre kijelölt bírósági titkárok.

2014-ben az OBH elnöke a törvényszéki elnökök előterjesztésére

- 43 bírót a fiatalkorúak büntető ügyében ítélkező,
- 17 bírót a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 17. § (5)-(6) bekezdésében meghatározott ügyekben – mint például közveszély okozás, radioaktív anyaggal visszaélés büntetéseiben) ítélkező,
- 4 bírót közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bíróvá, továbbá
- 41 bírót és 75 bírósági titkárt bírósági közvetítővé jelölt ki.

2014. december 31-én összesen

- 713 bíró a Be. 17.§ (5)-(6) bekezdésében meghatározott ügyekben,
- 909 bíró fiatalkorúak büntető ügyében,
- 472 bíró közigazgatási és munkaügyi ügyekben rendelkeztetett kijelöléssel és
- 41 bíró volt bírósági közvetítőnek kijelölve.

3.4. Kirendelések

Kirendelésről akkor beszélünk, ha a bírónak a beosztása szerinti szolgálati helyétől eltérő, más szolgálati helyen (vagy ott is) kell ítélkezési tevékenységet végeznie. A bíró kirendelésére a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása vagy szakmai fejlődésének elősegítése érdekében kerülhet sor. A kirendelésről a Bjt. 31.§-33.§ rendelkezik.

A kirendelésnél a bíró méltányos érdekét figyelembe kell venni. A bíró kirendelésére csak hozzájárulásával kerülhet sor, amennyiben a beosztásából eredő ítélkezési tevékenységét is megtartja, illetve amennyiben törvényben meghatározott családi, személyi körülmények esetén lakó, vagy tartózkodási helyétől, illetve szolgálati helyétől eltérő településen lévő szolgálati helyre kívánják kirendelni.

A bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása céljából a bírót – hozzájárulása nélkül háromévenként – ezen belül legfeljebb egy évre lehet kirendelni. A 2.3 pontnál említett „mozgóbíró” esetén a pályázatban írt maximum 3 éves időtartamon belül a pályázatban megjelölt bíróságokra lehet kirendelni a bírót, ahol a pályázat benyújtása a kirendeléshez való hozzájárulásnak tekinthető.

A szakmai fejlődés elősegítése érdekében a bíró a törvényszék, az ítélőtábla és a Kúria elnökének kezdeményezésére a törvényszékre, az ítélőtáblára, illetve a Kúriára rendelhető ki. A törvényszéki elnökök 739 bírónak az adott törvényszék illetékességi területén belüli kirendeléséről határoztak 2014-ben.

A bírók vagy a bírósági elnökök kezdeményezésére – a bírók hozzájárulásával – az OBH elnöke 303 bíró kirendeléséről határozott 2014-ben, közülük:

- 85 bírót rendelt ki a Kúriára különböző bíróságokról (53 főt törvényszékről, 32 főt ítélőtábláról),
- 37 bírót rendelt ki ítélőtábláról másik ítélőtáblára,
- 97 bírót rendelt ki törvényszékről ítélőtáblára,
- 83 bírót egyik törvényszék illetékességi területéről másik törvényszékre (járásbíróságról törvényszékre), míg
- 1 bírót rendelt ki ítélőtábláról törvényszékre.

A kirendelésekre egyrészt az érintett bírók szakmai gyakorlatának fejlesztése, a tudásmegosztás erősítése, másrészt az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása, és az aránytalan munkateher kiegyenlítése érdekében került sor. A 2013. évi adatokhoz képest - a Kúriára kirendelték száma megháromszorozódott, illetve 97-szer több bíró került kirendelésre törvényszékről ítélőtáblára. A Kúrián 2012-től gyakorlat az alsóbb fokú bíróságok bíráinak tervezett, három hónapos kirendelése a szakmai gyakorlatuk fejlesztése céljából.

A megnövekedett kirendeléseket a választási ügyekből, valamint a devizahitelekkel kapcsolatos perekből eredő munkateher többlet indokolta a Kúrián. A Fővárosi Ítélőtáblán részben a kizárólagos hatáskörükbe tartozó és soron kívül tárgyalandó devizahiteles perek indokolták, másrészt a Fővárosi Ítélőtáblának a többi ítélőtáblához képest a 2014. évben is meglévő nagy számú ügyhátaléka.

3.5. Címviselés és címadományozás

A bírák munkájának elismeréseként a bíró részére kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés és adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött legalább 6 év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon szolgálati viszonyban töltött időt is – magasabb bírói címet adományozhat az OBT, a Bjt. 174.§ (1) bekezdése alapján. Az OBT a döntését a törvényszék, az ítélőtábla, a Kúria elnökének indítványára az OBH elnökének kezdeményezésére hozza meg.

Amíg a Bjt. 174.§ (1) bekezdése alapján az OBT által adományozott cím opcionális, addig a Bjt. 174.§ (2) bekezdése kimondja, hogy a bírói szolgálati idő elismeréseként, az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon szolgálati viszonyban töltött időt is – az OBH elnöke magasabb bírói címet adományoz.

Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 22.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján az OBT a 2/2012. (III.24.) számú határozatával fenntartotta Juhász Andornak, a Magyar Királyi Kúria elnökének emlékére, a kiemelkedő igazságszolgáltatási tevékenység elismerésére alapított Juhász Andor-díjat, valamint a 3/2012. (III.24.) OBT számú határozatában a Bírósági Szolgálatért Oklevelet.

A Juhász Andor-díj arany fokozatában részesíthető az a közmegebecsülést szerzett bíró, aki példamutató életpályája, illetve hosszú időn át végzett kiváló ítélkező, vagy a bírósági igazgatásban kifejtett kimagasló tevékenysége alapján arra érdemes. 2014-ben ilyen díjat 3 bíró kapott.

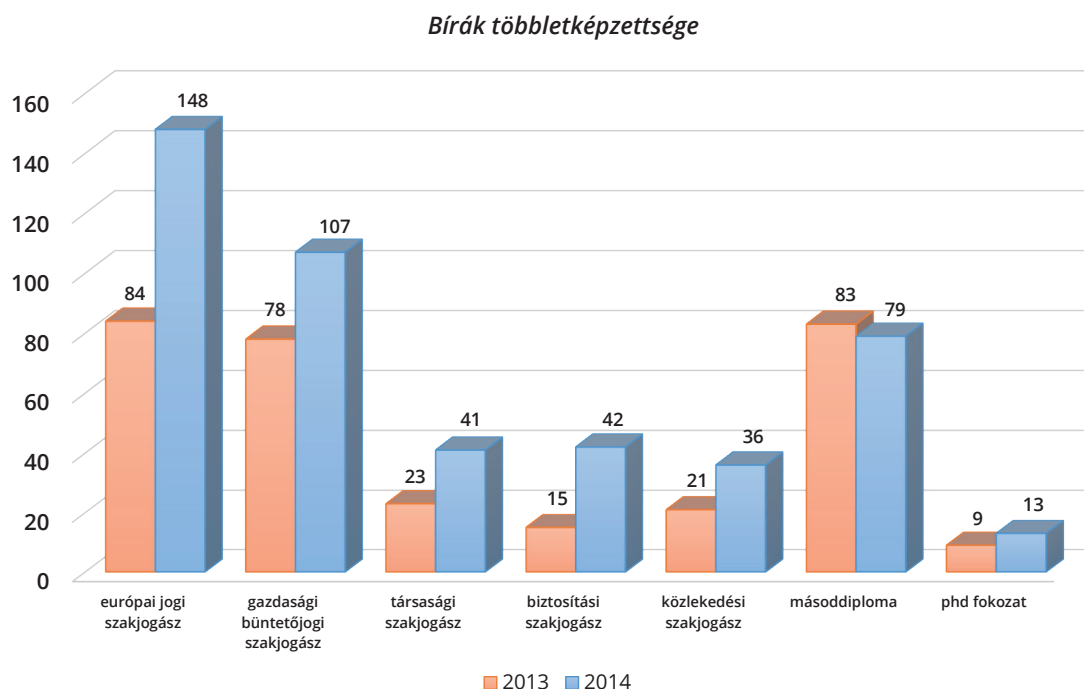
A Juhász Andor-díj ezüst fokozata a határozat értelmében a bírósági szolgálatban kifejtett kimagasló szakmai vagy igazgatási tevékenység elismeréseként bírónak, illetve a példamutató életútja elismeréseként igazságügyi alkalmazottnak adományozható. 2014-ben 9 bíró és 1 igazságügyi alkalmazott részesült az elismerésben.

A Juhász Andor-díj bronz fokozatot a bírósági szolgálatban hosszú időn át végzett példamutató szakmai tevékenység elismeréseként igazságügyi alkalmazott kaphat. 2014-ben 15 igazságügyi alkalmazott részesült az elismerésben.

2014-ben 403 bíró rendelkezett címzetes törvényszéki, 169 bíró címzetes ítéltáblai, 5 bíró címzetes kúriai bírói és 18 bíró kúriai tanácsosi címmel. Közülük 2014-ben összesen 65 fő kapta meg a címet. 48 fő hivatalból, a tényleges bírói gyakorlattal eltöltött 20 év után, míg 17 fő elismerésként. Több bíróság saját díjakat is alapított.

3.6. Többlét képzettség

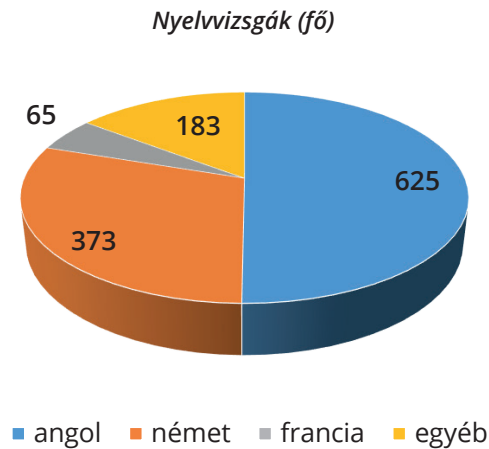
2014. december 31-én a ténylegesen ítélező 2 813 bíróból 567 bíró rendelkezett szakjogász végzettséggel, 79 bíró másoddiplomával és 13 bíró PhD fokozattal. A legelterjedtebb szakjogász végzettségekkel, másoddiplomával, illetve PhD fokozattal rendelkező bírák számát az alábbi diagram szemlélteti.

A 2013. évi adatokhoz viszonyítva nőtt a szakjogász végzettséggel rendelkező bírák száma, ezen belül az európai szakjogász végzettséggel rendelkezők száma emelkedett a legnagyobb mértékben, 64 fővel (84-ről 148-ra), míg a gazdasági büntetőjogi szakjogász végzettségűek száma 29 fővel (78-ról 107-re) emelkedett.

3.7. Nyelvvizsga

A 2 813 fős tényleges bírói karból 1 246 bírót rendelkezik nyelvvizsgával. Közülük 558 bírónak van 2 vagy annál több nyelvvizsgálata. A következő diagram a legelterjedtebb nyelvek – angol, német, francia – vonatkozásában mutatja be a nyelvvizsgával rendelkező bírák számát.

4. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás

4.1. Létszámváltozások

Kiemelt cél, hogy a létszám-gazdálkodási döntések során maradéktalanul érvényesíteni lehessen az ügyforgalmi helyzetből levonható következtetéseket, és hogy a megüresedő létszám az arra rászoruló szervezeti egységekhez kerüljön átcsoportosításra. Ezt segítik elő a bírói álláspályázatok kapcsán készített – a szakmai igényeknek megfelelően megújított – elemzések, melyek során vizsgálatra kerül a pályázatot kiírni kívánó bíróság ügyforgalmi helyzete és az ott dolgozó bírák munkaterhe az országos átlag viszonylatában. Az elemzés alapján megalapozott döntés hozható arról, hogy az adott álláshely a kérelmező bíróságon vagy pedig az országos átlagnál lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lévő másik bíróságon kerüljön-e betöltésre.

Az országos átlag viszonylatában került tehát vizsgálat alá, a pályázatot kiírni kívánó bíróság ügyforgalmi helyzete és az ott dolgozó bírák munkaterhe. Ezt követően az ügyteher arányosítása érdekében került sor álláshelyek zárolására, illetve megszüntetésére, azért, hogy a lényegesen kedvezőtlenebb helyzetben lévő bíróságokon álláshelyeket lehessen rendszeresíteni. 2014-ben összesen 10 bírói álláshely zárolására került sor az alábbiak szerint:

- Győri Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra,
- Kaposvári Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra,
- Kecskeméti Járásbíróságról 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra,
- Miskolci Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva OBH-ba,
- Pécsi Járásbíróságról 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra,
- Szekszárdi Járásbíróságról 1 álláshely átcsoportosítva Fővárosi Ítélőtáblára,
- Szolnoki Törvényszékről 3 álláshely átcsoportosítva BKT-ra,
- Balassagyarmati Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra.

Továbbá az alábbi álláshelyek kerültek megszüntetésre:

- Fővárosi Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva Fővárosi Ítélőtáblára,
- Tatai Járásbíróságról 1 álláshely átcsoportosítva OBH-ba,
- Zalaegerszegi Törvényszékről 1 álláshely átcsoportosítva BKT-ra.

A bírót hozzájárulásával az OBH elnöke – az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben – az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumba (a továbbiakban: minisztérium) is beosztathatja. 2003. óta egy bíró látott el feladatokat a minisztériumban. 2013-ban 3, majd 2014-ben szintén 3 bíró beosztásáról döntött az OBH elnöke, így 2014. december 31-én összesen 7 bíró volt a minisztériumba beosztva. A folyamatban lévő kodifikációs munkák miatt – amelyek főként eljárási törvényeket érintenek –, 2015-ben újabb bírák beosztása várható.

4.2. Bírósági titkári és bírósági ügyintézői foglalkoztatás hatékonysága

Az emberi erőforrások optimális elosztása, mint az OBH elnökének egyik stratégiai célja, a hatékony és célravezető, kompetencia alapú foglalkoztatásban nyilvánul meg. Ezért az OBH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ezek egyrészt normaszintű felhatalmazásban is megjelenjenek, másrészt a jogszabályok által lehetővé tett titkári, ügyintézői vagy akár fogalmazói jogkörök a gyakorlatban érvényre is jussanak. Ez utóbbit az OBH központi igazgatási intézkedésekkel és azok betartásának folyamatos ellenőrzésével biztosítja.

2013-ban több, a bírói munkateherre kedvező befolyással bíró törvényt hozott az Országgyűlés, melyek hatásukat ténylegesen 2014-ben fejtették ki. Egyrészt jelentőségük miatt, másrészt pedig azért, mert a jogalkotásra az OBH kezdeményezésére vagy egyetértő támogatása mellett került sor, kiemelhető néhány példa:

- A 2013. évi CCLII. törvénnyel módosított közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény szerint a bíró, az OBH elnökének kijelölése alapján – az új Ptk. hatályba lépésének napjától, azaz 2014. március 15-i hatállyal – bírósági közvetítői tevékenységet végezhet.
- A 2013. évi CCXIII. törvénnyel módosított egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény – ugyancsak az új Ptk. hatályba lépésétől kezdődően – a civil szervezet végelszámolására, a kényszer-végelszámolásra és az egyszerűsített törlési eljárásra biztosít titkári jogkört.

Az OBH a bírák munkaterhének csökkentése érdekében kezdeményezte a bírósági titkári és a bírósági ügyintézői jogkörök bővítését, például egyes cégbírósági eljárások rendelkezései terén. A cégbírósági ügyekben 2014. március 15. napjától a bírósági titkárok, fogalmazók és ügyintézők hatásköre bővült. Kiterjed például a törvényességi felügyeleti ügyekre, ha a kérelmező nem a cégjegyzékbe bejegyzett személy vagy szervezet, a hivatalból bejegyzendő tényekre, vagy a különleges törvényességi felügyeleti eljárások közül a mérlegghiányos, adószám megszüntetése miatti megszűntnek nyilvánítási, valamint ismeretlen székhelyű cég megszüntetési ügyekre.

Előrelépés történt a felszámolási ügyszakban is, ahol országszerte bírósági titkárok és titkári teamek dolgoznak. Sor került az egységes szabálysértési bíróságok kialakítására, ezzel csökkentve a bírák munkaterhét. Továbbá 2014 végére szabálysértési eljárásban a bírósági titkárok, bírósági ügyintézők segítségével látták el az ügyek vitelét, (lásd III. fejezet 1.4. pontja).

Mindezen intézkedések együttesen alkalmasak arra, hogy a bírák munkaerő kapacitása valóban az igazságszolgáltatás azon területére összpontosuljon, ahol kizárólag bíró járhat el: azaz a peres eljárásokra. A bírói munkateher ilyen jellegű optimalizálása az időszerű és megalapozott ítélezés megvalósulásának egyik legfontosabb eszköze.

Az OBH felkarolta a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelet átfogó módosítására vonatkozó bírósági javaslatot is. A javaslat valamennyi ügyszakban jelentősen kibővítené a bírósági ügyintézők által ellátható feladatok körét. A javaslat észrevételezésre megküldésre került a bíróságok részére. A foglalkoztatásra vonatkozóan elnöki ajánlás került kidolgozásra, illetve a munkaköri leírásokra vonatkozó javaslatot is elkészítette az OBH, amelyek a fent hivatkozott kormányrendelet módosítását követően léphetnek majd hatályba.

4.3. A bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítása

A bírói álláshelyek főszabályként pályázat útján tölthetők be. A pályázatok kiírásához nélkülözhetetlen egy naprakész nyilvántartás vezetése, amelyből látható, hogy melyik bírói álláshely üres, illetve várhatóan mikor fog megüresedni (pl. nyugdíjazás miatt). A korábbi papír alapú nyilvántartást 2013-ban egy excel táblában vezetett nyilvántartás váltotta fel. Ez a nyilvántartás azonban csak egy adott napra vonatkozó állapotot képes megmutatni. Arra alkalmas, hogy megtudjuk, melyik bíróságon hány bírósági vezető, illetve milyen bírósági vezetők vannak, melyik bíróságon hány bíró ítélkezik büntető, civilisztikai, közigazgatási vagy munkaügyi ügyszakban, melyik bíró milyen ügyek intézésére van kijelölve stb.

Ugyanakkor nagy hiányossága, hogy ügynevezett időgéppel nem rendelkezik, ekként nem lehet visszakeresni a múltban történeteket. További hiányossága, hogy csak a bírókat, valamint külön táblázatban a bírósági fogalmazókat, a bírósági titkárokat és a bírósági ügyintézőket tartja nyilván. A bíróságokon dolgozó további 7 000 igazságügyi alkalmazottra vonatkozóan nem biztosít információkat, miközben szükséges lenne pontosan tudni, hány írnok, jegyzőkönyvvezető dolgozik a bírák mellett, vagy hány informatikus biztosítja az informatikai rendszerek működését.

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása. Ezen célkitűzés megvalósításához elengedhetetlenül szükséges egy elektronikus nyilvántartó program fejlesztése.

Az elektronikus nyilvántartó program lehetőséget adna arra, hogy a fenti stratégiai cél megvalósítása érdekében a lehető legpontosabb arányszámokat lehessen megtalálni, arra hogy egy bíró mellé hány fő, az ítélkezést közvetlenül elősegítő igazságügyi alkalmazott (írnok, jegyzőkönyvvezető), illetve hogy hány, a bíróságok működését biztosító igazságügyi alkalmazott (bérszámfejtő, könyvtáros, irodavezető, informatikus) szükséges.

A fenti kihívások mellett fontos megemlíteni azt az állami törekvést is, miszerint az állami, valamint az önkormányzati költségvetési szerveknél foglalkoztatott kormánytisztviselők, köztisztviselők, közalkalmazottak, igazságügyi alkalmazottak stb. személyi juttatásainak (illetménynek és a jogviszony alapján járó egyéb juttatások), egészségbiztosítási ellátásainak (táppénz, GYED, terhességi gyermekágyi segély, baleseti táppénz), illetve a munkáltatókat terhelő közterheknek az elszámolása érdekében központosított illetmény-számfejtési rendszert (KIRA) hoztak létre.

A központosított illetményszámfejtés megvalósításának egyik kiemelt célja, hogy a közszolgálatban dolgozó munkavállalók illetményeinek egységes munkaügyi, információs, finanszírozási és ellenőrzési technológián alapuló rendszerrel történő számfejtésének köszönhetően, az államháztartás legjelentősebb kiadási tételeként megjelenő személyi juttatásokról és közterhekről, illetve a létszámról megbízható információk álljanak rendelkezésre a tervezéshez, gazdálkodáshoz és beszámolóhoz.

A központosított illetményszámfejtés:

- a közszolgálat munkavállalói, illetve a munkáltatók magas színvonalú kiszolgálása mellett pontos, megbízható információkat biztosít a munkajogi döntésekhez, a személyi juttatások előirányzatának tervezéséhez, a bér-gazdálkodáshoz,
- a közszolgálat létszám, bér és járulék kifizetéseinek alakulásáról átfogó, megbízható, rendszeres információkat biztosít a fejezet felügyeletéért felelős szervek és a kormány számára, valamint
- a feladatellátás koncentrálásával növeli a munkavégzés hatékonyságát, szakszerűségét és csökkenti az adminisztrációs kiadásokat.

A KIRA rendszerhez 2014-ben való csatlakozás nem valósulhatott meg, mert az a sarkalatos törvények módosítását is szükségessé tette volna. Előbbinél is komolyabb akadályt jelentett az, hogy a KIRA fejlesztése elmaradt az elvárásoktól, így a technikai és technológiai előkészítések nem kezdődhettek meg a 2015. január 1-jei induláshoz.

A bírósági szervezetrendszer sajátossága miatt a KIRA rendszer további specifikációja szükséges, ami több hónapos előkészítő munkát igényel.

Ahhoz, hogy az átállás ne okozzon zavarokat az illetményszámfejtésben, a bírósági szervezeten belül nagyon komoly előkészítésre van szükség. A legfontosabb az eddig szétaprózott bírósági szinteken működő személyi nyilvántartási és gazdálkodási informatikai rendszer egységesítése, és a álláshely-nyilvántartó rendszer informatikai alapú működtetése.

A bíróságok dolgozóinak illetmény-számfejtése 2016. január 1. napjától a KIRA rendszeren keresztül fog megvalósulni. Ezen rendszerek kialakítása igen nagy kihívást jelent. Többek között az alábbi feladatok várnak a jövő évben az OBH-ra és a bíróságokra:

- az informatikai rendszer működése érdekében különböző kódrendszerek kialakítása szükséges, amelyeknek igazodnia kell a bíróságok szervezeti felépítéséhez, az egyes munkaköri csoportokhoz, az illetményrendszer elemeihez,
- a bírósági szervezetre vonatkozó egyedi okiratminták elkészítése, valamint egységes eljárásrend kialakítása, továbbá közreműködés a bevezetés előkészítésében,
- a jelenlegi személyügyi nyilvántartási rendszer fejlesztésében való szakmai részvétel, az eddig alkalmazott kódok áttekintése,
- a jelenlegi személyügyi nyilvántartó rendszer és bérszámfejtő rendszer adatbázisainak egyeztetése, összehangolása,
- a KIRA rendszer használatára jogosultak körének meghatározása,
- szabályzat, valamint felhasználói kézikönyv készítése az egységes használat érdekében,
- az álláshely-nyilvántartó program bevezetésével kapcsolatos feladatok előkészítése, elvégzése,
- a KIRA rendszer tesztelése, a felmerült hibák összegzése, kijavítása,
- a rendszerek működéséhez szükséges közbeszerzési/beszerzési eljárások megindításának előkészítése, lebonyolítása,
- oktatási tematikák kidolgozása, az oktatások megszervezése, szakmai támogatás nyújtása a bíróságok részére az új programok bevezetése során és a bevezetés utáni időszakban.

Az OBH megkezdte a bírói álláshelyek nyilvántartásának megújítását, aminek célja, hogy a jelenleginél szélesebb körben lehessen különböző, a létszámgazdálkodást és a bíróságok létszámhelyzetét érintő lényeges adatra vonatkozó kigyűjtést végrehajtani és kimutatást készíteni.

4.4. A bírói pályázatok elbírálási folyamatának megújítása

A bírósági szervezetre háruló újabb feladatok, váratlan ügyérkezés növekedés, az új típusú ügyek dömpingje, valamint az ítélkezés időszerűségével kapcsolatos fokozott elvárások teszik szükségessé, hogy a korlátozottan rendelkezésre álló emberi erőforrások optimálisan kerüljenek elosztásra.

A bírák vonatkozásában nehézséget jelent, hogy a bíró egyik bíróságról a másik bíróságra csak pályázat útján történő áthelyezéssel, vagy ideiglenesen kirendeléssel kerülhet. A tartósan távollévő bírák (Gyed) helyettesítésére pedig csupán akként van lehetőség, hogy egy új álláshely úgynevezett „túlbetöltéses” álláshely rendszeresítésére kerül sor. Ezen túlbetöltéses álláshelyek kialakítása során azonban az álláshely pénzügyi fedezetének biztosítása nagyfokú körültekintést igényel, ezért évekkal ezelőtt, egy nagyon szabályozott eljárási rend kialakítására került sor.

Az ügyteher változás miatt a bíróságok létszámgigényét csak a megüresedett bírói álláshelyek átcsoportosításával lehet hosszabb távon megoldani. A pályázat kiírását követően mégis előfordulhat olyan körülmény, ami miatt az álláshely betöltése indokolatlanná válik, ekkor a pályázat eredménytelenné nyilvánítható.

2014-ben is volt erre példa, ahogy az a 2.2. pontban kifejtésre került. Az ilyen esetek elkerülése érdekében szükséges egy olyan objektív alapú metodika kialakítása a pályázatok kiírására vonatkozóan, ahol az ügyforgalom és a munkateher mérése is lehetséges. Először egy olyan bonyolult rendszer kialakítására került sor, amely megnehezítette a döntések időszerű meghozatalát, ezért szükséges volt a folyamat egyszerűsítése, optimalizálása. Olyan rendszer kialakítása szükséges, ami a fentiek mellett a bíróságok számára kiszámítható, ugyanakkor a rendkívüli helyzetekben kellő rugalmasságra ad lehetőséget.

A hosszas munka egy új pályázat kiírási rendszer alapjait teremtette meg. Előre láthatóan a pályázat kiírási kérelmek az új módszerrel rövid időn belül, a törvényben előírt határidőben kerülhetnek kiírásra. Fontos azonban, hogy a gyakorlati tapasztalatokat folyamatosan gyűjteni kell, mivel így biztosítható az esetleges hibák kiküszöbölése és a folyamat további javítása.

A bírói pályázatok másik sarkalatos – és a kiírásnál hosszadalmasabb – része a benyújtott pályázatok elbírálása. A folyamat leegyszerűsítése, a feltárt hibák orvoslása (pl. a jogszabályok nem egységes fogalomhasználata) részben a jogszabályok módosításával oldható meg. A jogszabály módosításra irányuló szükséges egyeztetéseket megkezdjük. A jogszabályi keretek között pedig a folyamatban részt vevők feladatainak megkönnyítése érdekében adatlapok kerültek kidolgozásra. A bíróságok az OBH felé egységes előterjesztő lap segítségével küldik meg a pályázatokat elbírálásra, így az adatok ellenőrzése könnyebbé vált, a döntés előkészítésének ideje néhány napra rövidült. A pályázatok benyújtásának megkönnyítése érdekében is adatlapok kerülnek elkészítésre.

A be nem töltött bírói álláshelyek az ítélezés időszerűségét nehezítik. Amennyiben előre látható az álláshely megüresedése (nyugállományba helyezés miatti felmentés) a pályázat kiírásáról időben lehet gondoskodni, a felmentési időt követően az új bíró elkezdheti az ítélezést. Azonban a bírói álláshely váratlan megüresedése (ilyen a bíró áthelyezése is, hiszen a pályázati rendszer miatt előre nem lehet tudni, hogy az adott álláshelyet ki fogja betölteni) esetén az új bíró az álláshelyet kb. 5 hónappal később tudja majd betölteni. Ez az időtartam a törvényben meghatározott határidőkből és lépésekből adódik össze.

A bírói pályázatok megújításának következő nagy kihívása, a bírói álláshelyek átcsoportosítását követően, az igazságügyi alkalmazotti álláshelyek átcsoportosítása. Ezen komplex feladat során ki kell alakítani a bírák és igazságügyi alkalmazottak megfelelő arányszámát.

A helyes arányszámok kialakítása során számos tényezőre figyelemmel kell lenni. Például arra, hogy milyen üzemeltetési nehézségekkel küzd a kis- és a nagy bíróság, a biztonsági szolgálat hatékony ellátása igazságügyi alkalmazottakkal vagy vállalkozással biztosítható-e, de ehhez hasonló dilemma a takarítást végző személyek optimális foglalkoztatási jogviszonya is. Ebbe a körbe tartozik az is, hogy az újonnan épített, modern bírósági épületek műszaki berendezéseinek üzemeltetése, külön szakember foglalkoztatását igényli.

A bírói pályázatok kiírásának és elbírálásának folyamatát optimalizálni szükséges, kiszámíthatóvá kell tenni a rugalmasság biztosításával és az időszerűség szem előtt tartásával. Az ÁROP Szervezetfejlesztési projekt során, 2012. január 1. napjától kezdődően vizsgálatra került a bírói pályázat kiírása iránti kérelmekkel kapcsolatos ügyintézés időszerűsége. Feltárásra kerültek a rendszerszintű problémák, amelyek az új metodika bevezetésével megszüntethetőek. Szükséges azonban, hogy a törvényszékek és ítélőtáblák is időben kezdeményezzék az üres bírói álláshelyekre vonatkozó pályázatok kiírását, hiszen csak így lesz teljesen biztosítható a pályázatok kiírásának időszerűsége.

4.5. Szervezetfejlesztés

A külső finanszírozású ÁROP Szervezetfejlesztési pályázati felhívásra az OBH mellett 19 bírósági intézmény nyújtott be eredményesen pályázatot. A megvalósított eredmények, kitűzött célok a professzionális igazgatási szervezet létrehozására, illetve a szolgáltató funkció megjelenítésére és a szolgáltatói személet elsajátítására igazgatási, koordinálási, menedzselési és ellenőrzési technikák kialakítására irányultak.

A pályázaton részt vevők emberi erőforrás gazdálkodást érintő megoldásokat, jó gyakorlatokat is kidolgoztak, valamint vizsgálatokat folytattak le a fejlesztések érdekében. Az elért eredmények konferenciákon, értekezleteken és a központi intranetes oldalon kerültek megosztásra. Ilyenek voltak például:

- Az Iasz. 102.§ (2) bekezdés alapján adható illetménykiegészítések létszámarányos elosztása. – BKT
- A szabadságkiadás folyamatának optimalizálása. – Zalaegerszegi Törvényszék
- Dolgozói elégedettségmérés. – Tatabányai Törvényszék, BKT
- Ki-Mit-Tud tudásbázis kialakítása. – Miskolci Törvényszék
- Új munkavállalók beilleszkedésének elősegítése. – BKT
- Kommunikációs tréning rendezése. – Gyulai Törvényszék

A bíróságok többsége a projekt során elvégezte a CAF 2013 önértékelési modellt, amely rendszerrel – a dolgozók által megfogalmazott véleményeken keresztül –, átfogó képet kaptak a szervezetről, feltárva annak erősségeit és gyenge pontjait. Az önértékelési modell egyik területe célzottan a munkatársakra fókuszál. A felmérés is megmutatta, hogy a munkavégzéssel kapcsolatos erősségek és gyengeségek nem merülnek ki az anyagi juttatásokban. A dolgozóknak fontos a jogviszony stabilitása, az egyértelmű munkaköri leírások, a rugalmas munkaidő, a munkahely családbarát jellege, a képzések támogatása és a munkavégzéshez szükséges technikai feltételek biztosítottasága.

4.6. Bírói életpálya

A bírósági életpálya-modell kialakítása több évtizedes igényként jelentkezik a bírósági szervezetben szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak körében. Az OBH kezdeményezésére az életpálya-modell megalkotása 2012-ben kezdődött, amelyhez egy-egy konkrét javaslat-csomag elkészítésével az OBT, valamint a Magyar Bírói Egyesület (MABIE) is hozzájárult.

A 2015-ig elkészült szakmai anyagok az életpályaként kizárólag a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére járó illetményt, illetve az adható, valamint a jövőben juttatandó illetményelemeket fogalmazták meg.

A szabályozási környezet tanulmányozása és a korábbi gyakorlati tapasztalatok alapján a bírósági életpálya-modell teljes körű kidolgozásához az egyes illetményelemek meghatározásán túlmutató, komplex szemléletre van szükség, melynek elvi alapját az OBH elnökének központi igazgatási stratégiai céljai képezik. Figyelemmel arra, hogy a stratégiai részterületeken végrehajtott intézkedések kölcsönhatásban állnak a bírósági életpályával, azoknak a Bíróságok fejezet egészére kiterjedő bírósági stratégiában kell írott formát öltetniük.

Kiemelten fontos, hogy a bírósági életpálya a bírósági szervezetrendszerben dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak javaslatait és véleményeit figyelembe véve kerüljön kialakításra, mely feladatot az OBH elnökének kezdeményezésére 2015. április 2. napján megalakult a Bírói Életpálya Szakértő Testület (BÉSZT) látja el.

A bírósági stratégia fő célja, az állami szolgáltatások reformjának részeként, a Szolgáltató Bíróság magas színvonalú és időszerű működéséhez szükséges feltételek megteremtése, mely a stratégiai részterületeken, így

- a bírósági szolgáltatások színvonalának javítása,
- a bíróságok emberi erőforrás gazdálkodás fejlesztése,
- az E-igazságszolgáltatás fejlesztése – digitális állam felépítése, valamint
- a költségvetési gazdálkodás

területein meghozott döntések és intézkedések megvalósításával lehetséges.

Az OBH már 2014-ben is több olyan jogszabály-módosítási javaslattal élt az Igazságügyi Minisztérium felé, melyekben a bírósági életpálya-modell kialakítását szolgáló jogállási és eljárási törvények, illetve rendeletek módosítására vonatkozó korábbi javaslatok immáron rendszerbe foglaltan kerültek előterjesztésre.

Javadalmazás magasabb szintre emelését célzó javaslatok

Hatályba lépett javaslat:

- a bírósági titkárok és a bírósági fogalmazók az illetményalap 10 százalékának megfelelő összegű munkaköri pótlékának bevezetése 2015. július 1. napjával.

Egyeztetés alatt álló javaslatok:

- bírói beosztási és címpótlék növelése,
- nyelvpótlék általánossá tétele,
- soronkívüliségi pótlék bevezetése,
- értékelési pótlék bevezetése,
- költségtérítés bevezetése,
- jubileumi jutalom módosítása,
- egészségügyi szabadság módosítása.

Bírák munkaterhének csökkentésére tett javaslatok

Hatályba lépett javaslatok:

- a bírósági ügyintéző már nemcsak a bíró, hanem a bírósági titkár felügyelete mellett is intézheti önálló felelősséggel a törvény által hatáskörébe utalt feladatokat,
- az Eütv. pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása fejezetben megjelenő nemperes eljárásokban a bírósági titkár eljárási jogosultsága törvényi szinten került kimondásra.

Arányos munkateher megvalósítására tett javaslat

Hatályba lépett javaslat:

- az OBH elnöke, több bíróságot érintő központi igazgatási feladat összehangolt végrehajtása érdekében, az igazságügyi alkalmazottat – hozzájárulásával és az igazságügyi alkalmazott felett munkáltatói jogkört gyakorló bírósági elnök egyetértésével –, külön feladattal bízhatja meg.

A bíróságok emberi erőforrás gazdálkodásának fejlesztése

Az emberi erőforrás gazdálkodás a bírósági stratégia azon része, mely a bírósági életpályát az egyén szempontjából a leginkább meghatározza. E részterület a pénzbeli juttatási elemeken túlmutatva, magában foglalja a természetbeni juttatási elemeket és az erkölcsi elismerések rendszerét, valamint az egyéni kompetenciákra épített arányos munkaterhet biztosító munkakör alapú rendszert, melyben biztosított a horizontális és vertikális előmenetel, az életutak közti átjárhatóság.

Előbbi célkitűzések és így a bírák és az igazságügyi alkalmazottak által végzett munka felelősségének súlyához igazodó juttatások megvalósítását szolgálták az OBH elnöke által START I. és START II. Csomag megnevezéssel előterjesztett jogszabály-módosítási javaslatok, amelyek közül számos javaslat már törvényi formában hatályba is lépett.

Horizontális és vertikális életút megvalósítására tett javaslatok

Hatályba lépett javaslatok:

- a bírói álláspályázatok pályázati rangsorának kialakításánál figyelembe veendő szempontok kiegészültek a bíróságok központi igazgatásáról szóló átfogó ismeretek megszerzése érdekében az OBH-ban eltöltött bírói, bírósági titkári joggyakorlati idővel, valamint a központi igazgatási feladatokban történő közreműködés OBH elnöke általi értékelésével, továbbá a jogszabályok előkészítésére vonatkozó átfogó ismeretek megszerzése érdekében az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumban eltöltött bírói, bírósági titkári joggyakorlati idő miniszter általi értékelésével.

Egyeztetés alatt álló javaslatok:

- a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet módosítása,
- a bíróságokon és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalában foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételének meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 5/2001. (III. 13.) IM rendelet módosítása,
- a katonai bíró kinevezésének módosítása,
- az OBH-ba beosztott bíró értékelési lehetőségének megteremtése,
- a bíró értékelésére és vizsgálatára vonatkozó egyes szabályok pontosítására a tartós kirendelés lehetőségének megteremtése a hozzátartozók esetén,
- a határozott időre kinevezett bíró minisztériumba történő beosztása lehetőségének megteremtésére,
- a szolgálati bíróság eljárásának pontosítása.

A bírósági szolgáltatások színvonalának javítása

E stratégiai részterületen meghatározott fejlesztési irányvonalak a bürokrácia és az adminisztratív terhek csökkentésére, az ügyfélcentrikus ügyintézés erősítésére, valamint a szűk értelemben vett bírósági szolgáltatások színvonalának javítására irányulnak. Ezek az intézkedések is hozzájárulnak a hatékony munkavégzéshez, amely a bírósági életpálya elemét képezi.

Konkrét intézkedésként – az új Országgyűlés 2014. május 6. napi megalakulására tekintettel – sor került a START I. Csomag előterjesztésére, amely a fenti fejlesztési irányvonalak mentén, strukturáltan tartalmazza az OBH elnöke által már korábban előterjesztett, de kodifikálásra még nem került, vagy a joggyakorlatban újonnan felmerült, a bíróságok, illetve az OBH által kezdeményezett nem jogállási tárgyú jogszabály-módosítási javaslatokat.

A javaslatok egy részének elfogadásával 2015. július 1. napjával hatályba lépő módosítások között a Pp. módosítására irányuló javaslatok is szerepeltek, úgymint

- a közvetítői eljárás szerepének növelése érdekében a 152. § (3) bekezdésének módosítása, mely a kötelező közvetítői eljárás esetén a közvetítői eljárásra kötelező és a tárgyalást felfüggesztő határozat tartalmi elemeit egészíti ki a bírósági közvetítés lehetőségével,
- a joghatóság hiánya miatti jogerős permegszüntetés esetén a felülvizsgálat lehetővé tétele, valamint
- a perbehívások határidejének pontosítása.

Az OBH a 2014. november hónapban tartott, a 2015. évi költségvetési főszámok meghatározására irányuló tárgyalásokon aktív és sikeres kommunikációt folytatott, melynek eredményeként nemcsak a fejezet költségvetési támogatása növekedett, hanem az életpálya elemeként megvalósított bírósági fogalmazói és bírósági titkári munkaköri pótlék biztosítására is többletforrás került bevonásra.

A bírósági stratégia kiemelt elemét képező bírósági életpálya megvalósítása a 2014. évtől folyamatosan zajlik annak érdekében, hogy a szolgáltató bíróság kiteljesedése révén hozzájáruljon a szolgáltató állam teljes körű megvalósításához.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az elektronikus személyzeti nyilvántartási rendszer fejezeti szintű, teljes körű működtetése, megbízható működésének biztosítása.
- Elektronikus álláshely-nyilvántartási rendszer fejezeti szintű rendszerbe állítása.
- Az igazságügyi alkalmazotti létszámgazdálkodás fejezeti szintű fejlesztése, az arányos alkalmazotti létszám-elosztás megvalósítása.
- A bírói pályázati írás folyamatát gyorsító és egységesítő protokoll, bevezetése, alkalmazása
- A bírói életpálya modell kialakításának támogatása.

További hasznos információk

- A bírák kinevezéséről: <http://www.birosag.hu/tudjon-meg-tobbet/tajekoztato-birak-kinevezeserol>
- A pályázatokról: <http://www.birosag.hu/szakmai/palyazatok>
- Az OBH elnökének döntéseiről: <http://www.birosag.hu/obh/elnoke-hatarozatok>
- Bírósági Közlöny: <http://www.birosag.hu/szakmai-informaciok/birosagi-kozlony>

VI. RÉSZ - A KÉPZÉS

1. A képzés szervezeti alapja
2. A képzési rendszer fejlesztése
3. Központi képzési programok
 - 3.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián
 - 3.2. Képzések az új Polgári Törvénykönyvről
4. Konferenciák
5. Gróf Székhelyi Mailáth György pályázat
6. Nemzetközi képzések, nemzetközi kapcsolatok
 - 6.1. Európai jogi szaktanácsadók
 - 6.2. Külföldiek Magyarországon
 - 6.3. Magyarok külföldön
 - 6.4. Idegen nyelven tartott képzések
7. A bíróságok képzési tevékenysége
8. Bírósági fogalmazók felvétele
 - 8.1. Pályázatok
 - 8.2. Új szabályzat-tervezet
9. Új képzési koncepció

Az Országos Bírósági Hivatal 2014. évi legfőbb eredményei a képzési rendszer fejlesztésére irányuló stratégiai célkitűzésével összefüggésben:

- A képzések és a képzésen részt vevők számának további emelése.
- Bírói kompetenciatérkép megalkotása.
- Az Országos Bírósági Hivatal ösztöndíjprogramjának elindítása.
- Megújított szaktanácsadói hálózat első országos találkozója.
- Gróf Székhelyi Mailáth György tudományos pályázat meghirdetése.

1. A képzés szervezeti alapja

A 2012. év a Magyar Igazságügyi Akadémia (MIA) bírósági szervezeten belüli megtartásáról, a 2013. év pedig a képzési rendszer megújításáról szólt. Ez utóbbi munka folytatódott tovább 2014-ben. Visszatekintve azonban elmondhatjuk, hogy a jogi helyzet 2014. január 1-jével vált igazán rendezetté, amikor a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi) a bírák és az igazságszolgáltatásban részt vevő más személyek képzését, az egységes fogalmazó képzést rendelte a MIA fő feladatául.

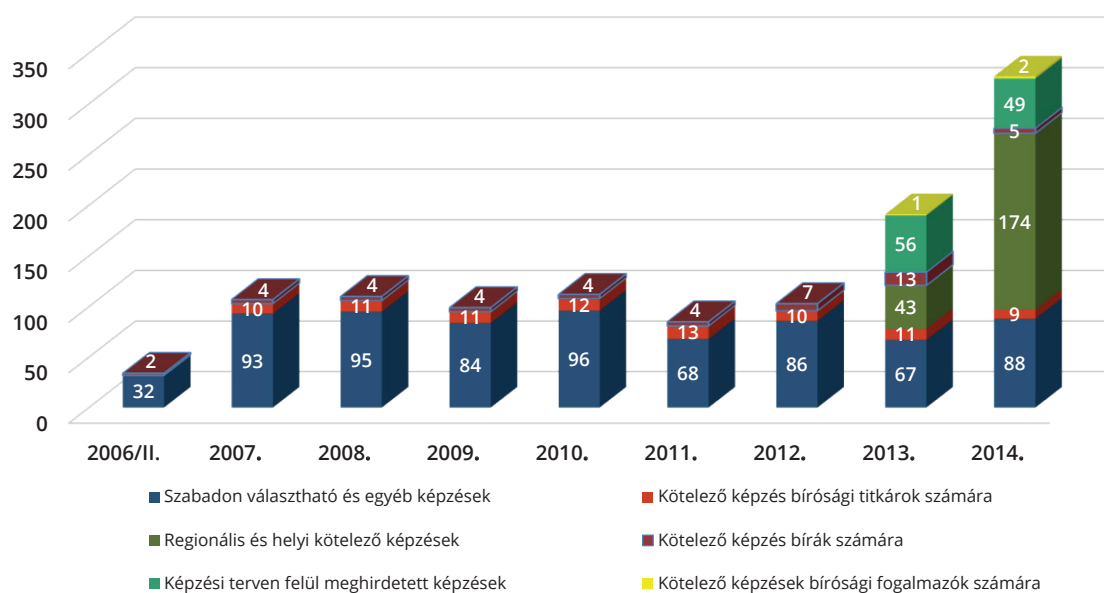
A MIA főosztályként az OBH szervezetén belül működik. Elsősorban az OBH elnökének a képzési rendszer fejlesztésére, és a többi hivatásrenddel való együttműködésre irányuló stratégiai céljának megvalósítását segíti. Az OBH 2013-ban dolgozta ki a MIA intézményi stratégiáját, amelynek megvalósítása érdekében 2014-ben is fő célkitűzés volt, hogy a központi képzések a MIA épületén kívüli helyszíneken is megvalósulhassanak. Ennek keretében lehetőség nyílt arra, hogy a MIA koordináló és ellenőrző szerepe - a helyi és regionális képzések bővítésével - erősödjék, valamint szélesebb képzési kínálatból választhassanak a bírák és az igazságügyi alkalmazottak, ezáltal motiváltabbá váljanak az oktatásokon való részvételben. 2014-ben befejeződtek az új Polgári Törvénykönyvvel (Ptk.) kapcsolatos, országos lefedettséget biztosító, helyi szintű képzések, amelyek a korábbi évek tapasztalatai alapján, illetve az oktatási felelősök közreműködésével zajlottak.

2. A képzési rendszer fejlesztése

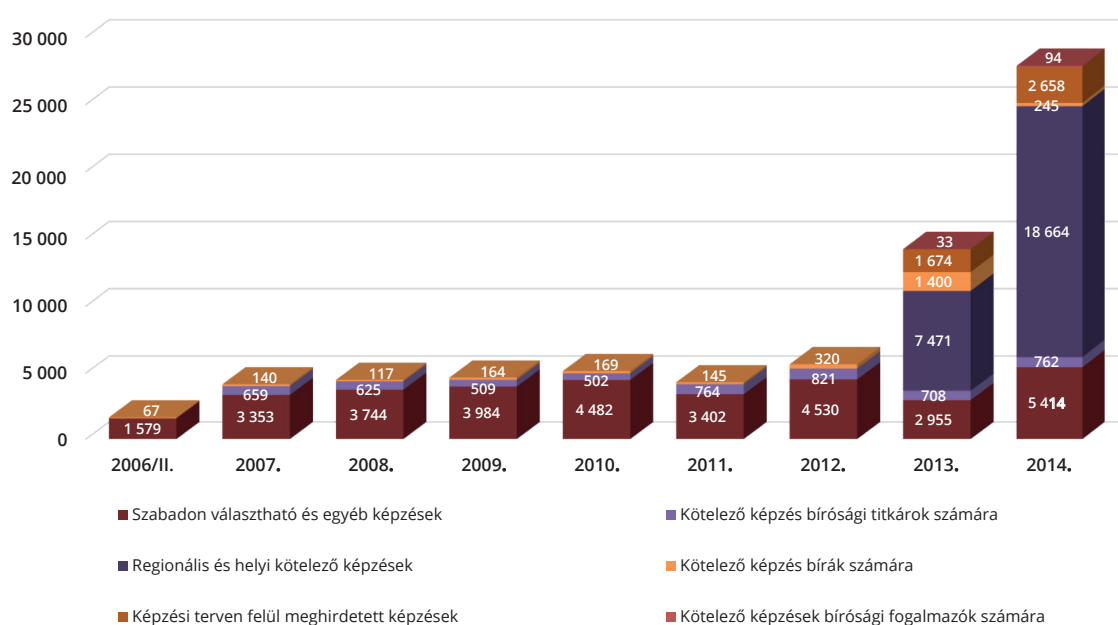
Az Országos Bírósági Hivatal elnökének kiemelt stratégiai célja a képzési rendszer fejlesztése. A központilag koordinált képzési rendszer regionális és helyi irányba történő nyitása – a korábbi évben a bíróságok által megfogalmazott megnövekedett képzési igényekre adott pozitív válaszként – tette lehetővé a 2013. évhez képest a rendezvények résztvevői számának jelentős emelkedését.

A tudásmegosztás ilyen mértékű, ugrásszerű növekedését a MIÁ-n megrendezett oktatások és tanácskozások spektrumának másfélszerezésére történő szélesítésén túlmenően, a regionális és helyi szinten rendezett képzések számának kibővítésével került előrére. Így vált lehetségessé, hogy míg a 2013. évben összesen 191 rendezvénnyel 14 241 résztvevő, addig a 2014. évben 327 rendezvénnyel 27 837 résztvevő részesült a MIA által minőségbiztosított oktatásban.

Rendezvények száma

Résztvevők száma

3. Központi képzési programok

A magas színvonalú, időszerű ítélkezés csak magasan képzett bírákkal és igazságügyi munkatársakkal biztosítható.

A bírósági szervezetben dolgozó közel 11 000 fő képzését kizárólag központi helyszínen és szervezésben nem lehet kielégítően ellátni, ezért fontos, hogy a MIA által biztosított központi koordináció mellett, az oktatások összehangoltan, helyi és regionális szinten is megvalósuljanak.

3.1. Képzések a Magyar Igazságügyi Akadémián

3.1.1. Kötelező, központi képzések

A MIA 2014-ben 20 kötelező, központi képzésnek adott otthont, összesen 21 alkalommal, amelyeken összesen 1 315 fő vett részt. A jogszabályi-, illetve az OBH elnöke által meghatározott kötelezettségen alapuló kötelező képzések közül az alábbiak valósultak meg központi szervezésben a MIÁ-n:

- bírósági fogalmazók szakvizsgára való felkészítése,
- bírói hivatásra felkészítő képzés bírósági titkároknak (elméleti modulok és tárgyalásvezetési gyakorlat),
- önállóan ellátható bírósági titkári feladatokhoz kapcsolódó tematikus képzés,
- határozott időre kinevezett bírák képzése,
- kötelező képzés európai jogi szaktanácsadók részére, illetve
- kötelező képzés egyéb igazságügyi alkalmazottak (belső ellenőrök, mérlegképes könyvelők és bírósági vezetők) részére.

A képzések magas szakmai színvonalának biztosítása, és a fejlesztés érdekében a MIA értékelő lapok útján kér visszajelzést a képzések résztvevőitől, amelyen előadónként és előadásonként – előadásmód és tartalom tekintetében is – értékeli a képzéseket.

A MIA 2014. évi képzési naptárát a VI. 1. számú melléklet tartalmazza.

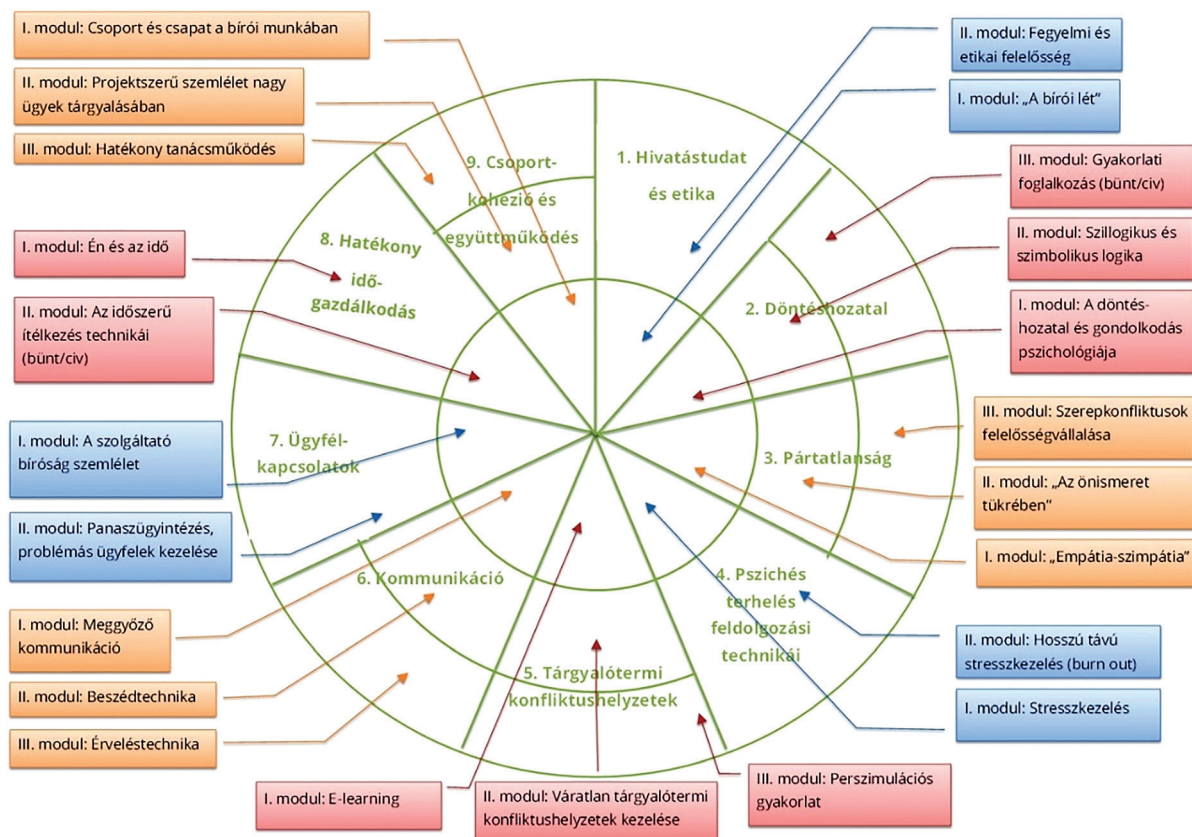
3.1.2. Hatékonyságot és időszerűséget elősegítő képzések, és a bírói kompetenciák erősítése

Az OBH elnökének 2014-ben is kiemelt célja volt a hatékony és időszerű ítélkezési munka elősegítése. A MIÁ-n ennek érdekében került megrendezésre, a kisebb helyi járásbíróságok vezetői részére egy hatékonyságot növelő, elsősorban vezetői módszertant feltáró workshop, valamint 5 alkalommal a civilisztikai és 4 alkalommal a büntető ügyszakos első- és másodfokú bírák és bírósági titkárok számára interaktív, kiscsoportos, a jó gyakorlatok megosztására alkalmas workshop, összesen 625 résztvevővel.

A bírói munka hatékonyságának növeléséhez szorosan kötődő célkitűzés volt 2014-ben a bírói hivatáshoz tartozó kompetenciák felmérése és fejlesztése.

A kompetencia fejlesztésekre irányuló komplex és többlépcsős képzési sorozat megtervezéséhez pszichológus szakértők bevonása mellett, részletes előkészítő munkával, nagyívű felmérés eredményeként meghatároztuk a bírói kompetencia-térképet és az ahhoz kapcsolódó, egymásra épülő képzési modulok rendszerét.

Kompetencia-térkép

3.1.3. Szabadon választható központi képzések

A központi helyszínen megrendezett képzések közül a szabadon választható, bírák és bírósági titkárok számára nyitva álló tematikus oktatási programok lehetővé tették a szakmai érdeklődésnek megfelelő téma és képzés kiválasztását.

Ezek közül ki kell emelni az új Ptk. alkalmazási problémái köré szervezett képzéseket, amelyek nemcsak a klasszikus polgári jogi szakterületen dolgozó bírák számára, hanem a közigazgatási- és munkajogi, valamint a gazdasági, csőd- és felszámolási, illetve a cégbírák számára is kínált célzottan az adott terület alkalmazási kérdéseire épülő, gyakorlatorientált oktatást. Az új Ptk.-ra vonatkozó oktatás a büntető ügyszakos bírák és bírósági titkárok számára - a nagy érdeklődésre tekintettel - két alkalommal is megtartásra került a 18, speciálisan büntetőjogi tárgyú oktatás mellett.

A MIA képzési kínálatát színesítette 2014-ben az Igazságügyi Minisztérium előadói közreműködésével megszervezett *Kodifikatori gondolkodásmód – képzés a jogszabály-véleményezésben részt vevő bírák, bírósági titkárok és fogalmazók részére* elnevezésű rendezvény, ahogy a nemzetközi hallgatói, illetve előadói körrel büszkélkedő 8 idegen nyelvű képzés is, amelyeken összesen 258 fő vehetett részt.

Itt említhető meg továbbá, az a 6 alkalommal megrendezett, a bírósági közvetítők kinevezési feltételeként meghatározott, egyenként 60 órás akkreditált képzés, amelynek eredményeként 2014-ben 77 bíró és 83 bírósági titkár kapta meg a feladat ellátásához szükséges képesítését.

3.1.4. Központi rendezvények és tanácskozások

2014-ben 17 központi rendezvényt és tanácskozást tartottak a MIÁ-n, melyből kiemelendő a büntető- és civilisztikai kollégiumvezetők, valamint a törvényszéki és ítélőtáblai elnökök rendszeres értekezlete mellett, a Nyitott Bíróság Program kapcsolattartóinak rendezett találkozóját, illetve a szolgáltató bíróság célkitűzés keretében megtartott képzés a tanúgondozásra kijelölt bírósági dolgozók részére.

Központi rendezvények és tanácskozások a MIÁ-n 2014-ben		
Cím	Időpont	Résztevők száma (fő)
Sajtószóvivők és sajtótitkárok tanácskozása	március 18–19.	51
Büntető kollégiumvezetők tanácskozása	március 26–28.	49
Büntetés-végrehajtási bírák konzultációja	április 22.	28
Polgári kollégiumvezetők tanácskozása	május 21–23.	40
Törvényszékek és ítélőtáblák elnökeinek találkozóját	május 28–30.	26
Nyitott Bíróság Program kapcsolattartóinak találkozóját	június 04.	66
Képzés a fejezeti közbeszerzési szabályokról bírósági dolgozóknak	június 30.	35
Továbbképzés a közvetítői eljárásról bírósági vezetőknek és koordinátoroknak	július 02.	33
Polgári kollégiumvezetők tanácskozása	október 13-14.	36
Büntetés-végrehajtási bírák konzultációja	október 27-28.	42
Törvényszékek és ítélőtáblák statisztikusainak képzése	október 28-29.	37
Képzés a tanúgondozásra kijelölt bírósági dolgozóknak	november 03-04.	52
Katonai bírák képzése (HM és MIA közös szervezése)	november 10-14.	12
Szolgálati bíróságok elnökeinek és tagjainak képzése	november 13-14.	76
Büntető kollégiumvezetők tanácskozása	november 19-21.	50
Országos konzultációs szakmai konferencia bírósági közvetítőknak	november 26.	87
Sajtószóvivők és sajtótitkárok tanácskozása	november 27-28.	58
Résztevők összesen		778

3.2. Képzések az új Polgári Törvénykönyvről

Az Államreform Operatív Program (ÁROP), valamint a hozzá kapcsolódó *Jogalkalmazás javítása* címmel közzétett pályázat keretében az OBH 70 millió Ft támogatási összeget nyert el. Ebből a forrásból az új Ptk. által bevezetett jogintézményeket bemutató – a polgári és büntető bírák, titkárok, valamint más hivatásrendek számára is elérhető – képzéssorozatot valósított meg. A 2013-ban kezdődött komplex képzéssorozat 2014-ben országos lefedettséget biztosítva, 21 helyszínen folytatódott.

Az ismeretanyag átadása a MIA által összeállított, az új Polgári Törvénykönyv minden területét felölelő 8 napos mintaprogram alapján zajlott. Ezalatt összesen 174 képzést tartottak, a résztvevők több képzési alkalmon is részt vettek, így képzésenként összesen 18 664 résztvevő kaphatott segítséget az új rendelkezések értelmezéséhez és gyakorlati alkalmazásához.

Az utolsó és egyben az egész képzésnek keretet adó részben elektronikus távoktatási e-learning tananyag és vizsgasor is készült, amely alkalmas a szóbeli előadások alatt átadott ismeretanyag elmélyítésére. Az e-learning oktatást 2 493 bírósági résztvevőn felül a Magyar Országos Köjegyzoői Kamarával és a Budapesti Ügyvédi Kamarával kötött megállapodás értelmében a közjegyzői és ügyvédi kar is elvégezhetette.

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a más jogi hivatásrendekkel való szorosabb együttműködés. Az OBH elnöke 2014. február 20. napján képzési együttműködési megállapodást kötött a Magyar Országos Köjegyzoői Kamara elnökével, valamint a Budapesti Ügyvédi Kamara elnökével.

Az együttműködés keretében a helyi szinten megvalósított képzési mintaprogram alapján 2x8 napban összesen 956 közjegyző és közjegyző-helyettes, valamint 1 213 ügyvéd és ügyvédjelölt vehetett részt a MIA által koordinált, új Ptk.-ról szóló képzési programban. A nagy érdeklődésre való tekintettel az ügyvédek részére, új technikai vívmányként az előadássorozat online közvetítésének módszerét is alkalmazta az OBH.

4. Konferenciák

2014-ben a MIA által szervezett kiemelt konferenciák közül különösen nagy jelentőséggel bírt a két rendezvényt is felölelő, az Etikai Kódex kialakításához és megismeréséhez társuló, annak nagyobb mértékű elfogadottságát elősegítő esemény:

- 2014. március 12-én a jogász hivatásrendek etikai szabályait és gyakorlatát bemutató konferencia az ügyészi, ügyvédi, közjegyzői és közszolgálati hivatásrendek részvételével,
- 2014. május 8-án az Etikai Kódex bemutatására és véleményezésére szolgáló konferencia.

Emellett a MIA adott otthont a gyermekközpontú igazságszolgáltatással, a tanúgondozással, az áldozatvédelemmel, a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel, a civilszervezetek közhasznú jogállásával, a bírósági informatikai rendszerek fejlesztésével kapcsolatos rendezvényeknek, valamint az Európai Igazságügyi Hálózat regionális konferenciájának is. Továbbá a 2015. évi képzési program közös előkészítése érdekében – együttműködve a törvényszékekkel – két alkalommal került megrendezésre az oktatásfelelősök konferenciája.

A 2014. október 16-17. között lezajlott, a II. Bíróság és Kommunikáció című nemzetközi konferenciára 25 országból érkeztek szakemberek, hogy a bíróságok és a média kapcsolatát közösen elemezzék. A 2013-ban életre hívott konferenciasorozat minden évben más-más szakterületet vitat meg elismert nemzetközi és hazai szakértők részvételével. Amíg a konferencia 2013-ban az adatvédelem és az adatkezelés főbb kérdéseivel foglalkozott, addig 2014-ben a bírósági kommunikáció főbb nemzetközi irányait és kérdéseit járta körül részletesebben. Az OBH a rendezvényt 2015-ben is meg kívánja rendezni.

Konferenciák		
Cím	Időpont	Részt- vevők száma (fő)
A jogászi hivatásrendek etikai szabályai és gyakorlata konferencia	március 12.	60
Konferencia a bírák etikai kódexéről <i>(bármely érdeklődőnek)</i>	május 8.	74
Konferencia a civil szervezetek közhasznú jogállásáról	május 15.	97
Gyermekek központú igazságszolgáltatás konferencia fiatal- korúak ügyeit tárgyaló büntetőbírák és családjogi bírák részére	június 18-20.	77
Tanúgondozás konferencia <i>(bármely érdeklődőnek)</i>	július 09.	61
Szervezett bűnözés elleni konferencia	szeptember 10.	67
Az Európai Igazságügyi Hálózat regionális konferenciája a Tanács 2008/909/IB kerethatározatának alkalmazásáról	szeptember 12.	57
Konferencia az áldozatvédelem témájában	október 06-07.	74
Bíróság és kommunikáció nemzetközi konferencia	október 16-17.	23
Konferencia a jogászi hivatásrendek etikai szabályairól	március 12.	60
Oktatásfelelősök konferenciája	november 12.	60
Informatikai szakmai nap	november 18.	29
Résztvevők összesen		739

5. Gróf Székhelyi Mailáth György pályázat

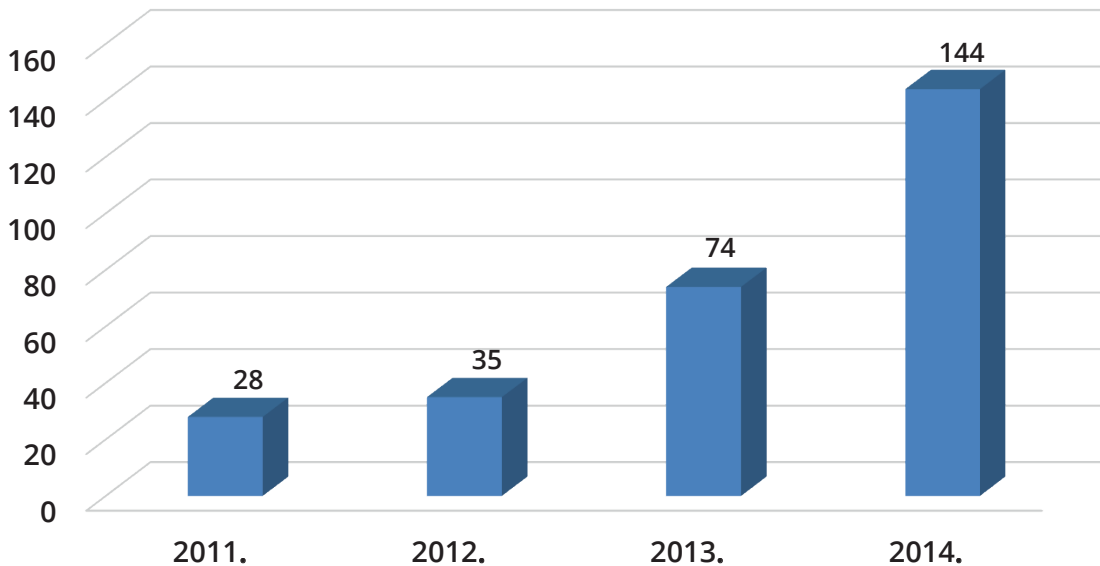
Az OBH elnöke 2014-ben első alkalommal hirdette meg a gróf Székhelyi Mailáth György országbíró emlékére szervezett tudományos pályázatot, bírósági és joghallgatói tagozatban. Négy szekcióban (polgári jogi; büntetőjogi; közigazgatási, munkajogi és európai uniós; valamint bírósági általános igazgatási szekció) 51 színvonalas pályaművet nyújtottak be. Az egyes szekciókban tagozatonként az első három helyezettet díjazta az OBH elnöke, továbbá egy alkalommal 1 különdíj is átadásra került.

A pályázat nyertesei a 2014. december 12-13-án megtartott *Consilium Peritorum* elnevezésű rendezvényen vehették át díjaikat az OBH, valamint a Kúria elnökétől. Az első helyezett pályázók – a többi nyertest is megillető pénznyeremény, emléklap és emléklakett mellett – kéthetes gyakornoki ösztöndíjon is részt vehettek az OBH-ban. A díjazott szerzők dolgozatai közzétételre kerültek a bíróságok központi honlapján *Mailáth 2014* cím alatt.

6. Nemzetközi képzések, nemzetközi kapcsolatok

Az OBH kiemelten foglalkozik a nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartással. Ennek keretében a magyar bírák külföldi tanulmányutakon, konferenciákon, képzéseken vehetnek részt, lehetővé téve ezzel a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok megismerését, illetőleg saját tapasztalataik megosztását, tovább építve, erősítve ezáltal a bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatait. 2014-ben nőtt azon bírósági dolgozók száma, akik nemzetközi képzésen vettek részt, illetve külföldön képviselhették a magyar igazságszolgáltatást.

Külföldi képzésekre kiutazók számának alakulása (fő)

Ahogy a diagramon is látszik, a nemzetközi kapcsolatok erősítése és ápolása eredményeként az elmúlt időszakban évről-évre megduplázódott a külföldi képzésekre kiutazó kollégák száma. A külföldi tanulmányutak meghirdetése a központi intraneten történik, ezekre a bírák és igazságügyi alkalmazottak a szolgálati út betartásával jelentkezhetnek. A kiutazók kiválasztása a következő szempontok figyelembevételével történik:

- a jelentkező európai jogi szaktanácsadóként, előadóként végzett tevékenysége, részt vett-e központi igazgatási feladatokban és projektekben;
- a jelentkező motivációs levele;
- a jelentkező tudományos tevékenysége;
- a jelentkező nyelvismerete;
- ha a jelentkező korábban túljelentkezés miatt nem tudott részt venni a tanulmányúton;
- a jelentkező korábbi nemzetközi szerepvállalásai.

A tudásmegosztás és a tapasztalatok hasznosítása érdekében a kiutazók úti jelentést készítik, amely a központi intraneten kerül közzétételre, illetve számos esetben interjú is készül a résztvevőkkel, amely szintén a központi intraneten olvasható.

Az OBH az alábbi nemzetközi szervezetekkel tart fenn rendszeres kapcsolatot:

- Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN),
- Európai Jogakadémia (ERA),
- Közép- és Kelet-Európai Jogi Segítségnyújtás Szervezete (CEELI),
- Közigazgatás Európai Intézete (EIPA),
- Nemzetközi Jogi Együttműködés Alapítványa (IRZ),
- Emberi Jogok Európai Bírósága (ECHR),
- Európa Tanács (COE),

- Európai Igazságügyi Hálózat (EJN),
- Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata,
- Európai Munkaügyi Bírák Egyesülete (EALCJ),
- Bírák a Mediációért Egyesület (GEMME),
- Európai Bírói Tanácsok Hálózata (ENCJ).

6.1. Európai jogi szaktanácsadók

Az OBH elnökének 2013. évben kiadott szabályzata új alapokra helyezte az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat működését. Az új szabályozás alapján a hálózat központosítottan, átláthatóbb keretek között végzi feladatát.

A szaktanácsadók munkáját koordinátor, illetve ügyszakonként (polgári, büntető, közigazgatási, munkaügyi) egy-egy koordinátor-helyettes irányítja és szervezi országos illetékességgel.

A megújulás keretében a hálózat 2014. február 21-én tartotta első országos szakmai találkozóját a MIÁ-n. Az eseményen összesen 38 szaktanácsadó vette át kinevezési okiratát.

2014-ben az európai jogi szaktanácsadók az előző eseményen túl, központilag több hazai konferenciát szerveztek, avagy képviselték hálózatukat. Ezek a rendezvények a következők voltak:

- az előzetes döntéshozatali eljárás elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó konferencia,
- a Kúria Menekültügyi Joggyakorlat-elemző Csoportjának összefoglaló véleménytervezetének megvitatása,
- a büntető ügyszakos szaktanácsadók szakmai konferenciája,
- az európai jogi szaktanácsadók háromnapos képzése,
- az Európai Igazságügyi Hálózat nemzeti találkozója,
- a hálózatot érintő aktuális kérdések megvitatása,
- az európai jogi szaktanácsadó bírák egyesületének éves rendezvénye, és
- az EU alapjogi chartájának közigazgatási szaktanácsadók általi véleményezése.

A hálózat eddigi képzési stratégiája a „képzők képzésének” elvét követve csupán a szaktanácsadói kör részére biztosította az európai jogi témájú konferenciákhoz történő hozzáférést, azonban a 2014-ben előkészített új stratégia 2015. évtől már megnyitja az utat a hálózaton kívüli bírák részére is.

6.2. Külföldiek Magyarországon

A nemzetközi képzések élénkülésének másik területe az ún. hosztolások számának gyarapodása. Ezekben az esetekben a MIA adja a képzés helyszínét, infrastruktúráját, illetve rendezvény-szervezőként teljes körű szolgáltatást nyújt az egyébként nemzetközi szervezésű konferenciáknak, szemináriumoknak.

A hazánkba érkező nagyobb delegációkon (török, lett, üzbég) kívül, az OBH csereprogramjai keretében is érkeztek – elsősorban az EJTN short term és az AIAKOS programok keretében – külföldiek a MIÁ-ra. Ezt az alábbi táblázat mutatja be részletesen.

Nemzetközi rendezvényeink és külföldi bírák fogadása 2014-ben		
Megnevezés	Ország	Létszám
EJTN Short-term (2014. május 5-18., május 26.- június 6., június 30.- július 11., szeptember 8-21.)	Franciaország, Olaszország Spanyolország, Románia, Lengyelország, Spanyolország, Nagy-Britannia	12 fő
EJTN Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás (2014. május 15-16.)	Észtország, Csehország, Németország, Szlovénia	7 fő
V4 Áldozatvédelem és Mediáció a büntetőügyekben (2014. június 10-11.)	Lengyelország, Csehország, Szlovákia	44 fő
EJN Regionális találkozó (2014. szeptember 12.)	Németország, Ausztria, Románia, Szlovákia	5 fő
Bíróság és Kommunikáció (2014. október 16-17.)	Albánia, Ausztria, Azerbajdzsán, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Kanada, Ciprus, Dánia, Észtország, Finnország, Grúzia, Görögország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Moldova, Montenegró, Norvégia, Lengyelország, Románia, Szlovénia, Hollandia, Törökország, Ukrajna	51 fő
AIAKOS Program (2014. december 1-5.)	Lengyelország, Németország, Spanyolország, Ausztria, Belgium	7 fő
Összesen		126 fő

6.3. Magyarok külföldön

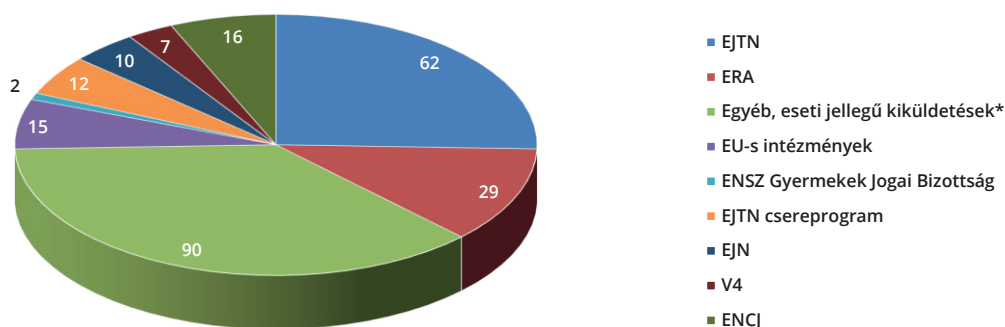
Külföldi konferenciákon, képzéseken a kiemelkedő szakmai tudással és nemzetközi tapasztalattal rendelkező, idegen nyelvet jól beszélő bírák és bírósági titkárok vehetnek részt. 2014-ben összesen 144 bíró, illetőleg titkár, ezen belül az EJTN rövid távú, kéthetes bírói csereprogramjának keretében 12 bíró utazott külföldre.

A 2014. év számadataiban – a nemzetközi képzési szervekkel történő egyre aktívabb együttműködésen túl – a pályázati rendszer megújítása; annak felgyorsítása és átláthatóbbá tétele tükröződik.

Az OBH 2014-ben első ízben hirdetett meg saját ösztöndíjat bírái és titkárai számára. A pályázati eljárás keretében kiválasztott gyakornokok – az Országos Bírószági Hivatallal kötött együttműködési megállapodás és támogatás értelmében – öt hónapig tanulmányozhatták a trieri Európai Jogakadémia, valamint a luxembourgi székhelyű Európai Unió Bírószága gyakorlatát. 2014-ben az ösztöndíjat félévente 2-2 fő nyerte el.

A 2014-ben külföldi képzéseken, nemzetközi szervezetek feladataiban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak számát a fogadó intézmények tükrében a következő diagram mutatja be.

Külföldi képzéseken, nemzetközi szervezetek feladataiban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak száma

* Egyéb szervezetek: Török Bíróképző Akadémia, Oszták Igazságügyi Minisztérium, Bolgár Igazságügyi Minisztérium, Román Igazságügyi Minisztérium, Szlovák Bíróképző Akadémia, Cseh Bíróképző Akadémia, Közép- és Kelet-Európai Jogi Segítségnyújtás Szervezete, Igazságügyi Képzési Intézet

6.4. Idegen nyelven tartott képzések

2014. I. félévében négy alkalommal került angol nyelvű szakmai képzés megszervezésre, amelyek főbb témái:

- a határon átnyúló szerződéses kötelezettségek és szerződésen kívüli kötelezettségek,
- a gyermekközvetítő igazságszolgáltatás, valamint
- a tevékeny megbánás voltak.

Sor került továbbá a *BE Intelligent* angol nyelvű önismereti tréning megtartására is. A képzéseken összesen 65 magyar és 78 külföldi bíró és bírósági titkár vett részt.

7. A bíróságok képzési tevékenysége

A bíróságok saját képzési tevékenységük részeként rendszeresen perszimulációs gyakorlatokat tartanak bírósági titkároknak, és Bírósági Ügyviteli Szabályzat (Büsz.) vizsgára felkészítő oktatásokat szerveznek igazságügyi alkalmazottaknak. Ugyancsak tevékenyek a tanúgondozóknak, bűnjelkezőknek szóló képzések lebonyolításában is. A Kecskeméti Törvényszék 2014-ben eljárásjogi és közigazgatási-munkaügyi témájú, míg a Pécsi Törvényszék a Szervezetfejlesztési Projekt keretében, Büsz. témájú e-learning tananyagot is készített.

Az új Ptk.-hoz kapcsolódó oktatások alkalmával szinte valamennyi törvényszék a helyi jogi hivatásrendek – ügyvédi kamarák és ügyészségek – bevonásával tartotta meg a képzéseit.

A Gyulai Törvényszék a Békés Megyei Kormányhivatal és a Békés Megyei Békéltető Testület részvételével folytatta le az új Ptk.-t bemutató oktatást, a Szombathelyi Törvényszék – azon túl, hogy a képzésen lehetővé tette a közjegyzők részvételét –, a Vas megyei ügyvédeknek külön képzéssorozatot és konferenciát is szervezett e tárgyban. A Tatabányai Törvényszék kétszer 4 napos képzést szervezett az új Ptk. bevezetése kapcsán, amelyre az ügyvédek, ügyészeket, a rendőrség munkatársait és a közigazgatásban dolgozó jogászokat is meghívták. A Zala megyei ügyvédeknek pedig a Zalaegerszegi Törvényszék egyik bírása tartott külön előadást a témában.

A bíróságok egymást is segítik képzések szervezésében: a Szegedi Törvényszék a Szegedi Ítéltő-táblával közösen szervezett Ptk. képzést büntetőbírák számára.

A bírósági fogalmazók képzését számos törvényszék a helyi ügyvédi kamarával, ügyészséggel és közjegyzői kamarával együttműködve, közösen szervezi. A fogalmazóknak Tatabányán ilyen együttműködés keretében lehetőségük nyílik gyakorlati időt tölteni az ügyvédi kamaránál, ugyanitt ügyészek is részt vehetnek bírósági gyakorlaton. A Győri és a Tatabányai Törvényszék a helyi rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodást, melynek értelmében a fogalmazók a rendőrségen tölthetnek gyakorlati időt.

A bíróságok helyi szinten is hangsúlyt fektetnek az utánpótlásképzésre. A Szegedi Törvényszék 2014-ben két alkalommal tartott előadást egyetemi hallgatóknak a fogalmazóképzésről és a bíróvá válás folyamatáról. A Debreceni Törvényszék pályaorientációs előadást tartott végzős joghallgatóknak, valamint a Debreceni Egyetemmel, a helyi főügyészséggel és ügyvédi kamarával együttműködve végzős középiskolásoknak is. Az Egri Törvényszék a helyi főiskola állásbörzéjén való megjelenéssel népszerűsítette a bírósági munkát a fiatal jogászok körében.

Csaknem valamennyi törvényszék együttműködik egyetemekkel, főiskolákkal és szakiskolákkal. A bíróságok a jog- és jogi asszisztens szakos hallgatókon kívül kommunikáció szakos hallgatók részére is biztosítanak gyakorlati lehetőséget sajtóosztályaikon (Debrecen), illetve fogadnak könyvtár- és informatika szakos hallgatókat is (Eger). A Szegedi Törvényszék illetékességi területén 2014-ben 42 hallgató töltötte gyakorlati idejét. A felsőoktatásban részt vevők gyakorlati idejének biztosításán túl a Győri és Kaposvári Törvényszék lehetőséget nyújt középiskolások számára is a kötelező társadalmi munka elvégzésére.

A képzések színvonalának növelése érdekében számos példa van külföldi bíróságokkal való együttműködésre is. A Debreceni Törvényszék a Nagyvárad Törvényszékkel kötött megállapodást, többek között a bírák és titkárok közös képzésének céljából.

2014-ben több törvényszéken valósultak meg a XXI. századi oktatási kultúrában egyre inkább terjedő, tréning módszerekkel történő készségfejlesztő képzések. A Gyulai Törvényszék az ügyfél-elégedettség emelése érdekében kommunikációs tréninget szervezett az ügyfelekkel kapcsolatot tartó bírósági dolgozók – irodavezetők, panasznapot tartó bírósági fogalmazók és titkárok, valamint a biztonsági szolgálat munkatársai – részvételével.

Az ügyfelekkel való kapcsolattartás színvonalának fejlesztése érdekében hasonló tréning valósult meg a Balassagyarmati és a Szegedi Törvényszéken is. Vezetői készségfejlesztő tréninget szervezett a Szegedi Törvényszék, továbbá a munkavállalók közötti konfliktusok kezelését célzó képzést tartottak a Debreceni Törvényszéken.

8. Bírósági fogalmazók felvétele

8.1. Pályázatok

2014-ben összesen 140 pályázó jelentkezett versenyvizsgára, közülük 84-en tettek eredményes vizsgát. A sikeres vizsgázók közül 65 fő került kinevezésre bírósági fogalmazói álláshelyre.

	Felvételi versenyvizsgára jelentkezők száma	Eredményes felvételi versenyvizsgát tettek	Felvételt nyert pályázók száma és jelentkezők számához viszonyított aránya	
2011/I.	76	36	27	36%
2011/II.	160	94	55	34%
2012/I.	114	62	36	32%
2012/II.	158	90	63	40%
2013/I.	71	38	36	51%
2013/II.	74	40	35	47%
2014/I.	73	38	35	48%
2014/II.	67	46	30	45%

8.2. Új szabályzat-tervezet

A bírósági fogalmazók felvételi versenyvizsgájának részletes szabályairól szóló 2007. évi 5. számú OIT szabályzat hatálybalépése óta számos olyan gyakorlati tapasztalat halmozódott fel, amelyek alapján szükségessé vált a kiválasztás folyamatát szabályozó rendelkezések újragondolása és új szabályzat alkotása.

Az új szabályzat-tervezet megalkotásakor az OBH figyelemmel volt a Magyar Bírói Egyesület *A bírói életpálya modell koncepciója I. rész* című 2014-ben készült vitaanyagára, továbbá az Igazságügyi Fogalmazók és Titkárok Országos Egyesülete által 2015. január 28. napján megküldött fogalmazói életpálya modell-felmérés adataira, illetve az új szabályzat-tervezettel kapcsolatos javaslataira.

Kiemelt cél, hogy a pálya vonzó legyen a legjobb képességű jogászok számára, hiszen a folyamatos minőségi utánpótlás biztosítása a bírósági szervezet önérdeke.

A tervezet ezt a célt az objektivitás, egységesség, átláthatóság elveinek fokozott érvényre juttatásával, illetve a felvételi eljárás gyorsításával kívánja elérni.

9. Új képzési koncepció

Az OBH 2014-ben a korábbi évben kialakított intézményi stratégia fő irányait folytatta, azzal a céllal, hogy a helyi és regionális képzések szélesítésével a korábbinál bővebb képzési kínálatot tudjon biztosítani.

A 2013. és 2014. évben szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a MIÁ-n kívül – de annak támogatásával –, a helyi szinten megvalósult képzések (Alaptörvény, Polgári Törvénykönyv, Büntető Törvénykönyv) rendkívül sikeresek, és eredményesebben tudnak megfelelni a helyi igényeknek.

A regionális, helyi szinten szervezett oktatások széles bírói és igazságügyi alkalmazotti kör számára érhetőek el, és hatékonyabban szolgálják a párbeszédet, valamint a kétirányú kommunikációt. Biztosítják a képzési módszer változásainak gyorsabb nyomon-követhetőségét, valamint nagyobb szabadságot nyújtanak az oktatók kiválasztásában.

Ezért a 2014 végén kialakított képzési terv szerint az átalakított képzési struktúra alapját továbbra is a MIÁ-n megrendezett képzések adják azzal, hogy az ezen kívüli képzések helyszínét – a jelentkezők számától függően – az ítéltáblák, törvényszékek önállóan, vagy valamely másik ítéltáblával/törvényszékkel összefogva biztosítják.

A törvényszékeken/ítéltáblákon megvalósuló képzésekkel tovább nőhet a képzésben részesülő alkalmazottak száma, megoldódnak a MIÁ-n szervezett képzéseknél gyakran megjelenő arányosítási problémák, valamint csökkenhetnek a túljelentkezések.

A törvényszékekkel együttműködésben az oktatási felelősök részére két alkalommal megrendezett konferencián műhelymunka keretében került kialakításra a 2015. évre vonatkozó kötelező és ajánlott képzések köre.

A törvényszékektől begyűjtött – többek között az oktatási helyszínekre, létszámadatokra, szabályzatokra vonatkozó – adatok birtokában úgy került meghatározásra a helyi képzések köre, hogy az lehetőleg a bírák, igazságügyi alkalmazottak szélesebb körét érintse, és kifejezetten hozzájáruljon a magas színvonalú, hatékony és időszerű ítélkezés megvalósításához.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az Országos Bírósági Hivatal nemzetközi kapcsolatainak erősítése.
- A képzők képzésének erősítése.
- A központi képzés kiterjesztése helyi és regionális szintekre.
- Az ítélkezés hatékonyságát közvetlenül szolgáló interaktív képzések bővítése.
- A képzési szabályzat megalkotása.
- A fogalmazófelvételi szabályzat megalkotása.
- Kutatási ajánlás megalkotása.
- A képzési rendszer nyilvántartásainak, protokolljainak, és moduljainak megújítására vonatkozó projekt elindítása.

További hasznos információk a témában:

- A Magyar Igazságügyi Akadémia honlapja: <http://mia.birosag.hu/>
- A Magyar Igazságügyi Akadémia Képzési Osztálya: <http://mia.birosag.hu/kepzesi-osztaly>
- A 2014. év központi képzései: <http://mia.birosag.hu/kepzesi-osztaly/2-kozponti-kepzesekkel-kapcsolatos-informaciok/2014-ev>
- A Magyar Igazságügyi Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya:
• <http://mia.birosag.hu/nemzetkozi-kapcsolatok-osztalya>
- A bíróságok központi honlapjának angol nyelvű változata: <http://www.birosag.hu/en>
- Tájékoztatás az Európai Unió Bíróságáról:
• <http://www.birosag.hu/nemzetkozi-ugyek/az-europai-unio-birosaga>
- A Bírói Etikai Kódexről: <http://www.birosag.hu/media/aktualis/az-uj-biroi-etikai-kodexrol>
- Az OBH ösztöndíj program résztvevőinek beszámolója:
<http://www.birosag.hu/media/aktualis/osszefoglalo-az-elso-nemzetkozi-osztondijprogramrol>
- A nemzetközi ügyekről: <http://www.birosag.hu/nemzetkozi-ugyek/az-europai-unio-birosaga>

VII. RÉSZ - A NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer
 - 1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai
 - 1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak
 - 1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások
 - 1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása
2. Nemzetközi rendezvények
 - 2.1. Bíróság és Kommunikáció
 - 2.2. Gyermekközpontú igazságszolgáltatás
 - 2.3. II. Mediációs Panoráma Nemzetközi Konferencia
 - 2.4. Európai Igazságügyi Hálózat regionális találkozója
 - 2.5. Áldozatvédelem és mediáció
3. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai
4. Kommunikáció és tudásmegosztás

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzésével összefüggésben, hogy a bíróságok integritása nemzetközi viszonylatban is fejlődjön:

- A külföldi pályázati rendszer megújítása; annak felgyorsítása és átláthatóbbá tétele.
- Megalakult a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata az Országos Bírósági Hivatal és az Országos Bírói Tanács részvételével.
- Az Európai Jogakadémián (Trier), illetőleg az Európai Unió Bíróságán (Luxemburg) tovább folytatódnak az Országos Bírósági Hivatal által meghirdetett öt hónapos szakmai ösztöndíjak.
- A *Bíróság és Kommunikáció* című nemzetközi konferencia-sorozat folytatása a Magyar Igazságügyi Akadémián.
- Az OBH működését bemutató angol nyelvű kiadványok elkészítése.

1. Nemzetközi kapcsolatrendszer

A nemzetközi gyakorlatok megismerése, hasznosítása és a széles körű tudásmegosztás érdekében az OBH és a bíróságok is szerteágazó kapcsolatrendszert tartanak fenn külföldi bíróságokkal és nemzetközi szervezetekkel. Konferenciákat szerveznek, illetve külföldi képzéseken, projektekben vesznek részt.

A nemzetközi tapasztalatok során máshol már bevezetésre került módszereket, jó gyakorlatokat ismerhetünk meg, szélesítve a látókörünket, miközben alkalmunk adódik bemutatni a magyar bírósági szervezetet és annak eredményeit.

Az OBH rendszeresen fogad a magyar bírósági szervezet és annak igazgatása iránt érdeklődő delegációkat. Sok esetben az érkező vendégek nem az OBH, hanem a Kúria, az Igazságügyi Minisztérium vagy más szervek meghívására érkeznek Magyarországra.

1.1. Az OBH nemzetközi kapcsolatai

Az OBH számos nemzetközi szervezettel tart fenn rendszeres kapcsolatot, illetőleg rendelkezik azokban tagsággal. Ezen felül támogatja bírósági egyesületek, bírók tagságát és részvételét ilyen szervezetekben. Ilyenek például:

- Európai Igazságügyi Hálózat (EJN),
- Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata,
- Európai Munkaügyi Bírák Egyesülete (EALCJ),
- Európai Bírák Csoportja a Mediációért (GEMME),
- Bírósági Képzés Nemzetközi Szervezete (IOJT),
- Nemzetközi Képzési Intézet (IGO),
- Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO),
- Közép- és Kelet-Európai Jogi Intézet (CEELI).

Képzés terén kapcsolatot tartunk fenn az alábbi szervezetekkel:

- Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN),
- Európai Jogakadémia (ERA),
- Nemzetközi Jogi Együttműködés Alapítvány (IRZ),
- Európa Tanács Jogi Hivatások Emberi Jogi Képzési programja (HELP),
- Európai Közigazgatási Intézet (EIPA)

Az OBH elnöke szerepet vállal nemzetközi képzési szervezetek vezetőségében, például tagja az ERA felügyelőbizottságának. Az OBH elnöke a magyar delegáció vezetőjeként részt vett az EALCJ Ljubljanában megrendezett 18. kongresszusán is. Az OBH elnökhelyettese pedig – a Kúria küldöttségének tagjaként – a Kínai Népköztársaság Legfelsőbb Népi Bíróságán tett látogatást 2014-ben.

Az alábbi táblázat az OBH 2014. év során fennálló nemzetközi kapcsolatait szemlélteti, külön figyelemmel az elért eredményekre:

	Nemzetközi kapcsolat megnevezése	Eredmények
KÉPZÉSEK	Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN)	90 bíró és igazságügyi alkalmazott kiküldése és fogadása 2 rendezvény szervezése a MIÁ-n
	Visegrádi Négyek (Magyarország, Szlovákia, Csehország, Lengyelország)	Nyelvi képzés a MIÁ-n a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal közös uniós projekt keretében
	Európai Jogakadémia (ERA)	2 ösztöndíjas álláshely került kiírásra az OBH által 25 bíró képzésre történő kiküldése
	Közép- és Kelet-Európai Jogi Segítségnyújtás Szervezete (CEELI)	1 bíró kiküldése a CEELI rendezvényére
	EUROJUST	Részvétel a magyar szekció által szervezett budapesti szemináriumon

	Nemzetközi kapcsolat megnevezése	Eredmények
EURÓPAI INTÉZMÉNYEK	Európa Tanács	Részvétel a HELP Képzők képzése programban
	Európai Unió Bírósága	2 ösztöndíjas álláshely kiírása az OBH által (Luxemburg)
	Emberi Jogok Európai Bírósága	A magyar divízió munkájának támogatása, az egyesbírói hatáskörbe tartozó ügyekkel foglalkozó bíró által
	Európai Igazságügyi Hálózat (EJN)	Regionális konferencia megrendezése a MIÁ-n
	Hágai Gyermejjogi Egyezmény	Az egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben kijelölt kapcsolattartó a Szegedi Járásbíróság egy bírása
	Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO)	Részvétel az EASO decemberi ülésén, amelyen az elmúlt év eredményeiről és a következő év célkitűzéseiről tartottak tájékoztatást, valamint egy fiktív jogeset megoldására került sor a résztvevők által
	EUROJUST	Felügyelő bizottsági tag lett a Szegedi Ítéltábla bírása
EGYÉB PROJEKTEK	Törökországi Twinning Projekt (IRZOBH)	Operatív testületi üléseken való részvétel 2 alkalommal Ankarában
	EBESZ	2014 decemberében az OBH-ban és a MIÁ-n tett látogatást egy üzbég delegáció

1.2. Nemzetközi küldetésben, feladatokban részt vevő bírák és igazságügyi alkalmazottak

Az OBH gyakornoki lehetőséget biztosít a bírák és titkárok részére azért, hogy az elsajátított tudást és tapasztalatot megoszthassák, ami ezáltal beépülhet a szervezetbe. 2014-ben 5 hónapos szakmai gyakorlaton vett részt:

- 2 bíró az Európai Unió Bíróságán
A luxemburgi gyakornoki program célja, hogy lehetőséget biztosítson a magyar bíráknak arra, hogy közvetlenül is megismerhessék az Európai Unió Bíróságának működését; kiemelten az előzetes döntéshozatali eljárásokat.
- 2 bíró az Európai Jogakadémián
A trieri gyakornoki program azt tűzte ki célul, hogy az érdeklődő bírák megismerhessék a jogi képzéssel foglalkozó Európai Jogakadémia működését, a hatékony, 21. századi továbbképzési módszereket.

A program első két szemesztere nagy sikerrel zárult, ezért folyamatosan újra kiírásra és betöltésre kerülnek a gyakornoki álláshelyek.

Az EJTN rövid távú, kéthetes csereprogramjának keretében 2014-ben 12 magyar bíró vett részt külföldi tanulmányúton és 12 bíró érkezett Magyarországra. Az EJTN hosszú távú csereprogramjában 1 bíró vett részt tanulmányúton az Emberi Jogok Európai Bíróságán.

A kiutazók és a gyakornoki program résztvevői a tapasztalataikról úti beszámolókat készítenek, amelyben kitérnek az egyes külföldi jó gyakorlatok magyarországi hasznosíthatóságának kérdésére is. Ezek a beszámolók közzétételre kerülnek a központi intranetes felületen. Az OBH különösen nagy figyelmet szentel a nemzetközi tapasztalatok összegyűjtésére, megosztására és a beszámolók címszavas kereshetővé tételének megoldására.

2014-ben nemzetközi kiküldetéseken, konferenciákon és más programokon összesen 243 fő (bíró, titkár és egyéb igazságügyi alkalmazott) vehetett részt. Számos bíró, illetve titkár volt résztvevő a múlt év során az EJTN képzésein, csereprogramjain. Ebben a körben említhetjük még az ERA-t, az EU-s intézményeket, az EJTN csereprogramokat és egyéb szervezeteket, mint például a Török Bíróképző Akadémiát, az Osztrák Igazságügyi Minisztériumot, a Bolgár Igazságügyi Minisztériumot, a Román Igazságügyi Minisztériumot, a Szlovák Bíróképző Akadémiát, a Cseh Bíróképző Akadémiát, a CEELI-t és az IGO-t, melyek feladataiban is képviseltettük magunkat.

A nemzetközi rendezvények felsorolását és az azokon részt vevők körét a VII.1. számú melléklet tartalmazza.

1.3. Nemzetközi megkeresések, látogatások

Az OBH elnökének egyik célja, hogy a magyar bírósági rendszerről, annak igazgatási és szakmai irányításáról megfelelő és részletes tájékoztatást kapjanak a külföldi társszervek. A nemzetközi kapcsolatok egyfelől kiváló lehetőséget teremtenek a külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok cseréjére, ilyen módon más országokban már kipróbált és működő rendszereket, intézményeket és megoldásokat ismerhetünk meg és hasznosíthatunk a hazai bírósági szervezet hatékonyságának növelése érdekében.

Másfelől a találkozók alkalmat adnak arra is, hogy a Magyarországra látogatók megismerjék a hazai igazságszolgáltatás rendszerét. A külföldi társszervek képviselői megfelelő, részletes tájékoztatást kapjanak a magyar bírósági rendszerről, annak igazgatási és szakmai irányításáról.

Ennek érdekében az OBH 2014-ben az alábbi delegációkat fogadta:

- a Balkán Térség Igazságügyi Irányító Testületei Konferenciájának (a későbbi Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata) munkacsoportját,
- a Norvég Helsinki Bizottság képviselőit,
- a brit igazságügyi delegációt,
- az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének raportőreit,
- a bremenhaveni delegációt,
- a lett küldöttséget,
- a Düsseldorf környéki delegációt,
- a breszti és az épinali testvérbíróságok képviselőit,
- a Török Ügyvédi Kamara küldöttségét,
- az osztrák igazságügyi delegációt,
- az Európa Tanács GRETA szakértőinek küldöttségét,
- a török igazságügyi delegációt,
- az erdélyi bírák küldöttségét,
- az ukrán igazságügyi tisztviselők képviselőit,
- az üzbég igazságügyi delegációt,
- a kínai igazságügyi küldöttséget, továbbá
- 15 Magyarországra akkreditált nagykövet és számos más vendég vett részt a Néprajzi Múzeumban – a Kúriával közösen – megtartott rendezvényen.

1.4. Az OBT nemzetközi kapcsolatainak támogatása

1.4.1. A Balkáni és Euro-mediterrán Hálózat

2014. év kiemelkedő nemzetközi sikere, hogy a május 12-13-án Bukarestben megrendezett IX. konferencián az alapszabály ünnepélyes aláírásával hivatalosan megalakult a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata az OBH és az Országos Bírói Tanács (OBT) részvételével. A Hálózat regisztrált tagjai: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Olaszország, Moldova, Montenegró, Románia, Törökország igazságügyi igazgatási szerveinek képviselői és az OBH, valamint az OBT képviselői.

A nemzetközi hálózat célja, hogy a jövőben hatékonyan mozdítsa elő a résztvevők közti igazságügyi együttműködést, ami konferenciák, workshopok, szakmai látogatások, kérdőívek és kutatások szervezésére terjed ki. Így a hálózati tagok által képviselt bírósági szervezetek közvetetten 300 millió embert segíthetnek ahhoz, hogy ügyeik az európai sztenderdeknek megfelelő jó gyakorlatokat ismerő bírák elé kerülhessenek. A hálózat közgyűléssel, választott elnökkel, állandó titkársággal és öttágú irányító testülettel működik. A bírósági szervezet központi internetes oldalán található a hálózat honlapja.

2014 októberében Budapesten megrendezésre került a Bíróság és Kommunikáció elnevezésű konferencia, amin a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata tagjai is részt vettek. 2014-ben döntés született arról is, hogy Albánia lesz a helyszíne az éves rendes közgyűlésnek 2015 májusában. Az éves közgyűlés témája a bírói etika és a bírák fegyelmi felelőssége.

1.4.2. Az Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózata

Az OBT-t saját nemzetközi kapcsolatainak szervezésében és előkészítésében az OBH MIA Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya is segítette.

Az OBT megfigyelő státuszban vesz részt az Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózatának (ENCJ) szakmai munkájában. Az ENCJ működési szabályzata értelmében évente három munkacsoportot indít, amelyek projektalapú működés mellett készítenek jelentéseket az egyes bírósági szervezetek szakmai és igazgatási működéséről egyedi, témánkénti bontásban. 2014-ben többek között foglalkoztak az ügyelosztási rendek kérdéskörével is.

1.4.3. A Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testületének megalapítása

A Kúria és az OBH elnöke, valamint az OBT soros elnöke 2014 tavaszán közös memorandumot írtak alá, melyben vállalták a Nemzetközi Kapcsolatok Koordinációs Testületének (NKKT), mint konzultációs és koordinációs fórumnak a létrehozását, a bírósági szervezet nemzetközi kapcsolatainak összehangolt képviselete céljából.

2. Nemzetközi rendezvények

2.1. Bíróság és Kommunikáció

Az OBH, a Kúriával közösen, 2014. október 15-16-án kétnapos konferenciát rendezett Budapesten *Bíróság és Kommunikáció* címmel, amelyre 25 országból érkeztek szakemberek, hogy a bíróságok és a média kapcsolatát közösen vizsgálják.

A rendezvény fő témája a bíróságok és a média jelenlegi együttműködése volt. Többek között olyan kérdéseket vitattak meg, hogy mely országokban, milyen feltételekkel lehet élőben közvetíteni a bírósági tárgyalást.

A rendezvény a bíróság és kommunikáció témában évente Budapesten megrendezésre kerülő konferencia-sorozat második állomása volt. A nemzetközi konferencián olyan elismert szakemberek tartottak előadást, mint Juan Carlos González Álvarez, az Európai Unió Bíróságának sajtófőnöke, Élisabeth Corte, a Québec-i Bíróság elnöke, dr. Pribula László, a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának tanszékvezetője, dr. Harangozó Attila, a Szegedi Ítéltábla elnöke, dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtitkára, George Freeman, amerikai sajtójogász, egyetemi tanár és dr. Hack Péter, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi docense.

A konferenciával kapcsolatos főbb információk (a program, az országok által kitöltött kérdőívek, az előadások anyaga stb.) egy külön erre a célra létrehozott angol nyelvű oldalon (<http://birosag.hu/en/conference>) mindenki számára elérhetőek.

2.2. Gyermekközpontú igazságszolgáltatás

Az OBH az Európai Igazságügyi Képző Hálózattal (EJTN) közösen szervezett nemzetközi képzést az EJTN 2014 Catalogue+ program keretében, amelynek témája a gyermekközpontú igazságszolgáltatás volt. A *Gyermekközpontú gyakorlatok az igazságszolgáltatásban* című szemináriumon 6 ország bírái és ügyészei vettek részt.

Az esemény előadói voltak: dr. Gyurkó Szilvia az UNICEF Magyar Bizottság gyermekjogi igazgatója, egyúttal az esemény moderátora, dr. Sárík Eszter ügyész, az Országos Kriminológiai Intézetből, dr. Hornyák Szabolcs ügyvéd, a PTE ÁJK Büntetőjogi Tanszék adjunktusa, Kerpel Éva nemzetközi mediátor és dr. Várai-Jeges Adrienn, a Pesti Központi Kerületi Bíróság bírāja.

2.3. II. Mediációs Panoráma Nemzetközi Konferencia

2014. szeptember 4-6. között, Keszthelyen került megrendezésre a „Bírók a Mediációért” Egyesület, a GEMME Magyarországi Szekciója szervezésében zajló konferencia, amelynek fővédnöke az OBH volt. A 160 fő részvételével rendezett konferencián a magyar előadók mellett Franciaország, Svájc, Portugália, Németország, Olaszország, Brazília, Horvátország és Belgium is képviseltette magát egy-egy előadóval, de egy – jelenleg Magyarországon élő – mauritiusi és egy brazil ügyvéd előadása is színesítette a rendezvényt.

A konferencia résztvevői a magyar gyakorlat mellett a francia jogalkalmazás legfelsőbb szintjeinek és a mediációnak a kapcsolatáról, a mediáció magyarországi lehetőségeiről, az eljárásjogi kodifikációról, a mediáció polgári, gazdasági, családjogi, büntetőjogi, szabálysértési, munkaügyi perekben és jogvitákban való megjelenéséről hallgathattak angol és francia szinkrontolmácsolással előadásokat. Az színvonalas előadások mellett, workshopok keretében is együtt dolgoztak a rendezvény résztvevői.

2.4. Európai Igazságügyi Hálózat regionális találkozója

2014. szeptember 12-én a MIÁ-n került megrendezésre az Európai Igazságügyi Hálózat (EIH) regionális találkozója, a külföldi ítélet érvényének elismerése és a büntetés végrehajtásának átvétele során felmerülő jogértelmezési és joggyakorlati kérdésekről.

A konferencia az EIH támogatásával, dr. Cziné Ágnes EIH kontakt pont és az OBH közös szervezésében valósult meg. A rendezvény osztrák, szlovák, német és román meghívottjai mellett a magyar résztvevők valamennyi bírósági szintet képviselték, továbbá jelen voltak az ügyészség és az Igazságügyi Minisztérium képviselői is.

A külföldi ítélet érvényének elismerése és a büntetés végrehajtásának átvétele témakörben előadást tartott Johannes Martetschläger, a bécsi főügyészség ügyésze és Guntram Hahne, a berlini főügyészség ügyésze. Mihaela Ramona Cretu, a marosvásárhelyi fellebbviteli bíróság bírása az európai elfogatóparancs kiadása során felmerülő jogértelmezési kérdésekről számolt be.

A konferencia magyar előadói a helyi bírósági szinttől az ítélőtábláig képviselték a magyar bíróságokat, és a hazai gyakorlatról, valamint a felmerülő problémákról tartottak magas színvonalú előadásokat. A konferencián lehetőség volt a jó gyakorlatok megismerésére is. Több hozzászólás is alkalmat adott a témával kapcsolatos belföldi és tagállami tapasztalatok megvitatására.

2.5. Áldozatvédelem és mediáció

A visegrádi országok (V4) projektsorozata keretében 2014 júniusában, a MIA adott otthont a Szlovák Igazságügyi Akadémia szervezésében megrendezett Áldozatvédelem és mediáció című konferenciának, amelyen a négy országból összesen 51 fő – bíró és bírósági titkár – vett részt.

3. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

A MIA 2014 novemberében ítélőtáblák és törvényszékek részére küldött megkeresésére érkezett válaszok alapján az alábbi bíróságok tartottak fent 2014-ben kétoldalú nemzetközi kapcsolatokat:

- A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Drezdai Szociális Bírósággal 2014 szeptemberében szakmai konferenciát tartott munkaügyi és szociális jogi témában, valamint a Berlini Munkaügyi Bírósággal és a Berlin-Brandenburgi Tartományi Munkaügyi Bírósággal való partnerkapcsolatnak köszönhetően 2014 szeptemberében két fő részt vett az olaszországi Menaggióban megrendezett szakmai napokon.
- A Szegedi Törvényszék 2014-ben két alkalommal is aktív szerepet vállalt a kapcsolatépítés terén. Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat szervezésében megvalósuló rövidtávú bírói csereprogram keretében 6 fős nemzetközi csoport töltött el 3 napot a törvényszéken 2014 májusában, majd ugyanebben a hónapban 4 francia bíró is élvezhette a Szegedi Törvényszék vendégszeretetét, akik a breszti és épinali testvérbíróságok közös delegációjaként tettek látogatást.
- A Kaposvári Törvényszék 2014 nyarán ellátogatott a bajor Traunsteini Tartományi Bíróságra, majd új kapcsolatot alakított ki a Krakkói Területi Bírósággal, amely 2014 októberében vendégül látta a törvényszéki delegációt.
- A Debreceni Törvényszék 2014 júliusában fogadta a Nagyvárad Törvényszék delegációját (együttműködési megállapodás megkötésére is sor került), majd még ugyanebben a hónapban a Bremerhaveni Bíróság küldöttsége is látogatást tett Debrecenben, és előrebocsátották, hogy 2015-ben szívesen fogadnák a Debreceni Törvényszék képviselőit.
- A Szombathelyi Törvényszék delegációja 2014 szeptemberében Németországba, a Chemnitzi Tartományi Bíróságra látogatott el.
- A Kecskeméti Törvényszéken 2014-ben két alkalommal találkoztak külföldi partnerekkel. A Krakkói Ügyvédi Kamara tagjait 2014 szeptemberében fogadta a törvényszék, majd egy 10 fős küldöttségük 2014 októberében látogatást tett a Szabadkai Felső- és Alapfokú Bíróságon, illetve a Szabadkai Kereskedelmi Bíróságon.
- A Pécsi Törvényszék delegációja a Vukovári Bírói Klub elnökének meghívására látogatott Horvátországba 2014 októberében.
- 2014-ben két kínai delegáció is ellátogatott hazánkba. A Kínai Népköztársaság bíráiból álló küldöttség a Székesfehérvári Törvényszéken töltött el egy napot 2014 novemberében, amit 2014 decemberében a Shanghai Felső Népbíróság delegációjának fogadása követett a Fővárosi Törvényszéken.
- A Fővárosi Ítélőtábla 2014 decemberében fogadta az üzbég igazságügyi delegáció képviselőit, akik az OBH-ba is ellátogattak.

4. Kommunikáció és tudásmegosztás

2014-ben a bíróságok központi honlapján már külön menüpont alatt érhetőek el a nemzetközi vonatkozású hírek. Ezen kívül elkészült a Balkán és Euro-mediterrán Hálózat, valamint a Bíróság és Kommunikáció nemzetközi konferencia-sorozat honlapja. A nemzetközi szakmai információk és úti beszámolók folyamatosan közzétételre kerülnek az OBH központi intranetes felületén, míg a központi honlapon folyamatosan angol nyelvű hírek kerülnek közzétételre.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az OBH és az OBT nemzetközi viszonyrendszereinek felmérése.
- Az OBH és a bírósági szervezet központi, angol nyelvű honlapjának továbbfejlesztése.
- Az OBH működését bemutató további angol nyelvű kiadványok készítése.
- Az OBH, az OBT és a Kúria nemzetközi kapcsolatainak összehangolt fejlesztése.
- A magyar bírósági szervezet, valamint a bírák, bírósági titkárok nemzetközi szervezetekben, projektekben való részvételének az erősítése.
- A Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata Irodájának OBH és OBT általi továbbműködtetése Budapesten, az újonnan megalakult szervezet új tagokkal való bővítése, első közgyűlésének összehívása, munkájának koordinálása.
- Az igazságszolgáltatási rendszert érintő nemzetközi felmérések monitoringja.

További hasznos információk:

- Az OBH nemzetközi kapcsolatairól, ösztöndíjairól, képzésekről:
<http://mia.birosag.hu/nemzetkozi-kapcsolatok-osztalya>
- A *Bíróság és Kommunikáció* című nemzetközi konferenciáról:
<http://birosag.hu/en/conference>
- A nemzetközi ügyekről:
<http://www.birosag.hu/nemzetkozi-ugyek/az-europai-unio-birosaga>
- A bíróságok központi honlapjának angol nyelvű változata: <http://www.birosag.hu/en>
- OBH ösztöndíj program résztvevőinek beszámolója:
<http://www.birosag.hu/media/aktualis/osszefoglalo-az-elso-nemzetkozi-osztondijprogramrol>

VIII. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INTEGRITÁSA

1. A bírósági szervezet integritásáról általában
2. Bíróságok integritása
 - 2.1. Integritás együttműködés
 - 2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok
 - 2.3. Belső ellenőrzés
 - 2.4. Épület biztonság
 - 2.5. Informatikai biztonság
 - 2.6. Közbeszerzések
 - 2.7. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések
 - 2.8. Átláthatóság és nyilvánosság
 - 2.9. A bíróságok ellen indított peres eljárások
 - 2.10. A bírósági eljárásokat érintő EJB döntések
3. Bírók integritása
 - 3.1. Etikai Kódex
 - 3.2. Vagyonnyilatkozatok
 - 3.3. Összeférhetetlenségi esetek
 - 3.4. A bírák értékelése
 - 3.5. Bírák fegyelmi helyzete
 - 3.6. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, valamint utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége terén:

- Elkészült az új Etikai Kódex.
- A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások proaktív kezdeményezése.
- A megfelelő szintű informatikai biztonsági rendszer kiépítésének folytatása.
- A közbeszerzések fejezeti szintű szabályozása.
- Megalakult a Mintaszabályzat munkacsoport.
- Fejezeti szintű tematikus ellenőrzések elindítása.
- Az épületek biztonságának fokozott fejlesztése.

1. A bírósági szervezet integritásáról általában

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a bírósági szervezet integritása, az ítélezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége. Az OBH olyan módszerek kialakítására törekszik, amelyek révén a bíróságok ítélezése és igazgatása – az adatvédelmi és biztonsági követelmények megtartásával –, mind szélesebb körben ismertté és elfogadottabbá válik.

A bírósági szervezet integritása a témák rendkívül széles körét öleli fel a megkötött együttműködési megállapodásoktól, a belső ellenőrzéstől, a bírák és igazságügyi alkalmazottak értékelésétől, és fegyelmi helyzetétől, egészen a bíróságok ellen indított peres eljárásokig. Bár a hazai és nemzetközi jelentések alapján is alacsony a bírósági szervezeten belüli korrupciós kockázat, a bíróságok törvényes, átlátható és tisztességes működésének fenntartása kiemelt feladat.

Az igazságszolgáltatással szemben támasztott magas szintű elvárások miatt fokozott figyelem irányul a bírák és az igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzetére, az általuk elkövetett fegyelmi vétségekre és az ellenük indított szabálysértési és büntetőeljárásokra is. Tekintettel arra, hogy ezek az eljárások a bírósági szervezet integritására, az ítélkezési munka átláthatóságára vonatkozó mutatóként funkcionálnak, kiemelten fontos a bírói és igazságügyi alkalmazotti kar fegyelmi helyzetének fokozott figyelemmel kísérése és a mutatószámok javítása.

A 2014. évben is nagy hangsúlyt fektetett mind az OBH, mind a bíróságok a különféle integritást érintő együttműködésekre és képzésekre. A 2014. évben is folytatta munkáját az OBH Bírósági integritás munkacsoportja, amely elsősorban a bírói etikai kódex előkészítésével foglalkozott. A bírósági szervezetből néhányan részt vettek a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen szervezett integritási felelős képzésen, azonban ilyen álláshelyek nem kerültek biztosításra a költségvetés által. Az önálló munkakör lététől függetlenül az integritás felelősi feladatokkal való megbízás, az ilyen feladatokat ellátók hálózatának kialakítása fontos jövőbeli cél lehet.

2. Bíróságok integritása

2.1. Integritás együttműködés

2011. november 18-án a közigazgatási és igazságügyi miniszter, a legfőbb ügyész, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke közös nyilatkozatban vállalták az általuk vezetett állami szervek korrupcióval szembeni ellenálló képességének erősítését, a korrupcióellenes eszköztár fejlesztését. A megállapodás – amelyhez 2012-ben az OBH is csatlakozott, majd 2014-ben a BM is – egyedülálló mind Magyarországon, mind a világon.

A nyilatkozattevők lefektették, hogy az igazságszolgáltatási szervek függetlenségének tiszteletben tartása mellett, összehangolt lépéseket tesznek a korrupció megelőzéséért, megfékezéséért, ennek érdekében folyamatosan konzultálnak és partnerszervezeteik, valamint más állami szervek bevonásával együttműködések hálózatát igyekeznek kialakítani. A résztvevők abban is megállapodtak, hogy minden évben találkoznak és áttekintik az együttműködést.

2014. december 11-én az Igazságügyi Palota dísztermében – a korrupció elleni küzdelem december 9-ei világnapjához is kapcsolódva – az OBH elnöke, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, a belügyminiszter, az Állami Számvevőszék elnöke és az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára – az Európai Unió, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás, továbbá az ENSZ Biztonsági Tanácsa állandó tagállamainak Budapestre akkreditált nagykövetei és diplomatai, a sajtó nyilvánossága előtt –, értékelték az általuk vezetett intézmény éves korrupcióellenes tevékenységét.

Az OBH elnöke az integritás kérdésében megerősítette a bírósági igazgatás elkötelezettségét, amikor tovább folytatta a 2012-ben megkezdett együttműködést a Kúriával, a Legfőbb Ügyészséggel és az Állami Számvevőszékkel (ÁSZ). 2013-ban több bíróság is résztvevője volt az ÁSZ Integritás Projektjének és folytatódtak az Alkotmányvédelmi Hivatal által szervezett Awareness képzések is. Mindeközben tovább zajlott a bíróságok fizikai biztonságának erősítése is. 2014. november közepén fogadta el az Országos Bírói Tanács (OBT) az Etikai Kódexet, amely az általános etikai normákhoz képest szigorúbb erkölcsi elvárásokat támaszt a bírókkal szemben.

2.2. Külső szervek által folytatott vizsgálatok

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) minden évben megvizsgálja a Bíróságok fejezetet, a hozzá tartozó intézményeket és a fejezeti kezelésű előirányzatokat, az úgynevezett zárszámadás során, Magyarország központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése keretében. Emellett az ÁSZ időszaki célvizsgálatok során is ellenőrizheti a bírósági intézmények gazdálkodását, azok szabályszerű működését. A legutóbbi célvizsgálatot a 2008-2011. időszakra vonatkozóan folytatta le.

A vizsgálat a gazdálkodásban nem állapított meg szabálytalanságot, ugyanakkor ez a célvizsgálat, és a 2013. évi zárszámadási ellenőrzés is megállapította, hogy az intézményi belső szabályozók nem egységes szerkezetűek és nem aktualizáltak.

Az OBH elnöke az ÁSZ vizsgálatok eredményének hasznosítása, az egységes szerkezetű és a jogszabályoknak megfelelő, aktualizált szabályozók érdekében, létrehozta a Mintaszabályzat munkacsoportot, amely olyan mintaszabályzatokat készít, amelyek egységes szabályozási támogatásokat adnak a bíróságok számára.

2014-ben a külső finanszírozással – az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) és az Államreform Operatív Program (ÁROP) – megvalósuló projektek esetében a Közreműködő Szervezet összesen három projekt záró ellenőrzését végezte el, míg a SOLID Alapok társfinanszírozásával megvalósult két projektet érintően a Belügyminisztérium, mint Irányító Hatóság folytatta le záró helyszíni ellenőrzést. Ezen projektek záró helyszíni ellenőrzése keretében sor került a projektek pénzügyi-fizikai előrehaladásának, dokumentáltságának, műszaki tartalmának, közbeszerzéseinek, beszerzéseinek, nyilvánosságának, horizontális szempontjainak a vizsgálatára.

A fent említett ellenőrzések az alábbi projekteket érintették:

- *A civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja* megnevezésű EKOP kiemelt projektet,
- *A bírósági szervezetrendszer jogalkalmazásának javítása az ítélkezési tevékenység hatékonyságának fokozása érdekében* megnevezésű ÁROP pályázatot,
- *Az új Polgári Törvénykönyvhöz kapcsolódó képzések* megnevezésű ÁROP pályázatot,
- *Macedóniai és törökországi tényfeltáró misszió* megnevezésű EVA projektet, és a
- *Menekültügyi bírósági döntéshozatal minőségének fejlesztése* megnevezésű EMA projekt.

Az Államreform Operatív Program támogatásából megvalósított képzési tárgyú pályázatok, továbbá a SOLID Alapok támogatásával végrehajtott projektek vonatkozásában lefolytatott záró helyszíni ellenőrzések mindent rendben találtak, hibát, hiányosságot nem tártak fel.

A Csőd-Civil EKOP kiemelt projekt ellenőrzése során a közreműködő szervezet szerint ahhoz, hogy egyértelműen meg lehessen állapítani a rendszer működését, szükség van a rendszer éles üzemű indulást követő vizsgálatára is, ezért javasolta 2015. január 1-jét követően egy helyszíni ellenőrzés megtartását. A projekt lezárására emiatt nem került sor.

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) két projekt mintavételes ellenőrzését folytatta le annak megállapítására, hogy a projektek keretében felmerült költségnyilatkozatokban igazolt kifizetések szabályszerűek voltak-e, a projekt végrehajtása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályokban, belső eljárásrendekben és a támogatási szerződésben előírtaknak, illetve az ellenőrzési nyomvonalnak. Az ellenőrzések az alábbi két projektet érintették:

- *A civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja* megnevezésű (Csőd-Civil) EKOP kiemelt projektet,
- *A bírósági szervezetrendszerrel érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben (BIIR) és a Vezetői Információs Rendszerben (VIR) megnevezésű, EKOP azonosító jelű kiemelt projektet.*

Az ellenőrző szerv a Csőd-Civil projekt, illetve A bírósági szervezetrendszerrel érintő jogszabályi változásokból eredő fejlesztések a Bírósági Integrált Informatikai Rendszerben (BIIR) és a Vezetői Információs Rendszerben (VIR) megnevezésű projekt ellenőrzése során állapította meg kisebb szabálytalanságot, ami miatt 731 461 forint támogatás visszafizetési kötelezettségről döntött.

2.3. Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzés működésének jogszabályi keretét a költségvetési szervek belső kontroll-rendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) kormányrendelet határozza meg. A belső ellenőrzést végző személy a munkáját a nemzetközi, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével, valamint a kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv szerint végzi.

A feladatvégzéshez szükséges szervezeti és funkcionális függetlenséget biztosítva, a belső ellenőrzést végző személy tevékenységét a költségvetési szerv vezetőjének közvetlenül alárendelve végzi, jelentéseit közvetlenül neki küldi meg.

A bíróságokon kiépített belső ellenőrzési rendszer a monitoring rendszer elemeként funkcionált 2014-ben. Kiépítésében és működésében követte a hatályos előírásokat, a hazai és a nemzetközi standardokat. Valamennyi belső ellenőr a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv eljárási rendje szerint végezte munkáját.

2014-ben az OBH központi szabályozási funkciója erősödött azzal, hogy a központilag elrendelt, egész fejezetet érintő vizsgálatok eredményeit, megállapításait az OBH összesítette, így a feltárt hiányosságokat egységesen lehetett kezelni, nyomonkövetni, ezáltal a fejezeti számonkérhetőség javult. A már kiadott és a jövőben kiadni tervezett szabályzatok területi hatálya a fejezet valamennyi intézményére kiterjed.

Az OBH elnöke 2014-ben számos, a bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítást kezdeményezett, amelyeket az *VIII. 1. számú melléklet* mutat be.

2014 decemberében megalakult a Mintaszabályzat munkacsoport, amely 5 mintaszabályzat elkészítését tűzte ki célul a 2015. évre. A munkacsoport célja olyan mintaszabályzatok elkészítése, melyek egységes szabályozási támpontokat adnak a fejezet bíróságai számára mind formájában, mind kötelező tartalmi elemeit tekintve, lehetővé téve az egyes bíróságok sajátosságainak figyelembevételét is. A mintaszabályzat lehetőséget biztosít a szabályzat nem kötelező tartalmi elemeinek szükség szerinti elhagyására, bővítésére és módosítására is a bíróság típusára, illetve méretére, feladatainak összetettségére figyelemmel.

Az ellenőrzés egységes szemléletét és színvonalát biztosító, az OBH által korábban elkészített ellenőrzési módszertanok és munkalapok kiadása megvalósult azokon a gazdálkodási területeken, amelyekre a kötelezően elvégzendő soron kívüli vizsgálatok irányultak (készenlét-ügyelet, bűnjelkezelés, önálló bírósági végrehajtók és törvényszéki végrehajtók, belső szabályzatok).

Az OBH biztosította a fejezet belső ellenőrei számára a szakmai továbbképzés lehetőségét. 2014-ben a Magyar Igazságügyi Akadémián két alkalommal is sor került fejezeti szintű konferencia megszervezésére: május 19-20-án és szeptember 31- október 1-jén.

A bíróságok fejezetben 2014-ben összesen 33 belső ellenőr dolgozott, akik valamennyien rendelkeztek a jogszabály által előírt végzettséggel, gyakorlatlaltal és kötelező regisztrációval az NGM belső ellenőrök nyilvántartásában. Közülük 5 fő az OBH Ellenőrzési Főosztályán (EF), 2 fő a Fővárosi Törvényszéken, valamint 1-1 fő a többi törvényszéken, ítéltáblán, illetve a Kúrián dolgozott.

Az EF 2014-ben három fejezeti szintű rendszerellenőrzést végzett a Kaposvári, a Szombathelyi és a Pécsi Törvényszéken, valamint négy utóellenőrzést folytatott le a Kecskeméti, a Zalaegerszegi, a Veszprémi és a Debreceni Törvényszéken. A három intézménynél végzett rendszerellenőrzés során feltárt hiányosságok miatt az EF 14 intézkedést igénylő javaslatot tett.

A javaslatok hasznosítása áthúzódott a 2015. évre. Az utóellenőrzésekhez kapcsolódóan pedig 5 javaslatot tett, melyek 2014. december 31-ig 80%-ban teljesültek, egy intézkedés megvalósítása húzódott át a 2015. évre. Az OBH-ban két szabályszerűségi ellenőrzést folytatott le az EF. Az elvégzett ellenőrzések 2014. december 31. napjáig az ellenőrzött intézmények egyetértésével lezárultak.

Az EF az intézményi belső ellenőrök által elvégzett három soron kívüli ellenőrzés eredményeként összefoglaló jelentéseket készített:

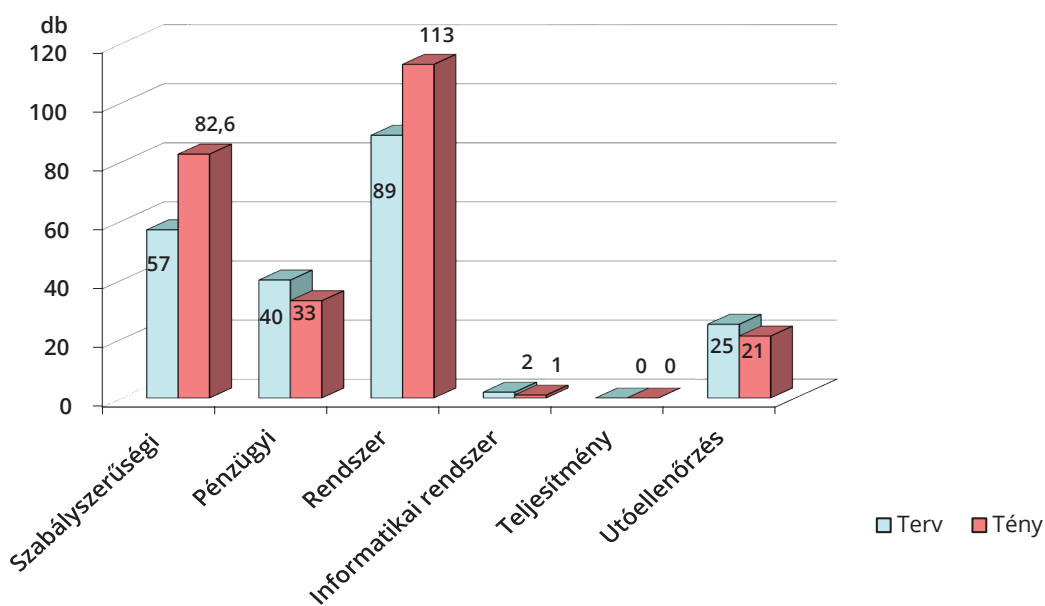
- a készenlét, ügyelet, kirendelés szabályszerűségi ellenőrzéséről,
- a bűnjelkezelés gyakorlatának és 2014. I-II. negyedéves költségeinek vizsgálatáról, valamint
- a törvényszéki végrehajtók pénzkezelésének és az önálló bírósági végrehajtók költségellegeinek ellenőrzéséről.

Továbbá összesítő kiértékelést készített a szabályzatok átfogó vizsgálatáról. Az intézményi belső ellenőrök három soron kívüli ellenőrzésének jelentéseiből készített összefoglaló anyagban az EF 11 fejezeti szintű és 25 helyi szintű, valamint egy minden intézményt érintő beszámolási kötelezettséget előíró javaslatot fogalmazott meg.

A megtett intézkedések teljesítése áthúzódott a 2015. évre. Az EF által elvégzett ellenőrzések során 2014-ben büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi felelősség megállapítására okot adó tény nem került feltárára.

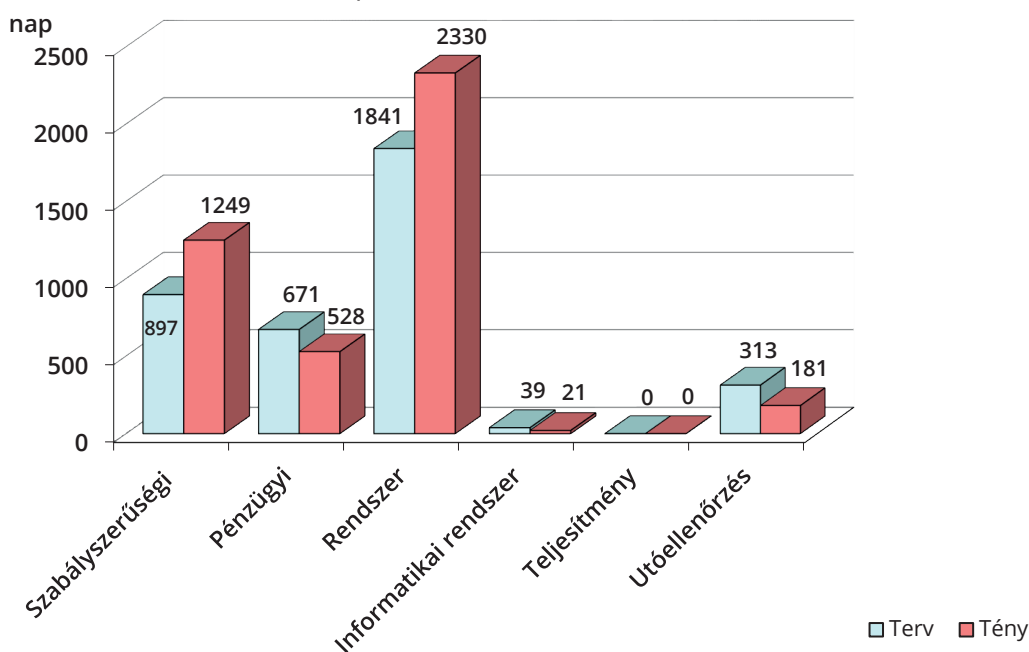
2014-ben a ténylegesen végrehajtott összes ellenőrzések száma (250 db) 22,2%-kal meghaladta a 2013-ban teljesített ellenőrzések számát (205 db). A végrehajtott szabályszerűségi ellenőrzések száma 35,4%-kal, a rendszer ellenőrzések száma 22,8%-kal nőtt. A pénzügyi ellenőrzések száma 2,9%-kal csökkent. A tényleges vizsgálatok száma 2013-ban 5 vizsgálattal, 2014-ben pedig 37,6 vizsgálattal haladta meg a tervezettet.

A Bíróságok fejezetben tervezett és ténylegesen végrehajtott ellenőrzések száma az ellenőrzés tárgya szerint 2014-ben

2014-ben a végrehajtott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma (4 309 nap) közel azonos a 2013-ban teljesített ellenőrzési napok számával (4 310). A szabályszerűségi ellenőrzésekre fordított ellenőrzési napok száma ugyanakkor 17,4%-kal, az utóellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma 32,1%-kal nőtt. A végrehajtott pénzügyi ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma viszont 8,7%-kal, a rendszerellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma pedig 6,9%-kal csökkent.

A Bíróságok fejezetben tervezett és végrehajtott ellenőrzésekre fordított ellenőri napok száma 2014-ben

2.4. Épület biztonság

Az épületek biztonsági rendszereinek fejlesztése, új beruházások során minél teljesebb körű kiépítése, biztosítása az OBH elnökének kiemelt prioritású elvárása. Ezen cél elérése érdekében az OBH Biztonságtechnikai Osztálya a 2013-as tapasztalatok alapján aktualizálta, véglegesítette az épületek teljes körű felújításának tervezésekor alkalmazandó, a kialakítás irányelveit tartalmazó Biztonságtechnikai Tervezési Útmutatót.

Az OBH elnökének stratégiai céljával összhangban, az OBH Biztonságtechnikai Osztályának felügyelete, szakmai irányítása mellett megtörtént a Debreceni és a Ceglédi Járásbíróság új épületébe telepített biztonságtechnikai rendszerek szakmai tartalmának összeállítása, annak kivitelezésére irányuló közbeszerzés kiírása. Elkészültek az Egri Törvényszék biztonságtechnikai rendszereinek felülvizsgált kiviteli tervei is.

Az épületek biztonságát szavatoló komplex vagyonvédelem több egymásra épülő összetevőből álló rendszer. Ennek egyik eleme az elektronikai védelmi rendszer, amely maga is összetett fogalom, több önállóan telepített, önálló funkciót ellátó biztonságtechnikai alrendszerből áll. A behatolás jelző, a video felügyelet, a támadásjelző, a tűzjelző és a beléptető rendszerek egymást kiegészítve biztosítják az épületek, a benne dolgozók és az ügyfelek biztonságát.

2014 legnagyobb eredménye a beléptető rendszerek Svájci Projekt keretében történő, 2014 decemberében sikeresen befejezett, nagyarányú fejlesztése.

A projekt megvalósítása során három szakaszban, összesen 104 db detektoros beléptető kapu, 45 db új, korszerű csomagvizsgáló röntgen alagút telepítésére, valamint 11 db, még használható csomagvizsgáló berendezés áthelyezésére került sor, összesen mintegy 501 millió forint értékben.

A korábban meglévő eszközökkel együtt, jelenleg a bírósági épületekben összesen 156 db detektoros beléptető kapu és 81 db csomagvizsgáló röntgen található.

A biztonságtechnika fejlesztése a Svájci Projekt keretében									
Alapállomány ennyi volt (db)		Beszerzett eszközök (db)		Folyamatban lévő beszerzések (db)					További tervezett beszerzés (db)
Detektoros kapu	Csomag-vizsgáló	Detektoros kapu	Csomag-vizsgáló	Tempest	Detektoros kapu	Csomag-vizsgáló	Kézi fémkereső	Munka-állomások	Csomag-vizsgáló
52	36	104	45	26	4	7	150	1 185	16

Az OBH az említett Svájci Projekt költségkerete terhére szervezte meg 2014-ben a fenti berendezések biztonságos üzemeltetéséhez szükséges sugárvédelmi oktatást, 104 fő részvételével. A tanfolyam sikeres elvégzéséről a résztvevők írásos bizonyítványt kaptak.

Az OBH által biztosított 33 millió forint forrásból 2014-ben tovább folytatódott a törvényi előírásoknak megfelelő TÜK (titkos ügykezelő) irodák kialakítása, az előírásokat kielégítő műszaki felszerelése. Az OBH Biztonságtechnikai Osztálya ehhez szakmai felügyeletet biztosított.

2014 végére minden törvényszéken és ítélőtáblán befejeződött a TÜK helyiségek fizikai kiépítése, folyamatban van a felügyeleti szervek által a minősítés, a TÜK irodák üzembe helyezése.

A korszerű biztonságtechnikai elvárások megismertetése, a biztonság-tudatosság növelése, a biztonsági ismeretek frissítése érdekében 2014-ben az OBH Biztonságtechnikai Osztálya és Informatikai Főosztálya szervezésében, első alkalommal került sor a bírósági szervezetek vezetőinek e témájú oktatására.

2014-ben összesen 86 rendkívüli esemény következett be a bíróságokon, ami 32%-kal kevesebb, mint 2013-ban. Bombariadó 21-szer volt, ez 2013-hoz képest 43%-os csökkenést jelent, köszönhetően a megtett biztonságnövelő intézkedéseknek. A bírák elleni fenyegetés és erőszakos cselekmények száma 2014-ben 19 volt.

A bírósági épületbe fegyver és egyéb biztonságra veszélyes eszköz bevitelének kísérlete (20), épületrongálások (7) száma is csökkent, valószínűleg a Svájci-Magyar Együttműködési Projekt keretében beépített berendezéseknek, biztonságtechnikai eszközöknek köszönhetően.

A bírósági épületek biztonságának fokozására, a biztonságtechnikai rendszer műszaki színvonalának, minőségének emelésére vonatkozó, 2013-ban megfogalmazott elvárások, a rendelkezésre álló források függvényében a fentiek alapján teljesültek.

2015-ben az OBH elnökének stratégiai céljaival összhangban folytatatódik az épületek biztonsági szintjének növelése, az ezt biztosító rendszerek korszerűsítése és megfelelő biztonságtechnikai eszközökkel való ellátása. Ezen belül:

- A Debreceni és a Ceglédi Járásbíróság teljes körű felújításának részeként meg kell valósítani azok komplex biztonságtechnikai rendszerének kiépítését, műszaki átadását.
- A 2015-ben kezdődő Szarvasi, Gödöllői, Tapolcai Járásbíróság és a Szegedi Törvényszék teljes körű felújításának tervezésekor érvényesíteni kell a 2014-ben összeállított Biztonságtechnikai Tervezési Útmutató elvárásait.
- A Svájci Projekt maradványpénzei terhére közbeszerzési eljárást kell lebonyolítani további biztonságtechnikai eszközök, úgy mint 150 db kézi fémkereső, 25 db csomagvizsgáló röntgen, és a TÜK irodák felszerelésére 26 db Tempest gép beszerzésére. Az eljárást és az azt követő telepítést 2015-ben le kell zárni.
- A törvényszékeken és ítélőtáblákon be kell fejezni a törvényi előírásoknak megfelelő TÜK irodák átadását, meg kell valósítani a Tempest gépekkel történő felszerelésüket.
- További oktatások szervezésével kell növelni a bírósági szervezetek biztonsági vezetőinek biztonság-tudatosságát.
- A Svájci Projekt keretében már telepített és beszerezni tervezett eszközök szakszerű használatára, kommunikációjuk megfelelő kezelésére 2015 folyamán 150 fő részvételével oktatás szervezése.

2.5. Informatikai biztonság

2014-ben folytatódott a bírósági informatikai biztonság növelése érdekében a 2013-ban megkezdett munka, amely az informatikai biztonsági rendszer kiépítésének folytatását, a korábbi eredmények megtartását, illetve továbbfejlesztését tűzte ki célul.

Ennek keretében megkezdődött a központi jogosultságkezelés kialakításához, továbbá a ki- és belépő munkavállalók elektronikus felhasználói fiókjához kapcsolódó szabályzatok elkészítése, valamint folyamatos a szervezet vonatkozásában kötelezően előírt, törvényben meghatározott informatikai biztonsági szint elérése érdekében tett, a cselekvési tervben meghatározottaknak megfelelő intézkedések végrehajtása.

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok által a bíróságok számára meghatározott információbiztonsági rendszer kiépítése csak centralizáltan valósítható meg hatékonyan, a beszámolási időszakban az informatika területén folytatódott a központi informatikai megoldások irányába történő elmozdulás és a szakterület centrumát képező OBH Informatikai Főosztály megerősítése.

Az informatikai biztonság, ezen belül a fizikai, az adminisztratív és a logikai biztonság kiemelt elemei a következők:

- megfelelő stratégia,
- szabályzatok,
- hardveres védelem,
- szoftveres védelem,
- fizikai védelem,
- oktatás, képzés és tudatosítás.

2014-ben elkészült a központi informatikai biztonsági szabályzat első verziója, amely az országosan egységes, informatikai biztonsági keretszabályzat, továbbá az üzletmenet-folytonossági és katasztrófa-elhárítási tervek megalkotásának alapját képezi.

Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény (Ibtv.), illetve a 2013. évi L. törvényben meghatározott technológiai biztonsági, valamint biztonságos információs eszközökre, termékekre vonatkozó, valamint a biztonsági osztályba és biztonsági szintbe sorolási követelményeiről szóló 77/2013. (XII.19) NFM rendeletnek (technológiai rendelet) megfelelően elkészítésre került az országos bírósági informatikai és információbiztonsági rendszer felmérése és kockázati besorolása.

A hatályos szabályozási környezet által előírtak szerint, a szervezet biztonsági szintbe és az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása 2014. július 1. napjáig megtörtént, amely egyúttal a Nemzeti Elektronikus Információbiztonsági Hatóság részére is megküldésre került.

2014-ben megtörtént az OBH épületében található, a bírósági informatika rendszer központi funkcióinak működését biztosító, központi szerverszoba teljes felújítása, mely az üzemeltetési biztonság növelését szolgálja.

A bírósági épületen kívüli biztonságos és hatékony munkavégzés támogatását szolgálja az ún. „távoli asztal” (VDI) szolgáltatás bevezetése, amely az OBH központi szerverparkján kialakítandó, hozzávetőleg 700 db, egyidejűleg használható virtuális munkaállomás működését és elérését biztosítja. A szolgáltatás bevezetésével nem csupán egy régi felhasználói igény – a távoli munkavégzés lehetősége –, került kielégítésre, hanem a munkaállomások üzemeltetés-biztonsági szintje is számottevően javult.

Az informatikai biztonság fokozása érdekében a beszámolási időszakban tovább folytatódott a felhasználók és az informatikusok képzése. A megtartott képzések elsődleges célja az érintett szakrendszerek hatékony használatának elsajátítása, mely alapkövetelmény az informatikai rendszer és az adatok biztonságának megőrzése érdekében.

2.6. Közbeszerzések

2014. február 26-án elfogadásra került – többek között – az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, mely alapjaiban változtatja meg a közbeszerzések jogát. Az új uniós közbeszerzési irányelvek alapján új közbeszerzési törvény kerül kidolgozásra. Tekintettel arra, hogy az új törvénytervezet elfogadás alatt áll, így több alkalommal került sor a jelenleg hatályos közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény kisebb, technikai jellegű módosítására pl. a jogorvoslati határidők tekintetében.

A gyakorlati tapasztalatok alapján a „Bíróságok fejezet” irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzéseiről szóló szabályzatról rendelkező 8/2013. (VIII.30.) OBH utasítás módosítása, pontosítása időszerűvé vált. A szabályzat teljes mértékben átstrukturálásra, a fogalom-meghatározások egységesítésre és egyértelműsítésre kerültek.

Az új szabályzat célja az átláthatóság követelményének érvényesítése a fejezeti költségvetési keret felhasználása tervezhetőségének, a felhasználás hatékony ellenőrzésének biztosításával, a bíróságok költségvetési és közbeszerzési tervezési folyamatai kereteinek megadásával, valamint a bíróságok és az OBH közötti szakmai kommunikáció erősítésével.

Ennek érdekében elkészült az OBH elnökének a Bíróságok fejezet irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzéseiről szóló szabályzatának kiadásáról rendelkező, a Bíróságok fejezet irányítása alá tartozó intézmények közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló szabályzatról szóló 13/2014. (VIII.15.) OBH utasítás (a továbbiakban: Fejezeti Szabályzat), amely a Hivatalos Értesítő 2014. évi 42. számában, 2014. augusztus 15. napján jelent meg.

A főbb érdemi módosítások különösen az alábbiak:

- Előzetes vitarendezési kérelem benyújtása esetén a bíróságoknak soron kívüli tájékoztatási kötelezettsége van az OBH elnöke felé. Eltérően a korábbi szabályozástól, ehhez nem társul előzetes jóváhagyási kötelezettség, figyelemmel az előzetes vitarendezéshez kapcsolódó törvényi határidő rövidségére.
- A bíróságoknak az éves közbeszerzési tervet és annak módosítását az OBH illetékes belső szervezeti egységével egyeztetnie kell, azt követően küldhető meg jóváhagyásra az OBH elnökének.
- A közbeszerzési értékhatár alatti informatikai beszerzések – kivéve a kis értékű informatikai eszközök beszerzése – lebonyolításának feltétele, hogy a műszaki tartalmat az OBH Informatikai Főosztályának vezetője előzetesen jóváhagyja. A közbeszerzési értékhatárt elérő, és az azt meghaladó értékű informatikai eszközök beszerzése és informatikai szolgáltatások megrendelése a korábbi szabályozással egyezően, központosítva történik.
- Az építési beruházási tárgyú közbeszerzési értékhatárt elérő vagy minősített beszerzési eljárásokról éves beruházási program készül. Az OBH elnöke minden év december végéig dönt a következő évi beruházások engedélyezéséről, és arról, hogy ki legyen a közbeszerzési, illetőleg a minősített beszerzési eljárás ajánlatkérője, az OBH, vagy a bíróságok.
- A közbeszerzési értékhatár alatti építési beruházások esetén az OBH illetékes belső szervezeti egységét valamennyi eljárási cselekményről előzetesen tájékoztatni kell. Az eljárást, valamint annak eredményeként az építési beruházást az OBH illetékes belső szervezeti egységével együttműködve kell lefolytatni.

Az OBH 2014-ben 26 – szerződéskötéssel zárult – új eljárást folytatott le, illetve 10 db 2013-ból áthúzódó eljárást zárt le, továbbá 8 eljárást kezdett el, amelyekben a szerződéskötésre 2015 elején került sor. Az áthúzódó 2013-as, a 2014-ben lefolytatott és a 2015-ben megkötött szerződések együttes értéke összesen nettó 2 047 426 489 forint.

A lefolytatott és elkezdett eljárásokat a következő táblázatok szemléltetik.

2013. évben elkezdett eljárások, szerződéskötés 2014-ben		
Nemzeti eljárások	Száma	Összege
Kbt. 122/A. §	5	96 405 160.-
Központosított közbeszerzés	Száma	Összege
Versenyt újraindításával	4	538 194 758.-
Konzultációra szóló felhívással	1	306 153 404.-
Mindösszesen	10	940 753 322.-

2014. évben lefolytatott, szerződéskötéssel zárult eljárások		
Nemzeti eljárások	Száma	Összege
Kbt. 122. § (7) bek. a) pont	2	58 040 000.-
Kbt. 122/A. §	4	61 950 804.-
Kbt. 121. § (1) bek. b) pont	1	18 499 800.-
Központosított közbeszerzés	Száma	Összege
Verseny újranyitásával	18	545 277 410.-
Konzultációra szóló felhívással	1	1 990 000.-
Mindösszesen	26	685 758 014.-

2014. évben elkezdett eljárások, szerződéskötés 2015-ben		
Nemzeti eljárások	Száma	Összege
Kbt. 122/A. §	2	21 886 000.-
Kbt. 121. § (1) bek. b) pont	1	11 872 000.-
Kbt. 94. § (2) c) pont	1	165 784 764.-
Központosított közbeszerzés	Száma	Összege
Verseny újranyitásával	4	221 372 389.-
Mindösszesen	8	420 915 153.-

Az OBH Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya a közbeszerzési eljárásokat a hatályos jogszabályok és szabályzatok maradéktalan betartásával végezte el. Az eljárásokban biztosította a verseny átláthatóságát, tisztaságát, nyilvánosságát. Ezt támasztja alá, hogy 2014-ben csupán egy alkalommal indult a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárás.

2014-ben a korábbi gyakorlati tapasztalatok átvezetése, a jogszabályi változások, a tervezhetőség elősegítése és az adminisztrációs ügyterhek törvény adta keretek között való csökkentése érdekében, megkezdődött a közbeszerzési és beszerzési eljárások bonyolításának szabályairól (Közbeszerzési Szabályzat) szóló 1396/2013. számú OBH elnöki intézkedés módosítása, pontosítása.

2014. november 06-án hatályon kívül helyezésre került a minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy a különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló 218/2011. (X.19.) Korm. rendelet, amely alapján újabb minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések lefolytatására jelenleg nincs lehetőség.

2.7. Közérdekű adatok, közérdekű megkeresések

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 77. § (3) bekezdése előírja, hogy az OBH elnökének szabályzatát a Magyar Közlönyben, ajánlását és határozatát – kivéve az OBH működése során e körben hozott határozatát és eljárási határozatát – a központi honlapon, továbbá a bíróságok hivatalos lapjában, a Bírósági Közlönyben közzé kell tenni. A bíróságok központi honlapján – az országos statisztikai és ügyforgalmi adatok mellett – közzétételre kerülnek az OBH, az OBT, a Kúria, az ítélőtáblák és a törvényszékek szervezeti és személyzeti adatai, valamint tevékenységükre és gazdálkodásukra vonatkozó adatok is.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) és végrehajtási rendeletei, valamint az ezek alkalmazásáról szóló 19/2012. (X. 18.) OBH utasítás előírásai szerint – az utasítás 1. számú mellékletét képező Általános Közzétételi Lista 2.7. pontjában szereplően – az OBH elnökének döntéseit a bíróságok központi honlapján kell közzé tenni.

2014-ben összesen 13 közérdekű adatigénylés érkezett az OBH-ba. A kérelmek közül 11 db – legalább részben – közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat, míg 2 db más adat vagy információ kiadására irányult.

A kérelmek tartalmuk szerint a következő csoportokba sorolhatók:

- köztisztviselőik fegyelmi ügyeivel kapcsolatos adatok - 1 db,
- bírósági eljárásokkal kapcsolatos statisztikai adatok - 6 db,
- a Magyar Igazságügyi Akadémián tartott képzéssel kapcsolatos információk - 1 db,
- nyomozási bírák számával és eljárásával kapcsolatos statisztikai adatok - 3 db,
- jogszabály-véleményezés során keletkezett dokumentumok - 1 db,
- társadalmi szervezetekkel kapcsolatos adatok - 1 db.

A tartalmuk szerint közérdekű adatkérésnek minősülő kérelmek elbírálása során az OBH valamennyi esetben eleget tett az adatkérésnek, azonban:

- 4 kérelem esetében az OBH csak a kért adatok, információk egy részét tudta a kérelmező rendelkezésére bocsátani, mivel a kérelemben megjelölt adatok többi részét az OBH nem tartotta nyilván;
- 3 kérelem esetében pedig arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy az OBH a kért adatokkal nem rendelkezik.

Közérdekű adat kiadása iránt az OBH ellen per nem indult.

Az ÁROP Szervezetfejlesztési projekt során az OBH megvizsgálta 2012. január 1-jétől, az OBH-ba benyújtott közérdekű adat megismerésére irányuló igények számát, tartalmát, benyújtásának módját, a kérelmek elintézésének idejét, elbírálásának tartalmát, és megfogalmazásra kerültek a tanulságok és a kapcsolódó javaslatok.

Az OBH-ba benyújtott közérdekű adat megismerésére irányuló igények			
	2012. év	2013. év	2014. év
Közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatra irányult	17	9	11
Más adatok, információk kiadására irányult	9	9	2
Összesen (db)	26	18	13

A vizsgálat eredményeként megállapításra került, hogy a közérdekű adatkérésekben a kérelmezők nagy többsége arra a tényre utalt, hogy az adatokra kutatáshoz, tanulmányíráshoz van szüksége, ezért célszerűnek mutatkozik az e körbe tartozó kérdések országosan egységes tartalmú szabályozása, OBH elnöki szabályzat vagy ajánlása formájában. Továbbá a tapasztalatok alapján az OBH SZMSZ-ének közérdekű adatkérések megválaszolásával kapcsolatos rendelkezéseinek felülvizsgálata is indokolt, tekintettel arra, hogy a számos főosztályt érintő megkeresések egységes kezelése csak így biztosítható.

2.8. Átláthatóság és nyilvánosság

A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőriztősége terén az OBH elnöke törekszik arra, hogy mind a bírósági szervezetben dolgozók, mind az állampolgárok számára megismerhető legyen a bíróságok igazgatása. A működés átláthatósága jelentheti a legnagyobb kontrollt az intézmény működése felett. A nyilvánosság kontroll szerepét éppen ezért az OBH elnöke kiemelten fontosnak tartja. Az OBH-t is beleértve törekszik arra, hogy a nyilvánosság számára a jogszabályi kötelezettségeken túl is hozzáférhetővé tegyen minden olyan információt, amelynek megismerése hozzájárulhat a bírósági szervezet működésének megértéséhez.

2014-ben a fenti célokat szolgálta a bíróságok központi honlapja, valamint a belső nyilvánosság erősítése érdekében létrejött bíróságok központi intranet oldala. Mindezekről részletesebben A bírósági szervezet kommunikációja című részben olvashat.

2.9. A bíróságok ellen indított peres eljárások

Az OBH – meghatalmazás alapján – látja el a bíróságok jogi képviseletével kapcsolatos feladatokat. A képviseletet az OBH Szervezeti és Működési Szabályzata által megjelölt szervezeti egység, a Jogi Képviseleti Osztály (a továbbiakban: JKO) látja el. 2014. május 1-jén hatályba lépett az OBH elnökének 6/2014. (IV.30.) számú utasítása a bíróságok perbeli képviseletéről (a továbbiakban: Szabályzat), amely szerint a bíróság elnöke dönt abban a kérdésben, hogy az eljárásban félként szereplő bíróság képviseletéről saját hatáskörben gondoskodik, vagy arra meghatalmazást ad az OBH-nak.

Elmondható, hogy a Szabályzat hatályba lépése óta nagyobb hangsúlyt kap az OBH által képviselt alperesi bíróságok bevonása a peres ügyek előkészítésébe és a pervitelbe. Mindez a perképviselet során, az OBH és a képviselt alperesi bíróság folyamatos együttműködésével valósulhat meg, amely a lényeges perbeli cselekmények tekintetében állandó konzultációt jelent.

A bíróságok ellen indított peres eljárások szabályai lényegesen megváltoztak az új Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 2014. március 15-ei hatálybalépésével. Az új Ptk. bevezette a sérelemdíj fogalmát. Az új Ptk. személyiségi jogi jogsértésekre bevezetett speciális szankciójával, a sérelemdíjjal való összhang megteremtése érdekében a Pp. 2. §-a – amely többek között előírja, a per ésszerű időn belül történő elbírálását – is módosításra került.

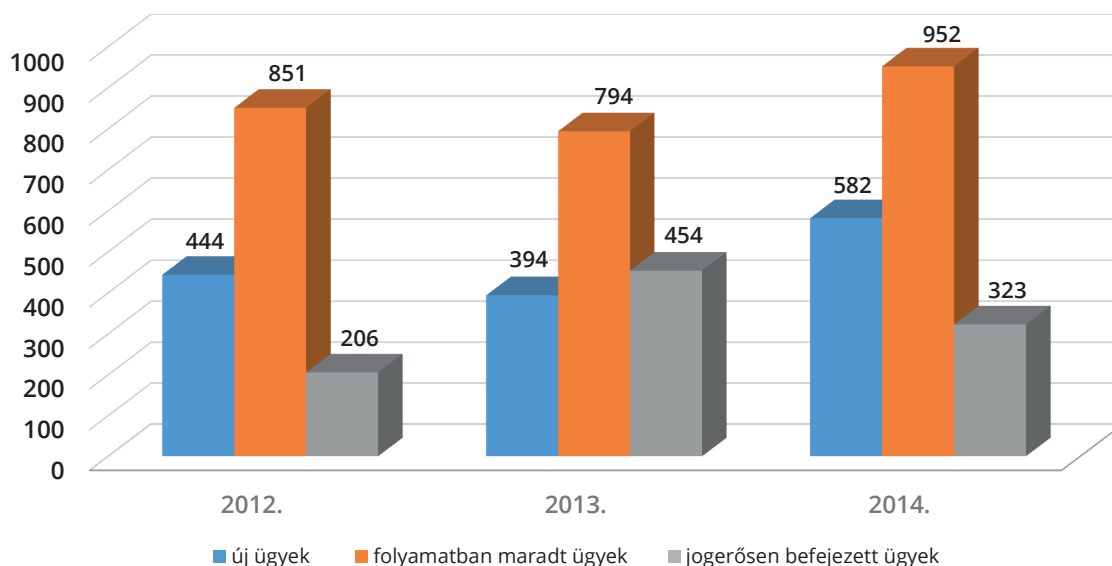
A Pp. 2. §-át – a Bszi. 119-122. §-aival összhangban – indokolt volt kiegészíteni egy új bekezdéssel, annak érdekében, hogy mind a jogi személy, mind a jogi személynek nem minősülő bíróságok esetén egyértelművé váljon, hogy a szankció kiszabása iránt mely bíróság ellen indítható per, továbbá, hogy a kiszabható szankció szempontjából az eljáró bíró jogsértő magatartása nem személyesen neki, hanem mindig annak, az egyébként jogi személy bíróságnak tudható be, amelynek elnöke felettte a munkáltatói jogokat gyakorolja.

További változást jelent a régi Ptk. 349. §-át érintően, hogy az új Ptk. 6:548. §-a egyértelművé teszi, hogy közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség magában foglalja a közhatalom gyakorlásával okozott, és az annak elmulasztásával okozott kárért való felelősséget.

2.9.1. A peres eljárások számokban

Az OBH JKO-ra 2014-ben 582 új ügy érkezett, 952 ügy volt folyamatban és 323 ügy fejeződött be jogerősen. Az érkezett ügyek száma zömmel a fentebb említett kártérítési, illetve személyiségi jogok megsértése miatti kártérítési igényvel vegyes eljárások voltak.

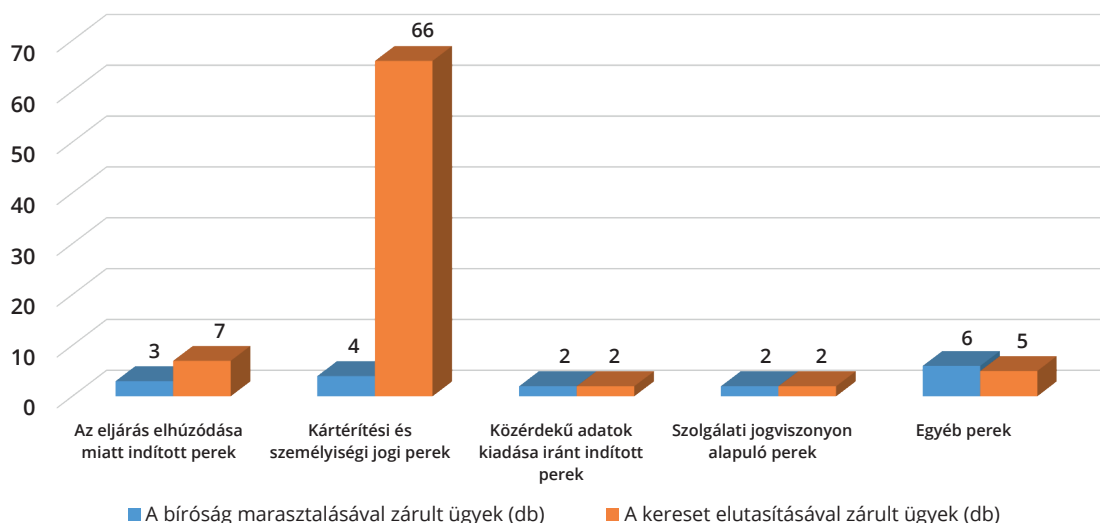
Peres eljárások száma

A beszámolási időszakban összesen 795 tárgyalást tűztek ki a perbíróságok, amelyekből 160 Budapesten, míg 635 vidéken került megtartásra.

A 2014-ben jogerősen befejezett 323 ügyből 99 ítélettel, 224 pedig egyéb módon fejeződött be, a peres ügyek közül 17 végződött marasztalással. Az ítélettel befejezett ügyek ügytípusok szerinti megoszlását az alábbi diagramon mutatjuk be.

*Befejezett ügyek ügytípusok szerinti megoszlása
2014.*

Ahogy a diagram is mutatja, az ismertetett jogszabályváltozások hatására megnőtt a kártérítési és személyiségi jogi perek száma. A bíróságokkal szemben perben érvényesített igények pertárgyértéke összesen 1 309 512 205 forint, míg a bíróságok által jogerős ítélet alapján fizetendő marasztalási összeg, ennek 0,67%-a (8 820 000 forint) volt. 2014-ben az OBH által képviselt alperesi bíróságok 95%-ban lettek pernyertesek.

A bíróságok perbeli képviseletéről szóló szabályzat kiemelt jelentőséget tulajdonít a peres tapasztalatok összegzésének. Ezek a perben érintett bíróságok és a perbíróságok anyagi és eljárási joggyakorlatát, sőt az ügyviteli gyakorlatát illetően is komoly tanulságokkal szolgálhatnak.

Az ebből nyerhető tudás és tudásmegosztás javíthatja a bírósági szervezet integritását és a joggyakorlat egységét is.

2.9.2. A bíróságok ellen indított perek tárgya

A bíróságok ellen indított perek zömmel kártérítési, illetve személyiségi jogok megsértése miatti kártérítési igénnyel vegyes eljárások. Ezen eljárások alapját képező perek valamennyi jogágra (büntető, polgári, munkaügyi, felszámolási, végelszámolási, végrehajtási stb.) kiterjednek.

2014-ben általában az alábbi ügýtípusokban indítottak pert bíróságok ellen:

- államigazgatási (bírósági) jogkörben okozott kár,
- személyiségi jog megsértése,
- tisztességes eljáráshoz való jog sérelme és az eljárás elhúzódása,
- közérdekű adatok kiadása,
- OBH vagy bíróság ellen munkavállaló vagy volt munkavállaló által indított perek, és
- egyéb perek.

Az első három pertípusban a ténybeli hivatkozás egy korábbi bírósági peres vagy nemperes eljárás, amely bármely jogágot, jogterületet (polgári, büntető, munkaügyi, közigazgatási stb.) érinthet. A felperes az alapul szolgáló eljárásokban a bíróság által elkövetett eljárási vagy anyagi jogsértést, vagy egyéb sérelmet jelöl meg a kereset alapjaként.

Gyakran előfordul, hogy egy keresetlevélben alapvetően mindhárom jogcím megjelölésre kerül, avagy a peres eljárás során a felperes a keresetét módosítja és hivatkozik egyéb, felsorolt jogcímekre.

2.10. A bírósági eljárásokat érintő EJEB döntések

Az Emberi Jogok Európai Bíróságán (EJEB) 2014-ben – Magyarországot érintő ügyekben – 29, a hazai bírósági eljárások ésszerűtlen hossza miatti marasztaló ítélet született.

A marasztaló EJEB határozatok túlnyomó részét továbbra is az ügyek elhúzódása miatti döntések teszik ki. A marasztaló ítéletekben az Egyezmény 5. cikk (3) bekezdésének, az 5. cikk (4) bekezdésének, valamint a 6. cikk (1) bekezdésének sérelmét állapították meg.

További 31 ügyben született békés megállapodás, ezek közül 20 ügyben a bírósági eljárások elhúzódása miatt.

3. Bírók integritása

3.1. Etikai Kódex

A Magyar Bírói Egyesület (MABIE) Országos Választmánya 2005. február 26-án fogadta el a Bírák Etikai Kódexét, melynek megtartását az egyesület által kialakított testületek bejelentés alapján vizsgálták. Ugyanakkor a bírák jogállására vonatkozó törvény fegyelmi vétségként is nevesíti azt az esetet, ha a bíró életmódjával, magatartásával a bírói hivatás tekintélyét sérti vagy veszélyezteti. A bírókat, a bírósági szervezetet érő kihívások miatt azonban szükségessé vált az etikai elvárások újrafogalmazása.

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a bírói integritás erősítése, amelynek érdekében a létrehozott Bírósági integritás munkacsoport már korábban feladatul kapta a bírói etika elveinek és eljárásjogi kérdéseinek az áttekintését. Ennek érdekében számos bírói etikai kódexet tanulmányoztak, bírói véleményeket szereztek be és elkészítettek egy tervezetet is.

Időközben a jogalkotó módosította a bírák szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt (Bszi.), és 2014. január 1. napjától az OBT hatáskörébe utalta a Bírák Etikai Kódexének elfogadását. A Kódex megalkotása érdekében egy testület folytatta a megkezdett munkát, amelynek feladata volt a szövegtervezet elkészítésén túl, a bírói kar véleményének beszerzése is. Az Etikai Koordinációs Testületben 3 OBT, 3 OBH, 3 MABIE és 2 szolgálati bírósági delegált tag vett részt. A szélesebb nyilvánosság biztosítása érdekében létrehozásra került a központi intraneten egy olyan fórum, ahol tájékoztató anyagok kerültek elhelyezésre (az eddig elkészített tervezetek, más szervezetek etikai kódexei, tanulmányok, nemzetközi kitekintés stb.) az Etikai Kódexszel kapcsolatosan.

A munka támogatására az OBH két konferenciát szervezett. Az egyik a jogász szervezetek etikai szabályairól szólt, melyen megismerhetővé váltak a különböző szabályozási módszerek és elvek, a másik egy bírák részére szervezett Etikai Kódexszel kapcsolatos konferencia és workshop volt, aminek tapasztalatait az Etikai Koordinációs Testület összegezte, a korábbi kérdőív tapasztalataival együtt, és a kódex szövegének tervezetét ennek alapján módosította.

A 2015. január 1-jén hatályba lépő Bírói Etikai Kódexet az OBT 2014. november 10-i ünnepélyes ülésén egyhangúlag fogadta el. Az Etikai Kódex megalkotásának célja, hogy a magyar bírósági szervezet iránti közbizalmat erősítse. A szervezeti és személyi integritás erősítése érdekében fontos meghatározni a bírák által követendő erkölcsi normákat. Az Etikai Kódex a bírói esküvel megerősített értékek mentén iránymutatóként fogalmazza meg a bírói hivatás etikai követelményeit. Támogatást nyújt a kockázatokat rejtő magatartások felismerésében, és védelmezi a hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítókat.

3.2. Vagyonynyilatkozatok

A bíráknak és a kijelölt titkároknak a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvény (Bjt.) XIII. Fejezete alapján, és a bírák vagyonynyilatkozatának átadásáról, kezeléséről és ellenőrzéséről, valamint az abban foglalt adatok védelméről szóló 22/2012. (XI. 23.) OBH utasítás alapján 3 évente vagyonynyilatkozatot kell tenniük. 2014-ben 400 bíró és 127 kijelölt titkár tett vagyonynyilatkozatot. Mindössze 1 esetben kellett vagyongyarapodási vizsgálatot indítani a Bjt. 105. §-a alapján.

3.3. Összeférhetetlenségi esetek

A bírósági vezető és a vezetése alatt álló szervezeti egységben bíráskodó hozzátartozója közötti összeférhetetlenség esetén – a Bszi. 103.§ (3) bekezdés h) pontja alapján – az OBT adhat felmentést. Az OBT a 22/2012. (V. 21.) számú határozatában fogalmazta meg az együttalkalmazási tilalom alóli felmentés engedélyezése során irányadó szempontokat.

Döntése értelmében az együttalkalmazási tilalom alól csak kivételes esetben, a szolgálati érdekre figyelemmel, legfeljebb két évre adható felmentés abban az esetben, ha az álláshely más módon nem tölthető be, az álláshely be nem töltése az adott bíróság működését és az időszerű ítélkezés biztosítását veszélyezteti, s a pályázó vezetői képességei folytán különösen alkalmas az adott bírósági vezetői tisztség betöltésére. A határozat egyebek mellett megállapította azt is, hogy az együttalkalmazási tilalom feloldása nem indokolt abban az esetben, ha az összeférhetetlenség az érintett bíró vezetői kinevezését követően, a hozzátartozója által benyújtott bírói álláspályázat eredményeként, bírói kinevezés vagy áthelyezés folytán jön létre.

Az OBT 2014-ben 1 esetben hozott döntést összeférhetetlenség tárgyában. A 126/2014 (X. 14.) számú határozatában megállapította, hogy az összeférhetetlenség a hozzátartozó más bíróságra való kirendelése időtartamaig nem áll fenn.

3.4. A bírák értékelése

Alapvető követelmény, hogy a bírák ítélkezési munkájának függetlensége csak megfelelő szintű egyéni felelősség és ellenőrzési mechanizmusok mellett érvényesülhessen. A fenti stratégiai célt szolgálja a bírák rendszeres – szükség szerint soron kívüli – vizsgálata, amely reális és összemérhető képet alakít ki szakmai munkájukról, függetlenül attól, hogy mely bíróságon, ügyszakban és szinteken látják el ítélkezési tevékenységüket. A bírói értékelések további célja – az ügyfelek érdekeinek előmozdítása mellett – a bírói munka támogatása, továbbá a rendszerszintű hibalehetőségek feltárása révén, ezek jövőbeli elkerülése, illetve a már megtörtént mulasztások szükség szerinti szankcionálása.

A bírák vizsgálatára és értékelésére a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) alapján először a kinevezésük után 3 évvel, majd ezt követően 8 évenként kerül sor, egészen a nyugdíjkorhatárt megelőző 6. évig. A bírák vizsgálatának és értékelésének szabályait a Bjt., valamint a 4/2011 OIT szabályzat tartalmazza.

Minden értékelést alapos szakmai vizsgálat előz meg, amely a teljes bírói tevékenységre kiterjed. Az értékelésben kizárólag tényszerűen megalapozott értékítéletek szerepelhetnek.

A vizsgálat elrendeléséről a törvényszék, az ítélőtábla, illetve a Kúria elnöke határozhat. A vizsgálatot az illetékes kollégiumvezető, vagy az általa kijelölt bíró 60 nap alatt folytatja le. Ennek során kiemelt figyelmet kap többek között az anyagi, eljárásjogi és ügyviteli szabályok ismerete, az eljárási határidők betartása, a tárgyalási napok kihasználtsága, a tárgyalások időbeni megkezdése, a határozatok írásba foglalására előírt határidők betartása, a tanúk és sértettek védelmét szolgáló intézkedések alkalmazása.

Az alapos vizsgálat során legalább 50 jogerősen befejezett ügyet választanak ki, illetve a vizsgáló bíró 2 teljes tárgyalási napot tekint meg. Ezen túlmenően, beszerzik a vizsgált bíró éves ügyforgalmi és egyéb tevékenységének statisztikai adatait, az illetékes bírósági elnök és kollégiumvezető véleményét, továbbá a bíró kötelező és egyéb képzéseken történő részvételének adatait.

A vizsgálat lezárását követő 15 napon belül készül el az értékelés. A bíró az értékelés során „kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas”, „kiválóan alkalmas”, „alkalmas” vagy „alkalmatlan” minősítést kaphat. A vizsgált bíró a neki előzetesen eljuttatott értékelésre észrevételt tehet, illetve annak eredményével szemben jogorvoslattal élhet a szolgálati bíróságnál.

A Kúrián, az ítélőtáblákon, a törvényszékeken és a törvényszékek illetékességi területén működő járás/kerületi bíróságokon 2014-ben összesen 428 bíró-vizsgálatot végeztek, amelyből ezidáig 421 fejeződött be értékeléssel. A vizsgálatokat lefolytató bírók több mint 21 400 ügyet tekintettek át, és 856 teljes tárgyalási napot hallgattak végig. Az összesített adatok szerint a bírák 28%-a „kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas”, 27%-a „kiválóan alkalmas”, 45%-a „alkalmas”, míg kevesebb, mint 1% „alkalmatlan” minősítést kapott.

2014-ben a szolgálati bíróság előtt alkalmatlanság miatt 1 eljárás, míg a bírói munka értékelésével kapcsolatosan 4 ügy volt folyamatban. A szolgálati bírósággal a 3.4. pont foglalkozik részletesen.

2014-ben folytatódott a bírák értékelési szabályzatának felülvizsgálata. Ezzel egyidőben egyes bíróságokon – pilot programként – az értékelés módszertanának megújításával is foglalkoztak. Ezen tapasztalatok alapján készülhet el a 2015-ben az értékelésekre vonatkozó új szabályzat.

Az értékelések természetesen az igazságügyi alkalmazottakra is kiterjednek, az ő vonatkozásukban az lasz. rendelkezései szerint zajlanak a vizsgálatok. Ebben a körben különösen az önálló tevékenységet végző bírósági titkárokat illetően merült fel a szabályok és a módszertan újragondolásának az igénye.

3.5. Bírák fegyelmi helyzete

2014-ben összesen 20 bíró (1 bírósági vezető, 2 törvényszéki és 17 járásbírósági bíró) részesült írásbeli figyelmeztetésben, és 16 bíróval szemben 21 fegyelmi eljárás kezdeményezésére került sor. A köztársasági elnök 2 bíró mentelmi jogát függesztette fel, amelynek során 1 esetben büntetőeljárás, 1 esetben szabálysértési eljárás lefolytatásához járult hozzá. Egy bíró pedig szabálysértési eljárásban lemondott a mentelmi jogáról.

Írásbeli figyelmeztetésre 1 esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás miatt, 19 esetben a bírák szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettségszegés (írásba foglalási és ügyintézési késedelmek, figyelmetlen munkavégzés, kollégákkal szembeni kifogásolható magatartás) miatt került sor.

A bírósági elnökök 1 bírósági vezető, 4 törvényszéki és 11 járásbírósági bíró ellen kezdeményeztek fegyelmi eljárást. Egy törvényszéki bíróval szemben 3, 1 törvényszéki és 2 járásbírósági bíróval szemben 2-2 fegyelmi eljárás indult. Fegyelmi eljárásra 7 esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, 14 esetben a szolgálati viszonnal kapcsolatos kötelezettség vétkes megszegése (ügyintézési, írásba foglalási, felterjesztési késedelem stb.) adott okot.

A 2014-ben kezdeményezett 21 fegyelmi eljárásból a szolgálati bíróságok 2014. december 31. napjáig 8 ügyet fejeztek be jogerősen (2 esetben a 2014-ben kezdeményezett eljárásokat 2013-ban indult fegyelmi eljárásokhoz egyesítették). A befejezett ügyek közül a bíróság 3 esetben egy fizetési fokozattal visszavetés, 1 esetben megrovás, 1 esetben feddés fegyelmi büntetést szabott ki, 1 esetben az eljárás alá vont bírót felmentette, 1 esetben a fegyelmi eljárást megszüntette, további 1 esetben a Bjt. 111.§-a alapján megtagadta a fegyelmi eljárás lefolytatását, 1 esetben pedig a szolgálati bíróság mentesítette a fegyelmi büntetés hatálya alatt álló bírót a jogkövetkezmények alól.

A szolgálati bíróságok 2014-ben 16 olyan ügyben hoztak határozatot, amelyben a fegyelmi eljárás megindítására 2014 előtt került sor. A jogerősen befejezett eljárások eredményeként a szolgálati bíróság 3 esetben megszüntette a fegyelmi eljárást, 3 esetben a fegyelmi eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 2 esetben felmentette az eljárás alá vont bírót, 3 esetben feddés, 2 esetben megrovás, 3 esetben egy fizetési fokozattal visszavetés fegyelmi büntetést szabott ki.

2014-ben 1 törvényszéki bíró ellen üzletszerűen szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége miatt indult büntetőeljárás, amely jelenleg is folyamatban van. 1 járásbírósági és 1 törvényszéki bíró ellen a közúti közlekedés rendjének megzavarása miatt indult szabálysértési eljárás, ebből az egyik esetben a nyomozó hatóság bizonyítottság hiányában megszüntette az eljárást, a másik esetben pedig 40 000 forint pénzbírság megfizetésére kötelezte a bírót.

A 2014. évet megelőzően indult szabálysértési és büntetőeljárások közül 1 szabálysértési és 5 büntetőeljárás fejeződött be 2014-ben. A szabálysértési eljárást a hatóság elévülés miatt megszüntette. Az ügyesség 3 büntetőeljárást szüntetett meg. Egyet büntethetőséget megszüntető ok miatt, kettőt pedig azért, mert a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható a bűncselekmény elkövetése és eredmény az eljárás folytatásától sem volt várható. A bíróság 1 esetben vádelejtés miatt szüntette meg a büntetőeljárást, 1 esetben pedig jogerős felmentő ítéletet hozott.

Megállapítható, hogy 2014-ben a bírakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések száma a 2013. évi 22-ről 20-ra, az ellenük indított fegyelmi eljárások száma 27-ről 21-re, a büntetőeljárások száma 2-ről 1-re csökkent, a szabálysértési eljárások száma 1-ről 2-re nőtt, ahol az egyik esetben a nyomozó hatóság bizonyítottság hiányában megszüntette az eljárást. A 2014. december 31-ei tényleges bírói létszámhoz viszonyítva (2 813 fő) láthatjuk, hogy a bírakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések, illetve a bírák ellen kezdeményezett (fegyelmi, szabálysértési és büntető) eljárások száma az előző évekhez hasonlóan nem számottevő (írásbeli figyelmeztetések: 0,71%; fegyelmi eljárások: 0,75%; büntetőeljárások: 0,03%; szabálysértési eljárások: 0,07%), mindössze a tényleges bírói összlétszám 1,56%-át érintik.

Az ítélkezés időszerűségi mutatóinak javításával kapcsolatban az OBH elnöke által megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében a bírósági elnökök továbbra is nagy hangsúlyt fektetnek a bírók fokozott igazgatási ellenőrzésére, így különösen a határozatok írásba foglalására, az előírt határidők betartásának, a két éven túli ügyek mennyiségének és az eljárások elhúzódásának vizsgálatára.

A fokozott igazgatási ellenőrzés hatására javultak az ítélkezés időszerűségi mutatói és ezzel összefüggésben csökkent a bírák elleni írásbeli figyelmeztetések és fegyelmi eljárások száma. Fontos volna azonban a fegyelmi eljárások indítását illetően is, azok kiszámíthatóságát, következetességét erősíteni, valamint a szolgálati bíróság iránymutató szerepét növelni. Ezt a célt is szolgálhatja a 2015-ben kiadni tervezett integritási szabályzat.

3.6. Igazságügyi alkalmazottak fegyelmi helyzete

2014-ben igazságügyi alkalmazottakkal szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések száma a 2013. évi 35-ről 34-re csökkent. Fegyelmi eljárás lefolytatását egy esetben kérte a munkavállaló, majd a fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése iránt pert indított, amely jelenleg is folyamatban van.

2013-hoz képest 2014-ben 11-ről 16-ra nőtt az igazságügyi alkalmazott ellen elrendelt fegyelmi eljárások száma. A lefolytatott fegyelmi eljárások közül a fegyelmi tanács 2 esetben az eljárás megszüntetése mellett figyelmeztetést alkalmazott, 2 esetben felfüggesztette az eljárást a megindult büntetőeljárás befejezéséig, 1 esetben felfüggesztette az eljárást az eljárás alá vont keresőképtelenségének időtartamára, 4 esetben megrovás, 3 esetben az előmeneteli rendszerben történő várakozási idő meghosszabbítása, 3 esetben az előmeneteli rendszerben egy fizetési fokozattal való visszavetés, 1 esetben elbocsátás fegyelmi büntetést szabott ki.

A 2013-ban elrendelt fegyelmi eljárások közül 2014-ben 1 megszüntetésre került, figyelemmel arra, hogy a dolgozóval szembeni büntetőeljárást megszüntették, 1 esetben a fegyelmi tanács megrovás fegyelmi büntetést, 3 esetben pedig elbocsátás fegyelmi büntetést szabott ki.

Jövőbeli célok és feladatok:

- Több pénzügyi tárgyú mintaszabályzat előkészítése a Mintaszabályzati munkacsoport által.
- Az Integritási szabályzat előkészítése az Integritási munkacsoport által.
- A bírók értékelésére vonatkozó új szabályzat kiadása.
- Az lbtv. által előírt biztonsági szint elérése érdekében a cselekvési tervben foglalt lépések végrehajtása.
- Az informatikai biztonságpolitika és biztonsági stratégia kidolgozása.

További hasznos információk:

- A szolgálati bíróságról: <http://www.birosag.hu/obt/szolgalati-birosag>
- A bírói etikáról: <http://www.birosag.hu/obt/biroi-etika>
- A közérdekű adatokról: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>

IX. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET KOMMUNIKÁCIÓJA

1. Külső kommunikáció
 - 1.1. Új kommunikációs csatornák
 - 1.2. Pályázatok
 - 1.3. Sajtókapcsolatok
 - 1.4. Az igazságügyi adatkezelésről és tájékoztatásról szóló törvénykoncepció előkészítése
 - 1.5. Rendezvények
2. Belső kommunikáció
 - 2.1. Központi intranet
 - 2.2. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése
 - 2.3. Fórum

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása és a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése tekintetében:

- A bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló szabályzat (8/2012 (IV.25.) OBH utasítás) felülvizsgálata és megújítása.
- A sajtótitkári rendszer kiépítése és megerősítése.
- A MIA honlapjának megújítása, tematikus aloldalak létrehozása a bíróságok központi inter-, illetve intranet felületén.
- Új elektronikus kommunikációs eszközök bevezetése – különös tekintettel a közösségi médiára.

1. Külső kommunikáció

A külső kommunikációs csatornák biztosítják a kapcsolatot az állampolgárokkal, hivatásrendekkel, külső szervezetekkel vagy éppen a külföldi szervezetekkel, állampolgárokkal. Ezek a csatornák adnak lehetőséget az eredményeink, terveink és működésünk bemutatására. Az ügyfeleknek segítséget tud nyújtani a jogalkalmazás során, erősítve ezzel az ügyfélközpontú, kényelmesebb, gyorsabb eljárások szükségességének realizálását, illetve az ezt szolgáló fejlesztések bevezetését. Az OBH elnökének stratégiai céljai – a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrizhetősége – megvalósításának egyik eszköze, szintén a döntéshozatal és a működés nyilvánossága.

Az OBH elnöke nagy hangsúlyt fektet a bírósági szervezet kommunikációjának megerősítésére. A Kúrián, az ítélőtáblákon és a törvényszékeken működő sajtószóvivők jellemzően bírák, bírósági vezetők, akik mellé 2014-ben sajtótitkárok kerültek kijelölésre. A sajtótitkárok között már kommunikációs és PR szakemberek is vannak, akik a sajtótevékenység szervezésén és ellátásán túl, egyéb kommunikációs területeken is aktívak, így a belső kommunikációban, a PR és a társadalmi felelősségvállalás területén (CSR).

A bíróságok hivatalos lapja a bíróságok központi honlapján elektronikus formában megjelenő és letölthető Bírósági Közlöny. A Bírósági Közlönyben kerülnek közzétételre a bírósági szervezetre érintő igazgatási és személyi döntések, határozatok, szabályzatok, beszámolók és pályázatok.

A Bírószági Közlöny már évek óta elektronikus formában jelenik meg, de 2014-től letisztultabb és interaktívabb formában azzal, hogy a tartalomjegyzékben keresve azonnal a tartalomra léphetünk.

Az OBH elnöke igazgatási tevékenységének nyilvánosságát és ezen keresztül átláthatóságát, a szabályzatok, ajánlások és határozatok, a beszámolók, valamint a vezetői pályázatok, pályázati jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó törvényi kötelezettség teljesítésével biztosítja. Az OBH elnöke az utasításait (szabályzatait) egyrészt a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében, másrészt az ajánlásokkal és határozatokkal együtt a bíróságok központi honlapján, valamint a Bírószági Közlönyben teszi közzé.

A kommunikáció része a társadalmi felelősségvállalás (CSR – Corporate Social Responsibility), amely az OBH esetében megmutatkozik a jogkövető magatartás és a jogvédelem támogatásában is, ilyenek például a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás vagy a Nyitott Bírószág Program, valamint az OBH elnöke által meghirdetett pályázatok. Ide kapcsolódnak az OBH által meghirdetett fotópályázat, illetve a történeti pályázatok is. Ezek keretében az egyes bíróságok feldolgozzák a történeti hagyományait, emléket állítanak elődeiknek. A központilag meghirdetett pályázatok mellett a bíróságok a nyilvánosság bevonásával, ismeretterjesztés céljából számos esemény résztvevői. Ezek közül kiemelendő a 100 éves házak vagy a Múzeumok Éjszakája programba való bekapcsolódás, de azok a városi rendezvények vagy fesztiválok is, ahol a bíróságok megjelennek, mint magukat bemutató intézmények.

A kommunikációs feladatokat az OBH-ban a Sajtó és Kommunikációs Osztály látja el, míg a bírószági szervezetrendszerben az egyes törvényszékeken, ítélőtáblákon és a Kúrián működő sajtószóvivők és sajtótitkárok végzik, koordinálják azt.

1.1. Új kommunikációs csatornák

Előző évben megújult a bíróságok központi honlapja, amelynek tartalmát 2014-ben is frissítettük. A honlap a törvény által előírt kötelező adatszolgáltatás mellett a napi híradást is szolgálja, tájékoztatást ad az OBH elnökének és főosztályainak munkájáról, valamint, a bíróságok szakmai tevékenységével összefüggésben, aktuális információkat szolgáltat.

A központi honlap mintájára a bíróságok saját honlapokat alakítottak ki, így 2014-ben mind az 5 ítélőtábla és a 20 törvényszék egységes arculattal és struktúrával fogadta az interneten az ügyfeleket, megkönnyítve ezzel a keresést, a felhasználást, így is erősítve a bizalmat.

A kommunikáció erősítése érdekében, a XXI. század követelményeinek megfelelően, a bíróságok központi honlapjának angol nyelvű verziója is kialakításra került, és folyamatosan frissül. Az ide látogató idegen nyelvű érdeklődők, a külföldieket gyakran érdeklő témákról tájékozódhatnak, például a magyar bírószági szervezetről, a bíróvá válás folyamatáról, valamint az OBH, az OBT és a MIA munkájáról is képet kaphatnak. Az OBH tervei szerint, a jövőben a bíróságok központi honlapjának nemcsak angol, de egyszerűsített francia és német verziója is kialakításra fog kerülni.

1.1.1. Facebook

2014. május 15-én indult el az OBH Facebook oldala, amely a www.facebook.com/obhbirosag címen érhető el. A felület létrehozásának célja a Nyitott Bírószág Program, valamint a bíróságokban vetett bizalom erősítése, az állampolgárok igazságszolgáltatással kapcsolatos ismereteinek bővítése. A felület alkalmas továbbá egyéb országos kampányok lebonyolítására, álláshirdetések közzétételére, tematikus megjelenésre is (pl. Sziget Bírószág Facebook felület).

Az OBH-n kívül az alábbi bíróságok rendelkeznek Facebook oldallal:

- Fővárosi Törvényszék,
- Egri Törvényszék,
- Győri Törvényszék,
- Zalaegerszegi Törvényszék és a
- Salgótarjáni Járásbíróság.

1.1.2. Újságíró hírlevél

A 2014-ben elindított heti újságírói hírlevél célja a www.birosag.hu honlap tartalmának a sajtó munkatársaival történő megismertetése, ezáltal pozitív kép kialakítása. A hírlevél a friss híreken kívül tartalmazza a bíróságok által, a közérdeklődésre számot tartó ügyekről kiadott sajtóközleményeket, illetve egyéb aktuális témákról való tájékoztatást is.

A hírlevelet majdnem 250 újságíró, a társszervek képviselői és az Igazságügyi Minisztérium sajtóosztálya is megkapja. Tájékoztató jelleggel megküldésre kerül továbbá minden bírósági sajtószóvivő és sajtótitkár számára is.

1.1.3. A központi internet oldal fejlesztése, tematikus aloldalak kialakítása

2014-ben az alábbi fejlesztések történtek a központi internet oldalon:

- elindult a www.birosag.hu/nyilvanossag című tematikus oldal,
- megújultak a civil szervezetekkel kapcsolatos eljárások űrlapjai,
- a bírói etikai kódex megújításának folyamatához tematikus aloldal került létrehozásra,
- a bíróságok nemzetközi honlapja, tematikus aloldalon jelenik meg, amely a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsai Hálózatának hivatalos honlapja,
- elindult a Magyar Igazságügyi Akadémia honlapja, ahol az általános információk mellett a képzési jelentkezési rendszerbe való belépés is egyszerűbbé vált, elérhetőek az e-learning tananyagok, megtalálható a szakkönyvtár elérhetősége, valamint hírek, fényképek stb.,
- megújult a bírósági fejlesztések, illetve a projektek aloldala,
- külön aloldal került kialakításra a www.birosag.hu oldal angol nyelvű felületén a II. Bíróság és Kommunikáció című nemzetközi konferencia számára, valamint
- aloldalon lehetett szavazni a Fókuszban a bíróság című fotópályázat közönségdíjas képére.

1.1.4. Kiadványok

A 2013-ban történt előkészítést követően az OBH 2014-ben kiadta dr. Tallósiné Cseh Enikő: A titkos ügykezelés metodikája a gyakorlatban című – CD melléklettel ellátott – kézikönyvet. A könyv mintaként szolgál majd a jövőben kiadni tervezett gyakorlati kézikönyvek szerkesztéséhez és megjelenési formájához.

2014-ben jelent meg a Fischer-villát bemutató magyar-angol kétnyelvű kiadvány a BKT tervezett elhelyezésére 2013-ban biztosított ingatlanegyüttes feltárásának részeként. A kiadvány a magyar építészettörténet egy kiemelkedő alakjának állít emléket.

A Bíróságok Napja alkalmából 2014-ben is megjelent az Ezek is mi vagyunk című, a bíróságok munkatársainak irodalmi műveit, és képzőművészeti alkotásait bemutató reprezentatív kötetet, továbbá a Juhász Andor díj kitüntetettjeinek életrajzát bemutató füzetet.

2014-ben is megjelent az OBH elnökének 2013. évi beszámolója, és a 2013. I. féléves beszámolója új formában, képekkel és diagramokkal színesített, igényes kivitelezésben. Az OBH elnökének 2013. évi beszámolójának, valamint az OBH elnökének stratégiai céljait tartalmazó összegzése angol nyelven is megjelent.

Az OBH támogatásával, a Szegedi Ítéltábla kiadásában jelent meg a Bíróságtörténeti Könyvek köteteként dr. Antal Tamás A Szegedi Királyi Ítéltábla története 1890 és 1914 között - Fejezetek a Szegedi Ítéltábla történetéből I. című munkája, továbbá a Szegedi Ítéltáblán 2013. február 8-án megrendezett, a történelmi alkotmány alkalmazásának kérdéseivel foglalkozó konferenciáról készült kiadvány is. Ugyancsak az OBH támogatásával jelent meg 2014. őszén az I. Mediációs Panoráma Konferencia 2013. évi előadásainak leírását tartalmazó, Előadások a mediáció köréből című kiadvány.

Az OBH által meghirdetett, Bírósági történelem és hagyományápolás elnevezésű belső pályázat kapcsán készült kiadványokkal, az 1.2.2. pont foglalkozik részletesebben.

1.2. Pályázatok

1.2.1. Fókuszban a bíróság

Az OBH 2014 szeptemberében 4 kategóriában – bírósági épületek, épületrészek; bírósági épületbelső, termék; tárgyi környezet a bíróságon, valamint életkép a bíróságon – hirdette meg a Fókuszban a bíróság című fotópályázatot amatőr fotográfusoknak. A pályázat célja az volt, hogy az elkészült fotók a magyarországi bírósági épületeket újszerű látásmóddal, kreatívan mutassák be. Az október 31-i benyújtási határidőre közel 80 induló, több mint 350 képet küldött.

A pályaművekből egy 4 fős bírálóbizottság választotta ki a nyerteseket. A kategóriákon túl a zsűri, illetve az OBH elnöke is adományozott egy-egy különdíjat. A közönségdíjas fotóra pedig a fotópályázat számára kialakított weboldalon lehetett szavazni. A szavazást a bíróságok központi honlapján, az újságírói hírlevélben, illetve a Facebookon is meghirdette az OBH. A díjak átadására 2014. december 3-án, egy sajtónyilvános kiállítás-megnyitón került sor, amelyre a pályázat összes indulója meghívást kapott.

A pályázatra érkezett képek felhasználása igen sokrétű. A 2015-ös összbírói értekezletek alkalmával vándorkiállítás keretében, országosan is megtekinthetők lesznek a fotókból készült válogatások, amelyek több bírósági épület, valamint a Magyar Igazságügyi Akadémia falait díszítik majd, illetve feltűnnek az OBH különböző kiadványaiban, ahogy megjelentek az OBH elnökének 2014. I. féléves beszámolójában is.

1.2.2. Bírósági történelem és hagyományápolás

Az újítások, fejlesztések és a modern bíróság kialakítása mellett fontos a hagyományok, és a bírói értékek ápolása is. Ezért az OBH 2014 szeptemberében pályázatot hirdetett a törvényszékek és az ítéltáblák dolgozói részére Bírósági történelem és hagyományápolás címmel. A pályázat tárgya lehetett kiállítás, kiadvány, rendezvény, táblaavatás, emléktábla-avatás, videófelvétel, kisfilm vagy tudományos munka. A pályázat célja a bíróság történelmi emlékeinek megőrzése a bírósági szervezet és az állampolgárok számára, továbbá a bírósági hagyományok ápolása, megőrzése, illetve azok bemutatása. A pályázat feltétele volt, hogy az adott bíróság a pályázatban igényelt támogatáshoz 30% önerőt hozzá tegyen, illetve a pályázat tárgyáról folyamatosan tájékoztatást adjon. A pályázatokat egy külön bírálóbizottság bírálta el.

2014. szeptember-december között összesen 13 pályázat érkezett konferenciák, különböző kiadványok szerkesztésére és megjelentetésére, emléktábla-avatására, valamint kiállítások megnyitására. 2014-ben az alábbi témákban pályáztak:

Pályázott bíróság	Pályázat tárgya	Pályázat jellege
Balassagyarmati Törvényszék	„Szemelvények Nógrád megye bíróságainak történetéből” 1871-2011.	kiadvány
Debreceni Törvényszék	Bíróságtörténeti konferencia és kiállítás	konferencia és kiállítás
Debreceni Ítélőtábla	„10 éves a Debreceni Ítélőtábla”	kiadvány
Egri Törvényszék	„Egykor és most” Egri Törvényszék épület átalakítása	rendezvény, kiállítás
Fővárosi Törvényszék	100 éves a Fővárosi Törvényszék, Jablonszky Ferenc emléktábla	táblaavatás
Győri Törvényszék	„Győri Törvényszék épületei képekben”	kiadvány
Győri Ítélőtábla	„Hivatás-tudat építéset”	kiadvány
Gyulai Törvényszék	A törvényszék történetét érintő események bemutatása	rendezvény, kiállítás
Nyíregyházi Törvényszék	„A modern bíráskodás története Nyíregyházán” (1871-2014.)	videó és táblaavatás
Szegedi Törvényszék	„A Szegedi Törvényszék története,” I. rész „A Szegedi Törvényszék épületeinek története”	kiállítás, tudományos munka, kiadvány
Szolnoki Törvényszék	„A szolnoki jogászok emlékezete” „Bíróságtörténeti emlékek 1945-től”	kiadvány, emléktábla-avatás
Szombathelyi Törvényszék	„Élő kövek,” „Emlékek a Körmendi Járásbíróság múltjából”	kiadvány
Zalaegerszegi Törvényszék	Történelmi arcképcsarnok (bírósági portré)	kiállítás

Az OBH elnökének célja a Bírósági történelem és hagyományápolás elnevezésű pályázat folytatása 2015-ben is.

1.3. Sajtókapcsolatok

2014-ben a sajtó kiemelten foglalkozott – többek között – az OBH elnökének féléves és éves beszámolójával, a képzésekkel, az Európai Bizottság Igazságügyi Eredménytáblájával, a bírói etikai kódex megújításával, a bíróságok informatikai fejlesztéseivel, az EKOP és ÁROP projektek eredményeivel, a devizahiteles ügyek intézésével, a bírósági közvetítéssel, az áldozatvédelemmel és tanúgondozással, a Sziget Bíróság programmal, Juhász Andor születésének 150. évfordulójával, a Nyitott Bíróság Programmal, és a gyermekmeghallgató szobákkal, valamint a gyermekközpontú igazságszolgáltatással.

Az OBH az igazságszolgáltatás iránt érdeklődő újságírókat igyekszik napi szinten tájékoztatni a bíróságok központi irányításával kapcsolatos kérdésekről. 2014-ben az alábbi szervezett országos megjelenések voltak.

Az Országos Bírósági Hivatalt érintő sajtómegjelenések 2013-2014.		
	2013. év	2014. év
Online megjelenések	835	1 517
Írott megjelenések	120	165
Televíziós megjelenések	57	57
Rádiós megjelenések	68	106
Kiadott sajtóközlemények	60	50
Összesen (db)	1 140	1 812

Ahogy a fenti táblázat is mutatja, a sajtómegjelenések száma 2014-ben 63%-kal nőtt, a 2013-as-hoz képest. A kiadott sajtóközlemények száma ugyan kevesebb volt, azonban meg kell jegyeznünk, hogy 2014-ben a bíróságok által, a bíróságok központi honlapján közzétett sajtóközlemények száma összesen 1 086 db, míg a közzétett hírek száma összesen 647 db volt.

A bíróságok központi honlapjára a legtöbb hírt 2014-ben a Fővárosi Törvényszék (43 db), a Szegedi Törvényszék (42 db), Székesfehérvári Törvényszék (30 db), illetve a Debreceni Ítéltábla és a Zalaegerszegi Törvényszék (27-27 db) küldte be.

A legtöbb közlemény a Fővárosi Törvényszéktől (283 db), a Szegedi Törvényszéktől (87 db), a Szegedi Ítéltáblától (86 db), a Zalaegerszegi Törvényszéktől (70 db), valamint a Budapest Környéki Törvényszéktől (64 db) érkezett.

2014-től a bíróságok központi honlapjának, valamint az úgynevezett bírósági prototípus honlapoknak – a törvényszékek és az ítéltáblák honlapjainak – egyaránt mérhető a látogatottsága a Google Analytics ingyenes alkalmazás segítségével. Ez lehetővé teszi statisztikák és más elemzések elkészítését, amelyek az oldalak fejlesztéséhez nyújtanak további segítséget.

A www.birosag.hu központi oldalon 2014-ben

- 578 583 felhasználó összesen
- 1 259 114 munkamenet alatt
- 3 794 903 oldalmegtekintést végzett,

míg a bírósági weboldalakon 2014-ben

- 1 008 510 felhasználó összesen
- 1 257 775 munkamenet alatt
- 6 972 139 oldalmegtekintést végzett.

A törvényszékek és az ítélőtáblák is kialakították és folyamatosan frissítik saját internetes felületüket. A közös arculati formában megjelenő honlap 2014. év végére valamennyi ítélőtáblán és törvényszéken működött.

1.4. Az igazságügyi adatkezelésről és tájékoztatásról szóló törvénykonceptió előkészítése

A szabályozás kezdeményezésének célja a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogszabályi rendezetlenség megoldása. A majdani törvénynek az adatkezelés valamennyi olyan területére speciális rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek a bíróságok ítélkező és az ahhoz kapcsolódó egyéb tevékenységük során társadalmi, illetve szakmai vitákra adtak okot.

2013-ban elkészült egy vitaanyag, amelynek bemutatására és nyilvános vitára bocsátására – az ítélőtáblák illetékességi területéhez igazodóan – 2014-ben regionális konferenciákon került sor, amelyeken a bíróságok, az ügyészi és az ügyvédi kar, az egyetemek, a sajtó, továbbá a rendőrség helyi képviselői vettek részt.

2014-ben négy konferencia megtartására került sor a témában: január 17-én a Szegedi Ítélőtáblán, március 14-én a Debreceni Ítélőtáblán, június 20-án a Pécsi Ítélőtáblán és szeptember 26-án a Győri Ítélőtáblán. A konferencia-sorozattal egy időben – a mind szélesebb társadalmi nyilvánosság, illetve vita kialakításának érdekében –, a központi honlapon elindult a www.birosag.hu/nyilvanossag című tematikus oldal, amelyen a vitaanyagon és a konferenciák programjain, előadásain kívül, interaktív problématérkép, nemzetközi kitekintés és sajtótükör menüpont is van, valamint megtalálhatók rajta a témára vonatkozó jogszabályok.

A koncepció előkészítésének következő állomása egy széles körű budapesti rendezvény lehet, amelyre a társszervek képviselőin kívül a média munkatársai is meghívást kapnak majd. A nagy eljárásjogi kodifikációk sürgetővé teszik annak eldöntését, hogy a média és a kutatás, valamint a bírósági eljárások kapcsolódási pontjai hol és miképpen kerüljenek szabályozásra. A jogalkotó figyelmét folyamatosan fel kell hívunk e terület jelentőségére.

1.5. Rendezvények

2014-ben több sajtónyilvános eseményt tartott az OBH, ilyen volt például:

- február 3-án a Néprajzi Múzeumban a Kúria visszaköltözésével, illetve a BKT beruházással kapcsolatos sajtótájékoztatón,
- február 10-én az OBH elnökének éwertékelő sajtóbeszélgetése, amelyen bemutatta a szervezet eredményeit, terveit,
- április 1-jén a Belügyminisztériummal és a Fővárosi Törvényszékkel közös sajtónyilvános bemutató a PKKB-n a bírósági távmeghallgató rendszer bevezetéséről,
- május 21-én a Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében beszerzett biztonságnövelő eszközök bemutatása a Fővárosi Törvényszéken, amely sajtótájékoztatóján részt vett Svájc nagykövete is,

- július 15-én a Bíróságok napja, amely azért volt különleges, mert szeptember 17-én volt 150 éve, hogy megszületett a Kúria egykori elnöke, Juhász Andor. A Bíróságok napján 85 bíró és igazságügyi alkalmazott kapta meg a Juhász Andor-díj Arany, Ezüst és Bronz fokozatát, továbbá Bírósági Szolgálatért Oklevelet, címzetes kúriai bíró, címzetes tábla-bíró, címzetes törvényszéki bíró, valamint főtanácsosi és tanácsosi címet,
- szeptember 17-én emléktábla avatás Juhász Andor egykori szülőházánál, amelyen az Igazságügyi Minisztérium államtitkára, az OBT soros elnöke, a Kúria elnöke, valamint Juhász Andor leszármazottai is részt vettek,
- szeptember 29-től kezdődően 3 napos konferencia Balatonfüreden, amelyen a Szervezetfejlesztési projekt során kidolgozott jó gyakorlatokat mutatták be egymásnak a bíróságok dolgozói,
- október 16-17-én a második alkalommal megrendezésre kerülő Bíróság és Kommunikáció című nemzetközi konferencia, amelyen 25 országból közel 90 szakember vett részt
- december 3-án a Fókuszban a bíróság című nyílt fotópályázat sajtónyelvű kiállítás-megnyitóval egybekötött eredményhirdetése,
- december 11-12-én a Consilium Peritorum című rendezvény, amelynek első napja kötetlen bemutatkozási lehetőséget adott az előző évben kinevezett bírósági fogalmazók és titkárok számára,
- december 16-án az EKOP projektek sajtónyelvű záró rendezvénye, amelynek keretében bemutatásra kerültek a projekt főbb eredményei, valamint
- 2014-ben két alkalommal, az OBT soros elnökváltást követően, az eseményhez kapcsolódó sajtótájékoztató.

2. Belső kommunikáció

Az összetartozás növelésének, a munkatársak tájékoztatásának eszköze a belső kommunikáció. Ennek feladata, hogy hozzájáruljon az OBH-n belüli, az OBH és a bíróságok, valamint a bíróságok egymás közötti folyamatos, jó minőségű és kölcsönös kommunikációjához, a párhuzamos munkák megelőzéséhez, a munka hatékonyságának elősegítéséhez, valamint a tudásmegosztáshoz.

2.1. Központi intranet

A nyilvánosságnak a bírósági szervezeten belül is kiemelt jelentősége van. A központi döntések végrehajtása akkor hatékony, ha azokat széles körű felmérések, konzultációk előzik meg, az észrevételekre visszajelzést kapnak az előterjesztők, az igazgatási folyamatok pedig átláthatóak és kiszámíthatóak. A központi intranet lehetőséget teremt a hírek, a jó gyakorlatok, adatok gyors megosztására, fórum témák felvetésére, a hozzájuk kapcsolódó anyagok csatolására, illetve az események naptáron történő követésére.

2014-ben az alábbi fejlesztések történtek a központi intranet oldalon:

- országos eseménynaptár elindítása,
- „Állásajánlatok” menüpont kialakítása,
- az „Úti beszámoló” címkézése (tag-elés) a könnyebb kereshetőség érdekében,
- új menüpont a Kúriai joggyakorlat elemző csoport anyagainak elérésére,
- tematikus aloldal létrehozása a bírói etikai kódex megújításának folyamatához,
- a Ptk. tantervi oktatások prezentációinak elérhetővé tétele,
- az alkotmánybírósági és előzetes döntéshozatali kezdeményezések megjelentetése,
- az Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat aloldalának kialakítása,
- a bírósági fejlesztések, illetve a projektek aloldal megújítása, valamint
- az OBH intranet kialakítása.

A központi intranet szerkesztőségi hátterét a Drupal tartalomkezelő rendszer által biztosított szolgáltatások alkotják, amelyek kiválóan alkalmasak nagy tartalommenyiségek kezelésére.

A 2014. évi tapasztalatok alapján, a központi intranet háttérrendszerének teljes frissítése vált szükségessé. Ezt kihasználva, az OBH a központi intranet megjelenését is modernizálni kívánja az aktuális trendeknek, a technológiai követelményeknek megfelelően.

Alapvető fontosságú, hogy az oldalak mobileszközökön is megfelelően jelenjenek meg, kényelmesen olvasható kialakítással és betűmérettel, jól és könnyen érthető menürendszerrel, funkciókkal. A kitűzött cél – ennek megfelelően – egy olyan oldalstruktúra kialakítása, amely mindezen követelményeknek megfelel. A háttérrendszer és a megjelenés mellett, a teljes tartalom is átvizsgálásra és megújításra kerül.

Az új központi intranet kialakítását követően az OBH megosztja a kialakított formát a bíróságokkal, a saját intranetes oldalai fejlesztése érdekében.

2.2. Sajtószóvivői rendszer fejlesztése

Februárban megjelent a bíróságok és az OBH sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgáltatáról szóló szabályzat, a 8/2012. (IV. 25.) OBH utasítás módosítása (4/2014. (II.27.) OBH utasítás).

Ez tartalmazza többek között azt, hogy a bíróságok sajtóosztályaira, illetve a bírósági sajtószóvivők mellé a munkájukat segítő sajtótitkárokat kell kijelölni. Rendelkezik továbbá arról, hogy a bíróságok sajtótevékenységéről, valamint a Nyitott Bíróság Program aktivitásáról havi jelentést kell küldeni az OBH Sajtó- és Kommunikációs Osztályának.

2.2.1. Sajtószóvivők és sajtótitkárok képzése

A sajtószóvivői munka támogatása érdekében 2014-ben két alkalommal, március 18-19-én és november 27-28-án, kétnapos szakmai továbbképzésre került sor a sajtószóvivők és sajtótitkárok számára a MIÁ-n.

A résztvevők előadásokat hallgathattak meg az arculati elemek használatáról, az informatikai fejlesztésekről, a kommunikációs háttérmunkáról, az előadások végén pedig szakmai kerekasztal-beszélgetések zajlottak az Igazságügyi Minisztérium, a Legfőbb Ügyészség és a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság részvételével.

Az oktatások másnapján gyakorlati foglalkozásokra került sor, amelyek keretében az írott és az elektronikus sajtó munkatársai konkrét példákon keresztül mutatták be az interjú, a riport, valamint a tudósítás elkészítésének alapjait.

2.2.2. Sajtószóvivői munkacsoport

2014-ben kezdte meg munkáját a Sajtószóvivői munkacsoport. A munkacsoport legfőbb feladata a bíróságok egységes kommunikációjának elősegítése, ennek keretében pedig többek között, a belső kommunikációs csatornák kiépítése és erősítése, a bírósági kríziskommunikációs terv kialakítása, viselkedési útmutató készítése a sajtó számára, valamint konkrét országos kommunikációs kampányok szervezése, valamint részvétel a lebonyolításukban.

A munkacsoport tagjai speciális tapasztalattal rendelkező sajtószóvivők, köztük bírósági elnökök, valamint olyan szóvivők, akik televíziós újságírói tapasztalattal is rendelkeznek.

2.3. Fórum

A nagyobb volumenű témákat csak alapos előkészítéssel, a vélemények, tapasztalatok begyűjtésével, országos párbeszédrel lehet intézni. Erre a távolságokat átívelő, leggyorsabb, a szervezeten belüli legnagyobb nyilvánosságot biztosító eszköz az online fórum. A fórumok gyakorlati megvalósítása a vibe felületen történik, amely egy olyan jelszóval védett tér, amely lehetővé teszi az anyagok webes felületen történő tematikus megosztását, rendezését, tárolását, a hozzászólásokat és az egyes témák megvitatását.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok megalakulásuk óta használják a vibe felületet, de ilyen – a központi intranet kapcsolódó menüpontja alól elérhető – fórumot nyitott meg az OBH 2014-ben a tanúgondozóknak, a Nyitott Bíróság Program kapcsolattartóknak, a sajtószóvivőknek, valamint a tervek szerint hasonló fórumokon kerül majd megvitatásra az eljárási törvények koncepciója.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Egységes kommunikációs irányvonalak kidolgozása a bírósági szervezetre.
- A bírósági sajtószabályzatok egységesítése.
- A sajtószóvivői hálózat további fejlesztése és megerősítése.
- A belső kommunikációs csatornák megerősítése, a sajtószóvivők és sajtótitkárok bevonása a belső kommunikációba.
- Stratégiai partnerségi kapcsolatok elindítása a bűnmegelőzés, a társadalmi felelősségvállalás, a gyermekvédelem, illetve a környezetvédelem témájában.
- A központi intranetes oldal tartalmi és informatikai megújítása.

További hasznos információk:

- Az OBH Facebook oldala: www.facebook.com/obhbirosag
- Az igazságügyi adatkezelésről és az ítékezés nyilvánosságáról szóló törvény előkészítéséről: www.birosag.hu/nyilvanossag
- A témához kapcsolódó nemzetközi konferenciáról: <http://birosag.hu/en/conference>
- A bírósági sajtószóvivők és sajtótitkárok, sajtóosztályok elérhetőségeiről: www.birosag.hu/media/sajtoszovivoi-halozat-elherhetosegei
- Az OBH médiatára: <http://www.birosag.hu/media>

X. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET INFORMATIKAI HELYZETE

1. A bírósági informatika kiemelt szerepe
2. Az informatikai szervezet
3. Bírósági informatikai infrastruktúra
 - 3.1. A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése
 - 3.2. A „Távoli asztal” (VDI)
4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés
 - 4.1. Új informatikai alkalmazás- és infrastruktúra-fejlesztések
 - 4.2. A képzési rendszer informatikai fejlesztése
5. Emberi erőforrások

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei:

- Az OBH folyamatosan, komolyabb zavar vagy szolgáltatás-kimaradás nélkül biztosította az országos bírósági informatikai alkalmazások és infrastruktúra rendelkezésre állását 50 db fizikai és 350 db virtuális szerver üzemeltetésével, segítve ezzel a bíróságokon dolgozó közel 11 000 fő elsődleges feladatának gördülékeny és hatékony ellátását.
- Sikeresen szervezte, támogatta és koordinálta a különböző, jogszabályi kötelezettségekből eredő, illetőleg az Európai Unió által finanszírozott projektek keretében megvalósított alkalmazásfejlesztéseket, melyek jelentős lépést jelentettek a korszerű e-igazságszolgáltatás kiépítésében.
- Megtörtént a bírósági informatikai rendszer információbiztonsági szempontok szerinti felmérése, illetve a rendszer biztonsági osztályba, a szervezet biztonsági szintbe sorolása.
- Az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése további területeken folytatódott:
 - Elektronikus ügyfélportál – amely a <https://e-ugyintezes.birosag.hu/> címen érhető el
 - Elektronikus panaszkezelés – a panaszok elektronikus úton történő benyújtására
 - Eljárási időtartam kalkulátor – az eljárási időtartam online becslésére
 - Ügyfél elégedettségi kérdőív – az ügyfél-elégedettség mérésére
 - Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Figyelmeztető Rendszer – a bírósági lajstromba történő online betekintésre, e-mail és SMS értesítések igénylésére és küldésére.

1. A bírósági informatika kiemelt szerepe

Az OBH elnöke által kitűzött hosszú távú stratégiai célok megvalósításának alapja a bírósági szervezet informatikai teljesítőképességének növelése, hiszen a célok elérése lehetetlen lenne fejlett és korszerű informatikai infrastruktúrán üzemeltetett, XXI. századi elektronikus megoldások nélkül.

Az informatika szervezetszintű alkalmazása, az elektronizáció mértékének tudatos és aktív növelése – amely a 2014. évben folytatódott – jelentős hatással van a felhasználókra, a belső folyamatok átalakulását és hatékonyságának növekedését eredményezve. A szervezet, a folyamatok és a technológia összehangolása ugyanakkor összetett és kockázatokat rejtő feladat, amely meghatározza a hosszú távú eredményességet. Mindezek miatt komplex rendszerelemzésnek kell megelőznie az újraszervezést (optimalizálást, implementációt, mérést).

A korszerű igazságszolgáltatás megvalósítása, továbbá a szabályozási környezet által megkövetelt feltételrendszer következtében a bírósági szervezet folyamatait szükségszerűen áthatja az informatika, amely ma már nem csupán munkafolyamat-szintű támogatást nyújtó segédeszköz, hanem az egyik legfontosabb alkotóeleme, mellőzhetetlen beágyazási környezete a bírósági ügymenetnek.

Ahhoz tehát, hogy az OBH elnökének stratégiai céljai megvalósulhassanak, elengedhetetlen az országos alkalmazás- és infrastruktúra-fejlesztés, továbbá az üzemeltetés teljesítőképességének folyamatos ellenőrzése és javítása.

2. Az informatikai szervezet

A bírósági szervezetrendszer elsődleges feladatainak támogatása érdekében minden korszerű módszert és eszközt igénybe kell venni. A kormányzat célkitűzéseinek ismeretében, a nemzetközi trendeket és folyamatokat is követve egyértelműsíthető, hogy a bírósági szervezetek korszerűsítésének és fejlesztésének egyik legfontosabb pillére a magas szintű informatikai megoldások alkalmazása, a tértől és időtől független szolgáltatások elterjesztése, a magas kényelmi és biztonsági potenciállal bíró e-igazságszolgáltatás kiépítése.

Ennek megvalósításához szükséges a kellő létszámú, magas szakmai kompetenciával bíró, jól szervezett és vezetett bírósági informatikai szervezetrendszer kiépítése és megerősítése. 2014-ben megkezdődött a feladat- és felelősségalapú szervezetfejlesztési koncepció megalapozása: felmérésre került, mely feladatok vannak központi, melyek helyi és melyek vegyes üzemeltetési körben.

Ezen feladat-kataszter alapján lehet további következtetéseket levonni a szervezeti struktúra módosításának konkrét irányaira. A jelenlegi szervezetben a feladatok jelentős részét az OBH központi informatikai szervezete látja el, míg az emberi erőforrások allokációja ezt a változást még nem követte. Mindezt jól mutatja, hogy a bírósági szervezetrendszerben az informatikai feladatokat ellátó személyek száma 2014-ben összesen 199 fő volt, amelyből mindössze 19 fő dolgozott az OBH Informatikai Főosztályán.

Az informatikai projektek 2014-ben is komoly kapacitásokat kötöttek le. A projektek során – és azokat követően is – a munkatársak feladata az informatikai tervezés, a piackutatás, az alkalmazások fejlesztése, eszközök beszerzése – figyelemmel az eszközök kompatibilitására, gazdaságosságára, szükségszerűségére –, illetve annak felmérése volt, hogy hol van a legnagyobb szükség az eszközökre, a fejlesztésekre, majd azok kiosztása, bevezetése, felügyelete. 2014-ben külön kihívást jelentett a három európai uniós, párhuzamosan megvalósított projektnek (Levelező, Üzenő, Hírvivő) a szokásos szervezeti rendszeren kívüli, projektszerű működéssel és külön erőforrásokkal történő végrehajtása.

A projektek olyan megnövekedett feladatokat jelentettek az informatikai szervezetnek, amelyek végrehajtásához további emberi erőforrásokra és újszerű, a hivatali szervezet számára eddig idegen szervezési és vezetési módszerek alkalmazására volt szükség. A 2014-ben folyamatban lévő projektek mellett a 2013 végén lezárult projektek (pl. Csőd-Civil Projekt) éles indítása, felügyelete, karbantartása és oktatása is feladatokat rótt az informatikai apparátusra.

A projektek sikeres megvalósítása bebizonyította, hogy a bírósági informatika képes ezeknek a módszereknek és eljárásoknak a sikeres alkalmazására és hasznos tapasztalatokkal látta el a projektekben részt vett munkatársakat is.

3. Bírósági informatikai infrastruktúra

A bírósági informatikai rendszerben országosan jelenleg 350 db fizikai szerver, 13 284 db munkaállomás (notebook, asztali számítógép, vékonykliens), és 366 db hálózati eszköz biztosítja a munkavégzéséhez szükséges informatikai hátteret.

Egy, a 2012. évben elvégzett informatikai hardverállomány-felmérés alapján megállapítást nyert, hogy az informatikai infrastruktúra közel 70%-a – avultsága miatt – nem alkalmas a biztonságos, hatékony és korszerű működtetés feltételeinek teljesítésére. Mindez azt jelentette, hogy 10 fő bírósági munkatárs közül csupán 3 fő számára volt biztosított olyan informatikai eszköz, amely alkalmas volt az új szoftverek működéséhez szükséges megfelelően gyors környezetet, ezáltal gyors és hatékony munkavégzést lehetővé tenni.

Ennek megfelelően, az OBH 2013-ban és 2014-ben az EKOP külső finanszírozású projektek informatikai eszközbeszerzéseit megtervezte és lefolytatta, a beszerzési eljárásokat összesen bruttó 796 396 327 Ft értékben. A beszerzett eszközöket (összesen 2 415 db asztali munkaállomás, 480 db notebook, 300 db vékonykliens) elosztotta és éles üzembe állította a bírósági szervezetben. A Svájci Projektben további 1 185 db munkaállomás (asztali gép, notebook és vékonykliens) beszerzése van folyamatban. A projekteknek, a többletköltségvetésnek, valamint az OBH központi forrásából biztosított eszközbeszerzéseinek köszönhetően, 4 832 új munkaállomás beszerzése valósult meg, ami a teljes országos állománynak hozzávetőleg 34,5%-át teszi ki. 2015-ben további beszerzéseket tervez az OBH annak érdekében, hogy hatékony és korszerű munkaállomásokat használhassanak a bírósági munkatársak.

2014-ben a külső finanszírozású EKOP projektekben beszerzett informatikai eszközök valamennyi bíróság részére kiszállításra és átadására kerültek. A kiszállított eszközöket a helyi informatikusok üzembe állították. A beszerzett törvényszéki szerverek kiszállítása sikeresen lezajlott a migrációs feladatok folyamatos végrehajtása mellett. Várhatóan 2015 utolsó negyedében fejeződik be a régi, elavult szerverek kiváltása. A törvényszéki szerverek megújításával párhuzamosan a Kúria, valamint az öt ítéltábla szervereinek konszolidációja is előkészítésre került. A konszolidáció megvalósulásával valamennyi elavult szerver kiváltása megtörténik, így a szerverek avultsági mutatója átmenetileg 0%-ra csökkenhet.

A bírósági intézmények által használt munkaállomások cseréje az EKOP-projektek (pl. Üzenő, Levelező, Hírvivő projekt) keretében beszerzett munkaállomások kiosztásával és üzembe állításával valósult meg.

A 2013-ban beszerzett, majd 2014-ben kiszállított eszközök:

Üzenő projektben (EKOP 1.1.16.)	900 db PC
	700 db monitor
Levelező projektben (EKOP 2.1.22.)	650 db munkaállomás
	200 db vékonykliens
	350 db notebook
Hírvivő projektben (EKOP 2.A.2.)	865 db PC
	100 db vékony kliens

Ügyfélcentrum Fővárosi projekt (EKOP 3.1.3)	680 notebook
	400 vékonykliens
	12 db blade szerver
	2 db rackszerver
	2 db mentőegység

2014-ben beszerzett és kiszállított eszközök:

Többletköltségvetés terhére	227 db ultrabook
	71 db multifunkcionális nyomtató
	4 db szerver
	1 db tároló
Fejezeti forrásból az OBH informatikai eszközparkjának megújítására, valamint az EKOP – projektekben beszerzett eszközök meghibásodása esetén használható tartalék képzése céljából	330 db PC
	130 db notebook (melyből 10 db notebook a Kúria eszközparkjának fejlesztését szolgálja)

A beszerzett munkaállomások bíróságokénti felosztása:

Bíróságok	EKOP	Többletköltség	OBH forrás	Összesen
	db	db	db	
Kúria	92	62	10	164
Fővárosi Ítéltábla	5	105	—	110
Debreceni Ítéltábla	5	—	—	5
Győri Ítéltábla	5	—	—	5
Pécsi Ítéltábla	5	—	—	5
Szegedi Ítéltábla	5	—	—	5
Fővárosi Törvényszék	1 483	60	—	1 543
Pécsi Törvényszék	155	—	—	155

Bíróságok	EKOP	Többlet- költség	OBH forrás	Összesen
	db	db	db	
Kecskeméti Törvényszék	111	—	—	111
Gyulai Törvényszék	82	—	—	82
Miskolci Törvényszék	210	—	—	210
Szegedi Törvényszék	158	—	—	158
Székesfehérvári Törvényszék	65	—	—	65
Győri Törvényszék	204	—	—	204
Debreceni Törvényszék	214	—	—	214
Egri Törvényszék	90	—	—	90
Szolnoki Törvényszék	133	—	—	133
Tatabányai Törvényszék	110	—	—	110
Balassagyarmati Törvényszék	52	—	—	52
Budapest Környéki Törvényszék	360	—	—	360
Kaposvári Törvényszék	89	—	—	89
Nyíregyházai Törvényszék	224	—	—	224
Szekszárdi Törvényszék	41	—	—	41
Szombathelyi Törvényszék	83	—	—	83
Veszprémi Törvényszék	89	—	—	89
Zalaegerszegi Törvényszék	75	—		75
OBH	—	—	450	450
Összesen	4 145	227	460	4 832

A beszerzett munkaállomások típusonkénti megoszlása bíróságoként:

Bíróságok	Munkaállomás	Vékonykliens	Notebook
Kúria	92	—	72
Fővárosi Ítéltábla	5	—	105
Debreceni Ítéltábla	5	—	—
Győri Ítéltábla	5	—	—
Pécsi Ítéltábla	5	—	—
Szegedi Ítéltábla	5	—	—
Fővárosi Törvényszék	226	117	120
Balassagyarmati Törvényszék	52	—	—
Budapest Környéki Törvényszék	210	—	150
Debreceni Törvényszék	164	—	50
Egri Törvényszék	90	—	—
Győri Törvényszék	174	30	—
Gyulai Törvényszék	82	—	—
Kaposvári Törvényszék	89	—	—
Kecskeméti Törvényszék	111	—	—
Miskolci Törvényszék	165	—	110
Nyíregyházi Törvényszék	224	—	—
Pécsi Törvényszék	155	—	—
Szegedi Törvényszék	158	—	—
Székesfehérvári Törvényszék	20	—	110
Szekszárdi Törvényszék	31	10	—
Szolnoki Törvényszék	133	—	—
Szombathelyi Törvényszék	—	83	—
Tatabányai Törvényszék	110	—	—
Veszprémi Törvényszék	59	30	—
Zalaegerszegi Törvényszék	45	30	—
OBH	—	—	—
Összesen	2 415	300	717

A beszerzett szerverek bíróságokénti felosztása:

Bíróságok	EKOP projektek	FT Info- centum	Többlet kltsg.	OBH forrás	Össze- sen
	db	db	db	db	db
Kúria	—	—	—	4	4
Fővárosi Ítéltábla	—	—	—	3	3
Debreceni Ítéltábla	—	—	—	3	3
Győri Ítéltábla	—	—	—	3	3
Pécsi Ítéltábla	—	—	—	3	3
Szegedi Ítéltábla	—	—	—	3	3
Fővárosi Törvényszék	—	12	—	14	26
Pécsi Törvényszék	3	—	—	—	3
Kecskeméti Törvényszék	3	—	—	—	3
Gyulai Törvényszék	3	—	—	—	3
Miskolci Törvényszék	4	—	—	—	4
Szegedi Törvényszék	3	—	—	—	3
Székesfehérvári Törvényszék	3	—	—	—	3
Győri Törvényszék	3	—	—	—	3
Debreceni Törvényszék	4	—	—	—	4
Egri Törvényszék	3	—	—	—	3
Szolnoki Törvényszék	3	—	—	—	3
Tatabányai Törvényszék	3	—	—	—	3
Balassagyarmati Törvényszék	3	—	—	—	3
Budapest Környéki Törvényszék	4	—	—	—	4
Kaposvári Törvényszék	3	—	—	—	3
Nyíregyházai Törvényszék	3	—	—	—	3
Szekszárdi Törvényszék	3	—	—	—	3
Szombathelyi Törvényszék	3	—	—	—	3
Veszprémi Törvényszék	3	—	—	—	3
Zalaegerszegi Törvényszék	3	—	—	—	3
OBH	9	—	4	19	32
Összesen	69	12	4	52	137

A munkaállomások és a szerverek mellett az informatikai eszközpark megújításának harmadik fontos eleme, a hálózati eszközök (switchek) cseréje, amely eszközök biztosítják a szerverek és a munkaállomások közötti adatkapcsolatot, valamint lehetővé teszik az internet elérését. Az elektronikus ügyintézés előtérbe kerülésével jelentősen megnövekedett az országos hálózati forgalom, de a régi hálózati eszközök – elavult technológiai kialakításuk miatt – lassulást okoznak a rendszerben, ezzel is megnehezítve a munkavégzést. 2015 első félévében 165 db új eszköz beszerzése valósulhat meg, amely a teljes hálózati eszközállomány hozzávetőleg 25%-ának cseréjét fogja jelenteni.

Az OBH a saját üzemeltetésű központi rendszereinek körét a 2013-ban megkezdett és 2014-ben is folytatódó eszközbeszerzések eredményeként bővítette. Így megtörtént:

- a projektek keretében beszerzett blade keret és 7 db szerver üzembe állítása,
- a központi GroupWise szerverpark (8 db szerver) beszerzése és üzembe állítása,
- a Szegedi Törvényszék GroupWise levelező rendszerének központosítása,
- a McAfee spam- és vírusvédelmi célhardver licenzek és
- a Symantec kliensoldali vírusvédelmi licenzek országos lefedettségének megújítása.

Az OBH központi szerverszobájában kerülnek elhelyezésre azok az eszközök (szerverek, tárolók stb.), amelyek országos funkcionalitású feladatokat (pl. GIIIR, GroupWise, Verde) látnak el, valamint azon eszközök is, amelyek biztosítják az OBH mindennapi munkavégzéséhez szükséges belső informatikai háttérrel. 2013-ban bebizonyosodott, hogy a szerverszoba az országos infrastruktúra működtetése tekintetében fejlesztést igényel, e körben teljes rekonstrukcióra szorul. Ennek megfelelően 2014-ben elkezdődött a szerverszoba megújítása, amely magában foglalta többek között:

- az elektromos betáplálás és szünetmentes tápellátás kiépítését,
- a klimatizáció megújítását, redundáns professzionális berendezések beszerzésével, valamint
- az új eszközparkon a központi rendszerek virtualizációját.

A Budapest Környéki Törvényszéken 2013-ban pilot jelleggel egy korszerű mentési rendszer tesztelésére került sor. A tesztelés a 2014. év folyamán is folytatódott, melynek befejezése után az eredményeket összegezve megtervezésre került a bírósági szervezet sajátosságait is figyelembe vevő központosított mentési rendszer. A mentőrendszer megtervezésénél, a fokozatos bevezetés elvét követve, első körben a tervek szerint az OBH-ban kerül majd kialakításra a mentési rend.

A 2014. évi megnövekedett feladatokra és egyéb szempontokra tekintettel, a bevezetés átütemezését választotta az OBH Informatikai Főosztálya annak érdekében, hogy a bevezetendő rendszer rugalmas, könnyen fejleszthető és bővíthető legyen. A feladatok priorizálása mellett, ennek további indoka az volt, hogy a mentőrendszer végleges kialakításának előfeltétele, a szerverszobában megkezdett rekonstrukció korábbi befejezése, annak érdekében, hogy a mentőrendszer egy stabilan kialakított szerverparkhoz igazodhasson.

3.1. A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése

2014-ben a Fővárosi Törvényszék (FT) és a Budapest Környéki Törvényszék (BKT) esetében sürgető feladat volt több szervezeti egység új épületben történő elhelyezésének megoldása, amely új és összetett, végül azonban sikeresen megvalósított feladatot jelentett az OBH központi informatikai apparátusa számára is.

2014-ben a BKT 253 dolgozója kezdte meg új épületben a munkát, míg a FT esetében 450 fő informatikai felhasználó költözött új épületbe. A munka folytonossága érdekében az informatika biztosította a napi munkavégzéshez szükséges informatikai támogatást. Hangsúlyozandó, hogy a FT Tölgyfa utcai új épületében egy nagyteljesítményű szerver beszerzésével és üzembe helyezésével, valamint egy korszerű szerverszoba kialakításával került biztosításra az informatikai infrastruktúra működtetése, leváltva ezzel a korábbi több, kisebb teljesítményű szervert.

Az OBH elnöke stratégiai céljának megvalósítása érdekében, a szolgáltató bíróság, a gyors, hatékony és időszerű ügyintézés érdekében, ügyfélcentrumok kialakítása kezdődött meg az országban. Elsők között a BKT-n és a Fővárosi Törvényszéken, valamint az utóbbihoz tartozó több kerületi bíróságon, például a Tölgyfa utcai épületben, valamint a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon.

A Fővárosi Törvényszéken kialakított ügyfélcentrumban, félfogadási időben, a várakozók számától függően két-három bírósági dolgozó áll az ügyfelek rendelkezésére, hogy az ügyekben az arra jogosultaknak felvilágosítást adjon, iratokat vegyen át vagy másolatokat adjon ki a központi bírósági lajstromadatbázisra épülő, automatizált belső adatlekérdező és információs szolgáltatás segítségével. Az ügyfélcentrumban call-center is kialakításra került.

A Tölgyfa utcában, valamint a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság épületében létrehozott ügyfélcentrum is egy központi helyen elhelyezett, az ügyfelek számára kiemelkedően magas színvonalat biztosító tájékoztató központ. Műszaki informatikai szempontból mindkét helyszín korszerű hívó-beszólító rendszerrel lett felszerelve, melyek egyben tájékoztató jelleggel is bírnak. Fényújságon, valamint képújságon is megjelennek tájékoztató tartalmak a helyi kivetítőkön. Mindezek mellett a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságon egy tájékoztató KIOSZK is rendelkezésre áll az ügyfelek számára. Az ügyfélcentrumok korszerű Wyse típusú vékonykliens rendszerekkel vannak felszerelve, melyek az új Dell szerverekhez kapcsolódnak. Jogosultsági szempontból az itt dolgozók minden olyan lehetőséget megkaptak, amellyel az állampolgárok jogainak megfelelően, maximálisan ki tudják szolgálni az ügyfeleket.

Összességében elmondható, hogy az ügyfélcentrum biztosítja az állampolgárok számára, a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézés, azt hogy kulturált körülmények között, egymástól elkülönített asztalok mellett tanulmányozhassák az iratokat.

A bíróságokhoz való hozzáférést egyszerűsíti továbbá az a fejlesztés, amelynek köszönhetően az OBH a gyorsabb és igényesebb ügyfélszolgálat érdekében lehetővé tette a bíróságok ügyfelei számára, hogy a panaszokat személyes megjelenés nélkül, ügyfélkapun keresztül, elektronikus űrlap használatával terjesszék elő a nap 24 órájában. A központi honlapról elérhető ügyfélportálon további fejlesztéseket is elérnek az ügyfelek. Ilyen az elektronikus ügyfél elégedettségi kérdőív és az eljárás időtartam kalkulátor.

3.2. A „Távoli asztal” (VDI)

A bírósági szervezet hatékony működtetéséhez – a mobil eszközök használatának elterjedése és a távoli munkavégzés lehetőségeinek kibővülése következtében – ma már sürgető felhasználói igény és elengedhetetlen feltétel az informatikai rendszerek erőforrásaihoz való távoli hozzáférés biztosítása, mérlegelve az ezzel járó kockázatokat, valamint a megfelelő technológiák kiválasztását, alkalmazását és a felhasználók részére történő oktatását a biztonságos távelérés érdekében.

Az OBH Informatikai Főosztálya országos VPN-felmérést végzett a bíróságok körében arról, hogy a bírósági dolgozók részére milyen formában és megoldással biztosítják a távoli munkavégzés lehetőségét. Megállapítható volt, hogy a bíróságok különbözőféleképpen oldják meg a VPN kapcsolat biztosítását. Az egységes kialakítású és központi, OBH által felügyelt távoli munkavégzés biztosítása érdekében, a Svájci projekt részeként, valamint a költségvetési többletforrásból finanszírozva betervezésre került a Verde VDI távoli munkavégzésre alkalmas virtualizációs környezethez szükséges szoftveres és hardveres infrastruktúra beszerzésének előkészítése.

2014-ben a többletköltségvetés terhére beszerzésre került – az OBH központi szerverparkján kialakítandó – egyidejűleg használható 600 db virtuális munkaállomás működését és elérését biztosító megoldás.

Megkezdődött a virtuális munkaállomások irányába történő továbbfejlesztés, melynek révén biztosítható a bírósági épületen kívüli biztonságos és hatékony munkavégzés. E körben 2014-ben összesen 717 db notebook beszerzésére került sor. A VDI-projekt megvalósítása 2014-ben a tesztelések lebonyolításával folytatódott, ez a munkafolyamat jelenleg is tart. A teljes rendszer üzemszerű használatba vételére előreláthatólag 2015-ben kerül sor. Az eddigi tapasztalatok alapján, várhatóan további licencek beszerzése szükséges. A tervek szerint 2015-ben a Svájci projekt részeként további 350 db örökös licenz beszerzésére kerülhet sor.

4. Alkalmazás- és rendszerfejlesztés

A 2013-ban indult és 2014-ben folytatódott szoftverfejlesztések egyik célja az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása, az adminisztratív terhek csökkentése, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. A bírósági szervezet napi munkáját támogató Bírósági Integrált Informatikai Rendszer (BIIR) továbbfejlesztése 2014-ben folytatódott. A BIIR a bírósági szervezet elsőszámú szakrendszere, amely adatbázis-szinten tartalmazza a bírósági szervezet munkájához szükséges adatokat.

4.1. Új informatikai alkalmazás- és infrastruktúra-fejlesztések

Európai uniós forrásból finanszírozott projektjeinkben, a szakmai munka mellett az alábbi informatikai fejlesztéseket valósítottuk meg.

A projektben megvalósult informatikai alkalmazásfejlesztés:

- **A törvényszékek és járásbíróóságok nevének megváltozása miatt a BIIR általános bírósági ügyviteli rendszer alrendszerét képező BIR-O (lajstromozó rendszer, dokumentumtár, tranzakciós modul) információs rendszer fejlesztése.** A bíróságok elnevezései a BIR-O rendszer törzsadatainak részét képezik, amelyeket MySQL adatbázisokban tárol a program. Az adatbázisokban tárolt elnevezéseket nem lehetett egyszerűen átírni, mivel a bírósági működés sajátossága, hogy a rendszernek a múltbéli állapotokat is kezelnie kell. Mindezen okok miatt a rendszer „időgépesítése” vált szükségessé, ami a különböző időszakokban hatályos megnevezések eltávolítását jelenti, visszakereshető módon.
- **A BIIR rendszer felhasználói felületének fejlesztése.** A fejlesztéssel egyszerűsödött a bírák számára az eljárási határidők és kötelezettségek pontos betartása. A BIR-O kliens fejlesztésének eredményeként az alábbi funkciók váltak elérhetővé a bírák számára:
 - könnyebb elérés a gyakran használt programfunkciókhoz,
 - a fejlesztés alatt álló dokumentumtár tartalmához, valamint
 - automatikus figyelmeztető üzenetek beállításának lehetősége az eljárási határidők közeledtére és az esetlegesen elmulasztott eljárási cselekményekre vonatkozóan.
- **Az OSAP kérdőívek módosítása.** Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) értelmében az OBH-nak a bíróságok vonatkozásában adatgyűjtési kötelezettsége áll fenn. Ezzel összefüggésben a jogszabály-változásokra, valamint a belső igényekre tekintettel az OSAP kérdőívek módosítása vált szükségessé. Mivel a statisztikai adatlapokat a VIR (Vezetői Információs Rendszer) rendszer összesíti, ezért a VIR rendszer működését és funkcióit is módosítani kellett.
- **A BIIR adatbázisára épülő nyomtatványkezelő keretrendszer továbbfejlesztése.** A BIIR, mint a bírósági szervezet első számú szakrendszere, adatbázis-szinten tartalmazza azokat az adatokat, amelyeket később sokszor manuálisan visznek fel az ügyintézők a különböző statisztikai összesítő adatlapokra, ami miatt gyakran többszörös adatrögzítés történt. Ennek elkerülése érdekében vált szükségessé a BIIR rendszer adatbázisára épülő nyomtatványkezelő keretrendszer továbbfejlesztése.

- **Országosan konszolidált bírósági igazgatási ügyintézés és tájékoztatás.** Az ügyfelek támogatására és az állampolgári beadványok hatékony, átlátható feldolgozásának biztosítására került kialakításra egy, a hét minden napján 24 órában elérhető, egységes, online felhasználói felület. Ez az ügyfelek számára a panaszbeadványok elektronikus továbbítását, valamint online tájékozódást tesz lehetővé a tervezett ügyükkel kapcsolatos várható átfutási időről.
- **Folyamatszintű tervezés, specifikáció és módszertan kidolgozása, fejlesztése.** A rendszer megvalósításához, a bírák széles körű részvétele mellett került kialakításra az ügyszám alapú munkateher-mérés, a súlyszám alapú munkateher-mérés a bírói hatáskörbe tartozó elsőfokú peres eljárásokban. Mindehhez szükség volt az új adatrögzítési módszertan kidolgozására és az ellenőrzésre szolgáló informatikai környezet biztosítására is.
- **Adat- és alkalmazás konszolidáció.** A fejlesztés során a BIIR-hez, a BIR-O alrendszerhez, a CIIR (Civil Integrált Információs Rendszer) alrendszerhez, a „CsődCivil” rendszerhez és a VIR rendszerhez adatkonszolidációs modul illesztésére került sor.
- **Az EIR (Elnöki Iktató Rendszer) kifejlesztése, az elnöki lajstrom rendszerek országos konszolidációja.** A projekt keretében kifejlesztett, az elnöki ügyvitelt támogató, tanúsított iratkezelő célszoftver biztosítja az országosan egységes iratkezelést. Kialakításra került a munkáltató és a bírósági dolgozó közötti hatékony és hitelesített belső kommunikációt megvalósító, korszerű elektronikus felület.
- **Bírósági Tájékoztató Rendszer létrehozása.** Az állampolgárok és képviselők számára lehetővé vált, hogy – személyes azonosítást követően – az őket érintő ügyadatokat az erre a célra kialakított internetes felületen a nap 24 órájában, otthonukból vagy irodájukból tekinthessék meg és tájékoztatást kapjanak arról, hogy az ügyben kitől, és milyen iratok érkeztek.
- **Bírósági Figyelmeztető Rendszer létrehozása.** Kialakításra került egy olyan elektronikus szolgáltatás, amely lehetővé teszi, hogy az állampolgárok és képviselők – előzetes regisztrációt követően – a folyamatban lévő ügyekben minden olyan jogi eseményről SMS-ben vagy e-mail útján értesítést kapjanak, amelyet az eljárási szabályok nem tiltanak (az ügyfelet érintő eljárásokhoz köthető változások, adatrögzítések megtörténte, változások az ügy állapotában, státuszában, kitűzött határidők és azok változásai, lajstrom adatok).
- **„INF-O” program.** Ennek keretében sorszámosztó és behívó-, időpontfoglaló-, tárgyalótermi nyilvántartó-, ügyvédi kapcsolatok rendszere került fejlesztésre. Internetes portálján az előbbieken kívül általános tájékoztató anyagok is találhatóak, illetve lehetőség van elektronikusan másolatot igényelni büntető- és polgári ügyben és az általános meghatalmazások jegyzékébe vétel vagy törlés iránti igényt is elő lehet terjeszteni.

A projektben megvalósult informatikai infrastruktúra-fejlesztés:

- **A hardver infrastruktúra konszolidációja.** A fejlesztések eredményes megvalósításához elengedhetetlen volt az adatrögzítést végző kliensek, az adattárolást és adatkiszolgálást biztosító szerverek egy részének fejlesztése, illetve cseréje, tekintettel arra, hogy a fejlesztések a bírósági szervezet teljes informatikai rendszerét érintették.
- **A hardver infrastruktúra megújítása.** A megújuló BIIR és VIR rendszer használatához nélkülözhetetlen volt a meglévő hardver infrastruktúra megújítása.

A projektben megvalósult informatikai fejlesztést igénylő célok:

- **Központosított „Ügyfélcentrum” kialakítása.** Az ügyféltér modernizáció részeként INFO-pultok, sorszámkiadó automaták és hívásjelző rendszer került kialakításra, ahol a pultnál dolgozó kollégák tájékoztatás és felvilágosítás adáson túl, időpontfoglalással, sorszámosztással és internetes kapcsolattartással is foglalkoznak.
- **Call-center kialakítása.** Tehermentesítették a kezelőirodákat a koncentráltabb, előírányított hívásokkal és modern, új technológiák bevezetésével Skype-on keresztül is fogadják a hívásokat.

Egyéb fejlesztések:

- **Felszámoló kijelölő alkalmazás** – Alapvető jogszabályváltozás következtében megújult az OBH által működtetett felszámoló kijelölő alkalmazás.
- **Csőd- és felszámolási eljárások** – A felszámolási eljárásokban a fél, illetve képviselője – választása szerint – beadványát annak mellékleteivel elektronikus úton is benyújthatja.
- **Előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása** – Kialakításra és országos bevezetésre került az előzetes jognyilatkozatok elektronikus nyilvántartása.
- **Civil szervezetek beszámolóinak benyújtása** – Az OBH a civil szervezetek beszámolóinak elektronikus beküldési és közzétételi lehetőségének biztosítása érdekében a szükséges feltételeket megteremtette.
- **Polgári peres eljárások** – Folyamatos feladat annak biztosítása, hogy a felek a törvényszékre elektronikus úton nyújthassanak be beadványokat. 2015-ben a polgári perekben az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztése a járásbíróságok, a közigazgatási és munkaügyi bíróságok, az ítéltáblák és a Kúria tekintetében, jelentős fejlesztési igényeket jelent a bírósági szervezet számára.
- **Kapcsolat létrehozása a körözési nyilvántartással** – 2014. január 1. napjától kapcsolat épült ki a rendőrségi szervekkel a nemzeti elfogatóparancs és körözés bíróság által történő közvetlen nyilvántartási bejegyzése körében.
- **Kapcsolódás a SIS II. rendszerhez** – Az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködés keretében a bíróságok 2014. január 1. napjától online módon kapcsolódnak az ún. SIS II. rendszerhez. Fejlesztés alatt álló feladat továbbá a BIR-O bírósági nyilvántartó adatbázis közvetlen hozzákapcsolása az ORFK rendszeréhez.
- **CIIR fejlesztés** – 2014. július 1. napjától az OBH a Civil Információs Portál felé, az e célra kialakított felületen keresztül, elektronikus úton, adatbázis formájában szolgáltatja az országos névjegyzékben szereplő civil szervezetekre vonatkozó – nem közhiteles – adatokat.
- **Elektronikus fizetés** – A megvalósított fejlesztés által lehetővé vált a csődeljárásban az eljárási illeték és a közzétételi költségtérítés elektronikus úton történő megfizetése.
- **Cégeljárásban** – Megvalósult a csoportos aláírás kialakítása, a végzésminták egységesítése, a tértivevények végzéshez szkennelése, a kénysztörölési eljárásokra vonatkozó informatikai fejlesztések elvégzése és a törvényességi felügyeleti ügyekben az egyes cégbíróságok közötti ügybetekintés kiterjesztése.
- **További BIR-O fejlesztések** – Az elektronikus adat ideiglenes és végleges hozzáférhetetlenné tétele érdekében megtörtént a BIR-O alkalmazás továbbfejlesztése. A vádiratok elektronikus úton történő továbbításának biztosítása érdekében szintén továbbfejlesztésre került a BIR-O program, és 2014 decemberében a Balassagyarmati Törvényszéken – mint teszthelyszínen – megtörtént az eddig érkezett elektronikus másolatok befogadása. Az elektronikus másolatkezelés azóta is folyamatos. A cél az elektronikus vádiratküldés országos kiterjesztése, amely a tesztüzemet követően várhatóan 2015-ben valósul meg.

További új, bővített vagy továbbfejlesztett BIR-O funkciók:

- Papír és elektronikus iratok egységes kezelése.
- Ügyimport funkció javítása.
- Bűncselekmények, ügytárgyak körének bővítése.
- Soronkívüliség kezelése.
- Határnapok vizsgálata utóiratok rögzítésekor.
- Vádiratok adatainak megadása az ügyszség által használt formátumban.
- Határozatok és egyéb iratok sorszámozásának egységes kezelése, sorszám-foglalás, ellenőrzések, irattípusok, jogosultságok, papír alapon lajstromozott iratok elektronikus másolatának feltöltése, papír alapon lajstromozott határozatok elektronikus példányának feltöltése, határozatok adatainak szinkronizálása, javítása a Dokumentumtárban.

4.2. A képzési rendszer informatikai fejlesztése

Alkalmazásra került az EKOP projektek oktatási anyagainak elkészítéséhez, a Scorm e-learning tananyagkészítő modul, amely alkalmas távoktatásra, önképzésre és vizsgáztatásra. Továbbá megvalósult a Moodle e-learning keretrendszer bírósági szerverkörnyezetbe történő integrálása, így az eddig külső vállalkozó által üzemeltetett rendszer a bíróságon belül, belső erőforrásokkal működtethető.

A bírósági eljárások során a bírók több társintézmény által működtetett hiteles elektronikus nyilvántartás adatait is felhasználják. A korábbi papíralapú megkeresések postai megküldésének kiváltására az OBH számos társszervezet rendszerének közvetlen elérését biztosítja a bíróságok számára. 2014-ben a bírók számára elektronikus kapcsolat útján elérhető volt:

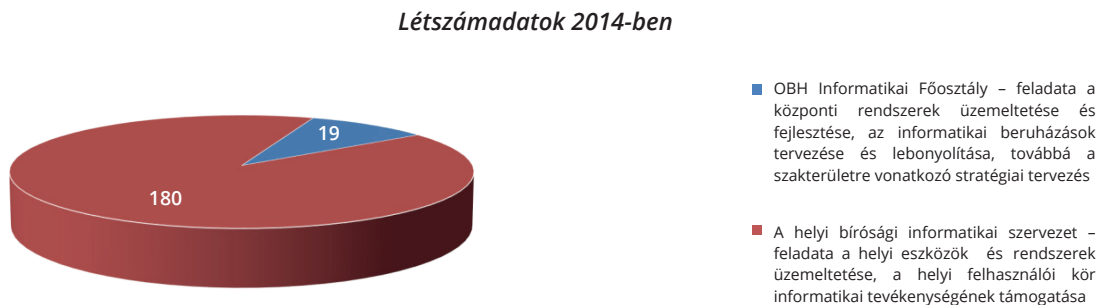
- a Körozési Információs Rendszer (HERMON),
- a BVOP fogvatartotti rendszere és
- a Szabálysértési Statisztikai Rendszer.

A bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítését segíti a 2013-ban megújult tartalommal és korszerű, egységes arculattal elindult, Drupal tartalommenedzsment rendszerre épülő www.birosag.hu központi honlap folyamatos továbbfejlesztése.

A fejlesztést és a honlap üzemeltetését az OBH biztosítja, a tartalmak szerkesztéséről és feltöltéséről pedig egységes arculati szempontok alapján az OBH és a bíróságok közösen gondoskodnak.

5. Emberi erőforrások

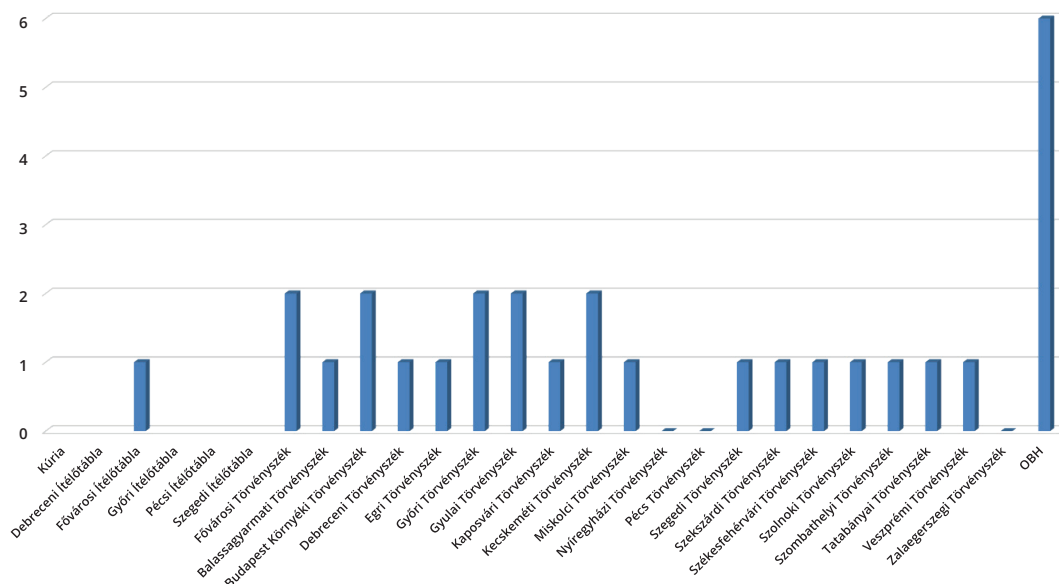
A bírósági informatikai rendszer országos kiterjedésű, egységes és részben központosított rendszer. Ennek megfelelően az informatikai szervezet kétszintű:

A folyamatban lévő különböző projektek keretében működő munkacsoportokba, 2014-ben is elsősorban bírósági informatikusok kerültek delegálásra. Több esetben ugyanaz az informatikus több projektmunkacsoport munkájában is részt vett.

2014-ben 2 bíróságról kirendelt informatikus segítette az OBH munkáját (Fővárosi Törvényszék, Szombathelyi Törvényszék).

Külső finanszírozású projektekben részt vevő informatikusok száma

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Hálózati eszközök (switchek) beszerzése, azzal a céllal, hogy a teljes hálózati eszközállomány hozzávetőleg 25%-ának cseréje megtörténjen.
- A törvényszéki szerverek megújításával párhuzamosan a Kúria, valamint az öt ítéltábla szervereinek konszolidációja.
- További munkaállomások beszerzése a Svájci Projekt keretében.
- A „Távolsi asztal” projekt eredményeinek használatba vétele a bírók és az igazságügyi alkalmazottak otthoni munkavégzésének támogatása érdekében.
- A 2014. évben kifejlesztett alkalmazások bevezetésének támogatása, illetve folyamatos üzemeltetésének biztosítása.
- A központi szerverszoba fejlesztése.

További hasznos információk:

- Az elektronikus ügyindítást lehetővé tevő alkalmazásokról: <http://birosag.hu/media/aktualis/egy-kattintással-elarheto-elektronikus-feluletek>
- A polgári peres elektronikus formanyomtatványokról: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok>
- Az elektronikus nyomtatványokról: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok>
- Ügyfélkapcsolati portál: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal>
- Tájékoztató a csőd-, felszámolási, vagyonrendezési, adósságrendezési és jog-tény törlése iránti eljárásokban az illeték és a közzétételi költség-térítés befizetéséről: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/csod-felszamolasi-eljarasok/tajekoztato>
- A hivatali kapuról: <https://ugyintezes.magyarorszag.hu/szolgaltatasok/hkp.html>
- Ügyfélcentrumokról: <http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-budapesti-xvi-ii-es-xix-keruleti-birosag-ugyfelcentrumat> <http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-fo-varosi-torvenyszek-ugyfelcentrumat>

XI. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉT BIZTOSÍTÓ ÉPÜLETEK

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások
 - 1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása
 - 1.2. A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása
 - 1.3. Közös használt ingatlanok
2. Felújítások, építkezések, beruházások
 - 2.1. Befejezett beruházások
 - 2.2. Folyamatban lévő beruházások
 - 2.3. Több évre áthúzódó, 2014-ben megkezdett beruházások
 - 2.4. Az OBH belső pályázatai
 - 2.5. A bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések
3. Kiemelt projektek
 - 3.1. BKT Városliget projekt – M3 projekt
 - 3.2. Kúria projekt
 - 3.3. OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás
4. A 2013-ban megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása

Az OBH 2014. évi legfontosabb eredményei a tárgyi feltételek biztosítása és azok optimális elosztása, hasznosítása terén:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges pénzügyi források biztosítása, ismételt növelése.
- A Fővárosi Törvényszék szervezeti egységei elhelyezésének megoldása.
- A Debreceni, valamint a Ceglédi Járásbíróság beruházásának folytatása a tervezett pénzügyi keretek között és a tervezett határidők megtartásával.
- További gyermekmeghallgató szobák kialakításának támogatása a bíróságokon.
- A Budapest Környéki Törvényszék (BKT) elhelyezésére szolgáló beruházás előkészítése.
- Az OBH Jablonszky Ferenc belső pályázati rendszerének megteremtése.

1. Az országos épületállomány kataszterében bekövetkező változások

1.1. Az ítélkezési célra használt épületek számának várható változása

A bírósági szervezetek vagyonkezelésében és bérletében 2014-ben országosan összesen 184 ingatlan volt, amelyből 152 ingatlanban végeztek ítélkezési tevékenységet. 2013. év végén ez a szám még 157 volt. Ez annak az eredménye, hogy 2014-ben tovább csökkent a bérelt ingatlanok száma, amivel sikerült az ítélkezési munkát optimalizálni, a munkakörülményeket javítani, az ügyfelek kiszolgálását racionalizálni.

Különösen a budapesti székhelyű, nagy létszámú bíróságok – a Fővárosi Törvényszék (FT) és a Budapest Környéki Törvényszék (BKT) – szervezeti egységeinek elhelyezésére volt jellemző az, hogy az összetartozó szervezetek különböző helyszíneken, szükségből szétszórva, jellemzően magas bérleti díjú épületekben működtek.

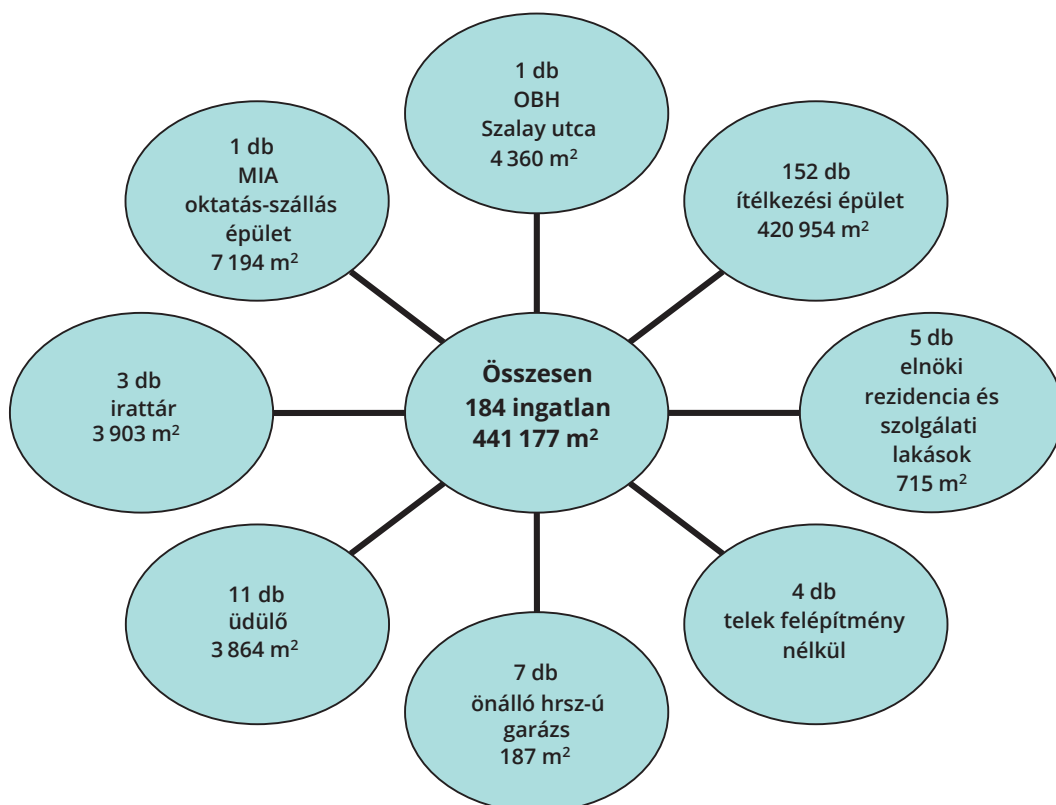
Az OBH erőfeszítéseinek eredményeként véglegesen megoldódott több, a Fővárosi Törvényszékhez kapcsolódó szervezeti egység elhelyezése. Új ingatlanba költözött a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium, a Perenkívüli Csoport, valamint az újonnan létrehozott Fővárosi Szabálysértési Bíróság, kiváltva ezzel a Budapest Csalogány utcai és a Királyfürdő utcai bérleményeket, és tehermentesítve a Varsányi Irén utcai Gazdasági Kollégium épületét, továbbá felszabadítva a Bajza utcai leromlott állapotú intézményt.

A BKT elhelyezésének végleges megoldásáig, a hatékonyabb munkavégzés biztosítása érdekében, a korábban 4 különböző ingatlanban működő szervezeti egységei egy épületbe költöztek. Ennek eredményeként jelentősen csökkent a bérleti díj. A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a BKT Polgári, Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium, valamint a BKT Cégbírósága a korábbinál lényegesen alacsonyabb bérleti díjú irodaházba költözött.

A megvalósított fejlesztés, valamint az összevont elhelyezés eredményeként a fővárosban öt-tel csökkent az ítélkezési célra használt épületek száma. Négy ingatlan bérlete megszűnhetett, míg egy épület vagyonkezelési joga visszaszármasztatásra került az állam javára. Ennek következtében hatékonyabb munkaszervezés, csökkenő megoldatlan ügyszám és üzemeltetési költség, valamint az ítélkezés minőségének javulása várható.

1.2. A bírósági ingatlanok használat szerinti megoszlása

A bírósági szervezetek vagyonkezelésébe és bérletébe 2014-ben országosan 184 ingatlan tartozott. Az épületek nettó alapterülete 441 177 m². E hatalmas méretű, szerteágazó funkciójú, jelentős részében leromlott állapotú ingatlanvagyon fenntartásáról, megújításáról gondoskodik évről évre az OBH.

A 113 helységben található 184 ingatlan műszaki állapotának figyelemmel kísérése, fenntartási, karbantartási, felújítási munkáinak jó gazda módjára történő kezelése az OBH elsőrendű prioritást élvező, rendkívüli forrásokat igénylő feladata. Egyrészt alapvető elvárás, hogy a bírák és a bírósági szervezetben dolgozók megfelelő körülmények között dolgozhassanak, másrészt ezekben az épületekben kerül kapcsolatba az igazságszolgáltatással évente több millió ügyfél is. Az OBH kiemelt célja az ítélkezés minőségét szolgáló, nyitott, ügyfélbarát bíróság igényeinek megfelelő épületek kialakítása.

1.3. Közösen használt ingatlanok

A bíróságok a 152 ítélkezési célra használt épületből 61-et közösen használnak a Legfőbb Ügyészség szerveivel. 2014 végéig országosan, összesen 12, az ügyészséggel közösen megvalósított, teljes körű épületfelújítás fejeződött be. Az érintett épületek esetében megtörtént a vagyonmegosztás, a két szervezet önállóan elkülöníthető épületrészekben került elhelyezésre. Az OBH 2014-ben kidolgozta a vagyonkezelési jog megosztásának mindkét fél számára elfogadható elveit azokra az épületekre, amelyekben nem különíthetők el önálló épületrészekbe a bíróság és az ügyészség szervezeti egységei. Ennek alapján kidolgozásra kerültek a közös használatú épületek terület megosztási arányai. Elvi megegyezés született a két szervezet között az Egri Törvényszék, a Gödöllői, a Szarvasi és a Siófoki Járásbíróság 2014-ben megkezdett, közös használatú épületeket érintő beruházásainak forrás megosztásáról és azok lezárultát követő vagyonmegosztás arányairól.

A kidolgozott elvek szerint 2014-ben megtörtént a Soproni Járásbíróság és a Mosonmagyaróvári Járásbíróság épületei vagyonkezelői jogainak megosztása is a két szervezet között. A Szolnoki Törvényszék teljes körű felújításának 2016-ra tervezett elkezdéséig az ügyészségi szervezet kiköltözik az épületből. További egyeztetések folynak az ügyészi szervek kiköltözéséről, a növekvő ügyészségi feladatok és az ezzel összefüggő létszámemelkedés, illetve területigény miatt az Encsi, a Kisvárdai, a Tiszaújvárosi, a Karcagi és a Nagykátai Járásbíróságok épületeinek vonatkozásában.

A közösen megvalósított beruházások befejezése, a tervezett kiköltözések megvalósulása után a vagyonmegosztásban érintett épületek száma 24-re, a megosztott kezelési jogú épületek 2013-as 19,67%-os aránya pedig 39,34%-ra növekszik.

2. Felújítások, építkezések, beruházások

Az OBH elnöke a 2013-as beszámolójában megfogalmazott célkitűzéseinek, terveinek megfelelően, az abban megfogalmazott feladatok teljesítéséhez a költségvetési tárgyalásokon biztosította a szükséges forrást. Kiemelkedő siker, hogy az ott megfogalmazott célokat, feladatokat az OBH szinte maradéktalanul meg tudta valósítani.

2.1. Befejezett beruházások

2.1.1. Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság

2014 nyarán befejeződött a kerületi bíróság korszerűsítése, bővítése. Az összesen 56 millió forintos beruházás eredményeként egy az önkormányzattól bérelt, használaton kívüli, korábbi postaépülettel bővült a bíróság, ahol a nyitott, ügyfélbarát bíróság elveinek megfelelő ügyfélközpont kialakítására került sor. Az épület fűtési rendszere is megújításra került, valamint egyéb, a dolgozók és az ügyfelek komfort érzetét növelő fejlesztések is történtek.

2.1.2. Fővárosi Törvényszék ügyfélközpont

A Fővárosi Törvényszék Markó utcai székhely épületében a 21. század műszaki elvárásainak megfelelő, európai színvonalú ügyfélközpont került kialakításra, melynek informatikai felszerelése a Fővárosi Törvényszék által az EKOP-3.1.3-2012-0005 azonosító jelű pályázaton elnyert 397,6 millió forintból valósult meg. A korszerű, minden igényt kielégítő beruházás eredményeként a felgyorsult ügyintézés szervezett, biztonságos keretek között folyhat a szervezet legnagyobb ügyfélforgalmát lebonyolító bíróságán. A fejlesztéshez az OBH 130 millió forint fejezeti forrást biztosított. Az ünnepélyes átadásra 2015 év elején került sor.

2.1.3. Fővárosi Törvényszék – Margit-Ház Projekt

2014 decemberében kezdődött el az ítélezési munka a Budapest, II. kerület Tölgyfa utcai Margit-Házban. A 2013. év végén – a megfelelő épület megtalálásával – elindított projekt megvalósítása a 2014-es év legjelentősebb eredménye. Az összesen 13 400 négyzetméter alapterületű épületben, 8 400 négyzetméter iroda és tárgyaló területen, mintegy 450 dolgozó elhelyezését és a velük kapcsolatba kerülő ügyfelek minden igényt kielégítő kiszolgálását oldotta meg az OBH. A lokációjában és műszaki színvonalában is kiváló minőségű épület a Fővárosi Törvényszék legmodernebb létesítménye. A négyszintes irodaházban került elhelyezésre a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a Fővárosi Törvényszéki Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium, az újonnan létrehozott Fővárosi Szabálysértési Bíróság, valamint a Perenkívüli Csoport. A takarékos területgazdálkodásnak köszönhetően az épületben helyet kap a Fővárosi Törvényszék oktatási központja, ahol per-szimulációk, a kis- és nagycsoportos oktatások, és előadások zajlanak. A fejlesztés eredményeként magas bérleti díjú épületekből költözhettek ki a szervezeti egységek. Ez éves szinten mintegy 456 millió forint – az ítélezés színvonalának javítására fordítható – megtakarítást eredményez.

A projekt eredményeként megvalósult a különböző helyszíneken működő, de összetartozó szervezeti egységek összeköltözése, a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégium Varsányi Irén utcai épületének tehermentesítése. Ez a munkaszervezés racionalizálásához, a munkavégzés megkönnyítéséhez, végső soron az ügyhátralék megszűnéséhez vezethet. A kulturált környezetben történő munkavégzés és ügyfélfogadás, a hatékonyabb ügyintézés a törvényszék intézményeiben megforduló milliós nagyságrendű ügyfél megelégedését szolgálja. A nettó 3,7 milliárd forintba kerülő fejlesztéshez az OBH 1,7 milliárd forint fejezeti forrást biztosított.

2.1.4. Kisebbségi értékű beruházások, fejlesztések, korszerűsítések

2014-ben az igazságszolgáltatás beruházásaira rendelkezésre álló 315,4 millió forintos, a központi tartalékkeret 100 millió forintos és a felújítási keret 500 millió forintos fedezete terhére 57 kisebb, az érintett bíróságok számára elodázhatatlan, elsősorban energetikai jellegű fejlesztések megvalósítására került sor. A teljesség igénye nélkül ilyen volt például:

- a Budai Központi Kerületi Bíróságon belső festési munkák elvégzése – 20 millió forint,
- a Pécsi Törvényszéken az ablakcsere 1. üteme – 57 millió forint,
- a Pécsi Törvényszéken tisztasági festés – 21 millió forint,
- a Kiskunfélegyházi Járásbíróságon udvari homlokzat nyílászáró cseréje – 15 millió forint,
- a Kecskeméti Járásbíróságon a kazán cseréje és a fűtés korszerűsítése – 30 millió forint,
- a Békéscsabai Járásbíróságon a pince szigetelése – 9,8 millió forint,
- a Szeghalmi Járásbíróságon a fűtés korszerűsítése – 5 millió forint,
- a Miskolci Törvényszék Fazekas utcai épületének tetőfelújítása – 35 millió forint,
- az Ózdi Járásbíróság fűtésének korszerűsítése – 18,5 millió forint,
- a Makói Járásbíróság épületének külső homlokzati felújítása – 37 millió forint,
- a Székesfehérvári Törvényszéken belső festés és felújítás – 20 millió forint,
- a Győri Törvényszéken a könyvtár tetőszerkezetének cseréje – 18 millió forint,
- a Győri Törvényszéken a pince vízszigetelése – 17 millió forint,

- a Püspökladányi Járásbíróságon a melléképület (bűnjel raktár) felújítása – 5 millió forint,
- az Egri Járásbíróságon a külső nyílászáró cseréje és a tetőszerkezet hőszigetelése – 25,4 millió forint,
- a Hevesi Járásbíróságon a fűtés korszerűsítése – 10 millió forint,
- a Tatabányai Törvényszéken a külső nyílászáró cseréje – 12 millió forint,
- a Nagykáta Járásbíróságon a fűtés korszerűsítése, a külső nyílászáró cseréje – 60 millió forint,
- a Kaposvári Járásbíróságon tetőszigetelés – 19 millió forint,
- a Siófoki Járásbíróságon külső hőszigetelés és nyílászáró csere 1. üteme – 34 millió forint,
- a Nyíregyházi Törvényszék (Toldi u.) pince szigetelése és irattár kialakítása – 35 millió forint, valamint
- a Zalaegerszegi Törvényszéken és Járásbíróságon a külső nyílászáró cseréje – 21,8 millió forint.

2.2. Folyamatban lévő beruházások

2.2.1. A Debreceni Járásbíróság új épülete

2013 év végén eredményesen lezárult a kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás. 2014-ben a zöldmezős építkezés ütemezetten zajlott. Az összesen bruttó 3,7 milliárd forintos fejlesztés a tervek szerint halad. A beruházás építési munkái átadás-átvételi eljárásának lezárására 2015. május végén kerül sor. 2014-ben kiírásra került az informatikai fejlesztésre, felszerelésre, valamint az épület berendezésére vonatkozó közbeszerzési eljárás is.

A Debreceni Járásbíróság a régi épületéből a 2015-ös ítélkezési szünetben költözhet át az új létesítménybe. Az új bíróság ünnepélyes átadására várhatóan 2015 szeptemberében kerül sor. A minden elemében kivételes minőségben megvalósított, magas építészeti értéket képviselő 10 088 négyzetméteres épület befejezése után megvalósul a városvezetés terve, és létrejön a debreceni új bírósági központ. A létesítményben mintegy 246 bírósági munkatárs a kor igényeinek megfelelő elhelyezése biztosítható. A beruházáshoz az OBH 2014-ben 1,9351 milliárd forint fejezeti forrást biztosított.

2.2.2. Ceglédi Járásbíróság

A leromlott állapotú bírósági épület teljes körű rekonstrukciója, bővítése 2013-ban kezdődött meg. Az eredetileg nyertes vállalkozóval hibás teljesítése miatt 2013 szeptemberében szerződést bontott a BKT. Az új kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás kiírása előtt, az épülettel szembeni elvárások és a tűzrendészeti előírások megváltozása miatt, az ügyfélbarát bíróság elveinek érvényesítése, valamint a költségek optimalizálása érdekében az épület áttervezésére került sor. Az új engedélyezési és kiviteli tervek alapján 2014 második felében folytatódhatott a kivitelezési munka.

Az eredetileg tervezett véghatáridőt alig módosítva, 2015 május végére várható az építési munkák befejezése. 2014-ben megtörtént az informatikai fejlesztésre és felszerelésre, valamint a bútorozásra kiírandó közbeszerzési eljárás előkészítése is. A létesítmény ünnepélyes átadására várhatóan 2015. szeptemberében kerül majd sor, a költözés a tervek szerint a 2015-ös ítélkezési szünetben valósulhat meg. A teljes körű felújítás, bővítés befejezésével létrejövő 1 586 négyzetméteres épületben 45 fő bírósági dolgozó megfelelő munkakörülményeit és a járásbíróság illetékességi területéhez tartozó ügyfelekkel európai színvonalú kapcsolattartás lehetőségét biztosítjuk. Az összesen bruttó 560 millió forintos fejlesztéshez 2014-ben az OBH 350 millió forint fejezeti forrást biztosított.

2.2.3. Ráckevei Járásbíróság

Országosan a bérelt épületek jellemzően önkormányzati tulajdonban vannak, a bérleti díj ezen a helyeken a „jó állam” koncepciójának megfeleltethető mértékű (pl. Karcagi Járásbíróság, Mezőtúri Járásbíróság, Dunakeszi Járásbíróság stb.). Ez alól kivétel a Ráckevei Járásbíróság, ahol magas a rendkívül rossz állapotú önkormányzati épületrész bérleti díja. 2013-ban lehetőség nyílt a rendkívül leromlott állapotú, néhány épületrészében életveszélyes Ráckevei Járásbíróság áthelyezésére a Szigetszentmiklóson létrehozni tervezett új közigazgatási központba. A projekt technikai lebonyolítására a Pest Megyei Kormányhivatal kapott felkérést. 2014-ben a Kormányhivatal megkezdte az érintett szervezetekkel (rendőrség, kormányhivatal, ügyészség, bíróság) a központ tervezési munkák előkészítését. Az OBH a BKT-val egyeztetve összeállította a bíróságra vonatkozó tervezési programot. A Pest Megyei Kormányhivatal 2015-ben tervezi a generáltervezői közbeszerzés kiírását.

2.2.4. A Szegedi Törvényszék és a Szegedi Járásbíróság közös Széchenyi téri épülete

A Szegedi Törvényszék vagyonkezelésében lévő Széchenyi téri ingatlan állapota leromlott. Az elhelyezés rendkívül szűkös. Az épületben működik a Szegedi Törvényszék, a Szegedi Járásbíróság, a Szegedi Járási Ügyészség és a Szegedi Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya. 2014-ben megoldódott a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztályának más épületben történő elhelyezése. Előzetes elvi megállapodás született a bíróság és a Legfőbb Ügyészség között a teljes körű felújítás, bővítés, közös beruházként történő megvalósításáról. 2014-ben lezárult az épület tehermentesítésére irányuló tervezési folyamat, a tervezési program összeállításával megkezdődött a beruházás tényleges előkészítése. A műemléki épület átalakítási, bővítési lehetőségeit az OBH előzetesen egyeztetette a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi Központtal. Az OBH 2014-ben 180 millió forint fejezeti forrást biztosított – a tervek szerint több éves –, az ügyészséggel közös beruházás mérnöki előkészítő munkáira. A 9 200 négyzetméteres épület teljes körű felújításának becsült összege 5,95 milliárd forint.

2.2.5. Dunakeszi Járásbíróság

A bíróság épülete az önkormányzat tulajdonában van. 2013 év végén a Dunakeszi Önkormányzat kezdeményezte, hogy az ingatlan – az állam javára történő megvásárlása után – vagyonkezelői joga a Budapest Környéki Törvényszék és az ügyészség megosztott vagyonkezelésébe kerüljön. A vagyonkezelési jog megoszthatósága érdekében az OBH kidolgozta a területmegosztás arányát a két szervezet között. Állami forráshiány miatt 2014. év közepére meghiúsultak a tervek, az épület az önkormányzat tulajdonában maradt. Az egyemeletes panel épület műszaki állapota, elhelyezési mutatói olyan rosszak, hogy már-már az ítélezési munkát veszélyezteti. A halaszthatatlan felújítás igénye miatt 2014-ben a létesítmény bírósági minta projektként történő felújítására terv készült. A megszokott kialakítástól eltérő, a jövőbe mutató, modern informatikai eszközökkel felszerelt pilot projekt tervezési programjának összeállítása megkezdődött. Az OBH 2014-ben 15 millió fejezeti forrást biztosított az előkészítő mérnöki munka finanszírozására, és az épület vagyonkezelési jogának megszerzéséhez.

2.3. Több évre áthúzódó, 2014-ben megkezdett beruházások

2.3.1. Egri Törvényszék

Az Egri Törvényszék épületét a bíróság és az ügyészség közösen használja. 2014-ben kiírásra került a munkálatok kivitelezőjének kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás. A nagymértékben elhasználódott, korszerűtlen épület teljes körű felújításával, bővítésével a kor követelményeinek megfelelő 7 080 négyzetméteres, előzetesen bruttó 3,5 milliárd forintra becsült épületfejlesztés valósulhat meg a tervek szerint. A tervezett beruházás költségeit előzetesen egyeztetett arányban az ügyészség és az OBH közösen viseli. A 116 bírósági dolgozó megfelelő elhelyezését biztosító beruházáshoz az OBH 2014-ben 250 millió forint fejezeti forrást biztosított.

2.3.2. Szarvasi Járásbíróság

A Szarvasi Járásbíróság közösen használja épületét az ügyészséggel. Az épület felújítása közös beruházként került megtervezésre. 2014-ben a tervezési program összeállítása után lezajlott a generáltervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás is. A kiviteli tervek elkészülte után várhatóan 2015 végén kezdődnek meg az építési munkák. A felújítással 25 bírósági dolgozó korszerű munkakörülményeit és az ügyfelek magasabb szintű kiszolgálását teremti meg az OBH. A felújítás után 1 949 négyzetméteres épület több évig tartó, összesen bruttó 362 millió forintba tervezett, beruházásához 2014-ben az OBH 50 millió forint fejezeti forrást biztosított.

2.3.3. Gödöllői Járásbíróság

A Gödöllői Járásbíróság közösen használja épületét az ügyészséggel. A közösen tervezett beruházás indításaként 2014-ben összeállításra került a tervezési program, amely után a generáltervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás kiírása is megtörtént. A kiviteli tervek elkészültét követően, várhatóan 2015 végén kezdődik el az építkezés. A felújítással 65 bírósági dolgozó korszerű munkakörülményeit és az ügyfelek megfelelő kiszolgálása biztosítja az OBH. A felújítás után a 2 755 négyzetméteres épület több éven át zajló, összesen bruttó 500 millió forintba tervezett, beruházásához 2014-ben az OBH 60 millió forint fejezeti forrást biztosított.

2.3.4. Kiskőrösi Járásbíróság

A Kiskőrösi Járásbíróság 18 tulajdonos által birtokolt társasházban működik. A leromlott állapotú épület adottságai, és biztonságtechnikai szempontok miatt is szinte alkalmatlan bírósági funkcióra. 2014-ben az OBH és a Kecskeméti Törvényszék tárgyalásokat kezdeményezett a Kiskőrösi Önkormányzattal a bíróság számára más lehetséges helyszín felkutatására. Az OBH Műszaki Főosztálya a járásbíróság elhelyezésére az önkormányzat segítségével a város központjában talált egy jelenleg üresen álló ingatlant, amely korábban egészségügyi létesítményként üzemelt. Hasznosíthatóságának feltárása érdekében az OBH összeállította az új épületben történő elhelyezéshez a tervezési programot. Az épület értékének megállapításához a Kecskeméti Törvényszék értékbecslő szakvéleményt, műszaki állapotának összefoglalására pedig statikai szakvéleményt készítettett. A 26 bírósági munkatárs megfelelő elhelyezése érdekében megvalósítani tervezett projekt indításához, a mérnöki előkészítő munka finanszírozására 2015-re az OBH a szükséges forrás biztosítását tervezi.

2.3.5. OBH – Szalay utcai épület

2013 és 2014 során az OBH vezetése fokozott erőfeszítéseket tett a megnövekedett feladatok ellátásához szükséges létszám Szalay utcai székhelyen történő elhelyezése érdekében. Intenzív tárgyalásokat folytatott az OBH az IM által használt irodák átadásáról. Tekintettel arra, hogy a kérdéses 17 iroda vagyonezelői jogának átadására nem született megállapodás, 2014-ben összeállításra került az OBH vagyonezelésében álló 4 300 négyzetméteres épületrész teljes körű felújításának becsült költsége. Az előzetesen becsült nettó 500 millió forintot túl magasnak találta az OBH, emiatt szűkítésre került a tervezett fejlesztés műszaki tartalma és csak az elodázhatatlan, az OBH működési feltételeinek biztosításához legszükségesebb fejlesztésekre készült kiviteli terv.

Az épületrész felújítására az elmúlt 30 évben nem fordítottak forrást, az informatikai és erő-sámú hálózatai elavultak, az informatikai hálózat elemei 10-15 évesek. A szükséges létszám elhelyezésére nyolc alagsori helyiséget kapott használatba az OBH a Fővárosi Törvényszéktől. Ezek és az aulából nyíló nagyméretű előadó terem munkahellyé alakítása, műszaki felszerelése nem halasztható tovább. A mindenképpen szükséges, csökkentett műszaki tartalmú felújításhoz 2014-ben 116,7 millió forint forrást biztosított az OBH.

2.3.6. OBH – Magyar Igazságügyi Akadémia

A 2006 szeptemberében felavatott épületben – átadása óta – nem volt nagyobb léptékű felújítás, csak hibajavítás. A létesítménnyel kapcsolatos elvárások jelentősen módosultak. Az éttermi kapacitás növelésének igényére, az érkező foyer barátságosabbá, otthonosabbá tételére, kollégiumi jellegének megváltoztatására, infokommunikációs rendszerének korszerűsítésére 2014-ben az OBH elkészítette a tervezett átalakítás kiviteli terveit. Az összesen bruttó 95 millió forintos beruházás megvalósításához 2014-ben 45 millió forint forrást biztosított az OBH. A kivitelezést 2015. június-szeptember hónapokban, a közbeszerzésen nyertes vállalkozóval kívánja lebonyolítani az OBH, a hiányzó 50 millió forintos forrás 2015-ös betervezésével.

2.4. Az OBH belső pályázatai

2.4.1. 2013-ban kiírt, 2014 első negyedében lezáruló belső pályázatok

Az OBH elnökének stratégiai céljaival összhangban, a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználása érdekében, a 2013-as maradvány pénzekre kiírt belső pályázatokra három témakörben (vizesblokk felújítás, belső festés-mázolás és klimatizálás) a törvényszékek és ítélőtáblák 96 nyertes pályázatot nyújtottak be, 211 millió forint összértékben. A kiírás értelmében egy-egy intézmény több témakörben is benyújthatott pályázatot. A végül 64 épületben megvalósult fejlesztések mindegyike 2014. március végéig sikeresen befejeződött. A pályázók a kiírás szerint elszámoltak az elnyert összeg felhasználásával. A pályázat keretében vizesblokkot érintő felújítás történt például az Ózdi, Sátoraljaújhelyi, Nagyatádi, Marcali, Szigetvári, Mohácsi Járásbíróságon, belső festés-mázolást végeztek például a Szentesi, Paksi, Tatabányai Járásbíróságon, klimatizálás történt például a Komlói, Siklói és a Dunaújvárosi Járásbíróságon.

2.4.2. Jablonszky Ferenc Program

A 2.4.1. pontban ismertetett pályázati kezdeményezés elérte a célját. A bíróságok részletesen előkészített pályázatokat nyújtottak be, amelyek eredményeként olyan fejlesztésekre is sor kerülhetett, amelyeket egyébként csak az érintett épület nagyobb volumenű felújításakor lehetett volna megvalósítani. A sikerre való tekintettel az OBH 2014-ben kialakította a további évek belső pályázataira vonatkozó Jablonszky Ferenc pályázati rendszert. Ennek keretében a továbbiakban rendszeresen kisebb-nagyobb műszaki fejlesztésekre belső pályázatok kiírását tervezzük.

A 2014-es pénzügyi maradvány terhére 2014 végén ismét három témakörben (vizesblokk felújítás, munkakörnyezet javítás, irattári kapacitás bővítése) írt ki belső pályázatot az OBH elnöke. A 200 millió forintos kerethatárig kiírt pályázatra 140 db érvényes pályamű érkezett 468,7 millió forint összértékben. Az értékelhető pályázatok nagy számára való tekintettel, az OBH elnöke további 50 millió forinttal megemelte az elnyerhető forrás keretösszegét. Az OBH Műszaki Főosztálya a kiértékelés után 72 sikeres pályaművet terjesztett fel elfogadásra az OBH elnökének a megemelt összeghatárig, a prioritási sorrend, a részletes műszaki tartalom, valamint további műszaki szakmai szempontok alapján. A pályázat lezárására 2015 első félévében kerül sor, időt biztosítva a megvalósításhoz szükséges tervek készítéséhez és a közbeszerzések jogszerű lebonyolításához.

2.4.3. Gyermekmeghallgató és tanúvédelmi helyiség kialakítására kiírt belső pályázat

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai céljaival összhangban, 32,5 millió forint összértékben, 37 helyszínen megvalósított fejlesztés eredményeként 2014 végére 49 ítélkezési célra használt bírósági épületben (az épületállomány 32,2%-a) található gyermekmeghallgató, 35 épületben (az épületállomány 23%-a) pedig tanúvédelmi helyiség. A kialakított speciális funkciójú helyiségek kihasználtságának elemzését követően további fejlesztések lehetőségét kívánja pályázati úton megteremteni az OBH.

2.5. A bírósági épületállomány egészét érintő fejlesztések

Digitális épületfelmérés és tervtár létrehozása a BIM Projekt keretében

Az OBH 2014-ben a pilot projekt keretében szerződést kötött a KIH Projektirodával 3 különböző korban, stílusban és az ország különböző helyein található bírósági épület (a Sárbogárdi, a Barcsi, és a Kisvárdai Járásbíróság) felmérésére, digitális terveinek, fotó dokumentációjának létrehozására és a felmérési metodika kidolgozására. A projekt keretében megvalósított első részteljesítés a Sárbogárdi Járásbíróság épületfelmérése volt. Az elkészült tervek felülvizsgálata után, az eredeti szerződés határidejének és összegének változatlanul hagyásával, az OBH Műszaki Főosztálya kibővítette a megbízás műszaki tartalmát az épületek energetikai jellemzőire vonatkozó részletek felmérésével.

A bővített műszaki tartalom alapján létrejövő adathalmaz lehetőséget teremt a felújításra váró létesítmények rangsorba állítására, energetikai megtérülésük optimalizálására, validálására. A pilot projekt szerződés szerint 2015 első félévében fejeződik be. A projektet lezárva lehetőség nyílik a felmérések időigényének, a digitális tervtár létesítési költségeinek megbecsülésére, a teljes épületállományra vonatkozó folytatás tervezésére. A pilot projekt megvalósításához 2014-ben 19,5 millió forint forrást biztosított az OBH.

3. Kiemelt projektek

3.1. BKT Városliget projekt – M3 projekt

A BKT és más bírósági szervezetek elhelyezésére 2013-ban vette vagyonkezelésébe az OBH a Városligeti fasor 9-13. szám alatti, a volt BM Kórház épületegyüttesét. Az összesen 26 277 négyzetméteresre tervezett épületrevitalizáció és fejlesztés előkészítéseként 2013-ban megtervezésre került a Fővárosi Szabályozási Keretterv és a Kerületi Szabályozási Terv módosítása. Ennek eredményeként a terület bírósági létesítmény elhelyezésére alkalmas besorolást kapott.

Az OBH a BKT szervezeteivel egyeztetve elkészítette a speciális elvárásokat, szempontokat tükröző, azokat összefoglaló „Elhelyezési, rehabilitációs és biztonságtechnikai irányelvek” és „Elhelyezési Vázlat” című dokumentációkat. A bíróságok életében az elmúlt ötven év legnagyobb volumenű beruházásának tervezett projektet a 71/2013 (III.8.) Korm. rendelet nemzetgazdasági és nemzetbiztonsági szempontból kiemelt beruházássá minősítette.

2014. év elejére elkészült a beruházás indító dokumentuma, ami részletesen feltárta a projekt kockázatait, összegezte a beruházáshoz szükséges előkészítő munkákat, tervezési feladatokat, meghatározta a projektszemléletű résztvevők szükséges körét, tartalmazta a projekt megvalósítási ütemtervét és előzetesen becsült, részletezett bekerülési költségét. A projekt indító dokumentumában meghatározottak szerint 2014-ben elkészült az épületek részletes építészeti felmérési tervdokumentációja, az érintett épületek bontási engedélyezési és kiviteli terve, az épületek feltárásokon alapuló szerkezeti felmérési tervdokumentációja és a terület épületgépészeti hálózatainak felmérési tervdokumentációja. A bontási tervek alapján elbontásra kerültek az értéktelen épületek, épületrészek, mérnöki műtárgyak. Az OBH Műszaki Főosztálya kidolgozta a területen található Fischer villa hasznosítási tervét. A tényleges kivitelezés előkészítése érdekében az OBH előkészítette, és összeállította a projektmenedzsment, a műszaki ellenőr mérnök szervezet, a generáltervező és a biztonságtechnikai vezető kiválasztására irányuló közbeszerzés műszaki tartalmát. A projekt többszörösen ellenőrzött, egyeztetett, előzetesen becsült bruttó bekerülési költsége 16 milliárd forint.

Az állami vagyonnal és a rendelkezésre álló forrással jó gazdaként való bánásmód elvének érvényesítése, valamint a beruházás kiemelkedően magas becsült összege vezetett a tervezett projekt felülvizsgálatához, a megvalósítandó cél költségoptimalizálásának átgondolásához. Az eredeti projekt felülvizsgálatát indokolta az is, hogy a BKT szervezeti egységeinek ideiglenes elhelyezésére bérelt új M3 irodaház az előzetes elemzések alapján a BKT minden fővárosi intézményének elhelyezésére alkalmasnak bizonyult.

Hozzájárult az újragondoláshoz az is, hogy a Fővárosi Törvényszék Tölgyfa utcai új épületéhez kapcsolódó, fent ismertetett projekt megvalósításával, a Városligeti fasorba tervezett Fővárosi Törvényszéki szervezetek elhelyezése megoldódott. Így a Városligeti fasorban tervezett fejlesztés meglévő épületeiben, mintegy 4-5 000 négyzetméter szabad terület keletkezett. 2014 végén az OBH előzetes tárgyalásokat folytatott az M3 irodaház tulajdonosával az épület lehetséges megvételéről és elkészítette az ingatlan értékbecslő szakvéleményét.

Az értékbecslő szakvélemény és az M3 irodaház szükséges átalakítási munkáinak becsült értékét figyelembe véve az OBH, a BKT és a Budakörnyéki Járásbíróság elhelyezését az M3 irodaházban előzetesen 8,5 milliárd forintban határozta meg. Az előzetes vizsgálatok alapján az épület a BKT és Budakörnyéki Járásbíróság minden szervezeti egységének elhelyezésére alkalmas. 2014. év végén, az MNV Zrt-vel előzetesen egyeztetve, megkezdődött a BKT M3 irodaházban történő elhelyezéséhez szükséges mérnöki előkészítő munka.

A projekt megvalósításához 10 784 milliárd forint forrás áll rendelkezésre. A BKT-M3 projekt megvalósulása esetén a Városligeti fasor 9-13. számú volt BM Kórház épület-együttesének vagyonkezelése visszakérülne az államhoz, más közintézmény elhelyezésének céljára.

3.2. Kúria projekt

A projekt célja a Kúria visszaköltöztetése a Kossuth téri Igazságügyi Palotába, amely jelenleg a Néprajzi Múzeumnak és a Politikatörténeti Intézetnek ad otthont. Megvalósíthatósága a Városligeti Múzeumi Negyed (Liget projekt) megépülésének függvénye. A projekt előkészítéséhez a törvényhozó által biztosított 50 millió forintos forrást különböző, a megvalósítást előkészítő mérnöki tevékenységre (épületfelmérés, művészettörténeti kutatás) és a projekt népszerűsítésére (kiadvány, tudományos szakmai konferencia stb.) fordította az OBH. Az előzetes tervek alapján a Kossuth téri kiemelt jelentőségű műemlék épület rekonstrukciójának költsége 16,4 milliárd forint. Ez az összeg nem tartalmazza a jelenlegi használóinak kiköltözési és a számukra biztosítandó új épület építési, kialakítási költségét.

A kezdéstől három évre becsült beruházás generáltervezői, szakértői, műszaki ellenőri és lebonyolítói költsége mintegy másfél milliárd forint. A nemzeti értékhatárt meghaladó közbeszerzéssel kiválasztott generáltervező tervezési munkája, közbeszerzéssel együtt 1-1,5 év. Az elhúzódó folyamatok felgyorsítása érdekében a 2014-es és a 2015-re vonatkozó fejezeti költségvetési tárgyaláson az OBH elnöke kezdeményezte a tervezés lebonyolításához szükséges címzett forrás biztosítását a döntéshozónál. A BKT M3 épületben történő elhelyezése esetén a BKT- M3 projekt megvalósításához szükséges és a BKT Városliget projekt megvalósításához rendelkezésünkre álló forrás különbözete fedezhetné a Kúria projekt tervezési munkáit.

3.3. OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás

Az OBH előtt álló műszaki fejlesztések megfelelő színvonalú megvalósításához, a munkaerő utánpótlás lehetséges csatornáinak feltárásához szükség van a területen jártas külső szakemberek támogatására. Ennek érdekében az OBH együttműködési szándékkal megkereste a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemet, hogy Stratégiai Partnerségi Megállapodás keretében hosszú távon támogassa az OBH építészeti tárgyú és általában építészeti jellegű feladatainak elvárható színvonalú megoldását.

Az együttműködés részleteinek pontosítása után 2015 első felében várható a megállapodás megkötése a felek között. Az együttműködés első közös tervezett projektje a bírósági épületek egységes megjelenésű ügyfélközpontjainak human-design szemlélettel megtervezett Arculati Kézikönyvének kialakítása.

4. A 2013-ban megfogalmazott legfontosabb célok megvalósulása

A 2013-ban megfogalmazott célkitűzések, feladatok az alábbiak szerint valósultak meg:

- Az OBH a bérlemények kiváltására tett erőfeszítéseinek, és a 2014-ben megvalósított fejlesztéseinek eredményeként országosan néggyel csökkent a bérlet épületek száma.
- A bírósági épületállomány felmérése, digitális tervtár létrehozása érdekében az OBH szerződést kötött a KIH Projektirodájával, hogy pilot projekt keretében végezze el három kiválasztott épület felmérését, készítse el azok digitális terveit, és az OBH-val együttműködve dolgozza ki a felmérési, adatrögzítési metodikát.
- A bírósági és ügyészségi közös használatú ingatlanok vagyongazdálkodási megosztásának elveiben, számítási módjában megegyeztek a felek. A mindkét fél számára előnyös vagyongazdálkodási megosztásáról a 2013-as 12 épülethez képest (19,67%) 2014-ben 24 (39,34%) épület vonatkozásában egyeztünk meg.
- Az OBH saját forrásából megvalósuló fejlesztéseinél kiemelt prioritást biztosít az energetikai beruházásoknak.
- Az ügyfelekkel való kapcsolattartás, a nyitott, szolgáltató jellegű bíróság megváltozott igényeinek megfelelő ügyfélközpontok kialakítása érdekében befejeződött az egységes arculattal megvalósítandó standardok megfogalmazása. Ezek beépítésre kerültek a bírósági épületek minden új fejlesztésénél alkalmazandó tervezési irányelvekbe. A Ceglédi, a Debreceni Járásbíróság, az Egri Törvényszék kialakítása és a 2014-ben kezdett fejlesztések tervezési munkái már ennek megfelelően készülnek el.
- 2014-től az újonnan megfogalmazott, jóváhagyott tervezési irányelvek alapján készülnek a beruházások tervezési programjai. A tervezési irányelvek legfontosabb új ajánlásai a bírói és fogalmazói munkahelyek kialakítására, a tárgyalótermek számának optimalizálására és az új ügyfélforgalmi központok kialakítására vonatkoznak.
- Az eredeti terveknek megfelelően, a szerződött határidők és költségkeret betartásával ütemezetten épül a Ceglédi és a Debreceni Járásbíróság.
- A tervezési munkával megkezdődtek a Szegedi Törvényszék, a Szarvasi és Gödöllői Járásbíróság épület rekonstrukcióinak beruházásai.
- Sikeres kis összegű fejlesztésekre irányuló belső pályázatok kerültek lebonyolításra.
- 2014. év végére befejeződött a Fővárosi Törvényszék Margit-Ház projektje.
- Befejeződött a BKT Városliget projekt mérnöki előkészítése. Amennyiben az újonnan felvetett BKT M3 irodaházban történő elhelyezése elvetésre kerül, úgy 2015-ben indulhat a beruházás.
- Aláírás előtt áll az OBH és a MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodása.
- A BKT-M3 projekt megvalósításának feltárásával megteremtettük a Kúria projekt indításának, a tervezés lebonyolításának szükséges forrását.
- Az OBH elnöke kiemelt stratégiai céljával összhangban a teljes bírósági épület állomány 32,2%-ában, azaz 49 épületben megvalósult a gyermekbarát meghallgatás lehetősége.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az épületállomány műszaki állapotának tervezett megújításához, felújításához szükséges további pénzügyi források biztosítása.
- A bírósági épületek tervszerű és ütemezett felújítása és karbantartása.
- A bíróságok szűkös irattári helyzetének megoldása, az irattári kapacitás fejlesztése.
- A kiemelt projektek (BKT projekt, Kúria projekt) folytatása, befejezése, ahhoz forrás biztosítása.
- Az épületállomány felmérésének, digitalizálásának folytatása, ahhoz forrás biztosítása.
- A Szarvasi, a Tapolcai és a Gödöllői Járásbíróság, valamint az Egri Törvényszék ügyészséggel közösen megvalósítandó beruházásának ütemezett folytatása, ezekhez forrás biztosítása.
- A 2013-ban megkezdett beruházások (Debreceni Járásbíróság, Ceglédi Járásbíróság) folytatása, eredményes lezárása.
- A Jablonszky Ferenc Program keretében az OBH belső pályázati rendszerének folytatása, kiegészítése.
- OBH-MOME Stratégiai Partnerségi Megállapodás megkötése, ennek keretében konkrét közös projektek megvalósítása.
- Az OBH Szalay utcai székhely épületének részleges felújítása, korszerűsítése.
- Az OBH-MIA oktatási épülete beruházásának lebonyolítása.
- A Kiskőrösi Járásbíróság elhelyezési gondjainak megoldása.
- Együttműködés a Pest Megyei Kormányhivatallal a Ráckevei Járásbíróság Szigetszentmiklósi Közigazgatási Központba tervezett átköltöztetése feltételeinek megteremtésében.
- Eredményes pályázatok benyújtása a 2014-20 Európai Unió KEHOP programjaira.

További hasznos információk:

- Átadták a Budapest Környéki Törvényszék Ügyfélcentrumát:
<http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-budapest-kornyeki-torvenyszek-ugyfelcentrumat>
- Veszprémi Törvényszék új, korszerű irattára:
<http://birosag.hu/media/aktualis/atadtak-veszpremi-torvenyszek-uj-korszeru-irattarat>
- Építkezés és korszerűsítés a Veszprémi Törvényszéken:
<http://birosag.hu/media/aktualis/epitkezes-es-korszerusites-veszpremi-torvenyszeken>
- Gyermekmeghallgató szoba, tanúváró a Szekszárdi Járásbíróságon:
<http://birosag.hu/media/aktualis/gyermekmeghallgato-szoba-tanuvaro-szekszardi-jarasbirosagon>
- Háromfunkciós szoba átadása a Siófoki Járásbíróságon:
<http://birosag.hu/media/aktualis/haromfunkcios-szoba-atadasa-siofoki-jarasbirosagon>

XII. RÉSZ - A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. Gazdálkodás jelentősége
2. Fejezeti gazdálkodás
3. Bíróságok fejezet 2014. évi költségvetése
4. Saját bevételek
5. Külső projektek és együttműködések támogatásai
6. A kiadási előirányzatok teljesítése
 - 6.1. Személyi juttatások
 - 6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó
 - 6.3. Dologi kiadások
 - 6.4. Felhalmozási kiadások
 - 6.5. Egyéb működési kiadások
7. A 2014. évi hatékony gazdálkodás eredményei
8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében
9. Gazdálkodást nehezítő tényezők
10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, független bírák időszerűen és magas színvonalon ítéelkezzenek:

- A bírósági szervezet valamennyi intézményével a költségvetési tárgyalások új rendszerben történő lebonyolítása, melyek alkalmával az OBH részéről valamennyi fejezeti feladatot ellátó szakterület képviseltette magát (műszaki, informatikai stb.).
- A takarékosági intézkedésekre, kiadások csökkentésére irányuló jó gyakorlatok bevezetésének szorgalmazása az egész fejezetet érintően.
- Belső pályázatok keretében rendezvények, bírósági kiadványok, beruházások és fejlesztések megvalósítása.
- Európai uniós és egyéb pályázatokon való részvétel lehetőségeinek megteremtése, szükség esetén önrész biztosítása.
- Sikeres áttérés a pénzforgalmi könyvelésről az eredményszemléletű nyilvántartásra
- Az intézmények közötti fejezeti források hatékony elosztása eredményeképpen 2013. évhez képest több törvényszék és ítélőtábla tudott a bírósági épületek állagának megtartása, jobbá tétele érdekében beruházást, felújítást végrehajtani.

1. Gazdálkodás jelentősége

Az igazságszolgáltatási tevékenységhez szükséges pénzügyi forrásokat a mindenkori költségvetési törvényen keresztül egyrészt az Országgyűlés biztosítja költségvetési támogatás formájában, másrészt a Bíróságok fejezet minimális saját bevétellel is rendelkezik. További, külső finanszírozási forrásként jelentkeznek a különböző projektek keretében elnyert támogatások. A bírósági fejezet gazdálkodásával kapcsolatos feladatok ellátása az OBH elnökének kötelessége. A kitűzött stratégiai célok csak felelős gazdálkodás mellett valósulhatnak meg. Az intézményrendszer zavartalan működése kizárólag megfelelő tervezéssel, finanszírozási és stratégiai monitoringozással biztosítható. A források felhasználásának fontos eleme a tervezés, az intézmények közötti elosztás, a folyamatos visszaméréseken alapuló intézmények közötti pénzügyi aránytalanságok megszüntetése, a felhasználás időarányos ütemezése, az erőforrások optimalizálása és a likviditás folyamatos megőrzése.

2. Fejezeti gazdálkodás

Az OBH gazdálkodása kettős szerepet tölt be. Egyrészt felöleli az OBH, mint intézmény saját gazdálkodási feladatait, másrészt ide tartozik a teljes bírósági intézményrendszer gazdálkodásának központi irányítása. Az OBH tervezi meg a fejezet költségvetését és gondoskodik a források felhasználáson alapuló visszaosztásáról. Az intézmények pénzügyi felhasználásának folyamatos ellenőrzése mellett lépéseket tesz az esetleges egyenetlenségek megszüntetésére.

A hatékony gazdálkodás elősegítése érdekében az önállóan gazdálkodó szervezetek részére egységes könyvvezetést, azonos alapelveken nyugvó szabályozási-szabályzati rendszert ír elő, gondoskodik a havi kincstári előirányzat rendelkezésre állásáról.

3. Bíróságok fejezet 2014. évi költségvetése

Az Országgyűlés Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvényben a Bíróságok fejezet részére az alábbi előirányzatokat fogadta el:

2014. évi előirányzatok (millió forintban)	
Támogatás	87 013,1
Bevétel	2 258,0
Kiadás	89 271,1

A 2014. évi támogatási előirányzat 3 003,9 millió forinttal, vagyis több mint 3,57%-kal magasabb volt, mint a 2013. évi eredeti előirányzat, amely a 2014. évi költségvetési törvény, valamint az év közbeni egyes kormányrendeletek által biztosított többletek, és a Fővárosi Törvényszék elhelyezéséről rendelkező Kormányhatározat általi elvonás eredményeként az alábbiak szerint alakul:

2014. évi támogatási előirányzat többlete tételenkénti bontásban (millió forintban)	
2013. évi eredeti támogatási előirányzat	84 009,2
2014. évi többletek:	3 003,9
Ebből:	
A 1427/2003 (VII.18.) Korm. határozattal biztosított létszámtöbblet (109 fő) támogatásának összege	618,1
A kirendelt védő, illetve jogi segítő óradíjának 33%-os (3 000 óra/Ft-ról 4 000 óra/Ft-ra) emeléséhez kapcsolódó többlet kiadás összege	460,7
A Debreceni Járásbíróság építésének 2014. évi összege	1 575,1
A Ceglédi Járásbíróság rekonstrukciójára fordítandó összeg	350,0
2014. évi eredeti támogatási előirányzat	87 013,1

2014. évi évközi többletek:	1 204,8
Ebből:	
495/2013. (XII.29) és az 1201/2014. (IV.1) Korm. határozat alapján a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjának finanszírozása	497,8
1457/2014. (VIII.14.) Korm. határozat rendkívüli kormányzati intézkedések (devizahitelek többlet feladat)	700,0
1146/2014. (III.18.) Korm. határozat a 2014. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtására	7,0
2014. évi évközi elvonás:	1 700,0
Ebből:	
1202/2014. (IV.1) Korm. határozat Fővárosi Törvényszék elhelyezése	1 700,0
2014. évi módosított költségvetési támogatás	86 517,9

4. Saját bevételek

Bevételek és előirányzat maradványok alakulása (millió forintban)		
Bevételek	2013. év	2014. év
Intézményi bevétel	6 187,3	3 504,2
Felhalmozási bevétel	2 643,7	2 416,9
Előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele	5 937,6	11 651,9
Mindösszesen	14 768,6	17 573,0

A bevételek teljesítésének növekedését az előző évről átforduló maradvány összegének növekedése okozta. A fejezeti kezelésű előirányzatokon elszámolandó beruházásokhoz kapcsolható, több éven átívelő rekonstrukciók fedezetéül szolgáló összegek jelentkeznek a 2014. évben maradványként, amelyek pénzügyi felhasználása 2014-ben meg is történt.

5. Külső projektek és együttműködések támogatásai

A költségvetési forrásainkon felül elnyert pályázati támogatások hozzájárulnak az igazságszolgáltatás hatékonyabbá tételéhez.

	2013. évi pályázatok- ÁROP, EVA, EKOP, SH, EMA	2014. évi pályázatok- ÁROP, Osztrák projekt
Támogatás összege (millió forintban)	1 577,2	4 043,1

6. A kiadási előirányzatok teljesítése

2014. évi kiadási előirányzat teljesítés megbontása (millió forintban)	
Személyi juttatások	50 145,4
Munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	13 202,6
Dologi kiadások	14 518,4
Ellátottak pénzbeli juttatásai	14,7
Egyéb működési kiadások	477,4
Beruházások	4 989,3
Felújítások	476,3
Egyéb felhalmozási célú kiadások	173,4
Összesen	83 997,5

A táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy a kiadási előirányzat legmagasabb mértékét, mintegy 60%-os értéket a személyi juttatások adják. A hozzá szorosan kapcsolható, munkaadókat terhelő járulékokkal együtt ez az érték meghaladja a 76%-ot.

6.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. Ezen a soron kerülnek megtervezésre és kifizetésre a foglalkoztatottak személyi juttatásai, ami tartalmazza a munkavállalókat alanyi jogon megillető, a Bjt.-ben és az lasz.-ban előírt kötelezettségeket, valamint itt kerülnek megtervezésre a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetések is.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 50 903,4 millió forint volt, amely az összes kiadás mintegy 60%-át képezi.

A személyi juttatásokon belül, a foglalkoztatottak személyi juttatásainak teljesített kiadása 42 124,3 millió Ft volt, amely tartalmazza a Bjt. és az lasz. alapján kifizetendő illetmények, kötelező előresorolások összegét.

A szolgálati jogviszonyban álló foglalkoztatottak személyi juttatásai jogcím alatt további 7 429,3 millió forint került kifizetésre, amely többek között a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés és a cafetéria rendszer keretén belül, a személyhez kapcsolódó költségtérítésekre került felhasználásra.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1 712,7 millió forint volt, amely különösen az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, valamint az oktatásban részt vevők megbízási díjaira kifizetett összegeket tartalmazza. Az ilyen jellegű kifizetések jelentősebb része a dologi kiadások között jelentkezik.

6.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 12 822,8 millió forint, míg a teljesített előirányzat 13 803,7 millió forint volt, melynek fedezete a személyi juttatások kiemelt előirányzat sor terhére került biztosításra.

6.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 14 499,6 millió forint volt, amely a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat-maradvány igénybevételével és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 15 718,6 millió forintra növekedett. Az előirányzat tehát 1 219,0 millió forinttal (7,5%-kal) emelkedett.

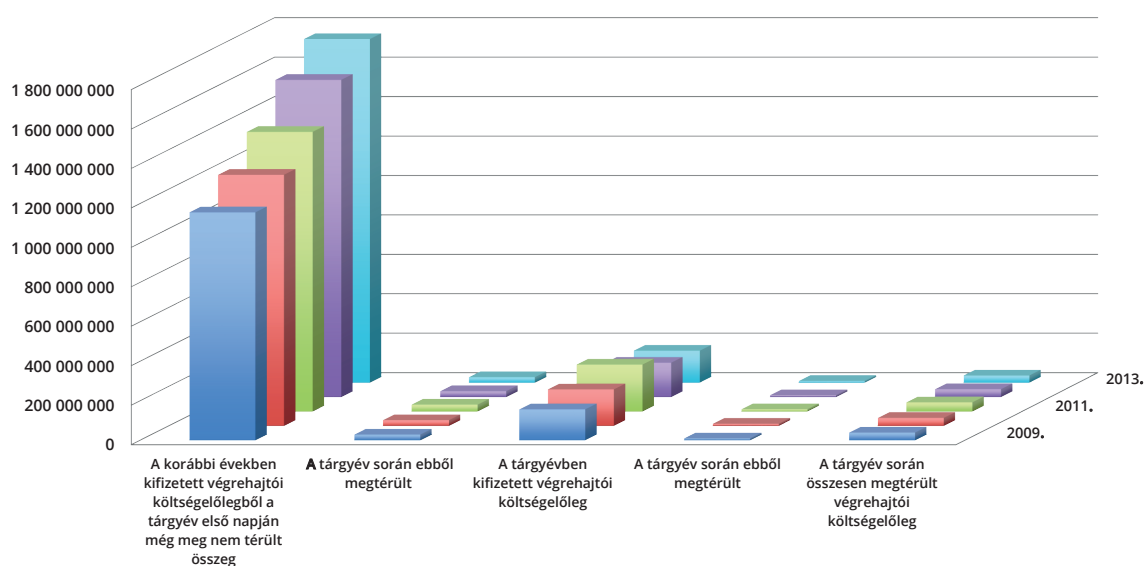
A teljesítés 14 450,9 millió forint volt, amely a módosított előirányzat 92,3%-a. A bírósági eljárásokkal összefüggő kiadások maradéktalanul kifizetésre kerültek, a lehetőségekhez képest végrehajtott takarékoság segítségével.

Az intézmények pénzügyi teljesítésének folyamatos figyelemmel kísérése mellett a fejezet a 2013. szeptember 30-ai pénzügyi helyzete és a december 31-ei várható felhasználás alapján a bíróságok ténylegesen felmerülő szükségleteinek figyelembe vételével a működési feltételeket biztosította.

Az 1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (Vht.) főszabályként fogalmazza meg, hogy a végrehajtás során felmerülő költséget – ha a törvény másképpen nem rendelkezik – a végrehajtást kérő előlegezi, és az adós viseli. Azonban jogszabályban meghatározott esetekben a végrehajtási költségeket az állam előlegezi meg, amelyet behajthatatlanság esetén az állam viseli.

Az OBH 2014. év elején 2009-ig visszamenőleg megvizsgálta a kifizetett és az adott időszakban meg nem térült végrehajtási költségeket, amelynek eredményét az alábbi grafikon mutatja be:

**Kifizetett és meg nem térült végrehajtási költségek 2009-2014.
(az összes törvényszéken)**

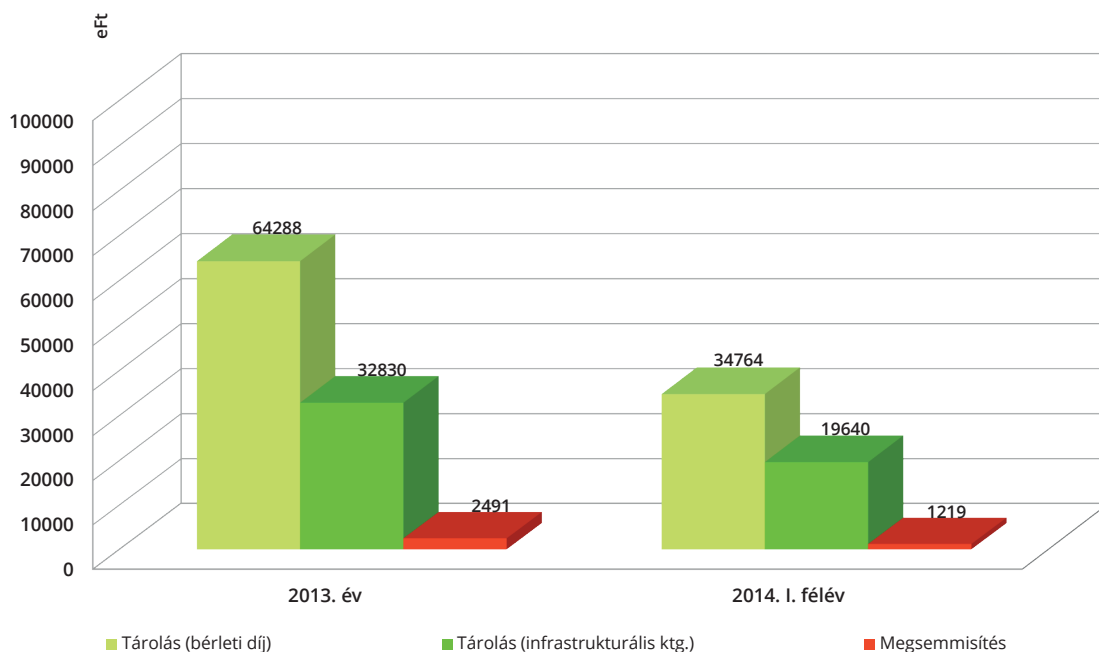

	A korábbi években kifizetett végrehajtói költségelőlegből a tárgyév első napján még meg nem térült összeg	A tárgyév során ebből megtérült	%	A tárgyévben kifizetett végrehajtói költségelőleg	A tárgyév során ebből megtérült	%	A tárgyév során összesen megtérült végrehajtói költségelőleg	%
2009.	1 155 565 288	29 216 892	2,53	156 738 530	10 097 669	6,44	39 314 561	2,99
2010.	1 273 037 799	29 346 238	2,30	185 133 093	11 059 445	5,97	40 405 683	2,77
2011.	1 417 736 658	34 919 604	2,46	237 585 382	11 710 653	4,92	46 630 257	2,81
2012.	1 608 691 783	30 157 965	1,87	173 908 061	9 940 901	5,71	40 098 866	2,24
2013.	1 743 047 525	27 861 647	1,59	162 302 007	8 711 883	5,36	36 573 530	1,91

2014-ben a törvényszékek az önálló bírósági végrehajtók költségeinek megelőlegezésére 147,7 millió forintot utaltak át, melyből 38,4 millió forint (25%) térült meg. Az előző év megtérüléséhez képest (5,3%) jelentős növekedés állapítható meg, azonban a meg nem térült kiadások mértéke, figyelembe véve az intézmények dologi kiadásait, még így is jelentős.

A törvényszékeken 2013-ban 18 157 bűnjelszámon, 115 315 tétel bűnjelet, 2014. I. félévében 9 617 bűnjelszámon 73 434 tétel bűnjelet vettek nyilvántartásba.

A bűnjelkezeléssel kapcsolatban felmerült kiadások a Bíróságok fejezetben

Egy tételszámon számos – esetenként több száz darab – azonos fajtájú, minőségű, típusú bűnjelet is nyilván van tartva. Ez azt jelenti, hogy a korábbi években érkezett, olyan bűnjelekkel együtt, amelyekben még nem történt rendelkezés, esetenként több százezer darab bűnjelet tárolását, kezelését (kiadását, értékesítését, megsemmisítését) kell megoldania a bíróságoknak. Ezzel a munkával összesen 119 fő foglalkozik.

A bűnjelekkel kapcsolatban a törvényszékeknek – bérköltség nélkül – 2013-ban 100,7 millió forint, 2014. I. félévében 55,7 millió forint kiadása keletkezett.

Az OBH által lefolytatott országos ellenőrzés eredménye alátámasztotta, hogy a tárolási költségeket csökkenteni kell. Az OBH elnöke elrendelte a bűnjelkezelő nyilvántartó program fejlesztését. A program optimalizálását követően, azért hogy az érintett kollégák egységesen és készségszinten kezeljék azt, központi képzéseken vesznek részt.

A költségek csökkentése érdekében 14 bíróság élt az előzetes értékesítés lehetőségével, elsősorban a bűnjel-gépjárművek vonatkozásában. A végrehajtott értékesítések és megsemmisítések hatására az 5 évnél régebbi bűnjelek száma 7 törvényszéken (Egri, Szegedi, Székesfehérvári, Szolnoki, Szombathelyi, Tatabányai és a Zalaegerszegi) csökkent. A Nyíregyházi Törvényszék elnöke a bűnjelraktár (ideiglenes tároló) megszüntetéséről, illetve a bérelt raktárak számának csökkentésére tett intézkedésről számolt be.

Az országos vizsgálat eredményei alapján képezték a bűnjelkezeléssel kapcsolatos jogszabály-módosítási javaslatok előkészítésének is.

6.4. Felhalmozási kiadások

A felhalmozási kiadások között mutatjuk ki az olyan vagyon gyarapításával kapcsolatosan felmerülő kiadásokat, mint például a beruházási vagy felújítási kiadások.

2014. évi felhalmozási kiadások előirányzat teljesülése (millió forintban, %-ban)				
Megnevezés	2014. évi előirányzat		2014. évi teljesítés	
	eredeti	módosított	összegeben	%-ban
Felújítás	500	887	829,8	93,52%
Intézményi beruházás	358	6 366,4	5 360,0	84,19%
Felhalmozási kiadások összesen	858	7 253,7	6 189,9	85,33%

Az eredeti előirányzat év közben 6 395,7 millió forinttal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradványok felhasználása, és a fejezeti kezelésű előirányzatokból átcsoportosított központi beruházási előirányzat előző évi előirányzat-maradványa, és belső átcsoportosítása volt.

A felhalmozási kiadások 2014. évi teljesülése a módosított előirányzat 85,3%-át érte el. A legmagasabb mértéket a felújítások sor érte el 93,5%-kal.

A felhalmozási kiadás soron időlegesen megtakarítás mutatkozik a folyamatban lévő, több éven át zajló beruházások miatt, mivel a tervezés és a megvalósítás szakaszában lévő építkezésekhez a pénzügyi teljesítés később realizálódik. A beruházások tervezésénél a gazdasági szempontokra figyelemmel történik javaslattétel az igazságszolgáltatási feladatok ellátására megfelelő épületek rekonstrukciójára, építésére. A fejezetben belül kiemelt beruházásnak számít például a Fővárosi Törvényszék Markó utcai épületében az ügyfélcentrum kialakítása, a Budapest Környéki Törvényszék elhelyezéséhez megfelelő épület megtalálása, a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság korszerűsítése, bővítése, a Debreceni Járásbíróság új épületének kivitelezése.

A nagy beruházások mellett számos kisebb méretű beruházás, felújítás valósulhatott meg. Például a Budai Központi Kerületi Bíróság belső festési munkái, a Pécsi Törvényszék ablakcseréje, a Pécsi Törvényszék tisztasági festése, a Kiskunfélegyházi Járásbíróság udvari homlokzat nyílászáró cseréje, a Kecskeméti Járásbíróság kazán cseréje, fűtés korszerűsítése, a Békéscsabai Járásbíróság pince szigetelése, és a Szeghalmi Járásbíróság fűtés korszerűsítése.

6.5. Egyéb működési kiadások

A jogcím tartalmazza a fejezeti kezelésű előirányzatból a bíróságok részére átadott előirányzatot, valamint a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény alapján 1 530,9 millió forint fejezeti tartalék kötelező képzését.

7. A 2014. évi hatékony gazdálkodás eredményei

A fejezetben belül eredménynek és eredményesnek tekinthető minden olyan folyamat kialakítása, amely a gazdálkodást befolyásoló szabályozók egységesítését, a rendelkezésre álló pénzeszközök lehetőség szerinti, mindenre kiterjedő és hatékonyabb felhasználását eredményezi, valamint ha a folyamatok a közpénzek felhasználásának tekintetében a gazdálkodás ésszerűsítésének irányába hatnak. 2014-ben ilyen eredmények voltak:

- Az intézményi szinten használt gazdálkodási folyamatokat a számviteli jogszabályoknak megfelelően támogató rendszer (GIIR rendszer) fenntartása 2014. december 31-vel lejárt. Ez megteremtette a lehetőségét egy fejezeti szintű, egységes adatbázis kialakítására. Ennek érdekében sikeres közbeszerzési eljárás került lebonyolítása az intézmények egységesített nyilvántartását célzó, a fejezeti gazdálkodást elősegítő, központi irányítással rendelkező gazdálkodási rendszer beszerzésére, amelyben központi törzsek kerültek kialakításra és valamennyi tárgyi eszköz központi gyűjtőadatbázisban szerepel.
- Az intézmények pénzügyi helyzetének folyamatos nyomon követése és elemzése, valamint szükség esetén vezetői beavatkozás a likviditás fenntartására.
- Az államháztartás könyvviteli nyilvántartását egy 2013-ban meghozott kormányrendelet alapjaiban változtatta meg. Az eddigi pénzforgalmi könyvelésről eredményszemléletű nyilvántartásra kellett áttérni 2014. január 1-től. Az erre vonatkozó jogszabályok folyamatos változása nagyban megnehezítette az új rendszerre való áttérést, de elmondhatjuk, hogy ennek ellenére sikeres volt az átállás és a bírósági szervezet valamennyi intézménye eleget tett az előírt jogszabályi kötelezettségnek. A sikeres implementálást az OBH részéről számos szakmai iránymutatás segítette.
- A könyvviteli rendszer problémáinak hatékony és gyorsabb kezelése érdekében Help Desk rendszer került bevezetésre. Ennek köszönhetően az OBH munkatársainak egész napos leterheltsége csökkent, így a fejezet irányába a munkavégzés hatékonyabbá vált.
- Az OBH az intézmények gazdasági vezetői részére vezetői értekezletet szervezett, ahol kereszttal-beszélgetés keretében megtárgyalásra kerültek a gazdálkodást érintő problémák.
- A költségvetési tárgyalások esetében az eddig meglévő gyakorlatot fejlesztettük, az intézmények elnökeivel és gazdasági vezetőivel a tárgyalások strukturált rendszer szerint haladtak, melyeken minden fejezeti szerepkörrel rendelkező szakterület képviseltette magát. A törvényszékekkel, ítéltáblákkal folytatott egyeztetést minden esetben pénzügyi helyzetelemzés előzte meg, amely megadta az alapot az adott intézmény aktuális pénzügyi helyzetének egyeztetésére és a szükséges beavatkozások megtételére.
- Az intézmények kérdéseire, igényeire gyorsabb, hatékonyabb, eredményesebb reagálás.
- Az intézmények közötti fejezeti források hatékony elosztása eredményeképpen több törvényszék és ítéltábla tudott épületállományán beruházást, felújítást megvalósítani.

Például:

- a Kecskeméti Járásbíróság kazáncserét, fűtőkorszerűsítést hajtott végre 30 millió forint értékben,
- sor került a Szegedi Törvényszék Tábor utcai épületének külső hőszigetelésére 16 millió forint értékben, valamint
- a Siófoki Járásbíróság nyílászáró cseréjére 34 millió forint értékben.

Az ÁROP Szervezetfejlesztési projekt keretében, 2012. január 1. napjától kezdődően vizsgálatra került az OBH külső partnerek felé fennálló pénzügyi kötelezettségvállalásai teljesítésének időszerepe, amelynek célja a határidőt követő kifizetések arányának csökkentése volt. A vizsgálat eredményeképpen az alábbiak kerültek megvalósításra az OBH-ban:

- A gazdasági terület, az évvárás és évnýtás folyamatában fokozottan figyelemmel kíséri a beérkezett számlák belső útját.
- Szakmai egységek szerinti bontásban kerültek felvezetésre a számlák (keretgazda elkülönítésével).
- A fizetési határidők be nem tartása esetén igényelt késedelmi kamat jogosságának vizsgálata és a szükséges intézkedés megtétele minden esetben megtörtént.

Ezen intézkedések hatására javult a határidőt követő kifizetések aránya. A fennmaradó késedelem többnyire abból adódik, hogy a számlák nagyon rövid fizetési határidővel érkeznek, így az OBH-n belüli folyamatok, például a számlák igazolása, határidőn belül történő pénzügyi rendezése nehéz. Az átfutási határidőn gyorsítani csak abban az esetben lehetne, ha a számlákat elektronikus úton kapná meg az OBH.

Az OBH és a közreműködő szervezet között szoros az együttműködés. Abban az esetben, ha a számla kifizetése a gazdasági területen kívül esik, ún. szállítói finanszírozású, akkor a közreműködő szervezet közvetlenül intézkedik a kifizetéssel kapcsolatosan. Ilyen esetben a gazdasági szereplők részére előfordulhat késedelmes kifizetés, az eljárási határidők betartása mellett is. A szakmai egységek tájékoztatása minden esetben megtörténik, ha a számla nem kerül vissza a gazdasági területre.

A 2014. évben tett intézkedések hatására jelentősen javult, így 37,4% volt a határidőt követően utalt számlák összegének aránya az átutalt összeghez viszonyítva. Ez az arány 2012-ben 37,8%, 2013-ban 53,7% volt. A számlák határidőn túli kifizetésének okát az OBH továbbra is figyelemmel kíséri és lehetősége szerint megteszi a szükséges intézkedéseket.

8. Takarékosági intézkedések a kiadások mérséklése érdekében

A fejezeti gazdálkodást az előző évekhez hasonlóan alulfinanszírozottság jellemezte. 2014-ben a forrásokkal jó gazda módjára történő bánásmód ellenére is szükség volt takarékosági intézkedések bevezetésére.

A takarékos gazdálkodás jegyében, a rendelkezésre álló erőforrások ésszerű beosztása mellett, a bíróságokon olyan költséghatékonyságot növelő döntések meghozatalára került sor, mint például:

- a postai kedvezményrendszer bővítése bérmentesítő gépek beállításával (Tatabányai Törvényszék, Szekszárdi Törvényszék),
- a postaköltségek mérséklését célzó megyén belüli küldeménytovábbító rendszer alkalmazása saját személyi állománnyal és hivatali gépkocsival, mely a postaköltségek (elsősorban csomagfeladás) csökkenését eredményezi (Kecskeméti Törvényszék, Nyíregyházi Törvényszék),
- a bírósági épületek éjszakai automatájának áramtalanítása, kivéve a folyamatosan üzemelő informatikai és irodai berendezéseket, gépeket (Szekszárdi Törvényszék),
- a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, így a papír hulladék elszállítása térítésmentesen történik (Székesfehérvári Törvényszék),
- a folyóiratok, szakmai kiadványok többségének elektronikus úton való követése (Debreceni Törvényszék, Budapest Környéki Törvényszék),
- a számítógépes munkahelyek helyi nyomtatóinak megszüntetése és hálózati nyomtatók alkalmazása, továbbá a nyomtatókra, fénymásolókra úgynevezett lapfordítók szerelése (Balassagyarmati Törvényszék).

9. Gazdálkodást nehezítő tényezők

A takarékosági intézkedéseknél már említett alulfinanszírozottság a 2014. évi többlet előirányzat ellenére továbbra is fennáll, így a reális szükségletek nem kerülnek finanszírozásra. Az államháztartásra jellemző, és ez idáig a Nemzetgazdasági Minisztérium tervezési köriratában is meghatározott bázisra történő tervezés, nem teszi lehetővé a feladatokhoz kapcsolódó valós igények bemutatását.

További nehézséget jelent, hogy az intézmények gazdálkodási rendszerei – ugyan egységes elvek mentén, de – szigetyszerűen működnek. Fejezeti hatékonysági és pénzügyi elemzés csak és kizárólag az intézményi adatszolgáltatások alapján történhet, a mélységi elemzéshez az egyes analitikák nem állnak a fejezet rendelkezésére. Amennyiben egy intézménynél központilag kezelendő likviditási probléma adódik, nem állnak rendelkezésre az aktuális pénzügyi helyzetet alátámasztó, a szükséges vezetői döntés meghozatalát elősegítő adatok, amik ismertté válásakor a megoldandó helyzet már aktualitását veszíti. A probléma a jövőre nézve a Forrás SQL rendszer migrálása, valamint annak eredményeként a Kontrolling rendszer (VIR – Vezetői Információs Rendszer) bevezetése kapcsán megoldottá válik. A VIR által lehetőség nyílik az intézmények pénzügyi helyzetének napi szintű lekérdezésére, a likviditási problémák rövid időn belüli megoldására, a vezetők részére heti, havi szintű gyakorisággal elemzések készítésére, amelyek a kézhezvételkor az aktuális helyzetre vonatkozó információkat, megállapításokat tartalmazzák.

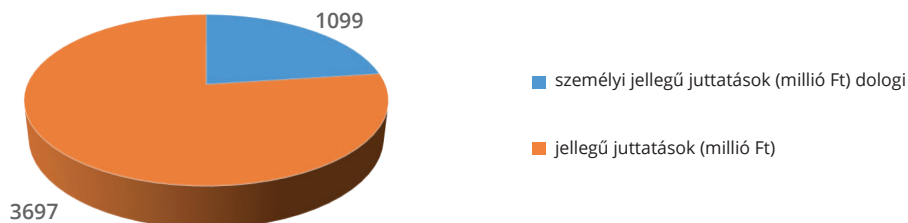
A korlátozott források mellett nehezíti a gazdálkodást az, hogy az egyes évközi jogszabályváltozások hatására, újabb feladatok jelennek meg, melyekhez a szükséges források nem minden esetben kerülnek biztosításra.

A bírósági eljárások és az azokban érintett sértettek nagy száma jelentős munkaterhet és előzetesen meg nem finanszírozott többletköltséget ró a szervezetre a per folyamán. Ilyenek például a fordító és tolmácsdíjak, az ülnökök díjazása, a tanú-költség, és a különböző szakértői díjak. Ezek a díjak jelentős terhet jelentenek a fejezet egészére nézve. A 2013. évhez képest ez 2014-ben 650 millió forint többlet kifizetést jelentett.

Igazságszolgáltatásban közreműködők kiadásai 2013-ban és 2014-ben (millió forintban)		
Igazságszolgáltatásban közreműködők	2013.	2014.
Szakértői díj	1 892,2	2 144,8
Védői díj, pártfogói ügyvédi, ügygondnoki díj	1 116,9	1 515,7
Fordítói, tolmácsdíj	431,7	467,5
Tanú-költség	242,8	230,5
Ülnöki díj	299,5	289,5
Önálló bírósági végrehajtó előleg	162,3	147,7
Összesen	4 145,5	4 795,8

Az igazságszolgáltatásban közreműködők költségei a személyi juttatások és dologi kiadások jogcímen jelentkeznek, ezek 2014. évi megoszlását az alábbi diagram szemlélteti.

*Igazságszolgáltatásban közreműködők díjának megoszlása a 2014. évben
a személyi juttatások és dologi kiadások között*

A személyi juttatásként jelentkező költségek jelentik a nagyobb terhet az intézmények számára, hiszen az amúgy is alulfinanszírozott kiadási jogcím előirányzatából kell biztosítaniuk a szakértői díjak kifizetésének fedezetét, amit csak a dologi kiadások előirányzatából való átcsoportosítás terhére tudnak teljesíteni. A dologi kiadásoknál is folyamatos növekedés realizálódik, ami csökkenti a személyi juttatások javára történő előirányzat átcsoportosítás mértékét.

Az igazságszolgáltatás korszerűbbé és hatékonyabbá válásának köszönhetően – ami elsősorban az ügyek gyorsabb elintézésében jelentkezik – a szakértői, ülnöki, ügyvédi költségek is hatványozottan jelentkeznek.

10. A bíróságok gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) által végzett szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása, hogy a bíróságoknál a gazdálkodás és a szakmai feladatellátás szabályszerű volt-e, megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok és egyéb szabályozások előírásainak. 2014-ben került sor a 2013. évi zárszámadás keretében a Bíróságok fejezetben önállóan gazdálkodó intézmények gazdálkodásának, valamint a fejezeti kezelésű előirányzatok ÁSZ ellenőrzésére. A fejezet tekintetében önálló dokumentum nem készült, jelentősebb észrevételt a költségvetés zárszámadási anyag nem tartalmazott.

A 2013. évi költségvetés végrehatásának ellenőrzése keretében a fejezeti kezelésű előirányzatok belső kontroll felmérésének eredményeként az ÁSZ vizsgálat a kontrollkörnyezet, kockázatkezelés, kontrolling tevékenység, információ és kommunikáció, valamint monitoring tekintetében megfelelő minősítést állapított meg.

A bíróságok 2013. évi intézményi beszámolóit az ÁSZ megállapítása szerint a vagyoni, pénzügyi helyzetről megbízható és valós képet adtak.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A dologi kiadások racionalizálása, az igazságszolgáltatási feladatok minél hatékonyabb ellátása érdekében.
- Az erőforrások minél hatékonyabb elosztása, likviditási problémák esetén a gyors beavatkozás lehetőségének megteremtése.
- A költségvetés tervezésekor az egyes feladatokhoz meghatározott költségkeret biztosítása, valamennyi feladat számbavétele a tervezés során.
- Központi gyűjtős adatbázis kialakítása, az intézmények adatbázisainak sikeres migrálása, a gyűjtős adatbázis használatához kapcsolódó szakmai oktatássorozat megtartása.
- Vezetői információs rendszer (Kontrolling rendszer) bevezetése.
- Az intézményi gazdálkodásról konferencia szervezése a bírósági vezetők részére.
- Követeléskezelést hatékonyabbá tevő intézkedések bevezetése.
- A bűnjel értékesítés költségeinek monitoringozása, bűnjel könyvviteli modul fejlesztése.
- Fejezetben belül a gazdálkodással, számvittel kapcsolatban egységes szabályzatok kiadása.
- Beruházások kiemelt figyelemmel való kísérése.
- A Nexon HR rendszer továbbfejlesztése, egységes állásnyilvántartó rendszer bevezetése.
- A központosított illetmény-számfejtési rendszerhez való csatlakozás kidolgozása.

További hasznos információk:

- A gazdálkodással kapcsolatos adatokról:
<http://birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-gazdalkodasi-adatok>

XIII. RÉSZ - KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSÚ PROJEKTEK, PÁLYÁZATOK

1. Bevezetés
 - 1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban
 - 1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei
2. Informatikai és műszaki projektek
 - 2.1. Folyamatban lévő projektek
 - 2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek
3. Képzési és stratégiai projektek
 - 3.1. Folyamatban lévő projektek
 - 3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek
4. A 2014–2020. programozási időszak

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének azon célkitűzéseivel összefüggésben, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek, a bírósági szervezet integritása erősödjön és a képzési rendszer továbbfejlesztésre kerüljön:

- Megvalósult mindösszesen 1,26 milliárd forint összegű bírósági informatikai projekt.
- A Svájci Hozzájárulás program keretében eredményesen, az eredeti tervek szerint megvalósult a műszaki alprojekt.
- A Ptk. törvénnyel összefüggő regionális, központi és helyi képzések eredményesen lezárultak.
- A szervezetfejlesztési program tárgyában benyújtott valamennyi pályázat eredményesen megvalósult.
- Valamennyi bírósági intézménynél szakmai projekt felelős került kijelölésre és folyamatos felkészítésben részesült.

1. Bevezetés

Az OBH elnökének stratégiai céljai megvalósíthatóságát, a bírósági szervezet technikai, szervezeti és képzés fejlesztését jelentősen segítik a különböző külső finanszírozású projektek. Az OBH a 2014. évben is kiemelt figyelemmel kezelte a már benyújtott és támogatott pályázatok eredményes megvalósítását, illetőleg új támogatási források elnyerését. A külső finanszírozási projektek felkutatása, elnyerése, megvalósítása és az eredmények fenntartása több éven átívelő feladat.

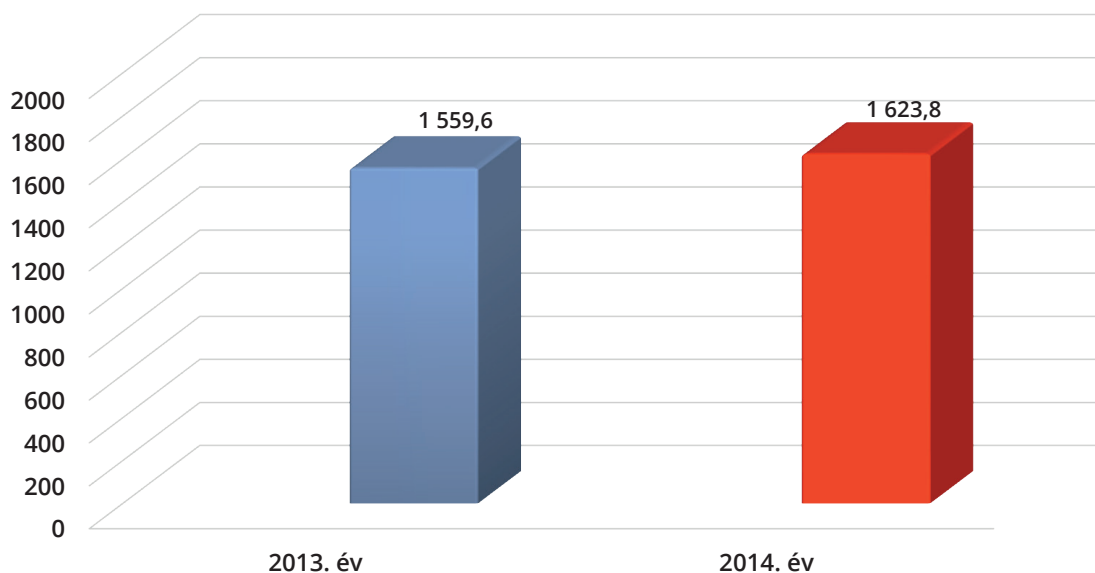
2014 legnagyobb feladata volt a korábban elnyert projektek megvalósítása, és a 2014–2020. programozási időszakra meghirdetett lehetőségek feltérképezése, a felkészülés, valamint minden lehetséges külső fejlesztési forrás bevonásának aktív keresése.

1.1. Az OBH által kezelt projektek főbb adatai számokban

Míg a 2012–2013. év a korábbi pályázási időszak vége volt, és az időszakban évente átlagosan háromszor nagyobb támogatási összeget nyertünk el, mint az azt megelőző 2008–2011. közötti időszakban, 2014-ben már a vállalások teljesítésén volt a hangsúly.

Az OBH által – a bírósági szervezetrendszer stratégiai céljainak elérésére megvalósított pályázatok révén – a 2013. és a 2014. évben felhasznált támogatási összegek az alábbi diagramon kerülnek bemutatásra:

Felhasznált támogatások összege (millió Ft)

A táblázatban feltüntetett adatok is mutatják, hogy az OBH egyre nagyobb külső forrásból származó támogatást használt fel. A felhasznált támogatásokból 2013-ban összesen 1 kiemelt projekt és 6 pályázat, 2014-ben 2 kiemelt projekt és 3 pályázat valósult meg.

1.2. A projektek adminisztrációjának és koordinálásának személyi feltételei

Az OBH Projektirodája 2014-ben átlagosan nyolc fővel látta el egyrészt az új projektekhez kapcsolódó feladatokat, másrészt a megvalósítási szakaszban lévő projektek projektkoordinátori és projektadminisztrációs feladatait. Ezen feladatok mellett folyamatosan figyelemmel kísérte a további pályázati lehetőségeket, valamint ellátta a 2014–2020. pénzügyi időszakhoz kapcsolódó tervezési feladatokat. Támogatást nyújtott a bíróságoknak saját projektjeik megvalósításához.

Annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló fejlesztési források minél nagyobb hányadára tudjon a bírósági szervezet sikeres pályázatokat benyújtani, a megfelelő felkészülés érdekében valamennyi bírósági intézménytől egy-egy projekt szakmai felelős került kijelölésre. A szakmai felelősök részére folyamatos konzultációt biztosít az OBH, továbbá kiemelt cél, hogy rendszeresen szakmai napok megtartására kerüljön sor a projektek tervezéséhez, megvalósításához kapcsolódó gyakorlati tudás megszerzése érdekében.

Mind az informatikai és műszaki, mind a képzési és stratégiai projektek eredményes végrehajtása a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak bírósági szervezetből történő bevonásával valósulhatott meg. Az ő szakmai tudásuk, tapasztalatuk és hatékony közreműködésük nagyban hozzájárult a projektekben kitűzött célok eléréséhez.

A megvalósított projektek eredményeinek mindenre kiterjedő és rendszeres megfigyelése érdekében, ezek folyamatos ellenőrzése szükséges, amely a projektek eredményes és hatékony fenntartása érdekében történik.

A monitoring feladatok kiterjednek annak a vizsgálatára is, hogy a projekt megvalósítása megfelelt-e azoknak a célkitűzéseknek, amelyek a projekt megvalósítását szükségessé tették. A monitoring feladatok ellátása keretében folyamatos adatgyűjtés történik a szakmai szervezeti egységektől az egyes projektek fenntartása érdekében szükséges feladatokról és azok határidejéről, és amennyiben szükséges, azok továbbításra kerülnek a vezetői döntések előkészítése érdekében.

Az OBH a projektekkel kapcsolatos munkáról, eredményekről folyamatosan tájékoztatja a kollégákat és az ügyfeleket. A központi interneten bárki tájékozódhat a fejlesztési koncepcióról, a futó, illetve a lezárult OBH és bírósági projektekről. A bírósági szervezet felé irányuló kommunikáció elősegítése érdekében a központi intraneten olyan oldalak kialakítását kezdtük meg, amelyeken a projektek igazgatási eredményei (nyomtatványok, iratminták, jó gyakorlatok) összeszedett, strukturált formában kerülhetnek majd megosztásra.

2. Informatikai és műszaki projektek

2.1. Folyamatban lévő projektek

Az OBH a folyamatban lévő projektek szakmai feladatai ellátásának biztosítására a bírósági rendszer egészéből szakembereket von be, míg a koordinációs-adminisztratív feladatok ellátását a Projektiroda munkatársaival biztosítja.

2.1.1. Üzenő projekt (EKOP-1.1.16-2013-2013-0001.)

A korszerű, hatékony és gyors igazságszolgáltatás akkor valósulhat meg, ha a bíróságok magas szakmai színvonalon és a jogszabályi határidőket betartva tudnak dolgozni. Ennek egyik feltétele a megfelelő informatikai infrastruktúra és a korszerű szoftverek biztosítása. A bírák munkáját egy informatikai rendszer, a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer (BIIR) segíti, amelynek folyamatos továbbfejlesztése, a változó jogszabályi feltételeknek való megfeleltetése az OBH fontos feladata. A bírósági vezetők naprakész tájékoztatását pedig a Vezetői Információs Rendszer (VIR) adatai és statisztikái szolgálják.

A projekt során négy cél valósult meg.

- Az időszűrőseget a projektben kifejlesztett új figyelmeztető-rendszer segíti, amely az egyes ügyeket érintő legfontosabb határidők közeledtéről automatikus figyelmeztetéseket küld a bírónak és az igazságügyi alkalmazottaknak.
- Az automatikus adatlap-kitöltéssel a magas adminisztratív teherrel járó, jogszabályi előírások által megkövetelt különféle statisztikai adatok rögzítését, adatlapok kitöltését lehet egyszerűsíteni, illetve minimalizálni az ilyen irányú munkaterhet, ezzel javítva az adatok pontosságát is. Olyan funkciók kerültek kifejlesztésre, amelyek a szükséges statisztikai adatlapok tartalmának zömét automatikusan generálják le a már korábban bevitt adatokból.
- A vezetők számára teljesebb statisztika kerül biztosításra a VIR rendszer átalakításával, hogy az új, pontosabb és teljesebb képet mutató statisztikai adatok gyorsabban és kényelmesebben elérhetőek legyenek.
- Új számítógépek kerültek beszerzésre a bíróságok részére ahhoz, hogy a megvalósult fejlesztések eredményeit valóban minden bíróság maximálisan ki tudja használni. A projekt során összesen 900 új munkaállomás és 1 nagy kapacitású, számos virtuális szerver futtatását lehetővé tevő szerver beszerzése történt meg. Az eszközök szétosztása a bírósági intézmények részére 2014-ben megtörtént.

A mintegy 290 millió forint összköltségvetésű projekt fizikai megvalósítása 2014. december 19-én zárult le. A projekt eredményképpen a BIIR rendszer megújult, testre szabható lett, az egyes bírósági dolgozók igényeinek, elvárásainak jobban megfelelő felületet kapott. A projekt eredményei, a kifejlesztett alkalmazások elterjedt használata 2015-től várható.

2.1.2. Levelező projekt (EKOP-2.1.22-2013-2013-000.)

Alapvető alkotmányos elvárás, egyben a bíróságok kötelezettsége is, hogy munkájukat átlátható, megismerhető módon végezzék. E cél érdekében korszerű technikai megoldásokat fejlesztett ki az OBH azon projekt keretében, amelyek alkalmazásával tovább erősödhet a bíróságok munkájába vetett állampolgári bizalom.

E projekt során az alábbi hat fő cél valósult meg:

- Az ügyfelek igazgatási panaszait a nap 24 órájában, a hét minden napján, online felületen is benyújthatják. A panasz beadványok hatékony, átlátható feldolgozása által egyszerűsödik a panaszok intézése.
- Online pertartam kalkulátor segítségével – a korábbi évek statisztikai tapasztalatai alapján – az állampolgárok megtekinthetik, hogy az egyes ügytípusokat a bíróság átlagosan mennyi idő alatt intézi el.
- Pontos, naprakész iratkezelés valósulhat meg a bírósági igazgatásban is. A projektben kifejlesztett elnöki iratkezelő rendszer első ütemben a Kúrián, valamennyi ítélőtáblán és három törvényszéken, második ütemben pedig az összes bíróságon bevezetésre kerül.
- A bírói munkateher-mérés alapjai teremtnének meg azzal, hogy a program az ügyek elosztásánál a bírók és bírósági igazgatási vezetők számára az ügyet indító irat meghatározott jellemzői alapján információt ad az ügy várható munkaterhéről. Ezzel a fejlesztéssel csökkenteni lehet a túlterhelt bírák számát, elősegítve a gyorsabb ítélezést.
- A bíróságok belső adatbázisainak egységesítésével a különféle bíróságok adatbázisai, informatikai alkalmazásai gördülékenyen tudnak együttműködni, hogy a szükséges adatokat gyorsan és pontosan tudják rendelkezésre bocsátani.
- A projekt során összesen 1 330 új munkaállomás és 62 nagy kapacitású szerver beszerzése történt meg.

A mintegy 586 millió forint összköltségvetésű projekt fizikai megvalósítása 2014. december 19-én zárult le. A fejlesztések elterjedt használata 2015-től várható.

2.1.3. Hírvivő projekt (EKOP-2.A.2-2012-2012-0024.)

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése. Annak érdekében, hogy mindenki gyorsan és kényelmesen tájékozódhasson bírósági ügyeinek állásáról az OBH által megvalósított projekt korszerű, elektronikus megoldásokat tesz elérhetővé az állampolgárok számára.

- A projekt megvalósításával lehetővé vált az állampolgárok és képviselőik számára, hogy az őket érintő ügyadatokat az erre a célra kialakított internetes felületen a nap 24 órájában, otthonukból, irodájukból tekinthessék meg, és tájékoztatást kapjanak arról, hogy az ügyben kitől, milyen iratok érkeztek.
- Olyan elektronikus szolgáltatás került kialakításra, amely lehetővé teszi, hogy az állampolgárok és képviselőik – előzetes regisztrációt követően – a folyamatban lévő ügyekben minden olyan jogi eseményről SMS-ben vagy e-mail útján értesítést kapjanak, amelyet az eljárási szabályok nem tiltanak, így javítva a bírósági eljárások eredményességét.
- A projekt végrehajtása keretében összesen 965 db új munkaállomás beszerzése és a bírósági intézmények részére történő szétosztása valósult meg.

A mintegy 392,8 millió forint összköltségvetésű projekt fizikai megvalósítása 2014. december 19-én zárult le. A projekt eredményeinek elterjedt használatára 2015-ben kerülhet sor.

A három – az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program támogatásából megvalósuló – projekt keretében az alábbiak szerint kerületek beszerzésre informatikai eszközök a bírósági munkatársak hatékony munkavégzésének segítése céljából:

Eszköz	Levelező	Üzenő	Hírvivő	Összesen
munkaállomás (db)	1 330	900	965	3 195
szerver (db)	62	1	—	63

2.1.4. Biztonságnövelő projekt

(„A bíróságok ellátása biztonságot növelő berendezésekkel és informatikai alkalmazásokkal” című, SH/9/2/2.)

A projekt célja a bírósági ügyfelek biztonságérzetének javítása, a bíróságok, valamint a bírák és igazságügyi alkalmazottak munkája során a biztonság megerősítése. A beruházás a jelenleginél jobb, modernebb, az ügyfelek szempontjából kényelmesebb, biztonságosabb infrastrukturális környezet kialakítására törekszik.

A projekt két alprojektből áll:

- A műszaki alprojekt során 2014-ben három ütemben 104 db fémdetektor-kapu és 45 db röntgensugaras átvizsgáló gép került beszerzésre, amelyek üzembe helyezésével az összes törvényszéki, ítélőtáblai és a jelentősebb ügyfélforgalmú járásbírói épületek fizikai védelme biztosítottá vált. Az alprojektben keletkezett maradványösszegekből, egy negyedik ütem is megvalósulhat, további 4 db fémdetektor-kapu és 7 db röntgensugaras átvizsgáló gép, 150 db kézi fémkereső eszköz, valamint az informatikai biztonsági követelmények megteremtését támogató, kifejezetten a minősített adatok, iratok megfelelő kezeléséhez és védelméhez kialakított 26 db Tempest eszköz kerülhet beszerzésre.
- Az informatikai alprojekt keretében beszerzésre kerül 1 185 db PC (901 db PC tárgyalóteremben kerül elhelyezésre, 284 db PC az új szoftvert használó bírósági alkalmazottak részére), 2 Blade szerver, 165 hálózati eszköz és 2 db hardver tűzfal, továbbá VERDE és MS licencek.

A fentiek eredményképpen a csomagvizsgáló röntgen berendezések és a fémkereső detektoros kapuk számának növekedésével a bíróságokon a személy- és épületbiztonság szintje megnőtt. A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően, közbiztonságra veszélyes eszköz, illetőleg az igazságszolgáltatás, így a tárgyalás menetét akadályozó tárgy egyre kisebb valószínűséggel kerül be a bírósági épületekbe. A rövid idő alatt szerzett tapasztalatok alapján a berendezések másodlagos preventív jellegű védelme is érvényesül.

A projekthez kapcsolódó, de nem a projekt részét képező szoftverfejlesztés eredményeképpen, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH) által vezetett személyi adat- és lakcímnnyilvántartás és a Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer közvetlen elérését szolgáló rendszer-rendszer kapcsolat működése is biztosítottá vált.

Az 1 197,4 millió forint összköltségvetésű projekt megvalósítása a 2014. évben eredményesen folytatódott.

2.1.5. Osztrák projekt

Az Európai Bizottság e-justice munkacsoportjának feladata a különféle elektronikus eljárásra épülő rendszerek kidolgozása, és a polgárbarát európai igazságügyi tájékoztatás megvalósítása. A munka eredményeit az e-justice – európai igazságügyi portál csatornázza be, amely célja, hogy egy felületen lehessen hozzáférni minden, jogi területen relevanciával bíró információhoz, nyilvántartáshoz és elektronikus eljáráshoz.

A munkacsoport régóta foglalkozik az egységes európai illetékességkereső megvalósításával, amely segítségével az állampolgárok az EU akármelyik országában, pár adat megadása után megtalálhatnák, mely bíróság rendelkezik ügyük elintézéséhez hatáskörrel és illetékességgel.

A 2014 februárjában induló, az osztrák Igazságügyi Minisztérium által vezetett projektben (Automated export of MS Data to European Court Database, JUST/2013/JPEN/AG/4503) arra vállalkoztak a résztvevők, hogy egy pilot rendszert építsenek fel, amely pár ország részvételével, és a potenciális ügyek egy kis részének feldolgozásával modellezheti, hogy milyen struktúrában célszerű majd megvalósítani az európai illetékességkereső alkalmazást. A projektben Ausztria, Bajorország, Spanyolország, Szlovákia, Románia és hazánk vesz részt. A Magyarországra jutó támogatási összeg 11 877 Euro.

Az OBH a projekt vezetése által meghatározott ügytípusok magyar hatásköri és illetékességi szabályainak megadásával, illetve – eljárásjogi szakértők és bírósági informatikusok bevonásával – az elkészült pilot-adatbázis tesztelésével járul hozzá a projekt sikeréhez.

2.1.6 EKOP - Infocentrum projekt

A Fővárosi Törvényszék információs és kezelőirodai szolgáltatások elektronizálása, megújítása, ügyfélcentrum kialakítása elnevezésű, mintegy 397,6 millió forint összköltségvetésű pályázata 2014-ben sikeresen befejeződött. Ennek eredményeképpen belső fejlesztések, hardverkonstrukciók és külső szolgáltatások fejlesztése valósult meg.

Kialakításra került egy központi információs pult, az INFO-PULT, valamint az ügyféltér, ahol a sorszámkiadó és hívásjelző rendszer segítségével a megfelelő kiszolgálóhelyre történik az ügyfelek bejelentkezése. Ezzel az ország legnagyobb törvényszéke gyors és hatékony kiszolgálást nyújthat az ügyfelek számára. Az ügyfélcentrum működéséhez együttesen szükséges a méltó környezet megteremtése, az informatikai háttér biztosítása, és az ott dolgozó bírósági alkalmazottak felkészültsége. Az ügyfélcentrum ünnepélyes átadására 2015. év elején került sor.

2.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek

A már lezárult projektek vállalt fenntartási kötelezettségeinek folyamatos teljesítése, a megszerzett tudás további kamatoztatása érdekében az OBH rendszeresen monitorozza a lezárult fejlesztések státuszát, és a szükséges erőforrásokat biztosítja az elért eredmények megőrzése érdekében. Ezen túlmenően a fenntartási szakaszban lévő projektek monitoringozásának célja a következő projektek tervezésénél figyelembe vehető tapasztalatok leszűrése is.

2.2.1. E-Cég projekt

Az Európai Unió által társfinanszírozott és a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal konzorcium formájában megvalósult projekt OBH általi fejlesztései 2011 december végén befejeződtek. A projekt végrehajtása keretében a bíróságokat érintő, mintegy 216 millió forint pályázati összegből elsődlegesen a cégbírósági rendszer fejlesztését valósította meg az OBH. További célja volt a bíróságok részvételének a projektben, hogy a bíróságok a call-center révén csatlakozni tudjanak az ügyfélszolgálati rendszerhez.

A projekt eredményeképpen bővültek az állampolgárok közvetlen ügyintézési, informálódási lehetőségei, gyorsultak az ügyintézési idők, az ügymenet több esetben egyszerűsödött, papírmentessé és emberi közreműködés nélkülivé változott.

2.2.2. Ügyfélkapcsolatok elektronizálása projekt

Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása (ÜKE) projekt fizikai megvalósítása 2012. december 31-én zárult le, a támogatás összege 400 millió forint volt. Az OBH a projekt eredményeként kialakította azokat az informatikai feltételeket, amelyek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) elektronikus kommunikációjára vonatkozó szabályok gyakorlati alkalmazását teszik lehetővé. 2013. január 1. napjától kezdődően a törvényszéki első fokon újonnan induló polgári perekben az ügyfelek számára – függetlenül attól, hogy képviselővel vagy képviselő nélkül járnak el – választható az elektronikus kommunikáció lehetősége.

Az OBH 2014. második félévében megkezdte az ÜKE projekt 2015. július 1. napjától valamennyi bírósági szintre és ügyszakra történő kiterjesztéséhez kapcsolódó feladatok végrehajtását.

2.2.3. Civil-Csőd projekt

Az 1.036,5 millió forint költségvetésű kiemelt projekt célja a civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja, a korszerű, ügyfélbarát, tér és idő korlátoktól (utazás, sorban állás, hivatali, ügyfél-fogadási órákhoz történő alkalmazkodás) mentes, hatékony elektronikus ügyintézés lehetőségének a megvalósítása volt.

A jogszabályi környezetnek megfelelően elkészült egy olyan komplex informatikai alkalmazás, amely képes e két ügyszak eljárásainak elektronikus kezelésére, a beadványok fogadására, az elektronikus dokumentumok tárolására, és az elektronikus fizetések – Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren keresztül – kezelésére. Tekintettel a jogszabályokra, a rendszer 2015. január 1-től működik éles üzemben.

3. Képzési és stratégiai projektek

3.1. Folyamatban lévő projektek

3.1.1. Szervezetfejlesztés projekt

Az Államreform Operatív Program (ÁROP) Szervezetfejlesztési program keretében kiírt pályázati felhívásra az OBH mellett a Kúria, 3 ítéletábra és 14 törvényszék nyert el támogatást, mintegy 483 millió forint összegben.

A szervezetfejlesztés a 20. század második felében önálló tudománnyá, szakterületté vált. Míg a bírók személyükben speciális státuszú emberek, a bírói szervezet, mint rendszer, nem különbözik más szervezetektől, amelyek folyamatosan energiát, időt és pénzt fordítanak a szervezeti működésük javítására. A projektek a belső hatékonyság működésének javítását, ezen belül a bírósági intézmények tevékenységeinek szervezeti szintű teljesítménymérését, a működőképes belső folyamatok elősegítését, a szervezeti tudás hatékony kiaknázását, valamint a folyamatosan változó környezethez alkalmazkodni tudó, önfejlesztő szervezeti kultúra kialakítását célozták.

Az OBH a Gyulai Törvényszék részére – melynek pályázata forráshiány miatt került elutasításra – saját költségvetése terhére 27 millió forintot biztosított 2014-ben arra, hogy a Szervezetfejlesztési programban tervezett elképzeléseit megvalósíthassa. A bíróságok pályázataikat eredményesen megvalósították.

Továbbá a Szervezetfejlesztési program alkalmat adott arra, hogy a bíróságok önállóan induljanak el egy európai uniós pályázaton, és ezáltal megismerkedjenek a pályázatírással, illetve a projektmenedzsment, valamint a megvalósítás szakmai és technikai feladataival. Ennek támogatása, illetve a projekt eredményeinek megosztása érdekében az OBH több alkalommal szervezett oktatást, konferenciát a bíróságok számára, például a Szervezetfejlesztési program módszertanok megismerését segítő képzést (2014. január 8-10.), valamint az OBH munkatársai által, projektmenedzsmenti témában tartott (2014. február 6.) oktatást. 2014 szeptemberében az OBH többnapos konferenciát szervezett, ahol a bíróságok bemutathatták és megoszthatták egymással az elért eredményeiket.

A projekt eredményeként az OBH a folyamatok racionalizálásával hatékonyabbá tette a közbeszerzési és jogszabály-véleményezési folyamatokat, a minőségmenedzsment körében elvégezte a szervezet önértékelését, és a munkatársak által észlelt szervezeti hiányosságok javítása érdekében intézkedési tervet készített. A tudásmegosztás körében bevezetésre került a munkafolyamatokat segítő Vibe rendszer. Az projekt megvalósítása során elsajátított módszertanokat a kollégák más területen is alkalmazni tudják.

A Szervezetfejlesztési program keretében megvalósított tevékenységek a bírósági szervezetrendszerben három különböző szinten és módon is hasznosulhatnak:

1. az OBH-ban közvetlenül, e szervezet hatékonyabb működését eredményezve,
2. az OBH és a bíróságok igazgatási kapcsolatrendszere révén az egész bírósági szervezetben,
3. a kialakított tudásmegosztási módszerek révén a bíróság szervezetben.

A mintegy 27 millió forint összköltségvetésű projekt fizikai megvalósítása 2014. június 30-án zárult le.

3.1.2. Új Ptk. projekt

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2014. március 15-én lépett hatályba. A polgári anyagi jog új előírásait tartalmazó kódex megismertetése a jogalkalmazókkal, bírákkal, bírósági titkárokkal, bírósági fogalmazókkal, igazságügyi alkalmazottakkal elengedhetetlenül fontos. A helyes joggyakorlat kialakítása az alapos elméleti ismeretek megszerzése által lehetséges, melyben kiemelt szerepet kap a változásokra fókuszáló, magas színvonalú oktatás.

A projekt megvalósítása keretében eredményesen lezajlottak a polgári anyagi jog új előírásait tartalmazó kódex megismertetésére irányuló, az anyagot három tematikus képzésben felölelő tantermi oktatások, központi, regionális, és helyi szinten, összesen 28 helyszínen. A képzéseken a bírósági munkatársakon kívül közjegyzők és közjegyző-helyettesek, valamint ügyvédek is részt vettek.

A kidolgozott tantermi tananyagok oktatása 419 fő felkért előadó közreműködésével valósult meg. A projekt keretében továbbá elkészült egy e-learning tananyag is, mely minden érdeklődő számára elérhető. A tananyag a tantermi oktatásokra alapozva, de azokat kiegészítve a három képzést összesen 11 modulban öleli fel. A képzésekhez kapcsolódóan, továbbá az ítélezés hatékonyságának javítása érdekében beszerzésre és kiosztásra került valamennyi törvénytörvény részére az új Polgári Törvénykönyv Kommentárja.

A mintegy 269,9 millió forint összköltségvetésű projekt fizikai megvalósítása 2014. június 30-án zárult le.

3.2. Fenntartási szakaszban lévő projektek

3.2.1. MIA stratégia projekt

A projekt során az Országos Bírósági Hivatal főosztályi szintű kihelyezett szervezeti egységének, a Magyar Igazságügyi Akadémiának a középtávú intézményi stratégiája készült el, amely elérhető valamennyi érdeklődő számára a bíróságok központi honlapján. A 2014-ben kidolgozott új képzési koncepció az intézményi stratégia fő irányait folytatta a helyi és regionális képzések szélesítése során, azért hogy az OBH még tágabb képzési kínálatot tudjon biztosítani.

Az EU 22 millió forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. október 31-én zárult.

3.2.2. Alaptörvény – új Btk. projekt

A projekt során az Alaptörvény, a Büntető Törvénykönyv, a Munka törvénykönyve, valamint a Szabálysértési törvény alapján gyakorlatorientált képzési tananyagok kidolgozására és oktatások megtartására került sor, amelyek hozzájárultak az érintett jogterületeken az egységes és hatékony jogalkalmazás javításához. A kifejlesztett magyar nyelvű e-learning tananyagok közzétételre kerültek a központi honlapon is, ezáltal minden, a téma iránt érdeklődő jogkereső állampolgár számára is közvetlenül hozzáférhetővé váltak.

A tantermi képzéseken összesen 4597 fő vett részt. A projekt megvalósítása keretében, a képzésekhez kapcsolódóan, az ítélkezés hatékonyságának javítása érdekében valamennyi törvény-szék részére beszerzésre került az új Büntető Törvénykönyv és kommentárja is.

A projekt során szerzett tapasztalatok hasznosításával került megszervezésre a 3.1.2. pontban részletezett új Ptk. projekt.

Az Európai Unió 120 millió forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2013. szeptember 30-án zárult.

3.2.3. Tudásalapú igazságszolgáltatás-fejlesztés projekt

A projekt esetében stratégiai célként fogalmazódott meg a bíróságokon folyó igazságszolgáltatási munka hatékonyságának növelése és a döntéshozatal időigényének csökkentése. A MIA ezt a célcsoportok szakmai felkészültségének javításával, komplex képzési program végrehajtásával, valamint a bírósági könyvtári-információs rendszerre épülő integrált tudásbázis létrehozásával kívánta elérni. A projekt keretében beszerzett munkaállomások, szoftverek esetében kötelező azok 5 éves fenntartását biztosítani.

Az Európai Unió 194,6 millió forintos társfinanszírozásával megvalósuló projekt 2011. február 28-án zárult.

4. A 2014-2020. programozási időszak

A bíróság az igazságszolgáltatást gyakorló, más hatalmi ágaktól független, politikailag és világnézetileg semleges, önálló szerv. A bíróságok működését áthatja a bírák ítélkezésben biztosított függetlensége. Ezért a bíróságok számtalan esetben elkülönülnek a közigazgatás, az állami működés további szereplőitől. Azonban a bíróságok és az igazságszolgáltatás igazgatási és funkcionális feltételeinek megteremtése (ti.: a magas szakmai színvonalú munka elvégzéséhez szükséges emberi erőforrások, eljárások, és tárgyi eszközök biztosítása) nem képzelhető el a közzsféra, és különösen a közigazgatás funkcionális feltételeinek, és ezek fejlesztéseinek figyelmen kívül hagyásával. Ugyanakkor a közigazgatás feltételrendszerének fejlesztése sem érhet célt a közigazgatást felügyelő, az eljárásokban végső döntési fórumként eljáró bíróságok igazgatásának azonos elvek mentén történő fejlesztése nélkül.

A fenti alapvetéseket felismerve, az OBH fejlesztési koncepciója maximálisan figyelembe veszi a korábbi Magyar közgazdász-fejlesztési programokat felváltó Közigazgatás- és közszolgálati-fejlesztési stratégia irányait és jövőképét. Az így kialakított út összhangban van a közigazgatás stratégiai céljaival, és együtt erősítik egymás hatásait.

A 2014–2020-as időszak fejlesztési területeinek meghatározása során az OBH a bírósági szervezetekben felhalmozódott tudásra, elvárásokra, valamint az előző időszak tapasztalataira támaszkodik. A felkészülés során felmérte a bírósági intézmények bevonásával a lehetséges projektötleket, továbbá megkezdődött az egyes projektötlek tematikus rendszerben történő kidolgozása. Folyamatosan figyelemmel kíséri a tervezési időszak eseményeit, a kapcsolódó dokumentumokat, és kiemelten kezeli az új pályázati lehetőségek felkutatását.

Az OBH és a bíróságok meghatározták a következő hat év fejlesztési irányait, amik alapvetően négy nagy területet ölelnek magukba: az ügyfélkapcsolatok fejlesztését és elektronizálását; a belső folyamatok optimalizálását és elektronizálását; a bírósági képzési rendszer fejlesztését; és a bírósági épületállomány megújítását.

A költségvetési források mellett az OBH aktívan keresi a lehetőséget minden külső fejlesztési forrás bevonására is, amelyek közül a legjelentősebbek a Széchenyi 2020 program; a Belügyi Alapok; a Duna Transznacionális Program; valamint a Justice DG pályázati lehetőségei.

Az egyes fejlesztési területeken belüli projektötlek kidolgozása során az OBH a projekttervezés és menedzsment hatékony eszközeivel, egy szigorúan meghatározott tervezési folyamat implementálásával és alkalmazásával éri el, hogy minden projekt pontosan illeszkedjen a stratégiai fejlesztési célokhoz, és az egyes projektek egymással is szoros, logikai-funkcionális egységet valósítsanak meg.

A 2014–2020-as programozási időszakban az alábbi projektötleket tervezzük megvalósítani, azonban a tényleges megvalósítás a források rendelkezésre állásától függ:

1. Az épületek energetikai korszerűsítése. A projekt keretében, első lépésként megtervezésre kerülnek egyes bírósági épületek energiahatékonyságának növelését elősegítő lépések (pl. az épületek hőszigetelésének, nyílászáró-cseréjének, fűtőkorszerűsítésének lépései, és a várható energia-megtakarítás, illetve CO₂ kibocsátás-csökkentése), majd - a költség-hatékonyság elvét is szem előtt tartva, - megvalósulhat az épületek megújítása.
2. A tárgyalótermi kép- és hangrögzítés, valamint a távmeghallgatás biztosítása, amely keretében az országos tárgyalótermi kép- és hangrögzítés kiválthatja a klasszikus jegyzőkönyv-vezetési munkát, nagymértékben gyorsítva a határozatok meghozatalát. A rendszer garantálja a tárgyalások pontos dokumentálását, esetenként a nyilvánosság biztosítását. A bírósági tárgyalótermek távmeghallgatásra alkalmas összekötése a nemzetközi szervekkel, belföldi társintézményekkel, és más bíróságokkal, biztosíthatja a perben részt vevő személyek biztonságát, illetve a bíróság előtti megjelenéssel járó idő és költség megtakarítását, ezzel erősítve a bíróságok szolgáltató jellegét.
3. A menekültügyi őrizet bírói felülvizsgálatának fejlesztése. A projekt keretében a menekültügyi őrizet kapcsán az EU irányelvek, és a joggyakorlat vizsgálata történik meg. A tapasztalatok alapján, az őrizetet meghosszabbító bírák többlépcsős oktatása fog megvalósulni.
4. A menekültügyi döntéshozatal erősítése. A projekt keretében az EU bírói gyakorlatok feldolgozása, valamint átültetése történik meg. Szintén a projekt része egy képzési anyag kialakítása és oktatása.

5. Az automatikus nyomtatvány projekt. A projekt során a jelenlegi rendszer ismeretében megtervezésre kerül egy általános informatikai alkalmazás, amely biztosítja a büntető és a szabálysértési, valamint a civilisztikai eljárásokban az OBH által rendszeresített nyomtatványok automatikus kitöltését. Ehhez először a megfelelő adattartalom meghatározására és a BIIR programmal történő egyeztetésére, esetleg a BIIR adatbővítésére lesz szükség. Ezt követően kerülhet kialakításra az automatikus nyomtatványkitöltő alkalmazás. Az alkalmazás elkészítését követően kialakításra kerülnek a felhasználói tájékoztatók, bevezetésre kerülnek a szükséges informatikai alkalmazások (ticketing-rendszer), és megtörténhet a rendszer tesztüzembe helyezése.
6. A bírósági képzési rendszer szervezeti, módszertani továbbfejlesztése, az OBH képzési szabályzatának elkészítésével és bevezetésével. A szabályzat az ÁROP-1.1.9-2012-2012-0012 projekt által megvalósított, MIA stratégiában meghatározott célkitűzések nyomán készülhet el, különös tekintettel a működési folyamatok fejlesztésére, valamint a képzési stratégiában a bírósági munkához szükséges kompetenciák fejlesztésére. Definíálásra kerülnek az egyes célcsoportokra (bírák, bírósági titkárok, bírósági fogalmazók, bírósági tisztviselők) vonatkozó speciális szabályok, valamint a szabályzat támogatására bevezetett képzési informatikai rendszer használatához szükséges eljárások és feladatok. Az egyéni képzési tervek megvalósítását a kreditrendszer biztosítja majd, így a központi és helyi képzéseken túl, az önképzést megvalósító tevékenységek is támogathatók lesznek.
7. A bíróságok szervezetfejlesztése, amely az igazgatási területen dolgozók által megvalósított fejlesztéseket segíthetik elő.
8. A bírói kompetenciák fejlesztését célzó modulárisan felépülő képzési projektek során cél a bírósági vezetők, illetve bírák kompetencia fejlesztése, nyelvi képzések, valamint ún. érzékenyítő képzések tartása. Ez utóbbi célja, hogy a bírák és bírósági titkárok érzékenyebbé váljanak a sérülékeny csoportok iránt, ezáltal segítve a pártatlan döntéshozatalt.
9. A bírósági határozatok anonimizálásának és kereshetőségének továbbfejlesztése. A projekt során lehetővé válik a bírósági határozatkereső fejlesztése, mely által a bírósági határozatok egy helyen, elektronikusan, mindenki számára egyenlő feltételekkel való kereshetősége biztosított lesz.
10. A bírósági informatikai infrastruktúra megújítását célzó fejlesztések. A projektjavaslat jelenleg kidolgozás alatt áll, a részletes tervek később lesznek ismertek.
11. Az egységes bírósági HR folyamatok, eljárások és iratminták továbbfejlesztése és bevezetése a bíróságokon. A projekt célja, a meglévő bírósági HR folyamatok, eljárások, iratminták feltérképezése, valamint a hatékonyság kérdését szem előtt tartva azok továbbfejlesztése, az eljárások egyszerűsítése.
12. Az Európai Unió jogának érvényesülését célzó nemzetközi együttműködések különböző szakterületeken. Az OBH folyamatosan figyelemmel kíséri a Justice DG (Európai Bizottság Jogérvényesülési Főigazgatóság) kiírásait. A Justice DG a 2014-2020-as időszakra pályázatokat hirdet meg, amelyekben a tagállamok önálló jogi személyiséggel bíró köztestületei (minisztériumok, bíróságok, ügyészségek, ügyvédi- közjegyzői kamarák stb.), valamint nemzetközi szervezetek indulhatnak el. A pályázatokon konzorciumi formában lehet indulni, mely lehetőséget teremt arra, hogy más EU-s tagállamok igazságügyi szerveivel dolgozhasson együtt az OBH. Másik hasonló terület, a Duna Transznacionális program, amely szintén lehetővé teszi a nemzetközi kapcsolatok ápolását. Az esetleges Twinning programokban az OBH szintén érdekelt.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- A már lezárult projektek fenntartási időszakra vonatkozó vállalásai teljesülésének biztosítása.
- A Svájci Hozzájárulásból megvalósuló projekt, valamint az osztrák projekt sikeres befejezése.
- A 2014-2020 programozási időszakban rendelkezésre álló források minél nagyobb hányadára eredményes pályázatok előkészítése.
- Minél szélesebb körű tudás átadása a projekt szakmai felelősök részére.

További hasznos információk:

- A megvalósult és folyamatban lévő projektjeinkről, a projektekkel kapcsolatos sajtóközleményekről és szakmai anyagokról: <http://projektjeink.birosag.hu/>

XIV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL MŰKÖDÉSE

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök
2. Szervezeti felépítés
 - 2.1. Szervezeti átalakítás
 - 2.2. Szervezetfejlesztés
 - 2.3. A szervezet létszáma
 - 2.4. Országos Nyilvántartási Iroda
3. Emberi erőforrás gazdálkodás

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei az OBH elnökének stratégiai célkitűzéseivel összhangban:

- Az OBH sikeresen részt vett egy külső finanszírozású szervezetfejlesztési projektben.
- A hatályba lépett új SZMSZ-nek megfelelően átalakult a szervezet.
- Az új iratkezelési szabályzatnak megfelelően átalakításra került a munkaszervezés, és az iktatás.
- Megújult a Bírósági Közlöny.

1. Jogszabályban nevesített feladatkörök

Az OBH a bírósági igazgatás központi szervezete, a bírósági főfolyamatokat támogató, irányító, igazgató és ellenőrző funkciók betöltésével. Az OBH működésén keresztül valósul meg az OBH elnöke jogköreinek gyakorlása és kötelezettségeinek teljesítése. Ezen feladatokat a Bszi. 86. §-a általánosságban fogalmazza meg. E szerint az OBH előkészíti az OBH elnökének határozatait és gondoskodik azok végrehajtásáról, ellátja az OBH működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat, képviseli az OBH elnökét és a bíróságokat a bírósági eljárásokban, vezeti a bírák központi személyi nyilvántartását, kezeli a bírói vagyonnyilatkozatok vagyoni részét, továbbá ellátja a jogszabály alapján hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

Bizonyos ügyekben a jogszabályok a bíróságok ítélkezési tevékenységéhez kapcsolódó nyilvántartás-vezetési kötelezettségeket is előírnak. Az egyéb jogszabály által ide utalt és önálló feladatok közül kiemelendő:

- a gondnokoltak országos nyilvántartásának,
- a civil szervezetek országos nyilvántartásának vezetése, valamint
- a hirdetményi kézbesítés rendszerének a működtetése.

2. Szervezeti felépítése

2.1. Szervezeti átalakítás

Az OBH egyedi feladatokkal és szervezeti struktúrával létrejött igazgatási szervezet. Létrehozásakor alapvető követelmény volt, hogy a működése megkezdését követően, rövid idő alatt szerzett tapasztalatokat felhasználva, a szervezet hiányosságait feltárva, azokra megoldást találjon és működését folyamatosan fejlessze annak érdekében, hogy a változásokhoz alkalmazkodni tudjon és megfeleljen a XXI. századi igazságszolgáltatással szemben támasztott követelményeknek és elvárásoknak.

Mindez azért kiemelten fontos, mert a bevezetésre kerülő optimalizált működési folyamatok és vívmányok az ország valamennyi bíróságának működésére hatással vannak, továbbá számukra mintául is szolgálhatnak.

2014. január 15-én lépett hatályba az OBH új Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ), a 11/2013. (XII.31.) OBH utasítás. Az OBH működését 2014-ig – az OIT Hivatala szervezeti keretein alapuló, a hatályos jogszabályi változásokat tartalmazó – 1/2012. (I. 20.) OBH utasításban foglalt SZMSZ határozta meg. Az új feladatok sokasága azonban elégséges létszámmal és kompetenciával rendelkező, újrászervezett hivatali rendszert kívánt meg. A cél olyan hivatali szervezet létrehozása volt, amely alkalmas a szolgáltató funkció megjelenítésére az igazgatás, a koordinálás, a menedzselés és az ellenőrzés mellett.

A nagyarányú koncepcionális változtatások eredményeként az OBH szervezeti struktúrája jelentősen módosult. Az Elnöki Kabinet feladatai tovább bővültek, elsősorban a sürgős, operatív döntések előkészítésével, a Sajtó és Kommunikációs Osztály közvetlen felügyeletével, az információáramlás gyorsításával, valamint az OBH elnöke állásfoglalásainak és egyes szakmapolitikai feladatai kidolgozásának elősegítésével.

Az OBH szervezeti változásait követően alapvetően bővültek az ítélkezéssel közvetlenül összefüggő igazgatási tevékenységet végző Bírósági Főosztály feladatai is. A főosztály az új struktúra szerint öt osztályt fog össze, amelyek munkája szervesen kapcsolódik egymáshoz. Az új SZMSZ a Jogszabály-véleményezési Osztályt a Bírósági Főosztályba integrálta, ezáltal lehetővé téve a közvetlen visszacsatolást, a párhuzamos munkafolyamatok kiküszöbölését. Fontos megemlíteni, hogy a Bírósági Főosztály keretein belül működik a Jogi Képviselési Osztály is, amely az OBH, illetve a bíróságok jogi képviseletét látja el.

Az új szabályozás részeként több, eddig osztályként működő szervezet is főosztályi besorolást kapott. Összeolvadt a bíróságokkal kapcsolatos személyzeti tevékenységet ellátó Bírósági Humánpolitikai Osztály az OBH személyügyeit kezelő Hivatali Személyügyi Osztállyal és Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály néven végzi a feladatait. A Műszaki Osztály is főosztályi rangot kapott, figyelemmel feladatainak jelentős bővülésére, melyek közé tartozik többek között, a bíróságok felújítási és kivitelezési munkáinak irányítása mellett, olyan kiemelt projektek felügyelete, mint a BKT, vagy a Kúria projekt.

Ugyancsak említést kell tenni a főosztály keretein belül működő új Biztonságtechnikai Osztály megalakulásáról, amelynek kiemelt tevékenysége a bírósági épületek és személyek védelmi rendszerének működtetése, a korszerűsítések kidolgozása. A megvalósítási szakaszba került projektek számossága és a feladatok összetettségének növekedése indokoltá tette az Európai Unió Fejlesztések Osztálya főosztályi rangra emelését is, ami az új szervezeti struktúrában Projektiroda néven működik tovább. Az új SZMSZ szerint a Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya is főosztályi besorolást kapott. Itt szintén a feladatok mennyiségi növekedése és súlya indokolta az átalakítást.

Az OBH központi igazgatási tevékenységében hangsúlyos szerepe van az alsóbb szintű szabályozásnak. Ez indokolta a Koordinációs Főosztály bővítését és egy új osztály, a Szervezet-szabályozási Osztály létrehozását. E területen célként fogalmazódott meg az OBH hivatali egységei által készített szabályozások összhangjának megteremtése, a kodifikációs folyamat egyes szakaszainak előkészítése.

Az új felépítés szerint a Magyar Igazságügyi Akadémiához (MIA) tartozik a korábban főosztályként működő Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya, figyelemmel arra, hogy feladataik számos ponton kapcsolódnak egymáshoz. Továbbá a MIA-n belül, új szervezeti egységként, a Szolgáltatási Osztály látja el a MIA épületének fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos teendőket.

Az OBH szervezeti egységei 2014-ben:

- Elnöki Kabinet
 - Sajtó és Kommunikációs Osztály
- Bírósági Főosztály
 - Igazgatási Osztály
 - Jogi Képviselési Osztály
 - Jogszabály-véleményezési Osztály
 - Statisztikai Elemző Osztály
 - Országos Nyilvántartások Osztálya
- Ellenőrzési Főosztály
- Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály
 - Bírósági Osztály
 - Hivatali Osztály
- Gazdálkodási Főosztály
 - Fejezeti Költségvetési Osztály
 - Kontrolling Osztály
 - Hivatali Gazdasági Osztály
- Informatikai Főosztály
 - Koordinációs és Fejlesztési Osztály
 - Informatikai Üzemeltetési Osztály
- Koordinációs Főosztály
 - Szervezési Osztály
 - Szervezet-szabályozási Osztály
 - Elnöki Iroda
- Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya
 - Közbeszerzések Osztálya
 - Szerződéses Kapcsolatok Osztálya
- Magyar Igazságügyi Akadémia
 - Képzési Osztály
 - Tudományszervezési és Dokumentációs Osztály
 - Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya
 - Szolgáltatási Osztály
- Műszaki Főosztály
 - Épületfejlesztési és Fenntartási Osztály
 - Biztonságtechnikai Osztály
 - Gondnoksági és Gépjármű Üzemeltetési Osztály
- Projektiroda

2.2. Szervezetfejlesztés

Az OBH, az OBH elnöke által kitűzött stratégiai célok mentén működik és valósítja meg a jogszabály által meghatározott feladatokat. Működése szabályozottá vált, a szervezet szükségességét jelen beszámolóban bemutatott eredmények is igazolják. Azzal a céllal, hogy az OBH saját szervezetének fejlesztését is megkezdje, 2013 végén pályázatot nyújtott be – 19 bíróság mellett – a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program céljaival szoros összhangban indult ÁROP-1.2.18/A. Szervezetfejlesztési pályázatra. Az OBH szervezetének fejlesztésére 26.998.345 forint támogatásban részesült.

A szervezetfejlesztés egyik állomása volt a tudásmegosztás fejlesztése, amelynek keretében a szervezeten belüli kommunikáció került megerősítésre. A cél az információ áramlását gyorsító eszközök, megoldások OBH-n belüli megismertetése és bevezetése volt. Ez egyrészt olyan elektronikus felület kialakításával és használatával valósult meg, amely lehetővé teszi az elkészült szakmai anyagok elérését az OBH valamennyi érintett dolgozója számára, másrészt e személyek számára workshop került megrendezésre.

Az elektronikus tudásmegosztó fórum, a Vibe felület működésének elsajátítására az OBH munkatársai gyakorlati oktatásokon vettek részt. Ezen a felületen kerültek megosztásra a Szervezetfejlesztési projekthez (projekt) kapcsolódó anyagok, segítve ezzel a résztvevők közötti kommunikációt. A projektet követően is széles körű kihasználás jellemzi a felületet. Az OBH-ban a munkatársak elsősorban munkaszervezési fórumként hasznosítják azt. Jó példa erre a Magyar Igazságügyi Akadémia vagy az Informatikai Főosztály, ahol a rendszer segítségével rögzítik, osztják ki, prioritizálják a feladatokat, és adnak visszajelzést azok állásáról a dolgozók a vezetők felé.

Ez a fajta tudásmegosztási fórum azonban nem csak az OBH-n belüli kommunikáció során kerül hasznosításra. A projektet követően több alkalommal – konferenciákon, workshopokon – került bemutatásra a Vibe felület működése és annak előnyei a bírósági dolgozók, a vezetők részére is, így ma már az egész bírósági szervezetben elősegíti az információáramlást. Az ország különböző részein működő közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok elsők között használták ki a rendszer előnyeit az egymás közötti információcseré érdekében, de külön Vibe fórum került létrehozásra a végrehajtási és a szabálysértési ügyszakban dolgozó kollégák részére is.

Így gyorsan és egyszerűen megosztásra kerülhetnek a szakmai anyagok, módosuló jogszabályok. Az OBH 2015-ben az országos jelentőségű témák megvitatására is hasonló – a belső központi intranetről, közvetlen link segítségével könnyen elérhető – Vibe fórumok kialakítását tervezi.

A tudásmegosztás fejlesztésének másik eredménye az olyan jellegű konferenciák, workshopok elszaporodása az OBH-ban és a bírósági szervezetben, amelyeken a résztvevők közösen dolgoznak ki megoldásokat vagy vitathatnak meg felmerülő kérdéseket. A projekt eredményeinek megosztására 2014 őszén többnapos workshop került megrendezésére, ahol a bíróságok bemutatták szervezetfejlesztési eredményeiket. Számos megvalósított és megkezdett jó gyakorlat került így bemutatásra, megvitatásra.

A bírósági szervezetrendszer felismerte, hogy több működési területe megérett az újításra, és mivel a vezetők és a munkatársak is elkötelezettek az innovációra, új ötletekkel, gyakorlatokkal járultak hozzá a működés hatékonyabbá tételéhez. A workshopokkal bővebben a beszámoló III. fejezete foglalkozik.

A bíróságok által megvalósított jó gyakorlatok közül beazonosításra kerültek azok, amelyek az OBH szervezetén belül is bevezethetők. Ezek átvétele folyamatban van. Ennek eredménye, hogy a központi intranet tartalmi és informatikai fejlesztése megkezdődött, a szervezeti egységek folyamatosan készítik és gyűjtik a hatáskörükbe tartozó, közérdeklődésre számot tartó beszámolókat, nyomtatványokat, jelentéseket, híreket, amelyek az intraneten kerülnek megjelenítésre.

Folyamatban van az OBH és a bíróságok belső továbbképzéseit támogató workshop útmutató elkészítése, amely elméleti és gyakorlati ismereteket továbbít a műhelymunkák hatékony tervezéséhez, megszervezéséhez és lebonyolításához.

A tudásmegosztás erősítése érdekében az OBH 2014-ben megújította a Bírósági Közlönyt is. A megújítás célja, hogy biztosítsa az Országos Bírósági Hivatal elnöke által stratégiai célként megfogalmazott átláthatóságot, szolgálja a bírósági szervezet integritását, valamint a kiadvány használati értéke a mai kor követelményeihez igazodjon. A Bírósági Közlöny új formában a 2014/12-es számtól tekinthető meg a honlapon.

Az igazgatáshoz szükséges fő és támogató folyamatok szabályozásának áttekintése megtörtént, azonban egyes folyamatok újragondolása, fejlesztése, átláthatóbbá tétele indokoltá vált. A szervezet a tudásmegosztás mellett az egyes folyamatok optimalizálásának módszertanát is elsajátította. A folyamatok átvilágítása és értékelése során két funkcionális folyamat felmérését és egyszerűsítését választotta ki az OBH.

Az egyik a fejezeti közbeszerzési eljárások folyamatának felmérése és egyszerűsítése volt, amely eredményével a beszámoló VIII. fejezete, A bírósági szervezet integritása c. rész 2.6. pontja foglalkozik részletesen. A másik terület a jogszabály-véleményezési folyamat egyszerűsítése volt, amely a IV. fejezet A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete c. rész 2.1.2 pontjában került kifejtésre.

Az elsajátított módszertan további eredménye, hogy az OBH szervezetén belüli, a felső vezetés részére küldendő heti beszámolók rendszere optimalizálásra került egy egységes heti beszámoló sablon kidolgozásával. Az új sablonban a szervezeti egységek heti feladatai lényegre törő, áttekinthető formában jelennek meg.

A változáskezelés a Szervezetfejlesztési projekt vonatkozó módszertani útmutatója alapján változáskezelési módszertanok és irányelvek gyűjteménye. Ezek többek között, a szervezetben zajló változások természetének megértéséről, a kezelésükhöz szükséges elméleti háttérrel, a változást segítő és gátló tényezők felismeréséről, azok kezeléséről és a megfelelő kommunikációról szólnak.

Azért, hogy az eredmények az esetleges személyi, szervezeti, illetve jogszabályi változásoktól függetlenül hosszútávon is hasznosíthatóak legyenek, az OBH változásmenedzsment témájú workshopot szervezett dolgozói részére.

Az OBH igény szerint részt vesz a bíróságok változáskezelés témájú műhelymunkáin is. 2014-ben például a Tatabányai Törvényszék által szervezett változáskezelés workshopra kapott meghívást. 2014 őszén megfogalmazódott az igény az OBH-n belüli rendszeres vezetői workshopok szervezésére, amelyek a vezetők közötti együttműködés erősítését és a szervezeti egységek közötti kommunikáció javítását célozzák.

Az OBH korábban még nem alkalmazott minőségbiztosítási eszközt. A projekt során az OBH a CAF 2013 önértékelési modellt alkalmazta, amely rendszerrel átfogó képet kapott az OBH szervezetről, ezzel feltárva a szervezet erősségeit és gyenge pontjait. Ez nagyban segíti az OBH-t, hogy fejleszteni tudja a szervezetét.

Az önértékelés alapján az OBH intézkedési tervet dolgozott ki az egyes gyenge pontok fejlesztésére és az erősségek megtartására. Ennek keretében:

- Készségfejlesztő tréningen vettek részt az OBH vezetői az elkötelezettség növelése, valamint a vezetői kompetenciák, a szervezetrányítási kultúra kialakítása érdekében.
- Az Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály Bírósági Osztály valamennyi dolgozójának bevonásával elkezdődött az osztály belső folyamatrendszerének átgondolása, a munka racionalizálása. Az ügyfélközpontú szolgáltatás fejlesztéséért és az emberi erőforrások optimális elosztása érdekében az OBH a jövőben formanyomtatványokat dolgoz ki, amely gyorsítja a munkát és megkönnyíti a kommunikációt a bíróságok és az OBH között.
- Az új dolgozók beilleszkedését mentorprogram kialakításával segíti az OBH, amelynek részeként új belépő protokoll került bevezetésre. Az új dolgozók belépéskor egy tájékoztató csomagot kapnak, illetve a szervezeten kívülről érkezett munkatársak először a bírósági szervezettel ismerkednek meg.
- Az Informatikai Főosztály célzottan foglalkozott az új szövegszerkesztő program bevezetésével felmerült problémákkal. Az OBH a jövőben informatikai készségfejlesztő tréningeket tervez tartani a dolgozók részére.

A CAF 2013 önértékelési modell elvégzését az OBH 2015-ben is tervezi.

A projekt keretében az OBH és a bíróságok által elvégzett CAF önértékelések eredményei összesítésre kerültek. A bírósági szervezetrendszer számos jövőre mutató fejlesztési javaslatot dolgozott ki, amelyek jó kiindulási alapot jelenthetnek az uniós vagy egyéb forrásból megvalósítható szervezetfejlesztések tervezéséhez.

A pályázat egyik célja volt a szervezet teljesítményének mérése és értékelése, testreszabott teljesítményindikátorok segítségével, azon elv alapján, hogy azt tudjuk fejleszteni, amit megmérünk, amiről adattal rendelkezünk.

A beavatkozási területhez kapcsolódóan az OBH vállalta a szervezet stratégiai célkitűzéseiről szóló dokumentum elkészítését, célfa ábrázolását, valamint 5 darab, a szervezet feladatköréhez illeszkedő indikátor kidolgozását 2012. január 1-jétől kezdődő adatokkal.

Felmérve a jelenlegi állapotot megállapítható, hogy az elmúlt években az OBH szerteágazó kapcsolattrendszer kialakítására, kiszolgálására törekedett azért, hogy a törvény által előírt feladatait ellássa.

Az intézmény nem csupán a bíróságokkal kerül folyamatos napi kapcsolatba, hanem az állampolgárokon kívül számos szervezettel és intézménnyel is együttműködik vagy szolgáltatókat számkra adatokat, információkat, véleményeket és dokumentumokat (pl. minisztériumok, Magyar Államkincstár, MNV Zrt., szakmai érdekképviselői szervek, egyetemek stb.).

Az egyes indikátorokat az OBH megmérte, és az eredményeket megvizsgálva levonta a tanulságokat, fejlesztette az adott területeket.

Tekintettel arra, hogy valamennyi indikátor az OBH főfolyamataihoz kapcsolódik, ezért azok, illetve a mérés eredményeként elindult folyamatok a korábbi fejezetek során már ismertetésre kerültek:

- Az OBH-ba benyújtott közérdekű adat megismerésére irányuló igények intézésének időszerűségével, a beszámoló VIII. fejezete, *A bírósági szervezet integritása* c. rész 2.7. pontja foglalkozik részletesen.
- A jogalkotás kezdeményezésére jogosult szervek részéről érkezett jogszabály-véleményezési tárgyú megkeresések teljesítésének arányával a beszámoló IV. fejezete, *A bírósági szervezet működésének jogszabályi környezete* c. rész 2. pontja foglalkozik részletesen.
- Az OBH panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézési gyakorlatának időszerűségével a beszámoló III. fejezete, *A bírósági szervezet igazgatása* c. rész 4.3.8. pontja foglalkozik részletesen.
- Az OBH külső partnerek felé fennálló pénzügyi kötelezettségvállalásai teljesítésének időszerűségével a beszámoló XII. fejezete, *A bírósági szervezet gazdálkodása* c. rész 7. pontja foglalkozik részletesen.
- A bírói pályázat kiírása iránti kérelmekkel kapcsolatos ügyintézés időszerűségével a beszámoló V. fejezete, *A bírósági szervezet emberi erőforrásai* c. rész 4.4. pontja foglalkozik részletesen.

A Szervezetfejlesztési projekt 2014. júniusi sikeres lezárását követően az OBH célul tűzte ki a szervezetfejlesztési tevékenység saját erőforrásból történő folytatását. A tevékenység elősegítésére szervezetfejlesztési referens került felvételre, a Koordinációs Főosztályra.

2.3. A szervezet létszáma

A bíróságokon szolgálatot teljesítő bírák és igazságügyi alkalmazottak tényleges létszámához viszonyítva (10 834 fő) az OBH tényleges létszáma (218 fő) kifejezetten alacsony. A bírósági szervezetben szolgálatot teljesítők kevesebb, mint 2%-a dolgozik az OBH-ban.

Még alacsonyabb arányszámot kapunk (0,92%), ha a bíróságokon dolgozó bírák számát (2 813 fő) vetjük össze az OBH-ba beosztott bírák számával (26 fő).

Mindeközben ennek a szervezetnek kell irányítania, szerveznie, ellenőriznie és biztosítania a több tíz milliárd forintos bírósági költségvetési fejezet működését, a közel 11 000 fővel működő bírósági szervezet optimális létszámgazdálkodását, a 182 bírósági épület és több ezer informatikai eszköz működőképességét, az európai uniós pályázatok lebonyolítását, kivitelezését, fenntartását, és a jogalkotóval való folyamatos kapcsolattartást a több tucatnyi jogszabály véleményezése során, illetve a bírósági javaslatok felvetésekor.

A létszám megoszlása a következők szerint alakult 2013. december 31-én és 2014. december 31-én az OBH-ban.

A szervezet létszáma munkakörök szerint				
Munkakör	2013. december 31.		2014. december 31.	
	engedélyezett létszám (fő)	tényleges létszám (fő)	engedélyezett létszám (fő)	tényleges létszám (fő)
bíró	22	23	32	26
bíróági titkár	26	6	26	20
felsőfokú végzettségű tisztviselő	94	89	128	96
ebből bíróági ügyintéző	16	0	0	0
középfokú végzettségű tisztviselő	45	42	59	49
írnok	0	1	0	0
fizikai alkalmazott	28	30	32	27
Összesen	215	191	277	218

Bár az OBH tényleges létszáma – a fizikai dolgozókat kivéve – minden munkakörben nőtt, vagyis összességében az előző évi adatokhoz képest csaknem 15%-os létszámbővülésről beszélhetünk. Az is egyértelműen látszik, hogy egyetlen munkakörben sem volt kihasználva az OBH engedélyezett létszámából adódó lehetőség (59 üres álláshely volt 2014. december 31-én).

Ennek egyik oka az OBH épületének szűkössége, aminek megoldására tett lépésekről jelen beszámoló IX. fejezetének 2.3.5. pontja foglalkozik bővebben.

Ugyanakkor tovább folytatódik az a korábban tudatosan kezdeményezett változás, amely az OBH-ban foglalkoztatott bírók, bíróági titkárok és felsőfokú végzettségű tisztviselők létszámának folyamatos emelkedésében látható. A nagyobb önállóságot igénylő, feladatalapú munkavégzés megújuló és megújításra képes munkatársak jelenlétét igényli. Ez a hozzáállás pedig elsősorban a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező, akár a bíróági szervezetben, akár az üzleti szférában korábban tapasztalatot szerzett dolgozóktól várható el. Ugyanakkor az is nagyon fontos, hogy a bíróági szervezetben dolgozók közül minél többen közvetlenül ismerjék meg az OBH munkáját. Ezért gyakoribbak a rövidebb időre szóló beosztások, illetve a bírók és igazságügyi alkalmazottak egy-egy projekthez, feladathoz kapcsolódó bevonása. Ilyen módon az OBH munkáját több tucatnyi bíró és igazságügyi alkalmazott is segíti.

A fenti táblázatból látható, hogy – az előbb említettekkel összhangban – a bírók száma 3 fővel, a bíróági titkárok száma 14 fővel, míg a felsőfokú végzettségű tisztviselők száma 7 fővel emelkedett 1 év alatt.

Ezzel összefüggésben meg kell említeni, hogy 2014 során az OBH-ba 14 bírósági titkár, illetve 8 fő egyéb igazságügyi alkalmazott kirendelésére is sor került.

Ha az OBH-ban dolgozók nemek szerinti megoszlását megvizsgáljuk és összehasonlítjuk az össz-szervezeti szinten tapasztalható férfi-nő aránnyal, megállapítható, hogy a nők aránya itt is magasabb: a dolgozók 72%-a (156 fő) nő és 28% (62 fő) férfi.

2.4. Országos Nyilvántartási Iroda

Az OBH Országos Nyilvántartási Iroda végzi a civil szervezetek beszámolóinak, valamint a gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartását.

A civil szervezeteknek minden év május 31-ig kell megküldeniük az OBH-nak az előző évről szóló, a jogosult szerv által jóváhagyott beszámolójukat. Az OBH az eredeti dokumentumot vagy annak hitelesített másolatát letétbe helyezi, illetve elektronizálás után honlapján a birosag.hu internetes elérhetőségen közzéteszi.

Ez a beszámolási kötelezettség a Magyarországon – bíróság által – nyilvántartásba vett civil szervezeteket terheli. Ilyennek minősül az egyesület, valamint az alapítvány. Egyesületi formában működhetnek például a szövetségek, szakszervezetek, sportegyesületek vagy a polgárőr szervezetek.

2014-ben összesen 45 521 db civil beszámoló és közhasznúsági jelentés érkezett az OBH-ba, mintegy 3 500 darabbal több, mint 2013-ban, és 16 700 darabbal több, mint 2012-ben. Az érintettek többsége 2014-ben is a határidő végén tett eleget beadási kötelezettségének, ezért 2014. május végén, június elején – 8 munkanap alatt – 25 120 db beszámoló érkezett postai úton.

A dömpingszerűen érkezett iratok feldolgozására és digitalizálására, illetve a munka mielőbbi befejezése érdekében az OBH elnöke bővítette a feladatokat végzők létszámát, és rendkívüli munkavégzést rendelt el. Összesen 8 munkatárs – köztük 4 megváltozott munkaképességű fiatal – végzi a beszámolók átnézését és a birosag.hu honlapra történő feltöltését.

A feldolgozást az is lassítja, hogy a beszámolók tizede hibás, ami azt jelenti, hogy ezeknél az iratoknál további intézkedésre, hiánypótlásra van szükség.

A gondnokoltak és előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény, és a végrehajtására kiadott 16/2014. (III. 13.) KIM rendelet új alapokra helyezte a gondnokoltak országos nyilvántartásából történő adatszolgáltatás szabályait, illetve új jogintézményként bevezette az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartását.

A Nemzeti Választási Iroda a gondnokoltak nyilvántartásából elektronikus úton – egyedi informatikai alkalmazás segítségével – veszi át a polgárok törvényben meghatározott adatait, az általa vezetett választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásába. A választójog kizártságára vonatkozó adatot az OBH szolgáltatja az általa vezetett gondnokoltak nyilvántartása alapján, ugyanakkor a gondnokoltak nyilvántartásába a gondnoksági perben eljáró járásbíróság jogosult adatrögzítést végezni.

A jogszabályi háttér megváltozása szükségessé tette a bíróság által gondnokság alá helyezett számítógépes névjegyzékének nyilvántartásáról szóló szabályzat felülvizsgálatát, és új szabályzat alkotását. A szabályzat előkészítése során a bíróságok a tervezetet véleményezték.

A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló szabályzat (10/2014. (VII. 11.) OBH utasítás) részletesen rendelkezik az OBH által vezetett gondnokolti nyilvántartásból történő közvetlen és közvetett adatszolgáltatás iránti kérelmek benyújtásáról és azok teljesítéséről.

A szabályzat mellékletét azok a nyomtatványok képezik, amelyeken az állampolgárok a kérelmeiket előterjeszthetik. Az űrlapok, a hozzájuk kapcsolódó kitöltési útmutatókkal együtt, letölthetők a bíróságok központi internetes honlapján.

2014-ben elektronikus úton 48 076 megkeresés, postai úton vagy személyes benyújtás útján pedig 267 db kérelem került iktatásra az OBH-ban a gondnokoltak országos nyilvántartásából igényelt információk vonatkozásában.

A 2013. évi V. törvény (Ptk.) által bevezetett új jogintézmény, az előzetes jognyilatkozat. Ezt nagykorú cselekvőképes személy cselekvőképességének jövőbeli részleges vagy teljes korlátozása esetére közokiratban, ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy gyámhatóság előtt teheti meg személyesen.

A nyilatkozatot tevő személy az előzetes jognyilatkozatban megnevezheti azt az egy vagy több személyt, akit gondnokául rendelni javasol; kizárhat egy vagy több személyt a gondnokok köréből; és meghatározhatja, hogy egyes személyes és vagyoni ügyeiben a gondnok milyen módon járjon el.

Az előzetes jognyilatkozatokra vonatkozó nyilvántartást az OBH vezeti. Az Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartása 2014. október 1-jével került éles üzemmódba.

Az OBH országos nyilvántartásokhoz kapcsolódó munkájának egyszerűsítése és gyorsítása érdekében számos új informatikai fejlesztést szükséges elvégezni a jövőben. Ilyen fejlesztés szükséges például a jogi személyiségű szervezeti egységek (1 141 db) beszámolóinak egységes közzétételéhez vagy az Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartásában az adatok kereshetőségének automatizálásához is. Megoldandó feladat a civil szervezetek beszámolóinak irattározása is, amely az OBH Szalay utcai épületében komoly nehézséget okoz, figyelemmel az épületrész szűkösségére.

3. Emberi erőforrás gazdálkodás

Az OBH naponta végez szolgáltató, döntés előkészítő, operatív, kiszolgáló, adatgyűjtési, elemzési és egyéb érdemi feladatokat.

Mindezekkel összefüggésben 2014-ben közel 12 000-rel több irat érkezett az OBH-ba, mint 2013-ban, 31 000-rel több, mint 2012-ben és 42 000-rel több, mint 2011-ben.

Az OBH-ban dolgozó 218 emberre háruló munkaterhet szemlélteti az alábbi táblázat, mely a 2014. évi ügyforgalmi adatokat veti össze a 2013. és 2012. évi adatokkal. Az SZMSZ és az Iratkezelési Szabályzat változása miatt azonban több adat nem összehasonlítható a korábbi évek adataival.

A korábban Elnökhelyettesi Titkársághoz tartozó osztályok iratai 2014-ben más főosztályokhoz kerültek iktatásra így a Jogi Képviselési Osztály és a Jogszabály-véleményezési Osztály iratai a Bírósági Főosztályhoz, az Európai Unió Fejlesztések Osztálya iratai a Projektirodához, a Hivatali Személyügyi Osztály iratai, az Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztályhoz, a Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Osztálya iratai pedig a Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztályához.

Az OBH ügyforgalma 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben (követve az SZMSZ-t)			
	2012. év	2013. év	2014. év
Elnöki Kabinet	1 054	2 249	1 885
Általános Elnökhelyettes, Elnökhelyettes	194	96	-
Elnökhelyettesi Titkárság	13 808	20 822	-
Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztálya	-	-	4 476
Projektiroda	-	-	4 448
Koordinációs Főosztály/ Koordinációs és Szervezési Főosztály	5 356	11 719	4 270
Bírósági Főosztály (Ebből panasz)	8 015 (2 655)	8 634 (1 763)	37 180 (3 331)
Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály/ Bírósági Főosztály Humánpolitikai Osztály	7 343	7 141	13 250
Műszaki Főosztály / Bírósági Főosztály Műszaki Osztály	975	1 556	2 343
Magyar Igazságügyi Akadémia	2 799	4 682	4 561
Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya/ Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya	551	866	1 864
Gazdálkodási Főosztály	9 543	8 600	4 880
Informatikai Főosztály	2 745	4 945	3 953
Ellenőrzési Főosztály/ Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály	440	619	495
Összesen	52 823	71 929	83 605

A fenti táblázathoz kapcsolódóan meg kell jegyezni, hogy az OBH elnökének stratégiájához kapcsolódó, 2014-ben elért eredmény a pontos, naprakész iratkezelés teljesítése. Ennek keretében sor került az OBH iratkezelésének felülvizsgálatára és egyeztetésére a Magyar Nemzeti Levéltárral. Az iratkezelési szabályzatot az 570/2013. OBH elnöki intézkedés tartalmazza, és 2014-ben lépett hatályba. A szabályzat alkalmazását megkönnyítendő, a hatálybalépést megelőzően a szervezet dolgozói képzés keretében kaptak tájékoztatást az iratkezelésben bekövetkező változásokról. Az OBH 2013. évi ügyforgalmát és annak részletes megoszlását a XVI.1. számú melléklet tartalmazza.

A korábban említett ügyforgalmi adatok egyértelműen alátámasztják az OBH elnökének azon törekvését, hogy növekedjék az OBH dolgozói létszáma. Erre azzal együtt is szükség van, hogy az OBH a munkacsoportokban, a projektekben tevékenykedő bírók és igazságügyi alkalmazottak közreműködésével a közvetlenül rendelkezésre álló erőforrásokon túli segítségben is részesül.

Ahogy a létszámadatok is mutatják, 2014-ben is cél volt, hogy bírók és bírósági titkárok nagyobb létszámban dolgozzanak az OBH-ba kirendeléssel, áthelyezéssel vagy beosztással. Fontos megjegyezni, hogy indokolt szakmai igényeknek megfelelően az OBH-ból is történt kirendelés, áthelyezés különböző bíróságokra. Szükségesnek mutatkozik azonban az OBH létszámának növelése. A feladatok sokasága és sokfélesége, azok összetettsége és az igazgatott szervezet létszámának nagyságrendje miatt legalább az engedélyezett létszám feltöltéséig.

A hatékonyabb munkavégzés érdekében 2013-ban kidolgozásra került egy képzési terv is, amely alapján 2014-ben pl. iratkezelési oktatásra, alapszintű pénzügyi ismeretek oktatására, az új belépők részére a bírósági szervezetet bemutató előadásokra került sor.

Az OBH az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása érdekében tudatos munkaerő-toborzási és munkaerő-kiválasztási gyakorlatot indított el. A megjelentetett álláshirdetéseken egyre pontosabb profilok megrajzolására került sor annak érdekében, hogy az elvárásoknak leginkább megfelelő, az OBH-ban felhalmozott feladatok ellátására alkalmas munkatársakat találhassa meg a szervezet. A bevezetett ésszerűbb és tudatosabb kiválasztási folyamatokat 2014-ben már nagyobb magabiztossággal és hatékonysággal alkalmaztuk. A nyilvánosságra hozott álláshirdetéseink – a társfőosztályok vezetőinek segítségével – minden esetben pontos profilokat fogalmaznak meg és kizárólag csak így jelenhetnek meg. Ennek köszönhetően egyre inkább az elvárásoknak leginkább megfelelő munkatársak kerülnek foglalkoztatásra.

Az emberi erőforrások ésszerűbb kihasználása érdekében, erőforrás táblázatban rögzítjük az OBH-ban dolgozó munkatársak munkahelyi tapasztalatait, iskolai végzettségét, szakmai továbbképzéseinek adatait, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a szükséges létszámbővítést. 2013 szeptembere óta az OBH-ban 4 fő megváltozott munkaképességű fiatal – korábban megbízási szerződéssel, ma már igazságügyi alkalmazottként – dolgozik, segítve a civil beszámolók feldolgozását.

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Vezetői kompetenciafejlesztés célzott tréningekkel, coachinggal.
- Az új dolgozók HR szempontú mentorálása érdekében HR félóra bevezetése.
- CAF önértékelési modell ismételt elkészítése az OBH-ban.
- A megfelelő létszám biztosítása az OBH-ban, feladatokhoz igazodó kiválasztási folyamatokkal.

További hasznos információk:

- Az OBH közérdekű adatairól: <http://www.birosag.hu/kozerdeku-informaciok/kozerdeku-adatok/obh-kozerdeku-informaciok>
- Az OBH elérhetőségeiről: <http://www.birosag.hu/szervezeti-egyseg/orszagos-birosagi-hivatal>
- Az állásajánlatokról az OBH-ban: <http://www.birosag.hu/egyeb-allasajanlatok>
- Bírósági Közlöny: <http://birosag.hu/szakmai-informaciok/birosagi-kozlony>
- Civil szervezetekről: <http://birosag.hu/allampolgaroknak/civil-szervezetek/civil-eljarasok-anyk-urlapjai-tajekoztato>

XV. RÉSZ - AZ ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL ELNÖKE FELETTI FELÜGYELET

1. Az OBT és az OBH elnökeinek kapcsolata
2. Az OBT OBH-t érintő döntései
 - 2.1. Általános központi igazgatás
 - 2.2. Költségvetés
 - 2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés
 - 2.4. Személyzeti terület
 - 2.5. Jogszabály-módosítás indítványozása az OBH elnökénél (Bsz. 103. § (1) b))

Az OBH 2014. évi legfőbb eredményei a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatóságára, kiszámíthatóságára és ellenőrzöttségére vonatkozó stratégiai céllal összhangban:

- Az OBT működéséhez szükséges technikai feltételek folyamatos biztosítása.
- Az elfogadott új Etikai Kódex előkészítésében, kommunikációjában való aktív közreműködés.
- Az OBT jogkörébe tartozó kérdésekben, a felügyeleti tevékenységükhöz igényelt kérdésekben előterjesztések, tájékoztatók elkészítése az OBH által.

1. Az OBT és az OBH elnökének kapcsolata

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a bíróságok központi igazgatásának felügyeleti testülete, mely a Bsz. 103. §-ában meghatározottak szerint végzi javaslattételi, ellenőrzési jogosultságait, és gyakorolja döntési jogosítványait. Ez biztosítja az OBH elnöke igazgatási feladatainak ellátása feletti kontrollt. A Bsz. számos feladatot határoz meg az OBT részére a központi igazgatás, a költségvetés, a képzés területén, valamint személyzeti területen.

A Bsz. az OBT tagjai számára a feladatuk ellátásához szükséges mértékben jogosultságot biztosít az OBH működésével kapcsolatos iratokba való betekintésre, valamint arra, hogy az OBH elnökétől adatokat és tájékoztatást kérjenek. Mindezek teljesítése szoros együttműködést, együtt dolgozást kíván meg az OBT és az OBH részéről.

Az OBT 2014-ben 12 ülést tartott, összesen 121 napirendi pontot tárgyalta meg és 144 határozatot hozott.

Az OBT működésének technikai feltételeit az OBH biztosítja. Az OBT SZMSZ-e 12. § (1) bekezdése szerint az OBT adminisztratív feladatainak ellátását, az OBT tagok munkájának segítségét, valamint az ügyiratok kezelését, továbbá az OBT működésének teljes körű dokumentálását az OBT Iroda végzi. Az OBT Iroda ellátja az OBT működésével kapcsolatos ügyviteli, koordinációs, szervezési és protokolláris feladatokat, valamint a sajtó tájékoztatását.

Az OBT költségvetése – függetlenségének biztosítása érdekében – az OBH költségvetésében elkülönül. A Bsz. rendelkezéseinek megfelelően 2014-ben biztosította az OBT működéséhez szükséges technikai feltételeket, a kiadások finanszírozását, valamint a költségvetés felhasználásának ügyviteli rendjét és ezt megállapodásban rögzítette.

Az OBH elnöke 2014-ben is folyamatosan tájékoztatta az OBT-t a bírósági szervezet működését érintő lényeges kérdésekről (pl: jogszabály-módosítási kezdeményezések stb.) és többször adott számot az önálló jogkörben meghozott döntéseiről (pl. kinevezési felterjesztések stb.).

Az OBH elnöke a tevékenységéről a Bszi. 76. § (8) bekezdése értelmében félévente köteles tájékoztatni az OBT-t. Az OBH elnöke az OBT 2014. július 22-i ülésén terjesztette elő a 2013. évi tevékenységéről készült beszámolót, melyet az OBT egyhangúlag elfogadott. Az OBH elnökének 2014. I. félévéről szóló beszámolóját az OBT a 2015. február 10-i ülésén fogadta el.

2. Az OBT OBH-t érintő döntései

2.1. Általános központi igazgatás

Az OBT az általános központi igazgatás területén 2014-ben 18 db határozatot hozott, amik közül az alábbiak kiemelendők:

- **94/2014. (VII. 22.) OBT határozat**

Az OBT elrendelte a soronkívüliséget a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 16. §-ában meghatározott peres eljárásokban a felfüggesztést illetően.

- **131/2014. (XI.10.) OBT határozat (hatályosítva a 4/2015. (I. 13.) OBT határozat módosításaival)**

Az OBT a Győri Törvényszéken, 2014. november 10. napján megtartott ülésén elfogadta a bírák Etikai Kódexét, amelynek megalkotása során azt a célt tartotta szem előtt, hogy a XXI. század követelményeinek eleget téve lefektesse és megjelenítse azokat a kiemelt és hangsúlyos értékeket, amelyek az igazságszolgáltatás függetlenségét szolgálják. A kódex elfogadását a bírakkal folytatott széles körű egyeztetés előzte meg. Az OBT a létrehozatal során az OBH Bírósági integritás munkacsoportjának előkészítő tevékenységét folytatta és továbbépítette a Magyar Bírói Egyesület által 2005-ben elfogadott Bírák Etikai Kódexének értékeit.

Az Etikai Kódex a demokratikus jogállam független bíráival szemben támasztott, a jogszabályi előírásokon túlmutató, magasabb morális elvárásoknak megfelelő normák között meghatározza a bírák által követendő magatartásokat.

Az Etikai Kódex 2015. január 1. napján lépett hatályba.

2.2. Költségvetés

2014-ben az OBT 2 döntést hozott a költségvetés területén. Az egyik a 23/2014. (II.11.) OBT határozat, amelyben az OBT megállapította, hogy a Bíróságok fejezet 2013. évi költségvetés megvalósulásáról, illetőleg a 2014. évi költségvetés várható alakulásáról szóló tájékoztató megfelelő és kellő mélységű volt. Az OBT tagjai a feltett kérdéseikre megnyugtató, érthető választ kaptak.

A másik a 125/2014. (X.14.) OBT határozat, melyben az OBT a 2015. évre vonatkozó költségvetési javaslatát elfogadta. Felhatalmazta a soros elnökét, hogy a javaslatban szereplő előirányzat keretében az OBH elnökével megállapodjon az OBT 2015. évi költségvetéséről.

2.3. Statisztikai adatgyűjtés, az ügyelosztás és munkatehermérés

E tárgykörben az OBT 2014-ben 2 döntést hozott. A 65/2014. (V. 13.) OBT határozatot, amelyben az OBT a bírósági ügyforgalom 2013. évi főbb jellemzőiről szóló tájékoztatót megfelelő tartalmúnak fogadta el, mivel az áttekinthetően, a főbb jelenségeket külön kiemelve, annak jelentőségét hangsúlyozva került ismertetésre, levonva belőle a megfelelő következtetést a jövőre nézve. Továbbá a 106/2014. (IX. 9.) OBT határozatot, ebben az OBT az OBH Statisztikai Elemző Osztályának a 2014. I. negyedévi bírósági ügyforgalmi adatokról szóló tájékoztatását vette tudomásul.

2.4. Személyzeti terület

Személyzeti területen 51 határozatot hozott 2014-ben az OBT, ezen belül 20 esetben gyakorolta a pályázati rangsortól való eltérés esetén őt megillető egyetértési jogát, ebből 16 esetben egyetértett, 4 esetben nem értett egyet az Országos Bírószági Hivatal elnökének a rangsortól való eltérésre vonatkozó kezdeményezésével. 2013-ban az OBT bírósági elnök, elnökhelyettes ismételt kinevezéséhez való hozzájárulás tárgyában 6 határozatot hozott, 4 esetben nem járult hozzá az ismételt kinevezéshez.

Az OBT 2013-ban a címadományozás és egyéb kitüntetések, elismerések körében 8 db határozatot hozott, ezek közül kiemelendők az alábbiak:

- **132/2014. (XI.10.) OBT határozat**

Az OBT a 76/2013. (X.8.) OBT határozat 2. pontját módosította azzal, hogy a „Magyar Igazságszolgáltatásért – Pro Iustitia Hungarorum” plakett annak a közmegebecsülést szerzett külföldi állampolgárságú bírónak, valamint igazságügyi alkalmazottnak, továbbá más jogász hivatásrend azon képviselőjének adományozható, aki a magyar igazságszolgáltatásért hosszabb időn át kifejtett, kimagasló tevékenysége alapján arra érdemes. Az elismerés kivételesen elhunyt személynek is odaítélhető.

- **141/2014. (XII. 9.) OBT határozat**

Az Országos Bírói Tanács döntött „A 15 éves Kiváló Bírói Szolgálatért Oklevél” alapításáról. Az OBT az oklevéllel fejezi ki elismerését a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 68. vagy 69. §-a alapján lefolytatott –jogosultsági időpontot megelőző utolsó – vizsgálaton „kiváló” vagy „kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas” értékelést elért bírák részére.

A 2014. évben az OBT 10 esetben döntött bíró lemondása esetén a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítésére vonatkozó kérelemről, amely során 6 esetben mentesítette a bírót a munkavégzés alól.

2.5. Jogszabály-módosítás indítványozása az OBH elnökénél (Bsz. 103. § (1) b))

2014-ben az OBT két esetben indítványozta, hogy az OBH elnöke gyakorolja a Bsz. 76.§ (1) bekezdésében d) pontjában meghatározott jogosultságát, miszerint az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot, továbbá ajánlásokat és határozatokat hoz.

- **109/2014. (IX. 9.) OBT határozat**

Az OBT a tagjai által előterjesztett jogszabály-alkotási kezdeményezést – a 2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról, a 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról, a 1997. évi LXVIII. törvény az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról, valamint a 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet a bírósági ügyvitel szabályairól – az OBH elnöke felé továbbítja.

- **130/2014. (X.14.) OBT határozat**

Az OBT a Bjt. 44. pontjának – a bíró nyilatkozattételi jogáról – kiegészítését támogatja az OBH elnökével egyetértésben

Jövőbeli célkitűzések és feladatok:

- Az OBT tevékenységének, döntéshozatali eljárásának, meghozott döntéseinek bírósági szervezeten belüli megismerhetőségének növelése.
- Az OBT és az OBH együttes képviselővel a Balkáni és Euro-mediterrán Térség Igazságügyi Tanácsainak Hálózata működésében az aktív részvétel megerősítése.
- Az OBT nemzetközi elismertségének támogatása.
- Együttműködés a bírói életpálya kialakításában.

További hasznos információk:

- Az OBT működéséről: <http://birosag.hu/obt/cimlap>

MELLÉKLETEK

**Az OBH elnökének 2013. évi javaslatai alapján 2014. első félévben
hatályba lépett jogszabály-módosítások**

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
1.	A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény, valamint a Gazdasági Versenyhivatal eljárásaival összefüggő egyes törvényi rendelkezések módosításáról szóló 2013. évi CCI. törvény	A Gazdasági Versenyhivatal eljárására vonatkozó szabályok átfogó módosítása a gyakorlatban felmerült igények, valamint az európai uniós jogfejlődés követése érdekében.	Az OBH elnökének javaslatára a bevezetésre kerülő új jogintézményekhez kapcsolódó eljárásjogi szabályok kiegészítése, pontosítása történt.	2014. január 1.
2.	A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény	A panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárások szabályozás.	Az OBH javaslatának figyelembevételét követően a törvény hatálya a bíróságokra is kiterjed, ezáltal a bíróságokhoz beérkező panaszokkal és közérdekű bejelentésekkel kapcsolatos eljárás jogi háttere 2014. január 1. napját követően is biztosított. Az OBH-n belül egy olyan elektronikus nyilvántartási rendszer kerül kialakításra, mely alkalmas az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalától beérkező elektronikus közérdekű bejelentések fogadására.	2014. január 1.
3.	Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény egyes rendelkezéseinek módosítása.	Az OBH javaslatára az idézés az értesítési címre is megküldhetővé vált, bekerült az eljárási kódexbe az ideiglenes kényszerügykezelés esetében az ismételt indítványok elutasítására vonatkozó – az előzetes letartóztatáshoz hasonló – szabály, valamint az, hogy az eljárás felfüggesztése esetén is döntenie kell a bíróságnak a kényszerintézkedés felülvizsgálatáról.	2014. január 1.

Sz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
4.	A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (Szftv.) módosítása	A bírósági felülvizsgálat szabályainak pontosítása.	Az OBH elnökének javaslatára egyértelműen rögzítésre került, hogy az adóhatóság határozatának felülvizsgálatára a közigazgatási és munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel.	2014. január 1.
5.	Az egyes igazságügyi tárgyú rendeleteknek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvénnyel összefüggő módosításáról szóló 35/2013. (XII.23.) KIM rendelet	Egyes büntetőjogi tárgyú rendeletek módosítása.	A házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV.4.) IM-BM együttes rendelet kezdeményezésünkre akként módosult, hogy a bíróság a terhelt házi őrizetének a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközökkel történő ellenőrzésének elrendelése előtt keresi meg a házi őrizet kijelölendő lakás szerint illetékes rendőrkapitányt, azon kérdésben, hogy a technikai eszköz alkalmazásához szükséges feltételek a lakásban biztosíthatóak-e. Ennek eredményeképp az ilyen fajta intézkedés elrendelésére nem kerülhet sor a szükséges technikai feltételek hiányában.	2014. január 1.
6.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 30/A.§	A fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelensége tárgyában indított perre az a bíróság illetékes, amelynek területén a felperes belföldi lakóhelye, belföldi lakóhely hiányában belföldi tartózkodási helye, vagy – ha a felperes nem természetes személy – belföldi székhelye található.	A devizahitel szerződéseket érintő perekben az OBH elnökének javaslatára a munkateher arányos elosztása az illetékeségi szabály módosításával elősegíthető, illetve a fogyasztók igényérvényesítése egyszerűsíthető.	2014. január 1.
7.	Pp. 78.§ (4a), (4b)	A fordítások költségét az anyanyelvűnek, regionális vagy nemzetiségi nyelvűnek használatára jogosult fél helyett az állam előlegezi, míg annak viselésére a perköltségviselés általános szabályai az irányadóak azzal, hogy a 6. §-ban meghatározott esetekben a bírósági határozatok és megkeresések fordításával felmerülő költségeket az állam viseli.	Az OBH elnökének javaslatára az anyanyelv használatának joga biztosításához a Pp. kiegészült a fordítási díj viselésére vonatkozó rendelkezésekkel.	2014. január 1.

Sz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
8.	A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény	A megváltozott gondnoksági szabályok folytán a gondnokoltak nyilvántartásával és az új Ptk. által bevezetett jogintézmény, az előzetes jognyilatkozat nyilvántartásával kapcsolatos eljárási szabályok.	Az észrevételezést követően az eljárási szabályok Pp-vel való összhangja megteremtődött; illetve az adatkezelés időtartama pontosításra került.	2014. március 15.
9.	Az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.)	2014. március 15-én hatályba lépett a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (az új Ptk.). A törvényjavaslat célja olyan átmeneti szabályok beiktatása, amik egyértelművé teszik, hogy adott időpontban melyik törvény alkalmazandó.	Az OBH javaslatára a gondnokság alá helyezéssel kapcsolatos felülvizsgálati eljárást a Ptk. hatálybalépésétől számított 5 éven belül, egy előre meghatározott ütemezésben kell a gyámhatóságnak megindítania az eredetileg tervezett egy év helyett. A cégeknek csak az első létesítő okirat módosításakor kell az új Ptk. alá helyezniük magukat, és a létesítő okiratot nem kell módosítaniuk pusztán az okból, hogy az a Gt.-re utal.	2014. március 15.
10.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 358.§ (3) bekezdésének módosítása	A munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó perekben a felülvizsgálat körének bővítése.	Az OBH elnökének javaslatára a Pp. 358.§ (3) bekezdésének módosításával bővült azon munkaügyi perek köre (ha munkaviszonyból származó kötelezett-ségeknek a munkavállaló által történt vétkes megszegése miatt alkalmazott jogkövetkezmény vitás), amelyek értékhatára tekintet nélkül a Kúria felülvizsgálati hatáskörébe tartoznak.	2014. március 15.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
11.	Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény	11.1. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) új Ptk-hoz kapcsolódó módosítása.	- A Pp. kötelező közvetítésre vonatkozó szabályai a bírósági észrevételezést követően módosultak. - A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránt indított pereknél a bíróságnak a kérésre levetet nem 8 napon belül, hanem az általános szabályok szerint kell megvizsgálnia, ezáltal elősegítve e perek kötelező egyesítését. - A bírósági észrevételek hatására az apaság vélelmének nemperes eljárásban történő megdöntésére vonatkozó szabályok egyszerűsödtek.	2014. március 15.
		11.2. Pp. 130.§ (1) bek. g) pont	A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására vonatkozó szabályok pontosításával az OBH elnökének javaslatára egyértelművé vált, hogy a munkáltató helyállási kötelezettsége körébe tartozó személyiségi jogot sértő tevékenység és egyéb károkozás miatt kizárólag a bíróság, mint munkáltató perelhető.	2014. március 15.
		11.3. A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a bírósági titkári és ügyintézői hatáskör bővült, illetve a törvényességi felügyeleti eljárást érintő módosítási javaslatot átvették.	2014. március 15. és 2014. július 1.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
11.	Az egyes törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény	11.4. A civil szervezetek bírósági nyilván- tartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. tör- vény (Cnytv.) módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára az eljárás több rendelkezése is pontosításra ke- rült, a jogalkalmazást segítő szabályok beépítésre kerültek.	2014. március 15.
		11.5. A közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LX. törvény módosítása.	Az OBH elnökének javaslatára a köte- lező közvetítői eljárás bevezetésével várható ügymennyiségre tekintettel a bírósági közvetítői eljárás során az OBH elnöke által erre a feladatra kijelölt bí- rák is eljárhatnak a rendelkezési álló- mányba helyezett bírák és a bírósági titkárokon kívül.	2014. március 15.
		11.6. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény módosítása.	Az OBH elnökének jogszabály-módosí- tás iránti kezdeményezésére történtek változások: - kibővítésre került az alanyi kör, a tör- vény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a volt élettársat is, - a megelőző távollattartás elrendelésé- nek maximális időtartama 30 nappal 60 napra módosult.	2014. március 15.
12.	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilván- tartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendeletekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módo- sításáról szóló 22/2012. (IV.13.) BM rendelet	Szabs. tv-hez kapcsolódó egyes miniszte- ri rendeletek módosítása.	Az OBH javaslatára a helyszíni bírság nyomtatvány tájékoztatás része kibő- vült, ezáltal az eljárás alá vont személy kötelezettségeit a nyomtatvány immár teljes körűen tartalmazza.	2014. április 1.

A 2014-ben hatályba lépett jogszabály-módosítások körében tett OBH elnöki javaslatok

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
1.	A társasházakról szóló 2003. évi. CXXXIII. törvény (Tt.) módosítása	A társasházak jegyzői törvényességi felügyeletére vonatkozó módosítás. Ennek keretében a jegyző a bírósághoz fordulhat, ha törvényességi felügyeleti jogkörében tett felhívására a társasház nem állítja helyre a törvényes működést.	- Az OBH elnökének javaslatára került módosításra a tervezet szerinti törvényeségi hatáskör és illetékesség meghatározása. - A javaslattal elkerülhetővé vált a közgyűlési határozat érvénytelensége iránti perekkel, a Tt. 42.§ (1) bekezdése szerinti járási bírósági hatáskörrel szembeni illetékességi és hatásköri szabály melletti párhuzamos szabályozás kialakulása.	2014. február 18.
2.	A zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének és a kielégítési jog gyakorlása felfüggesztésének és korlátozásának részletes eljárási szabályairól szóló 66/2014. (III.13.) IM rendelet	Az új Ptk. zálogtárgyból történő kielégítés szabályaira és azon kívüli bírósági eljárásra vonatkozó új szabályozás.	- A fogyasztóvédelem (fogyasztói zálogszereződések) és otthonvédelem szabályainak hatékony érvényesülését és új bírósági nemperes eljárás keretei között biztosított jogorvoslati rend szabályozására vonatkozó részletes előterjesztéssel élt az OBH elnöke. - Javaslatai túlnyomó részt és érdemét tekintve teljes körűen beépítésre kerültek az elfogadott normaszövegbe. Ennek révén került biztosításra az egyéb érdekeltek meghallgatási lehetősége, az eljárás koncentrált és gyors lefolyását biztosító követelmények (okiratok csatolása és azok alapján történő soron kívüli döntés, ideiglenes intézkedés).	2014. március 15.
3.	A részvénytársasági részvénykönyv vezetésével összefüggő egyes kérdésekről szóló 67/2014. (III.13.) Korm. rendelet	A részvénykönyv vezetésre vonatkozó új Ptk. szabályozás hatályosulásához szükséges részletszabályok megalkotása.	Az OBH elnökének technikai jellegű, normatív jellegű észrevétele elfogadásra került.	2014. március 15.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
4.	A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása részletes szabályainak megállapításáról szóló 16/2014. (III.13.) KIM rendelet	A megváltozott gondnoksági szabályok folytán a gondnokoltak nyilvántartásával és az új Ptk. által bevezetett jogintézmény, az előzetes jognyilatkozat nyilvántartásával kapcsolatos eljárási szabályok és a nyilvántartások működésével kapcsolatos feladatok.	- Az OBH elnökének részletes, a jogi környezet és a nyilvántartások informatikai hátterének és működésének technikai szabályaira kiterjedő 19 pontból álló 22 oldalas véleménye a részletszabályokig kiterjedően elfogadásra és beépítésre került a rendeletbe. - Az OBH elnökének javaslatai a közigazgatási egyeztetést is megelőzően folyamatosan egyeztetésre kerültek az OBH jogszabály-veleményezési Osztály és az Informatikai Főosztály együttes bevonása mellett.	2014. március 15.
5.	Az elektronikus hírközlés különleges jogrend idejére irányuló felkészítésének rendszeréről, az államigazgatási szervek feladatairól, működésük feltételeinek biztosításáról szóló Korm. rendelet	A különleges jogrendre történő felkészülés és a különleges jogrend idején bevezethető elektronikus hírközlési korlátozások és a szükséges szolgáltatási működés eseteinek szabályozása.	Az OBH elnöke a túlzott mértékben absztrakt követelmények pontosítása és a szabályozás normavilágossági követelményének történő megfelelés körében terjesztett elő öt témakörre kiterjedő – és a jogalkotó által beépített – módosítási javaslatot.	2014. március 15.
6.	Egyes cégjogi és civil eljárásjogi rendeleteknek az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról és egyéb igazságügyi tárgyú rendeletek módosításáról szóló 12/2014. (II.28.) KIM rendelet Az egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeleteknek az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 21/2014. (III.13.) KIM rendelet	6.1. A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 6.2. A civil szervezetek nyilvántartásával összefüggésben a bírósági eljárásokban érveszülő ügyviteli és iratkezelési szabályokról szóló 58/2012. (XII.28.) KIM rendelet	- Az OBH elnöke új és normaszöveg szinten kidolgozott javaslattal élt az IM rendelet módosításra, a minden ügyben egységesen vezetett költségjegyzék megteremtésére. - A javaslatok teljes egészében az előterjesztésnek megfelelő formában kerültek kodifikálásra.	2014. március 15.
		6.2. A civil szervezetek nyilvántartásával összefüggésben a bírósági eljárásokban érveszülő ügyviteli és iratkezelési szabályokról szóló 58/2012. (XII.28.) KIM rendelet	Az új Ptk. hatálybalépésével kapcsolatos koherencia követelmények és technikai jellegű módosítások kerültek kodifikálásra az OBH elnökének javaslatait beépítve.	2014. március 15.

Sz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
6.	Egyes cégjogi és civil eljárásjogi rendelkezések az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról és egyéb igazságügyi tárgyú rendeletek módosításáról szóló 12/2014. (II.28.) KIM rendelet Az egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeleteknek az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 21/2014. (III.13.) KIM rendelet	6.3. A bíróságokon kezelt letétéről szóló 27/2003. (VII. 2.) IM rendelet	Az OBH elnöke a szabályozás normavilágossági követelményének történő javaslati beépítésre kerültek a normaszövegbe.	2014. március 15.
		6.4. Az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet	Az OBH elnöke a szabályozás normavilágossági követelményének történő javaslati beépítésre kerültek a normaszövegbe.	2014. március 15.
		6.5. A jogi szakvizsgáról szóló 5/1991. (IV.4.) IM rendelet	- Egyeséges szempontú (érdemi jogi munkakörhöz kötött) és világos normaszervezetű beszámítás a jogi szakvizsgálóhoz szükséges gyakorlati idő számításánál. - Az OBH elnöke a bíróságoknál, mint állami szervnél ügyintézői munkakörben dolgozó jogi diplomával rendelkező igazságügyi alkalmazottak érdemi jogi munkakörben eltöltött idejének beszámíthatóságára vonatkozó javaslattal élt. - Az elfogadott módosítás nyomán lehetővé vált, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója (diszkrecionális jogkörében) igazolást állítson ki az ügyintézők jogi szakvizsgára bocsátáshoz szükséges gyakorlati idejének igazolására.	2014. március 15.
		6.6. A cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V.18.) IM rendelet	Az OBH elnökének javaslatára az eljárás több rendelkezése is pontosításra került, a jogalkalmazást segítő szabályok kerültek beépítésre.	2014. március 15.
		6.7. A civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó úrlapjairól szóló 11/2012. (II.29.) KIM rendelet	Az OBH elnökének részletes javaslatára az úrlapok az új Ptk. jogi személyek könyvével történő összehangjának megteremtése érdekében kiegészítésre, átalakításra és pontosításra is kerültek a jogalkalmazást segítő szabályok beépítésével.	2014. március 15.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
7.	A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002.(VIII.1.) IM rendelet (Büsz.) módosítása	Módosultak a cégeljárásra és a gazdasági ügyekre vonatkozó rendelkezések (Büsz. 53.§, 54.§, 55.§, 62.§)	- Az OBH elnökének javaslatára a cégeljárásban az ügycsoportok kibővültek az „m) kényesztörlési ügy” és az „n) fellebbezett kényesztörlési ügy” ügycsoportokkal. - A gazdasági ügyek ügycsoportjai kibővültek a „jogutód nélkül megszünt gazdálkodó szervezet javára bejegyzett jog vagy tény törlesztésével összefüggő fellebbezett nemperes ügy” meghatározásával. - A cégbíróság jogorvoslattal megtámadható végzéseinek felsorolása pontosításra került. - A cégbejegyzési, illetve a változásbejegyzési eljárásokban nem kell záradékolni az iratokat, ha a cégbíróság a kérelemnek helyt ad.	2014. március 15.
8.	A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet módosítása	A Kmr. rendelkezéseinek kiegészítése a Kúria eljárására vonatkozó szabályokkal.	A Kmr. szabályozása nem tartalmazott rendelkezést arra az esetre, ha a Kúria a már lezárt költségjegyzéket érintve a költségviselés tárgyában a jogerős döntéstől eltérő határozatot hoz, vagy amikor – a jogerős döntés érintése nélkül – a Kúria eljárásában további költség merül fel, ezért az OBH javaslatára a Kmr. rendelkezései a többségi gyakorlatnak megfelelően módosításra kerültek.	2014. március 15.
9.	A Céglételekben megjelenő közlemények közzétételéről és közzétartásáról szóló 22/2006.(V.18.) IM rendelet módosítása	Az elektronikus úton történő benyújtás ki- zárólagosságára tekintettel a meghaladott normaszöveg részek hatályon kívül helyezésére kerültek.	Az OBH elnöke javaslatával felhívta a jogalkotó figyelmét a papír alapú cégbejegyzési kérelmekkel kapcsolatos jogszabályhelyek hatályon kívül helyezésének szükségességére.	2014. március 15.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
10.	A szabálysértésekről a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint az ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV.13.) BM rendelet	Szabs. tv-hez kapcsolódó egyes miniszteri rendeletek módosítása.	Az OBH javaslatára a helyszíni bírság nyomtatvány tájékoztatás része kibővült; ezáltal az eljárás alá vont személy kötelezettségeit a nyomtatvány immár teljes körűen tartalmazza.	2014. április 1.
11.	A Kúriának a pénzügyi intézmények finanszírozói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény	A törvény a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatában foglaltak alapulvételével rendezte a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó szabályokat. A törvény a pénzügyi intézmények által a fogyasztóval kötött deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződésekben alkalmazott különnemű árfolyamok tisztességtelenségét állapította meg és az egyoldalú szerződésmódosításra lehetőséget biztosító rendelkezések tisztességtelensége mellett megdönthető vélelmet állított fel. A törvény rögzítette a vélelem megdöntésére irányuló eljárás szabályait és a folyamatban lévő eljárásokra irányadó rendelkezéseket. A törvény a forintalapú és a deviza-deviza szerződésekre vonatkozó szabályokat is lefektette.	A Fővárosi Törvényszék kizárólagos hatáskörébe és illetékességébe tartozó perek szabályai az OBH elnökének javaslatára módosultak. A forintalapú és deviza-deviza hitelszerződések vonatkozásában a keresetindítási határidők és az eljárási szabályok az észrevételeket is figyelembe véve kerültek meghatározásra. A végrehajtási eljárásokra vonatkozó szabályok a joggyakorlatban felmerült problémák jelzését követően szintén módosultak.	2014. július 26.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
12.	A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsonszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (Elszámolási törvény)	Az Elszámolási törvény a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján érvénytelen szerződéses rendelkezések alapján szükségessé vált elszámolás kérdéseit szabályozza. Az érvénytelen szerződéses kikötések alkalmazása következtében a törvény rögzíti, hogy a múltbeli túlfizetéseket miként kell a pénzügyi intézményeknek a fogyasztókkal elszámolniuk. A törvény szabályozza az elszámolás felülvizsgálatára vonatkozó eljárásokat. A bíróságok az elszámolások felülvizsgálata során a Pénzügyi Békéltető Testület határozataival szembeni jogorvoslatokat nemperes eljárásban bírálják el.	Az OBH elnökének javaslatára módosultak a nemperes eljárás szabályai. A bírósági észrevételek hatására a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján 2014. december 31. napjáig felfüggesztett perek ismételt felfüggesztése helyett a felfüggesztés tartama a törvény erejénél fogva meghosszabbodott a felülvizsgált elszámolás bejeleltetéséig. A felfüggesztést követően folytatódó eljárások szabályai szintén módosultak. A végrehajtási eljárás speciális szabályai a bírósági javaslatok figyelembevételével egyértelműbbé váltak.	2014. október 15. és 2014. november 1.
13.	Az egyes fogyasztói kölcsonszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (Forintosítási törvény)	A Forintosítási törvény alapján a deviza vagy devizaalapú fogyasztói kölcsonszerződések tekintetében a pénzügyi intézmények kötelessé váltak a törvényben meghatározott feltételekkel, határidővel és eljárásrend szerint a teljes tartozást forintkövetelésre átváltani. A törvény erejénél fogva, a felek közreműködése nélkül módosulnak az érintett egyedi hitelszerződések kikötései. A törvény kiterjeszti az elszámolás felülvizsgálatára előírt szabályokat a pénzügyi intézményeknek a forintosítással összefüggő kötelezettségei vonatkozásában is.	A Forintosítási törvény és a Fair bank törvény (2014. évi LXXVIII. törvény) módosító rendelkezéseinek véleményezése egyidejűleg zajlott, annak során az OBH elnöke számos javaslatot megfogalmazott.	2014. december. 6.

Sz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
14.	A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXVIII. törvény (Fair bank törvény)	A Fair bank törvény a hitelszerződések jogán belül a fogyasztóvédelem szintjének emelése érdekében módosította a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvényt. A törvény célja a szerződést megelőző tájékoztatási kötelezettség hatékonyabb tétele és a hitelszerződés módosítására vonatkozó új rendelkezések rögzítése volt. A törvény a 2014. évi XXXVIII. törvényt és a 2014. évi XL. törvényt több ponton is módosította.	A törvénynek a 2014. évi XL. törvényt módosító rendelkezései az OBH elnöke javaslatainak beépítésével kerültek kodifikálásra, mind a nemperes eljárás, mind a felfüggesztés, mind a végrehajtási eljárás vonatkozásában.	2014. december 6.
15.	Az egyes igazságügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 20/2014. (XII. 23.) IM rendelet	A rendelet többek között módosítja a bírák és a bírósági titkárok pályakezdeményezési jogáról szóló 1/1999. (I. 18.) IM-EüM együttes rendeletet, a bírósági ügyviteli szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendeletet (Büsz.), a civil szervezetek bírósági eljárásokban alkalmazandó úrlapjairól szóló 11/2012. (II. 29.) KIM rendeletet.	- Az OBH elnöke a gyakorlati alkalmazás során jelentkezett problémákra tekintettel javasolta a bírák és a bírósági titkárok pályakezdeményezési jogáról szóló 1/1999. (I. 18.) IM-EüM együttes rendelet módosítását. Módosultak a rendelet hatálya alá tartozó szabályok, illetve a kompetenciák vizsgálatára vonatkozó szabályok. - Az OBH elnökének javaslatára számos ponton módosult a Büsz., így módosításra kerültek a felvilágosítás szabályai (Büsz. 11.§ (1) bekezdés), a Bírósági Elektronikus Tájékoztatási és Fügyelmeztetési Rendszer szabályai, amelyek a rendszer használatához kapcsolódó szabályokat tartalmazzák. Módosultak továbbá a soronkülsőség szabályai.	2015. január 1.

Ssz.	Érintett jogszabály	Módosítás lényege	Sikeres OBH javaslatok	Hatályba lépés
16.	Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalkotásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény	A törvény az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényt akként módosította, hogy a központosított illetményszámfejtéshez való kötelező csatlakozás időpontját 2015. április 1. napjában határozta meg. A központosított illetményszámfejtéshez való csatlakozás érdekében a törvényt módosította a Bjt-nek és az lsz.-nak a személyi nyilvántartásból történő adatszolgáltatásra vonatkozó szabályait. A törvényt bevezette az „engedélyezett létszám” fogalom helyett az „éves átlagos statisztikai állományi létszám” fogalmát. A törvényt módosításával a 100 fő éves átlagos statisztikai állományi létszámot el nem érő, központi költségvetési szervek esetében a gazdasági szervezet feladatait az irányító szerv döntése alapján az irányító szerv irányítása alá tartozó más költségvetési szerv láthatja el.	A központosított illetményszámfejtéshez való kötelező csatlakozás időpontja – többek között az OBH elnökének javaslatára – utóbb 2016. január 1. napjára elhalasztásra került. Az OBH elnökének javaslatára a Bszi. - összefüggésben azzal, hogy egyes ítéletátlál létszáma a 100 főt nem éri el – kiegészült azzal, hogy az ítéletátlala gazdasági szervezettel rendelkezik.	2015. január 1.
17.	Az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi CXI. számú törvény	A törvény többek között módosítja az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvényt. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényt a 2013. évi LXXII. törvény (Nbtv.) 2013. augusztus 1. napi hatállyal átfogóan módosította. A módosító törvény nyel kapcsolatban benyújtott alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban az Alkotmánybíróság a módosító törvény 9. és 13.§-ának hatálybalépését felfüggesztette, majd a 9/2014. (III. 21.) AB határozatában a folyamatos nemzetbiztonsági ellenőrzést és a külső (kormánytól független) jogorvoslati lehetőség hiányát Alaptörvénybe ütközőnek minősítette és megsemmisítette. Az így kialakult inkoherens szabályozási helyzet megszüntetése érdekében az új törvény az Nbtv. nemzetbiztonsági ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezéseit átfogóan módosította.	Az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételének szabályai vonatkozásában az OBH javaslatai teljes mértékben beépítésre kerültek.	2015. január 1.
18.	A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény, valamint egyes törvényeknek a nemzetbiztonsági ellenőrzéssel összefüggő módosításáról szóló 2014. évi CIX. törvény	A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényt a 2013. évi LXXII. törvény (Nbtv.) 2013. augusztus 1. napi hatállyal átfogóan módosította. A módosító törvény nyel kapcsolatban benyújtott alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban az Alkotmánybíróság a módosító törvény 9. és 13.§-ának hatálybalépését felfüggesztette, majd a 9/2014. (III. 21.) AB határozatában a folyamatos nemzetbiztonsági ellenőrzést és a külső (kormánytól független) jogorvoslati lehetőség hiányát Alaptörvénybe ütközőnek minősítette és megsemmisítette. Az így kialakult inkoherens szabályozási helyzet megszüntetése érdekében az új törvény az Nbtv. nemzetbiztonsági ellenőrzéssel kapcsolatos rendelkezéseit átfogóan módosította.	Az Országos Bírósági Hivatal elnöke javaslati fóként arra irányultak, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak vonatkozásában a jogviszony sajátosságaira figyelemmel, szem előtt tartva az igazságszolgáltatás függetlenségének elvét, speciális szabályok kerüljenek bevezetésre. A javaslatok közül a jogalkotó részéről csupán az a javaslat került beépítésre, hogy lehetőség legyen a panaszt elutasító döntéssel szemben bírósághoz fordulni.	2015. február 1.

Eljárási és ügyviteli hatékonyságot segítő jogszabály-módosítási javaslatok

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
1.	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.)	20.§ A jogorvoslat kizárása a hatásköri/illetékességi összeütközés miatt kijelölést kezdeményező határozattal szemben.	Az eljárás gyorsítása.
2.		244/A.§, 244/E-F.§ Videokonferencia útján történő tárgyalás tartásának lehetővé tétele a büntető eljárásban, az ehhez kapcsolódó módosítások és pontosítások.	Eljárás gyorsítása, költségek csökkentése.
3.		593.§ Annak egyértelművé tétele, hogy kizárólag (10.000,- Ft-ot meghaladó) át nem változtatható rendbírság esetén van helye halasztás, illetőleg részletfizetés bírósági végrehajtó által foganatosított foglalás utáni engedélyezésének.	Költséghatékony eljárás.
4.	A csőd- és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)	6.§ I. A bírósági titkári hatáskör bővítése a csőd- és felszámolási eljárásokban: 1. a felszámolás elrendelése az adós kérelmére, vagy általa nem vitatottan, 2. a közbenső mérleg jóváhagyása, 3. a felszámolási zárómérleggel és a vagyonfelosztási javaslattal szemben előterjesztett kifogás tárgyában hozott nem érdemi határozat, 4. a felszámolási eljárás egyszerűsített módon történő befejezése, 5. bírság kiszabása. II. EFER-fizetés megvalósulása: A fél az eljárást megindító beadványához egyidejűleg csatolja az illeték és közzétételi költségterítés megfizetésére vonatkozó elektronikus igazolást a csőd- és felszámolási ügyszakban is. III. Közzétételi technikai probléma megoldását szolgálja: A bírói végzésből a közzététel dátuma helyett az arra való utalás szerepeljen, hogy a csődeljárás, illetve a felszámolás elrendelésének napja a Cégközlönyben történő közzététel napja.	A bíróságok erőforrásainak optimalizálása.
5.		27.§ (1) Jogorvoslat elbírálása határidejének szabályozása (60 nap) fizetéseképtelenség esetén.	Az eljárás gyorsítása a hitelezők érdekeinek védelme érdekében.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
6.	51.§ (4) 63/B.§ (2)	Kifogás elleni fellebbezés elbírálása határidejének szabályozása (30 nap).	A kifogások elbírálásának elhúzó- dása függő helyzetet teremt, így súlyosan sérti a felek érdekeit, ezért szükséges a kifogás elleni fel- lebbezés elbírálásának határidejét szabályozni.
7.	60.§ (7) 69.§ (7)	Fellebbezés elbírálása határidejének szabályozása a felszámolási eljárás so- rán (60 nap).	Hitelezők érdekeinek védelme cél- jából szükséges a fellebbezés el- bírálása határidejét szabályozni a felszámolási eljárásban.
8.	A cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 1/A.§ (1)	Hatásköri szabály pontosítása. A bírósági ügyintézők és fogalmazók hatáskörét célszerű a törvényben egy helyen szabályozni. Szükségtelen a bírói hatáskört fenntartani vagyonváltozás, valamint a cég- jegyzéki adatot nem érintő szerződésmódosítás esetén.	A bírósági erőforrások optimalizá- lása.
9.	25.§ (1) e)	A cégjegyzék tartalmának módosítása akként, hogy annak a cég elektronikus elérhetősége nem lenne a része.	A cég elektronikus elérhetősége- nek bejelentése 2014. március 15- től kötelező, így ennek feltüntetése a cégjegyzék szükség szerint ada- tainál nem indokolt.
10.	26.§ (9)	Más bíróság és a cégbíróság által bejegyzendő tények, illetve a végelszámó- lás bejegyzésére szükségtelen fenntartani a bírói hatáskört: ezen hivataltól bejegyzendő tények esetén a jövőben indokolt lehetővé tenni, hogy bírósági fogalmazó, illetve ügyintéző is eljárhaszon.	A bírósági erőforrások optimalizá- lása, a bírói munkateher csökken- tése.
11.	46.§ (2) 50.§ (3)	Bírósági ügyintézői és fogalmazói hatásköri szabály pontosítása. Szükségtelen fenntartani az előzetes bírói hozzájárulást a fellebbezhető vég- zésekre vonatkozóan, erre elektronikus eljárás keretében nincsenek meg az informatikai feltételek.	A jogalkalmazás megkönnyítése; a bírói munkateher csökkentése.
12.	64.§ (3)	A fellebbezést és a felülvizsgálati kérelmet az iratok érkezését követő 60 na- pon belül kell elbírálni.	Az eljárás gyorsítása.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
13.	72.§ (7) 77.§ (4) 87.§ (5) 90.§ (5) 91.§ (4)	Bírósági ügyintézői és fogalmazói hatásköri szabály pontosítása a törvényességi felügyeleti eljárásban.	A jogalkalmazás megkönnyítése; bírói munkateher csökkentése.
14.	Az egyesületi jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civiltv.) Cstv.	- A Civiltv. módosítása: a civil szervezetek kivételére is a kényszersztörítés szabályait kell alkalmazni a kényszerszervélszámolás helyett. - Kényszersztörítés szabályainak egyszerűsítése. - Egyszerűsített módon befejezendő felszámolás helyett vagyontalan cégek kényszersztörítése. - Kötelező felelősségbiztosítás lehetőségének megteremtése a Csódtv. hatálya alá tartozó szervezeteknél. - Lehetővé kell tenni a tevékenység felfüggesztését vagy szüneteltetését az adószám felfüggesztése/szüneteltetése mellett – azzal, hogy 5-6 év szünetelés után az adóhatóság hozzájárulásával a szervezet törölhető a nyilvántartásból.	A szabályozási szükséglet indokai: - A felszámolási eljárások, melyeknek 85%-a egyszerűsített módon fejeződik be, mivel a cégnek nincs vagyona, valamint a kényszersztörítési eljárások fölöslegesen nagy kiadással terhelik a központi költségvetést. - Az állam által a felszámolóknak előlegeztet felszámolói munkadíj megtérülése nagyon alacsony, kb. 12%-os. - Az eljárások bonyolultak, növelik a bíróságok költségét. - A civilszervezetek kényszerszervélszámolása is gyakran eredménytelen. Az Eütv. X. fejezetében szabályozott pszichiátriai betegek gyógykezelésére és gondozására vonatkozó szabályok átfogó, jogalkotási felülvizsgálatát kezdeményezte a bírósági szakmai tapasztalatok alapján az OBH elnöke a Bszi. 76. § (1) bekezdés d) pontja alapján. A részletes javaslatokban – a Kúriával történt előzetes egyeztetés alapján – a Pleso kontra Magyarország ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága által kialakított jogelvek szerinti átalakítást kezdeményezte a titkári közreműködés garanciális szabályai, a szakértői vélemény tartalmi és értékelési elemei, az eljáró bíróságok illetékességi szabályai körében.
15.	200.§, 201.§ Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)	Az egészségügyi törvényben a kötelező gyógykezelés elrendelésével kapcsolatos jogszabály-módosítás iránti kezdeményezés, valamint arra vonatkozó módosítás, hogy kijelölt bírósági titkárok is eljárhatnak a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésének elrendelése és felülvizsgálta során.	

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
16.	A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)	134/B.§ Videokonferencia útján történő tárgyalás tartásának lehetővé tétele a polgári eljárásban, az ehhez kapcsolódó módosítások és pontosítások.	Eljárás gyorsítása, költségek csökkentése.
17.		270.§ (3) 271.§, 271/A.§ A bíróság hivatalból, vagy a fél kérelmére engedélyezheti a felülvizsgálatot a 3M Ft-os értékhatar alatt is, ha az elvi jelentőségű kérdés eldöntésére vagy a joggyakorlat egységesítésére vonatkozik.	A Kúria jogegységesítő funkciójának biztosítása és a Pp. vonatkozó szabályainak egyértelműsítése.
18.		319.§ (2) 388.§ (3) Perbehívás határidejének pontosítása: - a fmh. iránti kérelemmel indult eljárásokban a perbehívásra rendelkezésre álló határidőt - az alperes vonatkozásában - a felperes előkészítő iratnak az alperes részére történő kézbesítésétől kell számítani, - kísértékű perekben a perbehívásra és a perbehívott nyilatkozatára (58-59.§) meghatározott határidő 8 nap.	A két pertípus sajátosságainak figyelembe vétele a perbehívás határidejének meghatározásában.
19.	A szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény (Szaktv.)	13.§ (1) c) A szakértői díj megállapító végzés tartalmának kiegészítése a hivatalbóli bizonyítás lehetőségére utalással.	A szakértői díj megállapító végzésben - összhangban a Szaktv. 17.§ (1) bekezdésével - szükséges annak feltüntetése, ha hivatalbóli bizonyításnak is helye lenne, hogy egyértelmű legyen az igazságügyi szakértők számára: a 3/1986. (II.21.) IM rendelet mellékletében megszabott díjazás az irányadó.
20.	Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.)	45.§ (1) a) Az európai gazdálkodó szervezetek bejegyzésekor a cégformák szerint ne legyen differenciált az illeték.	A bírósági munkateherhez igazodó illetékszabályok.
21.		45.§ (3a) A végelszámolási kifogás illetékkötelessé tétele.	A bírósági munkateherhez igazodó illetékszabályok.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
22.	45.§ (3c)	Szerződésminta használata esetén a változásbejegyzési illeték összege kisebb, mint egyéni létesítő okirat használatakor.	A felek szerződésminta használata felé terelésével a bírósági munka-teher csökkentése.
23.	45.§ (4)	Az átalakulás esetén a változásbejegyzési illeték emelése.	A bírósági munkateherhez igazodó mértékű illeték.
24.	45.§ (7)	A papír alapú másolatért magasabb illeték előírása, mint az elektronikus másolat megküldéséért.	A bírósági munkateherhez igazodó mértékű illeték.
25.	50.§	A felülvizsgálati eljárásban tárgyalás tartását kérő fél eltérő illetékfizetési kötelezettsége.	A Kúria munkaterhének csökkentése a költségvetési kiadáshoz igazodó perbeli teherviselés kialakításával.
26.	57.§ (1)	Keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetén a járásbíróságok előtt indult eljárásokban az illetékmentesség visszaállítása.	A bíróságok adminisztratív (és költségvetési) terheinek csökkentése.
27.	65.§ (1), (2), (3a), (3b)	Törvényességi felügyeleti eljárás illetékszabályainak pontosítása, az illetékek emelése. Törvényes működés helyreállítása esetén az illeték 50%-ra mérséklése. Ha a felügyeleti illetéket az arra kötelezett cég nem fizeti meg, vagy a cégjegyzékből törölték, megfizetésére a volt vezető tisztviselőt (a többségi befolyással rendelkező taggal egyetemlegesen) kell kötelezni.	A szabályozás egyértelműbbé tétele, a bírósági munkateherhez igazodó illetékszabályok. A felek ösztönzése a törvényes működés helyreállítására. A mögöttes felelősség bevezetésével a cégek eltüntetésére irányuló szándék csökkentése.
28.	Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdoni lap másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény (Díjtörvény)	Tárgyi díjmentesség biztosítása a nem hiteles tulajdoni lap lekérdezéséért a gondnokság alá helyezés iránti perekben valamennyi eljáró szerv – ideértve a bíróságot is – esetében.	A bíróságok költségvetési terheinek csökkentése.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely		A módosítás tárgya	A módosítás célja
29.		31.§ (1) n)	Tárgyi díjmentesség biztosítása a nem hiteles tulajdoni lap lekérdezéséért törvényszéki végrehajtási ügyben, amelyben a végrehajtandó összeg a Magyar Államot illeti meg.	A bíróságok költségvetési terheinek csökkentése.
30.		32/C.§	Tárgyi díjmentesség biztosítása a gondnokság alá helyezés tényének feljegyzése iránti eljárásban.	A bíróságok költségvetési terheinek csökkentése.
31.	A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)	202.§ (1)	Nyomozóhatóság által fogatanosított zár alá vétel esetén a végrehajtónak párhuzamosan nem kell intézkednie.	A Vht. 202.§ (1) bekezdése és a Be. 159.§ (8) bekezdése közötti kollízió feloldása.
32.	Az igazságügyi végrehajtásról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (lasz.)	6.§ (2)	A bírósági ügyintéző a bíró, a bírósági titkár felügyelete és irányítása mellett is intézheti önálló felelősséggel a törvény által hatáskörébe utalt feladatokat.	A bírák tehermentesítése, bírósági ügyintézők feladatkörének hatékony, garanciális bővítése.
33.	A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)	215.§ (1) 217. § (3)	Az önkormányzatok ülnökválasztása a Fővárosi Törvényszékre és Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra. A törvényszékhez megválasztott ülnökök a járásbírószáron, illetve közigazgatási és munkaügyi bíróságon is elláthatják az ülnöki feladatokat.	Joghézag kiküszöbölése. A hatályos szabályozás a „megyei” képviselő-testületet jogosította fel az ülnökválasztásra, ezért szükség volt a normaszöveg kiegészítésére a „fővárosi” képviselő-testülettel, és a „megyei jogú város” helyes elnevezés használatára. Az ülnökök számának lecsökkentése esetén a törvényes működés biztosítása.
34.	A bírósági végrehajtói díj-szabásról szóló 14/1994.(IX.8.) IM rendelet	17. § (3)	A végrehajtási eljárásban költségmentesség esetén a bíróságok általi előlegezés helyett a Végrehajtói Kamara általi előlegezés a Kamara erre irányuló szándéknyilatkozatára tekintettel.	A végrehajtási hatékonyság növelése a végrehajtó érdekeltségének és a bíróság költségvetési kiadásának okszerű csökkentése.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
35.	A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet	3.§ (1) d) Az új Ptk-nak megfelelő terminológiai változás átvezetése elmaradt a költségmentességi szabályokból: gyermekelhelyezési per helyett szülői felügyelet gyakorlásával, valamint a gyermek harmadik személyénél történő elhelyezésevel összefüggő per.	Koherenciázavar feloldása.
36.		15/E. (11) A végrehajtás során befolyt összegből nem finanszírozható végrehajtói díjazás bírósági gazdasági hivatal általi kiegészítésének korlátozása (100%-ról 20%-ra) azon speciális esetekben, amikor külföldi állam joga a magyar félnek a tárgyi költségfeljegyzési jognál több kedvezményt biztosít a külföldi bíróság előtt.	A végrehajtási hatékonyság növelése a végrehajtó érdekeltségével és a bíróság költségvetési kiadásának okszerű csökkentése.
37.	A zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének és a kielégítési jog gyakorlása jogfüggésztésének és korlátozásának részletes eljárási szabályairól szóló 66/2014. (III. 13.) Korm. rendelet	15.§ (3) A sérelmezett zálogjogosultti intézkedés folytatását – a bíróság a határozatának meghozataláig terjedő időre – megtilthatja, ha a kifogásolt intézkedésből eredő jogsérelem bekövetkezése valószínű. A bírósági felfüggesztés ellenére megtett intézkedések hatálytalanságának kimondása.	A hatályos szabályozás normaszövege a valószínűségénél magasabb fokú bizonyosságot kíván meg, ami esetenként prejudikációhoz vezethet és utóbb elnehezítheti a jogsérelem orvoslását. Indokolt az új Ptk. dogmatikai elveivel koherensen a bírósági határozatok tartalma ellenére megtett intézkedések jogkövetkezményéről, azok hatálytalanságáról rendelkezni.

Ssz.	Jogszabály-jogszabály-hely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
38.	Az adó-végrehajtási eljárás során felmerült végrehajtási költségek és a végrehajtási költségátalány megállapításának és megfizetésének részletes szabályairól szóló 49/2012. (XII. 28.) NGM rendelet	3. § (2) c) A Csódtv. 63/B. § (6) bekezdése előírja azt, hogy a felszámolást lezáró végzésben a bíróság az adós vezető tisztviselőjét kötelezze a felszámolási költségek megfizetésére, az állam javára, a (7) bekezdés szerint pedig az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Fővárosi Törvényszék a NAV-nál kezdeményezi a fenti, központi költségvetést megillető része behajtását. A NAV gyakorlata az, hogy eredménytelen végrehajtás esetén a Fővárosi Törvényszék kötelezi az 5.000 Ft-os költségátalány megfizetésére. A módosítás a Fővárosi Törvényszék mentesíti a költségátalány megfizetése alól.	Szükséges a rendelet 3. § (2) bekezdésének kiegészítése c) pontként azzal, hogy nem illeti meg az adóhatóságot a végrehajtás fogatósításáért költségátalány, ha az adók módjára behajtott összeg jogosultja a központi költségvetés.
39.	A szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986.(VI.26.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 7/1986. (VI.26.) IM rendelet	Hiteles fordítást, fordítás hitelesítés vonatkozásában az OFFI monopóliumának megszüntetése. OFFI monopóliumának megszüntetése budapesti székhelyű bíróságnál (ügyészségnél, nyomozóhatóságnál) történő tolmácsolás tekintetében.	A bírósági eljárások költséghatékonyságának és időszerűségének javítása, valamint a tolmácsolás tekintetében a budapesti és a vidéki bíróságok közötti indokolatlan különbségtétel megszüntetése.
40.	A felszámolási eljárásban közzétételre kerülő bírósági végzések kivonatának tartalmi elemeiről szóló 13/2012. (III. 1.) KIM rendelet módosítása	A felszámolási eljárás 45/A. § (3) bekezdése alapján történő megszüntetése, valamint a 63/B. § (5) szerinti befejezése esetén a közzétételről szóló végzésben a közzététel dátuma helyett az arra való utalás szerepel, hogy a felszámolási eljárás megszüntetésének, befejezésének napja a Cégbizonylatban történő közzététel napja.	A felszámolási eljárás megszüntetése, befejezése időpontjának egyértelműsítése.

Bírósághoz való hozzáférést segítő és egyszerűsítő jogszabályok kezdeményezése

Ssz.	Jogszabály-jogszabályhely	A módosítás tárgya	A módosítás célja
1.	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.)	A bírák idézése a büntetőeljárásban.	Bírósági integritás, bírák védelme, a munkáltatói jogkör gyakorlásának tájékoztatása.
2.			Új megoldások a sok sértettel, sok egyéb érdekelttel zajló, rendkívüli terjedelmű ítéletek kézbesítésére.
3.	A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.)	A jogalkalmazói tévedés folytán fogvatartásban töltött idő beszámítása.	A legalapvetőbb emberi jog megsértésének lehetőség szerinti reparálása, a kártérítési, kártalanítási igények lehetőség szerinti csökkentése.
4.	A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002.(VIII.1.) IM rendelet (Büsz.)		BETFR rendszer használatához kapcsolódó szabályok és a soronkívüliség szabályainak módosítása.
5.	Az eljárási illeték megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet módosítása	A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 2014. november 26. napjától történő módosításával lehetővé vált a csődeljárásban az elektronikusan benyújtott beadványokon az eljárási illeték és a közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetése.	Az elektronikus úton történő fizetés elsődlegesen az EFER rendszer útján történik, de a módosítás lehetővé teszi, hogy az elektronikus fizetés átutalással is megtörténhessen.
6.	A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.)	Az elektronikus úton kezdeményezett eljárások esetén az illeték és a közzétételi költségterítés megfizetésére, valamint a csődeljárás és a felszámolási eljárás közzétételére vonatkozó módosítás.	Az elektronikus kapcsolattartásra köteles fél az eljárási illetéket és a közzétételi költségterítést elektronikus úton fizeti meg. A csődeljárás és a felszámolási eljárás elrendeléséről szóló közzététel pontosította a csődeljárás és a felszámolási eljárás kezdő időpontját.

A bírósági szervezet létszáma foglalkoztatási csoportonkénti bontásban 2014. december 31-én

Bíróság	Bíró		Bírósági titkár		Bírósági fogalmazó		Bírósági ügyintéző		Tisztviselő		Írnok*		Fizikai dolgozó		Összesen	
	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T	E	T
Kúria	92	82	15	13	1	1	16	15	120	114	11	12	76	70	331	307
Ítéltáblák	160	153	42	28	0	11	37	35	145	143	4	3	39	37	427	410
Járásbíróságok	1 522	1 501	504	515	300	219	276	267	1 940	1 883	742	781	504	510	5 788	5 676
KMB-k	193	183	30	32	8	8	28	27	172	161	66	75	19	16	516	502
Törvényszékek	930	894	200	190	23	9	334	315	1 681	1 596	335	412	528	524	4 031	3 940
Összesen	2 897	2 813	791	778	332	248	691	659	4 058	3 897	1 158	1 283	1 166	1 157	11 093	10 835

*A nyugdíjba vonuló tisztviselők (jegyzőkönyvvezetők, cégszerkesztők) helyére írnokok kerülnek felvételre, akik a 3 év gyakorlati idő elteltével kapnak tisztviselői kinevezést. Ezért alacsonyabb a tisztviselők létszáma és nagyobb az írnokok létszáma az engedélyezetttnél.

E- engedélyezett

T- tényleges

Bírák engedélyezett és tényleges létszáma

Bíróság	2013. december 31.		2014. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	92	84	92	82	100,00	97,62
Debreceni Ítéltábla	25	24	24	24	96,00	100,00
Fővárosi Ítéltábla	78	72	81	74	103,85	102,78
Győri Ítéltábla	18	20	18	20	100,00	100,00
Pécsi Ítéltábla	15	15	16	15	106,67	100,00
Szegedi Ítéltábla	21	21	21	20	100,00	95,24
Ítéltáblák összesen	157	152	160	153	101,91	100,66
Fővárosi Törvényszék	771	734	770	742	99,87	101,09
Balassagyarmati Törvényszék	52	51	51	50	98,08	98,04
Budapest Környéki Törvényszék	252	262	264	264	104,76	100,76
Debreceni Törvényszék	131	130	131	129	100,00	99,23
Egri Törvényszék	72	71	71	70	98,61	98,59
Győri Törvényszék	88	86	87	86	98,86	100,00
Gyulai Törvényszék	81	80	81	76	100,00	95,00
Kaposvári Törvényszék	85	83	83	84	97,65	101,20
Kecskeméti Törvényszék	123	119	122	115	99,19	96,64
Miskolci Törvényszék	177	170	175	165	98,87	97,06
Nyíregyházi Törvényszék	122	117	120	118	98,36	100,85
Pécs Törvényszék	94	90	91	90	96,81	100,00
Szegedi Törvényszék	105	97	105	102	100,00	105,15
Szekszárdi Törvényszék	60	57	58	58	96,67	101,75
Székesfehérvári Törvényszék	83	82	84	84	101,20	102,44
Szolnoki Törvényszék	87	80	84	80	96,55	100,00
Szombathelyi Törvényszék	48	45	48	48	100,00	106,67
Tatabányai Törvényszék	78	75	75	73	96,15	97,33
Veszprémi Törvényszék	81	76	79	79	97,53	103,95
Zalaegerszegi Törvényszék	71	66	66	65	92,96	98,48
Törvényszékek összesen	2 661	2 571	2 645	2 578	99,40	100,27
Mindösszesen	2 910	2 807	2 897	2 813	99,55	100,21

E- engedélyezett

T- tényleges

V. 3. számú melléklet

Bírósági titkárok engedélyezett és tényleges létszáma

Bíróság	2013. december 31.		2014. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	18	22	15	13	83,33	59,09
Debreceni Ítéltábla	7	6	7	6	100,00	100,00
Fővárosi Ítéltábla	22	8	22	9	100,00	112,50
Győri Ítéltábla	4	4	4	4	100,00	100,00
Pécsi Ítéltábla	3	3	3	3	100,00	100,00
Szegedi Ítéltábla	6	6	6	6	100,00	100,00
Ítéltáblák összesen	42	27	42	28	100,00	103,70
Fővárosi Törvényszék	202	207	202	201	100,00	97,10
Balassagyarmati Törvényszék	11	13	11	12	100,00	92,31
Budapest Környéki Törvényszék	79	75	82	77	103,80	102,67
Debreceni Törvényszék	36	40	36	42	100,00	105,00
Egri Törvényszék	19	19	19	21	100,00	110,53
Győri Törvényszék	26	29	26	26	100,00	89,66
Gyulai Törvényszék	17	21	17	24	100,00	114,29
Kaposvári Törvényszék	23	23	23	24	100,00	104,35
Kecskeméti Törvényszék	30	35	36	36	120,00	102,86
Miskolci Törvényszék	44	39	50	47	113,64	120,51
Nyíregyházi Törvényszék	38	38	38	33	100,00	86,84
Pécs Törvényszék	32	31	32	31	100,00	100,00
Szegedi Törvényszék	32	30	32	32	100,00	106,67
Szekszárdi Törvényszék	10	13	10	11	100,00	84,62
Székesfehérvári Törvényszék	23	26	23	28	100,00	107,69
Szolnoki Törvényszék	17	20	17	19	100,00	95,00
Szombathelyi Törvényszék	12	13	14	14	116,67	107,69
Tatabányai Törvényszék	19	19	25	24	131,58	126,32
Veszprémi Törvényszék	20	20	23	18	115,00	90,00
Zalaegerszegi Törvényszék	17	17	18	17	105,88	100,00
Törvényszékek összesen	707	728	734	737	103,82	101,24
Mindösszesen	767	777	791	778	103,13	100,13

E- engedélyezett

T- tényleges

Bírószági fogalmazók engedélyezett és tényleges létszáma

Bírószág	2013. december 31.		2014. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	1	1	1	1	100,00	100,00
Debreceni Ítéltábla	0	0	0	0	0,00	0,00
Fővárosi Ítéltábla	0	14	0	11	0,00	78,57
Győri Ítéltábla	0	0	0	0	0,00	0,00
Pécsi Ítéltábla	0	0	0	0	0,00	0,00
Szegedi Ítéltábla	0	0	0	0	0,00	0,00
Ítéltáblák összesen	0	14	0	11	0,00	78,57
Fővárosi Törvényszék	77	66	77	70	100,00	106,06
Balassagyarmati Törvényszék	10	4	10	6	100,00	150,00
Budapest Környéki Törvényszék	35	25	35	29	100,00	116,00
Debreceni Törvényszék	17	9	17	10	100,00	111,11
Egri Törvényszék	10	7	10	5	100,00	71,43
Győri Törvényszék	19	12	19	13	100,00	108,33
Gyulai Törvényszék	13	9	13	6	100,00	66,67
Kaposvári Törvényszék	10	5	10	7	100,00	140,00
Kecskeméti Törvényszék	22	10	16	12	72,73	120,00
Miskolci Törvényszék	27	26	21	21	77,78	80,77
Nyíregyházi Törvényszék	13	13	13	6	100,00	46,15
Pécs Törvényszék	13	12	13	12	100,00	100,00
Szegedi Törvényszék	6	4	6	5	100,00	125,00
Szekszárdi Törvényszék	10	2	10	4	100,00	200,00
Székesfehérvári Törvényszék	17	7	17	5	100,00	71,43
Szolnoki Törvényszék	12	7	12	4	100,00	57,14
Szombathelyi Törvényszék	10	7	8	4	80,00	57,14
Tatabányai Törvényszék	10	10	4	4	40,00	40,00
Veszprémi Törvényszék	15	2	9	3	60,00	150,00
Zalaegerszegi Törvényszék	12	8	11	10	91,67	125,00
Törvényszékek összesen	358	245	331	236	92,46	96,33
Mindösszesen	359	260	332	248	92,48	95,38

E- engedélyezett

T- tényleges

**Igazságügyi alkalmazottak engedélyezett és tényleges létszáma
(bíróági titkárok és fogalmazók nélkül)**

Bíróság	2013. december 31.		2014. december 31.		Változás %-a	
	E	T	E	T	E	T
Kúria	218	201	223	211	102%	105%
Debreceni Ítélőtábla	39	35	37	37	95%	106%
Fővárosi Ítélőtábla	92	89	89	87	97%	98%
Győri Ítélőtábla	33	31	33	31	100%	100%
Pécsi Ítélőtábla	30	29	29	29	97%	100%
Szegedi Ítélőtábla	34	34	37	34	109%	100%
Ítélőtáblák összesen	228	218	225	218	99%	100%
Fővárosi Törvényszék	1789	1723	1789	1 769	100%	103%
Balassagyarmati Törvényszék	159	157	158	157	99%	100%
Budapest Környéki Törvényszék	575	567	576	577	100%	102%
Debreceni Törvényszék	326	326	326	326	100%	100%
Egri Törvényszék	182	181	182	181	100%	100%
Győri Törvényszék	228	224	228	225	100%	100%
Gyulai Törvényszék	217	217	217	217	100%	100%
Kaposvári Törvényszék	241	239	237	238	98%	100%
Kecskeméti Törvényszék	347	343	344	338	99%	99%
Miskolci Törvényszék	456	452	455	455	100%	101%
Nyíregyházi Törvényszék	296	296	296	293	100%	99%
Pécs Törvényszék	250	250	250	250	100%	100%
Szegedi Törvényszék	298	291	295	288	99%	99%
Szekszárdi Törvényszék	148	146	148	142	100%	97%
Székesfehérvári Törvényszék	208	205	205	204	99%	100%
Szolnoki Törvényszék	210	208	210	206	100%	99%
Szombathelyi Törvényszék	149	150	149	149	100%	99%
Tatabányai Törvényszék	188	188	188	184	100%	98%
Veszprémi Törvényszék	212	205	206	202	97%	99%
Zalaegerszegi Törvényszék	166	176	166	166	100%	94%
Törvényszékek összesen	6 645	6 544	6 625	6 567	100%	100%
Mindösszesen	7 091	6 963	7 073	6 996	100%	100%

E- engedélyezett

T- tényleges

Képzési naptár 2014.

Bíróági fogalmazók szakvizsgára felkészítő képzése			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Központi felkészítő képzés bírósági fogalmazók részére a szakvizsga A (civilisztikai) részéhez	2014.01.13-17.	52
2.	Központi felkészítő képzés bírósági fogalmazók részére a szakvizsga C (vegyes joganyag) és a határozatszerkesztés részéhez	2014.01.27-31.	42
Összesen			94

Bírói hivatásra felkészítő képzés bírósági titkároknak			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztvevők száma
1.	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A bírói szervezet-hoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek, a bírói hivatástudat és etika (I. modul)	2014.01.20-24.	72
2.	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A büntető ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek (III. modul)	2014.02.3-7.	87
3.	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: A polgári ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek (II. modul)	2014.03.31.– 04.04.	99
4.	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: tárgyalásvezetési gyakorlat büntető ügyszakban (IV. modul)	2014.04.07. – 04.11.	100
5.	Négy modulból álló, egymásra épülő, bírói felkészítő program bírósági titkárok számára: tárgyalásvezetési gyakorlat polgári ügyszakban (IV. modul)	2014.06.02. – 06.06.	65
6.	Képzés a büntetőeljárás által a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatokról	2014.02.10-11.	65
7.	Képzés a szabálysértési eljárás által a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatairól	2014.02.17-18.	107
8.	Képzés a csőd- és felszámolás ügyekben önállóan el látható titkári feladatokról	2014.04.17-18.	45
Összesen			640

Képzések bírák képzése:			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1.	Képzés a határozott időre kinevezett civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák számára (1. rész)	2014.06.30.-07.04.	77
2.	Képzés a határozott időre kinevezett büntető ügyszakban tárgyaló bírák számára (1. rész)	2014.02.24-28.	21
3.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések büntető ügyszakos bírák részére	2014.04.28-29.	49
4.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések büntető ügyszakos bírák részére	2014.06.16-17.	79
5.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések civilisztikai ügyszakos bírák részére	2014.05.12-13.	64
6.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések civilisztikai ügyszakos bírák részére	2014.06.12-13.	68
7.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések civilisztikai ügyszakos bírák részére	2014.07.07-08.	51
8.	A hatékony és időszerű ítélezést elősegítő képzések kisebb helyi járásbíróóságok vezetői részére	2014.04.15-16.	68
Összesen			477

Szabadon választható és egyéb képzések, konferenciák			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
1.	Sajtószóvivők és sajtótitkárok tanácskozása	2014.03.18-19.	51
2.	Büntető kollégiumvezetők tanácskozása	2014.03.26-28.	49
3.	Büntetés-végrehajtási ügyszakban eljáró bírák konzultációja	2014.04.22.	28
4.	Polgári kollégiumvezetők tanácskozása	2014.05.21-23.	40
5.	Törvényszékek és ítélőtáblák elnökeinek találkozója	2014.05.28-30.	26
6.	Nyitott bíróságok kapcsolattartóinak találkozója	2014.06.04.	66
7.	Képzés a fejezeti közbeszerzési szabályokról bírósági dolgozóknak	2014.06.30.	35
8.	Továbbképzés a közvetítői eljárásról bírósági vezetőknek és koordinátoroknak	2014.07.02.	33
9.	Belső ellenőrök tanácskozása	2014.05.19-20.	33
10.	GH vezetők értekezlete	2014.06.25.	54
11.	Mérlegképes könyvelők kötelező képzése	2014.06.26-27.	90
12.	Konferencia a bírák etikai kódexéről <i>(bármely érdeklődőnek)</i>	2014.05.08.	74
13.	Gyermekközpontú igazságszolgáltatás konferencia fiatalok ügyeit tárgyaló büntetőbírák és családjogi bírák részére	2014.06.18-20.	77

Szabadon választható és egyéb képzések, konferenciák			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Résztevők száma
14.	Tanúgondozás konferencia <i>(bármely érdeklődőnek)</i>	2014.07.09.	61
15.	Cégbírák képzése az új Ptk-ról	2014.03.17.	56
16.	A büntető mediáció jövője	2014.03.18.	43
17.	Nyomozási bírák konzultációja	2014.04.01.	24
18.	Szerzői jog és jogsértések a XXI. században, információs társadalom, informatikai és jogi kihívások az igazságszolgáltatásban	2014.04.14-15.	46
19.	Az első fokon eljáró ítélező bírák feladatai új Bv. tv. alapján	2014.05.09.	64
20.	Képzés az új Ptk-ról büntetőbíráknak és bírósági titkároknak <i>(megismételt)</i>	2014.05.19-20.	100
21.	A régi és az új Btk. viszonya – az időbeli hatály a gyakorlat fényében	2014.05.26.	142
22.	A régi és az új Btk. viszonya – az időbeli hatály a gyakorlat fényében	2015.05.27.	144
23.	Három ET irányelv: tolmácsoláshoz és fordításhoz való jog, tájékoztatáshoz való jog és a védőhöz való jog	2014.07.16-17.	37
24.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése bíráknak	2014.01.06-08.	25
25.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése bíráknak	2014.01.09-11.	25
26.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése bírósági titkároknak	2014.02.03-05.	25
27.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése bírósági titkároknak	2014.02.17-19.	25
28.	Képzés az új Polgári Törvénykönyvről büntető ügyszakos bíráknak	2014.03.13-14.	74
29.	Törvényszéki bírósági végrehajtók képzése	2014.04.14.	38
30.	Bírósági prototípus oldalak üzemeltetői oktatása	2014.04.24.	34
31.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2014.05.05-07.	21
32.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2014.05.05-07.	30
33.	Kodifikátori gondolkodásmód – képzés a jogszabály-veleményezésben részt vevő bíráknak, bírósági titkároknak és fogalmazóknak	2014.05.08-09.	44
34.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2014.05.21-23.	21
35.	Bírósági közvetítők akkreditált képzése	2014.05.21-23.	23
36.	GroupWise oktatás	2014.06.03-04.	19
37.	Határon átnyúló szerződéses kötelezettségek és szerződésen kívüli kötelek (Európai Jogi Akadémia ERA angol nyelvű szeminárium)	2014.02.13-14.	49
38.	Angol nyelvű képzés a gyermekközpontú igazságszolgáltatásról	2014.05.15-16.	22
39.	„BE-Intelligent” – angol nyelvű önismereti tréning	2014.05.28- 29.	19
40.	Tevékeny megbánás a nemzetközi jogi dokumentumokban (angol)	2014.06.10-11.	51
41.	TTIP egyezmény joghatósági kérdései <i>(elsősorban EU szaktanácsadók részére)</i>	2014.07.10.	18
Összesen			1 927

Oktatási terven felül megrendezett képzések			
Ssz.	Képzés megnevezése	Képzés időpontja	Részte- vők száma
1.	Szervezetfejlesztési pályázathoz kapcsolódó képzés (ÁROP)	2014.01.08-10.	88
2.	Képzés körözési nyilvántartás internetes felületének használatáról	2014.01.27.	44
3.	Közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumve- zetők értekezlete	2014.01.30-31.	64
4.	Képzés körözési nyilvántartás internetes felületének használatáról	2014.02.06.	17
5.	Bíróági közvetítők képzése	2014.02.12.	73
6.	OBT tagok és OBH vezetők protokoll képzése	2014.02.19-20.	39
7.	Szaktanácsadók képzése	2014.02.21.	45
8.	Sugárvédelmi oktatás	2014.02.26.	88
9.	Sugárvédelmi oktatás	2014.02.27.	30
10.	Közjegyzők központi Ptk. Képzése (ÁROP)	2014.03.03-05.	137
11.	Közjegyzők központi Ptk. Képzése (ÁROP)	2014.03.06-07.	138
12.	Közjegyzők központi Ptk. Képzése (ÁROP)	2014.03.10-12.	123
13.	Sugárvédelmi oktatás	2014.03.10.	33
14.	KIM-V4 nyelvi képzés	2014.04.07-11.	19
15.	Ügyvédek Ptk. Képzése (I. modul)	2014.04.09-11.	143
16.	Ügyvédek Ptk. Képzése (II. modul)	2014.04.17-18.	146
17.	Ügyvédek Ptk. Képzése (III. modul)	2014.05.05-07.	141
18.	EU jogi szaktanácsadók képzése	2014.05.14.	82
19.	Szabálysértési statisztikai rendszerről képzés	2014.05.14.	88
20.	Közhasznú szervezetekről képzés	2014.05.15.	97
21.	Vezetői tréning OBH vezetői részére	2014.05.20-21.	14
22.	Bíróági közvetítők képzése	2014.05.26-28.	22
23.	Vezetői tréning OBH vezetői részére	2014.05.27-28.	13
24.	VIBE oktatás	2014.05.29.	20
25.	VIBE oktatás	2014.05.30.	20
26.	Információbiztonsági felelősök oktatás	2014.06.04.	28
27.	Bíróági közvetítők képzése	2014.06.11-13.	22
28.	Bíróági közvetítők képzése	2014.06.19-21.	25
29.	Fogvatartotti nyilvántartási rendszer oktatása	2014.06.23.	40
30.	Informatikai vezetők szakmai napja	2014.06.24.	37
31.	Bíróági közvetítők képzése	2014.06.28-29.	27
32.	Közbeszerzési eljárásról szóló képzés bírósági dolgozóknak	2014.07.01.	24
Összesen			1 927

A nemzetközi kiküldetések, konferenciák és más programok résztvevői köre 2014-ban

Nemzetközi programok		Résztevők		
neve	helyszíne	bíró	bírósági titkár	más igazságügyi alkalmazott
EIH Nemzetközi családjogi munkacsoportos ülés	Brüsszel	1		
ENCJ ülés igazságszolgáltatási rendszerek függetlenségének és elszámoltathatóságának értékelése	Brüsszel	1	1	
EIH éves ülés	Brüsszel	1		
Nemzeti igazságügyi rendszerek kapcsolattartóinak találkozója	Brüsszel		1	
EIPA igazságügyi alkalmazottak képzése	Dijon	1		
V4 projekt büntető ügyekben előkészítő megbeszélés	Pezinok	1		1
ENCJ második projekt ülés	Varsó	2		
Török twinning program - irányítóbizottsági ülés	Ankara	1		
CEELI találkozó - A korrupció elleni küzdelem	Tbiliszi	1		
ERA és EUB gyakornoki tanulmányút, OBH ösztöndíj	Trier Luxembourg	2		
ERA kis értékű követelések európai eljárása képzés	Brüsszel	1	1	
Európai Bizottság - konferencia szervezett bűnözés témájában	Brüsszel	1		
Oszták Igazságügyi Minisztérium Court database project találkozó	Bécs	1		1
ENCJ munkacsoportos ülés Nemzetközi sztemderdek megállapítása - ügyáthelyezés	Vilnius	1	1	

ENCJ munkacsoporti ülés Az igazságügyi rendszerek függetlenségének és elszámoltathatóságának értékelése az igazságügyi eredménytábla adataira is figyelemmel	Bukarest	1	1	
EJTN kapcsolattartói találkozó	Szófia	1		
OHIM, Europol, Eurojust konferencia	Alicante	1		
Bolgár Igazságügyi Minisztérium konferencia	Szófia	2		
E-Justice munkacsoport ülés	Brüsszel	2		
Themis fogalmazó verseny (büntetőjog)	Glasgow	1		3
EJTN képzés betegség és diszkrimináció a munkahelyen	Lisszabon		1	
ERA Training of Trainers, kis értékű követelések európai eljárása	Trier	1		
EJTN képzés (emberi jogok)	Barcelona	1		
ERA nemek közötti egyenlőség 1. szeminárium	Bukarest	2		
ERA szülői felelősség a gyermekek határon túli elvitele, elhelyezése vonatkozásában szeminárium	Trier		3	
EJTN angol nyelvi képzés (büntetőjog)	Madrid	1		
EJTN képzés a vádlott alapvető jogai	Barcelona	1		
Osztrák Igazságügyi Minisztérium Court database project 2. találkozó	Bécs	1		1
Román Igazságügyi Minisztérium Balkáni Térség Igazságszolgáltatási Irányító Testületeinek konferenciája	Bukarest	3		1
EJTN képzés határon átnyúló bizonyítás büntető ügyekben (büntetőjog)	Brüsszel	2	1	
EJTN tanulmányút, EUB látogatás	Luxembourg		3	
EIH találkozó Iratok kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK rendelet	Brüsszel	1		
ERA kuratóriumi ülés	Trier	1		
Látogatás a Kínai Népköztársaság Legfelsőbb Népi Bíróságán	Peking, Shanghai	5	2	

ERA antidiszkriminációs szeminárium	Trier		2	
Török Bíróképző Akadémia Török twinning program - irányítóbizottsági ülés	Ankara	1		
Osztrák Igazságügyi Minisztérium osztrák bíróhétfő	Saalfelden/ Salzburg	1		
IGO (Igazságügyi Képzési Intézet) gazdasági bűncselekmények	Brüsszel	1		
Szlovák Bíróképző Akadémia V4 országok képzési konferenciája	Pezinok	2		
ERA nemek közötti egyenlőség képzés	Bukarest	1		
EALCJ éves kongresszus (munkajog)	Ljubljana	3		
KIM projekt - angol nyelvi képzés (büntetőjog)	Horvátország	3		
ENCJ közgyűlés	Róma	2		
E-Justice munkacsoport ülés	Brüsszel	2		
EJTN közgyűlés	Thessaloniki	1		
EJTN Európai Intézményi Jogi Szeminárium	Ljubljana	2		
HELP Network éves konferencia (emberi jogok, képzésszervezés)	Strasbourg		1	
EIH 42. plenáris ülés (büntetőjog)	Athén	1		
EJTN Catalogue + szeminárium Áruk értesítéséről szóló nemzetközi és EU-s szabályozás	Firenze	1		
ERA környezetvédelmi jog (közig. Jog)	Moletai, Litvánia	1		
Osztrák Igazságügyi Minisztérium Court database project 3. találkozó	Bécs	1		1
EIH ülés - jó gyakorlatok workshop	Brüsszel	1		
EJTN angol nyelvi képzés (polgári jog)	Barcelona	2		
EIH 49. polgári meeting (családjog)	Brüsszel	1		
EJTN/ECHR Képzés emberi jogokról igazságügyi képzőknek	Strasbourg	2		

Brüsszel I. rendeletek szeminárium (polgári jog)	Barcelona	3		
V4-EIPA francia szaknyelvi képzés (EU jog: EUB működés, uniós jog elsőbbsége, belső piac)	Omsenie		1	1
ElH plenáris ülés (büntetőjog)	Athén	1		
KIM projekt - angol nyelvi képzés (büntetőjog)	Kromeriz	3		
EJTN francia szaknyelvi képzés (polgári és büntetőjog)	Kromeriz	1	1	1
KIM projekt - angol nyelvi képzés (büntetőjog)	Krakkó	2		
LTE - hosszútávú csereprogram (emberi jogok)	Strasbourg	1		
EJTN Criminal Justice I. expert training	Brüsszel	1		
Szlovák Igazságügyi Akadémia, EU „Büntetőjogi jogérvényesülés” programja Áldozatvédelem a büntetőeljárásban 2. szeminárium	Omsenie	1	9	
ERA Civil Justice Program nemzeti szakértők képzése	Trier	1		
ENSZ Gyermek Jogai Bizottság A gyermekek jogairól szóló egyezmény és fakultatív jegyzőkönyvek hazai végrehajtásáról szóló konstruktív dialógus	Genf	2		
Európai Bizottság Videokonferencia workshop	Brüsszel	1		
ERA képzők képzése kísértékű perekben (polgári jog)	Trier	1		
EALCJ 22. kongresszus (munkajog)	Dublin	3		
ERA és EUB gyakornoki tanulmányút, OBH ösztöndíj	Trier / Luxembourg	1	1	
ENCJ projektcsoporthoz ülés	Madrid	2	1	
ERA nemek közötti egyenlőség 2. szeminárium	Barcelona	2		

EJNT képzők képzése	Utrecht	1		
EJTN Tanulmányút az Emberi Jogok Európai Bíróságán	Strasbourg	1		
EIH regionális találkozó (büntetőjog)	Bécs	1		
Európai Bizottság - EU strukturális és befektetési alapok főbb projektjeinek megtervezése	Horvátország			1
ET Dilijan rapporteur tréning: Conference of the Parties of CETS no 198 (emberi jogok)	Strasbourg	1		
EIH kontakt pontok találkozója (családjog)	Brüsszel	1		
EJTN Catalogue+ szeminárium Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben	Bukarest	1		
EJTN szeminárium Az uniós jog munkajogra vonatkozó rendelkezéseinek alapjogi összefüggései és fejlődésének aktuális irányai	Lisszabon	2		
Európai Bizottság Igazságügyi eredménytábla találkozó	Brüsszel		1	
EJTN Tanulmányút az Emberi Jogok Európai Bíróságán	Strasbourg	1		
V4 Justice for Western Balkan Foreign Experts	Omsenie	2		
EB TRAJECT programja Kartellezés tilalma, erőfölénnyel való visszaélés, állami támogatások európai uniós szabályozása szeminárium	Münster	2		
CEU és Law Society of Ireland A kereskedelmi együttműködés egyes kérdései (polgári jog)	Dublin	18	2	
V4-Szlovák Igazságügyi Akadémia francia szaknyelvi képzés (EU jog)	Omsenie		1	
EJTN Közvetlen adózás az EU-ban szeminárium	Róma	1		
ERA pénzügyi bűncselekmények szeminárium	Trier	1		

Olasz Igazságügyi Minisztérium, EB Jogellenes gyermekelvitel konferencia	Róma	1		
International Forum on Crime and Criminal Law in the Global Era (IFCCL-GE) éves kongresszusa (büntetőjog)	Peking	1		
Shanghai Academy of Social Sciences, Institute of Law gazdasági büntetőjogi konferencia: élelmiszerhamisítás	Shanghaj	1		
Európa Tanács Emberi Jogokért és Jogállamért Főigazgatósága a HELP Hálózat szervezésében képzés igazságügyi képzésben résztvevőknek	Strasbourg	1		
Multilaterációs hospitációs program (IRZ) - Német hospitációs program - németországi ítélkezés rendszerének megismerése helyi, valamint regionális szinten	Németország		1	
OHIM, Europol, Eurojust szeminárium Tudás-tudatosság erősítése szellemi tulajdonjogok internetes megsértése	Alicante	1		
EJTN Tanulmányút az Emberi Jogok Európai Bíróságán	Strasbourg	1		
EUB Bírák fóruma	Luxembourg	5		
EJTN angol nyelvi szeminárium (polgári jog)	Firenze	1		
ERA nemek közötti egyenlőség 3. szeminárium	Trier	1	1	
EJTN Criminal Justice I szeminárium - Nemzetközi bűnügyi együttműködés - kölcsönös jogsegély és európai elfogatóparancs, szimulációk	Scandicci	5	6	
Szlovák Igazságügyi Akadémia, EU „Büntetőjogi jogérvényesülés” programja áldozatvédelem szemináriumsorozat	Omsenie		5	
ENCJ projektcsoporthoz tartozó ülés	Brüsszel	2		
EJTN angol nyelvi képzés (büntetőjog)	Szófia		1	

EJTN AIAKOS egyhetes titkári csereprogram	Franciaország, Portugália, Németország, Románia Belgium Olaszország		8	
ERA Kis értékű követelések európai eljárása képzés	Trier	3		
ENCJ projektcsoporthoz ülése	Dublin	1		
ERA 3. Antidiszkriminációs szeminárium	Trier		2	
EJTN A határon átnyúló öröklés joga szeminárium	Brüsszel	1		
EJTN A bírósághoz fordulás joga környezetvédelmi ügyekben	Bukarest	1		
EJTN Working Group on Judicial Training Methods - Bírói Képzési Módszerek munkacsoport megalakulást követő első találkozó	Brüsszel	2		
IM a francia IM-el, a Német Igazságügyi Hivatallal és OBH-val közös projektje EU Civil Justice (JUST/2013/JCIV/AG/4687) Mediáció a jogellenes gyermekelhelyezési ügyekben - békés megoldás a gyermek érdekében	Berlin	1		
Európai Bizottság Alapjogi Charta: képzési igények	Brüsszel	1		
EJTN rövidtávú (kéthetes) bírói csereprogram	Zágráb, Bukarest, Sevilla, Wroclaw, Halle, Würzburg, Graz, Riga, Párizs, Barcelona, Bajadon	12		
Összesen		172	59	11

A bírósági szervezet integritását segítő jogszabály-módosítások

Ssz.	Jogszabály-jogszabályhely		A módosítás tárgya	A módosítás célja
1.	2011. évi CLXII. törvény (Bjt.)	2.§ (4) bek.	A bíró bejelentési kötelezettségének megteremtése a mentelmi jogot érintő büntető- vagy szabálysértési eljárás esetén.	A munkáltatói jogkör gyakorlójának informálása a szükséges intézkedések megtehetőse érdekében arról, hogy a bíró ellen indult-e eljárás és abban a bíró mentelmi jogáról lemondott-e vagy sem.
2.		4.§ (4) bek.	Felmentett bírónak munkai jogvita alapján a bírói tisztségébe való visszahe-lyezése esetén alkalmazott OBH elnöki kinevezési eljárás	A kinevezéshez szükséges igazolások bemutatásának kötelezettségére vonatkozó rendelkezések egyértelműsítése.
3.		5.§ (1), 10.§ (1), 12.§ (1), 18/A.§ (1), (2) bek.	Katonai bírói kinevezés feltételeinek módosítása.	A katonai bírói pályázat benyújtási lehetőségének megteremtése nem hivatásos állományú esetében is.
4.		25/A.§ (2), 71.§ (4) bek.	OBH-ba beosztott bíró értékelése a más szolgálati helyre beosztott bírákkal azonos módon (Bjt. szerinti értékelés lehetőségének megteremtése).	Az OBH-ba beosztott bíró vonatkozásában az esélyegyenlőség megteremtése azáltal, hogy a bírói értékelés lehetővé tételével a határozatlan idejű kinevezését kérhesse az egyéb feltételek fennállása esetén.
5.		31.§ (6) bek.	Tartós kirendelés lehetőségének megteremtése hozzátartozók esetén.	Az összeférhetetlenségi (együtt alkalmazási) ok megszüntetésével kapcsolatos gyakorlati problémák, munkáltatói jog gyakorlásának rendezése.
6.		60.§ (3) bek.	Határozott időre kinevezett bíró is beosztható a minisztériumba.	Az ezt tiltó norma hatályon kívül helyezése.
7.		79-80.§	A bíró értékelésével szembeni jogorvoslat átalakítása, figyelemmel a szolgálati bíróság hatáskörének a megváltozására.	Egységes jogorvoslat alkalmazása az értékelés eredményével szemben, megfelelő garanciák biztosítása mellett.
8.		101.§, 122.§ (5) bek.	A szolgálati bíróság eljárási rendje több ponton módosításra szorul. Az átfogó módosítási javaslat előterjesztéséig is szükséges a hatásköri szabályok rendezése (a kártérítési és a személyiségi jogsértés miatti ügyek elhagyása), és bizonyos tekintetben a Pp. szabályai alkalmazásának lehetővé tétele a XXV. Fejezetben.	Az e tárgykörben született 21/2014. AB határozatban kiemelt tiszteességes eljáráshoz való jog és a garanciális szabályok érvényesülésének megteremtése a későbbiekben kidolgozandó átfogó szabályozásig.

9.		158/A.§	A Kúria főtítkárának és főtítkár-helyettesének jogállására, juttatásaira vonatkozó szabályok kiegészítése.	A Bszi. Kúrián létesített új vezető tisztségek rendelkezéseivel a Bjt. javadalmazásra vonatkozó szabályait összhangba kell hozni.
10.		173.§ (1), (2), 174.§ (3)	Bírói beosztási pótlék és címpótlék emelés (járásbírói és törvényszéki bírónál 10%-kal, közigazgatási és munkaügyi, valamint ítélőtáblai és kúriai bírónál 5%-kal).	Az életpályamodell megvalósításának első ütemeként a javaslat alkalmas a bírói javadalmazás jelentős reálbércsökkenésének átmeneti enyhítésére.
11.		181.§	Soronkívüliségi pótlék bevezetése a soron kívüli ügyek elbírálásáért. A munkáltatói jogkör gyakorlója a törvény erejénél fogva soronkívüliséget élvező ügyekben eljáró bíró részére a feladat ellátásának időtartamára soronkívüliségi pótlékot állapíthat meg (10-30% mértékben).	Az életpályamodell megvalósítása részeként bevezetendő új pótlék, a módosítást a devizahiteles ügyek soron kívüli intézése is indokoltá teszi.
12.		184.§ (1), (2) és (4) bek.	A jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosítása.	A 20 évet meghaladó folyamatos bírói, illetve igazságügyi alkalmazotti jogviszony megfelelő módon történő értékelése az életpálya részeként.
13.	Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (lasz.)	2.§ (2), 4/A.§	A módosítás bevezetné igazságügyi alkalmazottként az albíró fogalmát és új rezsimét az lasz.-ban (és nem a Bjt.-ben).	A dömpingperek pl. devizahiteles ügyek magas színvonalú, hatékony ellátásának biztosítása céljából indokolt koncepciónális módosítás. Célja továbbá, hogy az igazságszolgáltatás munkájában az egyszerűbb feladatokat gazdaságosan lehessen ellátni, megőrizve a bíró Bjt-ben rögzített státuszának szerepét és súlyát. Az albíró kijelölt titkárnak felelne meg, az új státusz jogszabályban rögzített pályázat útján lenne betölthető. Az illetmény differenciált lenne.
14.		22.§	Igazságügyi alkalmazott szolgálati viszonyának felmentéssel történő megszüntetése esetköreinek pontosítása.	Normavilágosság megteremtése a jogszabály fogalomhasználatában; a nyugdíjazás előtt álló alkalmazottak helyzetének méltányos rendezése.
15.		42/B.§	Igazságügyi alkalmazott OBH elnöke által külön feladattal történő megbízása.	Központi igazgatási feladattal történő megbízás lehetőségének biztosítása a Bjt. 29. § (2) bekezdés mintájára, a munkáltatói jogkör gyakorlójának hozzájárulása mellett.

16.		96. § (4) és (5) bek.	OBH-ban és a Kúrián speciális, kiemelt és felsőfokú végzettséghez kötött feladatok ellátása igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban, de közös megegyezéssel történő foglalkoztatás (bérezés) mellett.	Bíróságok központi igazgatása és a Kúria speciális feladatai és fejlesztései ellátása (biztosíthatósága) érdekében rugalmasabb, gazdaságosabb foglalkoztatást biztosító rendelkezés.
17.		109.§ (1)	Igazságügyi alkalmazottak bírósági pótlékának bevezetése: a bírósági fogalmazó, bírósági titkár, tisztviselő az illetményalap 10%-ának, az írnok az illetményalap 5%-ának megfelelő összegű munkaköri pótlékra jogosult.	Az életpályamodell megvalósításának első ütemeként a javaslat alkalmas az igazságügyi alkalmazottak méltatlan bérezési helyzetének javítására.
18.		118.§ (1), (2) és (5)	A jubileumi jutalom számítására vonatkozó szabályok módosítása az igazságügyi alkalmazotti státusz (és egyéb állami szférában eltöltött munkaviszony idejének) megbecsültségének biztosítása érdekében.	A 20 évet meghaladó folyamatos bírói, illetve igazságügyi alkalmazotti jogviszony megfelelő módon történő értékelése az életpálya részeként.
19.	A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény	551.§	Közjogi tisztség betöltésén alapuló mentesség szabályainak módosítása.	Az esetleges eljárási akadályok időben történő kiszűrése.
20.	Új IM rendelet a bíróságokon és az OBH-ban foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételeinek meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról, továbbképzéséről (korábbi 5/2001. (III.13.) IM rendelet)		A hatályos jogszabályokkal összhangban az igazságügyi alkalmazottak képesítési feltételeinek átfogó felülvizsgálata vált szükségessé.	A javaslat a bíróságokon és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalában foglalkoztatott egyes igazságügyi alkalmazottak munkakörének és képesítési feltételének meghatározásáról, ügyviteli vizsgájáról szóló 5/2001. (III. 13.) IM rendeletet váltja fel. Célja, hogy a központosított illetmény-számfejtés bevezetése előtt egységesítse a munkaköri elnevezéseket.
20.	7/2011. (III. 4.) KIM rendelet a bírói állaspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról		Az OBH elnökének módosítási javaslata a pontrendszert átdolgozására, finomhangolására.	A bírósági tanácsok és az OBH elnöke által a pályázatok elbírálása során felmerült - koherencia zavarok megszüntetése, - nem szabályozott kérdések szabályozása, - objektivitást és integritást erősítő javaslatok, - méltányos és belső arányosság szempontjait figyelembe vevő módosítások.
21.	1/1999. (I.18.) IM-EüM együttes rendelet		Kompetencia és alkalmas-ság vizsgálatának új koncepciója.	Kiválasztás hatékonysága, a szabályozási ellentmondások feloldása, jogszabályi koherencia megteremtése.

Az OBH ügyforgalma és annak megoszlása 2014. év

Hivatali egység neve	Iktatás összesen	Főszám	Alsám
Elnöki Kabinet	1 147	112	1 035
Sajtó és Kommunikációs Osztály	475	25	450
Bírószági Főosztály			
Igazgatási Osztály	20 648	4 763	15 885
Ebből panasz	(3 167)	(550)	(2 617)
Jogszabály-véleményezési Osztály	3 164	246	2 918
Jogi Képviseleti Osztály	8 458	870	7 588
Statisztikai Elemző Osztály	4 256	350	3 906
Ellenőrzési Főosztály	471	38	433
Emberi Erőforrás Gazdálkodási Főosztály			
Bírószági Osztály	7 791	1 521	6 270
Hivatali Osztály	4 443	462	3 981
Koordinációs Főosztály	4 012	274	3 738
Műszaki Főosztály	2 254	180	2 074
Gazdálkodási Főosztály	4 505	461	4 044
Informatikai Főosztály	3 493	296	3 197
Projektiroda	4 448	174	4 274
Közbeszerzések és Szerződéses Kapcsolatok Főosztály	4 476	379	4 097
Magyar Igazságügyi Akadémia	4 203	355	3 848
Tudományszervezési és Dokumentációs Osztály	248	33	215
Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya	1 818	224	1 594
2014. évi iktatás	80 310	10 763	69 547
2012.és 2013. évi áthúzódó iktatás összesen	3 295	-	3 295
Összesen	83 605	10 763	72 842

Impresszum:

Kiadó: Országos Bírószági Hivatal
1055 Budapest, Szalay u. 16.

Internet: www.birosag.hu

Felelős kiadó: dr. Handó Tünde, az Országos Bírószági Hivatal elnöke

Felelős szerkesztő: dr. Hódy Ágnes

ISSN: 2416-1373

Beszámoló éve: 2014.